

Foto: Jens Galschiøtz
www.aidoh.dk/photos/photoindex

Af Mikael Lassen

cent.scient.soc. | internationale
 udviklingsstudier

DANSK DEMONSTRANT I PRAG

JEG TOG I SEPTEMBER 2000 til Prag i Tjekket for sammen med tusinde andre at demonstrere min modvilje mod IMF og Verdensbanken, der for mig står som eksponenter for den nyliberale markedsøkonomi, som styrer verdens udvikling.

Scenen var IMF og Verdensbankens halvårs møde, der meget ramende fandt sted i kommunistpartiets tidligere hovedkvarter - jeg kunne ikke lade være med at drage paralleller mellem kommunisterne før Murens fald og IMF og Verdensbanken med deres vi-alene-vide holdning.

Adrenalinen kørte rundt i min krop, da vi nåede frem til politiets blokader med pansrede mandskabsvogne og uniformerede betjente. "Vil politiet angribe os, hvis farligste våben er skumgummikøller og vandballoner, eller holder de sig i ro?" I ingenmandsland mellem demonstranter og politisad fotografere i lygtepælene og spejdede som rovfugle på jagt. Det kom ikke til konfrontation i første omgang, men om aftenen, da fotografterne var taget tilbage til hotellerne, slog politiet til gengæld til og uddelte knippelslag og foretog anholdelser i flæng.

Ved at være med i Prag ville jeg vise hele verden, at vi er mange, der mener, at IMF og Verdensbanken og den nuværende økonomiske verdensorden ikke er til gavn for befolkningernes velfærd - specielt i u-landene. Desværre fokuserede medierne som altid mere på muligheden for voldsudgydelse end på dette budskab.

12 JAN. 2001

1014

modvind

Af Kaja Liboriussen, formand for SiD-Fanø

Hilsen fra den yderste revle

Jeg har fornøjelsen af at bo i et lille samfund. Fanø er en kommune, hvor vi alle kan enes om, at vi vil slås for vores selvstændighed. Det gælder hele vejen rundt politisk. Vores byråd er på 11 personer – valgt på ikke mindre end 7 forskellige lister.

Befolkningen hér engagerer sig i høj grad i nær-samfundet. I foreningslivet, kulturlivet og den lokale debat. Vi har netop kæmpet – og vundet – kampen om vores redningsstation i Sønderho.

Vi udfordrer Scandlines, som nu har droppet planerne om at sælge til et udenlandsk rederi. Vi vil gerne selv købe den gode forretning, som Fanøoverfarten er.

Vi skal nu til at slås for at bevare vores navigatøruddannelse. Og sådan er der så mange »forsvarskampe«.

Omvendt er det også en god lille kommune at bo og leve i. Der er korte kommandoveje – og selv om vi selvfølgelig også er rasende uenige om mange ting – så enes vi om, at vi vil have en god kommune, hvad angår service for borgerne.

Vores borgerlige politikere fører ikke i samme grad som andre steder ideologiske felttog for udlicitering – men er langt hen af vejen til at snakke fornuft med. Vores lille SiD afdeling samarbejder med alle de kræfter, som vil samarbejde med os.

Vi kender også vores lokale arbejdsgivere. De er ikke spor anderledes end andre. Herovre skal der også kæmpes – selv om metoderne muligvis er anderledes end så mange andre steder. Det er vigtigt, at vi bevarer de lokale faglige organisationer. SiD er det eneste forbund som magter denne opgave.

Det kan selvfølgelig virke lidt som luksus, at man holder liv i så små afdelinger. På den anden side må vi også i fagbevægelsen til at sadle om i mange henseender. Medlemmerne har ikke pr. automatik en loyalitet over for de faglige organisationer. Gamle dyder, som tæt medlemskontakt, lokalt engagement, tid til en snak og en bajer er meget mere værd end alle mulige smarte »medlemstilbud« og forkromede fagforeningshuse.

Vi har nogle værdier, som andre efter min mening har tabt i rationaliseringens og centraliseringens helige navn.

På Fanø stemmer vi nej. Det er vi ret stolte af. Altså alle os der stemmer nej. Måske er det vores erfaringer fra det nære samfund og vores modstand mod unødigt bureaukrati, som bevirker, at vi bestemt ikke kan se »lyset« når det gælder EU?

Demokratiet har trange kår i disse tider. Jo større enheder – jo større bureaukrati, embedsmandsvælde og pamperi. Færre er med til at træffe beslutninger, som indvirker på deres daglige liv. Det er en rigtig skidt udvikling.

Venstrefløjen skal styrke diskussionerne og kampen for demokratiet. Fordelingskampen og miljøkampen gør det ikke alene.

Disse skribenter er faste bidragydere til Modvind:

Bente Hansen, Jesper Jensen, Mikael Witte, Finn Sørensen, Christian Juhl, Preben Wilhelm, Ulla Røder, Jens Galschiøt, Line Barfoed, Janne Hansen og Kaja Liboriussen.

25 JAN. 2001

Strynø-kunstnere i Odense 1014

STRYNØ/ODENSE: I morgen er der fernisering på en udstilling i Odense med titlen »Eksistentialisterne på Strynø«. Udstillerne er maleren Arne Gregersen og billedhuggeren Søren Højbjerg, begge Strynø, og når deres værker kommer på udstilling i Odense, skyldes det den kendte fynske billedhugger Jens Galschiøt. Han var på et tidspunkt til familiefest på Strynø Kro, og her blev han fuldstændig overvældet af Arne Gregersens malerier. Han besluttede omgående at købe billederne og lave en udstilling på sit eget galleri, Galleri Galschiøt, med Strynøboen. Arne Gregersen foreslog, at Søren Højbjerg kom med, og det er der nu kommet en udstilling ud af. Værkerne kan ses på adressen Banevænget 22 i Odense indtil 26. februar.

Ugeavisen Odense
Onsdag

31 JAN. 2001

Galleri 1014 Galschiøt udstiller

På Strynø er der en maler og en billedhugger, der hver for sig filosoferer over livets mening. De er nu blevet inviteret til at udstille på Galleri

Galschiøt. Arne Gregersen fortæller gennem sine malerier historier, der handler om os alle, og har i de seneste år været optaget af en blanding af surrealisme og magisk realisme. Billedhuggeren Søren Højbjergs materialer er naturens materialer som træ, sten og jern, hvor samspillet mellem form og rytme og materiale afsøges. De to kunstners værker kan ses indtil 26. februar.

Børsen

29 JAN. 2001

1014

Eksistentialister fra Strynø

Galleriejer Jens Galschiøt i Odense udstiller indtil 26. februar Strynø-maleren Arne Gregersen, hvis billeder han tilfældigvis så på Strynø Kro: »Jeg ville ikke blive forbavset, hvis jeg havde set udstillingen i Berlin eller London, men her på Strynø virkede det overvældende.« Arne Gregersen har en sjælden evne til at fortælle en historie, der handler om os alle, om meningsløshed og mening, latterlighed og selvhøjtidelighed, kærlighed, sårbarhed og eksistens. Samtidig udstiller Strynøboen og billedhuggeren Søren Højbjerg. bl.

Fyns Amts Avis

26 JAN. 2001

To fra Strynø 1014

ODENSE: I aften er der fernisering på en dobbeltudstilling på Galleri Galschiøt i Odense. Det er de to Strynøboende kunstnere, maleren Arne Gregersen og billedhugger Søren Højbjerg, der udstiller. Galleriejer Jens Galschiøt blev ved en familiefest på Strynø Kro forbavset over at se så udefinerlige malerier af en lokal kunstner. Han måtte vise Arne Gregersens billeder på sit galleri for fynboerne. Arne Gregersen maler små fedladne mænd, der sidder på spande med spande over hovedet, eller mænd der sidder fast i cementerede baljer. Han har sin ven Søren Højbjerg, der er autodidakt billedhugger med på udstillingen. Han bruger til skulpturerne materialer som træ, sten, jern og hvad han finder på stranden, i stalden eller andre steder. De to specielle kunstners udstilling kan ses til 26. februar.

26 JAN. 2001

1014

modvind

Af Janne Hansen,
formand for Aktions-
gruppen Arbejdere
Akademikere

Socialdemokratiets eget ansvar

I Danmark har vi en mand – ikke en hvilken som helst mand – men en statsminister med en meget lille troværdighed og udsigt til at miste regeringsmagten. Svigtede valgløfter og manglende garantier bærer en stor del af skylden.

Den selvsamme mand har i sin nytårstale sat fokus på arbejdsmiljøet. Arbejdsmiljøet er for stort set alles vedkommende blevet ringere, siden krisen slog igennem i 70'erne.

Utryghed, tempoopskruninger, arbejde med skiftende arbejdstider osv. er blot nogle af forklaringerne på den øgede nedslidning, der medfører, at især ufaglærte stødes ud af arbejdsmarkedet i en alt for ung alder. Nedslidningen er markant både inden for den offentlige og den private sektor.

Ikke desto mindre er nogle områder meget hårdt ramt af tempo-opskruninger – og statsministeren kunne derfor næppe undgå at tale om netop rengøringsassistenterne og buschaufførerne.

Begge grupper er hårdt ramt af udlicitering – eller outsourcing, som det hedder på ny-dansk. Arbejdsmiljøet har aldrig været i top for disse grupper, men ét er sikkert, alle undersøgelser viser, at udlicitering/outsourcing forringer arbejdsmiljøet.

F.eks. offentliggjorde Det Kommunal Kartel i september sidste år en undersøgelse af arbejdsforholdene på 18 arbejdspladser, hvor arbejdet var blevet udliciteret. Undersøgelsen bekræftede, at arbejdsforholdene i de fleste tilfælde forværres drastisk ved udlicitering.

52% af arbejderne fortæller, at den psykiske belastning i deres arbejde er blevet forstærket af udliciteringen, og hele 49% angiver det psykiske arbejdsmiljø som årsagen til at søge væk fra deres arbejdsplads. Tempoet er steget, kvaliteten forringet og det samme er trygheden i ansættelsen og deres lyst til at gå på arbejde.

Her er det så, at statsministerens omsorg for rengøringsassistenterne og buschaufførerne begynder at kortslutte.

Udlicitering er ikke kun borgerlig politik. Socialdemokratiet ser i høj grad denne form for arbejdsmiljøforværende virksomhed som en »fornyelse« af velfærdsprojektet. Markeds-

økonomi (tidligere hed det kapitalisme) er godt for enhver pris – konkurrence skulle være sundt, og alt skulle blive bedre.

Problemet er bare, at erfaringerne viser det stik modsatte. Udlicitering er ikke sundt – i hvert fald ikke for de ansatte. De er stressede og dør – eller kroppen slides ned – og resten af livet leves i smerter.

Når statsministeren nu sætter fokus på forbedringer af forholdene, sættes der samtidig fokus på konsekvensen af den førte politik.

Spørgsmålet er, om regeringen har mod til at erkende, at denne politik er forfejlet, og at den på mange måder selv er årsag til det dårlige arbejdsmiljø, eller om der gribes til lappeløsninger med det resultat, at arbejdsmiljøet ikke forbedres, og troværdigheden får endnu et knæk.

Spørgsmålet er, om de kommende lovændringer om udbyderansvar er gode nok til at sikre, at der ikke konkurreres på dårligt arbejdsmiljø. Udbyder får pligt til at »beskrive og tage hensyn til de arbejdsmiljøforhold«, der er forbundet med den udbudte opgave.

Det er uklart, i hvor høj grad arbejdsmiljøet skal sættes højere end lav pris på rengøring. Får arbejdsmiljøet ikke højere prioritet, vil en stak papirer med beskrivelser ikke være til megen nytte.

Den offentlige sektor trænger helt klart til fornyelse, og der er – som inden for det private – meget dårlig ledelse med dårlige arbejdsforhold og ringe ydelser til følge. Men erfaringerne viser allerede nu, at udvidelse af markedsøkonomien ind i service- og omsorgsområdet ikke er en farbar vej.

I stedet handler det overordnet om at forbedre livskvaliteten – dvs. forbedre arbejdsmiljøet på arbejdspladserne og forbedre kvaliteten af det offentlige service.

Regeringen kan eller vil næppe udvikle visioner i den retning. Her ligger der en stor opgave for fagbevægelsen og græsrodderne. Det er nødvendigt grundlæggende at gøre op med den borgerlige ideologi om, at besparelser, udliciteringer og nedskæringer er vejen til et bedre samfund.

Disse skribenter er faste bidragydere til Modvind:

Bente Hansen, Jesper Jensen, Mikael Witte, Finn Sørensen, Christian Juhl, Preben Wilhelm, Ulla Røder, Jens Galschiøt, Line Barfoed, Janne Hansen og Kaja Liboriussen.

31 JAN. 2001

Pris til ildsjæl 1014

Mange flere aktiviteter er på bedding, men mere om det senere. Blot skal det fortælles, at man i løbet af året forventer besøg i Holstebro af De frivilliges buskaravane, en opsigtsvækkende dobbeltdækkerbus med spændende, relevant indhold, blandt andet kunstneren Jens Galschiøts vandreskulptur, Ildsjæle.

I december sluttet frivillighedsåret af med uddeling af en frivillighedspris.

Prisen forestiller vi os skal uddeles til en frivillig, der har ydet en særlig indsats, og ikke til en leder eller lignende, siger Anne Lise Holst Jensen. -bh

- 2 FEB. 2001

Strynø indtager

1014 Galleri Galschiøt

Hvorfor hænge et stort klaver op på gavlen i et gammelt elværk? Og hvorfor mødes en fredag i november for at grave et dybt hul, fejre hullet med en fest og en god middag, og dagen efter mødes for at dække det til igen?

Det undrede mange Strynøboere sig over, da fritidsmaler Arne Gregersen og selvlært billedhugger Søren Højbjerg satte øen på den anden ende med deres finurlige happenings.

Nu kan man selv opleve de to kunstners værker på Galleri Galschiøt i Odense, hvor overskriften er »Eksistentialisterne fra Strynø«.

Arne Gregersens blanding

af surrealisme og magisk realisme kredser om store emner som meningsløshed og mening, kærlighed, sårbarhed og eksistens, mens Søren Højbjergs billedkunst er fokuseret på naturens samspil mellem form og rytme ved brug af naturmaterialer som træ, sten og jern.

»Eksistentialisterne fra Strynø«, Galleri Galschiøt,

Banevænget 22, Odense, hverdage 9-17 til og med 26. februar. Fri entré.

Læs og se mere på hjemmesiden

<http://aidoh.dk/gallery/eksistentialists/dkeksistens-index.htm>

16 JAN 2001

PENGE TIL FRIVILLIGE 1014

HELE LANDET: 2,5 million kroner er sat af til Frivillighedsåret 2001, hvor Odense-kunstneren Jens Galschiøt har udført kulturstafetten Ildsjæle, der skal Danmark rundt med udstillingen "Hvorfor pokker skulle jeg være frivillig".

Hospicainitiativets primus motor har nu arrangementet på skinner men vil ikke røbe kommende placering i Odense

104

Arne Skipper er netop fyldt 60 og pensioneret som militærlæge. Det giver ham ekstra tid til sit arbejde som primus motor i hospiceprojektet med plads til 15-18 personer. (Foto: Leif Johansen)

Militærlægens hemmelige hus godt sted at dø

Husets indretning er sat på papir hos arkitektfirmaet Stærtnos og Isøer. Og helgenheden er besluttet.

Men hvor det er, er en dyb, dyb hemmelighed. - Jeg afslører det ikke, siger Arne Skipper, militærlæge, der iøvrigt netop er gået på pension.

- Andre er også ude efter ejendommen, tilføjer han. Skipper, der også er medlem af Odense Byråd for Venstre, frygter, at for stor åbenhed vil få prisen til at stige, så der alligevel ikke bliver råd til at købe huset, som i arkitektfirmaets beskrivelse lyder som et smukt sted at bo, men som først og fremmest er tænkt som et godt sted at dø. Et såkaldt hospice.

Her bor man kun tre uger

Værelserne i det færdige projekt er som hotelværelser med entre, toilet og bad. De er ca. 34 kvadratmeter incl. terrasse, forklarer Skipper. Individual regulering af lysindfald sikrer, at lyset kommer ind fra flere verdenshjørner og således skaber optimalt velvære. Og en rumhøjde lidt større end det lovbekendte giver et godt indtryk.

Møblementet er en fritstaa-

Tekst: Bo Frimodt

Foto: Hans F.

- Jo, jeg ved, hvor det kommende hospice i Odense skal ligge, siger Arne Skipper og tilføjer: - Men det er ikke her. Og jeg siger ikke hvor. For for stor åbenhed kan skabe prisstigninger og få det hele til at smuldre.

benhavn som det første hospice i Danmark. Og Skipper er overbevist om, at beslutningen om at bygge et hospice som Skt. Lukasstiftelsen i Odense træffes, når Fyns Amt lægger budgettet for 2002.

- Det er der fire gode grunde til, mener han. Støtteforeningen har ifølge Skipper nu indsamlet de nødvendige midler.

Arrangementet vil være økonomisk gunstigt for Fyns Amt, der skal betale for driften.

Befolkningstætheden i Odense gør byen selvskreven til et sådant fynsk initiativ.

Og ideen er i tråd med de signaler, landets nye sundhedsminister har udsendt omkring behandling af uheldeligt syge.

- Men, Arne Skipper, hvorfor ved du, at mennesker der ved, de skal dø, overhovedet vil bo på et hospice? Vil de fleste i virkeligheden ikke foretrække at dø i hjemlige, varme og trygge omgivelser?

- Jo, hvis de har et hjem og en familie, der kan håndtere opgaven. Man når de forudsætninger ikke er tilstede, så der de pågældende på sygehusafdelinger, der først og fremmest er gearet til helbredende behandling og hvor den døende, der "kun" skal have smertebehandling, let kommer til at føle sig tilovers.

- Et hospice skal ses som et supplement og en aflastning af hospitalerne, hvor specialuddannet personale kan yde optimal pleje, omsorg og smertebehandling med henblik på en værdig livsafslutning.

- Hvarfr har du dit store engagement i netop denne sag?

- I mit arbejde har jeg set så megen elendighed omkring dødsd.

- Dødsde har jo også deres behov. Og det er ikke altid, de oplyses, selvom det måske blot handler om mulighed for at få talt om situationen eller komme udenfor og en sidste gang mærke vinden mod sin hud.

- Hvarfr har du dit store engagement i netop denne sag?

- I mit arbejde har jeg set så megen elendighed omkring dødsd.

- Dødsde har jo også deres behov. Og det er ikke altid, de oplyses, selvom det måske blot handler om mulighed for at få talt om situationen eller komme udenfor og en sidste gang mærke vinden mod sin hud.

- Hvarfr har du dit store engagement i netop denne sag?

- I mit arbejde har jeg set så megen elendighed omkring dødsd.

- Dødsde har jo også deres behov. Og det er ikke altid, de oplyses, selvom det måske blot handler om mulighed for at få talt om situationen eller komme udenfor og en sidste gang mærke vinden mod sin hud.

- Hvarfr har du dit store engagement i netop denne sag?

- I mit arbejde har jeg set så megen elendighed omkring dødsd.

- Dødsde har jo også deres behov. Og det er ikke altid, de oplyses, selvom det måske blot handler om mulighed for at få talt om situationen eller komme udenfor og en sidste gang mærke vinden mod sin hud.

- Hvarfr har du dit store engagement i netop denne sag?

- I mit arbejde har jeg set så megen elendighed omkring dødsd.

- Dødsde har jo også deres behov. Og det er ikke altid, de oplyses, selvom det måske blot handler om mulighed for at få talt om situationen eller komme udenfor og en sidste gang mærke vinden mod sin hud.

- Hvarfr har du dit store engagement i netop denne sag?

- I mit arbejde har jeg set så megen elendighed omkring dødsd.

- Dødsde har jo også deres behov. Og det er ikke altid, de oplyses, selvom det måske blot handler om mulighed for at få talt om situationen eller komme udenfor og en sidste gang mærke vinden mod sin hud.

- Det er blevet bedre. Men det kan blive bedre endnu. Og må nødvendigvis blive det.

- Da jeg for mange år siden blev uddannet som læge, talte man slet ikke om døden med sine patienter.

- Det er bare en forårsforkølelse, lille fru Sørensen, sagde man vel vidende, at patienten kun havde kort tid tilbage at leve i.

- Og de pårørende holdt også den facade.

- Men udviklingen indenfor sygdomsbehandling og oplysningen blandt folk i almindelighed har jo gjort, at det i dag er umuligt f.eks. at lade en kræftpatient ind, at der bare er tale om en forårsforkølelse, når man ligger slidt op af strålebehandling.

- For mig gælder det, at kun gennem ærlighed kan man udvise respekt for den døende, pointerer Arne Skipper.

- Men ville du selv sælge at de på et hospice, hvis du var uheldeligt syg?

- Ja. Men når man svarer på det spørgsmål, bør man forinden også spørge sig selv: Vil du selv være parat til at pleje en døende?

- Personligt vil jeg hellere overlade det til veluddannede fagfolk. Hospicesagen er således ikke kun et spørgsmål om en bygning men også om holdninger. Og jeg vil f.eks. ikke bryde mig om at belaste min kone med den opgave at passe mig, hvis jeg ligger på det sidste, uheldeligt syge.

- Hvarfr har du dit store engagement i netop denne sag?

- I mit arbejde har jeg set så megen elendighed omkring dødsd.

- Dødsde har jo også deres behov. Og det er ikke altid, de oplyses, selvom det måske blot handler om mulighed for at få talt om situationen eller komme udenfor og en sidste gang mærke vinden mod sin hud.

- Hvarfr har du dit store engagement i netop denne sag?

- I mit arbejde har jeg set så megen elendighed omkring dødsd.

- Dødsde har jo også deres behov. Og det er ikke altid, de oplyses, selvom det måske blot handler om mulighed for at få talt om situationen eller komme udenfor og en sidste gang mærke vinden mod sin hud.

- Hvarfr har du dit store engagement i netop denne sag?

- I mit arbejde har jeg set så megen elendighed omkring dødsd.

- Dødsde har jo også deres behov. Og det er ikke altid, de oplyses, selvom det måske blot handler om mulighed for at få talt om situationen eller komme udenfor og en sidste gang mærke vinden mod sin hud.

- Hvarfr har du dit store engagement i netop denne sag?

- I mit arbejde har jeg set så megen elendighed omkring dødsd.

- Dødsde har jo også deres behov. Og det er ikke altid, de oplyses, selvom det måske blot handler om mulighed for at få talt om situationen eller komme udenfor og en sidste gang mærke vinden mod sin hud.

- Hvarfr har du dit store engagement i netop denne sag?

- I mit arbejde har jeg set så megen elendighed omkring dødsd.

- Dødsde har jo også deres behov. Og det er ikke altid, de oplyses, selvom det måske blot handler om mulighed for at få talt om situationen eller komme udenfor og en sidste gang mærke vinden mod sin hud.

- Hvarfr har du dit store engagement i netop denne sag?

- I mit arbejde har jeg set så megen elendighed omkring dødsd.

- Dødsde har jo også deres behov. Og det er ikke altid, de oplyses, selvom det måske blot handler om mulighed for at få talt om situationen eller komme udenfor og en sidste gang mærke vinden mod sin hud.

- Hvarfr har du dit store engagement i netop denne sag?

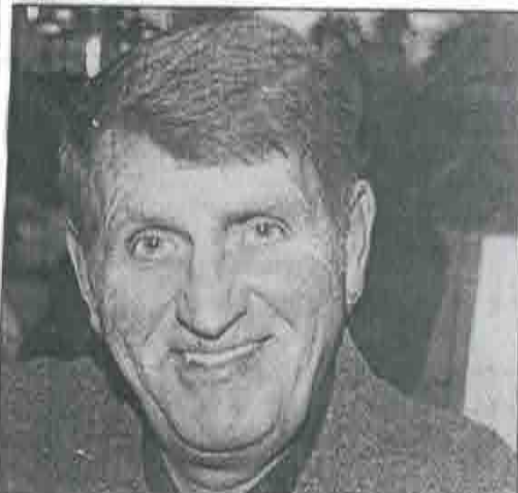
Det mener de om hospice-ideen

Tekst: Trine B. Hansen

Tekst: Michaela Orth

Lars Høgh, eks-målmænd og sportschef i OB:

- Hvis der er ressourcer til at lave et hospice i Odense, synes jeg, det er en fantastisk idé.

- Ville du selv tilbringe dine sidste dage sådan et sted?

- Det er svært at sætte sig ind i, hvad man eventuelt vil, når tiden er ved at rinde ud.

- I den situation ville jeg selvfølgelig helst være tæt på min familie.

- Men hvis de kunne være tæt på mig på et hospice, så kunne det også godt være en mulighed.

- I det tilfælde, hvor en af mine nærmeste ligger for døden, mener jeg, det er op til vedkommende selv at træffe beslutningen om, hvorvidt han/hun vil dø på et hospice. (Foto: Hans F)

Rocknalle, sanger:

- Det er ok med et hospice, hvis man bliver plejet bedre der end på et plejehjem.

- For de ældre og syge bliver nu om dage behandlet som skidt, selvom de har betalt skat hele deres liv.

- Ville du selv tilbringe dine sidste dage sådan et sted?

- Nej, jeg vil ikke selv dø sådan et sted. For jeg tror, man får den bedste omsorg, når man bliver passet af ens pårørende. Hvis jeg skulle gå hen og blive så dårlig, så mine pårørende ikke kan magte at passe mig, finder jeg min egen medicin. (Foto: Hans F)

Jens Galschiøt, kunstner:

- Jeg synes, et hospice er en god idé. Det er mere human end at skulle ligge på et plejehjem.

- Hvor man før i tiden og i mytologien havde ritualer, hvor man sad sammen på et bjerg eller andetsteds for at dø, kan man nu bruge et hospice. Det er godt at ritualisere på den måde. Det fjerner angsten for at dø, når man ved, der bliver taget godt af en.

- Ville du selv tilbringe dine sidste dage sådan et sted?

- Det ville jeg have det fint med. Jeg ville nok også godt ligge derhjemme. Men nej, på et hospice ved de, hvad de gør, når man eksempelvis skal skiftes eller have indsprøjtninger.

- Kunne du selv pleje en døende?

- Ja, det tror jeg godt jeg kunne, hvis det var en pårørende. (Foto: Steffen B. Hansen)

Kasper Wilton, chef på Odense Teater:

- Jeg synes, det er en god idé med et hospice i Odense. Tanken om et hospice er rigtig. Det er på tide, at vi afmytologiserer døden.

- Ville du selv tilbringe dine sidste dage sådan et sted?

- Jeg vil ikke udelukke det. Men man skal have lov til selv at bestemme. Det skal ikke være tvung, men et tilbud. Vi har alle ret til at dø i værdige, fredelige omgivelser. (Foto: Hans F)

Jens Galschiøt, kunstner:

- Jeg synes, et hospice er en god idé. Det er mere human end at skulle ligge på et plejehjem.

- Hvor man før i tiden og i mytologien havde ritualer, hvor man sad sammen på et bjerg eller andetsteds for at dø, kan man nu bruge et hospice. Det er godt at ritualisere på den måde. Det fjerner angsten for at dø, når man ved, der bliver taget godt af en.

- Ville du selv tilbringe dine sidste dage sådan et sted?

- Det ville jeg have det fint med. Jeg ville nok også godt ligge derhjemme. Men nej, på et hospice ved de, hvad de gør, når man eksempelvis skal skiftes eller have indsprøjtninger.

- Kunne du selv pleje en døende?

- Ja, det tror jeg godt jeg kunne, hvis det var en pårørende. (Foto: Steffen B. Hansen)

Den hurtige og langsomme kunst

SKULPTURER: Ekspertudvalg foreslår kunst langs åen, cykelstierne og byens indfaldsveje

Af **Bente Dalgaard**
bd@fyens.dk

ODENSE: Odense har hurtige rum og langsomme rum, og det skal der tages højde for, når der opstilles skulpturer.

Sådan lyder et af hovedbudskaberne i den rapport om byens skulpturer, som just er offentliggjort. Bag rapporten ligger et gedigent stykke benarbejde, for medlemmerne af skulptur-udvalget har trasket byen tynd for at få en fornemmelse af Odense.

- Vi ville første finde ud af, hvad der kendetegner Odense, og det stod ret hurtigt klart, at åen er et stærkt bindeled, så det er oplagt at placere skulpturer ved åen. Det er et langsomt rum med stier, hvor folk cykler eller går, og der er bedre tid til at se tingene, siger landskabsarkitekt Torben Schönherr.

Han udgør sammen med billedhugger Bjørn Nørgaard, direktør Karsten Ohrt, Kunsthallen Brandts Klæde-

KUNSTFONDEN

● Odense Bys Kunstfond består af ni byrådsmedlemmer og Leif Typkær, der er udpeget af Aalborg-fonden.

● Kunstfonden skal nu se nærmere på ekspert-rapporten, men rapporten er også led i en større indsats for at registrere byens mange skulpturer.

● Sidst på foråret bliver bil-

leder og oplysninger om kunstværkerne lagt ud på internettet, og på længere sigt regner kunstfonden med, at den i samarbejde med Odense Bys Museer kan komme på nettet med turforslag.

● Til efteråret udkommer en bog om cirka 100 Odense-skulpturer. Den skrives af Karsten Ohrt, Kunsthallen på Brandts Klædefabrik.

fabrik, og park- og vejchef Per Glad det udvalg, som Odense Bys Kunstfond har hyret til at tænke nye tanker om byens udendørs kunstværker.

- Vi har desuden lagt vægt på selve ankomsten til Odense. To markante veje fører til Odense: Nyborgvej og Middelfartvej, og deres betydning bør understreges med tilførelse af kunst. Der er tale om hurtige rum, så kunsten skal være så stærk, at den kan opleves hurtigt, mener Torben Schönherr.

Også i den indre by kan tanker om det hurtige og langsomme bruges. Som et eksempel nævner Bjørn Nørgaard Flakhaven, der har været et hurtigt rum, hvor bilerne kørte forbi. Men de senere års byplanlægning har ændret pladsens karakter, og nu er det nærmest et langsomt rum, hvor en stærk skulptur som Robert Jacobsens ikke længe hører hjemme.

Brug sti-nettet

Rapporten fremhæver også

cykelstierne, som den dækker Ode-

derkoppespid. Udvalget mener med fordel kan plukke af sine mange langs Vollsmosten sesøstien og andre der forbinder by. Og det vil oven i en oplagt idé at lægge plan, så byen kan og nye kunstværker give cyklisterne en oplevelse med på

Det mener de om skulpturplanen

Af **Rikke Hyldgaard og Marlene Grøftehaug**

rhy@fyens.dk
mgh@fyens.dk

Benny Nybo (S), byrådsmedlem:

- Jeg er meget lykkelig for forslaget om at flytte Robert Jacobsens skulptur fra Flakhaven. Det er simpelthen en upassende placering.

- Til gengæld synes jeg, det er en meget dårlig idé, hvis "Den Flyvende Kuffert" ender i Korup. Eventyr-skulpturerne bør alle ligge inden for en rimelig radius i centrum, hvor turisterne kan se dem. Byen skylder også sig selv et større monument over H.C. Andersen som for eksempel en plads. Den kunne tænkes ind, når vi skal kikke på pladsen bag rådhuset.

Claus Koch, chef for Odense Bys Museers publikums- og kommunikations-afdeling:

- Først og fremmest synes jeg, at det er overordentligt fornuftigt at lave sådan en plan og at inddrage folk med en kvalificeret holdning. Og så vil jeg faktisk vælge at tro deres ord. Jeg vil naturligvis også forbeholde mig ret til at være uenig, men det betyder mindre. Der må godt gå skår i enheden.

- Vi skal til at lære, at Odense er en storby, hvor det vigtigste er at have visioner. Kvalificerede mennesker må træffe den endelige afgørelse, og det er fint, at det bliver Odense Bys Kunstfond.

Harvey Martin, billedhugger:

- Personligt synes jeg, at Robert Jacobsens skulptur og Svend Wiig Hansens Oceania klæder hinanden utroligt godt. For fanden, de to billedhuggere er nogle af Danmarks allerbedste hæderkronede. Jeg kendte Robert Jacobsen og ved, hvor glad og beæret han var over at skulle stå på byens plads. Samtidig kan jeg godt forstå, hvis ældre mennesker gerne ville have for ek-

FOTO-MANIPULATION

Flyt ham: Robert Jacobsens skulptur skal væk fra Flakhaven og ud til krydset Middelfartvej og Kløvermosevej.

Jens Galschiøt, bi-

- Generelt er plan- god idé, men det k have den slagside, folk kommer til at hvad der er god k der er dårlig kunst at placere "dårlig" randområde, hvor det.

- En H.C. Andersen god idé, for H.C. indeholder jo fine selv om vi skammer her i byen. Men de markere den gam alene for turismer sådan plads ville v en drømmeopgav ledhugger at gå i Det kunne jeg da i godt tænke mig.

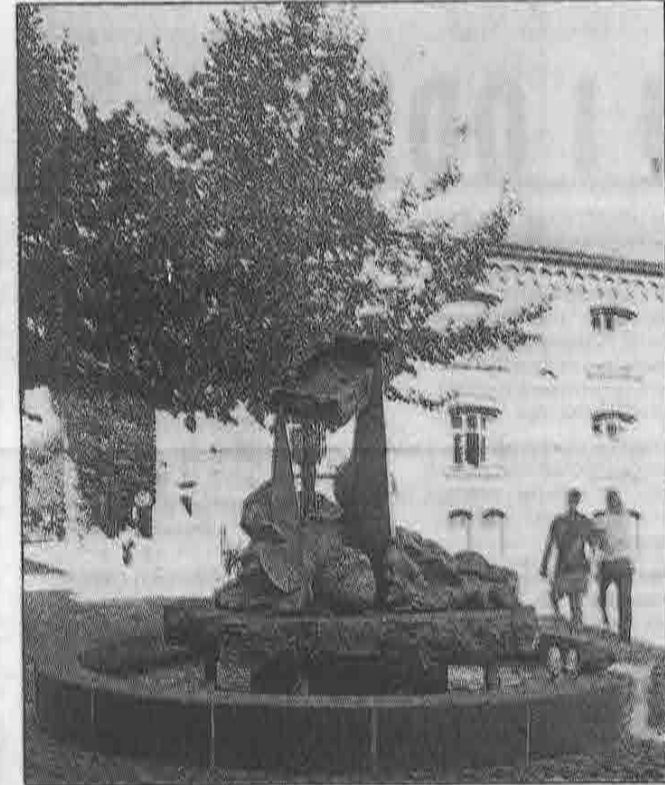
- "Den flyvende godt i Jernbanega: i harmoni med or så den bør ikke fj

FOTO-MANIPULATION

Ud til Fredens Anlæg i Skibhuskvarteret og væk fra domkirkepladsen: Gerhard Hennings "Stående pige" fra 1961.

Væk fra centrum: Jens Flemming Sørensen's "Den flyvende kuffert" foreslås flyttet fra Gråbrødre Plads til Korupcenteret.

Poul Isaksen, for-

industri- og handel skulpturfond: - Det er en knip at lave kunstplan Skulpturer skal st steder. Derfor syr at Edvard Eriksen skulptur, der står i skolen, burde ind hvor flere kan se Robert Jacobsen siger mig alligevel så for min skyld k flytte.

- Vi er i gang m samle penge ind 10. H.C. Andersen det ville jo være i at få den afsløret med H.C. Anders dag. Den nye figu stå på Flakhaven

Johannes Lottes-

citychef: - Det er helt fint i hedsplan. At i hvor kunsten på den ikke ender ti steder.

- Frederik d. 6 bedre ind på Flak Robert Jacobsen gør. Vi skal nok p at vi ikke bliver s at alt det gamle væk. Vi gør jo m at fortælle, at O H.C. Andersens i det ville være fic en plads, der ose Andersen op til dag i 2005.

- "Den flyvend er så specielt, at i op og spørger, h Og det er jo net med kunsten - al i gang. Så den b

48 kandidater til Årets Fynbo

ÅRETS FYNBO: Kandidatindstillingen sprænger alle grænser, og nu er det sidste chance for at være med

Af **Anders Mose Poulsen**
amp@fyens.dk

25 - året for indstillingen af Årets Fynbo tegner til at slå alle rekorder. Således er ikke færre end 48 kandidater allerede nu indstillet til årets fynske hæderstitel. Og mange kan endnu nå at komme til, inden der tirsdag lukkes for indstillingsrunden.

En dommerkomite vil herefter gennemgå hele det store materiale og foretage det endelige valg. Det sker lørdag den 27. januar ved en stor jubilæumsreception på Fyens Stiftstidende.

Ud over de 11 kandidater, vi omtalte sidste søndag, er der foretaget indstilling af følgende:

Ordblinde

Niels Gertsen, Georgsgade 40, Odense, indstiller *Elisabeth Nørgaard Nielsen*, H. C. Lumbyesvej 85, Odense, fordi "hun gør en ihærdig indsats for at forbedre vilkårene for de ordblinde."

"Det virker som en hjertesag for hende," hedder det i indstillingen.

Dora Nielsen, Åbakkevej 42, Korup, mener, at årets pris skal gå til skoleinspektør *Olav Nielsen*, Humlehaveskolen i Vollsmose.

"Han lægger sjæl i sit arbejde og viser, at han kan li' børnene og tror på det enkelte barns fremtid," hedder det.

Ebba Møller, Bodebjergvej 31, Kong, mener, at prisen skal gå til *Willy Klüver*, Faaborgvej 103, Gummerup, for hans arbejde for Fyns Hjem-

"Hans arbejde er medvirkende til, at hjemstavnsgården er kommet igennem mange kriser," hedder det. "Igennem 20 år har han lagt et utroligt stort arbejde i at bevare museet."

Ofre

Vagn I. Perti, Helletorpsvej 4, Tranekær, indstiller *Kirsten Yde*, Nørregade 77, Odense, som kandidat, som følge af hendes aktivitet som formand for Offerrådsgivningen i Odense og Middelfart Retskredse.

I indstillingen hedder det: "Mange uskyldige mennesker er gennem årene blev ofre for medmenneskers ugerninger. Desværre må det konstateres, at den situation er forværret gennem tiden. Som borger kan man ofte få indtryk af, at der er større opmærksomhed omkring voldsmanden end om offeret. Derfor er det prisværdigt, når der er personer som f. eks. *Kirsten Yde*, der tager hånd om hjælpen til ofrene. Hun har gennem årene gjort et særligt arbejde for mange uskyldige ofre på Fyn."

God leder

Hans Jensen, Hestehøjvej 24, Odense, foreslår politiinspektør *Christian Sohn*, Odense, som kandidat, fordi "han er en utrolig god leder, og fordi han selvstændigt tog initiativ til et møde med palæstinenserne i Vollsmose."

Arkivar *Jørgen Thomsen*, Stadsarkivet i Odense, indstiller af *Kirsten Eis-Hansen*, Bøgesangervænget 34, Odense, som kandidat for sit arbejde med Odense-bogen.

"Den er medvirkende til, at

FYNBO-PRISEN

● For 25. gang kårer Stiftstidende i samarbejde med sine læsere Årets Fynbo.

Indtil nu er der indstillet 48 kandidater til titlen.

Indstillinger slutter tirsdag formiddag.

En dommerkomite træffer herefter afgørelsen.

Årets Fynbo kåres lørdag den 27. januar.

FAKTA

for lokalhistorie, og det har afgørende betydning for kommende generationer," hedder det i indstillingen.

Menneskerettigheder

Og så indstilles endnu en gang Odense-kunstneren *Jens Galschiøtt-Christoffersen* som kandidat.

Bag indstillingen står *Benny Nybo*, Kochsgade 10, Odense, som hæfter sig ved hans mange happenings, der har givet genlyd lokalt, nationalt og internationalt.

Benny Nybo henviser til skamstøtterne i Hong Kong og Mexico, som har samlet i tusindvis af mennesker omkring begrebet menneskerettigheder, og Den indre Svinehund rundt omkring i Europas hovedstæder, der har lagt grunden til et begreb, der stadig er aktuelt i kampen mod racismen.

Ballet

Inge Hartvig, Marienslystvej 15, Odense, foreslår lederen af Det fynske ballet Akademi, *Jørgen Krogh*, som kandidat, fordi "han energisk og seriøst

gennem alle årene efter den russiske og franske skole."

"Klassisk ballet er en kunst, som jeg synes, at det er værd at bevare, og derfor indstiller jeg *Jørgen Krogh* for hans indsats for den klassiske balletskole," hedder det.

Arnold-besøg

Chr. Ditlevsen, Munkersvej 77, Odense, mener, at vi skal hyldes af de mere anonyme hverdagshelte. Han indstiller derfor den 77-årige husmand *Arnold Jensen*, Hersnap på Hindsholm, som kandidat, fordi han gennem 15 år har givet utallige børn fra institutioner og skoler i Kerterminde, Munkebo og Odense utallige gode timer med såkaldte "Arnold-besøg" på sin ejendom.

Inger og Mogens Peter Mogens, Stenstrupvej 15, Odense, mener, at prisen skal gå til *Poul Ejner Rasmussen* fra virksomheden Bioscan i Odense, for hans "utrættelige arbejde for den rene gyllenatur, ikke blot på Fyn, men over hele verden."

Mogens Bloch Poulsen, Kølstrup Bygade 74, Kerteminde, indstiller *Erling Madsen*, Biskorupvej 39, Odense, for hans mangeårige arbejde som leder af Nicolai Tjenesten på Fyn.

"Han udfører et stort, ulønnet kærlighedsarbejde," hedder det. "I en tid, hvor de personlige nødråb stiger voldsomt, udfører han stilfærdigt, ihærdigt og utrætteligt sit vigtige omsorgsarbejde, og jeg skal derfor varmt anbefale ham som Årets Fynbo," slutter indstillingen.

Rigtig fynbo

Olav Nielsen

Willy Klüver

Kirsten Yde

Christian Sohn

Jørgen Thomsen

Jens Galschiøtt-Christoffersen

Jørgen Krogh

Arnold Jensen

Carsten Friis

Lise Selsbøll

Marianne Granvig

Lars Høgh

Steen Schrøder-Larsen

Rock-Nalle

Erling Christensen

Anker Boye

Helge Pasfall

Erling Madsen

vej 182, Faaborg, mener, at prisen skal gå til lederen af det fynske energi- og miljøkontor, *Vibeke Harboe*.

"Hun er en rigtig fynbo, som arbejder for Fyn, hedder det. "Og hun fremmer fynske interesser ved et stort lobbyarbejde blandt politikerne."

Aksel Tornøe, Middelfartvej 10, Asperup, indstiller i fællesskab *Jan P. Larsen* og *Arne Petersen* fra Dansk Lettisk Forening, fordi "det gennem vedholdende, uegennyttigt arbejde er lykkedes at renovere og etablere tålelige vilkår for medmennesker i Krimulta Kommune nordøst for Riga."

"Der er renoveret ældrehjem, etableret engelskundervisning, skolebus, brandbil og skaffet landbrugsredskaber," hedder det.

Inge Schultz, Kogtvedvej 6, Svendborg, indstiller *Mogens Thygesen*, Kræftens Bekæmpelse, i Odense, som kandidat for hans "store arbejde som frivillig i cafe Klubben i Odense."

gor for os, der har mistet," hedder det.

Anne Marie Knudsen, Niels Juels Alle 48, Odense, foreslår formanden for foreningen ROS, *Rikke Larsen*, Odense, som kandidat. ROS er en forening om spiseforstyrrelser. "Hun er en ildsjæl," hedder det i indstillingen. "Det er utroligt, hvad hun gør for alle, der kæmper med spiseforstyrrelser og deres pårørende. Med sit personlige engagement bruger hun sig selv 110 procent, og det er hende, der har fået stablet foreningen på benene."

Birgit Olsen, Udsigten 37, Middelfart, går ind for lederen af Keramikmuseet Grimmerhus, museumsdirektør *Lise Seisbøll*, Middelfart, som kandidat.

"Hun har gennem sit engagerede, meget ihærdige og udadvendte arbejde formået at fjerne det lidt finkulturelle image, som Grimmerhus har haft, og hun har skabt et museum, der er blevet en betydelig del af det kulturelle liv i

I samme boldgade indstilles Odense Symfoniorkesters informationschef *Marianne Granvig* som kandidat. Bag en af flere indstillinger står *Henny Christensen*, Arevænget 20, Odense, og forslaget begrundes med hendes store indsats i forbindelse med de efterhånden flere Carl Nielsen-konkurrencer for unge musikere.

Mange, bl. a. *Johnny Gilbert*, Sigbsbjergvej 11, Fredericia, mener, at årets pris skal gå til OBs tidligere målmand, nu sportsdirektør *Lars Høgh*, Odense.

Begrundelsen er kort den, at han gennem sit halve liv har været en fremragende repræsentant for fodboldsporten, en person de unge kunne se op til, og som altid har optrådt nobelt i alle sammenhænge.

En far

Og så mener et utal af læsere, at årets pris skal gå til *Steen Schrøder Larsen*, Faaborgvej, Odense, for hans utrættelige

"Han må uden diskussion være en suveræn spidskandidat til hæderen som Årets Fynbo," hedder det i en indstilling fra *Knud Scheel-Hincke*, Damhusvej 55 Odense. "Hans indsats for sit barn er simpelthen enestående og formidabel," hedder det.

"Nogle vil måske spørge, hvad han har gjort for Fyn," skriver *Knud Eriksen*, Egsbyden 5, Horne. "Jeg vil blot spørge: Er der nogle på Fyn, der har gjort noget for ham og hans søn?"

En del læsere mener, at årets pris må gå til *Ronald Sørensens*, Odense, bedre kendt som *Rock-Nalle*.

I en indstilling fra *Peter Rasmussen*, Grønnegade 20, Odense, hedder det, at "han er en indfødt fynbo, der altid har spredt glæde med musik og sang, og at han er bevist på, at livet giver både op- og nedture."

"Han har været så langt nede, som man kan komme," skriver *Alex Bang*. Sportsvej

74 kandidater dystet om årets fynske hæder

Udklip af:
Morgenposten
Fyens Stiftstidende

21 JAN. 2001

ÅRETS FYNBO: Så har læserne talt, og det er nu op til dommerkomiteen at afgøre, hvem der skal være Årets Fynbo 2000

Dagmar Andreassen - kandidat. Ester Larsen - kandidat. Bodil Aalykke - kandidat. Jan Flor - kandidat. Ove Thomsen - kandidat. Merete Aarup - kandidat. Robert Dalskov - kandidat. Peder Thyssen - kandidat.

Al Anders Mose Poulsen
amp@fyens.dk

Læserne har talt, og sagen er nu lagt i hænderne på Stiftstidendes dommerkomite. Det er nu den, der på grundlag af de mange indstillinger fra læserne skal afgøre, hvem der skal være Årets Fynbo 2000, den 25. i rækken siden kåringen begyndte med kåringen af Årets Fynbo 1976 tilbage i januar 1977.

Og i dette jubilæumsår sprængte kåringen alle grænser. Stiftstidendes læsere har således indstillet ikke færre end 74 fynboer som kandidater til hæderen, der overrækkes ved en stor reception i bladhuset på Blangstedgårdsvej på torsdag den 27. januar.

Vi skal mange år tilbage i tiden for at finde et lignende stort antal kandidater, så dommerkomiteen har virkelig noget at tage stilling til, når den i den kommende uge mødes for at foretage den endelige vurdering.

Udover de 48 kandidater, der hidtil er indstillet, har vi modtaget følgende forslag fra læserne:

Borgerbillede
Jens Poulsen, Juelandsvej 7, Odense, indstiller *Børge Chr. Madsen*, Højmarksvej 14, Odense, for hans borgerbillede, som "han stadig holder svært om at få en fast væg at hænge på".

"Og det må gerne være i koncerthuset," hedder det i indstillingen.

Knud Christensen, Rosmarinvænget 4, Kværndrup, mener, at årets pris skal gå til *Svend Tage Secher*, Skovbyvej 5, Ero.

"Han driver Olfe- og Energicenteret, og han er en dygtig handelsmand, der har øje for sund og fornuftig handelspolitik, der kommer det syd-fynske område til gode," hedder det i indstillingen.

Kabareten
Cille Winther og Kim Jørgensen, Lollandsgade 1, Odense, indstiller skuespiller *Agnete Bjørn*, Odense, som kandidat til årets titel.

"Hun er den, der på Fyn har opnået at lave det eneste kabaret-teater i Odense, nemlig Katakomben, hvor der spilles små og store kabareter med et seriøst og spændende indhold på en intim, stearinoplast scene med sjæl og varme."

"Hun har gennem 20 år viet sit liv til kabaret-former og er en absolut værdig kandidat til titlen som Årets Fynbo," hedder det i indstillingen.

Lysår foran
John Olsen, Skibhusvej 57, Odense, mener, at prisen i år skal gå til tennis-kometen *Kristian Pless*, Sønderum, fordi "han har gjort et ufatteligt stort arbejde for at nå dertil, hvor han er nået."

"Det er intet mindre end en god præstation," hedder det. Andre har måske også udmærket sig, men han er lysår foran."

Aly og Anker H. Nielsen, Hjortet 3, Nr. Aaby, indstiller sognepræst *Anne-Marie Knigh*, Nr. Aaby Præstegård, som kandidat.

"Vor mening er, at hun i grunden er det rareste menneske i hele Nr. Aaby," hedder det i indstillingen.

"Kirken er blæst et stykke væk både til dåb, konfirmation, bryllup og til daglig. Spørg blot i byen. Vi er alle glade for vor præst."

Nyt mod til de unge
Helge Jørgensen, Dalum Møllevej 4, Odense, indstiller tidligere byrådsmedlem, lederen af Elsesminde i Sønderum, *Robert Dalskov Andersen*, som kandidat.

"Han har brugt 30 år af sit liv på at skabe forbedringer på ældreområdet, og de sidste mange år har han brugt på at udvikle Elsesminde, hvor der er skabt mange aktiviteter for de unge, der er gået ud af skolen, men som måske ikke lige har fundet den rette hylde," hedder det i indstillingen.

"Han giver de unge, som måske ikke lige er til det boglige, nyt mod på livet," hedder det.

De ældre kor
Ruth Eriksen, Søparken 46, Odense, indstiller som medlem af *Eldre Sagens sangkor*, korleder *Bodil Bygholm*, Ørbæk, for hendes store arbejde for korsang og i særdeleshed korsang for ældre.

"Hun leder syv ældrekor med i alt 120 medlemmer, og hun giver altid sine medlemmer en positiv oplevelse, og samtidig er hun både dygtig og engageret," hedder det.

Rita Madsen, Glisshøjparken 44, Glisshøj, mener, at årets pris skal gå til *Inge Damsbo*, Akavvej 15, Odense, som kandidat.

"Hun er årsag til, at mange får en god livskvalitet," hedder det.

Flot af en ældre
Peder Pedersen og Ole Bjørn Pedersen, Rugårdsvej 51, Hamdrup, indstiller tidligere byråds- og folketingsmedlem *Merete Aarup*, St. Gråbrodræstede 15, Odense, som kandidat.

"Vi synes, at det er utrolig flot, at en kvinde på 67 år har mod og energi til at hjælpe så mange forskellige mennesker," hedder det i indstillingen, hvorefter der følger en lang opremning af foreninger og bestyrelser, som Merete Aarup er medlem af eller formand for.

Birthe Rasmussen, Enebærvej 58, Odense, mener, at årets pris skal gå til *Frede Christensen*, Ørbækvej 6, Ferritslev, for hans mangeårige arbejde for de skleroseramte.

"Det var måske et tilfælde, at Frede en dag mødte en skleroseramt, der manglede en hjælpende hånd. Men det var det, ideen til at starte en klub opstod."

En lidsjæl
"Frede er en lidsjæl, som altid viser venlighed," hedder det. "Det er hans fortjeneste, at en busfuld skleroseramte hvert år tilbydes en ferietur ud over landegrænsen, og hans fortjeneste, at amtskredsen i flere år har haft en campingvogn på Sydbyn og hans fortjeneste, at de skleroseramte på Fyn nu har mulighed for at søge lejgater. Han er altid den første, der smøger ærmerne op."

Forbillede
"En special kvinde, der har været et forbillede som arbejdsgeber, og som stadig er et forbillede i, hvordan man kan bruge hele sit liv med nysgerrighed."

Med denne begrundelse indstiller Lilian Hirsch, Ugletoften 261, Odense, tidligere fabrikkant og folketingsmedlem *Dagmar Andreassen*, Kerteminde, som kandidat til årets hæderstitel. Dagmar Andreassen har selv for år tilbage været medlem af Stiftstidendes dommerkomite, hvad angår kåringen.

På vegne af Kerteminde Soroptimistklub indstiller Ulla H. Sørensen, Strynvej 13, Munkebo, psykiaterapeut *Jan Flor*, Granbakken 3, Morud, som kandidat.

"Vi indstiller Jan Flor for hans initiativ til projektet RI på Odense Universitets-hospital," hedder det.

"Projektet kører som foresøg i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse og handler om frivillige, der har menneskelige ressourcer og tid til at stille sig til rådighed for indlagte kræftpatienter, ikke til pleje, men omsorg," slutter indstillingen.

Jazz
En række studerende ved musik konservatoriumet ved navn *Musikkompagniet* indstiller *Niels Chr. Risting* og *Paul Jørgensen*, formænd for FFJ, magasinet i Odense, for deres indsats for Odenses jazzliv.

"Disse dynamiske mænd har delt så mange priser ud i jazzlivet, at de selv burde have den største pris, netop fordi de i så mange år har tilført Odense et internationalt jazzliv," hedder det.

Jørgen Lykkegaard, Stenhavevej 4, Ørbæk, indstiller ergoterapeut *Roma Klars*, Ørbæk, som kandidat, fordi "hun med stor ivrighed og engagement har arbejdet med at give ældre og handicappede en bedre dagligdag og en bedre livskvalitet."

Levet og åndat
Ingi Croon, Østergade 3, Nr. Aaby, indstiller *Bodil Aalykke*, Grafisk Værksted i Odense, som kandidat.

"I gennem 25 år, Grafisk Værksted har eksisteret, har hun boet og arbejdet, levet og åndet for værket," hedder det.

"Takket være hendes reelle holdninger og ugegningsrige optræden hersker der i dag en atmosfære, som kan få kunstner til at trives. Hun har passet sit arbejde, eller man kan næsten sige kald, til alles tilfredshed," slutter indstillingen.

Medmenneskeligheden
Ingeborg Moritz Hansen, Møllegården, Odensevej 114

TIDLIGERE ER FØLGENDE KANDIDATER INDSTILLET

• Rektor Karen Maigaard, Odense - for hendes engagement i byens kulturliv.

• Direktør Poul Skov Andreassen, Odense - fordi han er en kendt og afholdt foreningsmand, der også er aktiv inden for sportens verden.

• Professor Johan de Mylius, Odense - for hans store arbejde vedrørende H.C.A.-forskningen.

• Ulla Rader, Odense - for hendes arbejde for som aktivist at ødelægge det engelske atomvåbensystem, og fordi hun tør træde op mod atomkraftens rædsler.

• Sonja Aulbo Nielsen, Odense - for hendes arbejde for dyrenes sag, navnlig i Kattens Værn.

• Direktør Hans Aage Kofod, Odense Zoo - for hans visionære udbygning af Odense Zoo, som han har formået at sætte sit mødested personlige fingertryk på.

• Impresario Frank Steen, Hørsholm - for sit arbejde for kulturen på Fyn, herunder navnlig Ratteltet i Svendborg.

• Martin Thygesen, Odense - for hans arbejde for kunst- og kulturcentret Sølvkøkken i Odense til gavn for åndeligt interesserede mennesker.

• By- og boligminister Lotte Bundegaard, Odense - fordi hun er en dygtig politiker, der på kort tid har nået en ministertitel.

• Håndboldtræner Jan Pyllick, Thure 3, Odense - for hendes store arbejde for dansk håndboldkamp og personlig opmuntring.

• Folketingsmedlem Bendt Bendtsen, Allers - fordi han har gennemført Det konservative Folkeparti og fordi han har klare synspunkter på retsområdet.

• Elisabeth Nørgaard Nielsen, Odense - for hendes ihærdige indsats for at forbedre vilkårene for ordblinde.

• Skoleinspektør Olav Nielsen, Humlehavevej 10, Odense - fordi han gennem mange år har lagt sin sjæl i arbejdet for byens børn og unge.

• Willy Kløver, Fyns Hjemstavnsmuseum i Gummertup - for at have ført museet igennem mange kriser og for at bevare et unikt museumsmiljø.

• Kirsten Yde, Tjørneråden, Nørregade 77, Odense - for hendes store arbejde for Offerrådsliv i Odense og Middelfart reiseråd.

• Politinspektør Christian Søhn, Odense - fordi han er en god leder, og fordi han selvstændigt tog initiativ til et møde med palæstinenserne i Volmsø.

• Arkivar Jørgen Thomsen, Odense - for hans arbejde med Odense-bogen, der er medvirkende til at skabe interesse om

kring det lokalhistoriske.

• Kunstneren Jens Gaischætt-Christoffersen, Odense - fordi han lokalt, nationalt og internationalt har skabt opmærksomhed omkring begrebet menneskerettigheder og hermed er en "humanitær pro-vokator".

• Jørgen Krogh, leder af Det fynske ballet Akademi, Odense - for hans arbejde for at bevare den klassiske ballet som kunstart.

• Gårdejer Arnold Jensen, Hørsholm, Hindsholm - for hans "Arneidag", hvor han giver børn fra Kerteminde, Munkebo og Odenses institutioner mulighed for at komme på landet.

• Direktør Poul Ejnar Rasmussen, Ferritslev - for hans arbejde for den rene syltatur overalt i verden gennem virksomheden Bioscan i Odense.

• Erling Madsen, Biskrupvej 39, Odense - for hans store arbejde for Nicolai Tjenesten på Fyn.

• Leder af det fynske Energi- og Miljøcenter, Vibeke Harboe, Odense - fordi hun fremmer fynske interesser ved at arbejde for et bedre og mere miljørigtigt Fyn.

• Jan P. Larsen og Arne Petersen, Odense - for deres arbejde for Dansk Lattisk Forening.

• Mogens Thygesen, Odense - for hans store frivillige arbejde i cirkelklubben under Kræftens Bekæmpelse i Odense.

• Rikke Larsen, Odense - for hendes arbejde i foreningen ROS, der rådgiver om spiseforstyrrelser.

• Museumsdirektør Lise Seibell, Keramikmuseet Grimmerhus, Middelfart - fordi hun med sit engagerede, håndfaste og uadvundne arbejde har formået at fjerne museets inkulturelle image.

• Informationschef Marianne Granvig, Odense Symfoniorkester - for hendes store indsats i forbindelse med Carl Nielsen Violinkoncerterne.

• Sportsdirektør Lars Høgh, Odense - fordi han gennem sit halve liv har været en fremragende repræsentant for fodboldsporten.

• Steen Schrader-Larsen, Faaborgvej, Odense - for hans omstændige indsats for med kærlighed og omsorg at give sin søn Kim et bedre liv efter en tragisk trafikulykke.

• Ronald Sørensen, alias sangeren Rock Nalle, Odense - fordi han formåede at komme så flot igen efter at have været helt uden, menneskeligt og kunstnerisk.

• Skoleleder Birthe Juul, Odense - fordi hun ihærdigt og med humanistiske ideer formår at undervise psykisk syge på Odenses Lille Skole for Voksne.

Folketingsmedlem Erling Christensen, Sdr. Nørå - fordi han altid har Fyn med i sine politiske overvejelser.

• Borgmester Anker Boye, Odense - fordi han er en god og forståelig politiker, der er en god repræsentant for sin by.

• Helge Pastall, Fjordegård - fordi han som formand for Fjordegård Idrætsforening igennem 22 år har formået at yde også en samfundsmæssig indsats.

• Mohamed N.E. Al-Assadi, Odense - fordi han har formået at få en uddannelse og blive Årets Lærling på Odense Stålskibsværft.

• Adjunkt Mehmet Umil Necer, Syddansk Universitet, Odense - fordi han tager indvandrerebatten på en positiv måde.

• Projektleder Chr. Frederiksen, Odense - fordi han indædt har arbejdet for at få børn og unge ud af kriminalitet.

• Pastor Torben Hangnord, Vollmose - for hans arbejde med at få kristne og muslimmer til at forstå hinanden i den multietniske bydel.

• Inga Winther Andersen, Hans Schackvej 16, Kerteminde - fordi hun trods sine 90 år er "Fyns Hælsedronning" og for de ældre til at føle sig og se verden.

• Fodboldtræner Richard Møller Nielsen, Overholt - fordi han er fodboldens ukonventionelle træner.

• Jytte Hansen, Bjernekøret i Odense - for hendes omsorgslulde arbejde som leder af Korup dagcenter.

• Skuespilleren Torben Iversen, Odense - fordi han med sit arbejde med H.C. Andersen Parken i Løtzes Have har meget for at gøre Fyn kendt ud i verden.

• Filmproducenten Ebbe Larsen, Bøllinge - for hans mangeårige karriere som filmand med bl.a. Odense-filmene "Odense - dengang" og "Dengang på Fyn" og hans arbejde i priskomiteen for H.C. Andersen Komiteen.

• Anni Holleufer, Odense - for hendes store, uselviske, kærlige og varme arbejde for samfundets svageste igennem Børnehjælpsdagen i Odense.

• Gorim Benzoni, Øregård, Børgense - for hans arbejde for bevarelsen af de gamle danske husdyr.

• Provst P.E. Sevørin, Jordløse - for sit mangeårige virke i Jordløse Sogn.

• Instruktør Carsten Friis, H.C.A. Festsplidene i Odense - fordi han er en ledende i arbejdet på amatørscener rundt om på ungdomsskoler og herigennem giver børn og unge troen på sig selv og viljen til at kunne.

skal gå til foretningmanden *Kaj Barsøe*, Sadolmsgade 65, Odense.

"Jeg er ikke i tvivl. Han fortjener titlen, for han er en meget dygtig foretningmand, der altid er stolt af at være i Odense," hedder det i indstillingen.

Tilidsmand
Lauritz Skräk, Kærsvang 26, Assens, indstiller fællestillidsmanden på Lindsø, *Ove Thomsen*, som kandidat.

"Han har udført et stort fagligt arbejde for at sikre sine kolleger en god arbejdsplads, og han er altid loyal over for både værft og kolleger," hedder det.

Kurt Rasmussen, Mosegårdsvej 98, Odense, indstiller afdelingsformand *Inger Aagaard*, Egeparken i Vollmose, som kandidat.

"Hun står midt i en vanskelig opgave, som de fleste ville betragte sig for at patage sig. Egeparken er fra at være befolket af danskere, hvoraf nogle få unge som ældre gav betydelige problemer, nu befolket af et flertal af boligtagere med en anden etnisk oprindelse. Det, der kendetegner Inger Aagaard, er, at hun aldrig har opgivet troen på, at det nytter at gøre noget. Om det så er kunsten har hun taget den i brug for at lære beboerne respekt for værdier. Og hun har gjort Egeparken og Vollmose bedre end sit rygte, og ingen skal få lov at vælte hende omkuld. Hun har ingen flotte titler, men er et jævnt menneske, der blot følger det naturlige at gøre en indsats, selv om opgaven er lidt påskæmmet."

Forretning
"Jeg synes, at Per Jensen er en af de bedste til at drive forretning i Danmark og samtidig verdens bedste chef."

Med de ord indstiller Martin Persson, Vognmandsvej 26, Nyborg, indehaveren af Fyns Kontorforsyning, *Per Jensen*, Nyborg, som kandidat.

Elise M. Schebye, Fuglsang 67, Odense, indstiller hende og *Mary Carlsen* og *Gudrun Lundfeld*, begge Odense, for deres ledelse af pensionistgymnastik i Odense.

"Der er mange enlige, der ser frem til den dag, vi skal til gymnastik," hedder det.

Utrættelig
Tina og Jan Aastrup, Tørmærksvej 101, Blommenslyst, mener, at prisen skal gå til *Helge Nielsen*, Gransangervej 16, Odense, fordi "han i adskillige år har udført et enormt arbejde som formand for den humanitære hjælpeorganisation I. NTVA."

"Han er utrættelig efter sin søgen efter nøj, madvarer, skolemøbler, computere og meget mere til gavn for skoler, børne- og plejehjem og de hjemløse på gaden i et land."

Endelig mener Birthe Helene Bysted, Holmehavevej 54, Tommerup, at prisen skal gå til de tre bag Grånbogård Mejeri- og Slagterforening, gårdejer *Bjarne Petersen*, mejeritekniker *Bernt Starke* samt *Allan og Lisbeth* i slagterforretningen "for deres arbejde for gode og sunde produkter."

Agnete Bjørn - kandidat.

Kristian Pless - kandidat.

Villy Petersen - kandidat.

Inger Aagaard - kandidat.

Børge Chr. Mølbom - kandidat.

Fotokunst og Fyns Grafiske Værksted.

Med de ord indstiller Søren Edlefsen, Møllevej 1, Assens, tidligere direktør *Villy Petersen*, magistratsens 4. afdeling, Odense Kommune, nu Vestergade 73, Odense, som kandidat.

Mange af Odenses hjemløse er medundskrivere på en række indstillinger, der ønsker Odenses gadepræst, *Peder Thyssen*, Kirkens Korshær i Odense, som kandidat til hæderstitlen.

"På mange opfordringer fra os, der bruger varmestuerne her i Odense, indstiller vi hermed Peder som kandidat," hedder det.

"Han er den eneste, som mange af Odenses hjemløse, narkomaner, alkoholikere og så på metalden stoler på. Hos

ham finder vi altid en, der har tid og lyst til at være sammen med os. Vi mener, at han er Årets Fynbo, fordi han er alle tiders mand, den bedste præst i byen, fordi han har fortjent det, fordi ingen andre gør så meget for os, og fordi han besøger os, når vi er indlagt på sygehuset."

Cafékongen
Abbas Mahalati, tidligere restaurationskonge i Odense og gennem mange år fast inventar på kandidatlisten, nu bosat i Vejen, mener, at årets pris skal gå til indehaveren af Café Cuckoo's Nest og Café Froggle i Odense, *Eddi Mahalati*, Odense, fordi "han med stor dygtighed og på få år har bygget byens bedste cafeer."

Jytte Bus, Rildtsvej 5, Ringkøbing, mener, at prisen

skal gå til foretningmanden *Kaj Barsøe*, Sadolmsgade 65, Odense.

"Jeg er ikke i tvivl. Han fortjener titlen, for han er en meget dygtig foretningmand, der altid er stolt af at være i Odense," hedder det i indstillingen.

Tilidsmand
Lauritz Skräk, Kærsvang 26, Assens, indstiller fællestillidsmanden på Lindsø, *Ove Thomsen*, som kandidat.

"Han har udført et stort fagligt arbejde for at sikre sine kolleger en god arbejdsplads, og han er altid loyal over for både værft og kolleger," hedder det.

Kurt Rasmussen, Mosegårdsvej 98, Odense, indstiller afdelingsformand *Inger Aagaard*, Egeparken i Vollmose, som kandidat.

"Hun står midt i en vanskelig opgave, som de fleste ville betragte sig for at patage sig. Egeparken er fra at være befolket af danskere, hvoraf nogle få unge som ældre gav betydelige problemer, nu befolket af et flertal af boligtagere med en anden etnisk oprindelse. Det, der kendetegner Inger Aagaard, er, at hun aldrig har opgivet troen på, at det nytter at gøre noget. Om det så er kunsten har hun taget den i brug for at lære beboerne respekt for værdier. Og hun har gjort Egeparken og Vollmose bedre end sit rygte, og ingen skal få lov at vælte hende omkuld. Hun har ingen flotte titler, men er et jævnt menneske, der blot følger det naturlige at gøre en indsats, selv om opgaven er lidt påskæmmet."

Forretning
"Jeg synes, at Per Jensen er en af de bedste til at drive forretning i Danmark og samtidig verdens bedste chef."

Med de ord indstiller Martin Persson, Vognmandsvej 26, Nyborg, indehaveren af Fyns Kontorforsyning, *Per Jensen*, Nyborg, som kandidat.

Elise M. Schebye, Fuglsang 67, Odense, indstiller hende og *Mary Carlsen* og *Gudrun Lundfeld*, begge Odense, for deres ledelse af pensionistgymnastik i Odense.

"Der er mange enlige, der ser frem til den dag, vi skal til gymnastik," hedder det.

Agnete Bjørn - kandidat.

Kristian Pless - kandidat.

Villy Petersen - kandidat.

Inger Aagaard - kandidat.

Børge Chr. Mølbom - kandidat.

- 2 FEB. 2001

1014

modvind

Af Chr. Juhl,
formand for
SID-Silkeborg

Det er så skønt ude på landet

En forblæst efterårsdag taler jeg med en ung mand fra Litauen. Han er i færd med at hjælpe håndværkeren med at lægge tag på landmandens nye stuehus. Jeg befinder mig på et landbrug lidt vest for Silkeborg.

Den unge mand forstår ikke dansk, så vi taler sammen på det engelsk, vi hver for sig har lært i skolen. Jeg forstår, at han er praktikant, og at han har arbejdet hos landmanden i et års tid. Arbejdsugen er ofte på 65 timer.

På gården arbejder en anden ung mand fra Letland. Han arbejder i stalden. Han får en lignende løn, og arbejdstiden er også for ham godt og vel 60 timer om ugen. Dagen starter kl. 4.30 med fodring af dyrene og malkning.

Sidst på formiddagen er der et par timers middagspause, der som oftest bruges til at hvile ud. Ved 14-tiden fortsætter arbejdet i staldene og slutter omkring 20.

De to unge mænd bor i hver sin gamle campingvogn bag gården, hvortil de får bragt maden – både om morgenen, til frokost og om aftenen – i afmålte portioner. Jeg tænker på, hvordan badeforholdene ser ud, og hvordan de to får kontakt med andre unge, mens de er her.

Jeg når ikke at tale mere med den unge mand fra Litauen, for han tager hjem få dage efter besøget.

Den unge mand fra Letland bliver også kun få dage hos landmanden. Han er meget ked af at være på gården på grund af de usle boligforhold og den lange arbejdsdag og næsten ingen løn. Det viser sig, at han for halvanden måneds arbejde – i alt godt 500 timer – har modtaget 10.500 kr før skat.

Gode venner har hjulpet ham med at finde arbejde på en gård, hvor forholdene er bedre. Han har bedt fagforeningen om at hjælpe med at få hans tilgodehavende.

Praktikanter i landbruget skal ifølge overenskomsten have 6.994 kr. samt kost og logi for 37 timers arbejde. Hertil betaling for overarbejde.

Vi opgør hans tilgodehavende til godt 45.000 kr. Sandsynligvis må vi i byretten for at få pengene hjem.

Det er ikke første gang, jeg møder

baltiske landbrugs-praktikanter. I samme uge besøger jeg fire andre landbrug. Der er praktikanter på de to. Forholdene er heldigvis bedre end hos landmanden vest for Silkeborg.

Der kommer flere og flere baltiske praktikanter til Danmark. I 1999 gav Udlændingestyrelsen arbejdstilladelse til 996 praktikanter. I de første seks måneder af 2000 er der givet 789 tilladelser.

Meningen er, at de skal opholde sig her for at blive dygtigere til deres fag. Men ofte har arbejdet intet med praktik at gøre. Mange af praktikanterne bruges ene og alene som billig arbejdskraft.

Efter at praktikanterne har forladt landmanden vest for Silkeborg, klager han over, at han er nødt til at ansætte en landbrugsvikar til godt 100 kr. i timen for at få dyrene paset. De to fra Baltikum var nemlig hans eneste ansatte.

Bagmanden bag kontakten mellem landmanden og de unge fra Baltikum er en landmand ved Lemvig. Han har gjort det til en god forretning at formidle billig arbejdskraft fra Baltikum til danske landmænd gennem firmaet Dan-Lat Farms.

Han forlanger 3.000 kr. for at formidle en aftale. Som reglen »hjælper« landmanden fra Lemvig med at lave aftalen mellem landmand og praktikant. Lønnen fastsættes ofte til halvdelen af, hvad den skal være – og aftalen er som regel på dansk!

Jeg henvender mig til manden for at få ham til at ændre kontrakterne. Men uden held. Hans aktivitet ligner mere menneskehandel end formidling af praktikpladser til unge mennesker fra fattige lande i Baltikum, som han så flot kalder det.

Oveni praler han af, at Landbo ungdom har godkendt praktikpladserne.

Det er en god ide, at baltiske unge kan være i praktik i Danmark. Men det forudsætter, at de ansættes hos landmænd, der vil lære dem noget og behandle dem ordentlig. Indtil der kommer et system, der sikrer en betryggende godkendelse af praktikstederne må jeg hellere fortsætte de små ture ud på landet.

- 9 FEB. 2001

1014

modvind

Af Lole Møller,
landssekretær i So-
cialpolitisk Forening

Globalisering af ansvaret

Jeg er gået ombord i et fly fra South African Airlines. Foran ligger en lang flyvetur på på 12 timer til Cape Town, hvor nogle af verdens mange socialpolitiske NGO'ere samles til international kongres for at drøfte »fattigdom, social velfærd og social udvikling«. Med i håndbagagen har jeg en artikel af Nelson Mandela om »Den globale udfordring«.

»Vi bor alle side om side i en global verden, og på længere sigt er det ikke til fordel for nogen, at der findes øer af rigdom i fattigdommens hav. Vi har også brug en globalisering af ansvaret.«

Det er vores altoverskyggende udfordring, skriver Mandela.

Efter blot en halv time i Sydafrika får vi syn for sagen. Kilometer efter kilometer afløser den ene township den anden langs vejen fra lufthavnen til byen. I centrum knejser bankernes og de internationale koncerners paladser i glas og stål med Taffelberget i baggrunden.

Det bliver et billede på de mange kontraster og modsigelser, de næste uger bliver så rige på.

En af skyskraberne er prydet af en kæmpemæssig reklame for kondomer med venlig hilsen fra Aids-kampagnen. Sygdommen breder sig som en veritabel epidemi. Mand og mand imellem forlyder det, at man skal holde sig fra magre kvinder, for de har aids. Medicinalindustrien har udviklet virksom vaccine så dyr, at den ikke er beregnet for sorte. Samtidig møder vi overalt kvinder, der er engageret i oplysningskampagnen. De skaffer økonomi ved at sælge kort og souvenirs med aidssløjfen på. De er i skolerne, på markederne og på gadehjørnerne.

Gaden deles med de hjemløse, de arbejdsløse og gadebørnene. Gadebørnene sidder midt i gadekrydsene med deres limflasker. Det her er barsk virkelighed, og alligevel kan vi hver aften vende ryggen til det, mens vi sidder komfortabelt på hotelterrassen med havblik og med sydafrikansk vin i glassene.

Det ene øjeblik besøger vi en mødregruppe med handicappede børn, der ikke engang har råd til majsgrød, for i det næste at indtage en frokostbuffet med utallige retter på en af Stellenboschs vingårde. Vi bliver guidet rundt i en af Sowetos townships, hvor 7.000 mennesker deles om 5 vandhaner og 90 toiletter. Om aftenen bor vi bag lås og slå i selskab med tre vagtsomme schæferhunde.

Apartheid er afskaffet, men årtiers kolonialisme og racisme har sat dybe spor. Vi føler os på en gang afmægtige og håbefulde. Afmægtige, fordi fattigdommen, kriminaliteten og klasseforskellene er så enorme. Håbefulde, fordi vi møder menneskelig ukuelighed og vilje til at overvinde alle vanskeligheder.

Der er kokken, der har arbejdet på femstjernede hoteller, som nu har etableret en interimistisk restaurant midt ude i en af blikbyerne, hvor han uddanner kokke og tjenere og serverer for turisterne. Der er madmor i »The Bridge«, der er det faste holdepunkt for 30-40 gadebørn. Der er Eddie, der tjener penge til sin uddannelse ved at vise os rundt i Soweto. Der er lederen af mødregruppen, der stolt viser sine kursesbeviser frem.

Det nye Sydafrika satte udryddelse af fattigdommen og uligheden som det første punkt på den nationale dagsorden. Det kom imidlertid til at erfare, at ydre forhold satte deres økonomi under pres. Det er vanskeligt at få handelsaftaler i hus og de transnationale selskaber flytter til mere profitable markeder.

Nelson Mandelas efterlysning af en global ansvarlighed er blevet hørt af de mange demonstranter i Seattle, Nice, Prag og Davos. Den er blevet hørt af deltagerne i World Social Forum og Attac. Samtidig har den franske filosof Pierre Bourdieu taget initiativ til at rejse en bevægelse i Europa, der skal påtage sig ansvaret for alle de mennesker, der er blevet ladt i stikken af den neoliberale politik.

Bourdieu efterlyser »globalisering nedefra« og internationale aktioner for et solidarisk samfund.

Netop hjemkommen fra Davos-mødet har statsministeren udtalt sin støtte til Attac og sin glæde over at især unge mennesker har engageret sig i kampen mod ulige handelsvilkår og spekulation. Sammen skal vi kæmpe for »globalisering med et menneskeligt ansigt«, sagde Nyrup.

Han mener det sikkert ærligt, men det er et udtryk for den samme kosmetiske ideologi, der endeløst formuleres i disse år af WTO, IMF, EU...

Talerne bliver smukkere og smukkere. Et slag med ordenes tryllestav og verden er forandret. Gid det var så vel! Men masken er revet væk. En ny international social bevægelse er ved at se dagens lys. Det er på høje tid, for den er så nødvendig.

Disse skribenter er faste bidragydere til Modvind:

Bente Hansen, Jesper Jensen, Mikael Witte, Finn Sørensen, Christian Juhl, Preben Hansen, Line Barfod, Erik Jensen, Mikael Witte og Bente Hansen.

Disse skribenter er faste bidragydere til Modvind:

Jørgen Arbo-Bæhr, Jesper Jensen, Ole Donbæk, Kaja Liboriussen, Finn Sørensen, Janne Hansen, Christian Juhl, Lole Møller, Preben Wilhjelm, Drude Dahlerup, Jens Galschiøt, Line Barfod, Erik Jensen, Mikael Witte og Bente Hansen.

20 FEB. 2001

1014

Af Charlotte Poulsen

Århus gør det, Randers gør det og København gør det.

Der står kulturelle aktiviteter og dialog på programmet rundt om i Danmark i det næste år. Forhåbentlig også efter 2001. Det er i hvert fald intentionen med kampagnen Lige dig – lige mig, der markerer FN's år mod racisme og intolerance.

»Der er brug for mere tolerance og respekt mellem mennesker og grupper – også i Danmark. Medierne behandler af konflikter og problemer med en etnisk vinkel har ført til et skævt og negativt billede af situationen i Danmark,« siger Lave K. Broch, NGO-koordinator for kampagnen.

»Men der er heldigvis også positive eksempler. Det danske samfund er blevet rigere både økonomisk og åndeligt på baggrund af mødet med andre kulturer og mennesker. De positive eksempler må synliggøres i hverdagen. Her har kampagnen en vigtig opgave.«

Den landsdækkende kampagne er støttet af en bred skare af danske organisationer, lige fra LO til DA og de mange etniske mindretalsorganisationer.

»Jeg vil bruge hver en chance for at bekæmpe racisme,« siger skuespilleren Zlatko Buric, der er en af ambassadørerne for året.

»Kunst kan være med til at skabe dialog og forståelse, fordi man får noget andet gennem kunsten.

»Jeg kan for eksempel godt lide afrikansk musik, men jeg er ikke afrikaner,« fortæller Zlatko Buric.

Det er FN-forbundet og det Danske Center for Menneskerettigheder, som har taget initiativ til den danske kampagne. Indenrigsministeriet har afsat fire en halv million kroner til en aktivitetspulje, ud af i alt seks millioner kroner, til nationale aktiviteter, der sætter fokus på bekæmpelse af racisme. Den første ansøgningsfrist var 10. januar, men i løbet af året følger der endnu tre runder.

Budskabstræ

Der er allerede mange forskellige aktiviteter i gang. Man kan tage sig en tur på en bycykel med logoet Lige dig – lige mig. På cafeer findes Go Cards med budskabet. Karneval i København vil »plante« et budskabstræ, hvor børn kan hænge tegninger og hilser op til andre børn i verden. I Hvidovre har en gruppe af unge fra 12 forskellige nationaliteter indspillet en cd under kampagnen med titlen »Integrer«.

Motiver er der også nok af for at gå ind i kampagnen.

»Det værste er tolerance over for hverdagsracismen, når vi ikke siger fra over for racisme og racistiske bemærkninger om andre. Vi er bange for dem, vi ikke kender. Mange kender ikke flygtninge og asylansøgere personligt,« mener Viken Wetlesen, landsformand for Ungdommens Røde Kors.

De har ansøgt om støtte til et projekt, hvor unge asylansøgere deltager i en danskernes hverdag og for eksempel kommer med på

FN-år mod racisme

KAMPAGNE. Folkelig kampagne i forbindelse med FN's år mod racisme og intolerance sætter fokus på kunst, kultur og dialog for at bekæmpe racisme

LIGE DIG
LIGE MIG

FN's år mod racisme og intolerance

FN's år mod racisme

- 2001 er FN's år mod racisme og intolerance. Sloganet for kampagnen er »Lige dig – lige mig.«
- Indenrigsministeriet har bevilget seks millioner kroner til nationale aktiviteter. Heraf går 4,5 millioner til en aktivitetspulje, hvor folkelige organisationer og andre kan søge penge til projekter, der har en folkelig bredde.
- Der er tre ansøgningsfrister tilbage: 10. april, 10. juli, og 10. oktober. Information om kampagnen kan fås hos Lave Broch FN-forbundet: tlf: 35 46 73 73
- Kampagnen har en bred koordinationsgruppe, med organisationer som LO, DA, Politiforbundet, DGI, DUF, de etniske mindretalsorganisationer med flere.

• Kronprins Fredrik er projektør

arbejdspladsen, i skolen eller på gymnasiet.

»Vi håber mødet, hvor man netop lærer hinanden og kende, giver danskere lyst til at lave aktiviteter sammen med asylsøgere på asylcentre. Mange asylsøgere er også nysgerrige og vil gerne vide noget om det danske samfund,« siger Viken Wetlesen.

I Randers er der planlagt en familiedag – Randers go global – med underholdning for både børn og voksne fra alle nationaliteter. Der vil være musik, dans og boder.

»Meningen er at vi skal mødes gennem kultur og musik og ikke diskutere, men opleve sammen,« siger Leif Bressum, leder af spillestedet Tante Olga i Randers.

I Århus inviteres danskerne til at mødes med de mange forskellige folkeslag, der bor i Gellerupplanden. Her vil man kunne mødes om kulturelle tilbud under en verdenskulturfestival, med musik og andre kulturelle indslag, fortæller en af arrangørerne, Rui Monteiro.

Kultur og politik

Mødet mellem mennesker fra forskellige kulturer foregår gennem kunsten i mange af ansøgningerne. Netop det er kultur og kunst god til, mener billedkunstneren Ole Bundgaard, der deltog i FN's menneskerettighedsår i 1998. Her fik 30 kunstnere til opgave at male de 30 artikler i verdenserklæringen om menneskerettighederne.

»Kunst hænger sammen med hvad der sker i samfundet. Det påvirker os som

mennesker i vores inderste. Kunsten bruger et symbolsk sprog til at illustrere virkeligheden. Derfor kan kunst være med til at flytte grænser. Det bedste eksempel er musik, som kan forstås af alle,« siger Ole Bundgaard.

Flere af ansøgerne bruger kunsten politisk for at gøre op med racismen.

»Vi laver politisk teater. Vi ønsker at tage problemet racisme op på en poetisk måde. Kunst kan bygge bro mellem mennesker, fordi det er et universelt sprog,« siger Gitte Kielberg fra børneteateret Kimbri. Hun har søgt om penge til en børneteaterforestilling, der skal spille på tosprogede skoler og asylcentre. Forestillingen, som er uden ord, tager udgangspunkt i H.C. Andersens eventyr om den grimme ælling og handler om at føle sig fremmed.

Skulptøren Jens Galschiøt, kendt for sin skamstøtte i forbindelse med gældslettelserprojektet, Jubilee 2000, bruger kunst politisk til at vise uretfærdighed i verden. »Kunst skal være som barnet i kejserens nye klær, der siger: Han har ikke noget tøj på. Kunst er følelsesmæssigt og går gennem maven, og ikke gennem hovedet, netop derfor kan det kommunikere på et andet plan,« siger Jens Galschiøt.

Han mener kunst og kultur er et godt middel mod racisme.

WWW Læs mere om initiativer mod racisme på: www.aktuelt.dk

17 FEB. 2001

Dagbladet
Holstebro

24 FEB. 2001

ATTAC er imod de største uligheder

Synspunkt

Af Mads Samsing

Lederen i De Bergske Blade den 20. februar, der hed »Nej tak til ATTAC«, havde en hel del mærkværdige beskyldninger og selvmodsige synspunkter. Skribenten har et meget borgerligt syn på samfundet, hvor ATTAC og venstrefløjsaktivister udsættes for en masse ukorrekt kritik. Derimod er der et meget borgerligt syn på, hvad der er demokrati, og hvad der bestemt ikke er demokrati. Men i disse synspunkter og beskyldninger er jeg meget uenig.

Først vil jeg gerne sige lidt om, hvad jeg mener, demokrati er. Ordet »demokrati« betyder folkestyre. Jeg kan hurtigt blive enig med skribenten om, at der ikke er demokrati, men diktatur i Nordkorea, Kina og de andre såkaldt socialistiske lande. Det var jo heller ikke demokrati, der prægede systemet i Sovjetunionen efter

1922.

Men har vi folkestyre/demokrati i den vestlige verden? Er det folkestyre, at vi som folket får lov at stemme på nogle politikere hvert fjerde år, som derefter bestemmer over os fra et parlament, som ligger langt væk fra hovedparten af befolkningen? Er det folkestyre, når fem ud af ni dommere bestemmer, hvem der bliver præsident (det var jo sådan det foregik i »demokratiets hovedborg« USA)? Jeg mener det ikke.

Hvis man efter et valg i de vestlige »demokratiske« lande vil have blot en smule indflydelse på hvad parlamentsmedlemmerne beslutter, så skal man demonstrere. Hvis man er nok i gaderne, så er det pludselig folket, der styrer gaderne. Det må da være folkestyre/demokrati. ATTAC, der er en basisdemokratisk/græsrodsdemokratisk bevægelse, arbejder, som skribenten rigtigt nok skriver, sådan. Demonstrationer mod globaliseringens uligheder og de organisationer, som skaber dem.

Organisationer som IMF og Verdensbanken

(VB), tjener de multinationale selskabers interesser og er uden for enhver demokratisk indflydelse for dem, der ikke sidder ved bordet, når der forhandles. Og de, der sidder ved bordet, er kun sjældent folkevalgte. Hvor er folkestyret henne ved de møder? Det findes ved de tusinder af demonstrationer, som færdes i gaderne. Men disse demonstrationer bliver forbudt og mødt af store politistyrker. På den måde fordømmer og forbyder man demokratiet. Og den borgerlige presse er altså heller ikke med til at fremme demokratiet.

Ved demonstrationer bliver der kun fokuseret på de få hundrede mennesker, der kaster med sten og molotov-cocktails, ikke på de kæmpestore ikke-voldelige masser, der demonstrerer ved hjælp af ikke-voldelig »civil ulydighed«, som det så smukt kaldes. Jeg var selv i Prag for at demonstrere mod IMF og VB, og jeg kan fortælle andre historier herfra end dem, man fik fra den borgerlige presse i dagene derpå.

På grund af af globaliseringens automatisk medførte uligheder lever

en milliard mennesker (en sjettedel af jordens befolkning) for en dollar eller mindre om dagen (Verdensbankens tal). Det er et af ATTAC-bevægelsens fire hovedformål at afskrive den tredje verdens gæld, så disse mennesker kan leve og ikke blot overleve.

Lederskribenten skriver ligeledes om dem, som slutter sig til ATTAC-bevægelsen: »Hovedparten vil være personer, som grundlæggende begræder, at Berlinmuren og Sovjetunionen brasede sammen«. Vråvl. Naturligvis er der nogle af de tilsluttede, der har den opfattelse, men ATTAC-bevægelsen favner folk fra den yderste anti-stalinistiske venstrefløj til socialdemokratiske partier. Selv personer fra Det Radikale Venstre har udtalt sig positivt om ATTAC-bevægelsen. Det beviser, at mange af de tilsluttede ikke engang er socialister, men blot imod samfundets største uligheder.

♦ Mads Samsing, Gl. Aalborgvej 1b, vær. 622, Viborg, er byråds kandidat for Enhedslisten i Viborg.

'ATTAC har brug for kunstnere'

Billedhuggeren Jens Galschiøt er med til at stifte ATTAC på Fyn sammen med en broget flok af præster og fagforeningsfolk

ATTAC

Af LARS MOGENSEN

Ildsjælen og billedhuggeren Jens Galschiøt fremstår som en énmandshær i den danske kunstverden. Med skulpturer som Den Indre Svinehund og Skamstøtten er han i dag en af de få udøvende kunstnere i Danmark, som bruger sin kunst til at skabe politisk debat. Sidste år lavede han en politisk installation sammen med Amnesty International. Galschiøt finder det derfor naturligt nu at engagere sig i ATTAC, som han ser som en bred bevægelse, der bør bygge på en mangfoldighed af vidt forskellige udtryksformer.

Sammen med en broget flok af fagforeningsfolk, præster og byrådspolitikere i Odense har Galschiøt taget initiativ til at starte ATTAC på Fyn. De mener, at »der er grund til at fynboerne forsøger at tage favntag med globaliseringen«, fordi verdens sociale ulighed fortsat vokser. ATTAC'erne på Fyn har lavet en hjemmeside, hvor de inviterer til et informationsmøde forud for *Dagbladet Informations* møde om ATTAC-bevægelsen:

»Mange mennesker er i dag dybt frustrerede over verdens udvikling. Folk kan godt se, når de tænder for fjernsynet, at der er noget helt forkert. Og man behøver derfor ikke kradse ret meget i overfladen, før det politiske engagement begynder at boble frem,« siger Galschiøt til *Information*.

Unge engagerer sig

Umiddelbart har Galschiøt ikke store forhåbninger til, at andre kunstnere vil blande sig i samfundsdebatten om den globale udvikling. Ifølge Galschiøt har den etablerede,

JENS GALTSCHIØT - »Der er ikke mange tegn på, at Kunstnere med stort K interesserer sig for globale samfundsproblemer.« Foto: Lars Mikkelsen/Nordfoto

danske kunstelite udviklet sig til i dag at være sit eget skræmmebillede. Han oplever dog et voksende engagement blandt helt unge kunstnere:

»Der er ikke mange tegn på, at Kunstnere med stort K interesserer sig for globale samfundsproblemer. Det er sørgeligt, for der er hårdt brug for nye, politiske udtryksformer. Men på verdensplan er det helt anderledes: I Latinamerika er der blandt kunstnere et stort engagement i ATTAC. Jeg kan også godt forestille mig, at den næste generation af unge kunstnere vil engagere sig i globale spørgsmål. Her på Fyn er der mange gymnasieelever, som vil være med i ATTAC. Måske vil de unge slæbe kunstnerne med? Måske er det ved at blive moderne igen at være politisk bevidst?« spørger Galschiøt.

Man behøver ikke kradse ret meget i overfladen, før det politiske engagement begynder at boble frem

Han vil forsøge at få flere kunstnere med i ATTAC for at forhindre, at bevægelsen bliver for ensidig:

»Lige nu er der alle mulige fraktioner, som forsøger at omklamre ATTAC. Det er altid en stor risiko. Hvis ATTAC blot går op i interne magtkampe, så vil bevægelsen dø af sig selv helt automatisk. Det er derfor altafgørende, at ATTAC bliver bredt funderet,« siger han. Initiativtagerne til ATTAC-afdelingen på Fyn, som bliver formelt stiftet den 13. marts, består dog allerede af vidt forskellige personer:

»Som socialdemokrat finder jeg det naturligt at engagere mig en i en global bevægelse mod nyliberalisme. ATTAC har jo plads til folk med vidt forskellige bevægelsegrundene. Men målet er vi enige om: Øget demokratisk kontrol med de globale markeds kræfter. Jeg håber samtidig, at ATTAC vil blive platform for en lidt mere konstruktiv EU-debat på den danske venstrefløj,« siger det socialdemokratiske byrådsmedlem i Odense, Jesper Kinch-Jensen.

Sognepræst i Munkebjerg, Anette Thomsen, tror, at ATTAC ligefrem vil kunne få tag i politisk aktive kristne:

»Selv om det kan lyde lidt højtideligt, så mener jeg, at den kristne næstekærlighed også handler om at forbedre uligheden mellem Nord og Syd. Jeg er en af de teologer, som mener, at kirken bør engagere sig i samfundet. ATTAC er for mig at se et samlingspunkt for folk, der vil bekæmpe en uretfærdig verdensorden,« siger hun.

■ ATTAC på Fyn holder sit første møde den 13. februar i Studenterhuset i Odense. Læs mere på: www.AttacFyn.dk

À JOUR KLIP

Ravnsborggade 12-14
2200 København N
Tlf. 35 39 13 00

Udclip af:
Information

13 FEB. 2001

Bevar bredden

ATTAC skal være bred og folkelig - u-landsorganisationen Ibis afviser omklamring

ATTAC

Af ANNETTE DANIELSEN
næstformand i U-landsorganisationen Ibis

ATTAC har brug for kunstnere' var overskriften til en artikel om ATTAC i *Information* den 6. februar. Artiklen refererer til billedhuggeren Jens Galschiøt, som i Odense har del i et initiativ til oprettelse af ATTAC.

Galschiøt anfører i den sammenhæng, at bredde og mangfoldighed er en forudsætning for et levedygtigt ATTAC, og at fraktionens eventuelle forsøg på at omklamre ATTAC vil medføre, at bevægelsen dør af iltmangel i interne magtkampe.

Rigtigt! Derfor nærer kunstneren Jens Galschiøts initiativ i Odense netop også forhåbningerne til et ATTAC, der er bygget op omkring en bred bevægelse. For her gør man det, der er brug for - hvis intentionerne om bredde og mangfoldighed også skal blive til virkelighed. Man tager udgangspunkt i det lokale miljø - og så handler man! Og afventer ikke blot det kommende ATTAC-arrangement den 24. februar - med hvad dette møde måtte byde på af tilbud fra de etablerede organisationer om 'at huse' ATTAC, om forslag til organisering, struktur, vedtægter og andet godt. Et ATTAC må og skal fødes uden mellemkomst af 'the establishment' i det etablerede 'Organisations-Danmark'.

Absurd ulighed

Flere organisationer i Danmark støtter det politiske grundlag for ATTAC og har blandet sig i debatten. Det gælder eksempelvis Juniorbevægelsen, Nyt Europa og Mellemfolkeligt Samvirke. Således også U-landsorganisationen Ibis, som kun kan tilslutte sig et grundlag, hvor øget demokratisk kontrol med de globale markeds kræfter anses for at være en afgørende forudsætning for effektive politiske indgreb overfor den ulighed, absurd i sin omfang og dybde, der præger den nuværende verdensorden.

Ibis er en såkaldt etableret organisation - som de andre ovenfor nævnte. Så langt så godt - disse såkaldte etable-

rede organisationers politiske arbejde retter sig mod de samme politiske problemstillinger, som ATTAC er bygget op omkring. De etablerede organisationer er i den forstand, i specifikke politiske sammenhænge, særdeles vigtige politiske aktører i kampen for øget politisk kontrol med globale finans- og markeds kræfter. Men ingen af de etablerede organisationer hverken kan eller skal sætte sig på ATTAC i Danmark. Alfaderlig omklamring vil uvægerligt føre til vuggedød.

Et ATTAC i form af en bred folkelig bevægelse, endda med global rækkevidde, har uomgængelig kraft og legitimitet som de ovennævnte organisationer ikke kan mønstre. Men vel at mærke kun hvis den kommer til at bygge på en ny og meget bred tilslutning. I Ibis er 'the establishment', Styrelsen, enige om, at det er, hvad ATTAC bør handle om - en bred, mangfoldig og vidtforgrenet bevægelse.

Fraktionens eventuelle forsøg på at omklamre ATTAC vil medføre, at bevægelsen dør af iltmangel i interne magtkampe

Holdningen er derfor den, at Ibis som organisation bedst bidrager til udviklingen af en sådan bevægelse ved at organisationens medlemmer som politisk engagerede individer og enkeltpersoner, med afsæt i bydel, uddannelsesinstitution eller arbejdsplads - og ikke kun omgivet af 'The Usual Suspects' - lokalt engagerer sig og aktivt deltager i opbygningen af ATTAC. Termerne lokalt-globalt kommer her på ypperligste vis til sin ret - må hundred af lokale ATTAC-afdelinger vokse frem i Danmark og mane alle omklamringsforsøg til jorden!

Forhåbentlig vil ATTAC-mødet den 24. februar give luft under vingerne til et bredt funderet ATTAC - for en stund lægge al detail-fnidder om eksempelvis Madame Susan George's holdning til ØMU'en til side - til fordel for en debat om strategien for et ATTAC i Danmark, hvor bredde og mangfoldighed er det centrale.

■ Læs mere debat om ATTAC på www.information.dk

De frivillige skal frem i rampelyset

2001 er udnævnt til FNs internationale frivillighedsår, og Haderslev får besøg af en buskaravane, der skal sætte fokus på det frivillige sociale arbejde i lokalområderne.

Af SUSANNE KJÆRGAARD
TELFON 7353 2627

HADERSLEV: Hatten af Her kommer de frivillige.

Fra midten af september ruller en buskaravane med ovenstående logo ud i det ganske land, og den vil også være at finde i Haderslev på et endnu ikke fastlagt tidspunkt.

I anledning af FNs Internationale frivillighedsår har den danske komité arrangeret en række nationale begivenheder - buskaravane er en af dem.

- Karavane er ideel for os lokale frivillige foreninger og organisationer, der ønsker at bidrage til frivillighedsåret i begrænset målestok, mener Lene Schaumann, daglig leder af Haderslev Selvhjælp.

kommuner opfordres til at deltage.

Tanken er, at de lokale kræfter skal synliggøre deres arbejde og på den måde rekruttere nye frivillige.

- Når dobbeltdækkerbussen ankommer til Haderslev, vil den automatisk vække opsigt, og fra bussen kan vi uddele materialer, vise video og egne udstillinger, fortæller Lene Schaumann.

Haderslev Selvhjælp vil koordinere lokale arrangementer, så de passer til karavanens ankomst til byen.

Med karavane følger en vandredstilling under overskriften »Hvorfor pokker skulle jeg være frivillig?« samt en skulptur - »Ildsjælen« lavet af kunstneren Jens Galschiøt.

Temaaften

Hun har derfor taget initiativ til en temaaften torsdag den 1. februar klokken 19 i Sognehuset, Storegade 93 i Haderslev. Alle, der laver frivilligt socialt arbejde i Haderslev, Vojens, Christiansfeld, Gram, Rødding og Nørre-Rangtrup

12 kunstnere forsvundet

85 fibergrise kan få dem tilbage

Frederikssund: I lørdags skov vi her på siden om den lange række af kunstnere, der bakker op om initiativet med til sommer at udsmykke Frederikssund med farverige glasfibergrise i naurlig størrelse. Men kunstnerne var forsvundet.

En mindre teknisk misforståelse var årsag til, at vi i lørdags ikke nævnte navnene på de kunstnere, som har tilbudt at male grise i Frederikssund i løbet af foråret.

Vi beklager forvirringen, men her er listen, som initiativtager Bert Walter har offentliggjort:

Kunstnerne Sven Åge Larsen og Niels Kreiberg skal stå for at holde gang i det arbejdende grise-værksted i

Fioma-bygningen. Værkstedet åbner 18. april.

Og så har Jeppé Hagedorn, Bodil Eje, Jens Galschiøt Christophersen, Hanne Galschiøt Christophersen, Niels Sylvest og Ole Kortzau også sagt ja til at give en hånd med i grise-projektet.

Sidstnævnte grinede ifølge Bert Walter et kvarter i telefonen, da han hørte budskabet, for »aldrig havde han hørt magen til idiotisk idé.«

Udover de allerede nævnte deltager også en række lokale kunstnere, og det er:

Sonny Asemota, Bernhard Lipsø, Villiam Skotte Olsen og Leonard Olschensky.

I nærmeste fremtid får grise-ejerne et brev tilsendt, og i brevet får man uddybende informationer om mulighederne for at få malet sin glasfibergris.

simon

14 FEB. 2001

Galschiøt med i ny bevægelse

Den allestedsværende, politisk engagerede, odenseanse multikunstner Jens Galschiøt var sammen med bl.a. byrådsmedlem og folketingskandidat Jesper Kinck-Jensen, byrådsmedlem Morten Rettig og sognepræst Anette Thomsen blandt initiativtagerne, da der igår blev stiftet en fynsk afdeling af den internationale aktivistbevægelse ATTAC i Studentarhuset. Bevægelsen er startet i Frankrig og retter sig imod globalisering uden menneskelige hensyn. Den var en af hoveddrivkræfterne bag demonstrationerne i Nice i december, da EU-landenes regeringsledere holdt topmøde. (Foto: Hasse F)

Dagbladet Djursland

27 FEB. 2001

INFORMATIONSMØDE

På vej mod Attac Århus

■ ÅRHUS: Attac Initiativ Århus kalder en gruppe mennesker sig, som nu tager skridtet mod en lokal afdeling af den europæiske Attac-bevægelse.

I aften holdes et informationsmøde med plads til en detaljeret orientering om grundlaget for den internationale bevægelses kamp mod den finansielle globalisering.

Mødet holdes i Studenternes Hus og indholder orientering ved panel-deltagere og efterfølgende spørgsmål og debat.

Mødet skal samtidig forberede et egentligt Attac Århus. Initiativtagerne stiler mod at kunne stifte Attac Århus i Århus Kongreshus i aften umiddelbart efter LO-Århus' arrangement med den franske vicepræsident for Attac, Susan George.

■ Informationsmøde om Attac i aften, Studenternes Hus kl. 19

16 FEB. 2001

modvind

Af Preben Wilhjelm,
lektor, lic. jur.

Raffineret diskrimination

Kun de, der ikke vil vide, kan have været uvidende om problemet. Lokalsamfund, som uden at kny har påtaget sig deres del af opgaven, gjorde opmærksom på det. Borgmestre, hvis humanistiske indstilling og anstændighed der ikke var grund til at tvivle om, gjorde opmærksom på det.

Forretningsdrivende, politifolk og Røde Kors-medarbejdere gjorde opmærksom på det. Havde det så kun været en enkelt eller to af disse vidt forskellige kilder, men de har alle gennem længere tid og fuldstændig samstemmede påpeget, at der var et problem: et mindre antal udlændinge, fortrinsvis fra Østeuropa og uden antydning af asylgrundlag, misbruger bevidst asylreglerne til at sikre sig nogle måneders ophold her i landet, som de udnytter til omfattende berigelses kriminalitet.

Det har længe været en veldokumenteret kendsgerning. Misbruget er en alvorlig trussel mod den folkelige opbakning til en human flygtningepolitik - og dermed en forringelse af forholdene for de asylberettigede. Det er selvfølgelig helt ude af proportion, men netop derfor burde det tages alvorligt især af dem, som går ind for en anstændig flygtningepolitik.

Men hvad sker? Da indenrigsministeren vil have det på den politiske dagsorden, vælger man stort set fra alle sider at lukke øjnene for problemet og i stedet udnytte en dumsmart bemærkning om en øde ø til at kaste sig over hende. Først da TV2 et halvt år senere i en dokumentarudsendelse viser et konkret eksempel, sker der noget.

Det går til gengæld stærkt. Selv om beslutningsgrundlaget må siges at være noget spinkelt, er der på mindre end to døgn, uden større opmærksomhed på de principielle aspekter, skabt noget nær konsensus om ret drastiske indgreb.

Hvordan man end vender og drejer det, er forløbet endnu et udslag af en lammende ulyst til at beskæftige sig med problemer, der har med udlændinge at gøre. Ud fra en politisk fornuftsbetragtning burde det selvsagt have været forsvarerne for en anstændig flygtningepolitik, der fremfor nogen var slået ned på misbruget og fremkommet med forslag til at imødegå det. Den berøringsangst, der findes over for problemer med udlændinge, er reelt en form for diskrimination, om end nok så raffineret.

Et mere speget eksempel så dagens

lys i afvigte uge, da en fremtrædende forsvarsadvokat rejste spørgsmålet, om ikke udlændinge burde have lavere straf, hvis den forbyrdelse, de begår, vurderes anderledes eller ligefrem udspringer af den tradition, de er en del af.

Som eksempel anførtes æresdrab, f.eks. drab på en søster, som ved utroskab, upassende giftemål havde vænnet familien. Det er nærmest en pligt for den ældste søn at forsvare familiens ære. Er det rimeligt, at han skal have 16 år blot for at opfylde sin pligt?

En interessant tanke. Og for så vidt i logisk forlængelse af den forplumrede diskussion om, hvor respekten for kulturelle forskelle eventuelt har en praktisk grænse. Lad os forfølge tanken lidt videre:

Hvis danske domstole ved straffesættelse skal tage hensyn til kulturel baggrund og tradition, så skal det vel vende begge veje. Vi hører ofte, at unge 2. generations indvandreres manglende respekt for vores »blodsødne« straffesystem er en af grundene til kriminaliteten i denne gruppe.

Det klarer vi nemt! Vi respekterer simpelthen din tradition: stammer du fra Saudi Arabien eller Iran eller Afghanistan og begår tyveri i Odense, så af med hånden! Og så fremdeles...

Sværere bliver det, når to traditioner støder sammen i samme sag. Hvis en indvandrer voldtager en dansk pige, skal der så dømmes efter hans eller hendes tradition? Og bliver det en helt anden straf, hvis en dansker voldtager en indvandrepige? Skal respekten for fremmed tradition række til at tillade omskæring af piger? Hvad nu, hvis det hævdes at være en del af deres religion? Uha, uha!

Er der ingen grænse for den »multikulturelle« tolerance? Lad os få taget hul på den diskussion i stedet for at overlade den til de fremmedfjendske. Mit bud er: Glem alt om, at det drejer sig om fremmede eller om udlændinge. Sort reaktion er sort reaktion, ligegyldig hvor den kommer fra.

Lad os i hvert enkelt tilfælde tage stilling, som om det drejede sig om danskere med en anden baggrund, f.eks. en gruppe indremissionske fra Thyborøn. Ville vi så have set passivt til, når de f.eks. demonstrerede for at presse danske forlæggere til ikke at udgive en bog, de ikke kunne lide? Vel ville vi ej. Det var et udslag af en særlig perverteret form for diskrimination.

Aktuelt

24 FEB. 2001

Attac i Vollsmose

BEVÆGELSE. Allerede inden dagens Attac-stormøde i København pibler lokalafdelinger af bevægelsen frem i Danmark - fynboerne er længst fremme

Af Jonas Kuld Rathje

Overalt i landet er der taget initiativer til lokalafdelinger af græsrodsbevægelsen Attac.

På Fyn er de længst fremme med hjemmeside og planlagte møder.

»Der var mellem 150 og 200 mennesker til vores første møde, og i torsdags nedsatte vi arbejdsgrupper, der skal arbejde videre med blandt andet dannelsen af en egentlig lokalafdeling,« siger billedhuggeren Jens Galschiøt, der er med i initiativgruppen omkring Attac-Fyn.

Den 13. marts afholdes der et stiftende møde, hvor afdelingen reelt opretter sig selv. I øjeblikket er der omkring 70 mennesker på en mailing-liste, der gerne skulle ende som rigtige betalende medlemmer senere.

Byrådsmedlem i Odense Jesper Kinck-Jensen (S) er i gang med at oprette en lokal Attac-afdeling i Vollsmose.

»Vi har en del henvendelser fra folk i Vollsmose, der er interesserede i At-

tac. Vi vil henvende os til de grupper, vi har af palæstinensere, tyrkere og iranere og så videre for at høre, om der er basis for at lave en bred kulturel bevægelse med en politisk overbygning,« siger han.

Jesper Kinck-Jensen peger på, at Attac er en bred bevægelse, der kan rumme forskelligheder, hvis man bare kan blive enige om de ting, Attac står for.

Disse skribenter er faste bidragydere til Modvind:

Bente Hansen, Jesper Jensen, Mikael Witte, Finn Sørensen, Christian Juhl, Preben Wilhjelm, Ulla Røder, Jens Galschiøt, Line Barfoed, Janne Hansen og Kaja Liboriussen.

ATTAC: Den nye græsrodsbevægelse, der breder sig som en steppebrand, lander nu på Fyn og bringer en række forskellige fynboer sammen. Mantraet er: Der må ske noget

1014

Til kamp mod turbo-kapitalismen

Af Anders Mose Poulsen
amp@fyens.dk

Nogle, bl. a. tidligere udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen, bruger koldkrigsbetegnelsen og kalder dem "nyttige idioter". Andre taler om "en farlig utopi". Men det handler ganske enkelt om ideen om at skabe en bedre og navnlig mere retfærdig verden, hvor få har for meget og færre for lidt, hvor der er gjort op med økonomisk spekulation og indført demokratisk kontrol med verdenshandelen.

FAKTA

DEN FRANSKE BEVÆGELSE

● ATTAC er fransk og en forkortelse af "Association pour une Taxation des Transactions financières pour l'Aide aux Citoyens", hvilket på dansk kan oversættes til "Bevægelsen for beskættelse af finansielle transaktioner til hjælp for borgerne."
● Bevægelsen blev dannet i Frankrig i 1998 på initiativ af avisen Le Monde og den har siden spredt sig som en lø-

- bellid over resten af kloden.
● Bevægelsen har fire meget præcise målsætninger:
1) Skat på valutaopbeholdning, den såkaldte Tobinskat.
2) En fjernelse af de fattigste landes gæld.
3) Etableringen af et stop for skatteparadis.
4) At pensionskasser investerer i bæredygtig og almenlystlig produktion.

FYNSKE ATTAC'ERE

● Initiativgruppen til den fynske afdeling af den franske græsrodsbevægelse ATTAC består af kunstneren Jens Galschiøt, Odense, byrådsmedlem og folketingskandidat Jesper Kinch-Jensen (S), Odense, fagforeningsformand Karsten Hønge, Odense, Lissie Thording fra Junibevegelsen, Lene Juncker fra Internationale Socialister, sognepræst Annette Thomsen, Munkebjerg Kirke, Odense, byrådsmedlem Morten Rettig (SF), Odense, pastor Hanna Hoffbeck Willian, Otterup, lektor Dorthe Schmidt-Nielsen, Odense, folketingskandidat Asbjørn Dunker (R), Odense, og tv-producent Niels Madsen, Odense.

FAKTA

Tidens fænomen

Sammen udgør de den initiativgruppe, der tirsdag har indkaldt til et stiftende møde for at få dannet en fynsk afdeling af et af tidens allerstørste fænomener, den hastigt voksende, internationale græsrodsbevægelse Attac.
Det er en begivenhed, der givetvis ikke kommer til at gå stille af, for siden Attac viste sig på scenen herhjemme for et par måneder siden, har bevægelsen formået at dele landet på tværs.

Nogle ser den som den gamle venstrefløjs genkomst efter det tomrum, som Murens fald og Sovjetimperiets fallit efterlod, andre som en mulighed for for alvor at tale kapitalismens globalisering midt imod.

Og der står sagen, inden at par hundrede fynboer, eller muligvis flere, tirsdag aften begiver sig til stiftende møde i Studenterhuset i Munkemøllestræde i Odense.

For den tidligere socialdemokratiske udenrigs- og forsvarsminister Kjeld Olesen handler det om at få sat de negative sider af den økonomiske globalisering på den politiske dagsorden.

For tre år siden skrev han bogen "Det robotiserede menneske", hvori han efterlyste et folkeligt opgør mod det, han kalder den kynisme og den grådighed, der kendetegner globaliseringen. Året efter kom bevægelsen, da den franske avis *Le Monde* gav bolden op til starten af Attac, som siden har bredt sig over den ganske klode.

– Det er ikke mig, der har opfundet spøgelse, siger Kjeld Olesen. Men som det, vi kalder globaliseringen, har udviklet sig op gennem 90'erne, står vi i den situation, at der må gøres noget, hvis vi vil at mærke vil have en bare lidt mere retfærdig verden.
– Der må ske noget, siger han. Vi kan ikke bare blive ved at se på.

Turbo-kapitalismen

Hermed siger den tidligere udenrigsminister præcis det, der også ligger den odenseanske fagforeningsformand, den 42-årige folketingskandidat for SF Karsten Hønge, på sinde.

– Der må ske noget. Det kan ikke blive ved med at gå.

Det, der ikke kan blive ved med at gå, er det, Kjeld Olesen kalder turbo-kapitalismens hærgen, som hægter stadig flere af, og som skaber en lille elite, der ikke bare sid-

der på flæsket, men som også er uden for demokratisk kontrol.

Kasino-drengene

Karsten Hønge bruger ikke ordet turbo-kapitalisme, men taler om "kasino-drengene" og deres spillove fandango med udviklingen.

– Det går ganske enkelt ikke, at de rige bliver stadig rigere, og de fattige stadig fattigere. Der må afgørende forandringer til. Vi må have et oprør fra neden, siger han.

Og så er det, at Attac pludselig står der og tilbyder det forum, der skal til.

"Det er ikke mig, der har opfundet spøgelse om turbo-økonomiens hærgen."

Kjeld Olesen, tidligere udenrigsminister.

gere, og de fattige stadig fattigere. Der må afgørende forandringer til. Vi må have et oprør fra neden, siger han.

Og så er det, at Attac pludselig står der og tilbyder det forum, der skal til.

På dagsordenen

– Man kan ikke andet end vise interesse, siger Karsten Hønge. Rigtig er det, at der længe har været et tomrum på venstrefløjen. Men venstrefløj eller ej, så er Attac altså en mulighed for at få uligheden i den økonomiske verdensorden på den politiske dagsorden.

– Og i øvrigt taler Attac vel ikke bare til de venstreorienterede, herunder de gamle 68'ere. Som jeg ser det, må bevægelsen også tale til mange socialdemokrater, radikale og konservative af Per Stig Møller-typen. Bevægelsen kan sagtens gå hen at blive bredere end som så, siger Karsten Hønge.

Men faren er, at nogle sætter sig på den, og vil gøre den til andet, end den er.

– Skal Attac blot være en forlængelse af Junibevegelsen, eller skal den bruges til andet end at fremme de fire punkter, der står i programmet, så stiger jeg af, siger Karsten Hønge. Attac er ikke skabt for at bekæmpe udliciteringen af Odenses bybuss, eller for at skabe en bedre dagplejeordning. Nej, vil vi noget med Attac, må vi holde os til de fire programpunkter om skat på valutaopbeholdning, stop for skatteparadis, en eftergivelse af de fattigste landes gæld og etiske investeringer af pensionskassernes midler.

Derfor håber Karsten Hønge på en bevægelse med en klar struktur også på Fyn.

Rummelige sko

– Men rigtig er det, siger han, at man tager et par ekstra rummelige sko på, når man går til møde i Attac, for som de interesserede er, kræver der både tolerance og overbærenhed at være til stede.

Kjeld Olesen mener, at det er afgørende for Attac, at den ikke bare går hen og bliver en gentagelse af 80'ernes fredsbevægelser.

– Derfor må vi skabe et fladt organ, som er bredt i strukturen, siger han.

Attacs styrke er imidlertid, at der er tale om en så hastigt voksende græsrodsbevægelse, der taler til så mange mennesker, at de etablerede politiske partier ikke bare kan sidde den overhørig. Hermed er Attacs budskab så at sige allerede på den politiske dagsorden, mener Karsten Hønge.

Men Kjeld Olesen beder lige om, at der bliver spist brød til.

– Hjernen fortæller, at flere af Attacs programpunkter næppe kan realiseres i en overskuelig fremtid. Til gengæld fortæller hjertet, at netop den bevægelse kan blive den katalysator, der befordrer det brede folkelige engagement, som er forudsætningen for at demokratisere en verden, hvor kapitalisme og kynisme har tiltvunget sig magten, siger han.

Næstekærlighed

For den 37-årige odenseanske folkekirkeprest Annette Thomsen, Munkebjerg Kirke, handler Attac først og fremmest om næstekærlighed.

– Men når jeg engagerer mig, skyldes det også, at jeg er venstreorienteret. Det er ganske vist ikke en forudsætning for at gå ind i Attac, men det hjælper. For mig handler det først og sidst om at eftergive Den 3. Verden sin gæld, og at skabe en mere menneskekærlig og næstekærlig verden.

Hun erkender, at der i en lang årække har været et tomrum på venstrefløjen efter Murens fald, men så kommer Attac pludselig og er et redskab, der kan gøre noget ved kloten mellem rig og fat-

te, og så er det, man må melde sig, hvis man ellers tager tingene alvorligt.

Anti-spekulation

Og Anette Thomsen hører til de mennesker, der tager tingene alvorligt, og som lever, som hun prædiker.

Hun bruger således en lille kirkelige bank, der ikke giver renter af hendes indestående, men hvor udlånsrenten til-

"Man tager et par rummelige sko på, når man går til møde i Attac."

Karsten Hønge, fagforeningsformand.

gængæld også er yderst lav. Man kan kalde det anti-spekulation.

– Når man ser, hvordan glo-

balseringen udvikler sig, er der mange ting for venstrefløjen at tage fat på. Jeg mener ikke, man kan sige, at venstrefløjen ikke har arbejdet godt de sidste 10 år, men det er måske nok lidt længe siden, vi har haft de store bevægelser.

Naiv idealist

Som hverken Kjeld Olesen eller Karsten Hønge vil hun kaldes "en nyttig idiot".
– Jeg vil medgive, at jeg måske er en naiv idealist, siger hun. Men hvor var verden, hvis der ikke var naive idealister, siger hun.

Også mener hun i øvrigt, at dens store spørgsmål, og at hun som sognepræst i hvert fald ikke kan sidde dem overhørig.

– Var Jesus da socialist?

Annette Thomsen ler.
– Han var i hvert fald ikke kapitalist, siger hun, for var det ikke netop de fattige, han tog sig af?

Og ud fra den holdning vil Annette Thomsen være på plads i Studenterhuset, når

den fynske afdeling af Attac stiftes på tirsdag, for som også hun siger:

– Det kan ikke blive ved med det gå. Der må ske noget.

Præcis dette udsagn synes at være blevet en slags mantra for den nye græsrodsbevægelse, men hvordan opgave skal gribes an, er der vidt forskellige meninger om.

– Men jeg tror, at Attac kan gøre en forskel, siger Karsten Hønge.

– Jeg ser også bevægelsen som noget folkeoplysende. Med min erfaring som fagforeningsformand kan jeg lynhurtigt gå ind og lave struktur på bevægelsen. Så skal vi have den og den formand og de og de udvalgte. Men sådan tror jeg ikke, det skal gå. Jeg tror derimod, at vi skal tage de rummelige sko på og så se, hvad der sker, for det handler altså om åbenhed og tolerance.

– Måske skal vi ønske os en slags rullende bevægelse, hvor man i nogle måneder arbejder med et spørgsmål i Faaborg og et andet i Odense.

Afgørende er det imidlertid, at vi får en klar struktur, så ingen går ind og sætter sig på bevægelsen, siger han.

Anti-amerikansk
Men hvad er årsagen til, at Attac nærmest har bredt sig som en steppebrand igennem de seneste måneder?

Mag. art. i politisk filosofi, Klaus-Henrik Jacobsen, Odense, er ikke i tvivl.
– Vi kalder det globaliseringen, men det, vi ser, er en anti-amerikansk og anti-kapitalistisk bevægelse, som vil gøre op med nogle af de værste ting, USA kan byde på.

– Der er ingen tvivl om, at bevægelsen får mange på den gamle venstrefløj til at vejre morgenluft, men herudover består bevægelsen af en utydeligt skare, som også tæller det, man kan kalde mange velmenende mennesker.

– Venstrefløjens interesse er at kunne gå ind og styre de blinde markedskræfter, men samtidig vil den lukke op for liberaliseringen ved at tillade

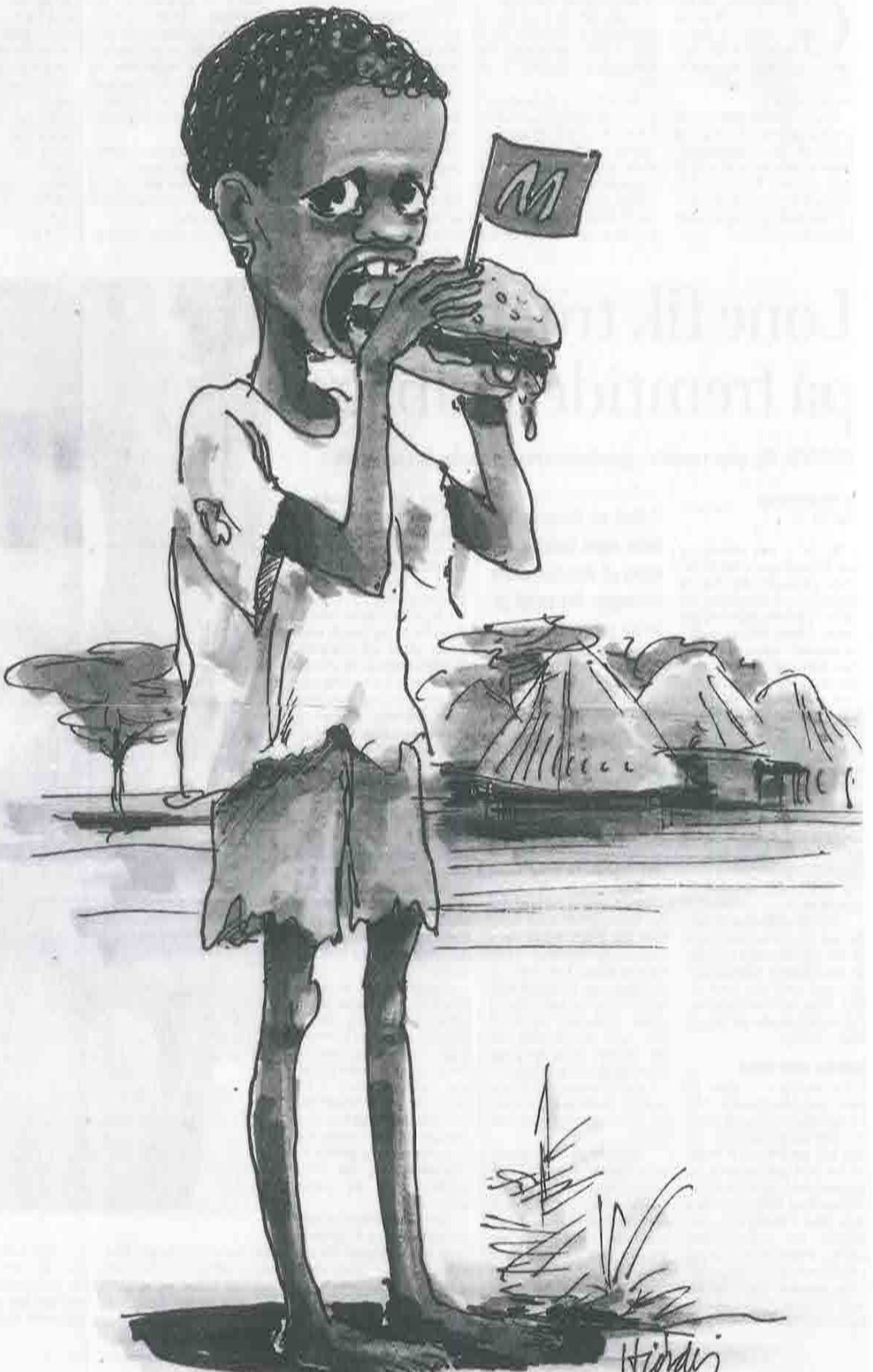
"Om Jesus var socialist? Han var i hvert fald ikke kapitalist."

Annette Thomsen, sognepræst.

en fri verdenshandel med de fattige lande. De er ting, der strider mod hinanden, mener han.

– Men det er klart, at bevægelsen må tale til mange mennesker, fordi den ikke mindst på venstrefløjen udfylder et tomrum, der har eksisteret siden Murens fald.

– Og, siger Klaus-Henrik Jacobsen, bevægelsen vil også kunne opnå betydning, specielt hvis det lykkes for den at finde frem til et tredje økonomisk system. Indtil da vil den kunne påvirke den politiske dagsorden.

14 MRS. 2001

Som en festival på Land og Folk

1014
GRÆSRØDDER: Gamle 68'ere og den nye venstrefløj til stiftende møde i Attac på Fyn

Af **Anders Mose Poulsen**
amp@fyens.dk

Skuespilleren Marianne Flor sammenlignede det med en Land og Folk-festival i de gode, gamle dage, inden hun gik på podiet og fortolkede Brecht, og rigtigt var det, at det var lidt som et møde på venstrefløj for 20 år siden, da Fyn i aften fik en afdeling af den internationale franske græsrodsbevægelse Attac.

Det skete i en propfyldt sal i Studenterhuset i Munkemøllestræde i Odense, og til stede blandt de næsten to hundrede deltagere så man mange unge, en hel del gamle 68'ere, nogle ledende fagforeningsfolk, en række venstrefløjspolitikere og hertil mange nysgerrige, som i dagens og sagens anledning havde taget turen til Odense fra den ganske ø.

Modbevægelse

Uden for protesterede unge fra en modbevægelse med hvide bannere på påskriften: "Fri handel er lig med fred", men trods en glubende debatlyst fik den fynske afdeling af Attac det, tidligere udenrigsminister Kjeld Olesen efterlyste i sin indledning, en værdig start.

Fagforeningsformanden og SF'eren Karsten Hønge,

Odense, gav bolden og og talte om Attac som starten på en spændende rejse, hvor visionen er at finde en ny global identitet i kamp mod den kapitalistiske grådighed.

- Vi vil, sagde han, tvinge en anden dagsorden frem.

Galschiødt's frustration

Herefter talte kunstneren Jens Galschiødt Christoffersen om sin frustration over verden, som den ser ud.

- I 70'erne, sagde han, var jeg VS'er og troede, at svaret på det hele lå i socialismen. Det tror jeg ikke mere. Så gik der ti år, hvor jeg bare lavede smykker, men frustrationen var der stadig. Nu tror jeg, at det handler om at udligne verdens rigdom - at rette op på den ubalance, der eksisterer. Det handler med andre ord om, at vi skal dele vor rigdom med andre og ikke blot sende 200 kr. til Folkekirkens Nødhjælp og så lade det være nok med det. Jeg bryder mig normalt ikke om bevægelser af hverken den ene eller anden art, men i Attac så jeg pludselig noget andet, der gør noget muligt.

Hurra!

- Jeg hører til dem, der råber hurra for Attac, sagde tidligere udenrigs- og forsvarsminister Kjeld Olesen, der indig-

neret talte om uligheden i verden.

- Vi bliver mødt med ord om, at vi er nyttige idioter, og at vi er en fare for demokratiet, sagde han. Vort værdige svar må være, at vi bevarer sagligheden. Statsminister Poul Nyrup Rasmussen har været inde på, at der kunne være enkelte af Attacs punkter, der kunne overvejes.

- Så er det bare, det gælder om at tage Poul Nyrup på ordet og presse ham med kendsgerninger. Det er nemlig ildsjæle blandt de kræfter i befolkningen, som alt for længe har slumret, der skal sætte noget i gang. Og presser vi fra alle sider, kan vi faktisk sætte noget i gang. Det glædelige i Attac er jo, at befolkningens slumrende kræfter nu er kommet tilbage til overfladen.

Grundlaget på Fyn

Herefter debatterede den store forsamling et forslag til et arbejdsgrundlag for Attac' fynske afdeling.

Forsamlingen fik bl. a. forelagt et papir, der slår fast, at Attac-Fyn er en del af den internationale Attac-bevægelse, der på et ikke-voldeligt grundlag arbejder for at skabe et folkeligt og demokratisk råderum, og som giver modsvaret til de negative sider af

Blandt frontfigurerne ved det stiftende møde i aften i Studenterhuset i Odense var kunstneren Jens Galschiødt og tidligere udenrigsminister Kjeld Olesen.

FOTO: NILS M. SVALEBI

"I 70'erne, sagde han, var jeg VS'er og troede, at svaret på det hele lå i socialismen... Nu tror jeg, at det handler om at udligne verdens rigdom - at rette op på den ubalance, der eksisterer."

Jens Galschiødt Christoffersen, billedkunstner, Odense.

globaliseringen.

Åben bevægelse

Papiret slår også fast, at Attac-Fyn er en åben græsrodsbevægelse, og at medlemskab kan opnås ved, at man tilslutter sig denne udtalelse. Finansieringen sker ved frivillige bidrag fra medlemmer og sympatisører.

I den store forsamling sås mange tidligere 68'ere, en del unge, nogle fagforeningsfolk og mange nysgerrige. I pausen var tilmeldingen til den nye bevægelse stor.

FOTO: NILS M. SVALEBI

18 MRS. 2001

Fire fra Attac om bevægelsen

Af **Knud Raasthøj**
raast@fyens.dk

ODENSE: Den verdensomspændende Attac-bevægelse har efterhånden fået afdelinger flere steder i Danmark. Også på Fyn er der aktive Attac-folk, og et af kendetegnene ved bevægelsen er, at medlemmerne har vidt forskellige baggrunde.

Attac-bevægelsens folkelige bredde og politiske mangfoldighed bliver tirsdag aften sat til debat. Det sker

hos AOF på Vestre Stationsvej kl. 19, og i panelet vil der sidde fire vidt forskellige personer, der dog alle har fællesnævneren Attac.

De fire er: Lene Junker fra Internationale Socialister, Jesper Kinch-Jensen, byrådsmedlem og folketingskandidat for Socialdemokratiet, multikunstneren Jens Galschiødt og præsten Hanne Hoffbeck Vilian.

Hver især vil de fortælle om deres motiver og forudsætninger for at være med i At-

tac-bevægelsen ud fra hver deres menneske- og samfundssyn.

Attac-bevægelsen sætter fokus på de negative aspekter af den finansielle globalisering, og der er i dag afdelinger af bevægelsen i over 30 lande - den 13. marts blev der stiftet en afdeling i Odense.

Paneldiskussionen finder sted i Café Thit og Thorvald, og det koster 20 kr. at deltage i AOF-arrangementet.

27 MRS. 2001

Hvorfor lyver Kjeld Olesen?

Af **Alex Ahrendtsen**
Kochsgade 37, 1, Odense C,
folketingskandidat på Fyn
for Dansk Folkeparti

TOBIN: Attac har opkaldt sin idé om skat på valutatransaktioner efter den amerikanske økonom og nobelprismodtager James Tobin. Selv har Tobin afsværet sin støtte til Attac: "Jeg mener, det er en fejltagelse at inkorporere mit forslag i et program, der vender sig imod globalisering. En

afgift på valutatransaktioner vil ikke løse de problemer, som man peger på, siger James Tobin, der er tilhænger af frihandel og imod protektionisme." Sådan kunne man læse i Information 19/2.

På Attac Fyns stiftende møde 13/3 spurgte jeg derfor tidligere udenrigsminister, socialdemokraten Kjeld Olesen, initiativtageren til Attac Fyn Jens Galschiødt og andre Attac-ligesindede, hvordan de forholdt sig til, at James Tobin

ikke støtter Attac. At Galschiødt ikke var bekendt med det, kan man ikke laste ham for. Værre var det, at Kjeld Olesen sagde, at det ikke passede. Da jeg her vedlægger fakta, så han selv kan slå efter, spørger jeg mig selv, om Kjeld Olesen er repræsentant for Attac Fyns almindelige lemfældige omgang med sandheden? Indtil videre må svaret være bekræftende.

15 MRS. 2001

1014

De fynske Attac'ere

GRÆSRØDDER: Markedskræfterne er ikke længere "bevidstløse" og nyliberalismen ikke længere "uansvarlig"

Af **Anders Mose Poulsen**
amp@fyens.dk

Det bliver folk som den odenseanske fagforeningsformand og SF-kandidat Karsten Hønge, billedkunstneren Jens Galschiødt Christoffersen, lederen af Internationale Socialister, Lene Juncker, Odense, og frimenighedspræsten Hanne Hoffbeck Wilian, Otterup, der skal tegne den fynske afdeling af græsrodsbevægelsen Attac på Fyn.

Paraplyorganisation

Sammen med Thomas Audebo, Morten Olsen og Lars Møller Nielsen, alle Odense, udgør de det, der i Attacsprog hedder en koordinationsgruppe, og det betyder, at de fynske Attac'ere fra starten har valgt en flad struktur -

altså en ledelse uden formand og uden hierarki.

Men gruppen bliver en slags paraplyorganisation for de Attac-grupper, som nu vil skyde op i kystbyerne, bl. a. Svendborg og Faaborg. Ligeledes skal gruppen arbejde på at få holdt et fællesmøde i Odense med Attac-afdelingerne fra andre af landets storbyer, København, Aarhus og Aalborg, i Odense, for at planlægge det, man kalder et landsseminar sidst i maj.

Møde i Vollsmose

Ifølge Karsten Hønge forstiller man sig en slags stiftende landsmøde afholdt på de tre skoler i Vollsmose-området med op mod 600 deltagere fra det ganske land og kendte frontfigurer fra den internationale afdeling som gæste-

talere. Hvem det bliver, vi har endnu ikke afsløret.

- Jeg synes, det vil være fint, hvis vi kan holde en slags stiftende landsmøde i Vollsmose frem for på Odense Congress Center eller Hotel H. C. Andersen, siger Karsten Hønge.

Med nedsættelsen af den fynske koordinationsgruppe fulgte den store forsamling i Studenterhuset i det store og hele den udtalelse, der tirsdag aften blev fremlagt som et arbejdsgrundlag for de fynske Attac'ere.

I forhold til det oprindelige arbejdsgrundlag taler man ikke om "at sætte omsorgen for mennesker og natur højere end de frie markedskræfters bevidstløshed."

Mere stueren

Man taler blot om de fri mar-

kedskræfter, og ligeledes vil man ikke vedkende sig en formulering, der taler om "markedsøkonomiens junglelov som nyliberalismens uansvarlige løsning på problemerne."

I den endelige udtalelse er nyliberalismen ikke længere "uansvarlig", men den globale markedsøkonomi er stadig en "junglelov".

- De små ændringer er sket, fordi vi ikke ønsker at føre os alt for bastant frem, siger Karsten Hønge, der kan melde om meget stor opslutning bag bevægelsen. Medlem bliver man, hvis man kan tilslutte sig udtalelsen.

- Et af vore problemer er at få fat i andre end gamle 68'ere og mennesker fra den gamle venstrefløj, siger han. Det er her, der skal gøres en indsats.

Den kendte kunstner Jens Galschiødt, Odense, bliver en af frontfigurerne i den fynske afdeling af Attac-bevægelsen.

FOTO: NILS MOGENSEN SVALEBØG

Arbejderen

17 MRS. 2001

ATTAC stiftet på Fyn

1014

ATTAC

ATTAC-Fyn fik 75 nye medlemmer på det stiftende møde

Tirsdag aften fyldte godt 250 mennesker Studenterhuset i Odense til ATTAC Fyns stiftende møde.

På mødet blev der vedtaget et arbejdsgrundlag for ATTAC-Fyn som skal gælde frem til august 2001.

Der blev nedsat arbejdsgrupper og et åben koordi-

nationsgruppe som fortrinsvis skal arbejde med økonomi, organisationsstruktur og organisering af aktiviteter frem til august.

Der var sørget for underholdning ved Marianne Knorr's fortolkninger af Bertolt Brechts sange til akkompagnement af Søren Tuxen.

To af initiativtagerne, Karsten Hønge og Jens Galschiødt, holdt oplæg om ATTAC, og den tidligere socialdemokratiske udenrigsminister Kjeld Olesen var indbudt til at holde tale.

Ifølge stiftelsesmødets pressemeddelelse gik han »kritisk i rette med markedsøkonomiens væsen og de internationale organisationer og fora, der lobbyer for dette (u)væsen«.

ATTAC-Fyn er åben for alle interesserede enkeltpersoner, der kan tilslutte sig udtalelsen, og det nye ATTAC modtog allerede på mødet 75 nye indmeldelser.

»Nogle få har for meget - alt for mange for lidt« lyder overskriften på udtalelsen, som fortsætter:

»Vi ser hvordan de ure-

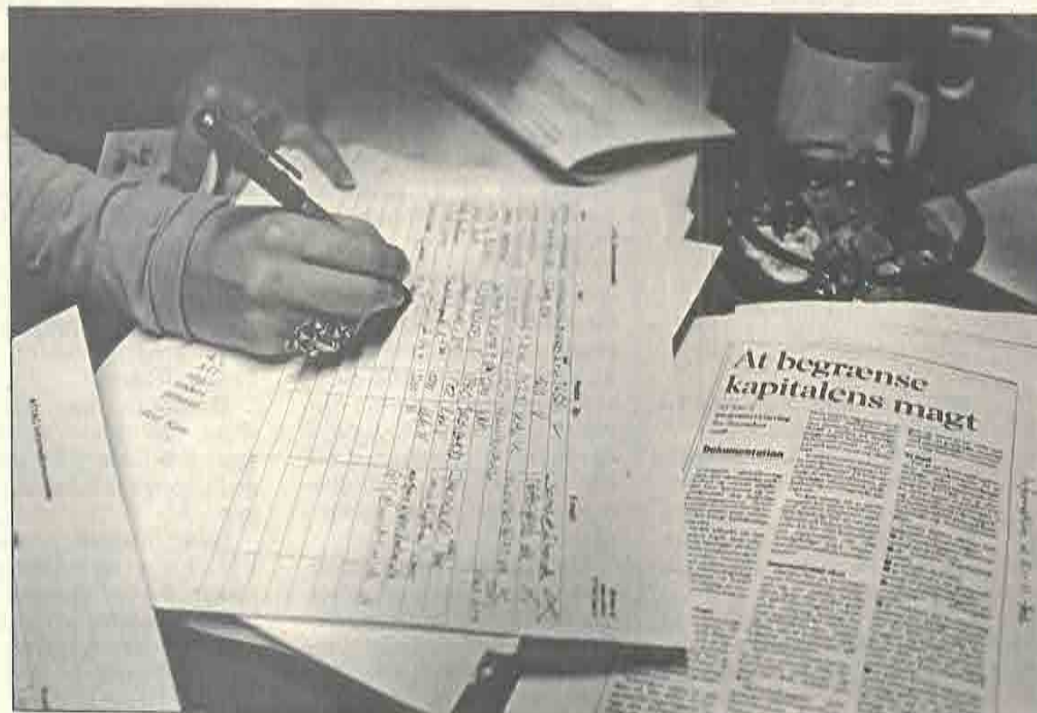
gerlige markedskræfter fører til voksende fattigdom og ødelæggelse af liv for store dele af verdens befolkning, mens de riges velstand bliver ved at vokse. Også i de rige dele af verden vokser uligheden. Jorden er rig. Rig nok til at alle mennesker kan få deres basale behov opfyldt.«

ATTAC-Fyn tilslutter sig den internationale ATTAC-bevægelse og samler sig om de fire hovedkrav: »Skat på valutatransaktioner, eftergivelse af de fattigste landes gæld, pensionskasserne skal investere etisk og bæredygtigt og stop for skattely«.

Der er oprettet postadresse, internet og e-mail, og der er udpeget kontaktpersoner, hvor interesserede kan få yderligere oplysninger. Eller man kan møde aktivgrupperne torsdage i lige uger mellem klokken 16.30 og 18.00 i Internationalt Hus.

jys

**ATTAC-Fyn,
c/o internationalt Hus,
Klostervej 28,
5000 Odense C.
Hjemmeside:
www.AttacFyn.dk,
e-mail:info@AttacFyn.dk.
Tlf. Thomas Audebo
66 18 40 58 eller
Karsten Hønge 66 12 15 79**

Lige som her fra ATTAC-mødet på Vesterbro i København stod også fynboerne i kø for at melde sig ind i ATTAC-Fyn.

Foto: Carsten S. Christensen

I de kommende uger holdes der stiftende møde for en lokal ATTAC-gruppe i Albertslund, på Nørrebro, i Gentofte og Århus.

* Mødet i Albertslund holdes tirsdag den 20. marts kl. 19.30 på Forbrændingen, Vognporten 11. Der bliver blandt andet oplæg om den internationale ATTAC-bevægelse og om dannelsen af ATTAC i Danmark.

* Nørrebromødet holdes i onsdag den 21. marts kl. 19.30 i Grøndalscentret, møde lokale 2. Deltagelse i mødet koster 20 kroner.

* Mødet i Århus holdes den 27. marts kl. 19.00 i Kongreshuset i Amaliegade.

Overskriften for mødet er *Velfærd og globalisering - Hvorfor ATTAC?*

Vicepræsident i det franske ATTAC, Susan George holder oplæg. Mødet er indkaldt af LO-Århus og WTO-dialoggruppen.

- 8 MRS. 2001

Lions præsenterer 65 fynske kunstnere

Odense-kunstneren Jens Galschiøt leverer igen i år en skulptur som vartegn for Lions Kunstudstilling i Kertemindehallen 7.-8. april

Odense-kunstneren Jens Galschiøt leverer i år skulpturen "Budbringeren" som det udendørs vartegn for Lions Clubs Kunstudstilling i år. Her ses den opstillet i København.

I dagene den 7.-8. april bliver den gamle Kertemindehal sprængfyldt med god fynsk kunst.

Lions Club har til dette års kunstudstilling samlet 65 fynske kunstnere - heraf er ikke færre end 26 fundet indenfor kommunegrænsen - samt en enkelt københavner.

Igen i år kommer udstillingen til at byde på kunst i alle tænkelige materialer, idet der er både vævning, grafik, maleri, skulpturer i diverse materialer, glas-kunst, smykker, papirkunst og keramik.

Årets plakat er lavet af Ann-Vibeke Munter, Nordskov, medens Jens Galschiøt Christoffersen, Odense, igen i år leverer udstillingens udendørs vartegn.

Jens Galschiøt har denne gang valgt den bogstaveligt talt uhyggeligt flotte

"Budbringeren", der er hans bidrag til det voksende krav om, at de rige lande skal eftergive u-landene deres gæld.

Falcks Redningskorps vil som altid stå for transporten af skulpturen, der vil blive opstillet ud for Kertemindehallen i ugen op til udstillingen.

Udstillingen vil blive åbnet lørdag formiddag af borgmester Jacob Dauerhøj, og derefter håber de arrangerende løver, at det vil vælte ind med interesserede gæster.

- Vi satte sidste år rekord med langt over 1.000 gæster, men vi satser klart på at slå denne rekord i år, fortæller Ralf Hansen.

Derfor er der i år sendt invitationer ud til hundredevis af kunstforeninger på Fyn samt i trekantsområdet.

Som sædvanligt har alle, der køber entrebillet, chance for at vinde et kunstværk. Ønsker man at øge sine chancer for at få en gevinst med hjem, kan man desuden købe lodsletter til et stort kunstlotteri med masser af gevinster.

Det er sådan, at alle kunstnere giver hvert et værk til lotteriet som "betaling" for at være med.

Som ekstra gevinst for publikum, gælder entrebilletten til udstillingen også som entrebillet til Johannes Larsen Museet.

Da mennesket ikke lever af ånd alene, sørger Lions for, at man kan købe drikkevarer på udstillingen. Og i cafeteriet arrangerer man i anledning af udstillingen et tilbud på "Dagens ret".

- 8 MRS. 2001

BUDBRINGEREN 1014

■ KERTEMINDE: Traditionen tro deltager Odense-kunstneren Jens Galschiøt Christoffersen ved Lions Clubs årlige kunstudstilling i Kerteminde-Hallen. I år vil Galschiøt vise "Budbringeren".

30 MRS. 2001

KERTEMINDE

Budbringeren er på plads 1014

■ Næste weekend viser Lions Club i Kerteminde værker af 66 kunstnere i Kerteminde-Hallen ved den årlige salgsudstilling, men allerede nu er udstillingens vartegn på plads. Det er kæmpeskulpturen "Budbringeren" af Odense-kunstneren Jens Galschiøt Christoffersen, der i går blev løftet på plads for enden af Kerteminde-Hallen. Budbringeren bærer budskabet om misforholdet mellem de fattige og rige lande. Den høje kvinde fortæller, at de fattige lande sender 12 gange så mange penge til de rige lande end omvendt, i afdrag på renters rente.

29 MRS. 2001

"Budbringeren" bebuder kunstudstilling

Jens Galschiødts flotte skulptur "Budbringeren" blev i formiddags opstillet som vartegn for Lions Clubs kunstudstilling i Kertemindehallen den 7.-8. april

Den store skulptur kom i to dele, der med god hjælp af den store kran på Falckbilen blev samlet på stedet. Her er man ved at anbringe skulpturen på soklen. På stigen står en medarbejder fra Jens Galschiødts værksted, medens Ralf Hansen fra Lions Club sørger for, at stigen bliver, hvor den skal. Med ryggen til står Lasse Nielsen fra Lions Club.

Det er for længst blevet en god tradition, at Odense-billedhuggeren Jens Galschiødt leverer et stort udendørs vartegn til Lions Clubs store årlige kunstudstilling.

I år kan Kerteminderne glæde sig over "Budbringeren", der i formiddags

blev opstillet foran Kertemindehallen, hvor udstillingen foregår i weekenden den 7.-8. april.

Det var som altid Falck, der på kranvogn transporterede den store og meget tunge skulptur. Den kom i "samlesæt" - sokkel og skulptur hver for sig, og

med kranen, en medarbejder fra Jens Galschiødts værksted samt Lasse Nielsen og Ralf Hansen fra Lions Club, blev de to dele samlet, så den frem til næste weekend kan stå og bebude "Kunstudstilling".

Kunstneren Jens Galschiøt er en af de få tilbageværende samfundsrevsere:

- Jeg blander mig altid

For de mennesker, som kender den odenseanske kunstner Jens Galschiøt, er hans forskellige happenings og kunstneriske provokationer ikke kommet som den store overraskelse. For han har altid blandet sig og udstillet racisme og uretfærdighed.

Som nu eksempelvis de provokerende projekter Den indre Svinehund og Skamstøtten, der for alvor har vakt og fortsat vækker opmærksomhed - herhjemme og rundt om i verden.

- Jeg er vel sådan en slags samfundsrevser. Dem er der ikke så mange tilbage af, men jeg kan ikke lade være med at gå ind i samfundsdebatten, siger Jens Galschiøt til Ugeavisen.

Danmark har et blakket ry

Ifølge Jens Galschiøt skal svinehunden gøre opmærksom på racismen i verden.

- Da vi startede projektet med svinehunden for ni år siden, tænkte jeg, at det egentlig ikke var nødvendigt at stille den op herhjemme, fordi Danmark jo var sådan nogenlunde okay på det punkt. Men med de holdninger og stramninger, der nu er kommet, var det da godt, at den kom op. Danmark har i dag et forholdsvist blakket ry i Europa som et af de mest lukkede lande, pointerer Jens Galschiøt.

- Så projektet med svinehunden kører fortsat...

- Ok ja. Og så har svinehunden for første gang nogensinde givet penge, griner Jens Galschiøt og forklarer:

- Jo, jeg har solgt en svinehund til Frederikssund Kommune for 250.000 kroner, så den er vi ved at lave nu. Om det er for at hædre mig som gammelt bysbarn, ved jeg ikke, men jeg kommer oprindelig derfra.

Skulpturen bliver som de øvrige svinehunde og alle de andre kunstværker lavet i billedhuggerværkstedet på Banevænget i Næsby. Her har Galschiøt og hans medarbejdere skabt et kunstnerisk miljø.

- Oprindelig er jeg uddannet smed, og jeg begyndte i sin tid med at lave sølvsmykker, hvilket jeg i øvrigt stadig gør ved siden af, fortæller Jens Galschiøt.

behandlet og modtaget vidt forskelligt. Nogle steder er den blevet ødelagt, andre steder er den blevet hædret. Den, vi stillede op i Bonn, er for eksempel blevet optaget i den tyske stats kunstsamling, siger Jens Galschiøt.

På et tidspunkt tager Galschiøt og de mennesker, der arbejder hos ham på frivillig basis, rundt i verden og samler svinehundene ind.

Men inden sender han et filmhold rundt for at lave en dokumentarfilm om, hvordan det er gået med skulpturerne. Dette projekt skal de 250.000 kr. fra salget til Frederikssund bruges til.

- I filmen taler vi med folk om, hvad de mener om svinehunden. Jeg regner da med, at vi bl.a. interviewer den franske præsident Jacques Chirac, siger Jens Galschiøt.

Premiere sammen med udstilling

Filmen får på et endnu ukendt tidspunkt premiere samtidig med en udstilling på værkstedet i Næsby af de svinehund-skulpturer, som Galschiøt henter hjem.

- Hvad laver du i din fritid - hvis du overhovedet har nogen?

- Jeg danser tango sammen med min kone, og så samler jeg på forskellige former for kunst, bl.a. gammel kirkekunst. Men ellers må jeg jo sige, at jeg har blandet min hobby med mit liv, siger Jens Galschiøt.

Jens Galschiøt ses her ved den svinehund, som er solgt til Frederikssund.

- Hvordan kan det være, at du har slået dig ned lige netop i Odense?

- I sin tid flyttede vi hertil for at få arbejde, og så er vi blevet her. Og så synes jeg, at Odense er en dejlig by. Den er så tilpas lille, at man fortsat kan have kontakt med vennerne, og det kan jeg godt li', siger Galschiøt.

- Hvad kunne du tænke dig anderledes i Odense?

- Jeg kunne godt tænke mig noget mere kultur. Jeg synes især, at der mangler noget mere kulturdebat om tunge emner, men det kan være, at vi selv tager det op herude. Jeg synes heller ikke, at Odense for alvor bærer præg af at være en studenterby i betragtning af de mange uddannelsessteder, byen har, funderer Jens Galschiøt.

Frankrig, hvor jeg bare kan læse en masse bøger, fortæller Jens Galschiøt.

- Er du så til de store franske middage?

- Nej, egentlig ikke. Jeg går heller ikke så meget op i at lave mad. Når jeg sætter mig til bords, er det væsentlige for mig at være sammen med andre, altså det sociale, siger Jens Galschiøt, der heller ikke er den store vinkender.

- Næ. Jeg sad i et smagsdommerpanel i TV2/Fyn, hvor vi en dag skulle bedømme forskellig slags cognac. Og det gik hverken værre eller bedre, end at vi udpegede den billigste slavecognac som den bedste, griner Galschiøt.

- Det viser bare, at det har jeg ikke en skid forståelse på! Men ellers kan jeg da godt li' cognac...

Folk i fokus

Navn: Jens Galschiøt

Alder: 47 år

Stilling: Billedhugger

Familie: Gift med fransk-danske Colette, som han har tre drenge med

Tekst: Claus Scholm

Foto: Hasse F

Har et hus

i sydfrankrig

- Hvordan holder du helst ferie?

- Vi bor i Frankrig i mindst en måned om sommeren. Vi har et hus i Narbonne i Sydfrankrig, og det går jeg og sætter i stand. Men i øvrigt kan jeg godt li' at komme et sted hen, hvor jeg ikke skal lave noget. Det passer med huset i

Side 5 - Kunstneren Jens Galschiøt er en af de få tilbageværende samfundsrevsere:

- Jeg blander mig altid

ehunden vidt

igt modtaget folk egentligt satte svinehun-

und-skulptu- tillet op i en , er blevet

30 MRS. 2001

23 MRS. 2001

modvind

Af Line Barfod,
advokat,
folketingskandidat,
for Enhedslisten

Kæmp for din ret

Enhver kan benytte retssystemet, på papiret kan enhver få sin ret. Men hvis modparten er stat, amt eller kommune er det svært at få sin ret, at føre en sag mod myndighederne kræver store ressourcer både økonomisk og menneskeligt, især hvis der skal føres sag ved domstolene.

Hvis man bliver tiltalt i en straffesag er der en række retsgarantier, der skal sikre at man får en retfærdig retssag, fordi det er svært at stå alene overfor statsmagten. Man får en forsvarer, det er anklagemyndigheden, der skal bevise at man har begået en forbrydelse og politiet skal gøre hvad de kan for at oplyse sagen bedst muligt, også med de ting der taler for, at man er uskyldig.

Men den samme hjælp er der ikke hvis man er blevet uretfærdigt behandlet af myndighederne:

- f.eks. ikke har fået førtidspension selvom man er fuldstændig nedslidt,

- f.eks. er blevet frataget sin kontanthjælp, fordi man ikke kunne klare tvangsaktiviteten,

- f.eks. har været udsat for lønindeholdelse i dagpengene, selvom man så ikke har råd til at købe mad.

Så skal man først selv køre en sag i ankesystemet, hvilket ofte kan tage 1-2 år og derefter kan man måske få fri proces til en retssag, hvis man er heldig. Og under retssagen er det borgeren, der skal bevise, at myndighederne har begået fejl, og selv skal finde frem til alle de relevante oplysninger.

Det er der ikke mange, der har overskud til. Derfor er det som regel også kun dem der har f.eks. en fagforening i ryggen, der orker at føre en retssag.

Eller som det var tilfældet i en sag der endte for højestret for et par år siden, hvor det var borgerens revisor, der synes at det var så uretfærdigt, at der blev foretaget lønindeholdelse i kontanthjælp, at revisoren tilbød at betale advokatombudsinstanserne.

Det kan i mange situationer være langt værre, f.eks. ikke at få førtidspension, at få frataget kontanthjælpen, at der bliver foretaget lønindeholdelse, end at få en mindre straf.

Derfor bør man ændre systemet så borgerne får bedre mulighed for at føre sager mod myndighederne, f.eks. ved at vende bevisbyrden så det er myndighederne, der skal bevise, at der ikke er begået en fejl, og ved at forbedre mulighederne for fri proces.

Selv nok så mange sager, hvor borgerne får medhold i at myndighederne har begået fejl, vil selvfølgelig ikke ændre afgørende på samfundsforholdene, det kan kun de folkelige bevægelser, men det kan være med til at forbedre forholdene på forskellige områder.

Jeg har f.eks. lige haft en sag, hvor en kvinde klagede over, at kommunen forlangte at hendes mand skulle være med til at betale på hendes gæld, der ovenikøbet stam-

mede fra en uddannelse, hun havde fået, før hun mødte manden.

Kvinden fik medhold i, at myndighederne ikke kan forlange, at en ægtefælle skal betale for den andens gæld. Denne afgørelse fører sammen med andre lignende afgørelser forhåbentlig til at myndighederne fremover respekterer, at ægtefæller og samlevende ikke skal betale for hinandens gæld, heller ikke selvom der er tale om offentlig gæld.

Den samme kvinde har igennem flere år konsekvent klaget, hver gang myndighederne har begået en fejl eller har behandlet hende nedladende.

Det er min erfaring, at mange kvinder formår at fastholde et krav om at blive behandlet med respekt og som selvstændigt individ. Det gælder også kvinder, der har været igennem de mest forfærdelige ting, på trods af, at det offentlige system er så fattig på retsgarantier, at kampen for at få ret ofte kræver overmenneskelige kræfter.

Kvinder, der f.eks. har været udsat for incest eller voldelige forhold og alligevel har overskud til at klage over dårlig behandling, har min store respekt.

Hvis man skal bryde den onde voldsspiral, gøre en indsats for at børnene ikke selv bliver ofre eller krænkere, så er en mor, der ranker ryggen og kæmper for sin ret i stedet for at bøje sig for systemet og tage imod ydmygelserne, et godt sted at starte.

1014

modvind

Af Bente Hansen,
forfatter, magister i
litteratur, foredrags-
holder og politisk
aktivist.

Kedsomhed

Kan en regering dø af kedsomhed? – altså fordi den keder folket ihjel? Det ser i hvert fald ud til at være tilfældet med den nuværende.

Selv når man spørger de evindelige »valgforskere« om de dårlige gallupl for regeringen, så forklarer de det med, at folket (læs serne) når en vis træthedsgrænse, når det gælder en regering. Vi vil se nye ansigter – og så er det sådan set lige meget, hvordan de gamle har gjort det.

Det er da rene ord for pengene. Ikke at man ikke også selv kan mærke, at træthedstærskelen for længst er overskredet, men de fleste tænker sig vel alligevel godt om, når det gælder et regeringsskifte.

Det er jo rigtigt, som Hardy Hansen sagde her i bladet for et par uger siden, at socialdemokratiet selv har sat det meste over styr ved at forlade den solidaritets-politik, som altid har været dets væremærke. Forringelse af efterlønnen, arbejdsløshedspengene og indførelse af de nye fedterøvs-lønninger har for alvor bremset den solidariske politik.

I stedet for har de halset efter den laveste og grimme fællesnævner, som de troede var det almindelige fremmedhad. De har strammet reglerne, så selv Østrig kigger langt efter vores løsninger.

Og lige meget har det hjulpet. Det er da skideuretfærdigt.

Og de har lagt sig så langt ind »mod midten« i udliciteringer, at selv liberalismens fader, Adam Smith, ville rotere i sin grav: Den fælles samfærdsel bør ikke være et privat anliggende! Det var et af de områder han frit for den herlige »egennytte«. Som man husker, så mente han at egennytten – eller bjærgsomheden – var et gode for »nationernes velstand«.

Han mente heller ikke, at den fælles sundhed/sygdom og uddannelsen burde være områder, hvor egennytten herskede. Og det var måske værd at minde socialdemokraterne i EU om, inden de styrter sig ud over kanten som lemminger.

Og når regeringen nu har møvet sig så langt ind mod midten, at der næsten ikke er plads til den anden Rasmussen dér, så er det da svært at forstå, at deres gallupl ikke er i top.

Den danske økonomi har det godt. Bortset fra boligmangel og nogle hundrede tusinde på »overførsel« ser regnestykket meget godt ud. I hvert fald er det ikke kernevælgerne i fagbevægelsen, der presser mod venstre.

Nej, det er ikke politik, der truer den siddende regering, det er kedsomhed. Vælgerne vil se nyt på skærmen, for skærmen er den egentlige kampplads om sindstemningen i folkedybet.

Og til den ende har den næste Rasmussen lagt sig i baghjul: han har skiftet stil fra højre-provo til landsfader. Han er blevet rund i sine udtalelser, når han endelig udtaler sig om noget som helst, og det gør han ikke gerne. Hans menige medlemmer synes at have fået besked på også at gå på listefodder. For listefodder gir pote. Det kan man se af galluppen.

Men venstrefløjen da? Der er jo immervæk 300.000 mennesker, som stemmer til venstre for Socialdemokratiet, og som forstår sig selv som en slags socialister. Hvad gør vi i denne sammenhæng?

Her er der to særlige ting at bemærke: 1) også vi kan blive grebet af kedsomhed – over Nyrups elendige »garantier« og over den stædige salamimetode overfor både arbejdende og arbejdsløse, men 2), at stemme på den anden Rasmussen ville være snydedum trods alt, selv om mange sikkert tænker ligesom i 1980, at det kan sgu være det samme.

Det var det, som vi alle ved, ikke, for de borgerlige regeringer i 1980'erne gennemførte nemlig på rekordtid, hvad den nuværende ville have været den dobbelte tid om at gøre. Den har i hvert fald ikke gjort meget for at udbedre skaderne efter et ti-års hærgen i uddannelses- og sundhedsvæsen.

Venstrefløjens dilemma er ikke misundelsesværdigt, for den skal være dygtig for at overbevise vælgerne om, at der er en forskel. For med mindre der én gang til dukker rygter op om, at en borgerlig regering vil sætte huslejerne helt fri på markedet, så vil vi få en ny regering af bare kedsomhed.

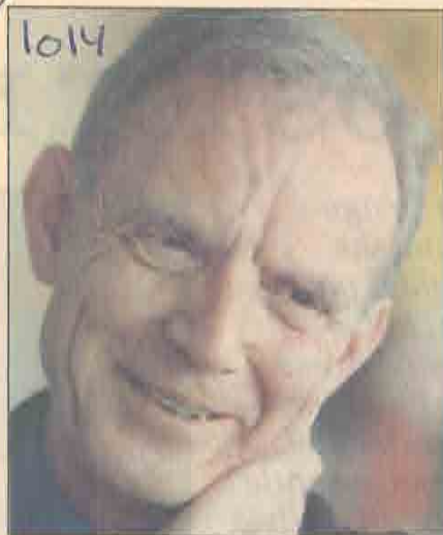
Disse skribenter er faste bidragydere til Modvind:

Jørgen Arbo-Bæhr, Jesper Jensen, Ole Donbæk, Kaja Liboriussen, Finn Sørensen, Janne Hansen, Christian Juhl, Lole Møller, Preben Wilhelm, Drude Dahlerup, Jens Galschiøt, Line Barfod, Erik Jensen, Mikael Witte og Bente Hansen.

Disse skribenter er faste bidragydere til Modvind:

Jørgen Arbo-Bæhr, Jesper Jensen, Ole Donbæk, Kaja Liboriussen, Finn Sørensen, Janne Hansen, Christian Juhl, Lole Møller, Preben Wilhelm, Drude Dahlerup, Jens Galschiøt, Line Barfod, Erik Jensen, Mikael Witte og Bente Hansen.

21 MRS. 2001

Novo Nordisk har ikke planer om at trække sig fra den sydafrikanske retssag, hvor omkring 40 medicinalproducenter deltager, sagde Mads Øvlisen på generalforsamlingen.

Arkivfoto

Hård kritik af Novo

Indblanding i retssag har sat koncernen under pres

For første gang i Novo Nordisks historie blev koncernens aktionærer mødt af omkring 200 demonstranter, da de skulle til generalforsamling i aftes i Falkoner Center i København.

Den usædvanlige velkomstkomité gav deres utilfredshed til kende om Novos indblanding i en retsag om patentrettigheder i Sydafrika.

Og på selve generalforsamlingen var bestyrelsesformand Mads Øvlisen da også hurtigt parat til at give sin mening til kende om den verserende retsag i Sydafrika.

- Sagen er kommet meget til at dreje sig om hiv-smitte og aids-sygdommen, som er et kæmpe problem. Jeg vil godt understrege, at det ikke er noget, Novo Nordisk gør for øjeblikket, der forhindrer hiv- og aids-patienter i at få deres medicin. Sydafrika har selv medvirket til at indgå et internationalt regelsæt om beskyttelse af patenter, som giver dem mulighed for at købe originale produkter billigt fra de originale producenter i nationale katastrofesituationer. Sydafrika ønsker ikke at respektere denne aftale - derfor er retssagen anlagt, sagde Mads Øvlisen.

Trækker sig ikke

Mads Øvlisen understregede, at Novo Nordisk ikke har planer om at trække sig fra den sydafrikanske retssag, hvor omkring 40 medicinalproducenter deltager. Herunder også danske Lundbeck.

Bestyrelsesformanden fik svar på tiltale. I over en time gik nogle få aktionærer på talerstolen for at berette om deres meninger om Novos engagement i retssagen. En aktionær bad ledelsen i Novo om at sætte menneskerettigheder højere end patentrettigheder. Jens Galschiøt fra græsrodsbevægelsen Attac, Fyn, opfordrede alle pensionskasser og aktionærer til at sælge ud af Novo-aktierne, indtil der kommer orden i

sagen.

Enhedslisten Frank Aaen, der er fra Foreningen af Kritiske Aktionærer, ytrede ligeledes sin utilfredshed med Novos handlemåde i sagen. Frank Aaen mener nemlig ikke, at man i Sydafrika kan bruge en undtagelsesbestemmelse i den såkaldte Trips-aftale fra 1995, der siger, at patentrettigheder kan skubbe til side ved nationale katastrofer.

- Jeg må afvise, at man kan bruge denne bestemmelse. For hvad er en katastrofe - undtagelsesbestemmelsen er så dårligt formuleret, at selv Folketinget og EU taler om, at den skal laves om, sagde han.

I stiv arm

Også Novos administrerende direktør, Lars Rebién Sørensen, tog kritikken fra aktionærerne i stiv arm.

- Vi byder den politiske debat velkommen. Vi erkender, at det økonomiske system, som vi repræsenterer, er godt til at fordele goderne ligeligt. Derfor vil jeg også slå til lyd for, at hvis disse problemer skal løses, så skal de løses gennem støtte til demokratiske kræfter i ulandene, international solidaritet og øget bistand, hvor alle kan spille en rolle - og lægemiddelindustrien stiller selvfølgelig gerne op, sagde Lars Rebién Sørensen.

Direktøren understregede, at Novo Nordisk ikke er en international hjælpeorganisation. Samtidig sagde han, at Sydafrika i årevis har haft mulighed for at anvende sin nuværende lovgivning i overensstemmelse med de internationale handelsaftaler ved at påberåbe sig en katastrofesituation.

- Men de har valgt ikke at gøre det og fortsætte retssagen. Generel tilsidesættelse af patentrettigheder er i ingens interesse. Det vil medføre færre investeringer i forskning og udvikling og dermed dårligere behandlingsmuligheder i fremtiden, sagde Lars Rebién Sørensen. Novo Nordisk er dog åben for en dialog, og man vil helst finde en mindelig løsning på det sydafrikanske problem.

Information

21 MRS. 2001

Ører der ikke ville høre

Fredelig turbulens foran Falkoner Centret, da Novo Nordisk holdt generalforsamling i går

AF OLIVER STILLING

Først er der helt stille ud for Falkoner Centret på Falkoner Alle på Frederiksborg i København. Der står en enlig, ældre politimand med gammeldags kasket og gråt overskæg foran svingdøren. Han bærer en tjenestemandspistol, men dog er han af panserbassetypen, der hjælper ænder over gaden.

Cirka 15.45 begynder der at myldre folk frem fra her og der. Græsrodder med løbesedler, hovedsagelig helt unge i 20'erne. En gruppe gymnasieløvere i tidens flowerpower-tøj bevæger sig hen mod centrets indgang, men stopper op og går først ind i en genbrugsbutik 20 meter henne ad gaden.

På den anden side, ikke langt fra McDonald's Familierestaurant, stiger en mand med en mappe i hånden ud af en sølvgrå Mercedes, en taxi. Det er Frank Aaen fra Enhedslisten. Han krydser gaden. Foreningen af Kritiske Aktionærer har inviteret ham og billedkunstneren Jens Galschiøt til at tale for Novo Nordisks bestyrelse og de cirka 1.000 aktionærer, der om kort tid skal samles ved virksomhedens generalforsamling mellem centrets spejle og hvide paneler. Vil det blive for døve øren? Novo har gennem den seneste tid forsvaret sig med, at virksomhedens medvirken i et sagsanlæg mod Sydafrika om patentmedicin.

densmagten er nu forøget med 100 procent, men en ung mand med strithår udbryder, at den er steget »med 50 procent« - viser sig. Han går søgende frem mod indgangen og søger hen til en køn, ung kvinde med et Yves Klein-blåt tørklæde om halsen og en stærk udstråling. »Hvem er jeres leder,« spørger han i håbet om, at det er hende. Hun ler og svarer, at »sådan én har vi ikke«.

Et dusin kvinder omkring de 40 i hvide kitler har sluttet sig til demonstrationen. En af dem, den mest voluminøse, siger, »lad os lukke hullet, så de skal mase sig igennem.«

Klokken 16.30 starter generalforsamlingen indenfor, og ATTAC, NOAH og hvad der ellers befinder sig af organisationer blandt demonstranterne forsvinder efter nogle megafon-henstillinger fra en deling politifolk i kampudrustning, der pludselig bare er der.

Indenfor

Hele tiden denne forbandede, konstante hosten rundt om i Falkoner-salen.

Har folk mon aktier i en medicinalvirksomhed på grund af personlige helbredsproblemer? Der hostes, mens bestyrelsesformand Mads Øvlisen taler om vækst og overskud - »27 procent«, »37 procent«, »positiv værditauvikling« osv.; og der hostes mens adm. direktør Lars Rebién Sørensen forsvarede Novos Nordisks del i den internationale retssag mod Sydafrika:

»Det er faktisk sådan, at Sydafrika fuldstændig har fornægtet sammenhængen mellem hiv og aids-infektion. Sydafrika har nægtet at give sin befolkning medicin, som beviseligt virker i vest-landene indtil for meget nyligt. Sydafrika er ikke interesseret i donationer og billig medicin, men er interesseret i lokalmedicinalproduktion.«

De glade 70'ere

I mellemtiden er Aaen kommet sikkert over gaden, hvor flere og flere folk er samlet. Løbesedler og skilte er kommet op over hovedhøjde. 'Kapitalismen dræber - dræb kapitalismen', står der et sted.

Jeg kigger på mit Timex armbåndsur; er det stadig de glade 70'ere? Det er nogle af de helt unge demonstranter fra Internationale Socialistiske Ungdom, der vil dræbe kapitalismen.

Andre skriftlige slagord er retoriske spørgsmål: 'Aktionærer har en stemme - har de også en samvittighed?'. 'Er profit mere værd end menneskeliv?'

Nu er der pakket med demonstranter, og alle ældre er repræsenteret. Her er vel 150 mennesker. En dame i tresårsalderen har bundet et maleri om halsen. Det ligner en dyster udgave af Edvard Munchs *Skriget*, dog præget af den glade dilettants letsindige omgang med farver.

Slips og jakkesæt

Så ankommer den første guldlakerede Lyngby-turistbus fuld af aktionærer. En stor del af mændene har slips og jakke på, hvilket flere demonstranter bider mærke i og synes er sjovt. Aktionærerne er overvejende ældre, og nogle er tudsegamle. Et par stykker stopper op, smiler og snakker med demonstranterne, før de går ind. Andre stryger igennem til svingdøren under voldsom prætenderen af, at de ikke har set demonstrationen. En ældre aktionær-kvinde i en elegant pels har farvet en del af sit hvide hår sort og sat det stramt tilbage, så det striber som et bolche. Hun ligner hundehæderen Cruella de Vil i filmen *101 dalmatinere*.

Endnu en politimand - or-

Upopulær

Da Jens Galschiøt træder op på scenen, liver aktionærerne gevaldigt op. Der hostes ikke længere. Men det er ikke fordi, at folk er blevet helbredt. Sjældent har nogen fået en salfuld mennesker imod sig så hurtigt som Jens Galschiøt; kraftig ring i øret; en afrikansk skulptur og stearinlys i hånden, som han tænder på podiet. Han forekommer dem frelst.

»Neej!«, »NEJ!« og »Ud!« råbes der fra salens mest krigerske mænd med cardigans og leverpletter. De gider ikke høre Galschiøts historie om sydafrikanske »Maria«, der har et aids-ramt barn, som hun ikke kan give billig kopi-medicin på grund af de store medicinalfirmaers patenter. Han får dog med hjælp fra bestyrelsen talt færdigt og modtager den meste spredte applaus, jeg nogensinde har hørt.

Sæt jer ind i sagen

Da Frank Aaen bagefter bliver præsenteret, fortsætter råberiet: »ÅH, NEJ!« og »Få ham UD!« men han får lov at tale. Aaen beder tilhørerne om at forsøge at sætte sig ind i, hvad sagen mod Sydafrika går ud på. Det er hans indtryk, at det er manglende viden, der får aktionærerne til at udvise fjendtligheden. Men ved de bare besked, vil de ændre mening og måske trække deres aktier ud af Novo Nordisk.

Da jeg kort efter må forlade salen, forekommer det mig, at Frank Aaen har talt for døve øren.

Leder på bagsiden

21 MRS. 2001

Foto: ANDREAS SZLAVIK

Novos mange aktionærer måtte mase sig igennem sværmen af demonstranter foran Falkonercentret på Frederiksberg.

Novo afviser Sydafrika-kritik

Patenter: Novo står fast på at deltage i retssagen mod Sydafrikas regering. Frank Aaen: Novo skal overveje, om det er klogt at medvirke i retssagen.

AF UFFE GARDEL

»Novo er ingen international hjælpeorganisation«.

Så kontant afviste Novos nye koncernchef, Lars Rebien Sørensen, de kritikere og demonstranter, som i går på selskabets generalforsamling i Falkonercentret på Frederiksberg prøvede at overtale Novo til at trække sig ud af retssagen i Sydafrika.

Novos nye topledelse, Lars Rebien Sørensen, og bestyrelsesformanden, Mads Øvlisen, brugte ellers mange

imødekommende ord om kritikerne og bød velkommen til en »politisk dialog«.

Men dialog eller ej, Novo står fast: Selskabet vil ikke trække sig ud af retssagen i Pretoria mod Sydafrikas regering.

Forinden havde flere talere prøvet at tale til både pengepung og følelser hos den tusindtallige forsamling af aktionærer, men at dømme efter de meget spredte klapsalver ganske uden held.

Folketingsmedlem Frank Aaen fra Enhedslisten talte mest til pengepungen.

»Jeg vil meget indtrængende bede jer overveje, om det er klogt for Novo at medvirke i en retssag, der handler om at forhindre fattige i at få den hjælp, de har brug for,« sagde han.

»Jeg henvender mig til jer med de mange stemmer: ATP, pensionskas-

serne og virksomhederne. Det er jer, der har ansvaret for at få virksomheden på andre tanker,« sagde Frank Aaen, der repræsenterede foreningen Kritiske Aktionærer.

Billedhuggeren Jens Galschiøt fra samme forening talte til følelserne. Han tændte stearinlys på talerstolen og bad forsamlingen forestille sig, at det var deres barn, der ikke kunne blive helbredt, »fordi nogle mennesker titusindvis af kilometer væk siger, at I ikke må få opskriften (på medicinen, red.)«.

Han advarede generalforsamlingen om, at »I risikerer, at Novo bliver synonymt med menneskeforagt og kynisme. Jeg vil arbejde for, at Novo bliver fjernet fra listen over etiske investeringer.«

Mads Øvlisen lyttede opmærksomt med hovedet hvilende i hånden, mens Lars Rebien Sørensen kig-

gede ned i sine papirer.

Og i deres indlæg stod de fast.

»Sydafrika har selv medvirket til at indgå internationale aftaler om beskyttelse af patenter, som giver dem mulighed for at købe originalprodukterne billigt fra producenterne, men Sydafrika ønsker ikke at respektere den aftale,« sagde Mads Øvlisen.

Lars Rebien Sørensen talte i lidt blidere vendinger, men konklusionen var den samme:

»Vi må erkende, at det økonomiske system, vi repræsenterer, ikke er godt til at fordele goderne ligeligt. Men det handler om støtte til demokratiske kræfter i U-landene, om international solidaritet og international bistand. Og jeg har måske ikke sagt det så klart tidligere, men Novo er ikke en international hjælpeorganisation.«

Børsen

21 MRS. 2001

150 på gaden for Sydafrika

1014
■ Demonstration

AF KASPER KRONENBERG
kasper.kronenberg@borsen.dk

»Hvordan føles det at tjene penge på mennesker, der dør?« Lød det provokerende spørgsmål fra en demonstrant til flere Novo Nordisk-aktionærer, da de banede sig vej igennem pressefolk, banner og demonstranter for at deltage i medicinalkoncernens generalforsamling i Falkoner Centeret.

Omkring 150 demonstranter havde taget plads foran Falkoner Centerets hovedindgang for at vise deres utilfredshed med Novos deltagelse i patentretssagen i Sydafrika.

Demonstrationen var arrangeret af flere forskellige venstreorienterede organisationer - bl.a. Attac og NOAH.

Det hele forløb stille og roligt, demonstranterne stod og småsludrede med hinanden, mens nyankomne blev mødt med omfavnelser og et sæt papirer, hvorpå Attac-Københavns Patentgruppe forklarer, hvorfor de mener, at Novo Nordisk burde trække sig som deltager i retssagen i Sydafrika.

»Novo diskuterer ud fra nogle økonomiske synspunkter, vi tænker på de mere etiske synspunkter. Virksomheden tjener jo alligevel ingen penge i Sydafrika, så hvorfor trækker den sig ikke bare ud af retssagen,« mener Bo Normander fra Attac-Københavns patentgruppe.

En halv time efter at generalforsamlingen var gået igang, fortrak demonstranterne om bagved bygningen, hvor arrangementet oprindeligt var anmeldt. Her forsøgte den frysende flok at råbe aktionærene inde i salen op med kampråbet »Novo, den retssag, den har en skide bismag.« Dernæst splittedes forsamlingen med løftet om at mødes på næste tirsdag i Valby Hallen, når Lundbeck afholder sin generalforsamling.

21 MRS. 2001

1014

Aktionærerne måtte gennem en kødrand af demonstranter for at komme ind til generalforsamlingen i Novo Nordisk. Inde i Falkoner Center lød der kritiske røster fra aktionærer over virksomhedens engagement i retssagen i Sydafrika, men den blev stærkt imødegået af ledelsen.

NORDFOTO

Kritiske aktionærer på Novo-generalforsamling

DEMONSTRATION: Utilfredshed med Novo Nordisks indblanding i sydafrikansk retssag om patentrettigheder til hiv-medicin

KØBENHAVN: For første gang i Novo Nordisks historie blev koncernens aktionærer mødt af omkring 200 demonstranter, da de i går skulle til generalforsamling i Falkoner Center i København. Den usædvanlige velkomstkommité gav deres utilfredshed til kende om Novos indblanding i en retsag om patentrettigheder i Sydafrika.

Og på selve generalforsamlingen var bestyrelsesformand Mads Øvlisen da også hurtigt parat til at give sin mening til kende om den verserende retsag i Sydafrika.

- Sagen er kommet meget til at dreje sig om hiv-smitte og aids-sygdommen, som er et kæmpe problem. Jeg vil godt understrege, at der ikke

er noget, Novo Nordisk gør for øjeblikket, der forhindrer hiv- og aids-patienter i at få deres medicin. Sydafrika har selv medvirket til at indgå et internationalt regelsæt om beskyttelse af patenter, som giver dem mulighed for at købe originale produkter billigt fra de originale producenter i nationale katastrofesituationer. Sydafrika ønsker ikke at respektere denne aftale - derfor er retssagen anlagt, sagde Mads Øvlisen.

Mads Øvlisen understregede, at Novo Nordisk ikke har planer om at trække sig fra den sydafrikanske retssag, hvor omkring 40 medicinalproducenter deltager. Herunder også danske Lundbeck.

Kritiske røster

Bestyrelsesformanden fik svar på tiltale. I over en time gik nogle få aktionærer på talerstolen for at berette om deres meninger om Novos engagement i retssagen. En aktionær bad ledelsen i Novo om at sætte menneskerettigheder højere end patentrettigheder. Jens Galschiøt fra græsrodsbevægelsen Attac, Fyn, opfordrede alle pensionsskasser og aktionærer til at sælge ud af Novo-aktierne, indtil der kommer orden i sagen.

Enhedslisten Frank Aaen, der er fra Foreningen af Kritiske Aktionærer, ytrede ligeledes sin utilfredshed med Novos handlemåde i sagen. Frank Aaen mener nemlig ikke, at man i Sydafrika kan bruge en undtagelsesbestemmelse i den såkaldte Trips-aftale fra 1995, der siger, at patentrettigheder kan skubbe til side ved nationale katastrofer.

- Jeg må afvise, at man kan bruge denne bestemmelse. For hvad er en katastrofe - undtagelsesbestemmelsen er så dårligt formuleret, at selv Folketinget og EU taler om,

at den skal laves om, sagde han.

I stiv arm

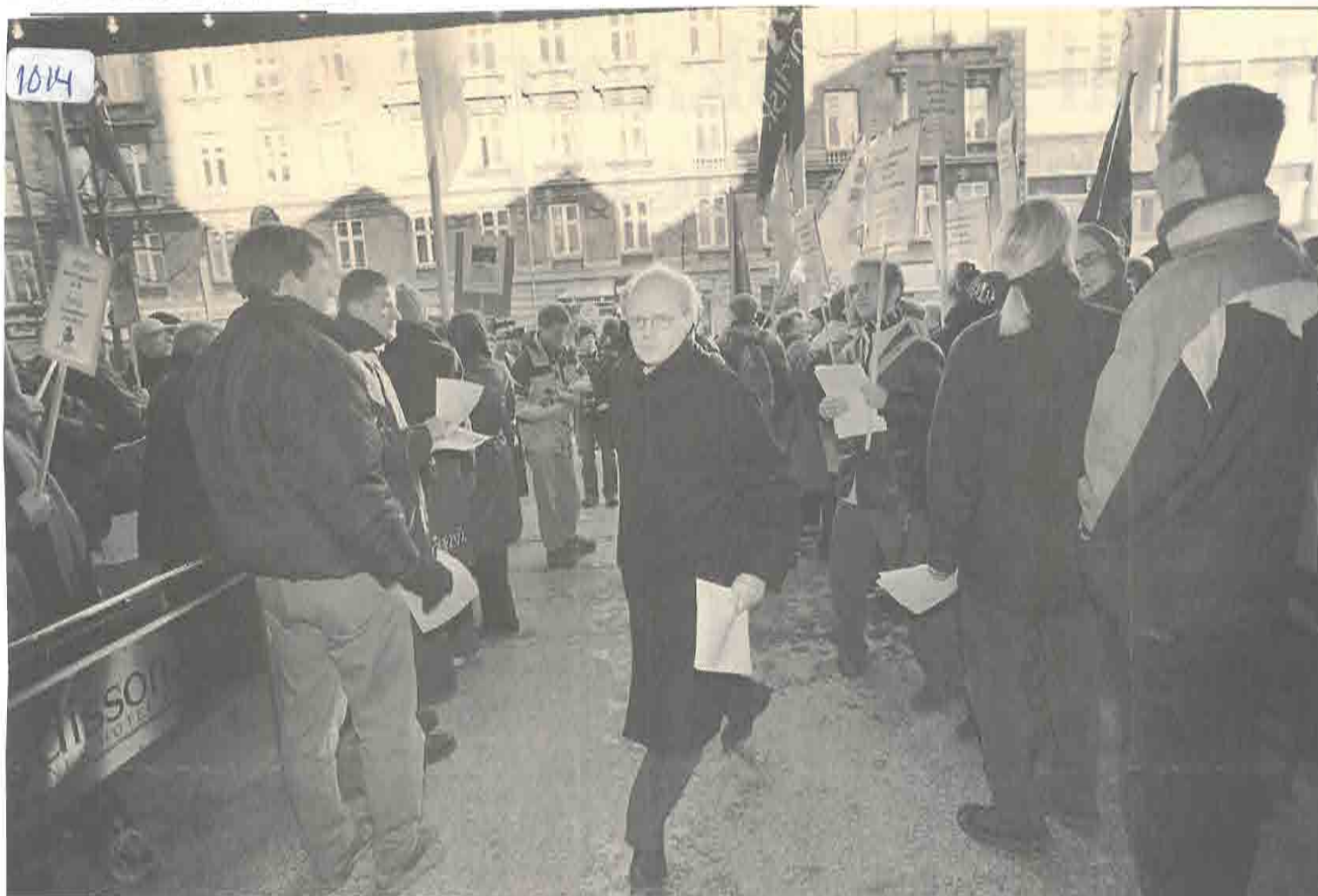
Også Novos administrerende direktør, Lars Rebien Sørensen, tog kritikken fra aktionærerne i stiv arm.

- Vi byder den politiske debat velkommen. Vi erkender, at det økonomiske system, som vi repræsenterer, er godt til at fordele goderne ligeligt. Derfor vil jeg også slå til lyd for, at hvis disse problemer skal løses, så skal de løses gennem støtte til demokratiske kræfter i ulandene, international solidaritet og øget bistand, hvor alle kan spille en rolle - og lægemiddelindustrien stiller selvfølgelig gerne op, sagde Lars Rebien Sørensen.

Direktøren understregede, at Novo Nordisk ikke er en international hjælpeorganisation. Samtidig sagde han, at Sydafrika i årevis har haft mulighed for at anvende sin nuværende lovgivning i overensstemmelse med de internationale handelsaftaler ved at påberåbe sig en katastrofesituation.

RB

21 MRS. 2001

Aktionærerne måtte mase sig gennem en mængde demonstranter, da der var generalforsamling i Novo Nordisk i går. Nordfoto

PROTEST MOD RETSSAG

Novo-generaler i krydsild

PATENT. Med Frank Aaen i spidsen blev Novo Nordisk i går udsat for massiv kritik på grund af firmaets linje i sagen om hiv-medicin til sydafrikanere

For første gang i Novo Nordisks historie blev koncernens aktionærer mødt af omkring 200 demonstranter, da de i går skulle til generalforsamling i Falkoner Center i København. Den usædvanlige velkomstkommité gav deres utilfredshed til kende om Novos indblanding i en retssag om patentrettigheder i Sydafrika.

Og på selve generalforsamlingen var bestyrelsesformand Mads Øvlisen da også hurtigt parat til at give sin mening til kende om den verserende retssag i Sydafrika.

»Sagen er kommet meget til at dreje sig om hiv-smittede og aids-sygdommen, som er et kæmpe problem. Jeg vil godt understrege, at der ikke er noget, Novo Nordisk gør for øjeblikket, der forhindrer hiv- og aids-patienter i at få deres medicin. Sydafrika har selv medvirket til at indgå et internationalt regelsæt om beskyttelse af patenter, som giver dem

mulighed for at købe originale produkter billigt fra de originale producenter i nationale katastrofesituationer. Sydafrika ønsker ikke at respektere denne aftale – derfor er retssagen anlagt,« sagde Mads Øvlisen.

Fortsætter ufortrødent

Mads Øvlisen understregede, at Novo Nordisk ikke har planer om at trække sig fra den sydafrikanske retssag, hvor omkring 40 medicinalproducenter deltager. Herunder også danske Lundbeck.

Bestyrelsesformanden fik svar på tiltale. I over en time gik nogle få aktionærer på talerstolen for at berette om deres meninger om Novos engagement i retssagen. En aktionær bad ledelsen i Novo om at sætte menneskerettigheder højere end patentrettigheder. Jens Galschiøt fra græsrodsbevægelsen Attac, Fyn, opfordrede alle pensionskasser og aktio-

nærer til at sælge ud af Novo-aktierne, indtil der kommer orden i sagen.

Enhedslistens Frank Aaen, der er fra Foreningen af Kritiske Aktionærer, ytrede ligeledes sin utilfredshed med Novos handlemåde i sagen. I modsætning til Novo Nordisk mener Frank Aaen ikke, at man i Sydafrika kan bruge en undtagelsesbestemmelse i den såkaldte Trips-aftale fra 1995, der siger, at patentrettigheder kan skubbes til side ved nationale katastrofer.

»Jeg må afvise, at man kan bruge denne bestemmelse. For hvad er en katastrofe – undtagelsesbestemmelsen er så dårligt formuleret, at selv Folketinget og EU taler om, at den skal laves om,« sagde han.

Debatten er velkommen

Novos administrerende direktør, Lars Rebie Sørensen, tog kritikken fra aktionærerne i stiv arm.

»Vi byder den politiske debat velkommen. Vi erkender, at det økonomiske system, som vi repræsenterer, er godt til at fordele goderne ligeligt. Derfor

vil jeg også slå til lyd for, at hvis disse problemer skal løses, så skal de løses gennem støtte til demokratiske kræfter i ulandene, international solidaritet og øget bistand, hvor alle kan spille en rolle – og lægemiddelindustrien stiller selvfølgelig gerne op,« sagde Lars Rebie Sørensen.

Direktøren understregede, at Novo Nordisk ikke er en international hjælpeorganisation. Samtidig sagde han, at Sydafrika i årevis har haft mulighed for at anvende sin nuværende lovgivning i overensstemmelse med de internationale handelsaftaler ved at påberåbe sig en katastrofesituation.

»Men de har valgt ikke at gøre det og fortsætte retssagen. Generel tilsidesættelse af patentrettigheder er i ingens interesse. Det vil medføre færre investeringer i forskning og udvikling og dermed dårligere behandlingsmuligheder i fremtiden,« sagde Lars Rebie Sørensen.

Novo Nordisk er dog åben for en dialog og vil helst finde en mindelig løsning på det sydafrikanske problem. *Ritzau*

22 MRS. 2001

Skulpturen må gerne klappes

1014
1. klasserne fra Skibet Skole oplevede først »Den lille prins« på Teatret Trekanten og rørte bagefter ved Jens Galschiøts bronze-skulpturer

Af Vibeke Kruse

Ræven er som skabt til at få et klap på sit kølige bronzehoved. Ja, den appellerer ligefrem til det, som den står på sin sten her i Byparken foran Musikteatret Vejle.

Ræven og de seks andre bronzeskulpturer, som er vokset lige ud af persongalleriet fra »Den lille prins«, må skam gerne berøres af børn og andre, der ikke kan gå forbi en skulpturel form uden at få lyst til at røre ved den.

Og det blev ræven og de andre i går på behørig vis af eleverne fra 1. A og 1. B fra Skibet Skole, der først var til børne-generalprøve på »Den lille prins« i Musikteatrets lille sal, og siden rykkede i Byparken til en udendørs fernisering på skulpturudstillingen. Og drak juice i solskin.

Egnsteatret Teatret Trekanten har lånt en gruppe bronzeskulpturer, udført af billedhuggeren Jens Galschiøt, skabt på inspiration fra »Den lille prins«, og som en ekstra oplevelse til det unge teaterpublikum i halen på selve teateroplevelsen.

Den lille prins, ræven, lygtetænderen, geologen, alkoholikeren, kongen, forretningsmanden og den forfængelige mand er fysisk nærværende foran teatret, hvor bør-

Eleverne fra 1. klasserne på Skibet Skole var straks klar til at klappe de små bronzeskulpturer og røre ved deres fine former. Især ræven trak mange nysgerrige, måske fordi den tør være lidt fræk... (Foto: Torben Glyum)

nene lige har oplevet deres helt specielle univers i den stærke billed-fortælling.

Tekniske uheld

Der var nu et par tekniske uheld undervejs, men det bliver rettet før premieren på lørdag, den 24. marts, lover egnsteatrets leder, Tom Rosendal, der fortalte flokken fra Skibet, at de overværede en generalprøve, og at forestillingen endnu ikke er helt færdig....

Det var der straks enkelte, der mente, de godt kunne se, som det højlydt blev sagt....

1. klassens elever havde fået historien genfortalt på forhånd, så de kendte den lille prins og hans poetiske verden. Så de fulgte medlevende hele oplevelsen, før de indtog skulpturgruppen i Byparken med kåde berøringer.

Jens Galschiøts små fine bronzeskulpturer er forlæg

til en stor skulpturel udsmykning, som han har skabt til Fuglebjerg Kommune. Og skulpturerne, der ger-

ne må berøres, får lov at blive i Byparken i Vejle til efter påske.

Vejle Amts Folkeblad

26 MRS. 2001

Jens Galschiøt til Børkop

Den internationalt kendte kunstner Jens Galschiøt, kommer på tirsdag den 27. marts til Børkop Vandmølle, hvor han vil holde et foredrag i forbindelse med generalforsamlingen i Kunstforeningen K72.

Arrangementet starter klokken 19.00 og kræver tilmelding.

Jens Galschiøt vil holde foredrag i forlængelse af generalforsamlingen, og vise nogle korte film om sit arbejde. Kunstneren er en engageret ildsjæl, der har mange ting at fortælle. Han bruger kunsten til at kommunikere, diskutere og provokere, og han ønsker at sætte fokus på vigtige etiske og humanistiske spørgsmål. På menneskelige overgreb og verdens ubalance.

I 1993 opsatte han i løbet af 55 timer, uden myndighedernes vidende, 20 skulpturer af en gris i menneskeklæder på kendte pladser i 20 europæiske storbyer. »Min Indre Svinehund«.

Fra 1996 har han arbejdet med »Skamstøtten«, en Overgrebenes Nobelpris. Den 4. juni 1997 blev den første Skamstøtte sat op i Hong Kong, hvor 55.000 mennesker var samlet for at mindes massakren på studenterne på Den Himmelske Freds Plads i 1989.

Generalforsamlingen er kun for medlemmer.

Ugeavisen
Vejle Posten

21 MRS. 2001

Jens Galschiøt Christophersen udstiller i Byparken!

I forbindelse med Teatret Trekantens nye forestilling »Den lille prins« har kunstneren Jens Galschiøt Christophersen - kendt for »Den indre Svinehund« og »Skamstøtten« - stillet sin kunst til rådighed for teatret i perioden 21. marts til 20. april. I alt syv jernskulpturer bliver stillet op i Byparken. Motiverne til skulpturgruppen er hentet i den lille prinsunivers, og det er kunstnerens tanke at der gerne må leges

på figurerne.

Teatret vil opfordre sit unge publikum til at gå en tur i Byparken før eller efter forestillingen, som spiller hver dag fra den 26.-30. marts kl. 10.00 og kl. 11.15.

Der har været stor interesse fra skoler og børnehaver, og der er kun ganske få ledige billetter i ugens løb. Lørdag den 31. marts kl. 14.00 er der stadig billetter at få for børnefamilierne.

Søndagsavisen/14
Vejle

25 MRS. 2001

Ingen skamstøtte over prinsen

1014 VEJLE - Kunstneren Jens Galschiøt, der nok mest er kendt for politisk provokerende værker som »Den indre svinehund« og »Skamstøtten«, viser helt andre tilbøjeligheder i Byparken, hvor han frem til 20. april udstiller syv jernskulpturer, som børn og barnlige sjæle frit kan klatre i. Figurene er inspireret af Antoine de Saint-Exupéry's »Den lille Prins«, som Teatret Trekanten har oversat til et dukkespil for de 3-8 årige med den tjekkiske dukkemagiker Josef Krofta. Der er premiere denne weekend, og forestillingen kan herefter opleves i Musikteatret fra 26.-31. marts kl. 10 og 11.15 på hverdage samt lørdag kl. 14. Derpå drager Teatret Trekanten på landsturne med »Prinsen«. Men skulpturerne bliver stående.

Vejle Amts Folkeblad

17 MRS. 2001

Galschiøt låner skulpturer ud til Byparken

1014 Billedhuggeren, der er kendt for »Skamstøtten« og »Den indre svinehund«, har lånt Teatret Trekantens syv skulpturer med motiv fra den lille prins univers til placering i Byparken

Af Vibeke Kruse

Den kontroversielle danske billedhugger, Jens Galschiøt Christophersen, der er kendt for at provokere med sine værker som f.eks. »Skamstøtten« og »Den indre svinehund«, bruger nu Byparken i Vejle som udendørs galleri.

Det sker fra onsdag, den 21. marts, når syv store jernskulpturer flytter ind i Byparken som optakt til egnsteatret Teatret Trekantens premiere på Antoine de Saint-Exupéry's vidunderlige historie »Den lille prins«.

Jens Galschiøt har stillet

skulpturerne til rådighed for egnsteater, fordi de er skabt med inspiration og motivkreds hentet direkte fra den lille prins' univers.

Billedhuggeren ide med skulpturerne er, at de bestemt ikke blot er til pynt, men i høj grad er brugs-skulpturer.

Det unge teaterpublikum opfordres meget direkte til at bruge Jens Galschiøt skulpturer til at lege på før eller efter at have set forestillingen, der har premiere lørdag, den 24. marts, og spiller hver dag fra 26.-30. marts to gange i løbet af formiddagen.

Teatret Trekanten samarbejder med marionetteatret Drak i Tjekkiet om dukketeaterforestillingen, hvor en skuespiller, en dukkefører og en musiker tager børnene med på en rejse med den lille prins fra planet til planet i det fascinerende dukkeunivers, skabt af det Drak Teater.

Det er den internationalt anerkendte tjekkiske teatermand, Josef Krofta, der har bearbejdet forestillingen og stået for instruktionen.

1014

modvind

Af Jens Galschiøt,
aktivist og kunstner

For få stole

»Jeg blev som 14-årig grebet af harme over ulighederne i verden og USA's krig mod Vietnam. På bare et år smed USA to en halv gang flere bomber over Vietnam, end der blev kastet i hele 2. verdenskrig.

Nu er der gået 30 år, og min søn stiller mig foran tv-skærmen de samme spørgsmål, som jeg irriterede min far med: Er der opfindelser, der ikke bliver brugt, fordi de store olieselskaber holder dem tilbage?

Jeg tror det ikke, svarer jeg, man kan ikke holde viden tilbage. Men tvivlen nager: Patentrettigheder er da netop et eksempel på en viden, der tilbageholdes.

I Pakistan koster medicinen 15 gange mere end i Indien, fordi Pakistan er blevet tvunget til at respektere patentrettigheder på medicinproduktion. Sydafrika kæmper netop nu mod de store medicinselskaber, mod monopolrettigheder og dyr medicin mod bl.a. aids.

Bill Gates tjener 11.000 kroner i sekundet. En rigdom, han kan fastholde på grund af monopolstilling og patentrettigheder, mens unge som finnen Linus Torvalds udvikler programmer og lægger dem frit på nettet.

Uretfærdighederne er i de sidste 30 år ikke blevet mindre. Tværtimod: hver eneste dag dør 40.000 børn af sult.

Hvis ikke vi giver de fattigste lande en chance for at komme på fode, får vi konstante flygtningestrømme. En italiensk betjent, der skulle tilbagesende de mange, der illegalt flygter fra sult og håbløshed, sagde det rigtigt: Vi må hjælpe dem til en god tilværelse der hvor de bor.

Disse ord stammer fra min socialdemokratiske ven Jesper Kinch, der er folketingskandidat og byrådsmedlem i Odense. De kunne såmænd også være sagt af min anden ven, der er medlem af Internationale Socialister, eller en tredje bekendt, der er præst i Otterup, eller mig selv.

Fælles for os er følelsen af en social frustration over at være beboere på en klode, der er præget af så stor ubalance, at den er ved at falde fra hinanden, en følelse vi

bliver bekræftet i, hver gang vi åbner for fjernsynet. En følelse, som jeg har opdaget, ved i et årti at holde foredrag og lave happening om emnet, ligger lige under huden på de fleste mennesker.

Det er denne frustration, der er drivkraften i den store opbakning bag dannelsen af Attac i Danmark.

Vi er en bred kreds af fynboer, der har besluttet at tage initiativ til oprettelse af et AttacFyn. Umiddelbart er vi meget forskellige, men vi er enige om de fire krav, der alle retter sig mod vild globalisering og rå markedsøkonomi: Skat på større valutatransaktioner (Tobin-skatten), etiske, bæredygtige investeringer i pensionskasserne, væk med skattelyene og eftergivelse af de fattigste landes gæld.

Opbakningen har været bemærkelsesværdig. 150 mødte frem til det første møde, og som en af de tilstedeværende sagde, var det første gang i mange år, at han havde været til et politisk møde, hvor der var for få stole.

Vi har indkaldt til endnu et møde den 13. marts, hvor tidligere udenrigsminister Kjeld Olesen og undertegnede skal holde oplæg. Senere på måneden vil der blive endnu en debataften, hvor ovenstående socialdemokrat, præsten, den internationale socialist og den humanistiske billedhuggeraktivist vil forsøge at skabe en åben debat om, hvordan man med vidt forskellige udgangspunkter kan nå frem til at stille de samme krav til globaliseringen.

Om det kan lykkes at bibeholde denne bredde i AttacFyn og i Attac i al almindelighed, er ret spændende, og hvis det skal fungere, er det vigtigt, at alle går ind med åbent sind. Hvis nogle forsøger at omklamre bevægelsen og presse deres egen dagsorden igennem, vil der ikke gå lang tid, før der igen er rigeligt med stole til møderne, og Attac vil lide vuggedøden.

Der venter mange diskussioner fremover, men der er to slags samtaler, den inspirerende, berigende og konstruktive på den ene side og den polemiske, trættende og opslidende på den anden. Jeg vil naivt opfordre alle til at holde sig til den første, selv om det kan føles uvant.

Disse skribenter er faste bidragydere til Modvind:

Jørgen Arbo-Bæhr, Jesper Jensen, Ole Donbæk, Kaja Liboriussen, Finn Sørensen, Janne Hansen, Christian Juhl, Lole Møller, Preben Wilhelm, Drude Dahlerup, Jens Galschiøt, Line Barfod, Erik Jensen, Mikael Witte og Bente Hansen.

1014

modvind

Af Mikael Witte
folketingskandidat
for Enhedslisten

Menneskejagten

Dansk Folkeparti har fra starten ført sig frem med fremmedfjendtlighed. Danmark for danskerne – har de bildt folk ind. Men denne forestilling om danskerne som en stamme af særlige mennesker, der gennem generationer har været danske i Danmark, er løgnagtig. Danskerne er et sammensat folk. Mennesker er vandret her til. I lyst og i nød.

Dansk Folkeparti vender sig i sit principprogram mod, at Danmark udvikler sig til et multi-etnisk samfund.

Jamen udviklingen eksisterer! Dansk Folkeparti vil give udlændinge tidsbestemt opholds- og arbejdstilladelse i det omfang, de kan klare deres eget og deres familiers underhold.

Jamen, det er ren diskrimination! Dansk Folkeparti vil i begrænset omfang tilstå flygtninge asyl. De kan få opholdstilladelse et år ad gangen, hvor de tildeles tøj, mad og husly, og repatrieres, når omstændighederne tillader det.

Jamen, her gøres mennesker til ting! Dansk Folkeparti vil afskaffe den nuværende valg- og opstillingsret for udlændinge, der har været i landet over tre år, lige som familiesammenføring og moderniseringen helt afskaffes.

Jamen skal dele af befolkningen fratages mulighed for at tage del i samfundet?

Dansk Folkeparti vil først lade en udlænding søge dansk indfødsret efter ti års ophold: Indfødsretten skal kun kunne gives til ikke-straffede personer, som har vist, at de kan klare sig selv, og som i løbet af de 10 år i Danmark har virket til gavn for Danmark.

Jamen, er der ingen grænser for diskriminationen? Åbenbart ikke.

Dansk Folkeparti praler tit med den danske tolerance og hjælpsomhed overfor fremmede. Men partiet repræsenterer intolerancen. Alt hvad der er anderledes opleves som en trussel mod Dansk Folkepartis danskhed – og det skal altsammen bekæmpes og lægges for had.

Mange hævder, at Dansk Folkeparti ingen indflydelse har. Men når man ser, hvordan fremmedpolitikken er blevet ført i Danmark i de seneste år, så kan man kun sige: Dansk Folkeparti har haft en meget stor indflydelse. Statsministeren har tit erklæret: Danmark har verdens strammeste udlændingelovgivning. Alligevel er den blevet strammet yderligere. Udlændingeloven er den lov, et flertal i Folketinget hyppigst reviderer. Han siger, det er for at stoppe intolerancen. Men intolerancen vokser.

Da arbejdsløshedsprocenten var

langt højere blandt de fremmede end blandt gennemsnittet, rasede man over de fremmedes dovenskab. Endskønt en jobsøgning med et fremmedklingende navn nærmest systematisk blev lagt nederst i bunken.

Da flygtninge flyttede sammen i storbyerne, rasede mange over ghettodannelser. Endskønt landkommuner og nordsjællandske kommuner simpelthen bare afviste at have boliger til flygtninge.

Og senest har Folketinget vedtaget, at boligforeninger har lov til at se bort fra ventelister for 90 procent af lejlighedernes vedkommende.

Således kan flygtninge og indvandrere diskrimineres med loven i hånd. Som led i regeringens flygtningepolitik blev der indført en særligt lav introduktionsydelse for nyttilkomne flygtninge – en klar diskrimination.

Flygtninge blev stavnsbundet til den kommune, hvor de blev anvist. Og en særlig bryllupslov blev vedtaget. Dermed blev retskravet om familiesammenføring ophævet for unge mellem 18 og 25 år. Hidtil har bevisbyrden ligget hos myndighederne, som skulle sandsynliggøre, at der var tale om et tvangsægteskab, før de kunne give afslag på familiesammenføring. Nu bliver retsstaten vendt på hovedet: De unge starter som mistænkte og skal bevise deres uskyld.

Loven fører til diskrimination, for ingen bliver bedre integreret af at blive mødt med mistillid. Tværtimod. Man isolerer sig med sine nærmeste for at beskytte sig. Også Schengen-konventionens løfter om »åbne grænser« vil medføre diskrimination.

Der er mange eksempler på, at Dansk Folkepartis fremmedhad smitter af på andre partier – og gennemføres af de andre partier.

Fremmedhad skal bekæmpes åbent og alle steder, hvor den viser sig. Der hvor den er grov og løjespringende og der hvor hæslighederne pakkes fint. Vi skal bekæmpe fremmedhadet, ikke fremmedhaderne: Deres ondskab, men ikke andre mennesker.

Det må vi lære af fremmedhadet. Det må vi lære af de manges lidelser. For at vi sammen kan skabe en verden med respekt for alle. Dansk Folkeparti siges at være blevet »stuerent«. Det er sket ved, at de andre partier konkurrerer i menneskejagt. Stramninger på udlændingeområdet skal skaffe stemmer og magt.

Ugebrevet Mandag Morgen har netop citeret Dansk Folkepartis pressechef Søren Espersen: »Sommetider spørger jeg mig selv, om de virkelig er rigtigt kloge. De kører virkelig med på vores spil.«

Disse skribenter var faste bidragydere til Modvind:

Jørgen Arbo-Bæhr, Jesper Jensen, Ole Donbæk, Kaja Liboriussen, Finn Sørensen, Janne Hansen, Christian Juhl, Lole Møller, Preben Wilhelm, Drude Dahlerup, Jens Galschiøt, Line Barfod, Mikael Witte og Bente Hansen.

Fra boghylden

hvad & hvem?

AF
ANN-CHARLOTTE
HASSELAGER

Cand.merc. Ann-Charlotte Hasselager er chefkonsulent i Ledernes Hovedorganisation. Hun er projektleder på Det Danske Ledelsesbarometer og medredaktør af Ledelse i Dag.

Illustration: Med venlig tilladelse af kunstneren, © Jens Galschiøt Christophersen, Banevænget 22, DK-5270 Odense N, Danmark. Tlf.: + 45 66 18 40 58; Fax: + 45 66 18 41 58. Email: aidoh@aidoh.dk
Hjemmeside: <http://www.aidoh.dk>

Værket er skænket til Odense Universitet i 1990 af Ingeniør N.M. Knudsens Fond. Placeret på SDU, Odense Universitetsbibliotek.

Ann-Charlotte Hasselager, Ledernes Hovedorganisation, Vermlandsgade 65, DK-2300 København S, Danmark. Tlf.: + 45 32 83 32 83/ direkte: + 45 32 83 34 26. Email: ach@lederne.dk

1) Bogen er anmeldt s. 306-307 i Ledelse i Dag nr. 44/2001. (forf.)

»Begrebet læringsrum beskæftiger sig med de muligheder og begrænsninger, der eksisterer for, at man kan lære i det daglige arbejde. Med læring menes her læreprocesser, der gør medarbejdere mere autonome og selvbestemmende i forhold til arbejdet og deres eget liv – læreprocesser, der åbner for udvikling af faglige og personlige kvalifikationer og kapaciteter, og som giver medarbejdere mulighed for at påvirke egen arbejdsituation og livsvilkår.«

Pernille Bottrup: »Læringsrum i arbejdslivet – et kritisk blik på Den Lærende Organisation«; Forlaget Sociologi, Frederiksberg 2001, s. 143

Ikke kun i virksomhederne er der fokus på at styrke medarbejdernes viden, kvalifikationer og kompetencer. Overalt i samfundet spores en stigende interesse for, hvordan der skabes udvikling og læring. Og vi må alle forholde os til det, hele tiden.

I John Naisbitt & al.'s bog »High Tech – High Touch«¹⁾ siges det tydeligt: »Du vokser, så længe du er grøn, men det øjeblik, du tror, at du er moden, begynder du at rådne.« Det er med andre ord farligt at tro, at uddannelse og udvikling er noget, der kun hører sig til i de yngre leveår eller i starten af karrieren. I dag er det nødvendigt at uddanne og udvikle sig gennem hele livet. Vi taler derfor om behovet for livslang læring. Læring kan imidlertid finde sted i mange forskellige situationer og antage mange forskellige former. Dette er temaet for bøgerne anmeldt i denne udgave af boghylden.

Læringsrum – om at skabe læring i den daglige arbejdsituation

Pernille Bottrup:
»Læringsrum i arbejdslivet – et kritisk blik på Den Lærende Organisation«; Forlaget Sociologi, Frederiksberg 2001. 263 s. omfattende litt. liste og stikordsreg. Kr. 250 inkl. moms. ISBN 87-87811-76-6.

Udgangspunktet for bogen »Læringsrum i arbejdslivet – et kritisk blik på Den Lærende Organisation« er, at uddannelse, udvikling og læring ikke kun er et gode. Det er ikke længere et tilbud til medarbejderen, men en nødvendighed og et krav, hvis de ansatte vil beholde deres job. Og det kan skade arbejdsmiljøet i form af konflikter og pres medarbejderne imellem. Der er derfor behov for at sammentænke klassisk læringsteori med nyere teori om udvikling af arbejdsmiljø og arbejdsliv.

Bogen præsenterer begrebet »læringsrum« som en forståelses- og analyseramme, der indfanger relationerne mellem læring, arbejdsvilkår og demokrati i arbejdslivet. Læringsrum forstået som de muligheder og begrænsninger, der er for at lære i det daglige arbejde – og altså ikke i særlige læringsrum som fx en kursusituation.

Læringsrummet bestemmes af tre felter, som indeholder elementer, der hver for sig og sammen påvirker muligheden for læring i og på jobbet:

1. Produktions- og producentfeltet omfatter forhold som arbejdets karakter og organisering, de fysiske rammer, anvendelsen af teknologi og frihedsgrader.

2. Politikfeltet vedrører interessevaretagelsen i form af samarbejdsrelationer, indflydelsesmuligheder og fora, forhandlingsområder, magtrelationer, konflikter og kontrolformer.
3. Det uformelle sociale felt omhandler virksomhedskulturen i form af normer, værdier, status, omgangsform og sociale relationer.

Om organisatorisk læring nu også er positivt, afhænger af, om der skabes et ideelt læringsrum kendetegnet ved gode arbejdsvilkår, demokrati på arbejdspladsen og muligheden for at indgå i selvvalgte læreprocesser. Der er imidlertid også behov for en større mangfoldighed i måden at tænke, organisere og praktisere selve læreprocesserne på. Læring ansues ofte som en kognitiv proces, hvor sprogliggørelse spiller en væsentlig rolle, hvilket afspejler sig i de læringstilbud, der udformes. Mennesker har imidlertid forskellige læringsstile, og for mange, især ufaglærte medarbejdere, vil en mere kropsligt eller sanseligt baseret læring have en langt større effekt.

Dette fremgår af caseanalysen af en anonym industrivirksomhed, der har indført elementer af Det Udviklende Arbejde. Gennem udvidelsen af læringsrummet har det været muligt at lære nyt og udvikle sig selv inden for smalle og ufaglærte job. Casen giver således god og konkret inspiration til virksomheder, der ønsker at arbejde med principperne i Det Udviklende Arbejde eller overvejer at indføre selvstyrende grupper.

Bogen er en lettere bearbejdet og forkortet udgave af Pernille Bottrups ph.d.-afhandling. Ud over at give en god introduktion til udvalgte læringsteorier (Argyris & Schön, Senge, Lave & Wenger) beskriver bogen konkrete måder at tænke og arbejde med virksomhedsudvikling og læring på.

Den kan derfor anbefales til alle, der ønsker inspiration til, hvordan læreprocesser kan integreres i den daglige arbejdsituation.

E-learning – om at lære via intranet, internet og digitale medier

Frank Johansen og Kevin John Terkelsen: »Effektiv e-learning – strategi bragt til handling«; Børsens Forlag A/S, København 2001. 288 s., indb., ordliste, stikordsreg. Kr. 445 inkl. moms. ISBN 87-7553-878-4. www.effective-learning.net

Bogen »Effektiv e-learning – strategi bragt til handling« tager udgangspunkt i, hvordan virksomheder kan implementere deres strategi effektivt blandt medarbejderne. Mange steder bliver strategierne aldrig realiseret, fordi medarbejderne ikke er bekendt med dem og derfor

»E-learning vil gøre det muligt både tidsmæssigt og individuelt at udvikle store grupper medarbejdere. Livslang læring flytter også på tidspunkterne for læring radikalt. Både behovet for at lære det sted, der passer dig bedst, og på det tidspunkt, du foretrækker, reducerer grænserne mellem dit arbejde og dit hjem. E-learning muliggør at dække behovet for den enkelte medarbejders specifikke uddannelsesbehov.«

Frank Johansen og Kevin John Terkelsen: »Effektiv e-learning – strategi bragt til handling«; Børsens Forlag A/S, København 2001, s. 245

heller ikke gennem instruktion og uddannelse tilegner sig den viden og de færdigheder, der skal til for at forfølge strategierne. Der er derfor behov for nye metoder til at udbrede strategierne og til at skabe læring hurtigt, bredt og effektivt. Og netop e-learning eller elektronisk læring anses af forfatterne som et effektivt middel i denne sammenhæng.

E-learning har i sin oprindelige form været synonym med Computer Baseret Træning eller uddannelse på cd-rom. Men i dag spænder begrebet også over onlinemetoder som webbaseret træning og videokonferencer, hvor deltagerne dels hele tiden har adgang til de nyeste uddannelses tilbud og informationer, dels har mulighed for at være i dialog med andre, det være sig andre deltagere, undervisere eller eksperter. Teknologisk og menneskelig interaktion er derfor nøgleord for effektiv e-learning.

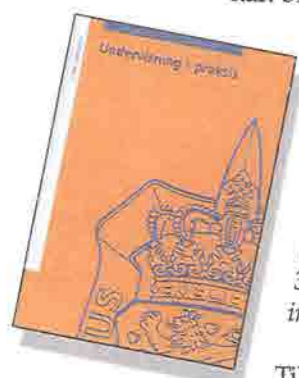
En af de største fordele ved e-learning er den fleksibilitet, som opnås. Uddannelsen kan gennemføres, når og hvor det passer deltageren. Og den kan gentages så ofte og i det tempo, deltageren ønsker det. E-learning er imidlertid ikke lige velegnet til alle former for holdningsbearbejdning, videnstegnelse og færdighedstræning. E-learning skal derfor ses som et supplement til andre læringsformer.

I bogen beskrives e-learning som et middel både til intern kompetenceudvikling af medarbejdere og til eksternt netværksudvikling af kunder, leverandører og aktionærer. Med små korte cases videregives erfaringer, som forskellige store og internationale virksomheder har gjort sig med e-learning. Og netop heri ligger en af metodens begrænsninger. Det er nemlig ressource- og omkostningskrævende at udvikle et til virksomheden skræddersyet e-learning-koncept, der er tilstrækkeligt interaktivt, og som sikrer en god balance mellem indhold og måden at bringe indholdet på gennem varieret brug af billede, lyd, tekst, grafik, video og animationer. Investeringen

vil derfor ofte kun stå mål med udbyttet, hvis man er en virksomhed med en stor og eventuelt geografisk spredt målgruppe.

Hovedvægten i bogen ligger på læring generelt og kun i mindre grad på e-learning specifikt. For læsere, der ønsker overblik over og inspiration til, hvordan man kan arbejde med personlig udvikling, viden- og færdighedsudvikling, er der gode modeller og oversigter at finde i bogen.

Læsere, der søger mere konkret viden om, hvordan, hvornår og i hvilken form e-learning kan bruges, vil nok finde bogen mangelfuld.

Undervisning i praksis – om at skabe den optimale undervisningssituation

Forsvarets Center for Lederskab (red.):

»Undervisning i praksis«;

Statens Information, 2000.

309 s., indb., litt. liste, stikordsreg. Kr. 50
inkl. moms. ISBN 87-7479-010-2.

Til trods for fremkomsten af nye metoder til at skabe læring er undervisning i traditionel forstand stadig udbredt både hos kursusudbydere og på uddannelsesinstitutioner. I Forsvaret, som er en af de største af slagsen herhjemme, har man gjort det til en disciplin at undervise i undervisningsmetodik, og her anvendes bogen »Undervisning i praksis« som lærebog.

Det pædagogiske udgangspunkt for bogen er, at indlæring forstås som varige ændringer af adfærdsmulighederne som følge af personlige erfaringer opnået gennem ydre og indre oplevelser. Det centrale i undervisningssituationen bliver derfor at skabe nogle fysiske og mentale aktiviteter, der er vedkommende og nærværende, men samtidig udfordrer deltageren.

Bogen gennemgår systematisk de fire faser i et undervisningsforløb:

1. Planlægning af de konkrete mål for undervisningen og fastlæggelse af de ønskede ændringer i deltagerens viden, færdigheder og holdninger.

2. Tilrettelæggelse af undervisningens indhold, forløb og form.
3. Gennemførelse af selve undervisningssituationen baseret på overvejelser omkring undervisningsprincipper, -metoder og -midler.
4. Kontrol af, om målene for undervisningen er nået, herunder valg af prøve- og kontrolformer.

Som udgangspunkt er det målet for undervisningen, der bestemmer uddannelsens indhold, undervisningsmetoderne og -midlerne samt den efterfølgende prøveudformning. Men også deltagerens motivation og perception samt indlæringsfaktorer har indflydelse på den konkrete udformning og påvirker det udbytte, der i sidste ende kommer ud af undervisningen.

Bogen giver meget praktiske råd og konkrete anvisninger på, hvordan en undervisningssituation udformes. Den er således særlig velegnet for den rutinerede underviser, der skal i gang med at planlægge sit første undervisningsforløb. Men også for mere erfarne undervisere kan det en gang imellem være relevant at få genopfrisket, testet og eventuelt fornyet sin undervisningsteknik. Og her fungerer bogen fint som opslagsværk.

Appreciative inquiry – om at bygge videre på de gode erfaringer

Mads Ole Dall og Solveig
Hansen (red.):

»Slip anerkendelsen løs!
Appreciative Inquiry i
organisationsudvikling«;
Frydenlund Grafisk,
København 2001. 87 s.,
indb., litt. liste, stikords-
reg. Kr. 168 inkl. moms.
ISBN 87-7887-075-5.

I »Slip anerkendelsen løs! Appreciative Inquiry i organisationsudvikling« præsenteres en relativt ny og konstruktiv metode inden for den systemiske tænkning til at arbejde med udvikling og forandring. I stedet for – som i mange virksomheder – at lade fejl, mangler og problemer være udgangspunktet for forandring tager metoden afsæt i succeser, håb, drømme og visioner som kilden til udvikling. Metoden bygger således på en antagelse om, at positiv tænkning i forhold til både fortiden og fremtiden indeholder det største udviklingspotentiale.

Oversat til dansk betyder Appreciative Inquiry den værdsættende eller anerkendende udforskning, og metodens grundide er netop gennem interview og historiefortælling at udforske de gode oplevelser med henblik på at bygge videre

»Læreprocesser er nu ikke blot noget med at lære et eller andet pensum, men livslange tilegnelses-, omstillings- og udviklingsprocesser i samspil med andre, hvor viden, forståelse, motivation, holdninger, følelser og kommunikation indgår i en uadskillelig helhed under stadig forandring i bestræbelserne mod at kunne honorere stadig stigende krav. Alle skal lære at lære og engagere sig i livslang læring i bestræbelserne på at være fleksible og omstillingsparate.«

Forsvarets Center for Lederskab (red.):

»Undervisning i praksis«, Statens Information, 2000, s. 22

på styrkerne og mulighederne i disse succeshistorier. Det handler om at tage det bedste af fortiden med ind i fremtiden og på den måde opnå en forankring. Processen forløber i fire faser:

1. Discovery

Opdagelsesfasen, hvor de bedste erfaringer og fortællinger om hidtidige og nuværende succeser afdækkes. Fokus er på, hvad der virker, lykkes, giver energi, kreativitet og glæde.

2. Dream

Drømmefasen, hvor forestillinger og drømme om fremtiden formuleres. Med udgangspunkt i, hvad det har været muligt at opnå, reflekteres over, hvad det vil være muligt at opnå.

3. Design

Designfasen, hvor drømmene omsættes til visionære udfordringer for organisationen. Udfordringer, som rummer de formulerede håb og drømme for fremtiden, og som inddarbejder de bedste erfaringer og oplevelser fra fortiden.

4. Destiny

Realiseringsfasen, hvor visionerne skal føres ud i livet ved brug af projektstyring, handlingsplaner og delegering samt erfaringsudveksling.

På overskuelig vis gennemgår bogen disse faser og kommer med konkrete eksempler på, hvordan arbejdet i de enkelte faser kan udformes. Suppleret med cases fra forfatterens eget virke som konsulenter giver bogen en let indføring i metoden.

Bogen henvender sig til ledere, konsulenter og andre, der ønsker ny inspiration til arbejdet med forandringer og udviklingsprocesser. For mange vil Appreciative Inquiry givetvis være en mental udfordring, fordi metoden bryder med traditionel problemløsningstænkning. Ikke

© Jens Galschiøt Christophersen:
»Fordybelsen«. Foto: Skott Reklamefotografi A/S.

desto mindre synes metoden at være helt i tråd med tidens ånd, hvor netop arbejdet med at formulere virksomhedens værdier og visioner er i fokus.

»Grundideen i Appreciative Inquiry er, at det er mere sundt og livgivende at undersøge drømme, håb og visioner end at fordybe sig i alskens problemer. Lad os derfor bruge energien her! Appreciative Inquiry låner os andre øjne til at betragte vanskeligheder. Appreciative Inquiry leder os væk fra at tænke i problemer og problemløsning hen mod at tænke i muligheder og udvikling – uden at fornægte problemerne. Appreciative Inquiry er en metode udviklet med henblik på forandringsprocesser for individer og organisationer.«

Mads Ole Dall og Solveig Hansen (red.):

»Slip anerkendelsen løs! Appreciative Inquiry i organisationsudvikling«; Frydenlund Grafisk, København 2001, s. 13

Han elsker at provokere

Kulturfestival: Den kontroversielle kunstner Jens Galschiøt - ham med Skamstøtten - udstiller igen i Haderslev.

AF TORBEN BJERRE

Samtidig med at han i gågaden i sin hjemby, Odense, har haft premiere på en ny skulptur - en bronzefigur, der forestiller en nøgen og udsultet dreng, på hvis fødder, der befinder sig et par helt nye hvide Nike-sko - gæster den kontroversielle kunstner Jens Galschiøt Haderslev med sin politisk-etiske udstilling, "Den 10. plage".

Jens Galschiøt vil med sin udstilling af 220 én dollar-sedler i guldindfattede billedrammer komme med sin kommentar til den retssag om AIDS-medicin, som medicinalindustrien tidligere på året kørte i Sydafrika. Nogle af pengene er smurt ind i menneskeblod, fortæller Bjarne Boytang fra Mellemfolkeligt Samvirke Region Syd, der står bag arrangementet.

Udstillingen skal måske senere videre som en stafet til Brasilien, Indien og Philippinerne, hvor lignende retssager er på vej.

Udstillingen kan ses på Haderslev Bibliotek frem til den 3. november.

Det er anden gang Mellemfolkeligt Samvirke Region Syd præsenterer et af Galschiøt's mange politiske og etisk provokerende værker. Sidste gang var i maj/juni 2000, hvor hans store skulptur "Budbringeren" stod på Gammelting og anskueliggjorde den konstante vækst i u-landenes gæld til os rige lande.

Tidligere har en kopi af hans mest kendte værk "Skamstøtten" stået i Damparken, og endnu tidligere vakte han opsigt og afsky i byens gågade med en række cylinderformede gennemsigtige vandbeholdere, der indeholdt dukker forestillende ofre for ondsindede former for kulturudvalg. Udstillingen denne gang finder sted i samarbejde med Haderslev Kulturfestival.

Skamstøtten er nok det værk, der har gjort Jens Galschiøt mest kendt internationalt. Især fordi placeringen af "støtterne" på udvalgte steder rundt omkring i verden, hvor der har fundet dokumenterede overgreb på menneskerettighederne sted - for eksem-

pel i Chiapas og i Hong Kong - har vakt genklang i al verdens medier. Mest provokeret har de berørte myndigheder de pågældende steder følt sig. I Chiapas oplevede Jens Galschiøt således at blive arresteret, mens Kinas kommunistiske ledere stadigvæk ikke har vænnet sig til, at de i en park i Hong Kong bliver mindet om massakren på studenterne på Den Himmelske Fredsplads i Peking i 1989.

Jens Galschiøt var i mandags på fransk visit i Haderslev, da hans udstilling "Den tiende plage", åbnede på Haderslev Bibliotek. Efter åbningen hastede han videre - til tango med konen.

Jydske Vestkysten, Haderslev

16. oktober 2001

Kontroversiel kunstner returnerer

Jens Galschiøt er klar med »den tiende plage«. Mellemfolkeligt Samvirke arrangerer.

HADERSLEV: Kunstneren Jens Galschiøt er kendt i Haderslev. Han har over hele kloden stået for udstillinger, der på provokerende vis skal

sætte fokus på skævheden mellem den rige og den fattige verden.

Fra 22. oktober til og med den 3. november udstille han på biblioteket »den tiende plage« - ti store guldindfattede billedrammer med 2200 1-dollar sedler. Med blod har Jens Galschiøt skrevet »In God We Trust« - en besk kommentar til de to danske medicinalfirmaer Lundbeck

og Nordisk Novo, der ville slæbe den sydafrikanske regering i retten for at have brudt patentrettighederne til AIDS-medicin.

Jens Galschiøt har tidligere udstillet i Haderslev, og hans første udstilling fik ekstra omtale, fordi ukendte gerningsmænd huggede et hoved fra den. Udstillingen arrangeres af Mellemfolkeligt Samvirke i Haderslev. *Mimo*

En dansende lovende story om AIDS

Kulturfestival: International teatergruppe optræder på Kulturhus Harmonien med danse- og musikteaterforestilling.

AF TORBEN BJERRE

Temaet er AIDS og hiv-smitte, når den internationale teatergruppe Socks mandag aften optræder på Kulturhus Harmonien med danse- og musikteaterforestillingen "A Love story". Som overskriften antyder er der ikke tale om nogen helt almindelig kærlighedshistorie.

Fra flere lande

Socks består af dansere og musikere med rødder i Tanzania, Kenya, Camero-

un, USA, Senegal, Iran og Danmark.

Med historien om Osmans og Marias forhold sætter Socks-gruppen fokus på hiv og AIDS, kulturforskelle, fordomme, tabuer, håb og kærlighed.

Sproget er engelsk

Sproget i "A love story" er engelsk med undtagelse af få scener.

Da formålet er at skabe debat, er der afsat tid, så publikum efter forestillingen kan snakke med de deltagende om stykket og dets

alvorlige temaer.

Arrangører er Mellemfolkeligt Samvirkes regionale afdeling i Haderslev i samarbejde med Haderslev Kulturfestival. Arrangementet har fået økonomisk støtte fra Kulturelt Samråd i Haderslev.

Også på Sprogcentret

Forestillingen er velegnet til en undervisningssituation om AIDS og hiv-smitte. Og det drages der fordel af i Haderslev ved at forestillingen samme formiddag opføres for Sprogcentrets elever, hvoraf en del kommer fra nogle af de lande, hvor der er en forholdsvis høj forekomst af hiv og AIDS.

TOFTLUND

Guldet lå i sandkassen

Sara fra 2. klasse på Høllevangskolen fik gravet godt rundt i sandkasserne i går. Skolens fritidsordning, Kridtuset, fejrede 10 års fødselsdag med mange aktiviteter - deriblandt guldgravning.

SIDE 7

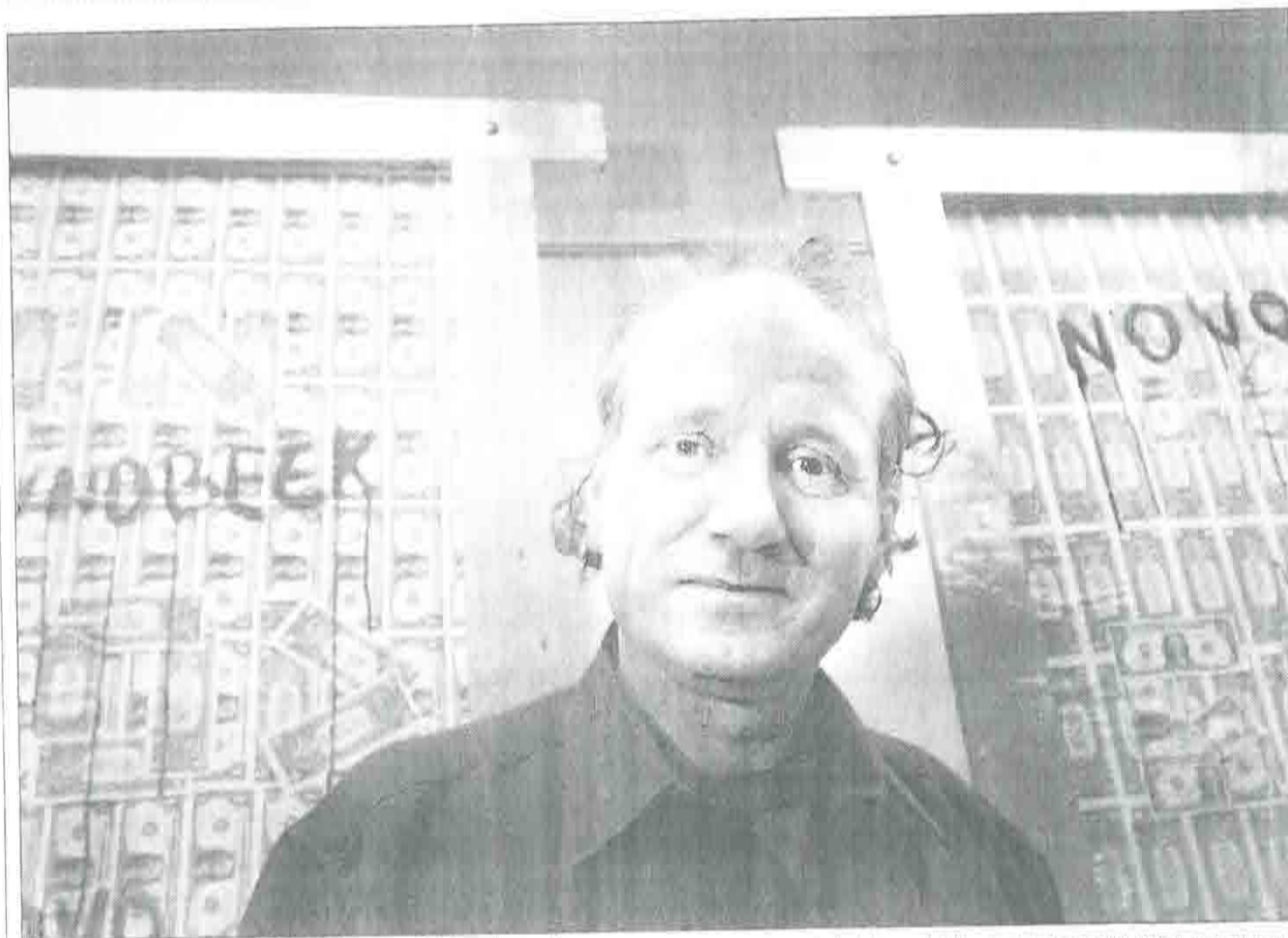

FRANKRIG

Fransk brev skræmte

Det konservative byrådsmedlem August Juhler modtog et brev uden afsender fra Frankrig. Det viste sig at indeholde uskyldigt valgmateriale. Men folk bør tænke sig lidt om, når de sender breve i disse tider, mener han.

SIDE 7

Galschiøt udstiller igen i Haderslev Da kunstneren Jens Galschiøt udstillede i Haderslev i 1998, halshuggede ukendte gerningsmænd et af hans værker, som var udstillet på gågaden. En nyhed, der gik verden rundt. - Det var en strålende historie - et halshugget torturoffer - den nåede helt til Hongkong. Så jeg fik noget opmærksomhed på det, fortæller kunstneren. Han håber dog ikke, at hans nye udstilling, som åbnede i går på Haderslev Bibliotek - med dollarsedler indsmurt i menneskeblod - vil blive vandaliseret. For som han siger: - Det er sgu så svært at stryge sedlerne på. Man skal bruge fliseline og alt muligt.

Foto: Jakob Schultz

SE SIDE 2

Indbrudstyre rodede forgæves

HOPTRUP - De adlagde et vindue, og kontoret lignede jeg ved ikke hvad bagefter. Men de fandt åbenbart ikke noget, de kunne bruge, fortæller autoforhandler Preben Erom, Hoptrup Hovedgade, som havde indbrud forleden nat. Det eneste, tyvene huggede efter at have gennemrodet kontoret, var et bundt bilnøgler, men dem havde de ingen glæde af. Nøglerne passede nemlig ikke til bilerne på udstillingspladsen og blev derfor efterladt i jordgruset neden for vinduet, som tyvene var kommet ind og ud af. - Det var nogle gamle nøgler, som jeg har samlet op gennem 20

DANMISSION
 indbyder til møde
 på ANSGAR, Højgade 1, Haderslev
torsdag den 25. oktober kl. 19.30
 fagl. missionær Karen Berntsen, fortæller
 om missionsarbejdet i Indien.
 Alle er velkomne.
Haderslev Distrikt

23 OKT. 2001

Galschiøt udstiller igen i Haderslev Da kunstneren Jens Galschiøt udstillede i Haderslev i 1998, halshuggede ukendte gerningsmænd et af hans værker, som var udstillet på gågaden. En nyhed, der gik verden rundt. – Det var en strålende historie – et halshugget torturoffer – den nåede helt til Hongkong. Så jeg fik noget opmærksomhed på det, fortæller kunstneren. Han håber dog ikke, at hans nye udstilling, som åbnede i går på Haderslev Bibliotek – med dollarsedler indsmurt i menneskeblod – vil blive vandaliseret. For som han siger: – Det er sgu så svært at stryge sedlerne på. Man skal bruge fliseline og alt muligt.

Foto: Jakob Schultz

SE SIDE 2

Jydske Vestkysten
Haderslev

10 NOV 2001

Støtte til omstridt kunstner 1014

HADERSLEV: Den kontroversielle kunstner Jens Galschiøt udstiller for tiden i Haderslev. Hans værk Den tiende plage kan ses frem til den 4. december og er hans kommentar til medicinalindustriens modstand mod at HIV-patienter i Sydafrika kunne få adgang til kopimedicin mod sygdommen.

Mellemfolkeligt Samvirke har spurgt om støtte til projektet, og folkeoplysningsudvalget vil bevilge 3000 kroner til transportudgifter.

Mimo

Jydske Vestkysten
Haderslev

23 OKT. 2001

Den tiende plage er over Haderslev

I går var der åbning af udstillingen »Den tiende plage« på Haderslev Bibliotek. Kunstneren Jens Galschiøt kiggede selv forbi, men ellers fra fremmødet yderst begrænset.

AF GORM RUGE
TELEFON 7353 2620

HADERSLEV: – Det er en meget spændende udstilling, og så er den meget nutidig. Men jeg ved ikke så meget om tingene i Sydafrika, så det er lidt svært at forholde sig til, fortalte Astrid Mohr i går, da hun som den eneste gæst var til officiel åbning af Jens Galschiøts udstilling »Den tiende plage« på Haderslev Bibliotek.

Invitationen havde hun fået af Mellemfolkeligt Samvirke, som arrangerer udstillingen, og som Astrid Mohr er medlem af.

– Vi sætter fokus på konfliktløsning, fred og forsoning i Mellemfolkeligt Samvirke. AIDS-problematik-

ken i Afrika kan man kalde en slags ikke-væbnet konflikt. Derfor har vi fået udstillingen til Haderslev, fortæller MS-konsulent Bjarne Boytang.

Jens Galschiøts udstilling, som interesserede biblioteksgængerer vil kunne se frem til den 3. november, er et led i den debat, som kørte i foråret omkring 40 internationale medicinalfirmaers retssag mod den sydafrikanske regering, fordi den brød firmaernes patentrettigheder ikke mindst på AIDS-medicin-området.

Buhet ud

– Idéen startede efter jeg havde været til en generalforsamling i Novo. Jeg gik på talerstolen og forklarede aktionærerne, der netop havde fået en ordentlig røvfuld penge i afkast, at det var moralsk forkasteligt, at firmaet var med i den retssag i Afrika. Men jeg blev buhet ud af de pelsklædte damer, fortæller Jens Galschiøt.

Efter den episode gik han hjem og bestilte for godt 30.000 kroner én dollarsedler i den amerikanske nationalbank, og med sit eget blod har den kontroversielle kunstner skrevet »Novo« og »Lundbeck« på sedlerne, der er sat op på ræd og række mellem guldindfattede rammer. Medici-

nalfirmaet Lundbeck var sammen med Novo blandt de firmaer, der lagde sag an mod den Sydafrikanske regering.

– *Hvad vil du have hadersleverne til at tænke, når de kigger på værkerne?*

– De skal spørge sig selv, om penge virkelig er vores nye ikon. Om det er vores nye værdi i tilværelsen. Og så sker der nok også det, at næste gang, de hører navnene »Novo« eller »Lundbeck«, så tænker de på dollarsedlerne med blod, der løber ned over, fortæller kunstneren.

Racisme

Med værkerne håber den fynske kunstner, at han kan få alverdens medicinalvirksomheder til at tænke lidt mere anstændigt og ikke fokusere så meget på jagten efter profit og sedler, der er noget større end endollars.

– *Men hvad nu, hvis jeg lavede en tro kopi af for eksempel »Den indre svinehund« og dermed brød din ophavsret?*

– Det vil være fint nok – så I kunne få noget debat om racisme her i Haderslev. Men hvis du solgte den og tjente fedt på den, så vil jeg sagsøge dig og donere pengene til et eller andet velgørende, griner Jens Galschiøt.

Jens Galschiøt nåede et kort smut forbi Haderslev i går til åbningen af sin udstilling med det bibelske navn »Den tiende plage« Efter åbningen skulle han hurtigt videre – han skulle nemlig til tango med konen.

Foto: Jakob Schultz

- 3 APR. 2001

- 3 APR. 2001

Prinsesse Alexandra ankommer til H.C. Andersen prisuddeling sammen med borgmester Anker Boye på Odense Rådhus

FOTO: ERIK LUNTANG/SCANPIX NORDFOTO

Priser til H.C. Andersen-formidlere

ODENSE: Odense Kommune og H.C. Andersen priskomiteen uddelte mandag fire priser til kendte fortolkere og formidlere af den kendte eventyrforfatter. Prisuddelingen fandt sted på Odense Rådhus og blev overværet af bl.a. prinsesse Alexandra og kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen.

Modtageren af Odense Bys Hans Christian Andersen Pris 2001 blev den svenske forfatter Per Olav Enquist, der

fik prisen på 100.000 kr. for sit skuespil »Från Regnormarnars Liv«

Yderligere tre H.C. Andersen-priser, der meget praktisk har fået numrene et til tre, blev tildelt forfatteren og forskeren Erik Dal, skuespilleren Susse Wold og den russiske illustratør Boris Dodorov.

Med priserne følger en bronzestatuette udført af kunstneren Jens Galschiøt.

/ritzau/

Midtjyllands Avis

Prinsesse Alexandra blev modtaget af Skorstensfejeren og Hyrdinden, Mike Falk og Sandra Vesterdal. (Erik Luntang / Scanpix Nordfoto 2001).

H.C. Andersen-priser

Odense Kommune og H.C. Andersen priskomiteen uddelte i går fire priser til kendte fortolkere og formidlere af den kendte eventyrforfatter. Prisuddelingen fandt sted på Odense Rådhus og blev overværet af bl.a. prinsesse Alexandra og kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen.

Modtageren af Odense Bys Hans Christian Andersen Pris 2001 blev den svenske forfatter Per Olav

Enquist, der fik prisen på 100.000 kr. for sit skuespil »Från Regnormarnars Liv«.

Yderligere tre H.C. Andersen-priser, der meget praktisk har fået numrene et til tre, blev tildelt forfatteren og forskeren Erik Dal, skuespilleren Susse Wold og den russiske illustratør Boris Dodorov.

Med priserne følger en statuette udført af kunstneren Jens Galschiøt.

Politiken

3 - APR. 2001

4 - APR. 2001

Prinsesse Alexandra ankommer her til H. C. Andersen prisuddeling sammen med borgmester Anker Boye på Odense Rådhus. Nordfoto

Priser til formidlere og fortolkere af H. C. Andersen

Odense Kommune og H.C. Andersen priskomiteen uddelte mandag fire priser til kendte fortolkere og formidlere af den kendte eventyrforfatter.

Prisuddelingen fandt sted på Odense Rådhus og blev overværet af bl.a. prinsesse Alexandra og kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen.

Modtageren af Odense Bys Hans Christian Andersen Pris 2001 blev den svenske forfatter Per Olav Enquist, der fik prisen på 100.000 kr. for sit skuespil »Från Regnormarnars Liv«.

Yderligere tre H.C. Andersen-priser, der meget praktisk har fået numrene et til tre, blev tildelt forfatteren og forskeren Erik Dal, skuespilleren Susse Wold og den russiske illu-

Skuespiller Susse Wold modtager H. C. Andersen Prisen af kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen på Odense Rådhus. Nordfoto

strator Boris Dodorov.

Med priserne følger en bronzestatuette udført af

kunstneren Jens Galschiøt.

APROPOS 1014

Per Olov Enquist, 66-årig svensk forfatter, modtog på H.C. Andersens 196-års fødselsdag 2. april Odense Bys Hans Christian Andersen Pris 2001 på 100.000 for sit skuespil 'Fra regnormenes liv'. Yderligere tre kendte fortolkere og formidlere af H.C. Andersen fik priser, nemlig skuespiller Susse Wold, forfatter og forsker Erik Dal og den russiske illustratør Boris Dodorov. Med priserne følger en bronzestatuette, udført af Jens Galschiøt.

Vejle Amts Folkeblad

- 3 APR. 2001

Prinsesse Alexandra ankom til prisuddelingen sammen med borgmester Anker Boye. (Nordfoto)

Priser til H.C. Andersen-formidlere

Odense Kommune og H.C. Andersen priskomiteen uddelte mandag fire priser til kendte fortolkere og formidlere af den kendte eventyrforfatter. Prisuddelingen fandt sted på Odense Rådhus og blev overværet af bl.a. prinsesse Alexandra og kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen. Modtageren af Odense Bys Hans Christian Andersen Pris 2001 blev den svenske forfatter Per Olav Enquist, der fik prisen på 100.000 kr.

for sit skuespil »Från Regnormarnars Liv.« Yderligere tre H.C. Andersen-priser, der meget praktisk har fået numrene et til tre, blev tildelt forfatteren og forskeren Erik Dal, skuespilleren Susse Wold og den russiske illustratør Boris Dodorov. Med priserne følger en bronzestatuette udført af kunstneren Jens Galschiøt.

/ritzau/

Ringkjøbing Amts Dagblad

6 - APR. 2001

H.C. Andersen-priser

Odense Kommune og H.C. Andersen priskomiteen har uddelt fire priser til kendte fortolkere og formidlere af den kendte eventyrforfatter. Prisuddelingen fandt sted på Odense Rådhus og blev overværet af bl.a. prinsesse Alexandra og kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen. Modtageren af Odense Bys Hans Christian Andersen Pris 2001 blev den svenske forfatter Per Olav Enquist, der fik prisen på 100.000 kr. for sit skuespil »Från Regnormarnars Liv.« Yderligere tre H.C. Andersen-priser, der meget praktisk har fået numrene et til tre, blev tildelt forfatteren og forskeren Erik Dal, skuespilleren Susse Wold og den russiske illustratør Boris Dodorov. Med priserne følger en bronzestatuette udført af kunstneren Jens Galschiøt.

/ritzau/

20 MAJ 2001

Generalprøve på Attac- landsmøde

Af NIELS HØJLAND

Den verdensomspændende græsrodsbevægelse Attac er nu på vej med en fast organisationsstruktur i Danmark. På et uformelt landsmøde i Odense i går blev retningslinierne lagt fast.

Og der planlægges nu et stiftende landsmøde i første uge af oktober.

»Egentlig skulle mødet i Odense have været vores første landsmøde. Men der er så meget på vej rundt omkring i landet, så det er besluttet at vente til vi har strukturskema bedre på plads.« Attacs talsmand ved mødet i går, Karsten Hønge, Odense.

Styr på substansen

Der var tre ting på programmet i går, da de henvendte 150 mødedeltagere samledes på Abildgårdsskolen for at forme fremtiden for Attac i Danmark.

For det første skulle mødedeltagerne have styr på den politiske substans i bevægelsen, og de skulle lære om grundlaget for en ny økonomisk verdensorden.

Dernæst skulle de i samarbejdsgrupper udforme retningslinierne for love og vedtægter i en landsdæk-

kende organisation Attac Danmark. Og endelig skulle de arbejde på vedtagelsen af en resolution, der skulle tjene som signal for den danske del af bevægelsen til resten af landet.

Brasiliansk opsang

Hovedtrækplastret i Odense i går var imidlertid hentet ind fra Brasilien. Det var en af verdensbevægelsen Attacs nøglepersoner, generalsekretær i Brasiliens LO, Joao de Oliveira fra Sao Paulo, der sammen med den fynske billedkunstner Jens Galschiøt gav de fremmødte Attac-interesserede en overordnet opsang om klodens forfatning, og hvad der skal til for at redde verden.

»Vi ønsker med dette arrangement, som godt kan betegnes som generalprøven på det egentlige landsmøde, at sende et signal om, at nu kører Attac-Danmark toget,« forklarer Karsten Hønge, der er formand for Forbundet Træ, Industri, Byg i Odense.

niels.hoejland@jp.dk

Jydske Vestkysten
Kolding Folkeblad

2 - MAJ 2001

Det er pay-back time Jens Galschiøt fra den politiske, globale bevægelse Attac var den første taler i Byparken i går. Han fortalte, at Attac hviler på fire grundelementer: Der skal indføres en global skat på valutaspekulation, ulandsgælden skal slettes, stop for skattely, og der skal stilles etiske krav til pensionskassernes investeringer. Og de midler, der kommer ud af det, skal tilføres den tredje verdens fattige.

– Nu er der nok nogen, der vil sige, at det sgu da er et naivt foretagende, og det er muligvis rigtigt. Men vi er kolossalt bekymrede for ubalancen i vores verden, og hvis vi ikke får løst det problem, bliver vi nødt til at bygge en ny mur, der skiller de rige lande fra de fattige. For det er pay-back time.

29 MAJ 2001

ATTAC Sydfyn

Der er stiftende møde i ATTAC på Sydfyn på onsdag den 30. maj kl. 19 i Byskolens aula i Svendborg. Der vil være taler af kunstneren Jens Galschiøt og fagforeningsformand Karsten Hønge, der begge er medstiftere af ATTAC Fyn, samt tidligere udenrigsminister Kjeld Olesen.

Fyns Amts Avis

28 MAJ 2001

Kjeld Olesen skal samle Attac

Stiftende møde på onsdag skal sikre lokal afdeling

Af Peter Schmidt

SVENDBORG: Den tidligere socialdemokratiske minister Kjeld Olesen, der pludselig forsvandt fra den politiske arena, skal nu være med til at samle folk i Svendborg til dannelsen af en sydfynsk afdeling af Attac.

Han er inviteret som hovedtaler på onsdag, hvor Byskolens aula skal danne rammen om en stiftende generalforsamling.

De to andre talere, der har givet tilsagn om at komme til Svendborg, er fagforeningsformanden Karsten Køge og kunstneren Jens Galschiøt, oplyser formanden for den arbejdsgruppe, der nu den sidste måned har arbejdet for en sydfynsk Attac-afdeling, Allan Krautwald.

– Mødet vil være delt i to afdelinger. Første del vil rumme de inviterede talere, anden del den egentlige stiftende generalforsamling, siger han.

Alle interesserede fra det sydfynske område kan deltage i mødet.

12 MAJ 2001

En af de aktiviteter som ATTAC indtil nu har kastet sig ud i, er kampen mod medicinalindustriens patent på aids-medicin.

Foto: Jette Jacobsen

ATTAC i Odense

ATTAC

Brasiliansk LO-formand bliver hovedtaler på landsseminar om dansk ATTAC

Joao De Oliveira, generalsekretær for det brasilianske LO (CUT), bliver en af hovedtalerne på et landsseminar om ATTAC i Odense lørdag den 19. maj.

CUT-formanden var også en af medarrangørerne af det alternative sociale topmøde i Brasilien i januar.

Derudover kommer et fremtrædende medlem af det franske ATTAC og taler på seminaret, der indledes af den fynske skulptør Jens

Galschiøt, kendt for blandt andet "Den indre svinehund" og "Skamstøtten".

Hovedpunktet på endagsseminaret er, hvordan et dansk ATTAC skal se ud. Den officielle stiftelse af ATTAC Danmark ventes først at ske på et møde i begyndelsen af oktober. Men med debatten ønsker arrangørerne at tage det næste skridt på vejen.

Programmet indeholder oplæg fra arbejdsgrupper fra forskellige dele af landet og diskussioner af blandt andet ulandenes gæld, pensionskasser, patent på medicin, Tobinskat, EU-topmødet i Göteborg, WTO-mødet i Qatar og visioner for en anden verden.

Desuden skal det politiske grundlag for et dansk

ATTAC diskuteres. Dagen slutes af med at der vedtages en resolution og stiftes en landskoordineringsgruppe.

Og så er der aftensmad, musik og fest til klokken 01.00 om natten.

Det er ATTAC Fyn der er vært for landsseminaret, der er for ATTAC-aktivister fra hele landet. Det er gratis at deltage, men man skal selv betale for transport.

Tilmelding er nødvendig og kan foretages på Info@AttacFyn.dk eller til Forbundet Træ-Industri-Byg i Odense på telefon 66 12 15 79. jys

ATTAC Danmark på vej, landsseminar i Odense den 19. maj kl. 10.00 til 01.00. Abildgårdsskolen, Gillestedvej 15, Odense NØ.

2 - MAJ 2001

1014 Fynsk multikunstner hjælper FDF

Kulturrådet for børn har givet en kvart million til et projekt, der skal sætte fokus på livsværdier

Af Claus Suk Yong Jacobsen

■ FYN: Den fynske multikunstner Jens Galschiøt skal sammen med en lokal FDF-kreds lave syv skulpturer til FDF's store landsstævne den 3. til 8. juli i FDF Friluftscenter Sletten ved Ry. Skulpturerne skal indgå i et spil, hvor flere tusinde FDF'ere fra Danmark og udland vil udtrykke en fortælling om »værdisøgning og identitet.«

Dronning Margrethe deltager i fernise- ringen den 8. juli.

Alene på Fyn er der 2000 medlemmer af den kristne forening, som forventer deltagelse af 1000 børn fra tilsvarende kirkelige børne- og ungdomsforeninger fra hele verden.

- Der er nok ikke den verdensdel, som ikke er repræsenteret, fortæller landslej- rchef i FDF, Thomas Johansen.

Jens Galschiøt og hans gruppe beståen- de af 10 børn og fem voksne er i øjeblik- ket i færd med at lave kobbermasker til spillet. Kunstneren har fået løn for en måneds arbejde. Til materialer er der afsat omkring 10.000 kroner.

Karakteristik af nutiden

Syv forskellige arbejdsgrupper rundt

om i landet skal hver bidrage med et værk til landslejren. Det fynske bidrag kommer til at handle om begrebet smerte, som er noget centralt i Jens Galschiøts kunst.

Andre grupper arbejder med værdier som håb, nysgerrighed, kraft, visdom, vilje, lidenskab og smerte.

- Hvis denne verdens problemer skal løses, så må vi finde nogle andre værdier end de materialistiske, siger Jens Galschiøt.

Den fynske kunstner arbejder ofte sam- men med kristne, og han var heller ikke længe om at springe på FDF's projekt.

- Det med myterne var spændende, men det betyder ikke noget for mig, om det er en historie fra Bibelen eller den græske mytologi, siger Jens Galschiøt.

Politiken

- 4 MAJ 2001

Stor interesse for børnekultur

Over halvdelen af landets kommuner og amter ønsker samarbejde med Kulturrådet for Børn. Det kan blandt andet betyde bedre kommunikation mellem græsrodder og beslutningstagere.

Børnekultur

Af Dorte Hygum Sørensen

I alt 71 kommuner har søgt om at få en konsulent på børnekultur- området ansat til at koordinere ideer og projekter i de enkelte kommuner. 37 kommuner er in- teresserede i at fokusere på 'den kulturorienterede skole'. Og til efteråret begynder den første danske uddannelse af formidlere, der arbejder med børn på muse- erne.

Det er nogle af ting, som Kul- turrådet for Børn har været med til at sætte i gang i det seneste år. Kulturrådet for Børn er regerin- gens opfindelse, og en af dets væ- sentligste opgaver er at sætte

børnekultur på dagsordenen i kommuner og amter. Og det fremgår af rådets første årsbe- retning, som blev udsendt i går, at mange kommuner og amter gerne vil styrke børnekulturen. I hvert fald hvis der følger penge med til at føre ideerne ud i livet. Faktisk har rådets bestyrelses- formand, Lars Kolind, og de øvri- ge otte medlemmer af rådet slet ikke været i stand til at imøde- komme kommunernes ansøgning- er om samarbejde og penge. For eksempel bliver det kun 17 og ikke 71 kommuner, som i løbet af den nærmeste fremtid får ansat en såkaldt 'børnekulturkonsu- lent' i en toårig periode.

Fysisk bliver børnekulturkon- sulenterne placeret på kommu- nebiblioteker. Men i praksis bli-

ver det deres opgave at koordi- nere og styrke de lokale ideer og det lokale arbejde på børnekul- turområdet - i hele kommunen. Bibliotekskonsulent Bente Buch- have fra Biblioteksstyrelsen tror på værdien af børnekulturkonsu- lenter:

»De kan blive brobyggere mel- lem det politiske niveau og græs- rødderne i en kommune. Der er altid et spændingsfelt mellem dem, der styrer, og hele det ener- gifelt, hvor selve børnekulturen foregår. Konsulenterne vil ram- me direkte ind i det spændings- felt«, siger Bente Buchhave, som i mange år har argumenteret for, at børnekulturen skal ske, hvor børnene er - og i tæt dialog med børn.

De tanker har Thomas Johan-

sen en del praktisk erfaring med. Han er landslejrchef i FDF, som er en af de frivillige organisatio- ner, der er begyndt at samarbej- de med Kulturrådet for Børn. Med andre ord æder kommuner og amter ikke hele Kulturrådet for Børns bevilling på 18 million- er årligt i fire år. Når ca. 12.000 FDF'ere fra 3. juli og en uge frem mødes på landslejr ved Julsø, så har Kulturrådet for Børn spen- deret 250.000 kroner på at give ungerne en speciel kunstnerisk oplevelse.

Kunstnere på landslejr

»Syv kunstnere deltager i lands- lejren, hvor de sammen med del- tagerne skal skildre de forskellige temaer, som lejren drejer sig om i år. Det er blandt andre Bent Hal-

24 APR. 2001

1014 Grisene sættes på plads

Travlhed omkring bordet mens byens grise får mærkaterne på

Af Iben Nørgaard

FREDERIKSSUND: Grisen Al- bertus - døbt i mjød - står midt i atelieret på Fioma, og rundt omkring står alle dens endnu

ikke sminkede artsfæller og stirrer misundeligt på dens fine farver, som atelierchef Holger Peter Nielsen har ud- styret den med.

Rundt om et bord sidder ateli-

ersten Holger, fhv. griserøgter Bert, Anne, der står for det praktiske og Vivian, der er viv til Bert og i øvrigt har sats sig på ryggen af en gris.

Skal den grundes? Henter de den? Dansk Mjød det er ikke nogen gris, det er geden! Tor- ben Kristensen skal male den. Spørgsmål og svar flyver frem og tilbage, mens der med mærkater og A4-sider bringes orden i griseriet.

McDonalds er endnu ikke i byen, men de har sponsoreret to grise. Ikke så underligt, når et af firmaets nyeste tiltag hed- der McPork!

Der er mange bolde i luften, men én ting er sikkert. Enten maler man sin gris i atelieret, eller også får man ingen ma- ling med til den.

Atelieret hvor sponsorerne af Initiativrådets grise kan få de- res dyr dekoreret, er åbent for grismaleri dagligt kl. 13-16 og 18.30-21 samt lørdage kl. 14-17 og søndage kl. 10-16.

Frederikssund skulle gerne på verdenskortet med dette initi- ativ, som betyder at der kom- mer grise på gågaden - på ta- get af præstegårdens veranda, ved byens banker, på bådebro- en ved det gode skib "Skjæl- skør" og mange andre steder i

byen vil der være grise i alle mulige afskygninger.

Netop nu er grisene bare en flok - omend meget rolige i forhold til deres levende arts- fæller - i deres ensartethed.

Men til sommer vil de pryde byen i deres forskelligartet- hed.

Der står kunstnere som Jens Galschiøt, Bodil Eje, Jeppe Ha- gedorn Olsen, Svend Åge Lar- sen og måske - Ole Kortzau med på listen over grisedesig- nere.

Atelierst Holger Peter Nielsen overrækker sponsorbeviser til Arne Revsbech fra Postgården. (Foto: Steen Westh)

Grisen Albertus er opkaldt efter fhv. griserøgter Bert Walter. (Foto: Steen Westh)

Ugeavisen Odense
Onsdag

18 APR. 2001

Hvad gi'r man kvinden som havde alt?

Det er overskriften på Dansk Flygtningehjælps indkaldelse til præsentationen den 19. april af årets store landsindsamling, som skal skaffe penge til at hjælpe de 18 millioner mennesker, der lever på flugt verden over. I Odense sker præsentationen på Mu- sikbiblioteket i Pantheonsgade, hvor der vil være ta- ler af bl.a. generalsekretær for Dansk Flygtningehjælp Andreas Kamm og kunstneren Jens Galschiøt. Hvilken kvinde, der er tale om i overskriften, er endnu lidt uklart. Men landsindsamlings protektor er Dronning Margrethe.

dorte.hygum@pol.dk

Flere oplysninger på
www.boernekultur.dk.

19 MAJ 2001

Lav en plakat til frivillige

1014

2001 er af FN udnævnt til at være internationalt frivillighedsår. Overalt er der i den anledning i løbet af året en række aktiviteter over hele verden, der skal skabe opmærksomhed om det store frivillige sociale arbejde, der bliver gjort.

En af de største aktiviteter i Roskilde bliver en frivillighedsmesse i Roskilde-

Hallerne den 22. september, og den messe skal der blandt andet gøres opmærksom på via plakater i hele byen. Hvordan den plakat skal se ud, er det udskrevet en konkurrence om, som alle kan deltage i.

Plakاتفorslaget skal være Rosenkilden i hænde senest 8. august, og ud over æren og glæden ved at se sit værk mangfoldiggjort og hængt op til beskuelse, så er der også en flot præmie til den, hvis forslag bliver foretrukket. Det er en kobberskulptur, skabt af Jens Galschiøt og forestillende en ildsjæl. Skulpturen overrækkes naturligvis på messen den 22. september.

De nærmere konkurrencebetingelser kan rekvireres hos Rosenkilden i Skomagergade 30, telefon 46 32 70 33.

Nordjyske Stiftstidende

-3 MAJ 2001

Frivillige synliggør sig på frivillighedsmarked

1014
FN'S FRIVILLIGHEDSÅR: Markedsfest på Den grønne Plads 18. og 19. maj

Af Bent Schibbye

bent.schibbye@nordjyske.dk

HIRTSHALS: I anledning af FN's Frivillighedsår 2001 arrangerer Fælleshuset i samarbejde med Hirtshals Krisecenter et frivillighedsmarked på hjørnet af Hjørringgade og Kystvejen i Hirtshals, hvor der 18. og 19. maj opstilles et 300 kvadratmeter stort lejetelt.

49 lokale foreninger, der alle på den ene eller anden måde udfører frivilligt socialt arbejde, er indbudt til at

deltage i markedet med en stand, hvorfra de kan oplyse om det sociale arbejdsområde, deres forening dækker. Det kan ske med plakater, bannere, brochurer m.m.

Tanken er, at de frivillige, der til dagligt under minimal opmærksomhed udfører et uegennyttigt og stort stykke socialt arbejde, her får mulighed for at skabe opmærksomhed om deres område, og dermed får mulighed for at få endnu flere frivillige inddraget.

Markedet starter fredag

18. maj klokken 13. Borgmester Knud Størup holder åbningstale klokken 14. Fredag er markedet åbent til klokken 15, mens der lørdag er gang i den i det store telt fra klokken 10 til 15.

Begge dage vil der være underholdning af forskellig art både for voksne og børn. Fiskepigerne vil være der og servere deres berømte fiskefrikadeller, og Hirtshals Krisecenter står for en speciel børneaktivitet.

På åbningsdagen vil en store dobbeltdekkertbus, kal-

det Karavanen holde på pladsen. Her vil man kunne sætte sig ind i, hvordan Den Nationale Komité for FN's Frivillighedsår 2001 har valgt at markere året.

Komitéen har fået en enestående mulighed for sammen med lokale frivillige at skabe opmærksomhed om det frivillige sociale arbejde.

Målet er bl.a. at skabe opmærksomhed om kvalitetene i de frivilliges arbejde både overfor myndigheder, det private erhvervsliv, institutionerne og ikke mindst den

enkelte borger.

I Karanabussen vil man bl.a. kunne hente oplysninger om fordragsholdere, kulturelle arrangementer, workshops, aktioner, gadedateater og andre happenings, der holdes rundt om i landet i anledning af frivillighedsåret.

Omkring bussen vil der blive opstillet en række skulpturer, kaldet Ildsjæle. De er lavet af Jens Galschiøt, og de vil danne ramme om de aktiviteter, der udgår fra bussen, mens den er i byen.

15 MAJ 2001

Ildsjæle hædres

1014
FuturaCentret tager gerne mod forslag.

NÆSTVED: I det internationale Frivillighedsår er der indstiftet tre hæderspriser, som uddeles den 31. maj.

De tre hæderspriser tildeles henholdsvis en person, der har udvist en særlig betydningsfuld frivillig indsats, en frivillig social organisation, der har gjort noget ekstra for borgere eller deres medlemmer, og en virksomhed, som fortjener at blive anerkendt for et godt socialt engagement.

Priserne består af "En ildsjæl", som er en kobberskulptur, udført af den landskendte kunstner Jens Galschiøt, samt et diplom og naturligvis æren, glæden og opmærksomheden.

Fristen for indstilling af ildsjæle til disse hæderspriser, udløber i dag, tirsdag den 15. maj, men mon ikke FuturaCentret tager imod, hvis man kommer med et forslag og en kort - og god - begrundelse i morgen?

De tre priser uddeles i forbindelse med det store arran-

gement der finder sted på Rådmandsengen ved Næstved kommunes administration i Rådmandshaven den 31. maj.

Lokalavisen Tommerup m.fl.

29 MAJ 2001

Gøgl og grundlov

1014
Den indre svinehund får man ikke at se på grundlovs-mødet den 5. juni i Vissenbjerg Krohave. Men skaberen af skulpturen, kunstneren Jens Galschiøt, er en af fire talere på folkesocialisternes grundlovstræf, som traditionen tro holdes på Højfyn.

Den næste er Kamal Quresh, som er folketingskandidat for SF i en sikker københavnerkreds, og derfor bliver han det første folketingsmedlem med indvandrerbaggrund, fortæller en af aktivisterne Henrik Frydenborg fra SF Tommerup.

Det nuværende SF amtsrådsmedlem Inga Britt Olsen og folketingskandidat i Faaborgkredsen Søren Wilsted er de to øvrige talere.

Bandet 'Den røde tråd' fra institutionen Lindebjerg i Aarup står for den musikalske underholdning, mens gadegøgleren Benjamin først gøgler for børn og barlige sjæle og bagefter laver en gøglerworkshop for børn.

'Den røde tråd' består af 25 udviklingshæmmede og hjælpere. Det har eksisteret i 10 år og spiller alt fra rock til Lars Lilholt.

Tørsten kan slukkes med øl, vand og kaffe, mens sulten kan stilles med pølser og is.

SF og SFU i Fyns Amt er arrangør af grundlovs-mødet i Vissenbjerg Krohave, som befinder sig bag rådhuset.

Inga Britt Olsen, medlem af Fyns amtsråd for SF, er en af fire talere ved grundlovs-mødet den 5. juni i Vissenbjerg Krohave.

AARUP OG OMEGNS
AVIS

30 MAJ 2001

Grundlovs-møde med Jens Galschiøt i Vissenbjerg

SF-Vissenbjerg afholder grundlovs-møde tirsdag juni i Vissenbjerg krohave, hvor billedkunstner Jens Galschiøt vil tale. Derudover er der talere ved rådsmedlem (SF) Inga-Britt Olsen, folketingskandidat (SF) Søren Wilsted og hovedbestyrelsesmedlem Kamal Qureshi. Benjamin alias Mr. Big under med nyt show og laver workshop med børnenes musikalske underholdning er lagt i hænderne på Røde Tråd, et brag af et band, det er udviklingshæmmede og deres hjælpere fra Lindebjerg Aarup, der vil le om eftermiddagen. Der sælges øl, vand, is, kaffe og pølser. Se annoncen andet sted i bladet.

18 MAJ 2001

Stomp med lidt hiv og sving

Af **Rikke Hyldgaard**
rhy@fyens.dk

CENTRUM: Værktøj er en vigtig ingrediens i stomp. Særligt i går.

Da måtte Jens Galschiøts "Skamstøtten" med hiv og sving bugseres fra midt på Flakhaven til om bag Oceania samme sted.

Man havde nemlig glemt, at der på byens plads i aften skal være gigantisk stomp-show med 1000 aktører.

- Virkeligheden er altings prøve, konstaterer Per Juel Rasmussen, projektleder af showet.

Han fik et chok, da han onsdag konstaterede, at der ikke var plads til det sceneudstyr til 100.000 kroner, han havde bestilt til i går og kørte straks ud til Jens Galschiøt på hans hurlumhej-værksted i Næsby.

- Alle andre end Jens Gals-

STOMP

- Bygger på bevægelse, rytme og samarbejde.
- Opstod blandt børn og unge, der ikke havde råd til at købe deres egne instrumenter, men alligevel ville skabe musik og dans.
- Koste, skraldespande, grydelåg, save og andre former for værktøj bruges.

FAKTA

Rasmussen.

Galschiøt har heldigvis lavet sine Skamstøtter, så de let kan transporteres. Over på den anden side af jordkloden - eller blot nogle få meter. Så rokadens forløb gik i løbet af formiddagen.

Udover Skamstøtten blev også den store scene bugseret på plads. I dag bliver lys og lyd hængt op, så alt er klar til showet, som koordineres af Skib-

I aften skal der være et gigantisk stomp-show med 1000 deltagere på Flakhaven, og derfor måtte Jens Galschiøts "Skamstøtten" med hiv og sving bugseres lidt til side.

FOTO: JOHN FREDY

17 MAJ 2001

FEBER- REDNING

■ Per Rasmussen, projektleder på "Verdens største stomp-show" på Flakhaven fredag aften, begyndte at tapse nervøst i går, da han så, at Jens Galschiøts "Skamstøtten" stod der, hvor han har bestilt en 100.000 kroners scene til at stå fra i dag. - Men Galschiøt har været utrolig venlig. Vi flytter simpelthen Skamstøtten, siger Per Rasmussen. Den store skulptur flyttes klokken 9 her til morgen om bag Oceania.

2-MAJ 2001

FRA MEXICO CITY TIL ODENSE CITY

■ Odenses berømte provo-1014 kunstner Jens Galschiøt er på hjemmehavne, når han fra på lørdag udstiller Skamstøtten på Flakhaven, et værk der senest skabte furore i Mexico City - og en anden skulptur, Nike, skal stå midt i Vestergade.

-7 MAJ 2001

Andersen og 1014 Galschiøt

Af **John Borgkilde**

jbo@fyens.dk

ODENSE: Selvfølgelig skal Odense Kommune ikke alene være stolt over, at have en kunstner som Jens Galschiøt boende - byen bør også sikre sig hans værker, mener det radikale byrådsmedlem Erik Simonsen.

Han er fremme med dette oplæg, efter at borgmester Anker Boye (S) forleden gav udtryk for, at byen ikke havde planer om at købe Galschiøts værker.

- Uden at uddybe, hvorfor, så gjorde borgmester Anker Boye her i avisen fredag kort og godt opmærksom på, at Odense ikke har aktuelle planer om at købe den kontroversielle kunstner Jens Galschiøts provokerende og tankevækkende skulpturer, der oftest er forsynet med politiske undertoner.

Han bør anerkendes

- Lad os dog anerkende kunstneren bag denne unikke påmindelse om menneskerettighedernes ofte trange vilkår på den klode, vi dog er fælles om, påpeger Erik Simonsen, der mener, at Odense Kommune bør købe Skamstøtten, der nu står på Flakhaven frem til den 20. maj i anledning af De fynske Kunst og Kultur dage.

Unik parallel

Erik Simonsen kan også se en parallel mellem H.C. Andersen og Galschiøt.

- Det vil være en særlig god idé nu, hvor Odense lægger op til den helt store fest for vort mest kendte bysbarn, der stadig samler alverdens børn omkring bogen med eventyr!

Galschiøt har også international format og ånd over sine værker, så lad os hylde en sprællevende kunstner og købe Skamstøtten, lyder den radikale opfordring.

- Og så skal den stå på Brandts Klædefabrik, for her er miljøet helt perfekt med kunst og kultur til alle sider. En masse mennesker besøger stedet.

Og Galschiøt laver jo kunst fordi den skal ses.

1014 Provokerende kunst er altid velkommen

KUNSTDEBAT: Galschiødt tager forskud på kunst- og kulturugen

Af John Borgkilde
jbo@fyens.dk

CENTRUM: Så er Skammens støtte plantet godt og grundigt lige midt på Flakhaven.

- Den skal være velkommen, siger borgmester Anker Boye, der fra sit kontor på rådhuset har den fineste udsigt til Jens Galschiødt's provokerende kunstværk, som han kalder Skamstøtten.

Her på Byens Plads troner den otte meter høje skulptur som en slags vartegn for den 13. og hidtil største "Fynske Kunst- og Kulturdage", og her skal den stå og skabe debat, forargelse og diskussioner frem til den 20. maj. Så er kunst- og kulturdagene overstået.

Dermed har Svend Wiig Hansens volumniøse Oceania og Robert Jacobsens jernstænger, fået selskab - og de

er jo heller ikke gået ram forbi.

Kritik og forargelse

Jens Galschiødt kender om nogle til at få kritik, roser og forargelse for sine værker.

På sin vej rundt i verden, fra Hongkong til Mexico, med netop Skamstøtten har Jens Galschiødt oplevet kunstens yderpunkter. Ikke mindst hvad reaktioner angår.

Skamstøtten, der blandt andet har kostet ham en tur i spjældet, er én af flere kopier, som forestiller et halvt hundrede lidende menneskekroppe, der rejser sig som en konkav, tilspidset monolit.

Men nu er byens kontroversielle billedhugger for en gangs skyld på hjemmebane, og det var måske ikke helt uventet, at netop han drister sig til at tage forskud på "De Fynske Kunst- og Kulturdage".

Helt uden for programmet. Som om det ikke er nok, så har Galschiødt også fået lov til at stille en nyere og ikke mindre provokerende skulptur, som han kalder Nike, op midt i Vestergade - lige ud for Merlin.

Den afslører byrådsmedlem Jesper Kinch-Jensen i morgen klokken 12.30.

Har Galschiødt fået byens blå stempel?

- Han har fået lov til at stille sine værker op de to steder i den periode, hvor der er kunst- og kulturuge, siger borgmester Anker Boye.

Boye: Nej tak!

- Han er jo god til at provokere

re med sin kunst. Skamstøtten er jo gået verden rundt, så hvorfor skal den ikke også kunne ses i hans egen by, spørger borgmesteren, der ikke er interesseret i at indføre censur på kunsten.

Kunst skal skabe debat og det gør Galschiødt. Det er kunstens væsen.

- Dermed har vi ikke forholdt os til hans kunstværker. Det lader vi folk om, mener borgmesteren og tilføjer:

- Han er med til at skabe nogle spændende kunstdage i byen.

Har byen tænkt på at købe værker af Galschiødt?

- Næh. Det har vi ikke.

Borgmesteren har fået udsigt til skammens støtte, der pryder Flakhaven frem til den 20. maj i anledning af de fynske kunst- og kulturdage.

FOTO: JØRGEN HANSEN

Skamstøtten

SPIDSEN

NU KOM DET SÅ endeligt. Det forår, som vi skulle vente så længe på.

Selv kunsten er sprunget ud. Og pludselig tager kendte steder i midtbyen sig helt anderledes ud, for Fynske Kunst- og Kulturdage har været ude med kranvognen og læsset en stribe nye seværdigheder af.

De store skulpturer af fynske billedhuggere er med til at skærpe opmærksomheden om kunsten - men også om, hvordan vi gerne vil have, at byen skal se ud.

For selv om borgere i Odense altid er klar til en diskussion om, hvor by-

ens skulpturer skal stå og især hvor de ikke skal stå, så flyttes der ikke rundt på værkerne. De plejer at blive stående på den sokkel og den plads, de én gang har fået tildelt.

Men når cityforeningen holder sine kunst- og kulturdage bliver der rod i de vante rammer. For med ét dukker nye, spændende muligheder op, som ingen havde tænkt på.

Således har det radikale byrådsmedlem Erik Simonsen ladet sig begejstre af Jens Galschiødt's store skamstøtte i bronze, der udstilles på Flakhaven. Og det i den grad, at han nu foreslår byen at købe en skamstøtte og placere den på pladsen ved Brandts Klædefabrik.

PÅ DEN MÅDE kunne Odense vi-

se, at den sætter pris på den odenseanske billedhugger, der er blevet internationalt kendt for skulpturer og happenings, hvor der sættes fokus på fattigdom og overtrædelse af menneskerettigheder.

Skamstøtten, der blandt andet er stillet op i Hongkong og i Brasilien, kalder Jens Galschiødt selv for "Overgrebenes Nobelpris" og set i det lys, er Brandts Klædefabrik måske ikke det mest oplagte sted at placere den.

Skamstøtten er del af en politisk kamp og skal betragtes i den sammenhæng. Det vil pille enhver kraft og provokation ud af den, hvis

Odense stiller den op som udsmykning i et område, der er kendt for sit afslappede kultur- og caféliv.

"Det vil pille enhver kraft og provokation ud af den, hvis Odense stiller den op som udsmykning."

HVIS DER FORTSAT skal være nogen mening med skamstøtten, skal den stilles op på steder, hvor dens symbolværdi giver politisk mening.

Selv om det nok skal være muligt at finde folk, som er utilfredse med et og andet i Odense, virker det helt grotesk at placere den her. Og er det ikke en smule tamt at købe den blot for at vise, at byen skam forstår at værdsætte sine egne kunstnere, uanset hvor kontroversielle de er.

Derfor kan det da godt byens kunstfond skal klikke på Jens Galschiødt's værker. A har jo også lavet mange andre. Og skal der være tale om manent skulptur, er det da bestille et værk hos kunstneren lade ham få frie tøjler til at lave en helt ny skulptur til byen.

● Bente Dalgaard er journalist på Odense-redaktionen.

BENTE DALGAARD

Hærværk mod provokerende skulptur

Skulpturen er ikke blevet mindre provokerende nu, hvor den mangler en arm.

Kunstneren Jens Galschiøtt har gjort det til sit mål i tilværelsen at provokere verdens undertrykkere med sine kunstværker. Og provokationen virker tilsyneladende også på almindelige mennesker. I hvertfald har den seneste opsætning af en skulptur af en udhungret dreng i et par splinternye Nike-sko provokeret forbipasserende til gentagne hærværk-reaktioner.

Dyr ødelæggelse

Lørdag den 5. maj blev bronze-skulpturen af den døende dreng, kaldet *Just do it*, stillet op på gågaden i Odense. Den første weekend blev der knust en blomsterkumme hen over den, senere gav nogen drengen bukser på, og i sidste weekend blev den 600 kilo tunge skulptur væltet, så den ene bronzearm brækkede af. En ødelæggelse, som vurderes til at ville koste op mod 50.000 kroner.

Jens Galschiøtt har udført *Just do it*-skulpturen, for at lave en sammenstilling af mærkevarens livsstil-reklamer contra den udnyttelse af arbejderne der sker, når varen bliver fremstillet.

- Mærkevarene sammenkobler deres produkter med begreber som lighed og frihed,

sportsstjerner, der gjorde det utænkelige og brød med raceundertrykkelse og ulighed. At Nike så samtidig i den grad undertrykker sine egne medarbejdere rundt omkring i verden, det gør reklamerne til en skamridning af nogle ærefulde begreber, der i denne sammenhæng bliver brugt til at forføre forbrugerne. Når kunstneren har valgt at anklage Nike, er det blandt andet fordi sportsskøjsgiganten beskyldes for vold mod medarbejdere i Vietnam, vilkårlige fyringer af

åbenmundede ansatte i El Salvador, og usle lønninger i flere sydøstasiatiske lande.

Endnu mere symbolik

Skulpturen i Odense fik trods hærværket lov til at blive stående indtil den 20. maj som planlagt.

- Skulpturens symbolik er måske bare blevet endnu tydeligere, mener kunstneren.

- Nu symboliserer den også begrebet "ingen arme, ingen småkager".

Pia

Frederiksborg Amts Avis

22 MAJ 2001

1014

Galschiøts kamp for menneskene

Kunstneren Jens Galschiøtt prøver med sine kontroversielle værker at fortælle, at den er gal med menneskeligheden i Europa. Galschiøts seneste værk er denne skulptur, som står midt i Odense. Soklen med den udhungrede dreng i Nike-sko har navn efter sportsfirmaets eget slogan: »Just do it«.

Meninger & baggrund
1. sektion side 4

16 MAJ 2001

1014
**Skulptur ødelagt
af hærværk**

AFHUGNING:
Galschiøt igen
uheldig med
kontroversielt
kunstværk

Af **Bente Dalgaard**
Foto: **Birgitte Carol Helberg**

bd@fyens.dk
bch@fyens.dk

CENTRUM: En skulptur af billedhugger Jens Galschiøt har været udsat for hærværk.

Armen er brækket af den bronze-skulptur af en udhungret dreng i Nike-sko, som for knap to uger siden blev stillet op i Vestergade.

Hærværket er sket i weekenden, formentlig natten til lørdag, og det er anmeldt til politiet, som nu efterlyser den forsvundne bronzearm.

Jens Galschiøt er vant til

meget voldsomme reaktioner på sine opsigtsvækkende værker, som ofte spidder magtthaverne og den rige vestlige verden. Alligevel er han dybt overrasket over hærværket på "Just do it", som skulpturen hedder.

- Det kræver virkelig aggressioner at smadre værket, som har et klart humanistisk budskab.

- Jeg ville gerne vække folks omsorg for den lille døende knægt, så det plager mig, at nogle reagerer på denne måde, siger Jens Galschiøt.

Han regner med, at skulpturen er blevet væltet af natlige fulderikker, som så har stjålet armen. Trods hærværket får det amputerede værk lov at blive stående frem til på søndag.

Det er stillet op af cityforeningen som led i Fynske Kunst- og Kulturdage, og har været udsat for mere uskyldige aktioner, for eksempel har drengen haft både ble og bukser på.

Det er ikke første gang, at

Jens Galschiøt er uheldig med udstillede værker.

Skriget i Polen

I september blev hans to meter høje kobberfigur "Skriget" stjålet fra Værkstedsgalleriet i Torresø. Den 300 kilo tunge skulptur havde i tre år stået foran galleriet, og tyvene var nødt til at bryde brolægningen op for at grave skulpturen fri.

- Jeg har fået et tip om, at nogle har fået penge for at bortføre den til Polen, så jeg har planer om at efterlyse den i polske aviser, for den er jo ikke sådan at overse, siger Jens Galschiøt, som også har mistet en skulptur i Berlin og fået to stjålet under et indbrud i Odense for nogle år siden.

- Det koster en formue at få støbt i bronze. Men jeg støber jo selv, så man kan sige, at det begrænser det økonomiske tab, siger Jens Galschiøt.

Han anslår, at det kommer til at koste op til 50.000 kroner at reparere "Just do it".

Med en udhungret sort dreng i flunkende nye Nike-sko vil Odense-billedhuggeren Jens Galschiøt gøre opmærksom på, hvordan store multinationale mærkevarer-producenter udbytter arbejdere i verdens fattigste lande.

- 8 MAJ 2001

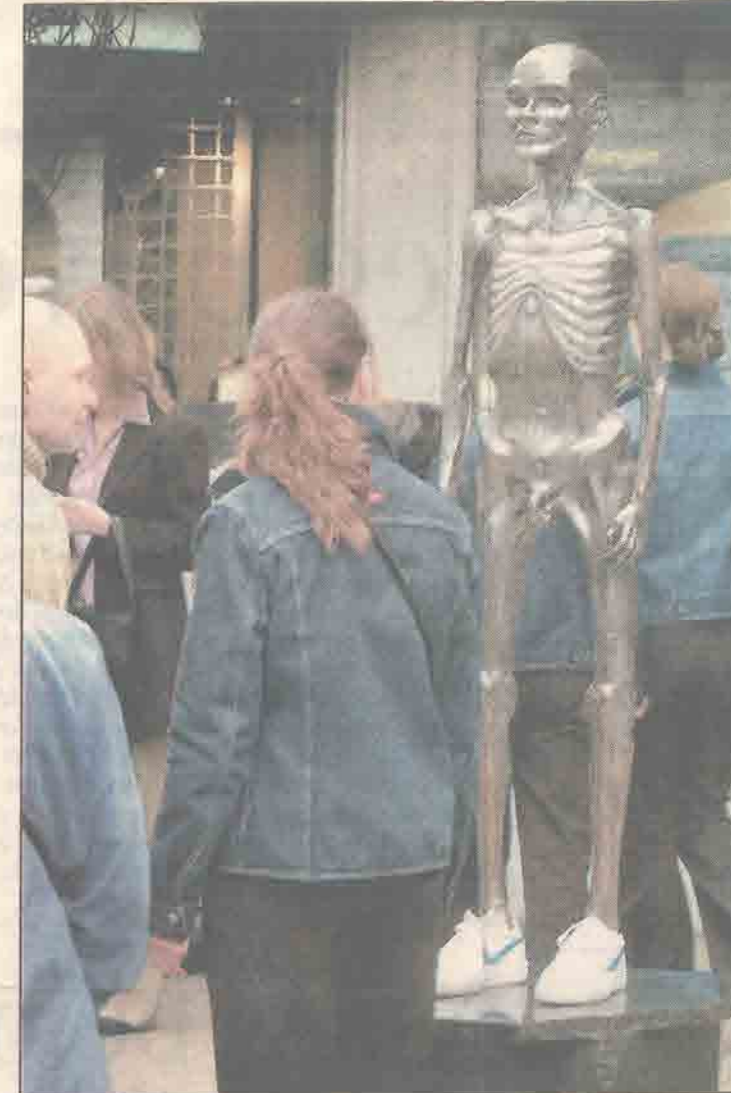
FOTO: JØRGEN HANSEN

**BUKSER TIL
GALSCHIØT**

- Han fryser da ikke fødderne, siger mange, når de går forbi Jens Galschiøts benede "Nike" med tennis-skoene på Vestergade. I weekenden frøs den heller ikke måsen. Nogle havde givet skulpturen shorts på. "Just do it", som inskriptionen lyder...

6 - MAJ 2001

1014

Den hæsligt smukke sølvfigur af en udhungret dreng i Nike-sko i Vestergade provokerer. Og det skal den, forsikrer kunstneren Jens Galschiøt, der har arbejdet på den i tre år.

FOTO: JØRGEN HANSEN

Galschiøt og mærkevarerne

Af **John Borgkilde**

jbo@fyens.dk

CENTRUM: Er Jens Galschiøt kunstner eller politiker?

- Han er svær at rubricere, mener ungdomskammeraten Jesper Kinch-Jensen, socialdemokratisk byrådsmedlem med folketings-ambitioner, der i går midt på det pulserende hovedstrøg afslørede den hæsligt flotte sølvskulptur *Just Do It* af en døende dreng.

- Jeg husker Jens fra vore unge dage i det venstreorienterede miljø her i byen. Vi var politisk aktive sammen i 80'erne, ja, det er vi stadig.

- Og så husker jeg, at Jens var god til at spille tværflojtede, og at han stod for andre kunstneriske indslag, der var en del af ungdomsoprøret, men de blev flere steder i det

politiske liv anset for mistænkeligt. Sådan er det stadig.

- Jeg får for eksempel ingen støtte nogle steder fra, jeg må klare mig selv, og det gør jeg, siger den kontroversielle billedhugger Jens Galschiøt, der skam godt nok husker tværflojten.

- Jeg ku' da også stå på ét ben, men det så var også det eneste, jeg havde til fælles med Ian Anderson (tværflojtenist i Jethro Tull, red.).

En gammel hippie

- Jeg er jo i virkeligheden bare en gammel hippie, indrømmer manden med det iltre hår, mens han får adskillige skulderklap for den magre 12-årige Nike-dreng.

- Jeg begyndte at arbejde på den for tre år siden, og den blev faktisk først færdig fredag aften, fortalte Galschiøt.

Så det er altså den skulptur, mabende odnere kan fundere oven som de har lyst.

- Jeg forsøger med *Just Do It* at lave en sammenligning af mærkevarernes livsstilsmer, hvor de sammenligner deres produkter med I ber som frihed og I samtidig med, at de for massiv udnyttelse og u trykkelse af arbejdere, over produkterne.

Galschiøt mener, at tv-reklamer er et af flere eksempler på urimelig skaning af nogle ærefulde I ber, der i denne sammen bliver brugt til at forføre forbrugere.

Skulpturen skal indgå i en global kampagne, hvor Galschiøt mener, at det er en vigtig del af produktionen i den tredje verden.

B.T.

23 MAJ 2001

1014

”Prøv at erstatte ordet »indvandrere« med ordet »jøde« næste gang du læser en avis. Du vil blive rystet over tonen.”

Jens Galschiøt, billedhugger, i Frederiksborg Amts Avis.

Vicepolitinspektør Peder Pedersen sammen med Kent Holm, hvis skulptur pryder rådhushallen under de fynske kunst- og kulturdage i Odense. Arrangementet var et af mange, der i går sendte odenseanere og deres gæster på strejftog gennem byen.

Se der! Spot på kunsten.

Selv om kulturdagene lagde beslag på en stor del af rådhuset i går, var der også tid til de borgerlige vielser. Og bagefter skulle der fejes ris væk fra fliserne.

På strejftog i fynsk forår

BYKULTUR: På gåtur gennem gader og stræde, på rådhuset og på torvet

Af **John Borgkilde**
Foto: **Jørgen Hansen**

ODENSE: På Brandts står Harvey Martin og betragter sin egen skulptur.

– Det er David og Goliat, og du skal ikke spørge mig, hvorfor den hedder det. Hvis det ikke fremgår af det, jeg har bygget op, så er det ligemeget.

Siger han med ryggen til kunstakademiet, hvor han blev uddannet.

LÆNGERE henne ad gaden, i en tom butik på hjørnet af

"puls og perspektiv". De ikke alene brænder for skaberkunsten, de bryder ud i lys lue.

Gaderne er denne lørdag formiddag fyldt med slentrende familier, der må finde sig i at droppe bybussen til byen. Det var en kunst i selv slev at befordre sig til byen.

Længere henne ad Vestergade, kommer der et par betjente til hest. Utroligt, hvad de gør for at holde ro i gaden.

BUTIKKERNE krydrer deres tilbud med billedkunst og skulpturer i vinduerne.

kultur, ellers er den en fattig by, siger kulturens rådmænd Jørgen Lund på podiet foran øens højeste kunstværk Yans "Fynsk Forår" på rådhuset.

De 15. Fynske Kunst- og Kulturdage er erklæret åbnet, og byens hus sender frem til den 20. maj et klart signal om sprudlende vækst i det lokale kunstmiljø.

Her flokkedes godfolk om værker og rødvin. Kunstens egne udøvere med kenderminer, city-julemanden i civil, tv-guruen Vagn Simonsen, der fordyber sig.

densen, vicepolitinspektør, der til daglig overvåger fartgrænser, er i dag iført Lions-præsident-hat og er den glade giver af et par stipendier til unge kunstnere.

Store Peder slår en sludder af med de gamle pedaltrampere Leif F. Jensen og Kent Holm, skulptør, der pryder rådhushallens gulv med et triumvirat af poleret stål, marmor og granitskulpturer.

ROS til arrangøren, lyder det hist og her. Og ris til lykkelige Irene Andersen og Martin Jo-

i antikmarkedet på Flakhaven, hvor malerier "af noget man kan se, hvad forestiller" faldbydes for en slik.

SÅ kommer H.C. Andersen Garderpigerne musicerende med flagrende nederdele, hen mod Vestergade, hvor Jens Galschiøts magre sølvdreng vækker opmærksomhed, mens der ved CC's torvecafé dvæles og vederkvæges – og skuttes indtil Jazzbutikken åbner og swinger solen frem.

HENNE bag maratonfoto-

- 5 MAJ 2001

SUPER-LØRDAG: PÅ SPIL I ODENSE

Kl. 10.00
Antikmarked på Flakhaven. Køb en gammel snurretop og ryk videre til Marienlystcentret for at lege med Politiet.

Kl. 10.00
Cop Cup ved Marienlystcentret. Prøv at give en politimand buksevand eller tæv ham i bordfodbold. Hvis du taber - ryk straks videre til Tarup Centret. Hvis du vinder - ryk direkte til hyldest på amfiscenen ved Brandts Klædefabrik.

Kl. 10.30-15.00
Tarup Centret. Her kan du se, hvordan man vinder. 80 finalister fra hele landet dystes om at blive Danmarks stærkeste barn. Oplevelsen kan skylles ned med musik på Brandts Klædefabrik.

Kl. 10.30
Brandts Klædefabrik, Amfiscenen. Her sørger Jernbaneorkestret for trommehvirvler, mens 11 andre af byens amatørorkestre marcherer dem spillende i møde fra kl. 11. Blev stående eller marcher mod strømmen til Flakhaven.

Kl. 11.00
Rådhuset. Lyt til talerne i forbindelse med åbningen af Fynske Kunst- og Kulturdage i Rådhus-hallen, som fylder hele byen fra i dag. Og ryk så uden for.

Kl. 11.00
Flakhaven. Lad dig fotografere af deltagerne i Odense Fotomarathon og indkasser din tak i Rosengårdcentret..

Kl. 11.30
Rosengårdcentret. Beatles-kopi-bandet The Booties spiller blandt andet "Yesterday". Fortsæt til Vintapperstræde.

Kl. 12.00-17.00
Hjørnet af Vestergade og Pantheonsgade. Du er opløftet af en glad formiddag i city og åben for nye indtryk. I det tidligere møbelhus viser elever fra Bekjædningsfagskolen dig nyt design. Du kan ikke få nok og rykker videre.

Kl. 12.00
Vintapperstræde. Jazzorkestret "The Farmers Incredible String Rhythm and Horn Band" spiller happy jazz.

Kl. 12.30
Vestergade ud for Merlin. Hvor du bare må se Jens Galschiøts nye skulptur Nike også, inden du rykker videre

Kl. 13.00 og kl. 16.00
Koncerthuset. Vis billet og gå til ældrekoncert med Odense Politiorkester. Har du ingen billet til den udsolgte koncert, må du rykke til Flakhaven.

Kl. 14.00
Flakhaven. Som noget helt nyt kan man høre levende happy jazz på byens plads, Fla' u' og nyd det. Skyl dagen ned med forfriskninger og vælg en restaurant at indtage middagen på. Indtil du er klar til at rykke i mål og indkassere hovedpræmien.

ODENSE: I dag står Odense på den anden ende. Der ventes tusinder på gaden. Kunsten stiger over hele bymidten, kameraerne søger nysgerrigt i en fotomaraton, musikken spiller på gader og stræder, restauranter og cafeer har særtilbud på kortet, og butikkerne har åbent til klokken 17. Også butikscentrene er med på isjerne.

Kort sagt: Det er lang-super-lørdag med alt, hvad sådan en forårsdag i himmerlige indebærer. Der er hundredvis af gode ideer til oplevelser og indkøb. Men hvor skal vi starte og hvor skal vi slutte? *Stiftens departement for gode råd til folk i byen* står til tjeneste og hjælper dig på vej fra antikmarkedet på Flakhaven, der åbner klokken 10, over

Cop Cup ved Marienlystcentret til de mange musikarrangementer, kunststillinger og rundt i butikkerne, koncerterne, jazz i Vintapperstræde og på Flakhaven, skulptur-afsløring i Vestergade, musikken de små intime steder, eftermiddags-jazz på Air Pub og Grønttorvet eller til fotomaraton. (Jb.)

GRAFIK: GERT EJTON

24 APR. 2001

En vældig statue af kunstneren Jens Galschiøt prydede hele dagen i går plænen mellem rådhus og Menighedshus i Viborg. - Foto: Morten Dueholm.

Statue i kamp mod motorveje

Retssag: Foreningen af jyder mod overflødige motorveje kæmpede synligt foran Vestre Landsret i Viborg

Af Louise Brandstrup
Tlf. 8927 6434

Foreningen af Jyder mod Overflødige Motorveje er kendt for at bruge kunsten i kampen mod de forhadte vejstrækninger, og sidste efterår kom det til at koste

aktivisterne en dom ved byretten i Herning. 56.000 kroner blev foreningen idømt at betale til Vejdirektoratet for et maleri på en motorvejsbro ved Hammerum. En dom som 11 aktivister ankede til Vestre Landsret, som stadfæstede den i går.

»Budbringeren« hed den seks meter høje statue, som »Jyderne« anbragte på plænen foran Menighedshuset i Viborg forud for ankesagen.

- Kunsten har alle dage

været brugt til at stille spørgsmålstegn ved debatten, så derfor er det også oplagt for os at bruge den i kampen mod de store ødelæggelser af kultur og natur, som motorvejene forvolder, sagde billedkunstneren Thomas Kruse før retssagen i går.

Dyr går til

Thomas Kruse var manden bag maleriet ved Hammerum og dermed én af de dømte i sagen.

- Titusindvis af dyr, der

går til, fordi de ikke har en chance for at finde hinanden på tværs af de enorme veje, er også noget af det, vi forsvarer. Ødelæggelserne er så store, at vi bliver nødt til at råbe op alle sammen. Det er i virkeligheden lige som med vejret. Alle snakker om det, men ingen gør noget ved det.

Statuen »Budbringeren« er lavet af kunstneren Jens Galschiøt, og var med politiets tilladelse rejst for at protestere mod rettens afgørelse.

24 APR. 2001

1014 Bromalere dømt i landsretten

Af JETTE AAES

■ Vestre Landsret i Viborg betegner også murmalier på en nybygget motorvejsbro ved Herning som groft hærværk.

Dermed stadfæstede landsretten i går den byretsdom på 14 dages betinget hæfte samt personlige bøder på 1000 kr., som 12 aktivister fra foreningen Jyder mod overflødige motorveje fik i fjor.

Aktivisterne har under begge retssager forsvaret sig med, at murmalierne var en kunstgave til Vejdirektoratet og de bilister, som i fremtiden vil benytte den påbegyndte motorvej mellem Herning og Århus.

Civil ulydighed

Foreningen mener, at der i forvejen er alt for mange kilometer motorvej i Danmark, og at den nye motorvej er aldeles overflødig.

Aktivisterne kalder deres aktion, som fandt sted i juli sidste år, for civil ulydighed i håbet om at råbe landets politikere op.

Den argumentation fandt hverken byretten i Herning eller landsretten relevant. Ingen var blevet spurgt om lov før aktionen, og Vejdirektoratet havde ikke bedt

om malerierne, der forestillede blandt andet Thor og midgårdsormen.

»Vi er selvfølgelig skuffede over dommen. Men for vores vedkommende er sagen nu slut,« siger et af de dømte medlemmer, Bente Fuglsbjerg, fra Jyder mod overflødige motorveje.

»Vi anerkender ikke, at vi lavede groft hærværk. Men det er ikke mere det interessante for os. Det er langt mere interessant, at kloden er på kollisionskurs med både klima og miljø, og det er den sag, vi kæmper mod. Vi stopper ikke nu, fordi der stadig er masser af opgaver, der venter. Murmalierne er historie,« siger hun.

Foreningen betaler

Bøden på de 1000 kr. til hver af aktivisterne betaler foreningen i lighed med erstatningen på 56.000 kr. til Vejdirektoratet, som bekostede en afvaskning af ma-

lerierne på den nye bro.

»Derudover har foreningen stadig penge til overs til nye aktioner. Vi har heldigvis mødt stor opbakning og modtaget mange pengegaver siden aktionen i Herning,« siger Bente Fuglsbjerg.

Hun glæder sig også over, at kunstneren Jens Galschiøt under retssagen i Viborg i går havde stillet sin store skulptur »Budbringeren« til rådighed for protestforeningen. Den var – denne gang med tilladelse fra politiet – stillet op foran landsretsbygningen.

»»Budbringeren« har stor signalværdi for os. I denne sag har magthaverne hverken indgået dialog eller diskussion med befolkningen. De har bare vedtaget en ny motorvej og herefter straffet budbringeren. Det er sagens kerne,« mener Bente Fuglsbjerg.

jette.aaes@jp.dk

»Vi er selvfølgelig skuffede over dommen. Men for vores vedkommende er sagen nu slut.«

Bente Fuglsbjerg
Jyder mod overflødige motorveje

24 APR. 2001

1014 Aktivister rejste statue

Motorveje: Vestre Landsret stadfæstede dom over motorvejsmodstandere

Af Louise Brandstrup
Tlf. 8927 6434

- Nu vil vi ikke gøre mere ved det. Det er ikke det juridiske men det politiske, der skal bruges kræfter på, sagde Julie Albeck fra Foreningen af Jyder mod Overflødige Motorveje, da Vestre Landsret havde talt

mandag.

Protestgruppen forsøgte at få ændret den hærværksdom, man pådrog sig sidste efterår - hvor et stort maleri pludselig prydede en motorvejsbro ved Hammerum.

Men dommen blev stadfæstet, selv om aktivisterne havde gjort deres hjemmearbejde ved at rejse en statue ved landsretten.

En stor statue af Jens Galschiøt gjorde hele mandagen opmærksom på aktivisternes sag i Vestre Landsret. - Foto: Preben Madsen.

21 APR. 2001

Radikal økolog fra Ulbjerg tog kampen op

Nyheder side 5

1014 Motorvejs-aktivister protesterer ved Vestre Landsret i Viborg

Retssag: Foreningen »Jyder mod Overflødige motorveje« rejser statue i Viborg

Af Louise Brandstrup
Tlf. 8927 6434

»Budbringeren« er navnet på en seks meter høj sta-

tue af Jens Galschiøt, som bliver rejst på Stænderpladsen foran Vestre Landsret i Viborg på mandag.

»Budbringeren« skal protestere mod den retssag, foreningen »Jyder mod Overflødige Motorveje« fik på halsen efter et protestmaleri på en motorvejsbro ved Herning

sidste sommer.

Maleriet blev betragtet som hærværk, og aktivisterne blev idømt en erstatning til Vejdirektoratet på 56.000 kroner. Endvidere blev de dømt til at betale 85.000 kroner i sagsomkostninger.

Den 10 år gamle, motorvejsfjendske, men ikke-voldelige aktivist-gruppe

håber med den store statue endnu engang at få omgjort den økonomiske øretæve.

Det er ikke lykkedes at få en kommentar fra foreningen. Efter adskillige forgæves opkald til samtlige repræsentanter på foreningens hjemmeside må man formode, at samtlige aktivister er i aktion.

Og resultatet skulle altså rejse sig seks meter over jordens overflade i Viborg på mandag.

Dog ikke foran selve retsbygningen. For det må aktivisterne ikke. Men de er velkomne på græsarealet mellem Sognegården og rådhuset, har politiet sagt.

I aktivisters søgelys

Listen over virksomheder, der risikerer at blive ramt af aktivisters angreb er noget nær uendelig. Selv meget små grupper kan volde betydelig skade på image, indtjening, medarbejdertilfredshed og aktiekurs. Typiske risikoorganisationer omfatter:

- Fremstillingsvirksomheder, der forurener eller er involveret i produktion, der udgør en risiko for omgivelserne, for eksempel med kemikalier.
- Organisationer, der udfører forsøg med dyr, for eksempel uddannelsesinstitutioner eller medicinalvirksomheder.
- Virksomheder, hvis produkter risikerer at blive opfattet som skadelige, for eksempel genmodificerede fødevarer, vacciner, oksekød, produkter indeholdende CFC-gasser, tobak mm.
- Organisationer, hvis aktiviteter risikerer at blive opfattet som ødelæggende for naturen, for eksempel minedrift, landbrug, olieudvinding og -raffineri og atomkraft.
- Virksomheder der kan komme under anklage for dårlig behandling af deres medarbejdere - uanset hvor på kloden. Det være sig i form af underbetaling, sanktioner, børnearbejde etc.

række miljøkampagner mod Shell og BP og arbejder i øjeblikket på at mindske det globale erhvervslivs indflydelse på FN i spørgsmål om menneskerettigheder:

"De store virksomheder prøver at genvinde deres legitimitet, fordi de gennem den sidste lange årrække har misbrugt deres magt til at lobbye for mindre regulering og dermed større frihed til at behandle mennesker og miljø efter behov. Derfor er det vigtigt at fokusere på de helt fundamentale ting, når vi skal til at vurdere, om de gør, som de siger."

"Hvis vi ser på debatten om klimaforandringer, kan vi ikke nøjes med at se på, hvordan et stort olieselskab sponsorerer skoler eller laver et nyt og mere sikkert tankskib. Men vi bliver nødt til at spørge: Hvad gør de for at reducere den globale opvarmning? Hvis det er den kemiske industri, kan vi ikke tillade os at se på, hvor godt de behandler deres arbejdere. Vi må insistere på at bedømme dem på deres produkter. Det er det fundamentale, der tæller - og det er altid det, vi fokuserer på i vores kampagner," siger Kenny Bruno.

Offensiv dialog med fjender er eneste vej frem

I øjeblikket er det altså aktivisterne, der svinger taktstokken i debatten om erhvervslivets etiske ansvar. Virksomhedernes pauvre erfaringer med at forsvare sig i etiske konflikter og den store effektivitet, aktivisterne arbejder med, peger i samme retning: Virksomhederne er som oftest bedst tjent med at søge kompromis med aktivisterne med det samme. For derpå at indlede den langsigtede og præventive indsats, der er nødvendig, hvis de skal undgå aktivisters angreb en anden gang, mener Denise Deegan.

Hun opfordrer i sin bog alle virksomheder, som kunne tænkes at komme i skudlinjen, til at udvikle en aktivistpolitik. Og det har ganske mange typer af virksomheder behov for. Se tekstboks. Hun opstiller et flertrinnsprogram, der spænder fra research i aktivistmiljøet til formaliseret inddragelse af aktivister i virksomhedernes beslutningsproces. Det er af samme strategiske betydning at overvåge de politiske strømninger blandt borgerne som at have føling med markedet. Derfor er det også en opgave, der skal forankres på øverste plan i virksomhederne, mener hun. Selv de mindste grupper skal kortlægges - deres mål, status i offentligheden og virkemidler. Det kan ganske enkelt være fatalt at overse eller undervurdere den næste Charles Kernaghan, hvis en sådan aktivisttype skulle dukke op i virksomhedens horisont. Eller som Deegan formulerer det: Det er ofte de mindste grupper, der udviser størst energi og skaber størst ravage.

Når en sådan kortlægning er gennemført, gælder det om at opbygge vedvarende relationer - allerhelst til sine potentielt argeste modstandere. Det er nemlig langt lettere at opbygge tillid og definere win-win-projekter i fredstid. Kun ved at give aktivisterne noget af det, de ønsker, før de selv kræver det, kan en virksomhed opbygge ægte goodwill i omgivelserne. Ifølge den britiske PR-ekspert er det heller ikke spor idealistisk at involvere

aktivister i centrale beslutninger eller måske ligefrem ansætte nogle i direktionen - begge dele med henblik på at skabe medejerskab i forhold til virksomhedens kurs.

Aktivister vender ryggen til erhvervslivets fremstrakte hånd

I erhvervslivet er viljen til at gå offensivt i dialog med græsrodsorganisationer tilsyneladende voksende. Novo og Shell har i længere tid ladet bevægelser og organisationer komme til orde i deres regnskaber med kommentarer og kritik. Talsmænd for Nike trygler offentligt de aktivister, som stadig hader selskabet for dets tidligere synder, om at skue frem, søge fælles løsninger og opbygge gensidig tillid i forhold til etik og bæredygtighed. Samtidig dukker der hele tiden nye internationale fora op, såsom AccountAbility og Global Reporting Initiative, hvor erhvervsfolk og repræsentanter for de folkelige bevægelser mødes for at diskutere mulighederne for et gensidigt berigende samarbejde.

Konkret har Sydafrika-sagen styrket Novos planer om at udvide antallet af organisationer, som virksomheden spørger til råds. Sagen har tydeligt vist, at mange andre grupper end gamle kendinge som dyreværnsgrupper og miljøorganisationer ønsker indflydelse på virksomheden, siger Mike Rulis fra Novo. Derfor vil virksomheden snarest mødes med Mellempøkeligt Samvirke, Læger uden Grænser og andre af deres modspillere fra Sydafrika-sagen for i fællesskab at definere firmaets ansvar i den tredje verden.

Meget tyder altså på, at vindene i erhvervslivet blæser i retning af et tættere samspil med aktører, der hylder politiske, grønne, sociale og etiske værdier. Det er dog svært at gennemskue, om dialogen også kommer til at omfatte de helt små grupper af aktivister, som kan spille fremtrædende roller i enkeltsager, for slet ikke at tale om løst organiserede netværk som ATTAC. Mange af disse grupper har specialiseret sig i direkte aktioner og debat via medierne. Og de er bestemt ikke bærere af samme konsensus- og forhandlingskultur som fagbevægelsen, de store miljøorganisationer og forbrugernes sammenslutninger, der i høj grad har vænnet sig til atmosfæren på direktiongangene. Det gør de nye aktivister vanskelige at knytte kontakt til.

Mange af dem vil formentlig helt takke nej til en formaliseret dialog med erhvervslivet. Således afviste den canadiske aktivist-guru Naomi Klein i sidste nummer af Ugebreve, at erhvervslivets om-sig-gribende orientering mod etik og stakeholdere er vejen frem. Holdningen er dækkende for den håndfuld af fremtrædende nordamerikanske aktivister, som Ugebreve Mandag Morgen har interviewet i forbindelse med artiklerne om den nye aktivisme. Her opfattes dét, erhvervslivet kalder for dialog, mest af alt som omklammering. En manøvre, der skal bringe debatten om etik væk fra det offentlige rum, hvor så mange virksomheder i øjeblikket hænges ud for uansvarlig adfærd, og ind på en banehalvdel, der giver virksomhederne den tabte kontrol tilbage.

"Vi skal fortsætte konfrontationskursen," siger Kenny Bruno fra CorpWatch. "De resultater, vi har nået, er ikke en konsekvens af forhandlinger. Den etiske forståelse, som nogle virksomheder - for eksempel Nike og Shell - er begyndt at udvise, er kommet, fordi aktivisterne hele tiden har været på nakken af dem," siger han.

Også Charles Kernaghan foretrækker at kommunikere med erhvervslivet på sin vante facon: "Vi når ingen vegne ved at sætte os ned og drikke kaffe med virksomhederne. Der er ingen anden vej til at påvirke virksomhederne end at ydmyge og presse dem offentligt."

Jacob Rosenkrands
jr@mm.dk

REFERENCER

- Denise Deegan: *Managing Activism: A guide to dealing with activists and pressure groups*. The Institute of Public Relations. Kogan Page, London 2001.
- Simon Zadek, Niels Hojensgard, Peter Raynard (eds.): *Perspectives on the New Economy of Corporate Citizenship*. P.J. Schmidt Grafisk, Vojens. The Copenhagen Centre 2001.
- www.corpwatch.org

for de aidsyge afrikanere, som kunne hjælpes med billig kopimedicin. Firmaernes navne har ætset sig ind i befolkningernes og mediernes øvrige billeder af nød og elendighed i landet med de millioner af aidsyge.

Det er ét af mange eksempler på, at stadigt flere virksomheder pludselig ser sig selv fanget i et spil, der kan være svært at komme ud af. Ikke mindst fordi modstanderen er svær at imødegå med den type kommunikation, virksomhederne normalt benytter.

De nye aktivisters fællestræk er, at de reagerer på konkrete uretfærdigheder og derfor indtager en moralsk overlegen position - allerede fra starten af en sag. De taler til følelser frem for at lade sig lokke til en teknisk diskussion om for eksempel forskningsresultater eller jura. De ved, at billeder og fotos af mennesker taler meget højere end ord. Og de forstår at sprede deres budskaber med lynets hast via mediernes.

Det er kommunikation på et simpelt, men effektivt plan - og er ifølge Denise Deegan en voksende trussel mod erhvervslivet. For antallet af aktivister, som rejser enkelt-sager over for virksomhederne, vokser og vokser, mens erhvervslivet synes at forholde sig passivt. Virksomhederne har endnu ikke forstået, hvordan truslen skal tackles. De stikker enten hovedet i busken eller disker op med ineffektive løsninger, der i værste fald kan få ulmende konflikter med aktivister til at bryde ud i flammer. I sammenligning med aktivisternes evne til at skabe debat fremstår virksomhedernes kommunikation som famlende. Se også figur 1.

Defensive PR-våben virker næsten aldrig

De etiske sager, som den seneste tid har verseret i danske medier, synes ikke at have bragt nye virksomme PR-metoder på banen. Novo har ihærdigt forsøgt at trænge igennem i offentligheden med sin udlægning af Sydafrika-sagen, der, hvis man graver dybere, både forudsætter kendskab til sydafrikansk politik og internationale handelsregler. Men praksis viser, at det er et sisyfosarbejde at overbevise offentligheden - og i særdeleshed aktivisterne - med argumenter, når en virksomhed først er kommet i defensiven.

Lige så almindelig er den taktik, hvormed Skandinavisk Tobakskompagni og H&M for nylig mødte anklager om børnearbejde henholdsvis urimelige arbejdsvilkår hos deres underleverandører i den tredje verden. Begge firmaers første reaktioner var at fralægge sig en stor del af ansvaret for problemerne, fordi de er fundet hos underleverandører, og fordi firmaerne med jævne mellemrum får foretaget inspektioner på stederne. Praksis viser imidlertid, at henvisninger til formalia er nyttesløse, hvis blot der er sket én alvorlig foretelse, eller hvis forholdene er elendige i de områder, hvor firmaet har sin produktion.

Det var omtrent sådan, Nike gjorde i sommeren 1996, da virksomheden blev anklaget for dårlig behandling af arbejdere på asiatiske skotøjsfabrikker. Arrogancen gav bagslag i form af nærgående journalistiske tv-programmer, demonstrationer, forbruger-boycot og økonomiske tab for Nike for første gang i en årrække. Så Nike var nødt til at indlede et tilbagetog, hvor virksomhedens nye etiske tiltag uundgåeligt kom til at fremstå som et fodslæbende og nødtvungen projekt.

Ifølge Denise Deegan virker de almindelige defensive PR-våben simpelthen så dårligt, at virksomhederne ofte må indstille sig på, at slaget er tabt, næsten før det er begyndt. Hun refererer blandt andet en detaljeret amerikansk undersøgelse af 34 enkeltsager. I langt de fleste af disse valgte virksomhederne at ignorere aktivisternes kritik - ligesom Lundbeck i øvrigt har gjort det i Sydafrika-sagen. Stort set alle sager endte med at skade virksomhedernes indtjening eller image. Og på den baggrund mente ingen af de involverede bagefter, at de havde klaret forsvaret mod aktivisterne på en tilfredsstillende måde.

Tre aktivister besejrede Wal-Mart, stort PR-firma og populær tv-vært

De mange succesfulde slag mod virksomhederne har selvsagt næret optimismen hos de aktivister, som holder det internationale erhvervsliv i skak. Her er der stor bevidsthed både om egne styrker og de store virksomheders svagheder.

"Vores magt ligger i at fokusere på én ting - som oftest det principielle og menneskelige spørgsmål i en sag. Vi når resultater, fordi vores fokus er skarpt som en laserstråle," siger Charles Kernaghan fra National Labor Committee. Han er formentlig den person, der kan tage den største del af æren for, at menneskerettigheder og arbejderes vilkår er kommet på dagsordenen i USA. I form af den betydelige folkelige modstand mod *sweatshops* - det vil sige fabrikker i den tredje verden med kummerlige forhold, eksempelvis manglende udluftning og fravær af enhver type regler.

Kernaghan er også kendt som manden, der fik den populære tv-værtinde Kathy Lee Gifford til at græde for åben skærm i hendes eget show. Det skete i 1996 i en sag om børnearbejde på fabrikker i Honduras, hvor der blev syet tøj, der siden blev solgt i verdens største dagligvarekæde Wal-Mart med Kathy Lees billede på mærkatene. Før kampagnen rullede, havde aktivisterne besøgt fabrikkerne. De havde talt med arbejderne, så de kendte alt fra arbejdstider til produktionskvoter, og medbragte fotos af de 14-15-årige børn, som lavede tøjet.

Sagen er et skoleeksempel på, hvad der kan ske, når store firmaer undervurderer aktivisterne.

I første omgang benægtede Wal-Mart og Kathy Lee problemerne og valgte at sætte hårdt mod hårdt ved at støvne Kernaghan, beskyldte ham for at være en højt betalt lobbyist og pudse et af landets største PR-firmaer på ham. Havde de ikke gjort det, og havde Kathy Lee ikke grædt og truet Kernaghan på tv, havde interessen for arbejderne i den tredje verden måske aldrig bidt sig fast.

"Kathy Lee og Wal-Mart begik den store fejltagelse at være så arrogante og selvtilstrækkelige, at de troede, de kunne skræmme os. De blev ved med at angribe os, men på den måde satte de blot sagen i gang. Da hun græd på tv betød det, at vi på én dag fik vores historie i alle medier og aviser i hele landet," siger han.

Så var det Charles Kernaghans tur til at kommunikere. Mens Kathy Lee offentligt forsøgte at så tvivl om ægtheden af de fotos, aktivisterne viste frem, fik Kernaghan fløjet 16-årige Wendy, der havde arbejdet tre år på den fabrik, der lavede Kathy Lees tøjserie, til USA.

"Wendy kunne fortælle om, hvordan det er at gå sulten i seng om aftenen efter at have arbejdet til klokken 21. Hvordan det føles at få smidt tøj med små fejl tilbage i hovedet og blive kaldt de værste ting af inspektørene. Hvordan kroppen smelter, når du kun må gå på toilettet to gange i løbet af arbejdsdagen. Wendy kom til USA med tre års skolegang, men hun havde sådan en integritet, at vidnesbyrdet fra dette barn fuldstændigt smadrede Kathy Lee og Wal-Mart og deres PR-firma," siger Charles Kernaghan.

Kathy Lee-sagen fik synlige følger. Ud over en markant forbedring af vilkårene for de honduranske arbejdere fremkaldte sagen høringer i kongressen. Desuden nedsatte præsident Clinton en særlig kontrolstyrke, der skulle se på amerikanske virksomheders brug af sweatshops. Undersøgelser af amerikanske mediers dækning af sweatshops viser, at interessen for den type sager eksploderede, den dag Kathy Lee græd på tv - og at den aldrig siden er faldet til det oprindelige niveau.

Guerilla-aktivisme: Når det enkle benarbejde tæller

Heller ikke de mindre aggressive og mere argumenterende PR-taktikker, som erhvervslivet bruger, nyder megen respekt hos aktivisterne. De er ekstremt bevidste om at undgå kommunikation på erhvervslivets præmisser.

"Hvis vi lader virksomhederne styre debatten, vil der aldrig ske nogen forandringer. Det skal være os, der stiller spørgsmålene. Vi vælger konsekvent at springe alle de bureaukratiske mellemregninger over og gøre det til en sag mellem folket i den tredje verden og folket i USA. Vi køber tøjet. De laver det. Vi har indflydelse på, hvordan det bliver lavet. Hvis det har logo fra et kendt firma, og de sælger det, så har de et ansvar," siger Charles Kernaghan.

Ifølge ham er de vigtigste dyder i National Labor Committees strategi fokus og dokumentation. Selv kalder han det guerilla-aktivisme. Det handler om at identificere og bevise helt konkrete uretfærdigheder i de store virksomheders forretningspraksis. Og nok så vigtigt: At lade alle andre aspekter ligge - for eksempel diskussioner om ordlyden i et etisk regelsæt eller spørgsmål om endelig ansvarsplacering for problemer.

En lignende tro på de helt principielle og enkle spørgsmål har organisationen CorpWatch, som kritisk overvåger det internationale erhvervsliv og lægger dokumentationen for erhvervslivets krænkelser af miljø, menneskerettigheder og lønmodtagerregler til skue på internettet.

Mange af de multinationale selskaber, organisationen følger, har enorme PR-budgetter og lancerer konstant nye initiativer, som skal styrke deres profil i offentligheden. Derfor ser organisationen det som sin fornemmeste rolle at finde de små detaljer eller tal, der sort på hvidt afdækker virksomhedernes egentlige mission - bagved retorikken, siger en af organisationens talsmænd, Kenny Bruno. Han har tidligere stået i spidsen for en

ERHVERV

Sydafrika-sagen blot et symptom: Erhvervslivet taber til aktivister

Virksomhederne har totalt undervurderet den nye aktivisme - Deres PR-beredskab gennemulles gang på gang som i Sydafrika-sagen - Ny analyse dokumenterer, at aktivisterne har et kæmpe forspring i "kampen om etikken" - Erhvervslivets eneste effektive forsvar er offensiv dialog med de hårdeste modstandere - Det vil Novo nu forsøge for at genoprette sit ridsede image - Men mange af de internationale aktivister foretrækker konfrontation frem for kompromis

Erhvervslivets træfninger med aktivister ender næsten altid med at blive store PR-fiaskoer som den, de danske og internationale medicinalfirmaer netop er havnet i med Sydafrika-sagen. Virksomhedernes foretrukne strategier, når de angribes af aktivister, er i bedste fald virkningsløse eller risikerer ligefrem at gøre ondt værre. Det viser en ny analyse, som fastslår, at det internationale erhvervsliv fuldstændig har undervurderet den modstand, som sager om miljø, etik og arbejderrettigheder kan give anledning til. For truslen fra grupper, som går direkte efter at miskreditere virksomhederne i offentligheden, vokser dag for dag. Og aktivisterne kan hverken ties ihjel eller bekæmpes ved at sætte hårdt mod hårdt. Når først en sag ruller i offentligheden, kæmper selv stærke virksomheder forgæves mod modstandere, der på papiret er dem underlegne.

Det er læren af en række af 90'ernes største etiske sager mod store internationale virksomheder, som gennemgås i en helt ny bog, *Managing Activism: A guide to dealing with Activists and pressure groups*. Den er skrevet af den britiske PR-ekspert Denise Deegan.

Hun leverer en del af forklaringen på, hvordan 39 store medicinalvirksomheder kunne blive ofre for den PR-katastrofe, som Sydafrika-sagen er blevet udråbt til at være, efter at firmaerne torsdag droppede at føre sagen til doms. De involverede danske virksomheder, Novo Nordisk og Lundbeck, erkender begge, at de mange pressionsgrupper og aktivister effektivt har skadet firmaernes image og bærer deres del af æren for, at retssagen nu er afblæst.

Bogen rapporterer fra den slagmark, hvor aktivister allerede har påført virksomheder som Shell, Monsanto og McDonald's tab på milliarder af kroner. Forholdet mellem aktivister og virksomheder beskrives som en relation mellem David og Goliath. Hvor virksomhederne ofte famler, når de skal vælge en forsvarstaktik, går aktivisterne enkelt til værks og kommunikerer på en facon, som skaber stærke billeder og følelser i offentligheden. Det er ofte de allermindste aktivistgrupper, som viser sig at være de farligste for erhvervslivet.

"Jeg opfatter vores strategi som en fredelig guerillakrig," siger den amerikanske aktivist Charles Kernaghan. Han leder den kun seks mand store organisation National Labor Committee, der kæmper for arbejderes rettigheder i den tredje verden. "Vi har vundet over nogle af verdens største firmaer, fordi vi forstår, at en kampagne skal være meget konkret. Når vi sætter et menneskeligt ansigt på sagen og appellerer direkte til folks retfærdighedssans, er der ingen firmaer, der kan stoppe os," siger han til Ugebladet Mandag Morgen.

Charles Kernaghan er en legendarisk skikkelse i internationale aktivistkredse i kraft af vellykkede kampagner mod The Gap, Wal-Mart og Nike. Hverken hans meritter eller gennemgangen af de seneste års etiske enkeltsager i *Managing Activism* giver anledning til optimisme på vegne af de danske og nordiske virksomheder, som på det seneste er blevet viklet ind i aktivisters spil: Lundbeck og Novo Nordisk som flere gange blev mål for ydmygende aktioner i forbindelse med den nu droppede retssag. Skandinavisk Tobaks-kompagni, der døjer med anklager om børnearbejde i tobaksplantager. Hennes & Mauritz (H&M), som i øjeblikket forsvarer sig mod beskyldninger om underbetaling og urimelige arbejdsvilkår på fabrikker i Cambodja.

Den retorik, som på det seneste er kommet fra disse firmaer, har været lige så forudsigelig, som har været virkningsløs - hvis konklusionerne i den nye bog står til troende. Eneste effektive forsvar mod aktivismen er, at virksomhederne udvikler en decideret aktivistpolitik. De bør researche på aktivisters holdninger, som de researcher på deres kunders behov. Og de bør arrangere faste møder med deres mest indædte modstandere og så vidt muligt involvere dem i vigtige strategiske beslutninger, lyder den kontroversielle opfordring i bogen.

Den proces har Novo indledt, men de seneste sammenstød med aktivister får nu

virksomheden til at fremskynde møder med nogle af netop de organisationer, som opererer i den tredje verden og har hængt virksomheden ud i Sydafrika-sagen. Ifølge Novos kommunikationschef, Mike Rulis, viser sagen, at der løbende dukker nye organisationer op, som søger indflydelse på virksomheden.

Spørgsmålet er imidlertid, om aktivisterne er parate til rundbordssamtaler med erhvervsfolk netop nu, hvor deres kritik af de multinationale selskabers magt og adfærd vækker stadigt større genklang i offentligheden. Ifølge en række af de fremtrædende internationale aktivister, som Ugebladet har talt med, er svaret nej.

Figur 1: Erhvervslivets typiske svar på angreb fra aktivister er mangelfulde. Stort set alle defensive PR-taktikker har store svagheder. Derfor taber store virksomheder igen og igen etiske enkeltsager til små grupper af aktivister.

MM Virkningsløse svar på aktivist-angreb

De mest almindelige PR-strategier virker næsten aldrig

-

At ignorere aktivister
Strudsetaktikken er en af de mest fremherskende. Mange virksomheder mangler et beredskab over for aktioner og frygter at begå fejl. Eller de undervurderer aktivisters gennemslagskraft og tror, kritikken går i sig selv igen. Men det sker stort set aldrig. Tværtimod vil tavshed ofte anspre aktivisterne til at involvere medier og politikere, hvilket får presset til at stige og forlænger tidsrummet, hvor aktivisters version af sagen får lov at stå alene.
-

At ignorere aktivister, men søge at påvirke den offentlige mening
Nogle virksomheder vælger at fortælle virksomhedens version så klart og ofte som muligt - uden at involvere sig i en dialog med aktivisterne. Budskabet serveres i annoncer, pressemeddelelser og over for journalister med det mål at overbevise almenheden. Praksis viser dog, at det er endog meget svært at trænge igennem med denne type envejskommunikation - uanset, hvor objektivt og korrekt budskabet er.
-

At holde væsentlige informationer tilbage for offentligheden
Selvom det på kort sigt kan dæmpe en sag at vildede omverdenen, har sandheden det med at slippe ud. Takket være medarbejdere, som lækker informationer, i retssager eller på grund af grundig research fra journalister.
-

At overtale aktivister til at acceptere virksomhedens standpunkt
Det er noget nær umuligt for en virksomhed at vende sin modpart gennem argumentation og overtalelse. Aktivisters tillid er ofte på nulpunktet, og en tilnærmelse, der ikke signalerer klar vilje til kompromis, kan få den modsatte effekt. Ofte vil aktivisterne være helt ulmodtagelige for dialog, når de succesfuldt har fået rejst en sag.
-

At sætte hårdt mod hårdt
Den mest fristende af alle taktikker er også den farligste. Det kan give alvorligt bagslag aktivt at bekæmpe aktivister ved at sagsøge dem eller åbent anfægte deres motiver og rationalitet. Dels kan den type angreb styrke gruppernes sammenhold og motivation. Dels vil medierne, som elsker David-Goliath-historier, næsten altid favorisere den svageste part. Det skaber offentlig sympati for aktivisterne og svækker moralen internt i den angrebne organisation, der altså nemt kommer til at skabe sig endnu flere og stærkere fjender.

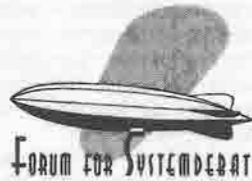
Kilde: Denise Deegan: "Managing Activism".

Aktivismen boomer - virksomhederne står stille

Før torsdagens forlig i Sydafrika-sagen blev Novo og Lundbeck endnu en gang brikker i en spektakulær aktion. De to virksomheder, som for at beskytte deres patentrettigheder har været med til at stævne Sydafrikas regering, måtte se deres firmanavne malet med blod på et lærred bestående af dollarsedler. Det makabre værk er lavet af kunstneren og ATTAC-aktivisten Jens Galschiøt. Og det blev gengivet i medierne som en illustration af, hvordan medicinalbranchen sætter hensynet til profit højere end deres etiske ansvar over

'Sydafrika-sag handler om andet end billige piller'

Grundlæggende uenighed om perspektiverne i Sydafrika-sagen på Informations debatmøde

Debatmøde

Af JANNE TYNELL

»Billig medicin løser ikke problemerne i Sydafrika.« Sådan lød de indledende ord fra professor i international sundhed, Ib Bygbjerg på Informations debatmøde på H.C. Ørsted Institutet i København onsdag aften. Under overskriften 'Retten til liv - retten til patent' handlede mødet om billig medicin i Sydafrika.

Det var som om, slaget om u-landenes adgang til billig medicin, der skulle have stået i højesteretten i Pretoria i Sydafrika samme dag, i stedet blev udkæmpet i Universitetsparken i København. I Sydafrika valgte medicinalfirmaerne at udskyde sagen

for torsdag at trække deres sagsanlæg tilbage.

I København var fronterne trukket skarpt op både i panelet og salen.

»Nu skal vi huske, at vi er her for at fremme sagen,« hviskede en ung VU'er til sin sidekammerat, da mødet gik i gang. Fra salen truede Ingrid Steinitz fra Sydafrika Kontakt med, at de amerikanske og europæiske forbrugere vil boykotte Novos produkter, »hvis ikke de begynder at opføre sig ordentligt«. Og fra panelet sendte Novos administrerende direktør, Lars Rebien Sørensen, truslen direkte tilbage og henviste til, at flere andre medicinalfirmaer ikke glider at forske i u-landsrelaterede sygdomme pga. den ballade, der har været omkring Sydafrika-sagen.

Ib Bygbjergs indledende kommentar udløste ivrige klapsalver fra halvdelen af de omkring 250 mødedeltagere. Den anden halvdel af salen sparede på kræfterne til NGO'ernes kritik af medicinalindustriens behandling af de fattige lande.

Billig løsning

»Problemet i Sydafrika handler om meget andet end billige piller. Det handler først og fremmest om en regering, der vælger at bruge 50 milliarder kroner på forsvarret frem for at opbygge et ordentligt sundhedssystem.«

sagde Ib Bygbjerg. Og han var ikke ene om at sætte spørgsmålstegn ved billigere aidsmedicin som en løsning for Sydafrika.

»Det har vist sig, at ingen pris er lav nok. Gennem de seneste par år har medicinalfirmaerne sænket deres pristilbud med mere end 90 procent, og de ligger nu i omegnen af en til to dollar pr. dag pr. patient. Men tre femtedele af jordens befolkning lever for mindre end to dollar om dagen, så det siger sig selv, at de fleste fattige lande, der er hårdt ramt af aids, ikke engang har råd til det indiske kopiprodukt. De ville formentlig ikke engang have råd til medicinen, hvis den var gratis. Det skyldes, at landene først skal udvikle en omkostningsfuld og teknisk vanskelig infrastruktur for at kunne udnytte medicinen effektivt,« sagde Karsten Skjalm, der er seniorforsker ved Dansk Udenrigspolitisk Institut.

Holdningen vakte genklang hos den administrerende direktør hos Novo Nordisk, Lars Rebien Sørensen.

»Når vi taler om medicinpriser, skal vi huske på, at der er forskel på produktionspris og salgspris. Kundens købspris er nogle gange 100 procent mere end produktionsprisen. Det skyldes, at købsprisen også medregner skatter og afgifter, grossistens

avance og detailedets avance. Vi vil gerne være med til at løse problemet, men det er først og fremmest et fattigdomsproblem, som regeringerne må tage sig af ved at udanne befolkningen og lave forebyggende arbejde,« sagde han.

Hvis ansvar?

Formanden for Mellempolitisk Samvirke, Christian Friis Bach, var ikke tilfreds med medicinalindustriens udmelding.

»Det er rigtigt, at Sydafrika først for nylig er begyndt at tage hiv- og aids-epidemien alvorligt. Men det kan altså ikke bruges som undskyldning for retssagen eller for at tage alt for høje priser for livsvigtig medicin. Det ville svare til at sige: 'Bare fordi de er onde, så kan vi også godt være det'.«

Han blev bakket op af medlem af Europa-Parlamentet Lone Dybkjær, der indledte sit oplæg med at slå fast, at virksomheder har et globalt ansvar.

»Ansvaret kan ikke places ét sted, men vi får ikke løst u-landenes problemer uden virksomhederne. De er med til at skabe udvikling gennem deres investeringer og handel, og derfor må vi kræve, at de tager et globalt og lokalt ansvar,« sagde Lone Dybkjær.

»Naivt« kaldte en af møde-

DEBAT - Det var som om, slaget om u-landenes adgang til billig medicin, der skulle have stået i højesteretten i Pretoria i Sydafrika onsdag, i stedet blev udkæmpet i Universitetsparken i København. Foto: Klaus Holsting

deltagerne tiltroen til, at virksomhederne vil tage ansvar for andet end bundlinjen i deres egne budgetter.

»Jeg tror ikke på, at virksomhederne kan få profitmaksimering og moral til at gå op i en højere enhed. Hvis vi lader det være op til virksomhederne at løse problemet, vil det betyde, at fællesskabet mister kontrollen med samfundsudviklingen,« sagde lærer Pia Borking. Både Ib Bygbjerg og Karsten Skjalm advarede møde- og paneldeltagere imod at gøre Novo til sagens onde skurk.

»Jeg er bange for, at vi er ved at tage den letteste vej og den mest populære holdning ved bare at hade medicinalfirmaerne,« sagde Ib Bygbjerg.

Kunstneren Jens Gal-

schiot, der i protest mod medicinalsekskabernes grådighed havde sin happening 'Den tiende plage' med til mødet, tøvede imidlertid ikke med at kritisere Novo over for Information:

»Novo Nordisk er i bund og grund en god virksomhed. Men når ledelsen stikker sine fingre ned i en sag som den i Sydafrika, så får de lort på fingrene. Og så må de altså finde sig i, at der er nogle, som siger til dem, at de lugter af lort,« sagde han.

Et patentproblem?

Spørgsmålet om de internationale patentregler var et andet punkt, der skilte vandene mellem debatørerne. Karsten Skjalm lagde hårdt ud med at konstatere, at »hovedproblemet i retssagen ik-

ke har så meget at gøre med patentbeskyttelse«. Han pegede på, at det afgørende i sagen er den måde, hvorpå den sydafrikanske regering vil håndhæve den nationale medicinlovgivning.

For Christian Friis Bach er Verdenshandelsorganisationens patentregler, TRIPS, selve kernen i problemet.

»Alle rige lande er blevet rige i en periode uden de snævre patentregler, som u-landene nu tvinges til at indføre. En stribe af de store medicinalgiganter har nydt godt af langt mere lempelige patentregler. Men nu sagsøger virksomhederne verdens fattigste lande, når de beder om den samme fleksibilitet. Det er ikke rimeligt. Det er ikke retfærdigt. Det er ikke etisk,« sagde han.

1/2

1014

INFORMATION
d. 20/4 - 01

■ I går vedtog 39 medicinalfirmaer at droppe deres sagsanlæg imod den sydafrikanske regering. 'Det civile samfunds sejr over virksomheders magt' er sagen blevet kaldt. Tilbage står et løst formuleret forlig mellem regeringen og medicinalfirmaerne og en fortsat relevant diskussion om fattige landes adgang til livsnødvendig medicin, patenter og politisk ansvar

Indlandsredaktør:
Jens Nielsen
Telefon:
33 69 61 60
Fax:
33 69 61 88
indland@information.dk
www.information.dk

Next Stop Qatar

Sydafrika vil ifølge aftale respektere patentregler, men internationalt vokser presset for revision af reglerne

Patenter

Af IVER HOUMARK ANDERSEN

Medicinalindustrien vil efter PR-fiaskoen i Sydafrika sandsynligvis være mere tilbageholdende med at køre hårdt på over for u-lande, der forsyner deres befolkning med piratkopieret medicin. Opgivelsen af retssagen får organisationer til at håbe på revision af patentlovgivning.

»Vi tror, at medicinalfirmaerne i længere tid vil være tilbageholdende med at slæbe andre u-lande i retten,« siger Ellen 't Hoen, som er juridisk rådgiver i Læger uden Grænser.

Kampagneleder Kevin Watkins fra Oxfam mener direkte, at industrien ovenpå retssagen vil få svært ved at opretholde presset mod store piratkopi-lande som Indien og Brasilien: »Vi har direkte sagt til Merck (stort amerikansk medicinalfirma, red.), at hvis ikke koncernen holder op med at presse på for, at USA skal fare hårdt frem over for Brasilien i WTO, så bliver Merck næste mål for vores kampagne for billige medicin til u-lande,« siger Watkins til Information.

Formand for Mellemløst Samvirke, økonom Christian Friis Bach, glæder sig over udgangen på retsopgøret i Sydafrika: »De næste skridt bliver nu at få øget den

Glæde efter første slag om billig medicin

Der udbrød jubel i retssalen da medicinalfirmaerne i går meddelte, at de trak stævningen mod den sydafrikanske stat tilbage. Men kampen for billig medicin er ikke forbi

begyndt i onsdags, var der hundredevis af demonstranter foran retsbygningen i Sydafrikas hovedstad Pretoria.

»Stor fortjeneste er det samme som mord«, og »Griskhed slår vort folk ihjel«, lød teksterne på plakaterne. Men i går forvandlede vreden til glæde, da samtlige 39 medicinalfirmaer trak sig ud af retssagen og med sundhedsministeren i spidsen brød ud i en spontan dans for-

afviste som det rene sludder: »Det internationale pres havde intet med vores beslutning at gøre,« hed det. Men sundhedsministeren smilede til op over begge ører: »Dette er en sejr, ikke bare for Sydafrika, men for hele Afrika og samtlige udviklingslande. Jeg vil gerne takke hele verden for at have støtte os.«

Loven holder

er endnu ikke trådt i kraft, og firmaerne hævdede i deres stævning, at den gik imod landets grundlov og udhulede deres patentrettigheder. Forliget indebærer, at firmaerne nu får mulighed for at være med til at opstille retningslinierne for, hvordan loven skal ændres. »Det er et udgangspunkt, som vi kan arbejde videre fra. Det indebærer ikke, at regeringen generelt skal importe-

ducenter, i går i et interview. Men på den faglige centralorganisation Cosatus' pressekonference sprang champagnepropperne.

»Dette er en stor sejr, ikke mindst for den internationale solidaritet. At medicinalfirmaerne trækker sig tilbage er et bevis på, at man stadig kan regne med folkets røst,« sagde Peter Craven, Cosatus talsmand.

»Loven, som den er udfor-

delighed har vist, at det er på tide at tage spørgsmålet om patentrettigheder op i et internationalt perspektiv. Det er urimeligt, at de samme regler skulle gælde i alle lande.«

Ikke billig hiv-medicin

Gårdsdagens udfald indebærer dog ikke, at billig hiv-medicin umiddelbart bliver tilgængeligt i Sydafrika. Fra sundhedsministeriet meddelte Ayanda Ntsaluba, at sik-

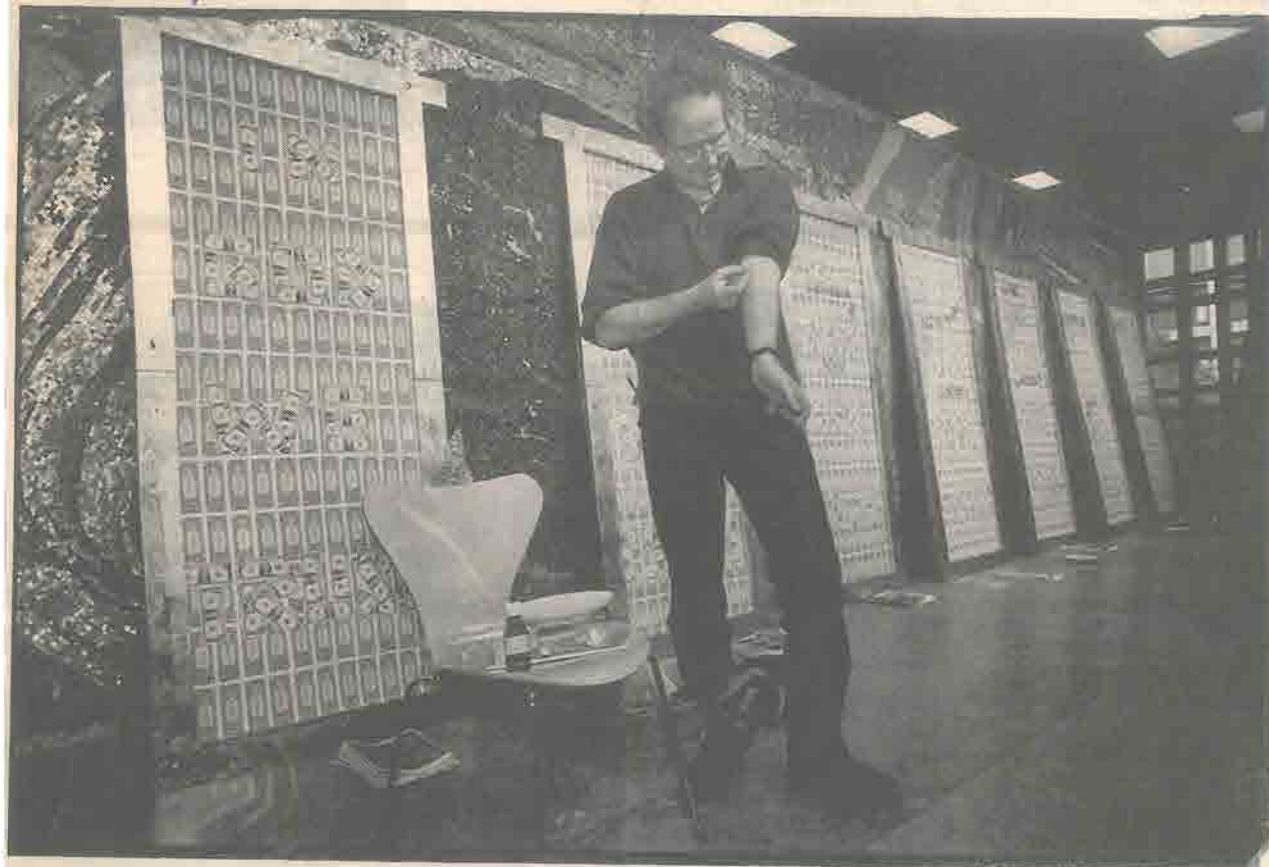
JUBEL - En dommer bliver hyldet af glade aktivister, da han forlader retsbygningen i Pretoria. Men kompromisset mellem medicinalindustrien og den sydafrikanske regering indebærer dog ikke, at billig hiv-medicin umiddelbart bliver tilgængeligt i Sydafrika, meddelte det sydafrikanske sundhedsministerium i går. Foto: Alexander Joe/Nordfoto

Retssagen handlede dog ikke kun om hiv-medicin, men om lægemidler generelt. I Sydafrika, ligesom i resten af verdens udviklingslande, dør folk af sygdomme som tuberkulose, malaria og kolera. Sygdomme, som kan kureres med den rette pleje og det rette lægemiddel. Men medicinen er i mange tilfælde alt for dyr til at nå ud til den fattige befolkning.

Størst interesse for hiv

De grupper, som har engageret sig mest indædt i kampen mod medicinalgiganterne, har dog først og fremmest været interesserede i hiv-medicin. I Sydafrika lever der omkring fem millioner hiv-positive, hvilket gør det til et af verdens mest udsatte lande. Organisationen TAC; Treatment Action Campaign (kampagnen for billig medicin til u-lande), er en af dem, som længe har efterspurgt parallelimport og anvendelsen af kopimedicin. I februar afholdt TAC en demonstration i Cape Town, hvor de krævede, at regeringen før 16. juni skal have præsenteret en handlingsplan samt retningslinjer for uddannelse af sundhedspersonale og anvendelsen af livsforlængende medicin. Thembeke Majali, medarbejder på TAC i Cape Town siger:

»Det er godt, at medicinalfirmaerne trak sig tilbage, men hvis ikke regeringen handler nu, så påtænker vi at forstærke kampagnen yderligere og søge international støtte. Det var det, som fik medicinalfirmaerne til at give efter. Så nu ved vi, at vi har et tungt våben.«

Blodet illustrerer for Jens Galschiøt, at det åndelige står over pengene. Her er han i gang med sin happening foran Københavns Fondsbørs. Foto: Jacob Ehrban

Blodig kunst foran fondsbørsen

AF THOMAS FREDERIKSEN

En håndfuld journalister og fotografer overværede, at den fynske kunstner Jens Galschiøt i går eftermiddag tappede omkring 100 milliliter blod fra sin højre arm foran Københavns Fondsbørs.

Derefter skrev han med blodet "Novo" og "Lundbeck" på et lærred, hvor amerikanske dollars udgør baggrunden.

Happeningen blev udført i protest mod vestlige medicin-

selskabers uvilje mod, at Sydafrika kan importere billig kopier af deres produkter, blandt andet til bekæmpelse af AIDS. Dette skyldes, at blandt andre danske Novo Nordisk og Lundbeck mener, at deres rettigheder til produkterne ville krænkes.

»Kan man tillade sig at have patent på en opskrift, hvis den opskrift kan redde liv,« spurgte Jens Galschiøt uden at forvente svar. Efter fondsbørsen tog han videre til Novo

Nordisk og Lundbeck for at gentage kunststykket.

Happeningen hedder "Den 10. plage" og refererer til historien fra Det Gamle Testaments anden mosebog, hvor Gud beordrer israelitterne til at smøre deres dørstolper ind i blod fra lam for at beskytte sig mod dødsenglen.

Afstumpethed i Novo

De ti lærreder, som indgår i Jens Galschiøts projekt, kommer til andre vestlige lande,

som har virksomheder, der er involveret i en retssag i Sydafrika om patentrettigheder.

Pengesedlerne danner ordene "In God We Trust", og det er kunstnerens kommentar til, at han mener, at økonomi er tidens religion, og penge er gud.

Jens Galschiøt fik idéen til dette kunstværk, da han deltog på Novo Nordisk' generalforsamling som kritisk aktionær. Da han gik på talerstolen, mødte der ham mis-

hagsytringer fra salen.

Jens Galschiøt er 46 år og billedhugger. Han har ved en tidligere lejlighed udstillet hos Novo Nordisk, men har derudover blandt andet lavet skulpturer i Hong Kong, Mexico og Brasilien. Happeningen foran fondsbørsen kan i øvrigt hurtigt vise sig at være uaktuel, da der muligvis er et forlig på vej mellem medicinalindustrien og Sydafrika.

thomas.frederiksen@jp.dk

TIK - Jens Galschiøt beskylder medicinalindustrien for ikke at tage det etiske ansvar, der følger med deres virksomhed. I går krev han med blod Lundbeck og Novo Nordisks navne på tusindvis af dollarsedler

Foto: Klaus Holsting

Blodoffer over uetiske medicinselskaber

I Mens 300 mennesker lyttede til konfrontationen mellem medicinalfirmaet Novo Nordisk og dets kritikere på uftskibets debatmøde om aids-retsagen i Sydafrika, gennemførte kunstneren Jens Galschiøt en happening ved medicinalsekskaberne uden for iødelokalet på H.C. Ørstedsinstitut i København. Med blod tappet fra en deltagende aktivist malede Galschiøt på guldrindrammede lærreder

navnene på Novo og Lundbeck, de to danske selskaber der deltager i 39 medicinalsekskabers retssag mod den sydafrikanske regering. De blodige navnetræk blev malet direkte på tusindvis af dollarsedler, monteret på lærrederne.

»Medicinalindustrien har overtaget Guds rolle som helbredende og beskyttende kraft, men de vil kun sætte deres mærke på døren hos folk, der har

penge. De vil ikke tage det etiske ansvar, der følger med at have et medicinalprodukt, der kan redde millioner af mennesker,« sagde Jens Galschiøt. Information bringer i morgen, en reportage fra mødet om retssagen, som i aftes syntes på vej mod afblæsning til fordel for et kompromis parterne imellem. Den sydafrikanske regering ønsker at give sin befolkning adgang til billig aids-medicin.

jsn

18 APR. 2001

**Medicinal-giganter
1014 revses**

Kunstneren Jens Galschiøt sætter i dag punktum for sidste del af en performance, som han selv har døbt »Den 10ende plage« og som er rettet mod medicinalfirmaerne Novo Nordisk og Lundbeck.

Galschiøts aktion har fået sit navn efter det Gamle Testamentes fortælling om Egyptens 10 plager. I den aktuelle sammenhæng er baggrunden de to danske firmaers engagement i en retssag mod Sydafrika om patentrettighederne til medicin.

Ifølge Jens Galschiøt vil håndhævelsen af disse rettigheder fratage de fattige lande mulighederne for at købe billig kopimedisin. Resultatet: Millioner af mennesker mister livet på grund af aids og andre sygdomme.

Kunstneren startede sin happening, da han skærtorsdag åbnede en udstilling på Børkop Vandmølle ved Fredericia med at tappe blod og bemale de to første lærreder.

Senere i påsken fortsatte seancen foran Odense Domkirke, og i dag gentages ritualet i København. Foran Københavns Fondsbørs, Novo Nordisk og Lundbeck samt H.C. Ørstedsinstituttet tapper Galschiøt blod, som han bruger til at male navnene på de to medicinalfirmaer på store guldindrammede lærreder, der er tapetseret med dollarsedler.

Randers Amts Avis

18 APR. 2001

1014 KUNSTNERISK AKTION MOD MEDICINGIGANTER

■ KØBENHAVN: Kunstneren Jens Galschiøt sætter i dag punktum for sidste del af en performance, som han selv har døbt "Den 10ende plage" og som er rettet mod medicinalfirmaerne Novo Nordisk og Lundbeck. Galschiøts aktion har fået sit navn efter det Gamle Testamentes fortælling om Egyptens ti plager. I den aktuelle sammenhæng er baggrunden de to danske firmaers engagement i en retssag mod Sydafrika om patentrettighederne til medicin. RB

18 APR. 2001

**1014 Kontroversiel
kunstner revser
medicinalgiganter**

Kunstneren Jens Galschiøt sætter i dag punktum for sidste del af en performance, som han selv har døbt »Den 10ende plage« og som er rettet mod medicinalfirmaerne Novo Nordisk og Lundbeck.

Galschiøts aktion har fået sit navn efter det Gamle Testamentes fortælling om Egyptens 10 plager. I den aktuelle sammenhæng er baggrunden de to danske firmaers engagement i en retssag mod Sydafrika om patentrettighederne til medicin.

Ifølge Jens Galschiøt vil håndhævelsen af disse rettigheder fratage de fattige lande mulighederne for at købe billig kopimedisin. Resultatet: Millioner af mennesker mister livet på grund af aids og andre sygdomme. Kunstneren startede sin happening, da han skærtorsdag åbnede en udstilling på Børkop Vandmølle ved Fredericia med at tappe blod og bemale de to første lærreder.

Senere i påsken fortsatte seancen foran Odense Domkirke, og i dag gentages ritualet i København. Foran Københavns Fondsbørs, Novo Nordisk og Lundbeck samt H.C. Ørstedsinstituttet tapper Galschiøt blod, som han bruger til at male navnene på de to medicinalfirmaer på store guldindrammede lærreder, der er tapetseret med dollarsedler.

H.C. Ørstedsinstituttet er centrum for et møde om emnet, arrangeret af dagbladet Information.

I dag genoptages retssagen mod Sydafrika i Pretoria, og når happeningen i København er overstået, skal de 10 store lærreder på turné i Europa og USA. Her vil aktivister med deres eget blod skrive navnene på firmaer fra det pågældende land, som er indblandet i retssagen. /ritzau/

Frederiksborg Amts Avis

19 APR. 2001

1014 Happening mod Novo

Billedhuggeren Jens Galschiøt foranstaltede i går sin egen happening mod medicinalfirmaerne Novo Nordisk og Lundbeck ved med eget netop aftappet blod at male firmaernes navne på en samling dollarsedler, opklæbet på et lærred. Hans aktion, der efterfølger flere andre i den seneste tid, var vendt mod den retssag, firmaerne har rejst mod republikken Sydafrika, fordi den vil forbyde import af kopimedisin til aids-ramte.

Det hele udspandt sig foran Københavns Fondsbørs. Men ingen af børs-mæglerne stak dog næsen udenfor. Tilskuerne var stort set kun en håndfuld pressefotografer og journalister. »Medicinindustrien har overtaget Guds rolle som helbredende og beskyttende kraft«, proklamerede kunstneren, der agter at sende lærredet - behørigt indrammet - til Sydafrika og en række andre lande.

/ritzau/

18 APR. 2001

Galschiøts blod i København

Af Karsten Hüttel 1014
hüttel@fyens.dk

ODENSE: Den odenseanske kunstner og provokatør, Jens Galschiøt, gør nu klar til at indtage København, når han i morgen sender den 10. plage over hovedstaden.

Jens Galschiøt tapper blod, og med det vil han male nav-

nene på de to danske medicinalfirmaer Lundbeck og Novo, på store guldindrammede lærreder tapetseret med tusindvis af rigtige dollarsedler. I morgen aften vil han gentage ritualet på H.C. Ørstedsinstituttet, hvor dagbladet Information arrangerer et offentligt møde med bl.a. Novos direktør.

Den lidt bizarre performance har fået sit navn Den 10. Plage efter Det gamle Testamentes fortælling om den sidste af Egyptens 10 plager. Baggrunden for happeningen er, at de to danske firmaer er involveret i en retssag i Sydafrika om patentrettighederne til medicin. Retssagen starter netop i morgen i Pretoria.

Galschiøt satte kunststafetten i gang i påsken, da han skærtorsdag åbnede en større kunstudstilling med at tappe blod og bemale de to første lærreder. Langfredag fortsatte han foran Odense Domkirke.

B.T.

18 APR. 2001

Blod mod medicin-firmaer

1014 Den kontroversielle kunstner Jens Galschiøt er i disse dage i gang med sin egen blodige protest mod de to store danske medicinal-virksomheder Novo Nordisk og Lundbeck.

Ved happenings rundt om i landet tapper Galschiøt sit eget blod og skriver virksomhedernes navne på indrammede dollar-sedler. Det sker i protest mod de to danske firmaers andel i en retssag i Sydafrika, hvor medicinal-virksomheder fra flere lande forsøger at forhindre, at der bliver solgt billig kopi-medicin til blandt andet Afrikas mange AIDS-ramte.

I dag vil Jens Galschiøt blandt andet udføre sin protest foran Novo Nordisk og Lundsbecks virksomheder i København. Senere på dagen deltager han et debatmøde, hvor også Novos direktør kommer. pap

Jens Galschiøt er kendt som manden bag adskillige skamstøtter, som er placeret rundt om i verden, hvor folk bliver undertrykt. Blandt andet i Hongkong, hvor skamstøtten blev opstillet under stor mediebevågenhed i 1997, da Kina overtog kontrollen med byen. Arkivfoto: Lars K. Mikkelsen

Å JOUR KLIP
Ravnsborggade 12-14
2200 København N
Tlf. 35 39 13 00

Det blev læst i

B.T.

19 APR. 2001

BLODPENGE: På en baggrund af ægte dollarsedler skrev kunstneren Jens Galschiøt med sit eget blod i går navnene på de to danske medicinalfirmaer. Han mener, at de har sat sig til dommer over liv og død ved at nægte de fattige i Afrika at få adgang til billig medicin. Foto: Bax Lindhardt

Bloddryppende protest

Af Poul Arne Petersen

Novo Nordisk og Lundbecks bloddryppende navne på en baggrund af dollarsedler. Det er kunstneren Jens Galschiøts protest mod de danske medicinalfirmaers andel i en kontroversiel retssag i Sydafrika.

Her har 39 internationale medicinalvirksomheder anlagt sag mod den sydafrikanske regering. Regeringen ville nemlig tillade, at billig kopimedicin blev brugt til landets fattige AIDS-patienter, som ikke har råd til de store firmaers dyre produkter.

»Medicinal-firmaerne – deriblandt Novo Nordisk og Lundbeck – vil sætte sig i Guds sted og bestemme

Kunstner til angreb på medicinal-firmaer

over liv og død. De vil fratage fattige retten til medicin, fordi de vil tjene flere penge. Derfor protesterer jeg,« siger Jens Galschiøt.

Han tapper sit eget blod, som han

så bruger til at skrive medicinalfirmaernes navne på indrammede dollarsedler. I alt 2.500 1-dollarsedler bliver brugt.

Buhet ud

Ti rammer er blevet malet på den måde ved happeninger rundt om i landet, blandt andet foran Novos og Lundbecks virksomheder. Senere skal de rundt til andre lande, hvor de andre firmaers navne også skal skrives på med blod.

Jens Galschiøt fik ideen til sin kunstneriske protest, da han for nylig blev buhet ud på Novo Nordisks generalforsamling, da han forsøgte at appellere til aktionærernes næstekærlighed.

»Jeg blev rystet over, at vi danske-

re kan være så afstumpede. Vi tror, vi er så gode, men i virkeligheden er det pengene, der bestemmer. Pengene er blevet Gud. Men hvis man vil lege Gud, så forpligter det også etisk. Det skal medicinalvirksomhederne forstå,« mener han.

Jens Galschiøt blev verdensberømt, da han i 1997 lod en skamstøtte opstille i Hongkong, da Kina overtog kontrollen med millionbyen. Også to andre steder i verden har han opstillet skamstøtter, hvor folk bliver undertrykt.

I retssagen i Sydafrika indgik 37 af de 39 firmaer i går et forlig med regeringen. Indholdet af forliget vil først blive offentliggjort i dag.

poul.ame.petersen@bt.dk

1014 Blodpenge

SLAGTNING:
Medicinal-
industrien har
overtaget Guds
rolle, mener
Jens Galschiøt

Af **Rikke Hyldgaard**
rhy@fyens.dk

NÆSBY: Jens Galschiøt buler gult i albueleddet, dér hvor han for at par dage siden jog en kanyl ind.

– Jeg ligner sgu en junkie, siger den viltre mand.

Men det er ikke narkotika, blodet bruser af. Det er vrede.

For nylig var han inviteret til at holde tale for Novo Nordisks aktionærer. Han talte om den forestående retssag, hvor 39 medicinalfirmaer vil forsvare sine patentrettigheder og dermed forhindre aids-syge afrikanere i at få billig kopimedien.

– Vi må ikke kun tale om økonomi. Vi er nødt til også at tale om moral, sagde han.

Og så blev han pebet ud. – Af disse pelsklædte pæne mennesker, som lige havde klappet af Øvlisen, fordi han havde sikret dem et overskud. Det rystede mig. Hvilken afstumpethed, siger Jens Galschiøt, mens hans værksted hviner af aktivitet.

Det satte nemlig en ny hap-

pening i gang.

Han hævede 25.000 kroner på kassekredit og købte en høj stak nyttrykte grønne dollarsedler for dem.

De er lige nu ved at blive strøget på 10 tavler og skal senere overmales med menneskeblod. Deraf den gule bule på armen – Jens Galschiøt har øvet sig i at levere de første dryp, som skal skrive navnene "Novo" og "Lundbeck" på pengesedlerne.

Tavlerne skal rejse rundt til de 39 medicinalfirmaers hjemlande, hvor aktivister med deres blod vil skrive firmaernes navne.

– Aktivister fra hele verden blander blod. Egentlig er det meget smukt, ikke? siger Jens Galschiøt.

Penge som Gud

Inspirationen er bibelsk og igangsættes i påsken.

I fortællingen "Den tiende plage" udsatte Gud egypterne for 10 plager for at få dem til at frigive israelitterne. I den tiende lader han Dødsenglen gå igennem Egypten. Alle førstefødte børn dør, undtagen israelitterne, som har slagtet lam og smurt blodet på døren.

– I dag har medicinalindustrien overtaget Guds rolle. De kan redde vores børn, men skåner kun dem, som har malet penge på døren, siger Jens Galschiøt, der ikke er spor religiøs selv.

Han vil blot have happe-ningen til at rumme mange og stærke symboler, som alle vesterlændinge kan forstå.

Blodet Jesus gav for menneskehedens skyld, som Guds frelse hos jøderne, som symbol på liv og død.

De 10 tavler, som de 10 nye bud.

– Og pengene, som er blevet vort nye ikon, symbolet på frelse og forløsning, siger Galschiøt.

– At ødelægge dem, som vi gør, det må man bare ikke i dag! På den måde sætter vi spørgsmålstegn ved hele den vestlige civilisations værdigrundlag, siger han.

Og håber, at performancen bliver et symbol i sig selv.

– Medicinalindustriens navne skrevet med blod på dollarsedler. Hvis folk vil få det billede i hovedet, når de

hører navnet Novo, så har vi nået noget, siger kunstneren.

– Medicinalindustrien siger, at uden penge kan de ikke forske. Og så stopper al diskussion dér. For det er blevet sådan, at det er seriøst at tale om penge og forskning, men useriøst at tale om moral og etik. Selv når man lige har klappet af et overskud.

– Men kan man ikke tjene penge på os, der har dem og samtidig tage sit etiske medansvar og give til de andre, må der bare ikke være patenter til.

– For der må ikke eksistere et menneske, som ejer retten til et andet menneskes liv. Så religiøs er jeg, fastslår Jens Galschiøt.

Dollarsedler stryges på 10 tavler, som senere rammes ind i bladguld og males med menneskeblod. Galschiøt ville have brugt lammeblod, men må ikke på grund af mund- og klovesygen.

FOTO: KIM RUNE

200 overværede 1014 kunsthappening

Udstillingssalen på Børkop Vandmølle var fyldt, da kunstneren Jens Galschiøt malede med menneskeblod på ægte dollarsedler

Af **Torben Juhler**

Normalt plejer mellem 50 og 70 kunstinteresserede at møde op til fernisering, når den 29 år gamle kunstforening i Børkop Kommune, K72, laver forårsudstilling. Men da foreningen torsdag eftermiddag holdt fernisering med den internationalt kendte kunstner, Jens Galschiøt fra Odense, var 1. salen på Børkop Vandmølle fyldt helt op.

Omkring 200 interesserede - både voksne og børn - var mødt op, og det var ikke kun for at se på kunstværker. For Jens Galschiøt, der er kendt og berygtet for sine provokerende og skulpturelle happenings, havde valgt Børkop Vandmølle som affyrringsrampe for sin nyeste aktion. Og som annonceret blev det en happening af de mere blodige, som derfor krævede en læges assistance.

Jens Galschiøts unge assistent leverede farveladen ved at lade en læge tappe hende for blod. Det blev samlet op i den tallerken, som kunstneren dyppede sin pensel i, efter at han i et kvarter havde fortalt om baggrunden for sin aktion.

Budskab gik rent ind

På to store lærreder af form som døre, der var klæbet over med dollars, og som var sat op på kraftige rammer beklædt med bladguld, malede han nøjsomt firma-navnene Novo og Lundbeck. De to danske medicinalfirmaer, der er involveret i en retssag om kopimedien til Afrikas mange aids-syge indbyggere, og meget symbolsk løb blodet ned af de mange

dollarsedler.

– Jeg oplevede det som meget dramatisk, fordi det var blod og ikke farve, der løb ned af tavlerne. Men det er ikke mit indtryk, at folk følte sig stødt. Jeg tror mere, at de synes, at det var spændende, og budskabet gik rent ind, sagde formanden for K72, Susanne Møller-Johansen.

Det er første gang, at den lokale kunstforening har lagt gulv til en happening, og inden seancen var det også en noget spændt formand, der mødte op på vandmøllen.

– Jeg havde spekuleret over, hvad nu reaktionen ville blive. Jeg vidste ikke, hvor provokerende, det blev. Men der er ikke foregået noget, som jeg ikke vil lægge navn til. Jens Galschiøt er så inspirerende og engageret, og det er spændende, at det lige sker i Børkop, sagde formanden.

Hun betegnede begivenheden som lidt af et scoop for kunstforeningen, og et par filmhold var også mødt frem for at formidle den kontroversielle happening.

Supplerede hinanden godt

Ikke overraskende var det Galschiøt og hans happe-

ning, der stjal opmærksomheden til ferniseringen. Men den fynske billedhugger var ikke den eneste, som medvirkede på udstillingen. Kunstmaleren John Bonnesen Wolff, der er også er fra Odense, udstillede omkring 15 af sine malerier, og de to kunstnere supplerede hinanden fint.

For K72 havde også sikret sig et udsnit af Jens Galschiøts bronzefigurer af kjoler uden indhold - kvinder virker forstyrrende, som kunstneren udtrykker det - og bronzefigurerne blev flot suppleret af John Bonnesen Wolffs malerier. Det er billeder med croquisstrøger af menneskekroppe, og antydningen af kroppe og bevægelser på malerierne supplerede på bedste vis Galschiøts bronzefigurer.

De kan fortsat ses på udstillingen, som fortsætter til og med 2. påskedag, og de kunstinteresserede og nysgerrige, som ikke overværede den blodige happening, kan se udførelsen i det videohjørne på Børkop Vandmølle, hvor kunstforeningen viser levende billeder fra fire af Jens Galschiøts debatskabende og internationale happenings.

Jens Galschiøt fik leveret blod af sin billedhugger elev, og den brugte han til at skrive navnene på de to danske medicinalvirksomheder, som er involveret i en retssag i Sydafrika om kopimedien.

11 APR. 2001

Ny aktion fra Galschiøt

HAPPENING

1014

■ Happening-kunstneren Jens Galschiøt rykker i påsken ud med en ny aktion, hvori menneskeblod, Bibelen og tusindvis af rigtige amerikanske dollars indgår. Hvor i Danmark, den begynder, bevares som en hemmelighed. I happeningen "Den 10. plage" vil kunstneren med blod skrive navnene på tavler på de medicinalfirmaer, der har lagt patentrettighedssag i Sydafrika. Tavlerne opstilles foran retssalen, hvor retssagen begynder 18. april. Jens Galschiøt har tidligere gjort sig bemærket med at etablere skamstøtter og svinehunde i det offentlige rum såvel herhjemme som i udlandet.

Vejle Amts Folkeblad

11 APR. 2001

Blodet flyder i Børkop

Man tager 2.500 ægte dollarsedler. Og skriver på dem med lige så ægte menneskeblod. Det er kunst - mener i al fald kunstneren Jens Galschiøt, der åbner en ny happening i Børkop i morgen. **Børkop side 14**

Fyns Amts Avis

18 APR. 2001

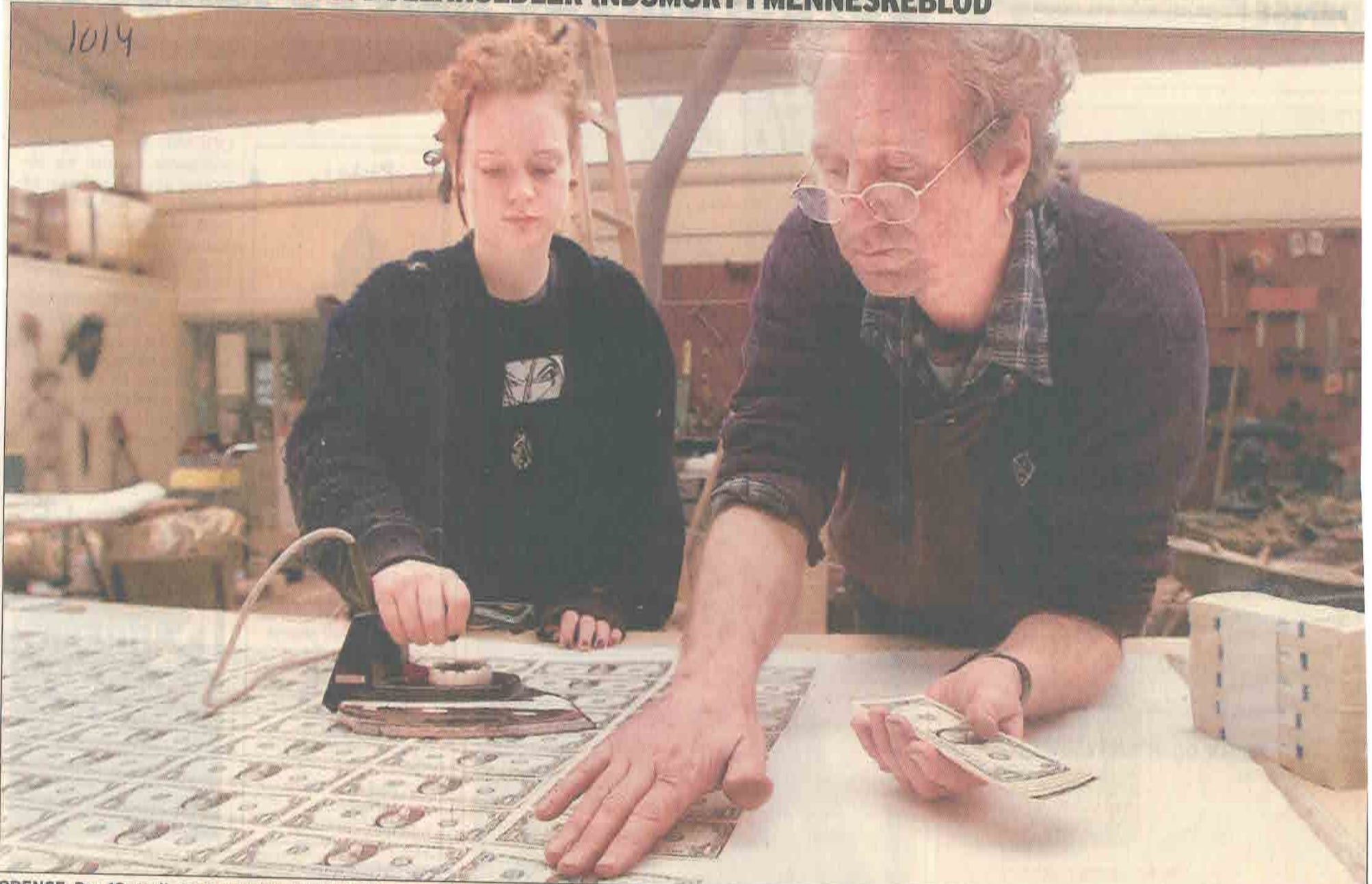
Galschiøts blodoffer 1014

BØRKOP: Odense-kunstneren Jens Galschiøt benyttede påsken til at starte en stafet-happening i Børkop - ti store lærreder beklædt med 2500 dollarsedler fra Nationalbanken i New York, pyntet med blodguld og bemalet med rigtigt menneskeblod. Staffetten, som startede ved Børkop Vandmølle, har fået navnet Den tiende plage og skal rette fokus mod medicinalindustriens selvbestaltede ret til at bestemme over menneskers liv. Fra Børkop er de bemalet lærreder sendt til Sydafrika, hvor de opstilles foran retssalen, inden sagen mod NOVO og Lundbeck går i gang i dag. Netop de to medicinalfirmaers navne er bemalet med menneskeblod på lærrederne ved et påskeritual, der stammer fra Egyptens ti plager, hvor netop den tiende handlede om, at en dødsengel gik gennem Egypten og lod alle førstefødte dø - undtagen hos israelitter, som havde smurt lammeblod på døren. I Sydafrika skal ritualet gentages med navne på de firmaer i Sydafrika, som er involveret i sagen. Den handler om, at Sydafrika ikke for medicinalindustrien må bruge billig kopimedicin i kampen mod HIV-smitten. Efter Sydafrika flyves tavlerne videre til næste land, der er involveret i retssagen, og ritualet gentages, til alle firmanavne er skrevet på dollarsedlerne med blod af aktivisterne fra de forskellige lande.

Morgenposten
Fyens Stiftstidende

11 APR. 2001

GALSCHIØT-HAPPENING: DOLLARSEDLER INDSMURT I MENNESKEBLOD

ODENSE: Den 18. april starter en retssag i Sydafrika, hvor 39 medicinalfirmaer forsvare deres patentrettigheder. Rettigheder, som betyder at aids-syge afrikanere ikke kan få billig kopimedicin. Det ryster den odenseanske kunstner Jens Galschiøt. Og han ryster som regel så meget, at Verden mærker det. Ligen er han ved at sætte en ny protest-performance i gang. Med sit eget blod vil han og aktivister over hele verden skrive navnene på de 39 medicinalfirmaer på over 2000 ægte, grønne dollarsedler rammet ind i bladguld. Derefter sendes tavlerne til Sydafrika og males med blod - foran retssalen den 18. april.

FOTO: KIM RUNE

11 APR. 2001

Blodig aktion fyres af i Børkop

Den internationalt kendte kunstner, Jens Galschiøt, starter sin happening »Den tiende plage« på Børkop Vandmølle torsdag, og derefter går turen til Sydafrika

Af Torben Juhler

Den udstilling, der skulle have vist den mere bløde side af den internationalt kendte kunstner, Jens Galschiøt fra Odense, bliver nu en bloddryppende oplevelse for de kunstinteresserede, der møder op til fernisering på Børkop Vandmølle skærtorsdag klokken 14.

Vandmøllen bliver affyringsrampe for Jens Galschiøts nye internationale happening, »Den tiende plage«, som skal sætte fokus på medicinalindustriens ret til at bestemme over menneskers liv.

– Jens Galschiøt vil gerne chokere og provokere folk. Det er ikke vores vinkel, men vi vil gerne være med til at rette fokus mod diskussionen om hvem, der har ret til menneskers liv, fortæller Susanne Møller-Johansen, der er formand for den arrangerende kunstforening, K72.

Hun lyder forpustet, for beskeden om, at Jens Galschiøt vil kickstarte sin happening på den lokale kunst-udstilling, fik hun først i for-gårs. Det sætter udstillingen i et noget andet perspektiv, og Susanne Møller-Johansen forventer et større medicopbud på vandmøllen.

– Jeg vil fortælle, hvordan verden onanerer efter penge og ikke efter liv, og jeg har valgt at starte i Børkop, fordi det er der, jeg har en udstilling i påsken. Men jeg synes også, at det er sjovt at starte et sted, hvor man normalt ikke ser sådan noget. Alt skal ikke foregå i København, siger Jens Galschiøt.

Menneskeblod og dollar

Den nye happening omfatter menneskeblod, Biblen og 2.500 originale dollarsedler, og i disse dage er der hektisk aktivitet i kunstnerens værksted i Odense. Her er man i gang med at spænde ti store lærreder af form som døre op på kraftige rammer, og på lærrederne bliver de mange dollars klæbet op som

I sit værksted i Odense har Jens Galschiøt eksperimenteret med sit eget blod på de dollarklædte lærreder, der efter seancen i Børkop skal sendes til Sydafrika, hvor retssagen mellem medicinalfirmaerne og flere afrikanske regeringer starter.

tapet. På tre af de dollarfyldte døre vil han på torsdag med blod fra en af hans elever skrive navnene på de to danske medicinalfirmaer, som er med i en retssag omkring patentrettighederne på Aids-medicin i Sydafrika.

Happeningen knytter sig til den bibelske fortælling, hvor Gud udsatte egypterne for ti plager, for at få dem til at frigive israelitterne, og i den tiende plage lod han dødsenglen gå igennem Egypten. Alle førstefødte døde undtagen i de jødiske familier, der havde fået besked på at slag-

te et lam og slå et blodigt kryds på døren.

Har overtaget Guds rolle

– Det er dette ritual, jeg vil gentage, men da vi på grund af mund- og klovsygen ikke kan bruge lammeblod, bruger vi menneskeblod. Medicinalindustrien har overtaget Guds rolle som helbredende og beskyttende kraft, men de vil kun sætte deres mærke på døren hos folk, der har penge. De vil ikke tage det etiske ansvar, der følger med at have

et medicinalprodukt, der kan redde millioner af mennesker, forklarer Jens Galschiøt.

Efter seancen i Børkop sendes tavlerne til Sydafrika, hvor kunstneren vil anvende dem i forbindelse med retssagen, der starter den 18. april. Dørene sendes derefter videre til næste land, hvor ritualet gentages, indtil alle 39 medicinalfirmaers navne står skrevet med menneskeblod på tavlerne.

9 - APR. 2001

Blodig påskefest

1014
Den fynske kunstner Jens Galschiødt præsenterer i højtiden sin seneste happening rettet mod medicinalindustrien

Af Claus Suk Yong Jacobsen

■ FYN: Påsken bliver markeret på en usædvanlig måde, når den fynske kunstner Jens Galschiødt iværksætter sin nye, internationale happening mod medicinalindustrien, kaldet »Den Tiende Plage.«

Jens Galschiødt er blevet verdenskendt med projekter som »Skamstøtten« og »Den Indre Svinehund«, der sætter fokus på henholdsvis overtrædelse af menneskerettigheder og racisme.

Kunstneren fra Odense har denne gang valgt at sætte fokus på medicinalindustriens kamp mod billig kopi-medicin.

Retssag i Sydafrika

Medicinalindustrien har overtaget Guds rolle som helbredende og beskyttende kraft, men de vil kun sætte deres mærke på døren hos folk, der har penge. De vil ikke tage det etiske ansvar der følger med at have et medicinalprodukt, der kan redde millioner af mennesker, siger Jens Galschiødt.

Baggrunden for den kunstneriske aktion er en retssag, der startede i Sydafrika den 5. marts.

På den ene side står de store medicinal-selskaber som danske NOVO Nordisk. På den anden side står de små, nationale producenter.

De store medicinal-selskaber vil beskytte deres patentrettigheder - selv om det betyder, at millioner dør uden at have råd til medicin mod sygdomme som aids, malaria og tuberkulose.

Menneskeblod

Jens Galschiødt kalder sin happening »Den Tiende Plage« efter den bibelske heretning om jøderne, der blev befriet fra Egypten.

Jens Galschiødt vil bruge menneskeblod til sin happening.

Egypten blev ramt af ti plager, fordi Farao nægtede at sætte jøderne i frihed. Den tiende plage var Dødsenglen, som gik gennem Egypten og slog alle de førstefødte drenge ihjel - undtagen i de jødiske hjem, hvor der var smurt blod fra et slagtet lam på dørsøjlerne.

- Det er dette ritual, jeg gerne vil gentage, siger Jens Galschiødt.

Værket består af ti store lærreder med form som døre. De fungerer samtidig som tavler, hvor der med dollarsedler står skrevet: »In God We Trust.«

Navnene på de medicinal-selskaber, der deltager i retssagen i Sydafrika, bliver skrevet med menneskeblod hen over tavlerne.

Da vi ikke kan bruge lammeblod på grund af mund- og kløvsygen, bruger vi menneskeblod, siger Jens Galschiødt.

Den internationale happening indledes i Danmark i påsken, som netop er den højtid, hvor jøderne fejrer deres forfædres udrejse fra Egypten - der af kristne opfattes som en parallel til Jesu død.

Når aids-retssagen genoptages i Johannesburg den 18. april, bliver »Den Tiende Plage« opstillet udenfor retsbygningen.

»Den Tiende Plage« skal fortsætte sin rejse ud i verden for at indsamle navne på lokale firmaer, der er involveret i retssagen i Sydafrika.

Information

10 APR. 2001

Blodoffer mod medicinalindustrien

■ Menneskeblod, Bibelen og knitrede dollarsedler indgår i Jens Galschiøts nye kunsthappening, *Den 10'ende plage*, der handler om medicinpatentretssagen i Sydafrika. Kunstneren vil med sit eget blod skrive navnene på de danske, sagsøgende firmaer på et lærred beklædt med dollarsedler. Derefter sendes lærrederne til Sydafrika, hvor aktivister med deres blod vil skrive navnene på de involverede sydafrikanske firmaer. Senere flyves tavlerne videre til næste land, hvor proceduren gentages. Titlen hentyder til den gammeltestamentlige fortælling om Ægyptens ti plager. pa

9 - APR. 2001

Den tiende plage

Kunsteren Jens Galschiødt retter sin nyeste happening mod medicinalindustrien

Jydske Vestkysten
Kolding Folkeblad

12 APR. 2001

Blodig aktion i Børkop 1014

BØRKOP: Den fynske kunstner Jens Galschiødt, der er internationalt kendt for sine provokerende happenings, starter i dag en ny af slagsen i Børkop Vandmølle, hvorefter den fortsætter i Sydafrika, skriver Vejle Amts Folkeblad.

»Den tiende plage« hedder værket, hvis titel hentyder til bibelfortællingen om dengang, Gud lod dødsenglen gå gennem Egypten, så de førstefødte døde i alle familier bortset fra de jødiske, som havde malet kors med lammeblod på deres døre. Jens Galschiødt vil på klæbe 2500 dollarsedler op på lærreder, og henover dem med en af sine elevs blod skrive navnene på de danske medicinalfirmaer, som er med i en retssag om patentrettighederne på Aids-medicin i Sydafrika. *sihi*

- 2 MRS. 2001

Ingen pension til Novo og Lundbeck

1014
Medlemmer af Attac Fyn
opfordrer
til investerings-attac

Kommentar
af Attac, Fyn

42 store medicinalvirksomheder har lagt sag an mod Sydafrika, fordi de anvender billig kopimedicin til deres befolkning, der er ved at dø af aids. De danske firmaer Novo Nordisk og Lundbeck er med i denne afskyelige retssag, der vil betyde millioner af fattiges død, hvis de vinder. Dette er en sag, der andrager os alle, og vi vil derfor opfordre alle til at reagere omgående.

Novo og Lundbeck skal rammes både forfra og bagfra. Forfra ved at bakke op om den demonstration, der foregår foran Novo den 2. marts, klokken 15.30 i Hille-rødgade 31 på Nørrebro, og bagfra ved at vi sætter en kampagne i gang for at få kursen på Novo Nordisk og Lundbecks aktier til at falde, og derved vise at vi mener vores krav om etiske pensionsinvesteringer alvorligt.

Vi vil derfor opfordre alle, der har en pensionskasseopsparing i fagforeningen eller i privat regi til at kontakte dem for at kræve, at deres penge bliver trukket ud af puljer, der er investeret i Novo Nordisk og Lundbeck. Hvis det kan lykkes os at få en kampagne i gang i Danmark for at få mange mennesker til at trække deres investeringer ud af Novo Nordisk og Lundbeck vil vi på denne måde opnå et kursfald.

Vi foreslår, at man gør følgende:

* Skriv et brev til din bank, pensionskasse, fagforening eller andre steder, hvor du har dine pensionsmidler og anden opsparing.

Her fra en bebyggelse i Sydafrika. Aids er meget udbredt i landet, hvor en masse fattige er afhængige af kopimedicin, som er betydeligt billigere end hvad medicinalvirksomheder i Vesten vil have for den.

Foto: Louise Aastrup

* I brevet gør du krav på, at hvis dine pensionsmidler eller anden opsparing er placeret i aktier eller andre investeringer, der har noget som helst med Novo Nordisk og Lundbeck at gøre, vil du omgående kræve, at de trækkes ud så hurtigt som muligt. Hvis de siger, at dine penge er bundet i en blandet aktiepulje, hvor man ikke kan se om Novo Nordisk eller Lundbeck er med – så må du trække dig ud af puljen og gå over til obligationer - det er iøvrigt heller ikke en dårlig forretning for tiden.

* Samtidig kunne du opfordre pensionskassen eller lignende til at lave en pulje for etiske investeringer, hvor du i så fald vil have dine penge flyttet hen.

Send brevet med det samme, og videresend det til StopRetssag@AttacFyn.dk eller postadresse AttacFyn, c/o Banevænget 22, 5270 Odense N, så vil vi lægge det

op på vores hjemmeside, så alle kan følge, hvad der sker og omfanget af det.

Hvis du har energi til det, vil det være effektivt at sende en kopi af det som åbent brev til pressen. Vi vil opfordre alle andre lokale Attac-initiativer til at bakke op om kampagnen ved at skrive læserbreve, demonstrere og opfordre venner, kolleger, arbejdsgivere,

fagforeninger med videre til at støtte ideen.

Aktiemarkedet er meget følsomt, og kurserne bygger på, om man har tillid (økonomisk) til firmaet. Lad os vise, at vi overhovedet ingen tillid (etisk) har til Novo Nordisk og Lundbeck, hvis de ikke straks trækker sig ud af denne retssag.

I vil kunne læse nærmere information om kampagnen på www.AttacFyn.dk.

Demonstration

Demonstration mod Novo-Nordisk
fredag den 2. marts klokken 15.30 Hillerødgade 31
Nørrebro i København.

Aids-linien, AIDS-fondet, Arbejderbevægelsens Internationale Forum, Hiv-Danmark, Læger uden Grænser, Mellempfolkeligt Samvirke, Positivgruppen, STOP AIDS og Ulands-organisationen Ibis bakker alle op om Sydafrika Kontakts initiativ.

27 APR. 2001

Novo viser vejen

Medicinalindustrien

Af Kim Larsen, journalist

IKKE MINDST Politiken har været helt fremme i skoene og haft travlt med at udråbe Novo Nordisks engagement i den meget omtalte retssag mod den Sydafrikanske regering som intet mindre end en pr-katastrofe. Men katastrofe er vel så meget sagt om en sag, som Novo – i pr-mæssig forstand – har håndteret til og med kryds og slange.

Men lad mig dvæle lidt ved begrebet, for hvornår er der egentlig tale om en katastrofe?

Hverken Politiken eller Radioavisen, der også har været svært begejstret for begrebet, har besværet sig med at definere det for sine læsere eller lyttere. Men det fremgår dog, at der er tale om en katastrofe, når en virksomhed gør noget, som nogen (det behøver ikke være flertallet, men gerne en stor avis) synes er forkert. Det er en forkert definition.

En katastrofe indtræffer, når en virksomhed afsløres i at gøre noget, som den godt ved den ikke burde gøre, eller som den ikke bryder sig om bliver offentlig kendt. Det er næppe tilfældet i denne sag – tværtimod.

FOR DET FØRSTE er der ingen virksomhed, der regner med at kunne gå med i en opsigtsvækkende retssag sammen med 38 andre medicinalvirksomheder, uden at det kommer frem – heller ikke selvom den foregår i Sydafrika. Til det er mediestrømmen (om ikke andet) for længst blevet for globaliseret.

For det andet er Novo gået med i den retssag, fordi virksomheden mener, det er rimeligt, at den sydafrikanske regering skal overholde de internationale aftaler, den har indgået, eller i det mindste klart definere, hvornår, hvorfor og hvordan

den har tænkt sig at omgå reglerne. Man kan mene om det synspunkt, hvad man vil, og Novos indblanding i retssagen skal naturligvis give anledning til debat, fordi den sætter fingeren på nogle af verdens ømme punkter og giver anledning til igen at diskutere en industri, der er berygtet for at prioritere profit over alt andet.

Men at mange journalister synes, at Novos engagement i retssagen er umoralsk, og at kritikken bakkes op af en lang række NGO'ere, og også synes at blive delt af en del af befolkningen udgør ikke i sig selv en pr-katastrofe – heller ikke selvom Novos kritikere selv hævder det.

KATASTROFEN indtræffer først, hvis man ikke evner at håndtere modstanden på en fornuftig måde. Meget kan man sige om Novo, men i denne sag har virksomheden optrådt forbilledligt – i hvert fald på pr-siden.

Fra første færd har virksomhedens direktør Lars Rebien Sørensen mødt sine kritikere med åben pande og argumenteret fattet og sagligt for sine synspunkter – disses kvalitet skal her forblive ukommenteret.

Han har deltaget i utallige interview til aviser, tv og radio, og senest deltog han onsdag aften i en debat arrangeret af dagbladet Information, hvor han over for de cirka 300 fremmødte igen forklarede og forsvarede sin virksomheds dispositioner og søgte at skille sort-hvide verdensbilleder fra fakta, og hvor han prøvede at få kilet nogle ellers forsømte nuancer ind i diskussionen om den komplekse sag. Ikke mange andre virksomhedsledere ville have sagt ja til at

møde op til et sådant arrangement, hvor Attac-kunstneren Jens Galschiøts bloddryppende kunstværk, der består af Novos og Lundbecks navne skrevet med blod på en væg tapetseret med dollarsedler, prydede indgangen til selve salen, og hvor den af Information valgte overskrift for mødet var 'Medicinsk Apartheid'.

I ALT FOR lang tid har virksomheder troet, at man bare kunne lukke øjnene og holde kæft og vente til diskussionen er drevet over. Det har Novo, som en af de få, forstået er en helt forkert strategi. Åbenhed, ærlighed og offensivitet bringer en meget længere.

Der er måske ingen grund til at hylde Novo for engagementet i retssagen, men det

burde vække anerkendelse, at virksomhedens ledere er kommet ud af de lukkede bestyrelseslokaler og er indgået i en dialog. Det var der mange virksomheder, der kunne lære af.

Det kan godt være, man ikke overbeviser alle ved at stå frem og deltage i debatten, men man gør det under alle omstændigheder sværere for sine kritikere i og uden for landets medievirksomhe-

der at ignorere nuancerne – og nuancer er der altid, selv om de ikke altid finder vej til den offentlige debat.

Det bliver den egentlige katastrofe – in casu hiv-udviklingen i Sydafrika og andre fattige lande – ikke nødvendigvis mindre af, men det åbner for muligheden for en ordentlig debat, der ikke kun forholder sig til at placere et ansvar, men som også fokuserer på, hvad man – herunder virksomhederne – kan gøre for at løse problemerne.

»I alt for lang tid har virksomheder troet, at man bare kunne lukke øjnene og holde kæft og vente til diskussionen er drevet over. Det har Novo, som en af de få, forstået er en helt forkert strategi. Åbenhed, ærlighed og offensivitet bringer en meget længere«

21 MRS. 2001

Foto: LARS KRABBE

VELKOMSTKOMITÉ - Politiet nøjedes med at følge optrinnet fra sidelinjen, mens de demonstrerende tilkendegav deres utilfredshed med Novos indblanding i en retssag om patentrettigheder i Sydafrika.

Novo-aktionærer mødt af aktivister

For første gang i Novos historie blev koncernens aktionærer mødt af omkring 200 demonstranter, da de i går skulle til generalforsamling.

MEDICO

Af HANS DAVIDSEN-NIELSEN og CARL JOHAN CORNELIUSSEN

Med et tændt lys for de AIDS-ramte i Afrika og en medbragt skulptur af en negerkvinde sørgede billedhuggeren Jens Galschøit fra Foreningen af Kritiske Aktionærer for, at Novo Nordisks generalforsamling i Falconer Centret i København vil gå historien som en af de mest særprægede.

Fra talerstolen opfordrede han alle medicinalvirksomhedens aktionærer - lige fra småaktionærer til store pensionskasser - til at sælge deres guldrandede papirer i virksomheden, fordi Novo Nordisk i lighed med Lundbeck deltager i en retssag mod den sydafrikanske regering.

Sagen blev anlagt i 1998 af i alt 41 internationale medicingiganter, efter at Sydafrika havde vedtaget en lov, der giver landets sundhedsminister mulighed for at ophæve patentrettighederne på alle slags lægemidler.

Ifølge politiske kritikere og medlemmer af den globale pro-

testbevægelse Attac - der demonstrerede uden for Falconer Centret - medfører retssagen, at millioner af AIDS-ramte sydafrikanere går glip af livsforlængende medicin og dør. Derfor bør virksomheder som Novo trække sig fra retssagen, lyder opfordringen.

Hverken Novo eller Lundbeck producerer AIDS-medicin.

»Dette drejer sig ikke om patentrettigheder, men om død. Vi vil arbejde for, at Novo fjernes fra listen over etiske virksomheder, som investorer trygt kan placere deres penge i. Betragt det som en trussel, om I vil«, sagde Jens Galschøit.

Selv om billedhuggeren angiveligt har udstillet på Novo Nordisk, så faldt hans ord mildest talt ikke i god jord blandt de omkring 1000 aktionærer ved generalforsamling.

Ukvemsord

Ganske uhørt blev der buhet og råbt "nej", da Galschøit med langt hår og øring gav sig til at fortælle historien om en AIDS-ramt afrikansk kvinde ved navn Maria.

Bedre blev det bestemt ikke, da Enhedslistens Frank Aaen kort efter overtog talerstolen som endnu en repræsentant for Foreningen af Kritiske Aktionærer. Han henviste til, at den katastrofebestemmelse i verdenshandelsorganisationen WTOs regler, som

Sydafrika ifølge medicinalindustrien burde gøre brug af, er uklart formuleret. Ifølge en undtagelse i de såkaldte Trips-bestemmelser er det muligt for WTO-lande at se igennem fingre med patentreglerne, hvis en sygdom truer en nations sundhedstilstand.

»Men det er usikkert, hvilke konsekvenser det vil få for den sydafrikanske regering, hvis den henholder sig til Trips. Vil der være en regning, som vil skulle betales senere? Imens går tiden, og mennesker dør. Min opfordring er derfor, at I som aktionærer sætter jer ind i sagen. I har muligheden for at få Novo til at trække sig fra retssagen«, sagde Frank Aaen.

Det har Novo Nordisk imidlertid ingen planer om. Administrerende direktør

Lars Rebién Sørensen mindede om, at Novo ikke er en international hjælpeorganisation.

Bestyrelsesformand Mads Øvlinsen kritiserede tværtimod Sydafrika for i årevis ikke at have taget AIDS-katastrofen alvorligt.

Samtidig er sygdommen et fattigdomsproblem, som ifølge Øvlinsen ikke kan løses ved at rette vreden mod medicinselskaber verden over:

»Sydafrika har muligheden for at købe AIDS-medicin til væsentligt billigere

priser end normalt med henvisning til WTOs katastrofeklausul. Sydafrika ønsker ikke at respektere den aftale, derfor er retssagen anlagt,« sagde bestyrelsesformanden og tilføjede, at meningen med at forske for over fire milliarder kroner om året i nye lægemidler forsvinder, hvis andre virksomheder kan kopiere præparatet uden om patentreglerne. Derfor er retssagen principiel.

Lykketoft trækker i land

I gårsdagens udgave af Børsen var udenrigsminister Mogens Lykketoft (S) citeret for, at Novo og Lundbeck burde trække sig fra retssagen i Sydafrika. Denne udlægning er han ked af:

»Det tilkommer ikke mig at give gode råd til Novo og Lundbeck. Det vigtige for mig at understrege er, at der bør findes en forhandlingsløsning mellem medicinalindustrien og den sydafrikanske regering. Personligt finder jeg det også noget mystisk, at Sydafrika tilsyneladende ikke vil benytte sig af WTOs regler i lyset af katastrofens omfang,« siger Mogens Lykketoft.

Antallet af HIV-smittede og AIDS-ramte sydafrikanere er steget 12 pct. siden 1999, så 4,7 mio. - eller hver niende indbygger - i dag har sygdommen.

7 APR. 2001

Kunst i Børkop

Den kendte og kontroversielle kunstner, Jens Galschiøt udstiller i påsken på Børkop Vandmølle. Galschiøt er kendt verden over for sine skulpturelle happenings, der sætter fokus på verdens ubalance, og hans værker kan opleves fra Skærtorsdag d. 12. april frem til 2. påskedag d. 16. april, alle dage fra kl. 14-17.

Fyns Amts Avis

24 APR. 2001

Tosca, Rose, Nora og alle de andre

Opera, dukketeater, drama og humor som gæstespil på Odense Teater

Af Marianne Hein

■ ODENSE: Posen med de blandede løjer omfatter en lang række gæstespil på Odense Teater i kommende sæson. Den jyske Opera lægger ud med »Tosca«, et af operaens hovedværker. Puccinis barske og dramatiske historie med indsmigrende musik synges på italiensk med danske overtekster. Og operaen kommer igen næste forår med Carl Nielsens »Maskarade« med tekst efter Holbergs komedie af samme navn.

Skal der synges skal der osse danses, og det sørger Peter Schaufuss Balletten for med »She loves you«, der handler om Beatles og den glade flower-power-tid med »make love not war« - og Vietnamkrig i 1960'erne og 1970'erne. Musikken står Beaterne fortrinsvis for. »Århundredes Rose« af Martin Sherman er Pia Rosenbaums meget roste monolog om en stærk jødisk kvinde og »overlever« Rose, der skuer tilbage på det tyvende århundredes rædsler og lykketimer.

Nora er blevet en moderne

kvinde i Mungo Parks udgave af »Et dukkehjem«, forvandlet til et vanvittigt teatereksperiment.

En anden klassiker, Peter Pan, er dramatiseret af Henrik Prip og sat op på Vendsyssel Teater og egner sig for hele familien med sin historie om det evige legebarn, der begiver sig ud i en verden med søøvere, alfer, havfruer og sultne krokodiller for at sprænge hverdagens trivialitet.

Bruthalia Teatret og kunstneren Jens Galschiøt vil i forning fortælle en historie. »Den yderste stilhed«, om idealisme og forræderi, lidenskab og vold, en historie der sætter spørgsmålstegn ved vores afhængighed af den moderne teknologiske struktur. Privat Teatret gæstespiller med en komedie af Ray Cooney »Fanget i nettet« med Claus Ryskjær som bigamist og Ulf Pilgaard som den logerende, der gør alt for at holde konerne adskilt, indtil historien finder sin overraskende slutning.

Vigga Bro og Erik Moseholm ta'r hul på begrebet alder med forestillingen »...Og snart skal man jo dø«, frit efter Shakespeares »Kong Lear«. Endelig spiller dukketeatret Svanen eventyret »Klods-Hans« for hele familien, sådan at de mindste osse kan være med.

10 APR. 2001

Jens Galschiøt på vandmøllen

Du kender ham uvægerligt - i hvert fald hans værker. Den fynske billedhugger Jens Galschiøt er kendt verden over for provokationer som Den indre svinehund og frihedsstøtten, der vakte røre i Hong Kong i ugerne op til overdragelsen til Kina. Den kendte kunstner ud-

Jens Galschiøt fokuserer på beklædningsgenstande på årets forårsudstilling hos Kunstforeningen af 1972.

Vejle Amts Folkeblad

11 APR. 2001

Manden bag skamstøtten og den indre svinehund

Af Torben Juhler

Billedhuggeren Jens Galschiøt er kendt og berygtet for sine provokerende og skulpturelle happenings, der sætter gang i diskussionen om verdens ubalance, og den nye aktion »Den tiende plage« ser ud til at leve op til de foregående projekters radikalitet og medieomtale.

I 1993 lavede han »Den indre svinehund«, som bestod af 20 skulpturer af grise i menneskeklæder, der i løbet af 55 timer uden myndighedernes viden blev stillet op i 20 europæiske storbyer. En af skulpturerne kan allerede nu ses udenfor Børkop Vandmølle, hvor den lokale kunstforening K72 fra Skærtorsdag præsenterer et udpluk af Jens Galschiøts værker.

Fra 1996 har han arbejdet med »Skamstøtten«, der er en slags overgrebenes Nobelpris. Den første blev stillet op i Hong Kong, hvor 55.000 mennesker mindedes massakren på Den Himmelske Fredsplads i 1989.

Men kunstneren er også kendt for mere stilfærdige værker, og han har blandt andet arbejdet sammen med modedesignerne Jean Voigt og Erik Mortensen, og på K72's udstilling på Børkop Vandmølle vil man kunne se en del skulpturer, der er inspireret af beklædningsgenstande.

Udover Jens Galschiøt er Odensemaleren John Bonnesen Wolff også repræsenteret på udstillingen. Han er både billedkunstner og uddannet kunstterapeut, og han udstiller i øjeblikket i galleriet hos Jens Galschiøt.

stiller på Børkop Vandmølle fra den 12. april sammen med den nok så spændende maler John Bonnesen Wolff fra Odense. Det er Kunstforeningen af 1972, der har gjort et lille scoop.

Jens Galschiøt vil bl.a. udstille en del skulpturer, inspireret af beklædningsgenstande. Han har arbejdet sammen med flere modedesignere, bl.a. Jean Voigt og Erik Mortensen og har lavet Erik Mortensens meget roste Blæksprutte-kjole. Galschiøt er en kontroversiel, alsidig og meget produktiv kunstner. Han har lavet en mængde bestillingsarbejder, bl.a. har Dronning Margrethe II modtaget to af hans skulpturer. Han har deltaget på Verdensudstillingen i Sevilla og har udført skulpturer til diverse prisuddelinger. Senest stod han for udsmykningen af Bella-Centret med 60 skulpturer til dette års modeshow.

John Bonnesen Wolfs motiver er valgt ud fra, hvad der har optaget ham på det pågældende tidspunkt - mere eller mindre bevidst. Menneskelige relationer, kvinder, portrætter, landskaber, stilben. Mange fremstår med et grafisk udtryk.

Morgenposten Fyens Stiftstidende

26 APR. 2001

Bente Dalgaard

DOMPROVSTEN FORTÆLLER

■ Domprovst Christian Dickmeiss besøger i dag Bolbro Seniorklub, der holder til i Bolbro Sognegård, Stadionvej 68. Her holder domprovsten lysbilledforedrag med titlen »Forbindelsen med et ven-skabsstift i Tanzania«. Det fortæller om Dickmeiss' ophold i landet og hans oplevelser med befolkningen.

BAZAR-DAG

■ Kl. 15 i eftermiddag bliver der mulighed for at gøre en god handel på hovedbiblioteket. For Slavica Salkic, bosnisk flygtning, har arrangeret bazar-dag kl. 15-18 med køb og salg af smykker, tøj m.m. Initiativet er led i hendes uddannelse på biblioteket.

Christian Dickmeiss fortæller om sit ophold i Tanzania.

SYNG MED RÅDMANDEN

■ Rådmand Søren Møller (K) har travlt med andet end lokalplaner og vejarbejde for tiden. Han skal nemlig vælge 10 sange i Højskolesangbogen til en syng-med-aften i Fyens Kirkes sognehus i dag ved fyraftenstid kl. 16.30. Syng-med-aftenerne er blevet populære. Biskop Kristen Drejergaard og billedkunstner Jens Galschiøt har deltaget. Til efteråret kommer borgmester Anker Boye, skuespilleren Jan Schou og TV2's Morten og Anne Stig Christensen med sange og kommentarer.

21 APR. 2001

Brug for kulturkritisk bevægelse

På onsdag den 25. april uddeler »Gelsted-Kirk-Scherfig Fonden« sin årlige pris

På onsdag den 25. april uddeler *Gelsted-Kirk-Scherfig Fonden* sin årlige pris, som går til Anni Kanafani, Erik Clausen, Anders Ahnfeldt Rønne og Erik Stinus og Per Warming.

Anni Kanafani får prisen for en utrættelig social, kulturel og politisk indsats for palæstinensiske flygtningebørn.

Filminstruktør Erik Clausen for med et varmt, humoristisk og solidarisk menneskesyn at tage kampen op mod klynkeri og dødbideri.

Teaterdirektør på Rialto-teatret, Anders Ahnfeldt-Rønne, får prisen for med aktiv humanisme at gøre foråret ubønhørligt -død og pine!

Prisen til Erik Stinus og Per Warming er en poetisk hyldelse til dem, der tager vare på menneskenes jord. De to har netop udsendt en ny cd »Jordens sange« med tekster af Erik Stinus.

En anden dagsorden

– Der ligger selvfølgelig mere bag tildelingene end disse korte formuleringer giver udtryk for, siger Lole Møl-

ler fra fondens bestyrelse til Dagbladet Arbejderen.

– Vi synes at der i den grad er brug for en ny kulturkritisk bevægelse. Der er brug for modvind til Big Brother, Mac Donald, Brandingkulturen, kasinosamfundet og så videre. Fonden vil derfor gerne være med til at støtte store og små initiativer, der kan være med til at sætte en anden kulturpolitisk dagsorden. Vi synes at Clausen, Rønne og Stinus og Warming på hver deres måde yde nødvendige, vedkommende bidrag hertil.

– Og Anni Kanafanis arbejde i Libanon bliver ved med at være sørgeligt nødvendigt og prisen er, med den Israelske sabotage af fredsprocessen, et vigtigt politisk signal, slutter Lole Møller.

Oprettet i 1980

Prisuddelingen finder sted på Rialto Teatret i København på onsdag klokken 18.30.

Efter prisoverrækkelsen får deltagerne mulighed for at overvære musikforestillingen *Blodets Bånd* (tidligere anmeldt i Dagbladet Arbejderen) om Pinochets diktatur i Chile. Forestillingen indeholder blandt andet sange af Violeta Parra, Victor Jara og Mercedes Sosa.

Gelsted-Kirk-Scherfig

Erik Stinus (billedet) og Per Warming har netop udsendt en ny cd »Jordens sange« med tekster af Erik Stinus. Foto: Jette Jacobsen

Fonden blev oprettet i 1980 på initiativ af Fonden af 9. november 1919, som også stillede midlerne til rådighed. Oprindeligt blev fonden administreret af DKP's forretningsudvalg, men har i dag en bestyrelse. Prisen uddeles til personer, som har gjort en kunstnerisk, kulturel indsats for den danske arbejderklasse.

Børge Houmann var første modtager af Gelsted-Kirk-Scherfig prisen. Blandt de øvrige prismodtagere er Carl Scharnberg, William Heinesen, Jørn Mathiassen, Kirsten Thorup, Villy Carlsson, Anne Marie Helger, Peter Abrahamson, Sara Stinus, Erik Jensen, Jens Galschiøt og Jytte Abildstrøm.

Gelsted-Kirk-Scherfig Fonden. Billetter á 100 kr til prisoverrækkelsen kan bestilles hos Lole Møller, telefon 35 82 83 50 (arbejde) eller 38 28 09 81 (privat).

5 - APR. 2001

1500 ventes til kunst-udstilling

1014
Af Steen Højgaard

hoejgaard@fyens.dk

KERTEMINDE: Sidst kom 1500 mennesker til den gamle Kerteminde-hal for at se over 50 fynske kunstnere udstille.

Og i den kommende weekend arrangerer Lions Club Kerteminde igen kunstudstilling, hvor det overordnede formål er at skaffe penge til Lions indsats lokalt og i udlandet.

En del af årets overskud vil blive brugt til at styrke en skole i Afrika, som Lions tidligere har støttet. Et år sendte man

15.000 kroner til en efterskole for fattige indiske piger, og det er mange penge på en skole, hvor en lærer tjener nogle få hundrede kroner om måneden.

Sidste år var overskuddet på den to-dages udstilling 30.000 kroner, og i år igen er det en skulptur af Jens Galschiøt, Odense, som er vartegn for udstillingen. Skulpturen Budbringeren, der præsenteres som budskabet om misforholdet mellem de globale uligheder skåret ud i kobber, står for enden af hallen og kan ses fra Odensevej.

26 ulønnede er aktive i forbindelse med udstillingen, og i år udstiller 65 kunstnere. På plakaten står 66 navne, men Arp Hansen er død.

Billetten, der koster 40 kroner, giver også adgang til Johannes Larsen Museet. Den er samtidig en lodseddel: De deltagende kunstnere giver hver et værk, og malerier og andet udloddes blandt publikum.

Udstillingen åbnes lørdag kl. 11 af borgmester Jacob Dauerhøj, Kerteminde.

6 - APR. 2001

Kulturrådet for Børn støtter samarbejde med voksne kunstnere

KØBENHAVN Syv kunstnere skal lave kunst sammen med syv FDF-grupper, der skal fortælle om, hvad et godt børneliv er. Det nye projekt "Børn i foreningslivet møder kunsten" bliver støttet af Kulturrådet for Børn med en kvart million kroner. De syv kunstnere er malerne Ole Grøn og Anna-Maria Holm, skulptøren Jens Galschiøt, fotokunstneren Mikael Bang, forfatteren Bent Haller, billedhuggeren Gerda Thune Andersen og tegneren og fotografen Kit Kjærbye. Samarbejdet mellem kunstnerne og FDF'erne skal formidles til andre via dokumentarfilm til TV for at inspirere til lignende samarbejder mellem det frivillige foreningsliv og kunstnere. Kunstværkerne skal være færdige til FDF's Julsølejr 2001. PK

24 APR. 2001

Fortælleteater og readings

1014
GÆSTESPIL:

"Et dukkehjem",
"Peter Pan"
og Beatles-ballet til Odense

Af Lene Kryger

kryger@fyens.dk

Ud over Odense Teaters egne 12 forestillinger byder teatret i den kommende sæson på 10 gæstespil og som noget helt nyt på et par "readings".

Formålet med en reading er at give unge dramatikere lejlighed til at afprøve deres værker på skuespillere, instruktører og publikum.

Dramatikeren leverer teksten som et hold skuespillere og en instruktør så arbejder med i en uge, hvorefter resultatet bliver præsenteret ved

en åben prøve. Efter forestillingen får publikum lejlighed til at debattere med instruktør, skuespiller og dramatiker. I Odense er det dramatikeren Naja Marie Aidt og Eva Littauer, der leverer råmaterialet til de to readings.

Enmands-drama

På gæstespilfronten er nyskabelsen "fortælleteater", hvor en enkelt person gennemspiller et drama.

Vigga Bro, der er en af fortælleteatrets foregangsmænd kommer med forestillingen "Og snart skal man jo dø",

som er en meget fri fortolkning af Shakespeares "Kong Lear".

Sæsonens anden fortælleteaterforestilling er "Århundredes rose", der er skrevet af Martin Sherman. Pia Rosenbaum lægger stemme og krop til den jødiske kvinde Rose – symbolet på den universelle flygtning.

Det eksperimenterende teater får også sceneplads i Odense i den kommende sæson. Mungo Park kommer med en fri fortolkning af Ibsens "Et dukkehjem". Bruthalia Teatret – der er udsprunget

af Skuespillerskolen ved Odense Teater – opfører endnu et drama af Jonathan Paul Cook "Den yderste stilhed". Den fynske billedkunstner Jens Galschiøt står for scenografien til forestillingen.

Skuespilleren Henrik Prip, der er uddannet på Odense Teater, har nyfortolket "Peter Pan", som Vendsyssel Teater turnerer med.

Odense Teaters eget repertoire byder ikke på en egentlig børneforestilling i den kommende sæson, men så kan de mindste glæde sig over et gæstespil med Dukkete-

atret Svanen, der opfører H.C. Andersens Klodshans".

Sang og dans hører også til på Odense Teaters gæstespilsreperoire. Den Jyske Opera bidrager med opførelser af to uhyre populære operaer, Puccinis "Tosca" og Carl Nielsens "Maskerade".

"She loves you" er årets bidrag fra Peter Schaufuss Balletten. Som titlen antyder er det denne gang The Beatles, der bliver taget under kærlig behandling.

Så pibler kunsten frem

UDSTILLINGER: Traditionen tro er påsken også højtide for kunststudstillinger

Af Peter Høgmund

peh@fyens.dk

66 fynske kunstnere udstiller i weekenden i den gamle Kertermindehal.

Og dermed kan man i dén grad byde velkommen til foråret og den tilstødende påske, som traditionelt er højtide for kunststudstillinger.

På udstillingen i Kerterminde, hvor der blandt andet bydes på lodtrækning blandt publikum (gevinsten er nogle af de udstillede kunstværker), vises værker af blandt mange andre Svend Saabye, Jens Galschiøtt og Lene Schmidt-Petersen. Udstillingen, der normalt trækker ca. 1500 besøgende, åbner lørdag klokken 11 og lukker søndag klokken 18.

Johs. Larsen Museet i Kerterminde byder ikke på særudstillinger til påske på grund af de igangværende om- og tilbygninger på museet. Til gengæld er museets faste samling blevet nyopnået.

I Nyborg åbner galleriet i Anders Draghes Gård på lørdag en udstilling med værker af Odensebilledkunstneren Peter Høyrup og Svendborgskulptøren Ellen Margrethe Andersen.

I Kunstbygningen SAK i Svendborg vises international grafik fra Atelier Torben Bo Halbirk i Paris. I alt 39 kunstnere fra Europa og Sydamerika - 35 grafikere, tre billedhuggere og en fotograf - viser værker.

Den langlandske kunstnergruppe FLK udstiller på Sundgården i Tranekær fra på lørdag.

I Faaborg åbner Faaborg

Museum lørdag udstillingen "I træernes skygge" med værker af maleren Hanne Skyum.

Lørdag åbner også en udstilling af værker af kunstnerægteparret, billedhuggeren Erik Brandt og billedkunstneren Anne Marie Egemose. Udstillingen vises på Kulturcentret Helnæs Gamle Præstegård.

I Galleri Sulegaarden i Assens vises for tiden værker af otte israelske kunstnere.

På Kunstmuseet Grimmerhus vises fra på søndag værker af den britiske kunstner Margaret O'Rorke, der kombinerer porcelæn og speciel belysning. Samme sted vises fortsat en retrospektiv udstilling af den danske keramikker Karen Bennicks værker fra midt i 1970'erne til i dag.

I Galleri 5 i Middelfart vises for tiden udstillingen "Hoved Kloder" med værker af John Olsen. I sidegalleriet vises papirarbejder af Helle Thorell, der bor i New York.

Galleri M ved Gyldensteen Slot nær Bogense har på fredag fernisering på en separat udstilling med Aka Høeghs akrylbilleder på lærred, akvareller, pasteller og skulpturer.

En række nordfynske kunstnere udstiller for tiden på Kunstgården i Skovby under titlen Nordfynsk Forår.

Skærtorsdag 12. april åbner Kunst- og Filosoficentret Solvognen sæsonen i Martofte med en separat udstilling af naturmalerier af den fynske maler Esben Eriksen.

I Midtfyns Kunstcenter i Kværndrup udstiller syv kunstnere fra på søndag.

I morgen afslutter 11 elever

Lene Schmidt-Petersen er blandt de 66 udstillere i den gamle Kertermindehal.

John Olsen udstiller i Galleri 5 i Middelfart.

deres uddannelse fra Det Fynske Kunstakademi i Odense. I den anledning afholdes der to separate afgangsudstillinger i henholdsvis Odense og København. Udstillingen i Odense finder sted i Kunsthallen på Brandts fra på fredag, mens udstillingen i København finder sted i Kunsthallen i Købmagergade fra 12. april.

Den Fynske Forårsudstilling åbner på lørdag på Filosofgangen i Odense.

I Det Fynske Kunstakademi udstiller Louise Stelzner fra på fredag malerier under titlen "Spring 2001".

I Kunsthallen på Brandts vises en oversigtsudstilling over Erik Thommesens værker. Den 85-årige kunstner har været en af de centrale

skikkelser i COBRA-gruppen. Udstillingen åbner lørdag. Brandts har fortsat en udstilling af værker af den britiske kunstner Ian McKeever.

På Fotomuseet samme sted vises en retrospektiv udstilling af værker af den amerikanske fotograf og pædagog Wendy Ewald. Udstillingen åbner i morgen.

Fredag åbner Fyns Kunstmuseum en udstilling med blandt andet en række af H. A. Brendekildes hovedværker.

Kai Lindemann, hvis værker også kan ses på Den Fynske Forårsudstilling, viser malerier på lærred og papir i Gallerie Rasmus. Udstillingen åbner på fredag. Flere af de nye udstillinger i Odense omtales de kommende dage på Odense-siderne.

...også i resten af landet

Af Peter Høgmund

peh@fyens.dk

Også i resten af landet bydes der på masser af kunststudstillinger i påsken.

På kunstmuseet Louisiana i Humlebæk nord for København udstilles fortsat værker

af den tyske maler Sigmar Polke. Desuden viser museet frem til 22. april udstillingen "Magnum - Verden NU" med en række af Magnum-fotografernes bedste værker.

På Kunstmuseet Arken i Ishøj syd for København åbner lørdag en udstilling af værker

af den tyske kunstner Gerhard Richter. Richter har selv udvalgt de 27 billeder, der indgår i en lille retrospektiv udstilling på museet. Arken viser desuden fortsat Edvard Munch-udstillingen "Skrigets ekko" med værker af blandt andre Warhol, Bacon, Jorn, Wiig Hansen, Kirkeby.

Aarhus Kunstmuseum viser fra i morgen en udstilling

om Cobra-bevægelsen og surrealismen med værker af blandt andre Richard Mortensen og Asger Jorn. Samme sted vises frem til 22. april udstillingen "TAKE OFF 20:01" med repræsentanter for den ny generation i dansk kunst.

Er man alligevel i Århus, kan man også kikke forbi Kunstbygningen i Århus, hvor kunstnernes påskeud-

stilling åbnes lørdag med 36 værker, udvalgt blandt 2332 indsendte værker.

På Esbjerg Kunstmuseum åbner lørdag en udstilling af Erik A. Frandsen, der - qua sit udgangspunkt i Værkstedet Værst - fik sit gennembrud samtidig med blandt andre Christian Lemmerz, som tidligere har udstillet døde grise i kunstmuseet. Frandsens ud-

stilling "All Beauty Must Die" indeholder blandt andet fotografier af sex, så der skal såmænd nok blive ny debat om kunstmuseet i den kommende tid.

Vejle Kunstmuseum viser fra på lørdag en udstilling med kunstneren William Scharff.

3-APR 2001

Prinsesse Alexandra blev modtaget af Skorstensfejeren og Hyrdinden, da hun i går ankom til uddelingen af H. C. Andersen priserne på Odense Rådhus.

Foto: Erik Luntang

Priser til H.C. Andersen-formidlere

Odense Kommune og H.C. Andersen priskomiteen uddelte i går fire priser til kendte fortolkere og formidlere af den kendte eventyrforfatter.

Prisuddelingen fandt sted på Odense Rådhus og blev overværet af bl.a. prinsesse Alexandra og kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen. Modtageren af Odense Bys

Hans Christian Andersen Pris 2001 blev den svenske forfatter Per Olav Enquist, der fik prisen på 100.000 kr. for sit skuespil »Från Regnormarnars Liv«.

Yderligere tre H.C. Andersen-priser, der meget praktisk har fået numrene et til tre, blev tildelt forfatteren og forskeren Erik Dal, skuespilleren Susse Wold og den russiske illustratør Boris Dodorov. Med priserne følger en bronzestatue udført af kunstneren Jens Galschiøt.

Børsen

4-APR. 2001

Priser til H.C. Andersens fortolkere og formidlere

Odense Kommune og H.C. Andersen priskomiteen uddelte mandag fire priser til kendte fortolkere og formidlere af den kendte eventyrforfatter. Prisuddelingen fandt sted på Odense Rådhus og blev overværet af bl.a. prinsesse Alexandra og kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen.

Modtageren af Odense Bys Hans Christian Andersen Pris 2001 blev den svenske forfatter Per Olav Enquist, der fik prisen på 100.000 kr. for sit skuespil »Från Regnormarnars Liv«.

Yderligere tre H.C. Andersen-priser, der meget praktisk har fået numrene et til tre, blev tildelt forfatteren og forskeren Erik Dal, skuespilleren Susse Wold og den russiske illustratør Boris Dodorov. Med priserne følger en bronzestatue udført af kunstneren Jens Galschiøt. (RB)

Århus Stiftstidende

5 APR. 2001

Priser til H. C. Andersen-formidlere

Odense Kommune og H. C. Andersen priskomiteen har uddelt fire priser til kendte fortolkere og formidlere af eventyrforfatteren. Prisuddelingen fandt sted på Odense Rådhus og blev overværet af bl.a. prinsesse Alexandra og kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen.

Modtageren af Odense Bys Hans Christian Andersen Pris 2001 blev den svenske forfatter Per Olav Enquist, der fik

prisen på 100.000 kr. for sit skuespil »Från Regnormarnars Liv«.

Yderligere tre H. C. Andersen-priser, der meget praktisk har fået numrene et til tre, blev tildelt forfatteren og forskeren Erik Dal, skuespilleren Susse Wold og den russiske illustratør Boris Dodorov.

Med priserne følger en bronzestatue udført af kunstneren Jens Galschiøt. RB

Morgenposten
Fyens Stiftstidende

22 MRS. 2001

Prinsesse Alexandra overrækker Odense Bys Hans Christian Andersens Pris på døgterens fødselsdag.

FOTO: PETER LETH-LARSEN

Prinsesse Alexandra overrækker HCA-pris

EVENTYR-HÆDER:

Fire priser overrækkes på rådhuset

Af John Borgkilde
jbo@fyens.dk

CENTRUM: Prinsesse Alexandra kommer til Odense på H.C. Andersens fødselsdag, mandag den 2. april, hvor hun kaster glans over ceremonien i forbindelse med fire prisoverrækkelser i rådhuset.

Prinsessen ankommer fra Schackenborg klokken 15.15 og i forbindelse med den oftefentlige festlighed har hun lovet at overrække den store »Odense Bys Hans Christian Andersen Pris«.

Prisen motiveres af filmmanden Ebbe Larsen, der er medlem af priskomiteen.

Det er anden gang, den store pris overrækkes. Første gang var sidste år, da prinsessen Alexandras svigermor, dronning Margrethe, »overrakte« hæderen – en stor H.C. Andersen-skulptur til borgmesteren fra Odenses japaniske venskabsby Funabashi, der har åbnet en stor H.C. Andersen Park.

I forbindelse med festligheden, der arrangeres af Odense Kommune og Hans Christian

Andersen Priskomite i fællesskab, bliver der oplæsning og musikalsk underholdning – og skuespilleren Kurt Dreyer optræder som konferencier.

Priskomiteens tre hæderspriser er bronzestatuetter skabt af kunstneren Jens Galschiøt og formet som en bog der illustrerer »Mit livs eventyr«.

Fælles for alle fire priser er, at modtagernes navne holdes hemmelige til selve dagen.

Dog kan vi fortælle, at kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen lige som sidste år i

koncerthuset motiveres og overrækker to af priserne og at præsten, forfatteren og H.C. Andersen-fortolkeren Johannes Møllehave tager sig af de sidste prisoverrækkelse.

Samme pastor Møllehave går på prædikestolen i Skt. Hans Kirke dagen i forvejen.

● H.C. Andersens 196 års fødselsdagsfest med musik, oplæsning og prisoverrækkelse på Odense Rådhus mandag den 2. april, kl. 15.30. Billetter (to pr. person) kan gratis afhentes i vagtstuen på rådhuset fra onsdag kl. 13.

Randers Amts Avis

7-APR. 2001

H. C. Andersen priser

Odense Kommune og H. C. Andersen Priskomiteen har uddelt fire priser til kendte fortolkere og formidlere af eventyrforfatteren. Prisuddelingen fandt sted på Odense Rådhus og blev overværet af blandt andre prinsesse Alexandra og kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen.

Modtageren af Odense Bys Hans Christian Andersen Pris 2001 blev den svenske forfatter Per Olav Enquist, der fik prisen på 100.000 kroner for sit skuespil »Från Regnormarnars Liv«.

Yderligere tre H. C. Andersen-priser, der meget praktisk har fået numrene et til tre, blev tildelt forfatteren og forskeren Erik Dal, skuespilleren Susse Wold og den russiske illustratør Boris Dodorov.

Med priserne følger en bronzestatue udført af kunstneren Jens Galschiøt.

Kristeligt Dagblad

- 3 APR. 2001

Priser til H.C. Andersen-formidlere

Odense Kommune og H.C. Andersen priskomiteen uddelte i går fire priser til kendte fortolkere og formidlere af den kendte eventyrforfatter. Prisuddelingen fandt sted på Odense Rådhus og blev overværet af bl.a. prinsesse Alexandra og kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen (R). Modtageren af Odense Bys Hans Christian Andersen Pris 2001 blev den svenske forfatter Per Olav Enquist, der fik prisen på 100.000 kr. for sit skuespil »Från Regnormarnars Liv«. Yderligere tre H.C. Andersen-priser, der meget praktisk har fået numrene et til tre, blev tildelt forfatteren og forskeren Erik Dal, skuespilleren Susse Wold og den russiske illustratør Boris Dodorov. Med priserne følger en bronzestatue udført af kunstneren Jens Galschiøt.

Prinsesse Alexandra blev modtaget af Skorstensfejeren og Hyrdinden, da hun i går ankom til Odense Rådhus. (Foto: Nordfoto)

23 MAJ 2001

Den nødvendige kamp

Kunstneren Jens Galschiøt prøver med sine kontroversielle værker at fortælle, at den er gal med medmenneskeligheden i Europa

Af Christian Blomgreen

- Nåh, skal du til Galschiøt, spørger taxichaufføren retorisk, da han drejer ud fra Odense Banegård. Taxichaufføren kender den kontroversielle kunstner og kan bestemt ikke lide det, han laver.

- Jeg synes, det er SÅ grimt, og så er vi ikke enige om det, han prøver at udtrykke. Det ved Galschiøt også godt, og vi har haft mange diskussioner hen over håndbremsen her i bilen, fortæller den snakkesalige chauffør. Indenfor i Jens Galschiøts enorme værksted har kunstneren sat sig til rette i sin slidte kontorstol med dagens post. Det sparsomme grå hår stritter ud til alle sider, den nussede skovmandaskjorte er, ligesom skoene, dækket af et lag hvidt gipstøv, og de blå arbejdsbukser er fyldt med huller.

- Her kommer minsandten årets afslag på støtte fra Statens Kunstfond, griner han og åbner en tynd kuvert. Og ganske rigtigt er det det traditionelle afslag, posten har afleveret i værkstedet i Odense. Brevet er kortfattet og meget formelt. De gider ikke engang skrive en begrundelse længere, men jeg ved godt, at jeg ikke får støtte, så nu sørger jeg bare for at irritere dem, forklarer han og slår op i et stort grin.

Det er nu ellers ikke, fordi Jens Galschiøt ikke formår at sætte sin kunst på dagsordenen. Både i Danmark og i udlandet har kunstneren opstillet flere af sine værker til stor fortvivlelse for myndighederne i blandt andet Kina, da han stillede sin skulptur »Skamstøtten« midt i en park i Hong Kong til minde om massakren på Den Himmelske Freds Plads i 1989. CNN var på pletten og sendte flere reportager fra den kinesiske by, og med sådan en effekt, at den stadig står og provo-

op og udtrykker sine meninger om gennem kunsten, vil han ikke betegne sig selv som en »politisk kunstner«.

- Jeg hører ikke hjemme i det politiske liv. Jeg er hverken rød, gul, grøn eller blå. Måske et eller andet sted omkring Socialdemokratiet lige som alle andre - jeg ved det sgu ikke. Jeg vil hellere betegne mig som en etisk kunstner. Jeg prøver at sætte fokus på vores etik her i Danmark og i resten af den vestlige verden. Jeg mener, at der er ved at ske en forræelse overalt i retning af noget, som ikke er særlig human eller medmenneskeligt, og som er langt fra den grundtanke, hele Europa er bygget op omkring. Vi har bygget vores grundlove og værdier på begreberne frihed, lighed og broderskab, men de værdier fjerner vi os i øjeblikket fra. Vi er ved at opbygge en mur omkring Europa, og vi sælger vores idealer for penge, mener han.

- Derfor er det meget vigtigt for mig, at min kunst bliver folkelig, for det er folket, jeg gerne vil have til at sætte spørgsmålstegn og debattere. Min kunst skal stå på gaden og ikke på et museum på et fint bord med dug.

Jens Galschiøt forstår i virkeligheden godt folks utryghed og frygt for det fremmede og uviste, og han erkender, at der er problemer, der skal løses.

- Men i vores desperation over udviklingen og over hvor hurtigt det går, glemmer vi de grundlæggende humane og medmenneskelige værdier. Jeg rejste meget i det tidligere Jugoslavien, og på en eller anden måde syntes jeg, de mindede meget om danskere. De havde for eksempel nudiststrande og var i det hele taget meget afslappede. Pludselig eksploderede det hele, og mennesker, som før levede sammen, blev ondskabsfulde og afskyelige over for hinanden. Der fandt jeg ud af, hvor papirtynd vores humanisme i virkeligheden er, fortæller Jens Galschiøt.

»Godhedens tjeneste«

- Jeg blev så rasende over, medicinalfirmaerne kræver deres patentrettigheder beskyttet selv om tusindvis af børn dør af aids, fordi de ikke kan få billig medicin. Derfor lavede jeg »Den tiende plage«, fortæller Jens Galschiøt. Der er brugt 2000 ægte dollarsedler til dette værk, hvor han bruger sit eget blod som maling.

Foto fra Jens Galschiøts hjemmeside www.aidoh.dk

Vi vil med al nødvendig magt beskytte vores velfærd, og det tvinger os til at bygge højere og højere mure for at beskytte os mod de fattige. For når alt kommer til alt, så er det penge, der er kernen i problemerne. Vi vil ikke give afkald på noget som helst her i Europa, for at fattige i de tredje lande kan få det bedre. Men det bliver vi nødt til. Vi bliver nødt til at acceptere, at vi må gå ned i levestandard - blandt andet i Danmark. Det er en erkendelse, vi må komme til, selv om den er svær, hvis vi vil hjælpe andre medmennesker, mener han.

Men der er lang vej. I øjeblikket er vi ifølge Galschiøt, inde i en ond cirkel, hvor de svage skaber syndebukke, som for eksempel

skyld. Lige så stille er vi begyndt at acceptere, at medmennesker sulter ihjel lige uden for den fiktive mur, vi har bygget omkring Europa. Så længe vi ikke mister velfærd, er det i orden, og vores »syndebuk-mentalitet« er tydelig. Prøv at erstatte ordet »invandrere« med »jøde« næste gang du læser en avis. Du vil blive rystet over tonen, mener Jens Galschiøt.

Kæmper kampen

Det kan lyde som om, Jens Galschiøt hader EU og al dets væsen, men det gør han ikke. Faktisk er han tilhænger af et europæisk samarbejde, hvor de nationale grænser ophæves.

- Hvis det skal lykkes at bryde den onde cirkel, vi er

for eksempel nudiststrande og var i det hele taget meget afslappede. Pludselig eksploderede det hele, og mennesker, som før levede sammen, blev ondskabsfulde og afskyelige over for hinanden. Der fandt jeg ud af, hvor papirtynd vores humanisme i virkeligheden er, fortæller Jens Galschiøt.

»Godhedens tjeneste«

For Jens Galschiøt er det uligheden og vores himmelråbende forskelle i muligheder, der udgør det store problem, og som får os til at pakke os mere og mere ind i bag tykke mure i Europa.

- Det værste er jo næsten, at vi gør det i »godhedens« tjeneste. Vores egen godhed,

Indre svinehund

Også herhjemme har vi oplevet, hvordan Jens Galschiøt bruger sin kunst til at provokere og sparke en debat i gang. I 1993 skabte han statuen »Den indre svinehund« og opstillede den i nattens mulm og mørke i flere byer i Danmark og Europa, så indbyggerne kunne vågne op til synet af svinehunden. I øjeblikket har han opstillet en bronzefigur midt på gågaden i Odense. Den forestiller en udsultet og døende lille dreng. På fødderne har han et par helt nye, hvide Nike-sko. »Just do it« står der på soklen.

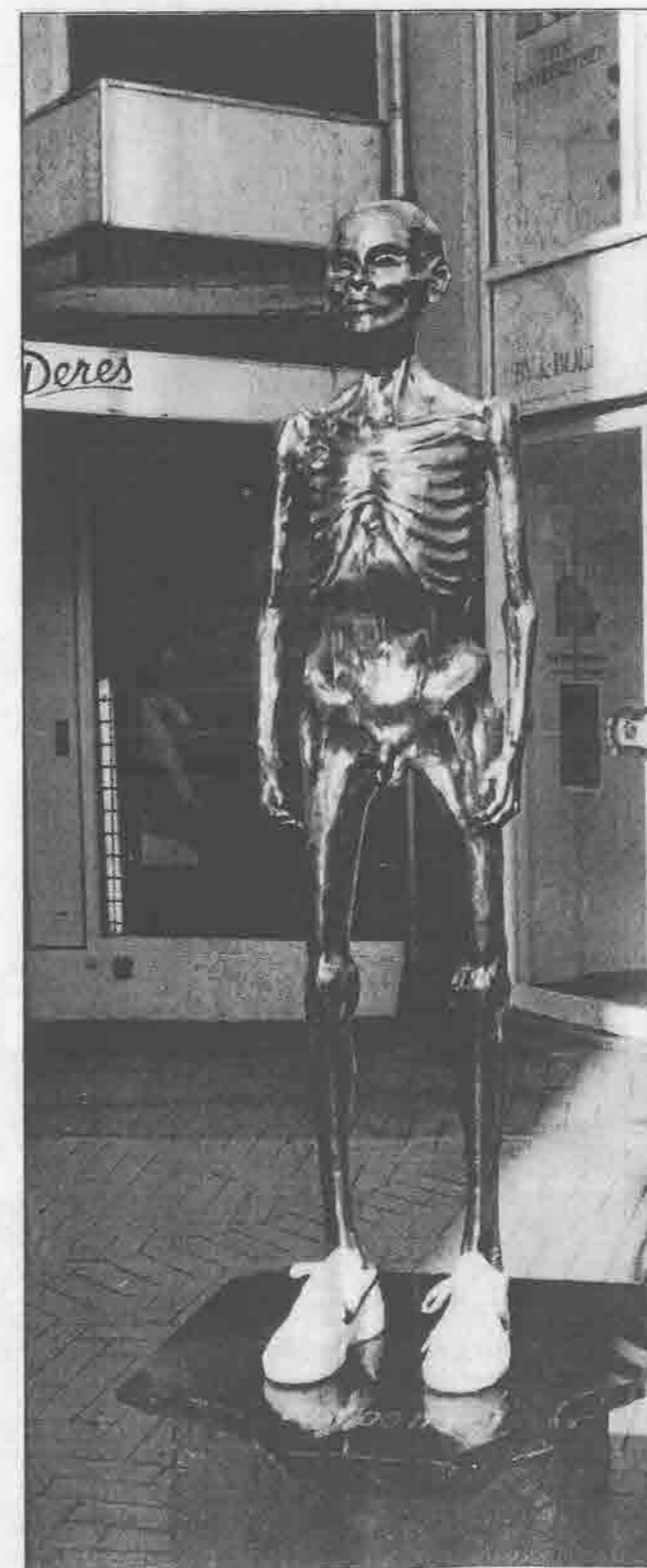
- Jeg vil sætte fokus på de store internationale firmaer, som kynisk udnytter den tredje verdens armod og billige arbejdskraft for at tjene endnu flere penge. Det er helt grotesk. Vi har også lige været vidner til medicinalindustriens forrykte retssag i Sydafrika, hvor de ville beskytte deres patentrettigheder på aids-medicinen. Imens døde tusindvis af syge børn, fordi de ikke kunne få noget billigt medicin, tordner Jens Galschiøt.

Den nu overståede retssag, hvor medicinalindustrien, med Novo Nordisk som en af aktørerne, trak sig, før dommen blev afsagt, fik Jens Galschiøt til at lave nogle store rammer på størrelse med døre beklædt med 2000 ægte dollarsedler indsmurt i blod. »Den tiende plage« kalder han dem.

- Jeg var til et aktionærmøde i Novo Nordisk, hvor jeg forsøgte at forklare, at mennesker døde hele tiden, fordi firmaerne ikke ville acceptere, at deres produkter bliver kopieret og solgt billigt. På trods af, at de her aktionærer lige havde fået 60 procent afkast på deres aktier og absolut ikke mangler noget, sad de og buede af mig. Jeg var rystet, for hvad er det for en holdning, de giver udtryk for. De vil ikke give afkald på nogle penge, selv om det koster menneskeliv. Derfor gik jeg straks hjem og lavede »Den tiende plage«, fortæller han.

Etisk kunstner

Selv om det er politiske temaer, Jens Galschiøt samler

for eksempel nudiststrande og var i det hele taget meget afslappede. Pludselig eksploderede det hele, og mennesker, som før levede sammen, blev ondskabsfulde og afskyelige over for hinanden. Der fandt jeg ud af, hvor papirtynd vores humanisme i virkeligheden er, fortæller Jens Galschiøt.

det bliver vi nødt til. Vi bliver nødt til at acceptere, at vi må gå ned i levestandard - blandt andet i Danmark. Det er en erkendelse, vi må komme til, selv om den er svær, hvis vi vil hjælpe andre medmennesker, mener han.

Men der er lang vej. I øjeblikket er vi ifølge Galschiøt, inde i en ond cirkel, hvor de svage skaber syndebukke, som for eksempel flygtninge, som så bare får det endnu sværere.

- Jeg er oprigtigt bange for, at vi er ved at blive forført af vores egen velstand, og at vi lige som Tyskland i 1930'erne er på vej ind i en massepsykose, hvor vi tillader de mest barbariske ting, for vores egen materielle

rystet over tonen, mener Jens Galschiøt.

Kæmper kampen

Det kan lyde som om, Jens Galschiøt hader EU og al dets væsen, men det gør han ikke. Faktisk er han tilhænger af et europæisk samarbejde, hvor de nationale grænser ophæves.

- Hvis det skal lykkes at bryde den onde cirkel, vi er inde i nu, kræver det, at vi står sammen. Her kan EU og resten af Europa være en progressiv kraft, som den er på mange områder. For eksempel indenfor menneskerettigheder og miljø. Men lige nu har Europa nok i sig selv, og vi tror, at vi gør alt bedst, og det må vi værne om. Jeg ved, det er provokerende at sige, men jeg tror, vi skal igennem en halv-fascistisk periode, før vi finder ud af, hvor skidt det står til. Desværre har jeg ingen svar på, hvordan vi kommer ud af denne negative spiral, og begynder at sætte pris på andre værdier end de materielle og komme tilbage til vores principper om frihed, lighed og broderskab. Det vil jeg overlade til politikerne at finde ud af. Det jeg kan gøre, er at sætte nogle paradokser op og forsøge at tvinge folk til at tænke over, hvordan de lever, og hvad de mener, forklarer han.

Det har efterhånden været en dyr fornøjelse for Jens Galschiøt at sætte refleksionerne i gang rundt omkring i verden. Det er ham selv, der betaler materialer, flybilletter og så videre, og det løber op i en årlig udgift på cirka 400.000 kroner. »Den døende dreng« på gågaden i Odense har netop lige været udsat for hærværk, hvor den fik brækket den ene arm af. Det koster Jens Galschiøt 50.000 kroner at sætte en ny på. Penge han skal have ind igen ved salg af mere »almindelige« skulpturer, og så har han en lille smykkeproduktion, som også holder ham oven vande.

- Ja, det kan sgu ikke betale sig det her. Jeg har også været på fallittens rand mere end jævnligt, men det er der ikke noget at gøre ved. Mange vil kalde det en naiv kamp, og det er det måske også, og jeg er langt fra sikker på, at jeg vinder den. Men det er en kamp, jeg bare skal kæmpe.

- Jeg vil sætte fokus på de store internationale firmaer, som kynisk udnytter den tredje verdens armod og billige arbejdskraft for at tjene endnu flere penge, fortæller kunstneren Jens Galschiøt om sin skulptur »Døende dreng - Just do it«.

Foto udlånt af Jens Galschiøt

20 JUNI 2001

Den nødvendige kamp

1014

Kunstneren Jens Galschiøt prøver med sine kontroversielle værker at fortælle, at den er gal med medmenneskeligheden

Af Christian Blomgreen

- Nåh, skal du til Galschiøt, spørger taxichaufføren retorisk, da han drejer ud fra Odense Banegård. Taxichaufføren kender den kontroversielle kunstner og kan bestemt ikke lide det, han laver.

- Jeg synes, det er så grimt, og så er vi ikke enige om det, han prøver at udtrykke. Det ved Galschiøt også godt, og vi har haft mange diskussioner hen over håndbremsen her i bilen, fortæller den smalkesalige chauffør. Indenfor i Jens Galschiøts enorme værksted har

kunstneren sat sig til rette i sin slidte kontorstol med dagens post. Det sparsomme grå hår stritter ud til alle sider, den musede skovmands skjorte er ligesom skoene, dækket af et lag hvidt gipsstøv, og de blå arbejdsbukser er fyldt med huller.

- Her kommer mindst en års afslag på støtte fra Statens Kunstfond, griner han og åbner en tynd kuvert. Og ganske rigtigt er det det traditionelle afslag, posten har afleveret i værkstedet i Odense. Brevet er kortfattet og meget forment.

- De gider ikke engang skrive en begrundelse længere, men jeg ved godt, at jeg ikke får støtte, så nu søger jeg bare for at irritere dem, forklarer han og slår op i et stort grin.

Det er nu ellers ikke, fordi Jens Galschiøt ikke formår at sætte sin kunst på dagsordenen. Både i Danmark og i udlandet har kunstneren opstillet flere af sine værker til stor fortvivelse for kry-

dighederne i blandt andet Kina, da han stillede sin skulptur »Skamstøtten« midt i en park i Hong Kong til minde om massakren på Den Himmelske Freds Plads i 1989. CNN var på platten og sendte flere reportager fra den kinesiske by og med sådan en effekt, at den stadig står og provokerer de kommunistiske ledere.

Også herhjemme har vi oplevet, hvordan Jens Galschiøt bruger sin kunst til at provokere og sparke en debat i gang. I 1993 skabte han statuen »Den indre svinehand« og opstillede den i næstens mellem og mørke i flere byer i Danmark og Europa, så indbyggerne kunne vågne op til synet af svinehanden. I øjeblikket har han opstillet en bronzefigur midt på gaden i Odense. Den forestiller en udsultet og døende lille dreng. På fødderne har han et par helt nye, hvide Nike-sko. »Just do it« står der på soklen.

- Jeg vil sætte fokus på de store internationale

firmaer, som kynisk udnytter den tredje verdens armød og billige arbejdskraft for at tjene endnu flere penge. Det er helt grotesk. Vi har også lige været vidner til medicinalindustriens forrykte retssag i Sydafrika, hvor de ville beskytte deres patentrettigheder på aidsmedicinen. Imens døde tusindvis af syge børn, fordi de ikke kunne få noget billigt medicin, tordner Jens Galschiøt.

Den nu overståede retssag, hvor medicinalindustrien, med Novo Nordisk som en af aktørerne, trak sig, før dommen blev afsagt, fik Jens Galschiøt til at lave nogle store rammer på størrelse med store dollarsedler indsmurt i blod. »Den tiende plage« kalder han dem.

- Jeg var til et aktionærsmøde i Novo Nordisk, hvor jeg forsøgte at forklare, at mennesker døde hele tiden, fordi firmaerne ikke ville acceptere, at deres produkter bliver kopieret og solgt billigt. På trods af at de her aktio-

nærer lige havde fået 60 procent afkast på deres aktier og absolut ikke mangler noget, sad de og buede af mig. Jeg var rystet, for hvad er det for en holdning, de giver udtryk for? De vil ikke give afkald på nogle penge, selv om det koster menneskeliv. Derfor gik jeg straks hjem og lavede »Den tiende plage«, fortæller han.

Etisk kunstner

Selv om det er politiske temaer, Jens Galschiøt samler op og udtrykker sine meninger om gennem kunsten, vil han ikke selv betegne sig som en »politisk kunstner«.

- Jeg hører ikke hjemme i det politiske liv. Jeg er hverken rød, gul, grøn eller blå. Måske et eller andet sted omkring Socialdemokratiet lige som alle andre - jeg ved det sgu ikke. Jeg vil hellere betegne mig som en etisk kunstner. Jeg prøver at sætte fokus på vores etik her i Danmark og i resten af den vestlige verden. Jeg mener, at der er ved at ske en forræelse overalt i retning af noget, som ikke er særlig humant eller medmenneskeligt, og som er langt fra den grundtanke, hele Europa er bygget op omkring. Vi har bygget vores grundlove og værdier på begreberne frihed, lighed og broderskab, men de værdier fjerner vi os i øjeblikket fra. Vi er ved at opbygge en mur omkring Europa, og vi sælger vores idealer for penge, mener han.

- Derfor er det meget vigtigt for mig, at min kunst bliver fulkelig, for det er folket, jeg gerne vil have til at sætte spørgsmålstegn og debattere. Min kunst skal stå på gaden og ikke på et museum på et fint bord med dug.

Gjort i godhed

For Jens Galschiøt er det uligheden og vores himmelråbende forskelle i muligheder, der udgør det store problem, og som får os til at pakke os mere og mere ind bag tykke mure

- Jeg blev så rasende over medicinalfirmaerne kræver deres patentrettigheder beskyttet, selv om tusindvis af børn dør af aids, fordi de ikke kan få billig medicin. Derfor lavede jeg »Den tiende plage«, fortæller Jens Galschiøt. Der er brugt 2000 søgte dollarsedler til dette værk, hvor han bruger sit eget blod som maling. (Foto fra Jens Galschiøts hjemmeside www.aidoh.dk)

- Jeg vil sætte fokus på de store internationale firmaer, der udnytter den tredje verdens armød og billige arbejdskraft til at tjene endnu flere penge, fortæller kunstneren Jens Galschiøt. Her ses hans skulptur »Døende dreng - Just do it«, der står på gadeplan i Odense. (Foto udlånt af Jens Galschiøt)

i Europa.

- Det værste er jo næsten, at vi gør det i »godhedens« tjeneste. Vores egen godhed. Vi vil med al nødvendig magt beskytte vores velfærd, og det tvinger os til at bygge højere og højere mure for at beskytte os mod de fattige. For når alt kommer til alt, så er det penge, der er kernen i problemerne. Vi vil ikke give afkald på noget som helst her i Europa, for at fattige i de tredje lande kan få det bedre. Men det bliver vi nødt til. Vi bliver nødt til at acceptere, at vi må gå ned i levestandard - blandt andet i Danmark. Det er en erkendelse, vi må komme til, selv om den er svær, hvis vi vil hjælpe andre medmennesker, mener han.

Det har efterhånden været en dyr fornøjelse for Jens Galschiøt at sætte refleksionerne i gang rundt omkring i verden. Det er ham selv, der betaler materialer, flybilletter og så videre, og det løber op i en årlig udgift på cirka 400.000 kroner. »Den døende dreng« på gaden i Odense har netop lige været udsat for hærværk, hvor den fik brækket den ene arm af. Det koster Jens Galschiøt 50.000 kroner at sætte en ny på. Penge han skal have ind igen ved salg af mere »almindelige« skulpturer, og så har han en lille smykkeproduktion, som også holder ham oven vande.

- Ja, det kan sgu ikke betale sig det her. Jeg har også været på fallittens rand mere end jævnligt, men det er der ikke noget at gøre ved. Mange vil kalde det en naiv kamp, og det er det måske også, og jeg er langt fra sikker på, at jeg vinder den. Men det er en kamp, jeg bare skal kæmpe.

22 MAJ 2001

Bodil Eje viser både billeder og sine flotte emaljearbejder på særudstillingen i Langes Magasin. Her ses hun i selskab med to af de andre udstillere, Leonard Olchansky og Niels Sylvest (th). (Foto Steen Westh)

Flot udbud af lokal kunst i Langes Magasin

FREDERIKSSUND: I lørdags var der fernisering på Frederikssund Kunstforenings særudstilling i Langes Magasin i anledning af Frederikssund Vikingespils 50 års jubilæum, og det trak rigtig mange mennesker til.

Fuldt fortjent, for Frederikssund Kunstforening havde samlet en imponerende mængde lokale kunstnere og tidligere bysbørn og fået sammensat en særdeles seværdig udstilling af høj kvalitet.

Ved indgangen til Langes Magasin støder man straks på den stærkt kontroversielle kunstner, Jens Galschiøt Christophersen, i form af toppen af en gigantisk skamstøtte. Oppe på 1. sal ved trappen står en tyndere udgave af skamstøtten, der er blevet en slags varemærke for kunstneren.

Selv kunne det tidligere bysbarn, som nu bor i Odense, ikke komme til ferniseringen, da han skulle åbne en ATTAC-konference i Odense.

Billed- og tekstilkunstneren Hanne Galschiøt viser i underetagen en række spændende billeder af afrikanske dyr, lavet af håndlavet papir, som hun har syet på.

Ved siden af udstiller Anne Ravn pileflettede kurve for første gang her i området.

På 1. sal sprudler det også af kreativitet. Bl.a. har Ole Kortzau nogle meget flotte croquis-collager med på udstillingen og Bodil Eje har både akrylbilleder og spændende emaljeskåle.

Som et lille kuriosum byder udstillingen også på en skulp-

Skamstøtten af Jens Galschiøt Christophersen er en af de spændende kunstværker, der er med på Frederikssund Kunstforenings særudstilling i Langes Magasin. Ved skamstøtten ses her fra venstre Lise Aarup, kunstforeningens formand Lis Nielsen, og Anne Ravn (Foto: Steen Westh)

tur af stensliber og kunstner Emanuel Nielsen, der var med til at stifte Frederikssund Kunstforening i 1945.

Udstillingen, der tæller i alt 15 professionelle kunstnere

og som virkelig er et besøg værd, kan ses frem til lørdag den 2. juni.

18 MAJ 2001

Kendte kunstnere i Langes Magasin

Fernisering på »Særimnerkunst« i morgen

FREDERIKSSUND: Der bliver tryk på i Langes Magasin i Sivegaden i morgen formiddag. Fra 11-13 er der fernisering på den store udstilling, hvor en række af de kunstnere, der er med til at male Særimnergrise, er inviteret til at vise deres værker.

Det er en omfattende og meget spændende udstilling, der lige nu er ved at blive stillet op i Langes Magasin. Det er Frederikssund Kunstforening, der arrange-

rer udstillingen i anledning af Frederikssund Vikingespils 50 års jubilæum, og det er de 15 »Særimnerkunstnere«, der udstiller smagsprøver på deres evner.

Alle kunstnerne er med til at dekorere glasfibergrise i Frederikssund i øjeblikket, men ved udstillingen i Langes Magasin er det andre værker, der bydes på. Hver kunstner har afleveret et antal værker til kunstforeningen, og der er efter sigende udsigt til trængsel i magasinet.

Ferniseringen i morgen varer fra 11-13, og undervejs vil der være et musikalsk indslag fra Thomas Sunke. Udstillingen i Langes Ma-

gasin kan ses i magasinets åbningstid frem til den 2. juni, og de 15 udstillere er:

Lise Aarup.
Sonny Asemota.
Ruben Calmer.
Bodil Eje.
Hanne Galschiøt.
Jens Galschiøt Christophersen.

Jepp Hagedorn-Olsen.
Ole Kortzau.
Niels Kreiberg.
Bernhard Lipsøe.
Leonard Olchansky.
William Skotte Olsen.
Anne Ravn.
Sten & Papir.
Niels Sylvest.

21 MAJ 2001

BRASILIANSK BESØG - Landsmødets mest synlige symbol på, at ATTAC i dag er en global bevægelse, stod den brasilianske fagforeningsleder, Joao de Oliveira for. Han beskrev, hvordan den økonomiske udvikling i Brasilien er et sindbillede på en skævvredet globalisering. Foto: Lars Skaaning

Frontkrig i ATTAC

Beboerne i Vollsmose kender absolut intet til ATTAC - selv om bevægelsen holdt sit første landsmøde her i løbet af weekenden

AF LARS MOGENSEN

Vollsmose fremstår i dag som et så udpenslet symbol på de brydsomme problemer med at integrere unge indvandre-re i det danske samfund, at det virker helt forkert, når man kommer til området for første gang - og de eneste gadekampe, man kan opspore i kvarteret, udkæmpes blandt små ivrige fodboldspillere på græsarealerne mellem beton-blokkene.

På bænkene er det også svært at få øje på den store etniske mangfoldighed. Her sidder kun blegfede mænd og slubrer håndvarme bajere i sig. Ballade er der imidlertid ikke meget af.

Ingen af de mennesker, der færdes i kvarteret har dog den svage idé om, at en lille gruppe af idealistiske ildsjæle har valgt netop deres bydel til startskuddet for dannelsen af en global bevægelse.

På vej til Abildgårdskolen

ryster alle uforstående på hovedet, når de bliver spurgt, hvor det helt præcist er, at ATTAC holder landsmøde.

Skønt bevægelsen har valgt Vollsmose som en solidarisk hyldest til global mangfoldighed, er budskabet ikke nået frem til de lokale. De tolker tilsyneladende parolen 'Tænk globalt, handl lokalt' som en opfordring til gå på indkøb i det nærliggende Center Øst, hvor snakken går om alt andet end lige ATTAC.

Brasilien er verden

På Abildgårdskolen, som er den ene af i alt tre folkeskoler i Vollsmose, har aktivisterne fra ATTAC dækket bordene op med pamfletter, løbesedler og dansk morgenbrød.

Den første taler - skoleinspektøren - indleder med at fortælle, at 80 procent af Abildgårdsskolens elever i dag er to-sprogede. Arrangørerne har også sikret sig et etnisk islæt på mødet, idet eleverne fra 7.B senere på dagen serverer egnsretter fra de over 20 forskellige lande, skolens elever kommer fra.

Landsmødets mest synlige symbol på, at ATTAC i dag er en global bevægelse, står den brasilianske fagforeningsleder, Joao de Oliveira, imidlertid for.

Han var én af drivkræfterne bag World Social Forum, som blev afholdt i den brasi-

lianske by, Porto Alegre, tidligere på året. Joao de Oliveira beskriver, hvordan den økonomiske udvikling i Brasilien er et sindbillede på en skævvredet globalisering. I den nyere samfundsforskning har man ligefrem fundet på begrebet 'brasilificering' til at beskrive det fænomen, at de rigeste bliver stadig rigere, mens de fattigste bliver fattigere:

»Efter World Social Forum i Porto Alegre er politikerne i Brasilien begyndt at rette sig ind efter ATTAC's paroler. Nu snakker de om globalisering med et 'menneskeligt ansigt'. Og dét, synes jeg, er et bevis på, at ATTAC har været med til at sætte en debat i gang, som forhåbentligt kan føre til dialog mellem regeringen og befolkningen,« siger Joao de Oliveira fra det brasilianske LO, CUT Estadual SP.

Store stridsspørgsmål

I de mange arbejdsgrupper, som er nedsat til at diskutere alskens emner, viser det sig i løbet af lørdagen, at der stadig er udbredt uenighed om, hvad ATTAC egentlig skal mene om f.eks. et helt centralt begreb som 'globalisering'.

Selv om de fleste deltagere på mødet lægger stor energi i at understrege, at det danske ATTAC ikke er splittet mellem et mindretal af 'revolu-

tionære' og et flertal af 'reformister', er det svært ikke høre netop denne modsætning, som selve den røde tråd i landsmødets diskussioner.

En formulering om, at dansk ATTAC arbejder for at »stoppe international spekulation« - i det første udkast til ATTAC's vedtægter - bliver således genstand for en lidenskabelig debat i den gruppe, der diskuterer det kommende politiske grundlag.

»Jeg synes, at det er meget uklart, hvad der menes med at ville 'stoppe international spekulation'. Lige nu er der stadig flere på midterfløjen, som erkender, at den globale udvikling ikke er holdbar i længden. Og hvis vi støder dem fra os, vil ATTAC ende med at være sekterisk,« siger Svend Aage fra ATTAC på Vestsjælland.

Han bakkes op af bl.a. Dyveke fra Vesterbro:

»Vi er ikke anti-marked. Vores mål er derimod, at markedet skal styres af demokratiske institutioner.«

Lene Junker fra ATTAC på Fyn bryder ind i debatten:

»Nej, det er ikke markedets afskaffelse, der står på vores dagsorden. Men for mig at se handler det om at forhindre, at markedet trænger ind på stadig flere områder og gør alt og alle til en handelsvare.«

Ulydighedens grænse

I gruppen, der forbereder

demonstrationerne under EU-topmødet i Göteborg i juni, er der også store uenigheder. De har vidt forskellige holdninger til, hvor grænsen for 'civil ulydighed' bør trækkes. Eftersom ATTAC er en erklæret 'ikke-voldelig' bevægelse er alle enige om, at ingen aktivister må deltage i demonstrationer, der søger direkte konfrontation med det svenske politi, som har lagt op til at afspærre området, hvor EU-ledernes mødes, med store containere. ATTAC'erne er også enige om ikke at deltage i anti-EU-demonstrationer, eftersom bevægelsen ikke har en holdning til EU som sådan.

Til gengæld er der uenighed om, hvorvidt EU-politikkerne har en demokratisk, legitim ret til at mødes. Flere mener således, at de internationale beslutningsfora har afsondret sig så meget fra 'folket', at ATTAC er i sin gode ret til at forsøge at stoppe topmødet.

Andre understreger dog, at ATTAC netop har til formål at understøtte de demokratiske valgte politikere, så de kan få både agt og magt til at træffe nogle andre og langt mere vidtgående beslutninger, end de gør i dag. Og sådan bølgede diskussionen frem og tilbage.

■ Læs mere på tema.information.dk/ATTAC

21 MAJ 2001

Særimner-parade i Langes Magasin

1014
Kunstforeningens udstilling åbnede med et brag

Frederikssund: Det blev et tilløbsstykke, da Frederikssund Kunstforening lørdag formiddag havde fernisering på 15 »Særimnerkunstneres« arbejder i Langes Magasin. De rosede ord fløj gennem de trange lokaler, og i den sidste ende fik luften også lidt ekstra krydderi.

En gruppe kendte kunstnere, knap 90 udstillede vær-

ker, over 100 gæster, en glad formand for kunstforeningen og en griserøgter i hopla. Dette var hovedingredienserne i den menu, der blev budt på i Langes Magasin i lørdags. Kunstforeningen serverede, og det smagte godt.

Den røde løber var da også rullet ud over Sivegaden, flagene var på plads, og lurblæserne markerede på slaget 11, at nu åbnede udstillingen med »Særimnerkunstneres« arbejder. De 15 deltagende kunstnere i udstillingen er de samme kunstnere, som deltager i dekorationsarbejdet på de mange glasfibergrise, der er

ankommet til Frederikssund i år i anledning af vikergerens 50-års jubilæum, men i Langes Magasin viser kunstnerne helt andre sider af deres evner.

Skulpturer, malerier, pileflet, keramik, emaljearbejder, installationer og tegninger fyldte da også godt op i lokalerne, men det var lykkedes kunstforeningen at få plads til næsten det hele.

- Da vi startede med at stille op, tænkte vi, hvad er det, vi har indladt os på, sagde Kunstforeningens formand Lis Nielsen i sin ferniseringstale, men det endelige resultatet var hun godt tilfreds med.

Lis Nielsen lagde dog ikke skjul på, at det var et hektisk arbejde at få samlet de 15 kunstneres værker sammen og mindst lige så svært at få dem hængt op i magasinet.

Noget i luften

Så blæste lurblæserne igen, og griserøgter Bert Walter tog ordet. Bert Walter er den egentlige ophavsmand til det nuværende glasfibergriseri i Frederikssund, og han har på den måde også en vigtig rolle i den aktuelle udstilling.

- Grisen er et prægtigt dyr, sagde Bert Walter, der i dagens anledning igen havde brugt opfindsomheden og købt et gult gummislips med en lyserød gris på.

Det slips var årsag til flere misundelige blikke, og det kan oplyses, at det kan købes i »Festshoppen« i Frederikssund.

- Ligesom mennesket er grisen nem at tæmme, og det er nok også baggrunden for, at man kan få kunstnere af denne kaliber til at være med i alt det her, og ingen har foreløbigt sagt nej, råbte Bert Walter til forsamlingen, der tog godt imod griserøgterens tale.

- I dag har vi vist, at en skør idé kan bære frugt, sagde han videre, og så fik de ti af de 15 fremmødte kunstnere hver en lille spiselig grisevingummi, en såkaldt Særimner-medalje, der blev båret ind på et fad.

En af de kunstnere, som Bert Walter har fået til at male en gris, er Leonard Olchansky, der de sidste 30 år

Kunstnere og arrangører tog opstilling foran Langes Magasin. Fra venstre ses Bert Walter, Niels Sylvest, Lise Aarup, Leonard Olchansky, Bernhard Lipsø, Lis Nielsen, Inge Lise Øhrberg, Sonny Asemota, Jeppe Hagedorn-Olsen, Anne Ravn og Bodil Eje. Derudover deltager Ruben Calmer, Hanne Galschiøt, Jens Galschiøt, Ole Kortzau og William Skotte Olsen på udstillingen i Langes Magasin.
Foto: Lars Skov

har boet i Fristaden Christiania, som han var med til at grundlægge. Og Olchansky satte sit eget personlige præg på festlighederne i Langes Magasin i lørdags, for midt i det hele fyrede han op i den medbragte pibe, og duften af cannabis fik smilene frem på både kunstneres og gæsters læber.

- Hva'pikker, det gør jo ikke noget, vurderede både Bert Walter og Lis Nielsen, og det lille indslag fra Olchansky var da også blot med til at understrege, hvor frit, festligt og folkeligt det

egentlig var i Langes Magasin i lørdags.

Galschiøts Skamstøtte

Blandt de deltagende kunstnere i »Særimner-projektet« er flere andre ganske kendte og etablerede.

En af dem er Odense-kunstneren Jens Galschiøt, der faktisk er vokset op i Frederikssund, og i Langes Magasin udstiller han blandt andet toppen af hans otte meter høje Skamstøtte.

Skamstøtten, der består af 50 smerteligt forvredne menneskekroppe, blev rejst første gang i Hong Kong i 1997, og siden har den været verden rundt, men nu er toppen altså nået til Frederikssund.

Toppen af Galschiøts Skamstøtte er dog bare et godt tilbud på udstillingen i Langes Magasin, og det er nærmest en umulighed at fortælle om alt det, der lige nu står eller hænger i magasinet.

- Kunst skal ikke beskrives, det skal opleves, sagde

Lis Nielsen i sin tale, og den opfordring lader vi derfor gå videre her.

15 »Særimnerkunstneres« arbejder kan ses frem til den 2. juni. Tirsdag til fredag er der åbent fra 13-17, lørdag fra 10-13 og søndag fra 13-17.

simon

Tre af de deltagende kunstnere puster ud. Fra venstre er det Lise Aarup, Niels Sylvest og Leonard Olchansky.
Foto: Lars Skov

1014

Den nødvendige kamp

- Jeg blev så rasende over, medicinalfirmaerne kræver deres patentrettigheder beskyttet selv om tusindvis af børn dør af aids, fordi de ikke kan få billig medicin. Derfor lavede jeg »Den tiende plage«, fortæller Jens Galschiøt. Der er brugt 2000 ægte dollarsedler til dette værk, hvor han bruger sit eget blod som maling. (Foto fra Jens Galschiøts hjemmeside www.aidoh.dk)

park i Hong Kong til minde om massakren på Den Himselfreds Plads i 1989. CNN var på pletten og sendte flere reportager fra den kinesiske by, og med sådan en effekt, at den stadig står og provokerer de kommunistiske ledere.

Kunstneren Jens Galschiøt prøver med sine kontroversielle værker at fortælle, at den er gal med medmenneskeligheden i Europa. - Vi accepterer, at mennesker sulter ihjel lige uden for Europas grænser, men vi gør ikke noget, fordi vi er bange for at miste velfærd, mener han

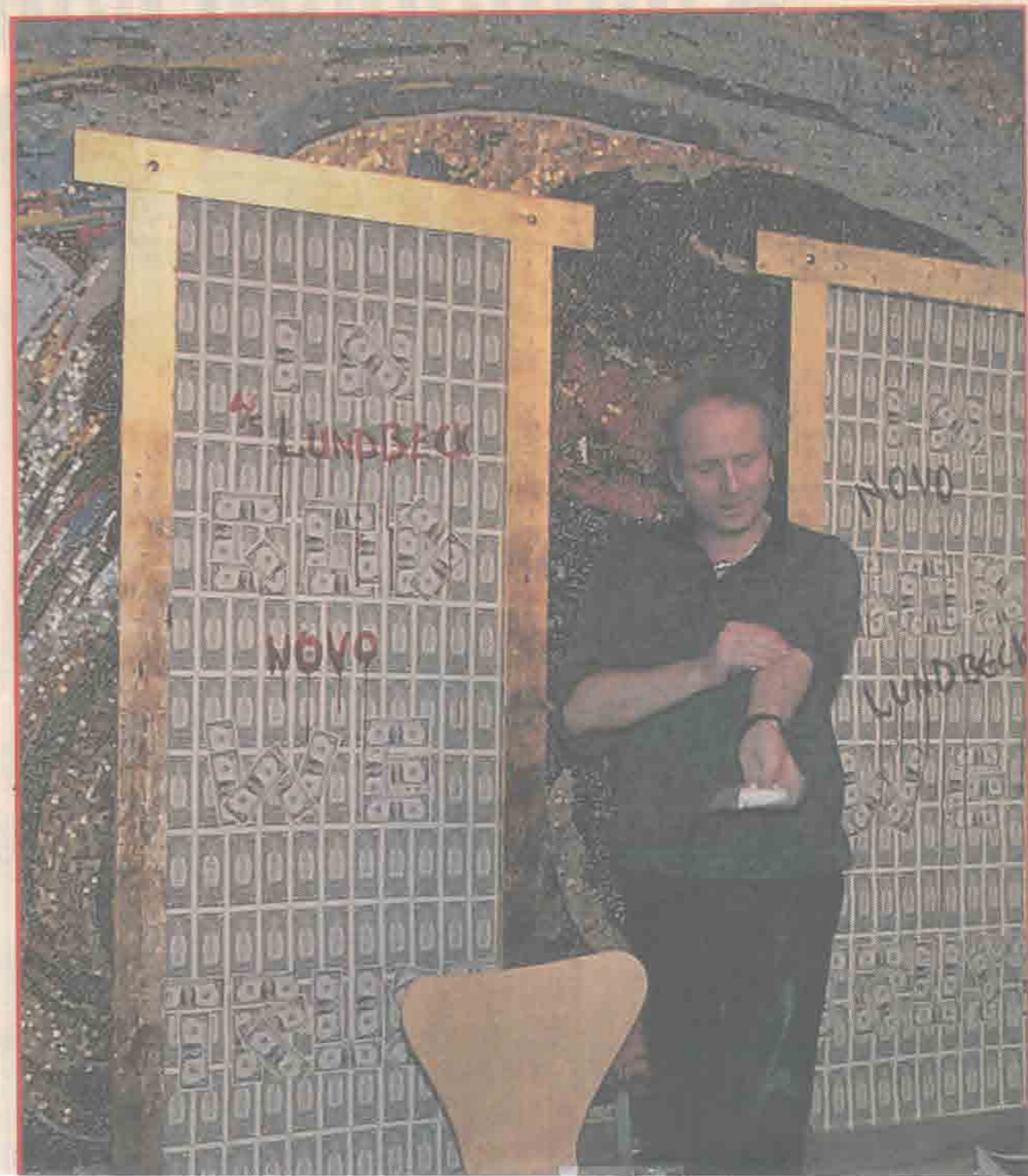
Indre svinehund

Også herhjemme har vi oplevet, hvordan Jens Galschiøt bruger sin kunst til at provokere og sparke en debat i gang. I 1993 skabte han statuen »Den indre svinehund« og opstillede den i nattens mulm og mørke i flere byer i Danmark og Europa, så indbyggerne kunne vågne op til synet af svinehunden. I øjeblikket har han opstillet en bronzefigur midt på gågaden i Odense. Den forestiller en udsultet og døende dreng lille dreng. På fødderne har han et par helt nye, hvide Nike-sko. »Just do it« står der på soklen.

- Jeg vil sætte fokus på de store internationale firmaer, som kynisk udnytter den tredje verdens armod og billige arbejdskraft for at tjene endnu flere penge. Det er helt grotesk. Vi har også lige været vidner til medicinalindustriens forrykte retssag i Sydafrika, hvor de ville beskytte deres patentrettigheder på aids-medicinen. Imens døde tusindvis af syge børn, fordi de ikke kunne få noget billigt medicin, tordner Jens Galschiøt.

Den nu overståede retssag, hvor medicinalindustrien, med Novo Nordisk som en af aktørerne, trak sig for dommen blev afsagt, fik Jens Galschiøt til at lave nogle store rammer på størrelse med døre beklædt med 2000 ægte dollarsedler indsmurt i blod. »Den tiende plage« kalder han dem.

- Jeg var til et aktionærmøde i Novo Nordisk, hvor jeg forsøgte at forklare, at mennesker døde hele tiden, fordi firmaerne ikke ville acceptere, at deres produkter bliver kopieret og solgt billigt. På trods af, at de her aktionærer lige havde fået 60 procent afkast på deres aktier og absolut ikke mangler noget, sad de og buede af mig. Jeg var ry-

18 MAJ 2001

1014

Den nødvendige kamp

Kunstneren Jens Galschiøt prøver med sine kontroversielle værker at fortælle, at den er gal med medmenneskeligheden i Europa. - Vi accepterer, at mennesker sulter ihjel lige uden for Europas grænser, men vi gør ikke noget, fordi vi er bange for at miste velfærd, mener han

AF CHRISTIAN BLOMGREEN

Nåh, skal du til Galschiøt, spørger taxichaufføren retorisk, da han drejer ud fra Odense Banegård. Taxichaufføren kender den kontroversielle kunstner, og kan bestemt ikke lide det, han laver.

- Jeg synes, det er SÅ grimt, og så er vi ikke enige om det, han prøver at udtrykke. Det ved Galschiøt også godt, og vi har haft mange diskussioner hen over håndbremsen her i bilen, fortæller den snakkesalige chauffør. Indenfor i Jens Galschiøts enorme værksted har kunstneren sat sig til rette i sin slidte kontorstol med dagens post. Det sparsomme grå hår stritter ud til alle sider, den nussede skovmandsskjorte er, ligesom skoene, dækket af et lag hvidt gipsstøv, og de blå arbejdsbukser er fyldt med huller.

opstillede den i nattens mulm og mørke i flere byer i Danmark og Europa, så indbyggerne kunne vågne op til synet af svinehunden. I øjeblikket har han opstillet en bronzefigur midt på gågaden i Odense. Den forestiller en udsultet og døende dreng lille dreng. På fødderne har han et par helt nye, hvide Nike-sko. »Just do it« står der på soklen.

- Jeg vil sætte fokus på de store internationale firmaer, som kynisk udnytter den tredje verdens armod og billige arbejdskraft for at tjene endnu flere penge. Det er helt grotesk. Vi har også lige været vidner til medicinalindustriens forrykte retssag i Sydafrika, hvor de ville beskytte deres patentrettigheder på aids-medicinen. Imens døde tusindvis af syge børn, fordi de ikke kunne få noget billigt medicin, tordner Jens Galschiøt.

Den nu overståede retssag, hvor medicinalindustrien, med Novo Nordisk som en af aktørerne, trak sig før dommen blev afsagt, fik Jens Galschiøt til at lave nogle store rammer på størrelse med døre beklædt med 2000 ægte dollarsedler indsmurt i blod. »Den tiende plage« kalder han dem.

- Jeg var til et aktionærmøde i Novo Nordisk, hvor jeg forsøgte at forklare, at mennesker døde hele tiden, fordi firmaerne ikke ville acceptere, at deres produkter bliver kopieret og solgt billigt. På trods af, at de her aktionærer lige havde fået 60 procent afkast på deres aktier og absolut ikke mangler noget, sad de og buede af mig. Jeg var rystet, for hvad er det for en holdning de giver udtryk for. De vil ikke give afkald på nogle penge, selv om det koster menneskeliv. Derfor gik jeg straks hjem og lavede »Den

30 MAJ 2001

- Jeg var på både hash, speed og LSD

- Kunstnere skal ikke være for møtte. Jo større økonomisk sikkerhed, desto mindre sæser man, og desto mindre væsentlig kunst får man.

- Personligt føler jeg, at jeg satser mit liv borte gang, jeg kaster mig over et projekt.

- Jeg bruger alle mine penge på husholdning, og når jeg er i gang med et projekt, er jeg hængt med, hvad det koster. Det rykker mig nogle gange bagover, når jeg ser regningsrækker.

- Til gengæld bruger jeg aldrig penge på mig selv, siger kunstneren og samfundskritikeren, Jens Galschielt, og ler højt.

De højtkulturelle afviser hans kunst

Galschielt er en rosende af mange ord og mange mening. Og uglest er han på det højtkulturelle pædagog.

- Kunstnerisk og socialt er jeg ulineært i konstaterede. De betragter mig som et kunstnerisk fossil, der har et udtryk som i 1890-tallet. Jeg bruger min kunst som kommunikation med folket, og det er ikke så.

- Skatteministeriet siger nej, tre år gang jeg spørger om penge til et projekt. Bare se

her, fortæller Galschielt og vifter med et friskt afslag.

- Men jeg kan heldigvis klare mig uden, siger Odense-kunstneren.

- *Head var du blevet, hvis du ikke var blevet kunstner?*

- Hvis jeg ikke havde været så udfærdsvanskelig som jeg, var jeg blevet atomfysiker. Det var mit største ønske som barn. Men jeg havde ikke evnerne - er ordblind.

- I dag er jeg ikke i tvivl om, at jeg er et DAMP-barn, der er blevet voksen. Jeg var hyperaktiv og fik nervepiller allerede som lille. Min forældre blev skilt, da jeg var fem år, og jeg kom på julemærkehjem nogle måneder for at blive rettet op.

- *Har du da planlagt en dag og søgt, at min søn var død. Det rystede jeg meget vedtænkt på. Jeg blev helt kollet i hovedet - jeg kunne slet ikke finde ud af at blive svigret så meget.*

- Allerede som 13-årig var jeg ude i et misbrug, og fem år senere blev jeg 17 år gammel og alt, hvad der kunne misbruges. Jeg fikede dog ikke - men jeg tog hash, tog speed og LSD.

- At jeg klarede mig igennem, at jeg var enestående god til at læse lærebøger og læser, som jeg nogle på strøget i København. Jeg tjente mange

Odenses internationale provokunstner ser sig selv som et DAMP-barn, der er blevet voksen - men inden da måtte han igennem en hård opvækst som misbruger

Jens Galschielt med forlægget for skulpturen "Jani da it", som netop har været udstillet i galleriet. Den var en protest mod den multinationale virksomhed Nike, der efter kunstnerens mening udnytter 3. verdens fattige. Studier af anoreksi-patienter ligger til grund for skulpturen.

penge, og jeg var aldrig på skolerne rent økonomisk.

- Som 17-årig slappede jeg fuldstændig med misbruket. Min far, som var en klog mand, betalte for et ophold på Den Rejende Højstole på Færø, og her mødte jeg nogen, der opuserede politik, og det var interessant.

- Jeg mødte også Anni Petersen og var til nogle møder med hende. Vi havde kritik, og han lyttede pænt. Bagefter gik han vist hjem og gjorde, lige som det passede ham.

- *Head er det bedste ved dit arbejde?*

- At jeg lever lige, hvad jeg vil. Jeg får en idé, og så gør jeg det. Jeg har ingen begrænsninger. I virkeligheden arbejder jeg jo slet ikke. Det er et privilegium. Det er et liv.

Pebet ud af medicin-aktionærer

Hvilken person - det eller levende - foretager du mest?

- Det er sig selv.

- Jeg har aldrig tænkt på det. Men det må være Hitler.

- På trods af det, jeg havde, er jeg ikke en person, der hader andre. Jeg tror ikke på personlig ondskab, men jeg tror, mennesker handler ud fra økonomiske stemninger.

Tekst: Hanne Kærsted **Foto: Hanne F**

Her er en af grundene til, at Jens Galschielt aldrig er blevet rig. Denne skulptur lavede han til Unesco. Organisationen fastholdt penge, men Galschielt lavede den alligevel - for egne midler og lånte den ud til fonden. - Jeg har udnyttet dem med alle de skriftlige, der nogenstede er lavet, fortæller han.

- Det er også det, jeg forholder mig til i mit arbejde: den ideologiske og moralske ondskab. De fleste mennesker er i virkeligheden ikke nogle satsere, og intet er jo sort/hvidt.

- Selv Hitler var sikkert ikke kun jødedræber. Eva Braun må vel være blevet forelsket i et eller andet godt ved ham.

- *Hvad kan gøre dig virkelig rasende?*

- Svig og uretfærdighed. Mennesker der støder på, men som viser sig at være rædder. Døbtetnural er også slemt. Mennesker, der er så korrumperede langt ind i sjælen, at de ikke er seriøse. Jeg kan kun forholde mig til og respektere mennesker, der siger deres ærlige mening.

- Men igen...

- Jeg er ikke en person, der bliver rasede... og dog.

- Det var lige før jeg blev død på Nova Nordisk generalforsamling for nylig. Jeg var inviteret af de kritiske aktionærer til at fortælle om det umoraliske i, at medicinfirmernes har en formel, der kan hjælpe mennesker med AIDS og så ikke vil dele den med de fattige. Hvilket værdigrundlag er det...

- Mens jeg stod på talerstolen, blev jeg pebet ud af alle de "pæne" aktionærer. De blev simpeltthen så rasede på mig, at dirigenten måtte gribe ind. Jeg var chokeret

over, hvor tynd disse bedste-borgernes furus var.

- Og hvad fik de ud af at prøve at undertrykke kritikken: de fik "Den 10ende plange" - gjorde de. (Galschielt ser ud som en skulptur, der er et manifest om grædighed, liv og død, red.)

- *Tror du på gud - og i givet fald hvilken gud?*

- Jeg tror ikke på den kristne gud i hvert fald. Men jeg tror, der er mere mellem himmel og jord end luft, og jeg ved, at mange mennesker opfatter mit arbejde i reines forstand.

- Jeg arbejder vel også fra et kristent livsgrundlag. Mit barskab er fundamentalt menneskeløst. Sådan som det i virkeligheden bør være for alle kristne.

- *Jeg holder til fordrag i kirker eller andre trosamfund, og får nydelige oplevelser, at de bad for mig i Motodokirken her i Odense, og det er ikke noget, der sker så tit. Jeg syntes, det var dejligt. Flot.*

Er også selv en "udnyttet"

- Du kæmper mod udnyttelse i verden. Udnytter du selv nogen?

- Ja, det gør jeg da. Dels er jeg arbejdsgiver for adskillige mennesker her på værelset, og det får jeg da et vist udbytte ud af.

- Men jeg udnytter også politiske og journalistiske for at fremme min sag. Ja, jeg behandler dem ligefrem dårligt somme tider.

- Til det sociale arbejde i København i 1995, brugte jeg diktor af børnelig op i byggerierne for at give opmærksomhed på børnelidende i verden.

- Københavns Kommune kunne jo ikke have alle de fine bebyggende til at se sådan noget, så de begyndte at jernne dem. Jeg vidste, det ville ske, og det var jo fantastisk heldigt, at CNN filmede fra det i to timer.

- Jeg ved, politiet overvejede at arresterer mig. Men i stedet endte de med at måtte give mig en undskyldning. Kommunerne kunne ikke holde til det.

- *Mens det var jo MIG, der var terroristen!*

- *Head har været det lykkeligste øjeblik i dit liv?*

- Det ved jeg sgu ikke. Det lykkeligste... langt han ud vejen har jeg jo et lykkeligt liv. Jo, sidste sommer på Roskilde Festivalen, da jeg efter et tines nerves system gennem min søn, der stod helt oppe ved scenen under Per Jørgensen.

- *Head frygter du mest?*

- At vi alle bliver afstumpede, forædles, at verden vil opleve en ny totalitær situation, hvor den indre smachand tager over. Som organisationen. Det er jeg rædselslagen ved tænken om, og det er derfor, jeg laver, det jeg gør.

- *Head er det bedste børnelidende?*

- Jeg lægger og ser tv på 20-30 år. Min mor ligger der også, og hun klarer sig i hæret. Jeg er stadig vist med at blive klar i hæret...

- *Skriver du over i Sverige?*

1014 Frivillighedsår kommer til Køge

Frivillighed er til debat i Køge den 8.-9. juni

Sognepræsten fra Kr. Såby, Poul Joachim Stender, har på flere måder gjort sig kendt gennem sine utraditionelle metoder, når det gælder at fange menighedens interesse for de kirkelige forhold. For de frivillige holder han foredrag om livsglæde.

Arkivfoto

En stor frivillighedsbus ankommer fredag den 8. juni til Køge Torv. Bussen kører rundt i landet i anledning af, at FN i år 2001 har valgt at sætte fokus på alle typer frivilligt arbejde. Weekenden byder desuden på en række workshops, der giver anledning til en debat om frivilligt arbejde i det danske velfærdssamfund. Og det er både det frivillige sociale arbejde samt idræts- og kulturforeningsarbejdet, der er til debat.

Det er FN's frivillighedsår i år, og det kommer køgenserne til at mærke, når Frivillighedsbussen, der kører rundt i hele landet, ankommer til Køge Torv fredag den 8. juni.

Derudover vil en række workshops i samme week-

end give mulighed for debat om begrebet. Det er nemlig vigtigt at gøre opmærksom på det omfattende frivillige arbejde, der bliver udført rundt omkring i landet og naturligvis også i Køge, mener projektkoordinator Kirsten Torsten Sørensen. Det anslås at omkring en million danskere udfører en eller anden form for frivilligt arbejde.

Det primære formål med weekenden er at beskrive og synliggøre det frivillige arbejde. Det er vigtigt at borgerne begynder at diskutere det her, og at organisationerne kommer i dialog, fortæller Kirsten Torsten.

Og organisationerne skulle få rig lejlighed til at komme i dialog, idet der er deltagere fra omtrent 30 foreninger, der alle gør brug af frivilliges indsats. Lige fra Alzheimerforeningen til Natteravnene i Køge.

Kunstnerisk islæt

Arrangementet starter klokken 10.30 om fredagen på Torvet med frivillighedsbus-

sens ankomst. Samtidig bliver der sat ild til to kobberskulpturer af kunstneren Jens Galschiøt. »Ildsjæle« hedder de to skulpturer. De to skulpturer viser en flamme, der vokser sig stor. Ud af flammerne vokser en række ansigter frem.

»Ildsjæle« er en kunststafet, som Jens Galschiøt har udført for Den Nationale Komite i anledning af frivillighedsåret, og tanken med værkerne er at skabe opmærksomhed omkring frivilliges indsats i Danmark. Kunstneren har tidligere stået bag meget omtalte kunstevents, som »Den Indre Svinehund« og »Skams-tøtten«.

Klokken 18.30 er der foredrag om livsglæde ved sognepræst Poul Joachim Stender, Kr. Såby, og en time senere begynder frivillighedsfesten på tværs af foreninger og organisationer med buffet fra Det Grønne Hus.

Lørdag er programmet delt op i to afdelinger. I Rådhushallen er det frivillige sociale arbejde i fokus. Mellem klokken 10.30 og

12.30 holdes tre workshops og debatoplæg med titlerne »Frivillighedsformidling«, »Selvhjælpsgrupper« og »Foreningslivet og nutidens børn og unge«.

Den anden afdeling er målrettet mod det frivillige arbejde i kulturelle foreninger, og foregår i Museumshaven. Der er fælles afslutning med musik klokken 14 i Museumshaven ved formand for Folkeoplysningsudvalget Jens Karoli.

Navnlig workshoppen »Foreningslivet og nutidens børn og unge« vil i høj grad være relevant for både idræts-, og kulturforeninger og de frivillige sociale foreninger.

Social forpligtigelse

Konsulent i Danmarks Idrætsforening Lars Kruse lægger i workshoppen op til debat om, hvilken type medlemmer foreningerne gerne vil have fat i, integration og om foreningerne har en social forpligtigelse overfor sårbare børn og unge.

Som omtalt i DAGBLADET sidste lørdag har Køge Basketball Klub med støtte fra Kommunen stablet et succesfuldt integrationsprojekt på benene, hvor det er lykkedes at tiltrække og fastholde en stor gruppe tyrkiske piger. Det er den slags man gerne vil have mere af.

Netop integration af etniske grupper i foreningerne er et vigtigt tema i frivillighedsåret, understreger Kirsten Torsten.

Hun slår samtidig fast, at opdelingen mellem kulturelle foreninger og frivilligt socialt arbejde ikke er en absolut opdeling.

Et af formålene med frivillighedsdagene er netop at starte et samarbejde mellem de sociale og de kulturelle foreninger, herunder idrætslivet, fortæller Kirsten Torsten.

For flere oplysninger om frivillighedsdagene, besøg kommunens hjemmeside på adressen: www.koegekom.dk

kristian

1 - JUNI 2001

1014 Venstrefløjen ved vingebeinet

Af Erik Staffeldt

ers@fyens.dk

VISSENBJERG: Det traditionelle grundlovsarrangement i Vissenbjerg Krohave har billedkunstneren Jens Galschiøt, der i høj grad bevæger sig politisk med sin kunst, som én af talerne.

Grundlovsarrangementet i krohaven, der hedder sådan, fordi der engang var kro, hvor der nu er kommune- og kirkekontorer samt forsamlingsbygning og ældreboliger, gennemføres som en amtslig begivenhed.

Bag det står SF og SF's Ungdom-Fyn i samarbejde med SF-Vissenbjerg.

De øvrige talere er:

Inga-Britt Olsen, amtsråds-

medlem (SF), Kamal Qureshi, hovedbestyrelsesmedlem i SF og læge, Søren Wilsted, studerende, folketingskandidat for SF.

Til en ordentlig grundlovsfest er der også musik, der leveres af Den røde Tråd - et enestående band af 25 udviklingshæmmede og deres hjælpere fra Lindebjerg Gøgl.

Den røde Tråd er 10 år gammelt og spiller alt fra rock til Lars Lilholt. Scenen er udvidet for at bandet kan være der.

Tværpolitisk

Tværpolitisk taler er Jens Galschiøt, den odenseanske politiske billedkunstner som har rejst skamstøtter mod sult, tortur og undertrykkelse,

den indre svinehund mod racismen og senest aktioneret mod medicinalindustriens profitjageri i u-landene. Han vil fortælle baggrunden for sin politiske billedkunst og nok give venstrefløjen i den rige verden en opsang.

Lokal SF-taler er Inga-Britt Olsen, medlem af Fyns Amtsråd siden 1981 stiller op til Svendborg byråd.

Kamal Qureshi betegnes som "lands-SF-taler", er af pakistansk herkomst og vil sige noget om den diskrimination, som nydanskerne stadig møder på arbejdsmarkedet og i uddannelserne.

Gøgleren Benjamin underholder børn og dermed også voksne. Han laver også gøglerworkshop for børn i et par

timer, mens de voksne lytter til taler og musik.

- Vi mobiliserer SF-Fyns amts campingvogn med kaffebar, is og telt med polser og brød og nyt pavillontelt til værn mod byger, siger amtsformand Holger Lomholt.

-De (bygerne, red.) er ganske vist afbestilt, men vi kan ikke garantere for aftalens holdbarhed.

Fyns Amts Avis

-7 JUNI 2001

Hun kunne ikke stå bedre

Læserdebat 1014

Dorit Myltoft, tidl. medl. af Folketingets Energivalg og amtsråds kandidat for Det radikale Venstre, Baggersgade 5, Nyborg, skriver:

■ Sidste sommer havde jeg den store ære at overrække Jens Galschiøts »Solfangeren« til Ærø sammen med udnævnelsen til årets Sol-Ø 2000.

Nu ser jeg, at hun har fået et blivende sted i gården ved det nye Marstal Bibliotek. Den stolte kvindeskikkelse kunne ikke få en bedre permanent opstilling end på et bibliotek, hvor oplysning er selve kernen. Jeg glæder mig til at se hende igen, for som jeg sagde ved overrækelsen er hun et fornemt symbol på den vilje og ener-

»Solfangeren« stræber mod himlen i Marstals biblioteksgård.

gi, ærøboerne har lagt for at få den fine placering på verdenskortet, når det gælder om at udnytte vedvarende energi.

Der er mange aspekter i oplysning, men lyset skal helst fanges ind.

3. juni 2001

1014 Top-politikere taler på Fyn

GRUNDLOVSMØDER: Her er hovedbegivenhederne på Fyn

Af Per Storm Madsen

psm@fyens.dk

Hvis man er til bevingede ord fra rigets førende debattører, så er der rige chancer for at suge åndelig politisk føde til sig på tirsdag.

Hele to partiledere og en minister optræder ved grundlovs møder på Fyn, og politisk interesserede fynboer kan også møde én af de mest kontroversielle skikkelser i dansk politik i de sidste mange år, Mogens Glistrup.

Fremskridtspartiets frontfigur taler ved Fyns-afdelingens grundlovs møde i Allerup Gamle Have. Det begynder kl. 14.

Den konservative partiledere, Bendt Bendtsen, er hovedtaler ved partiets arrangement i Svanninge Bakker, hvor også viceamtsborgme-

ster Jan Boye og folketingskandidat Carina Christensen går på talerstolen. Mødet begynder kl. 15.

På det tidspunkt har Dansk Folkeparti været i gang i to timer i Skovpavillonen i Assens. Her suppleres partispidserne Pia Kjærsgaard og Kristian Thulesen Dahl af gæstetaleren Åse Clausen Bjerg fra bevægelsen No-Kay. Det var Åse Clausen Bjerg, som for kort tid siden stod bag en demonstration mod massevoldtægter og angivelig undertrykkelse af muslimske kvinder.

Også Venstre holder møde i Assens. Et grundlovs møde i Hviids have, der begynder kl. 14, byder på taler af både folketingsmedlem og amtsborgmester i Frederiksborg Amt, Lars Løkke Rasmussen, og borgmester i Broby, Erling

Bonnesen.

Socialdemokratiets formodede trækplaster, bolig- og ligestillingsminister Lotte Bundsgaard, vil befinde sig på sportspladsen i Nr. Søby, hvor Socialdemokratiet i Arslev holder møde allerede fra kl. 12. Lotte Bundsgaard suppleres af den lokale borgmester, Hans Jørgensen, samt af folketingskandidat for SF, den Attac-aktive Karsten Hønge.

På Amfiscenen ved Brandts Klædefabrik i Odense kan EU se frem til at få adskillige drag over nakken. Kl. 14,45 åbner Junibevægelsens møde, og inden for EU-modstandens rammer kan programmet dårligt blive mere alsidigt. Fra venstre mod højre strækker talerlisten sig over Enhedslistens Per Berga Ramussen og Junibevægelsens Drude Dahlerup til Marianne Karls-

mose, Kristeligt Folkeparti, og Lars Christensen, der blev vraget som folketingskandidat i Middelfarkredsen, fordi han er imod EU.

Vil man lytte til meninger, der ikke udspringer af et partiprogram, så er chancen der i både Vissenbjerg Krohave (fra kl. 13,30) og på Frøbjerg Bavnehøj.

Ved SF's møde i Vissenbjerg taler bl.a. Odensekunstneren Jens Galschiøt, og i Frøbjerg er Fyns biskop, Kresten Drejergaard, hovedtaler ved en større grundlovsfest, som den lokale beboerforening arrangerer. Eftermiddagens omfattende program byder på både gymnastikopvisning, musik, et hesteshow og en trylleforestilling for de mindste.

Fredericia Dagblad

12 JUNI 2001

Modeskaber hædres med blæksprutte-kjole

Den danske modeskaber Erik Mortensen bliver torsdag hædret med en skulptur af en kjole. Erik Mortensen døde for et år siden.

Skulpturen af bronze og kobber får plads foran Beklædningsfagskolen i Odense.

Det er billedhuggeren Jens Galschiøt, der har lavet skulpturen, og han har ladet sig inspirere af Erik Mortensens berømte blæksprutte-kjole.

Skulpturen afsløres af den unge danske modedesigner Jørgen Simonsen, der er ansvarshavende førstedesigner i modehuset Versace i Milano.

Vejle Amts Folkeblad

12 JUNI 2001

Modeskaber hædres med blæksprutte-kjole

Den danske modeskaber Erik Mortensen bliver torsdag hædret med en skulptur af en kjole. Erik Mortensen døde for et år siden.

Skulpturen af bronze og kobber får plads foran Beklædningsfagskolen i Odense.

Det er billedhuggeren Jens Galschiøt, der har lavet skulpturen, og han har ladet sig inspirere af Erik Mortensens berømte blæksprutte-kjole.

Skulpturen afsløres af den unge danske modedesigner Jørgen Simonsen, der er ansvarshavende førstedesigner i modehuset Versace i Milano.

Stærke masker i vinduet

1014

Profil Optik udstiller for tiden masker af en ret kendt kunstner. Men maskerne bliver præsenteret som dem, Mads Trærup bar ved demonstrationen mod Verdensbanken i Prag. Butiksindehaveren synes dog, gymnasieeleven var uhyre naiv.

AF ELSE HØJGAARD
Telefon 7342 5123

SØNDERBORG: »Skamstøten« og »Den indre svinehund«. Det er blot to af de mange symbolske, særprægede og politiske skulpturer, som den fynske, selv lærte kunstner Jens Galschiøt Christophersen har skabt og er blevet kendt både i Danmark og udlandet for.

Desuden har Jens Galschiøt, der er uddannet smed på Lindøværftet, skabt »Kokon« i stål og bronze, der var med for Danmark på Verdensudstillingen i Sevilla i Spanien i 1992. For Beklædningsindustriens Sammenslutning har han skabt »Ringbærerens jakke« som gave til dronning Margrethe.

Nu udstiller han i Sønderborg. Hos Profil Optik i Jernbanegade kan man se de udtryksfulde kobbermasker, Jens Galschiøt Christophersen lavede for egen regning til demonstrationen mod Verdensbanken, da dens medlemmer mødtes i Prag sidste år.

Det var dengang, en vis gymnasieelev fra Sønderborg også var med på barrikaderne, nemlig Mads Trærup, der blev anholdt og fængslet dernede.

Og i Profil Optik præsenteres maskerne som dem, blandt andet Mads Trærup bar under demonstrationerne.

– Er det på grund af kunstneren, du udstiller maskerne, eller er det på grund af Mads Trærup?

– Det er mest på grund af Galschiøt, siger Preben Christensen, der har Profil Optik.

Han er selv meget interesseret i kunst, og i forretningen står en smuk skulptur af Jens Galschiøt Christophersen, som Preben Christensen har købt. Den er af kobber og forestiller en underkjole, stadig med folder som havde en kvinde lige taget den af.

Preben Christensen, der har Profil Optik i Jernbanegade, interesserer sig meget for kunst. Derfor er der næsten altid en udstilling i butikken, og som regel vælger han kunstnere, hvis værker han selv kan lide. Her står han bag en af de masker, som Mads Trærup bar under demonstrationen mod Verdensbanken sidste år i Prag. Foto: Søren Gylling

– Jeg synes, det var utrolig naivt at rode sig ind i sidegaderne. Og selv om vi har ytringsfrihed herhjemme og

kan sige, hvad man vil, herhjemme, skal man da ikke forvente det samme i andre lande, mener Preben Christensen, der nu nok synes, det er noget modigt af Mads Trærup at stå fast ved, at han ville gøre det igen.

Mens Mads Trærup sad

fængslet i Prag og der blev arbejdet på at få han hjem til Danmark, diskuterede også Preben Christensen sagen meget med andre.

Maskerne, som smeden fra Lindøværftet, har skabt, kan både ses i forretningens vinduer og indenfor i butikken.

Arbejderen

1 - JUNI 2001

»Ikke flere overgreb – Hæren ud af Chiapas«. Det er et af de krav, som en den indianske befolkning stiller, og som nu støttes af en international appel. Arkivfoto: Jette Jacobsen

Nej til indianerlov

MEXICO

Danske organisationer støtter mexicanske indianeres modstand mod nyligt vedtaget »indianerlov«

De danske organisationer Internationalt Forum, TINKU, Art in Defence of Humanism (med billedkunstneren Jens Galschiøt) og International Børnesolidaritet, har tilsluttet sig en international kampagne for anerkendelse af de oprindelige folks rettigheder og kultur i Mexico.

Kampagnen er gået i

gang efter, at den zapatistiske oprørsbevægelse i Chiapas, EZLN, og den Nationale Indianske Kongres, har erklæret aktiv modstand mod vedtagelsen af den såkaldte »indianerlov« i Mexico.

Den Nationale Indianske kongres samler repræsentanter fra størstedelen af Mexicos 56 indianske folkegrupper.

»Indianerloven« er en forfatningsmæssige reform, der drejer sig om de oprindelige folks rettigheder. Loven blev for nylig – den 25. og 27. april – vedtaget i henholdsvis Senatet og Deputeretkammeret.

I stedet krævede zapatisterne og den Nationale Ind-

ianske Kongres, vedtagelse af det lovforslag, der blev udarbejdet af Freds- og Forsyningsudvalget COCOPA i 1996 ud fra en aftale mellem regeringen og zapatisterne.

Den vedtagne »indianerlov«, der nu sendes til vedtagelse i delstatsparlamenterne, stiller de oprindelige folk væsentligt ringere end COCOPA-lovforslaget.

Den indianske befolkning får nu opbakning fra et bredt internationalt netværk af menneskerettighedscentre, solidaritetsorganisationer og fagforeninger, herunder de førnævnte danske organisationer.

De opfordrer med en

international underskriftindsamling til en reel anerkendelse af de oprindelige folks rettigheder og kultur, i overensstemmelse med det lovforslag som den mexicanske freds- og forsyningskommission COCOPA har udarbejdet med udgangspunkt i San Andrés Aftalerne, som den mexicanske regering og EZLN underskrev 16. februar 1996 under den Nationale Dialog for en retfærdig og værdig Fred. se

Læs mere på www.cikadenet.dk/ff/ og læs erklæringen i dagens avis på side 8

- 9 JUNI 2001

Frivillighed i fokus

1014
Frivillighedsdagene i Køge blev i går åbnet med manér

- Der er masser af ildsjæle i Køge, fastslog Socialudvalgsformand Maria Jakobsen.

En kæmpe blå dobbelt-dækker-bus ankom i går formiddag til Køge Torv, for at markere FN's frivillighedsår og sætte fokus på de frivilliges foreningers arbejde.

Klokken 10.30 stod den der pludselig til overraskelse for alle, der ikke var blevet orienteret om frivillighedsdagene og til glæde for arrangørerne.

Bussen kører de næste fire måneder rundt i det ganske land, og kommer på sin vej forbi 68 byer. Den karakteristisk-udseende bus huskes sikkert af mange fra den tid, hvor den fungerede som »Sikker-Sex karavane« på landets gymnasier.

Men i går handlede det altså om frivillighed, og socialudvalgsformand Maria Jakobsen gjorde i sin tale meget ud af at pointere, at der i Køge foregår et stort og vigtigt stykke frivilligt arbejde.

- Der er mange ildsjæle her i Køge, fortalte formanden til de, der var mødt frem, gennem en mikrofon, der ikke virkede helt stabil.

Som hun lagde ud med at sige, er der inden for de seneste år sket en formalisering af det frivillige sociale arbejde. Det er sket gennem politiske beslutninger, og det gør, at de frivillige er seriøse medspillere til det offentlige i dagens velfærdssamfund.

- Selvom velfærden er rimeligt godt udbygget, så er det ikke tilstrækkeligt, fortalte Maria Jakobsen, der pointerede, at flere end nogen-

sinde bor alene.

- Som erstatning for familier og naboer skaber danskerne i dag netværk på tværs og i andre typer fællesskaber, men det er ikke alle der har mulighed for det, fortsatte hun.

Hun præsenterede samtidig to mægtige skulpturer af kunstneren Jens Galschiøt ved navn »Ildsjæle«. Det særlige ved dem er, at de kan antændes og dermed viser

en flot flamme. En flamme, der ifølge kunstneren selv repræsenterer en varme mellem mennesker, der hjælper hinanden.

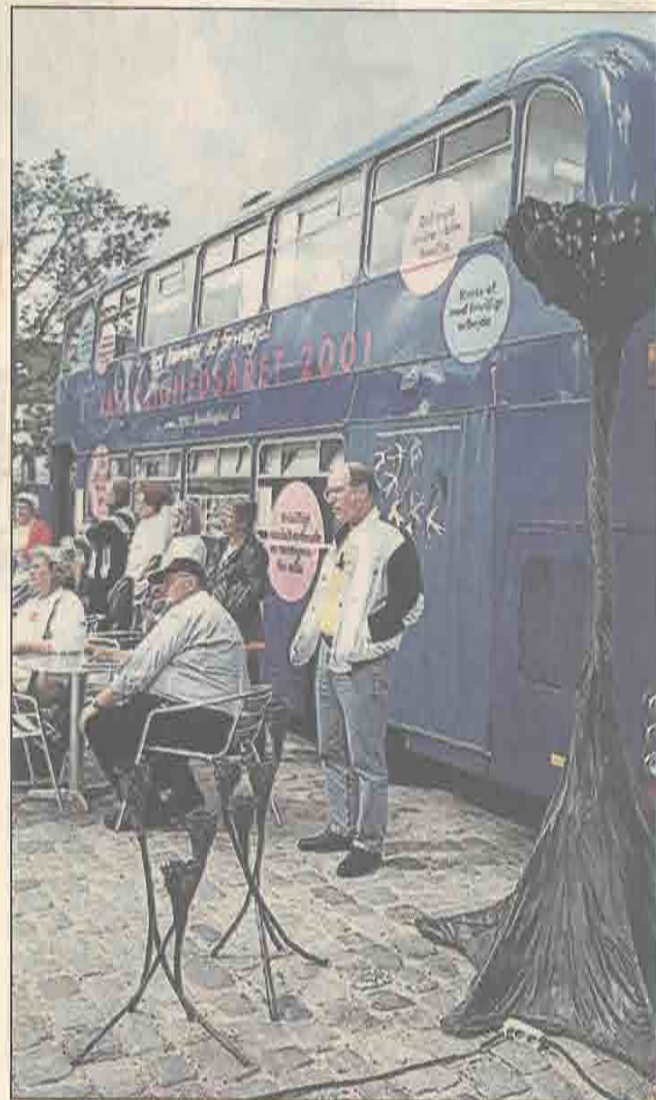
Der var også et musik indslag ved to unge musikere fra Musikskolen, der spillede nummeret »I Can't make you love me« af Bonnie Raitt. De to var henholdsvis sangerinde Sidse Marie Olsen og på piano Jimmy Hansen.

En times tid senere åbnede fotoudstillingen »Hvorfor være frivillig« i Rådhushallen med en tale af Kulturudvalgsformand Ole Nybjerg. Han glædede sig over de mange foreninger og grupper, der gør deres for at få budgettet til at gå op.

- Når vi lægger budget er det ikke let at få regnestykket til at gå op, men det ville være absolut umuligt, hvis ikke vi havde de frivillige i klubberne, institutioner og foreningerne, sagde Ole Nybjerg. Han udtalte ligeledes, at den store frivillige indsats danskerne yder, gør at vi hører til blandt de førende indenfor området.

Frivillighedsdagene blev åbnet og i dag fortsættes der med workshops og koncerter, omend Frivillighedsbussen er kørt videre til nye destinationer.

kristian

En af de to »Ildsjæle«, der blev præsenteret sammen med frivillighedsbussen. »Ildsjælene« er to figurer, der symboliserer de mange frivillige rundt omkring i landet.
Foto: Elmer Madsen

Næstved Tidende

- 7 JUNI 2001

- Det betyder uendeligt meget for mig, siger lokalformand Anne Grethe Kristensen, som her viser frivilligprisen frem sammen med Marianne Duran. Statuetten hedder Ildsjæl og er skabt af kunstneren Jens Galschiøt.
FOTO: H. C. BØRNER

Frivilligpris til SIND

En frivilligpris, uddelt i anledningen af FN's frivillighedsår, gik til lokalforeningen Sind.

Statuetten »Ildsjæl« blev overrakt af socialudvalgsformand Hilbert Skøtt (S), som gav foreningen SIND og især den nu afdøde, legendariske formand gennem mange år, Niels Jacobsen, æren for Næstveds gode tilbud til sindslidende: Værestedet Trinbrættet og Bo og Netværket på Grimstrupvej med boliger og døgnkontaktcenter.

Prisen blev modtaget af to af SINDs ildsjæle - Anne Grethe Kristensen og Ingelise Jacobsen, enke efter Niels Jacobsen.

- Vi gik op på kirkegården og lagde blomsterne på Niels' grav, fortæller Anne Grethe Kristensen. - Sidste gang jeg besøgte Niels, inden han døde, lovede jeg at fortsætte hans arbejde.

Jeg er selv pårørende til en sindslidende - min søn. Jeg vil gerne støtte de svage - og jeg får så meget igen, og jeg kan mærke, at det betyder noget for de mennesker. Når jeg kommer i Trinbrættet får jeg et kram og et hej bedste. Så jeg er nok frivillig af egoistiske grunde. Jeg kan ikke lade være!

Næstved Tidende

- 7 JUNI 2001

Pris til ildsjæle

En frivilligpris - i form af statuetten »Ildsjæle«, skabt af kunstneren Jens Galschiøt - blev i går overrakt til de lokale ildsjæle i foreningen SIND i Næstved.

Side 3

-6 JULI 2001

Censur på Nike-skulptur

Af Bente Dalgaard 1014
@fyens.dk

CENTRUM: "Just do it" - bare gør det - er titlen på en skulptur, som billedkunstner Jens Galschiøt udstillede i Vestergade under De Fynske Kunst- og Kulturdage.

Men det er ikke alt, man bare kan gøre. I alle tilfælde ikke hvis det står til Magasins chef Christian Fjeldgaard.

Han vil ikke have skulpturen, der forestiller en udhungret dreng i splinternye Nike-sko til at stå i foreningens sports-afdeling.

Jens Galschiøt havde ellers lavet en aftale med foreningens kunstforening om at udstille skulpturen der.

- Jeg synes, at det var ret flot, at en forretning, der også sælger Nike-sko, sagde ja.

- Og jeg så det som tegn på, at bekymringen for vores gløbe har spredt sig til alle steder, siger Jens Galschiøt, som i sin kunst også er optaget af udbytningen af mennesker i verdens fattige lande.

Christian Fjeldgaard var også i første omgang positivt indstillet, da avisen ringede til ham for at spørge til projektet.

- Selve figuren er sjov og fortjener at blive set. Kunst er med til at give kunderne en oplevelse, sagde Magasinchefen, som ikke havde tænkt over, at skulpturen også kan opfattes som symbol på mul-

Magasins chef annullerede aftale om at stille skulpturen "Just do it" op i butikens sportsafdeling.

FOTO: BIRGITTE CAROL HEIBERG

tionale firmaers underbetaling og brug af børnearbejdere i den tredje verden.

Og det er ikke et signal, han bryder sig om at udstille i sportsafdelingen side om side med Nike-tøj og sko.

- Alt det, den står for, er en provokation, som vi ikke kan have i Magasin. Der er tale om en aftale, som kunstforeningen har indgået. Skulpturen vil blive vist, men kun for Magasins medarbejdere, lød det derfor senere fra Christian Fjeldgaard.

-6 JULI 2001

CENSUR 1014

FOTO: BIRGITTE CAROL HEIBERG

Nike-skelettet forbudt for kunder

Jens Galschiøt, provokunstner, får ikke sin udsultede børnearbejder udstillet i Magasins sportsafdeling.

6 JUNI 2001

Galschiøt: Hvem vil gå ned i velfærd?

Af Lise Wolf
lwo@fyens.dk

VISSENBJERG: Der var en lille opsang - også til arrangøren - da kunstneren Jens Galschiøt, Odense, trådte på talerstolen ved grundlovsarrangementet i Krohaven i Vissenbjerg i går.

Her inviterede SF i Vissenbjerg i samarbejde med SF og SFU Fyns Amt, for 14. gang til

grundlovs møde.

Jens Galschiøt talte ikke om grundloven, men om to for ham at se altoverskyggende problemer i nutiden.

Miljøproblematikken og ikke mindst den globale ubalance.

- Verden er præget af folkevandringer som følge af den globale ubalance. Vi har revet Berlinmuren ned, men bygget en anden mur op i Mid-

delhavet for at afskære os fra, at de fattige får del i vores glæder.

- Vi siger, vi vil bevare vores civilisation og vores grundlov. Vi har grund til at være stolte, men jeg tror mere, det er for at bevare vores penge, vores evne til at bruge flere end 80 procent af klodens værdier sammen med den øvrige vestlige verden, at vi har bygget muren i Middelhavet.

- Vi er parate til at sælge ud af den europæiske civilisation for pengenes skyld.

Den røde tråd

- Hører man et parti, SF inklusive, som siger, at vi skal gå ned i velfærd, at benzin skal koste 25 kroner literen, fordi det er nødvendigt for at redde miljøet. Nej, det giver ikke stemmer.

- Men hvordan kan vi bilde

os ind, at det ikke skal koste os noget at redde verden, sagde Galschiøt, før han overlod scenen til orkestret *Den Røde Tråd* fra Lindebjerg i Aarup, som meget apropos netop var den røde tråd gennem programmet.

Det bød også på gøgleren Mr. Big, der efter underholdning for alle, samlede den lille håndfuld børn, der kunne tælles blandt de omkring 100,

der også var kommet for at høre amtsrådsmedlem Inga-Britt Olsen, Kamal Qureshi, der formodentlig bliver SF's første nydanske folketingsmedlem og endelig Søren Wilsted, SFU, og for at få sig en øl under solen, som godt kunne have skinnet meget mere denne småkolde grundlovsdags-eftermiddag.

12 JUNI 2001

Kunstnere imod ny plan for Filosofgangen

KUNSTSTRID: BKF

tvivler på, at overtagelse er juridisk holdbar

Af Bente Dalgaard
bd@fyens.dk

CENTRUM: Byens politikere skal ikke forvente hverken ro eller ros med den nye plan for kunstbygningen på Filosofgangen, som byrådet venttes at vedtage i morgen.

Både den lokale afdeling af BKF (Billedkunstnerne Forbund) og en gruppe på omkring 100 andre kunstnere har sendt breve til kommunen, hvor de protesterer mod planerne for udstillingsbygningen ved åen. Og deres protester viser, at der stadig er dyb splittelse mellem de to fløje, som i et par år har skændtes om husets udstillingspolitik.

Ingen af parterne føler sig tilgodeset med et forslag,

hvor kommunen i en periode på to år står for drift og økonomi, mens et udvalg på fem kunstnere skal fordele udstillingperioder og -lokaler.

Gamle aftaler

- Skåret ud i pap kan man man sige, at vi ikke uden videre vil afgive magten. Kunstnerne har altid haft fuld råderet over Filosofgangen, men den vil kommunen nu fratage os, siger Jens Galschiøt, der er formand for BKF på Fyn.

Derfor er BKF gået i gang med at undersøge, om det er juridiske holdbart, at kommunen står for alt, hvad der hedder drift og økonomi. Der ligger nemlig en række gamle aftaler for det hidtil kunstnerdrevne hus.

- Det hele er meget indvik-

let, men miseren handler i virkeligheden om, at professionelle kunstnere ikke har råd til at udstille i huset. Så vi har en interesse i at få huslejen ned, og det bliver helt umuligt, hvis vi ingen indflydelse har på, hvordan huset skal køre, siger Jens Galschiøt.

Men heller ikke den anden fløj - "amatørerne" - er tilfredse med kommunens udstilling.

Nej til 3-2 fordeling

Uffe Petersen, Odense, der selv har udstillet i bygningen, er gået i gang med at samle en gruppe, som ønsker indflydelse på lige fod med de professionelle kunstnere.

Det udstillingsudvalg, som den nye plan lægger op til,

skal nemlig bestå af tre kunstnere, udpeget af professionelle kunstnerværksteder, og to, som kommunen selv vil udpege blandt amatørerne.

Uffe Petersen har foreløbig tilsagn fra over 100, der vil være med i en åben gruppe.

- Vi repræsenterer dem, som kommunen har sat i bås som amatører. Og vi vil slet ikke acceptere en fordeling på 3-2 blot fordi vi ikke har nogen organisation bag os, siger Uffe Petersen.

Han ser helst, at der slet ikke kommer et udstillingsudvalg.

- I virkeligheden har vi kun brug for en listefører, som fordeler lokaler og perioder efter kunstnernes ønske. Og er der flere, som ønsker det samme, skal der trækkes lod.

16 JUNI 2001

■ **Jens Galschiøt**, kontroversiel odenseansk kunstner, var af sin fødeby, Frederikssund, inviteret til at udstille og lave nogle af de 100 glasfibergrise, som byen har opstillet. Jens Galschiøt afviste at deltage i projektet, som han fandt lidt for sødt, men han lovede at tænke over det alligevel, da det, som han sagde: "Det er svært at sige nej til sin fødeby". Resultatet af overvejelserne er blevet, at han opstillede to af sine berømte svinehundesulpturer midt på torvet i Frederikssund. Skulpturerne skal minde borgerne i Frederikssund om, at selv de sødeste svin har en bagside.

28 JUNI 2001

Af **Bente Dalgaard**

KORS I OVNE

■ **Jens Galschiøt**, billedhugger, har knoklet længe med et otte meter højt kobber-kors, men i weekenden gik det galt. Galschiøts ovn gik i selvsving og korset klappede sammen under nedsmeltningen. - Nu får vi rigtig travlt, puster Galschiøt. For et nyt kors skal stå klar til FDF/FPFs stor lejr på Sletten i Midtjylland søndag 8. juli.

1014
-- JUNI 2001

SVINEHUND

Svinehundsulpturer på Torvet i Frederikssund

Af **Juni**

De ændrende borgere var lidt i vildrede, da de så to svinesulpturer på torvet i Frederikssund. Men kom herefter i tanke om, at deres bysbarn, happeningkunstneren Jens Galschiøt, havde lovet at deltage i byens event, hvor der er opstillet 100 glasfibergrise rundt i byen, og udsmykket af forskellige kunstnere. Galschiøts bidrag var ikke helt efter planen, og Initiativrådet besluttede straks at iværksætte en modhappening ved at lægge store lænker rundt om de 2 skulpturer, der derefter blev flyttet op foran Domhuset, der ligger på torvet. Jeg har lagt dem i lænker siger

Bert Walter fra Frederikssund Initiativråd. Vi mener bestemt ikke at vore 100 grise skal komme i kontakt med deres indre svinehund, så vi leger med og har låst dem fast foran arresten.

De 100 grise i Frederikssund, som bl.a. er udsmykket af Ole Kortzau, Bodil Eje, Jeppe Hagedorn Olsen m.fl. er en af de mange aktiviteter i forbindelse med Vikingespillenes 50 års jubilæum. I årets vikingespil optræder der også flere grise. Både Jens Galschiøt (66184058) og Bert Walter (47312036) står gerne til rådighed med yderligere forklaringer. De 100 grise bliver solgt på en auktion den 4. august kl. 9.30 på Torvet i Frederikssund.

1014
19 JUNI 2001

Billedhuggeren Jens Galschiøt har betænkt sin fødeby Frederikssund med to af sine berømte og berygtede svinehundesulpturer i anledning af projekt Særinner-grise. Skulpturerne, der er blevet lænket fast til Arresten på Torvet i Frederikssund, skal minde folk om, at selv de sødeste svin har en bagside. Griserøgter Bert Walter (i midten) er godt tilfreds med, at svinehundene er lænket fast og ikke "blander sig" med hans søde grise i byen. (Foto: Steen Westh)

1014
17 JUNI 2001

Landslejren og kunsten

10.000 samles i begyndelsen af juli til FDF-landslejr ved Julsø.

NAKSKOV - FDF, som er en frivillig organisation for drenge og piger i Danmark, holder landslejr for 15. gang i år. Julsølejr 2001 ventes at samle 10.000 deltagere fra hele landet, hovedsagelig børn og unge i alderen 12-18 år, og den foregår på FDF's friluftscener Sletten ved Ry nær Silkeborg.

Nakskov FDF, der har cirka 30 medlemmer, deltager med otte børn og ledere. Landslejrens titel er "Kunst og myter mod Intetheden", og under lejren vil

deltagerne blive delt op i syv folk, som til sidst forenes for at tilintetgøre ligegyldigheden. De gamle myter indgår med stor vægt i lejren, der holdes i dagene 3.-12. juli.

Som led i lejren etablerer de unge også 20 repræsentative demokratiske ungdomsråd, hvor der skal lægges strategi og træffes fælles beslutninger.

Lejrens kunstprojekt, som støttes af Kulturrådet for Børn og Unge, bliver til en dokumentarfilm til tv, og den skal inspirere til andre samarbejdsprojekter mellem det frivillige foreningsliv og de etablerede kunstnere.

Foruden Nakskov er det

FDF i Stoholm, Thisted, Ellevang, Præstevang, Odense og Glostrup der har samarbejdet med professionelle kunstnere om at forberede kunstværker til Julsølejr.

Kit Kjærbye, der er maler og tegner fra Nakskov, er en af de syv deltagende professionelle kunstnere. De øvrige er mix-mediekunstneren Anna-Marie Holm, Viborg, forfatteren Bent Halter, Thisted, billedkunstneren Ole Grøn, Odde, fotografen Mikael Bang, København, billedhuggeren Gerda Thine Andersen, Tivildeleje, og skulptøren Jens Galschiøt, Odense.

Jens Galschiøts svinehunde lænket til arresten

Verdensberømte skulpturer på gæstevisit i Frederikssund

FREDERIKSSUND: Billedhuggeren Jens Galschiøt, der kommer fra Frederikssund, men nu bor i Odense, fandt projekt Særinner-grise en kende for sødt, så det takkede han nej til at deltage i.

I stedet har han sendt to af sine berømte og berygtede svinehundesulpturer til byen, hvor de nu står med nystøbte bronzehoveder og vækker til eftertanke - lænket til Arresten på Torvet i Frederikssund.

- Mine svinehunde skal min-

de borgerne i Frederikssund om, at selv de sødeste svin har en bagside. Den måde som danske borgere diskuterer invandringsproblemer på, får Svinehunden til at vokse sig stor. Hvis nogen føler sig stødt af denne provokation midt i provinsidyllen, kan det være, fordi de ubevidst genkender sig selv i de udstillede kunstværker, siger Jens Galschiøt, der er ret spændt på, hvordan folk vil reagere.

De to svinehunde stammer fra en happening, som Jens

Galschiøt lavede i 1993, hvor han opstillede 20 svinehundesulpturer overalt i Europa i løbet af to døgn. Happeningen vakte stor furor overalt, og skulpturerne til at vokse sig udsat for hærværk.

Jens Galschiøt har lige renoveret de to svinehundesulpturer i Frederikssund og hærværkssikret dem med bronzehoveder.

- De har faktisk ikke været så flotte siden 1993, fortæller Jens Galschiøt.

SUC

27 JUNI 2001

□ MINDEORD 1014

Terkel Andersen, formand for Komiteen for det internationale frivillighedsår i Danmark, skriver om en af hovedkræfterne bag markeringen af det internationale frivillighedsår i Danmark, konsulent **Paul Christian Madsen**, Højby ved Odense, bl.a.:

□ Paul Christian Madsen, der i mange år var leder af AIDS-info Fyn, blev ansat som koordinator for Frivillighedsårets planlægning og gennemførelse i august 2000. Han blev hurtigt en højt elsket og respekteret kollega

blandt medarbejderne på Center for frivilligt socialt arbejde i Odense, og i Komiteen for det internationale frivillighedsår vakte hans iderigdom, kreativitet og evne til at holde mange bolde i luften stor anerkendelse. Paul Madsen kreerede i løbet af ingen tid et meget velbesøgt site for Frivillighedsåret www.2001.frivillighed.dk, arrangerede en kæmpe kickoff-konference i Odense 5. december sidste år og fik kendte kunstnere som Jens Galschiøtt og Per Arnoldi til at skabe et kunstnerisk udtryk til markering af året.

Pauls største genistreg var en buskaravane, som i disse måneder besøger 60 byer i Danmark, hvor den lokale frivillighed får anledning til at synliggøre den frivillige, sociale indsats på lokalt plan. Han nåede at opleve startskuddet for denne karavane i Nyborg 8. maj, da repræsentanter for hundreder af landsdækkende og lokale organisationer på det sociale og sundhedsmæssige område kvitterede med begejstring og glæde. Paul Christian Madsen, der blev 49 år, vil blive savnet af frivillige i hele Danmark.

Herning Folkeblad

25 JUNI 2001

1014

Ingelise Vestergaard-Poulsen stiller gerne op som stand in, når dronning Margrethe ikke kan komme for at klippe den røde snor. Anledningen til den interimsistiske snoreklipping er, at brancheorganisationen Dansk Textil & Beklædning nu for alvor har fået et domicil, der vil noget. Ingelise Vestergaard-Poulsen er her foran indgangen til DTB flankeret af sin mand, DTB-formand Niels Ole Vestergaard-Poulsen (tv), og DTB-direktør Jens Bollerup.

Tekstil-domicil i flot stil

Dansk Textil & Beklædning har forladt midtbyen og indtaget Birk Centerpark i nyt, elegant hovedsæde

Af VIBEKE LARSEN

Fredag holdt brancheorganisationen Dansk Textil & Beklædning åbent hus i sit nye, flotte domicil i Birk Centerpark og tog dermed en sidste

afsked med hovedsædet i Herning midtby, hvor organisationen har holdt til oven på Trianon Conditori i mange år. Medlemsvirksomheder, leverandører og andet godfolk var mødt frem i Birk Centerpark for at ønske tillykke med det nye hus og snuse til alle de mange herligheder, som det nye domicil indeholder.

Blandt andet kunne de opleve det toptunede konferencerum med alskens elektronisk isenkram, som medlemsvirksomhederne kan benytte sig af til daglig - heriblandt videoudstyr, så man for eksempel kan

sidde i Herning og live se på stofprøver hos leverandøren i Italien, hvis der er tilsvarende udstyr der.

Galschiøtt bag logoet

I dagens anledning havde kunstneren Jens Galschiøtt - blandt andet kendt for skulpturerne »Den indre svinehund« - pyntet DTB-hovedsædet op med skulpturer, som var skabt efter Erik Mortensens haute couture-modeller. Informationschef Jens Bloch, DTB, oplyser i øvrigt, at skulpturerne bliver stående et stykke tid endnu, så skulle man ha-

ve lyst til at se Monsieur Mortensen-haute couture i skulpturform, er man meget velkommen til at kigge forbi, skulle folkebladet hilse at sige. Jens Galschiøtt er også manden bag DTB's logo skabt i bronze, som hænger på facaden ved domicilets indgang.

Hvid med tiden

Som det sig hør og bør i den hvide by Birk Centerpark bliver DTB-domicilet, der i øjeblikket er gråt, også med tiden »ægte« medlem af Birk-familien. Når bygningen har ændet fær-

dig, vil den nemlig også blive malet hvid, og dermed kommer den flotte sorte rotunde, som Årstiderne Arkitekter i Herning har skabt i midten af domicilet, til at fremstå endnu flottere og endnu mere markant.

Med byggeriet i Birk Centerpark har DTB fået 1800 kvadratmeter at boltre sig på, og herfra skal brancheorganisationens godt 20 medarbejdere fremover servicere medlemsvirksomheder med nyheder, lovstøt, informationer om handelsforhold, messenytt og meget, meget andet.

Fyns Amts Avis

27 JUNI 2001

Frivillige for fuld musik

En række midt fynboer er på fredag med til at markere FN's frivillighedsår

Af Birgit Bakkær

■ RINGE: Dungillie Pipe Bands fra Svenborg vil med sækkepiber og tromme få Ringe til at vågne på fredag, og samtidig er det startskuddet til en dag med det frivillige arbejde i fokus.

Med »Selvhjælp på Midtbyn« som tovholder markeres FN's internationale frivillighedsår med diverse underholdning på Torvet og Kirkepladsen. Desuden er der ved en række boder mulighed for at møde nogen af de personer, der lokalt er involveret i frivilligt arbejde.

Følgende har således en stand på Kirkepladsen: Ældre hjælper Ældre, Røde Kors Genbrug, tøjindsamlingsprojektet Litauen, Røde Kors samaritter, Mother Tereses strikkedamer, Nørkerne (Røde Kors), D.G.I., Offerrådgivningen, Hjemmeværnet, Kirkens Genbrug og U-lands-hjælp, Radio 2000 og Selvhjælp på Midtbyn.

Modeopvisning i genbrugstøj

Sækkepiberne lyder på Torvet, og herefter vil en række frivillige samt 450 unge fra DGI's ferielejr gå i optog gennem byen. Bo Andersen åbner officielt frivillighedsdagen med en lille tale på Kirkepladsen, hvor også kunstneren Jens Galschiøts to store kandelabre tændes.

Arrangørerne byder på gratis kaffe og rundstykker og den musikalske underholdning står Hanne Nicole fra Nyborg for.

Senere er det »Brødrene Sindssyg«, der sørger for spillemandsmusik.

Røde Kors viser ved en modeopvisning, hvad genbrugsbutikken kan byde på af tøj, og det samme gør Kirkens Genbrug senere på dagen. Endvidere vil samaritter fra Røde Kors ad to omgange give eksempler på deres arbejdsområde.

De forskellige indslag i løbet af dagen bindes sammen af Niels Juul Christensen.

À JOUR KLIP

Ravnsborggade 12-14
2200 København N
Tlf. 35 39 13 00

Udklip af:

Morgenposten
Fyens Stiftstidende

-7 JULI 2001

Et kors 1014 at bære

FEBERRÆDNING: Jens Galschiøts kors til FDF'erne smeltede i søndags

Af **Rikke Hyldgaard**
rhy@fyens.dk

NÆSBY: - Få det nu bare svejset. Der kommer en cementkanon om en halv time!

Jens Galschiøt tørrer silende sved af panden, mens han kommanderer.

Sammen med sine tro væbnere er han ved at konstruere en sokkel i feber-tempo.

I et af de mange rodede hjørner af hans enorme værksted ligger nemlig de krøllede rester af et kobberkors.

Det skulle efter planen være præsenteret for selveste Dronningen og 20.000 FDF'ere på Julsø-lejren i morgen. Men sidste weekend led det døden.

Galschiøt havde pakket kobber om gamle, rådne egetræstumper, som så skulle brændes ud, som man gør det med voks.

- Men vi havde ikke lige tænkt på, at træ brænder anderledes, siger Galschiøt, som måtte se sin ovn gå i buldrende selvsving i to døgn, før han turde åbne den.

- Vi kunne have brændt hele værkstedet ned, stønner han.

- Jeg håbede hele tiden, at det ikke ville se så slemt ud, når vi åbnede. Men korset var dødt. Helvede var nedkaldt over det. Og tusindvis af arbejdstimer spildt, siger han.

På sin hektiske facon, men alligevel også sært rolige. Herude i skramlet på Banevænget i Næsby er man fortvivlet over verdens tilstand. Alt andet ordner sig nok.

Og Jens Galschiøt hittede hurtigt på et andet kors til

spejderne, som vil rejse sig otte meter op i sommerhimlen, når soklen er færdigstøbt.

Smerten

Udover korset har Galschiøt hjulpet 15 lokale FDF-spejdere med at modellere masker med ansigter forvrænget af smerte.

Årets Julsø-lejr er bygget op som en mytehistorie om kampen mod Intetheden.

For at vinde den dyst behøves syv værdier, som de enkelte spejderkredse hver bringer med til lejren, blandt andet i form af kunstværker fra syv af landets kunstnere: Kraft, visdom, vilje, håb, nysgerrighed, lidenskab og smerte.

-Jeg fik smerten. Det, synes de åbenbart, passer til mig, ler Skamstøttens far.

Bange for Jesus

Maskerne hænger nu på stager i lejren, og spejderne har også lånt fragmenter af Skamstøtten til at hænge i træerne.

- Og så ville de gerne have et kors, og det har jeg altid gerne ville lave, siger Galschiøt.

- Først ville jeg have haft Jesus med på det, men jeg blev helt bange for ham, da jeg gav mig til at læse om ham, så nu blev det et kors, siger Jens Galschiøt, der bestemt ikke er kristen.

- Alt det der Gud og Helvede forekommer mig for simpelt og barnligt. Men jeg er fascineret af etikken, historierne og ritualerne, siger Jens Galschiøt.

Hans kors afsløres i dag på den store spejderlejr ved fo-

den af Himmelbjerget, når Dronningen sammen med FDF'erne - og Jens Galschiøt - har deltaget i en gudstjene-

ste.

Julsø-lejren fortsætter derefter frem til og med den 12. juli.

Selv et kors kunne ikke overleve i en brændende ovn. Så Jens Galschiøt måtte lave et nyt.

FOTO: KIM RUNE

Langt fra hjemmet – uden mælk

Af **Bente Dalgaard**
bd@fyens.dk

– Hvor vil du helst tilbringe en sommerdag?

– På min terrasse i Frankrig. Min kone er dansk/fransk, så vi har en arbejderbolig til en gammel vingård i Narbonne. Midt i et naturreservat, hvor vi kan se hejrer og alt muligt.

JENS GALSCHIØT

Jens Galschiøt er billedhugger med værksted og galleri i Næsby. Han er kendt – og berygtet – for sine internationale happenings, der sætter fokus på verdens ubalance og undertrykkelse af de fattigste.

– Hvad vil du lave?

– Ingenting. Jeg har behov for, at der ikke sker en skid.

Så jeg vil bare læse lidt information hjemmefra og måske åbne en bog.

– Hvad vil du spise og drikke?

En almindelig bøf på grill er et godt bud. Dertil selvfølgelig god fransk rødvin ... eller måske hellere et glas uhomogeniseret dansk mælk,

hvis man kunne få fat i det.

– Hvem vil du invitere som gæst?

– Gode venner. Skuespiller Ole Funch fra Gadesjakket kommer jævnligt på besøg.

– Hvad vil I tale om?

– Verden og hvordan den hænger sammen, for det er jeg altid optaget af.

Måske også om bøger, jeg har lige læst Doris Lessings nyeste, og min søn har fået Carsten Jensens "Jeg har hørt et stjernesud" og "Jeg har set verden begynde". Dem har jeg tænkt mig at gaffe til ferien.

– Hvad vil du ikke skænke en tanke?

– Jeg tænker altid på skulpturer, men jeg vil hverken tænke på at lave skulpturer eller på tidsplaner.

– Jeg vil helst høre hjemme fra værkstedet, at det går godt. Det beroliger mig.

– Men det fede ved at være i Frankrig er, at jeg ikke kan gøre noget som helst, hvis der er problemer.

– Hvilke forandringer ønsker du, der er sket i Odense, når sommeren er ovre?

– En mere social balance uden al den ballade i forhold til Vollsmose. Hvis der var mere interesse for kultur og andre værdier, der ikke fokuserer på penge, ville vi komme til at hænge bedre sammen socialt, tror jeg.

Og så ønsker jeg at kommunen kommer til at køre bedre rent administrativt.

Morgenposten
Fyens Stiftstidende

17 JULI 2001

Rikke Hyldgaard

HILSEN FRA GRØNLAND

■ "Kommunalbestyrelsen i Upernavik Kommune sender en frisk sommerhilsen til alle borgerne i Odense", lyder det i et brev til redaktionen. Og det overbringer vi naturligvis gerne. Det er fotograf Jørgen Jensen, der har den venlige hilsen med hjem til os alle. Jørgen Jensen har boet i nordgrønlandsk Upernavik i forbindelse med arbejdet med en udstilling om "upernavikkerne", som muligvis kommer til Danmark.

GALSCHIØT PÅ ROSKILDE

■ Billedkunstneren Jens Galschiøt laver andet end provokerende kunst. Mindst hvert andet år tager han alle værkstedets medarbejdere med på Roskilde Festival, hvor de sælger hjemmelavede smykker fra en bod. Således også i år.

Djurslandsposten

31. juli 2001

Her kommer de frivillige

2001 er FN's internationale Frivillighedsår, og det bliver markeret i Grenaa 3. august, hvor Karavanebussen kommer forbi på sin vej rundt til 60 byer i hele Danmark.

Karavanebussen er en dobbeltdækker, kongebå, som bliver stillet op på pladsen ved det gamle rådhus på torvet i Grenaa i nogle timer 3. august. Borgmester Gert Schou holder tale, og så kan de frivillige foreninger i Grenaa ellers fra bussen præsentere sig selv og deres arbejde for borgerne.

Og frivillige er der mange af, og de udfører et stort stykke arbejde for andre, som er af helt uvurderlig betydning for samfundet.

Buskaravanen er arrangeret af Den Nationale 2001 komité, og formålet med busrundturen er en opmærksomhedskampagne. Det er formålet at nå mennesker, som ikke normalt opsøger det frivillige sociale arbejde. Kampagnen skal skabe opmærksomhed om frivillighedsbegrebet, om frivillighedsåret og om de frivillige.

Rundt med karavanen følger Ildsjæle, en skulpturstafet, der fungerer som et symbol på de mange ildsjæle, der deltager i det frivillige arbejde. Ildsjæle er udført af den verdenskendte fynske kunstner, Jens Galschiøt.

Kodeordene for FN's frivillighedsår er fremme, styrkelse, netværk og anerkendelse, og det handler om at skabe opmærksomhed om den frivillige indsats overalt i verden og om at fejre og anerkende de frivillige.

07 JULI 2001

Plakat-1014 forslag til Frivillighed

FN har udnævnt år 2001 til Internationalt Frivillighedsår. Såvel på landsplan som lokalt vil der foregå en lang række aktiviteter, som skal skabe stor opmærksomhed omkring det frivillige sociale arbejde.

I Roskilde Amt er der forskellige initiativer i gang - bl.a. skal der afholdes en stor Frivillighedsmesse den 22. september i Roskilde Halleme.

Til at reklamere for Frivillighedsmessen skal der laves en plakat. Derfor afholdes en plakatkonkurrence, hvor vinderen af konkurrencen får at flod skulptur i køber. En ildsjæl, lavet af den kendte kunstner Jens Galschiøt. For at deltage i plakatkonkurrencen skal man være bosat i Roskilde Amt, og forslagene skal være Roskildens, Skomagergade 30 i Roskilde i hænde senest den 8. august. Flere oplysninger fås på tlf. 4632 7033.

Parlamentarisme og 1014 gadeslagsmål

Når den danske statsminister i en nytårstale kan udpege en demokratisk valgt gruppe af politikere til »ikke at være stuerene«, kan man ikke undre sig over angrebet på Pia Kjærsgaard i Flensborg. Det havde nu været bedre, om de danske parlamentarikere havde taget hinanden under armen og vandret igennem byen for på den måde at vise deres foragt for de antiparlamentariske demonstranter

AF NIELS CARL LILLEØR
provst emeritus

Det er begivenhederne i Flensborg og Göteborg i juni, der giver mig anledning til disse overvejelser.

Danske parlamentarikere mødte frem i Flensborg i anledning af festligholdelsen af danskernes årsmøde i begyndelsen af juni. Og EU-politikerne gav møde i Göteborg i anledning af forhandlingerne om udvidelsen af Den Europæiske Union.

I Sydslesvig blev de såkaldte autonome hovedaktører. De angreb Pia Kjærsgaard, der på den måde fik opmærksomheden rettet imod sin person og sit parti.

I Göteborg blev de samme vilde kræfter hovedaktører ved at knuse butiksrunder, brænde møbler fra fortovscaféerne og kaste med brosten. I en ironisk kommentar lader man den besøgende amerikanske præsident, George Bush, stille det forbavsende spørgsmål: »Sig mig, er Sverige en af slyngelstaterne?« Vildt og voldsomt gik det unægteligt til.

Det kan tilføjes fra det fynske, at Amtsgården i Odense også i denne voldsberusede juni 2001 er blevet angrebet af hætteklædte autonome, der har knust ruder og hældt maling ud overalt, samtidigt med at de har filmatiseret deres gerninger og ladet dem tilgå presse og tv, således at enhver har kunnet følge med i den enestående aktion.

Hvad er det, der foregår?

Under borgerkrigen i 1960'erne mellem muslimske tyrkere og kristne grækere gjorde jeg tjeneste på Cypren i Nicosia, hovedstaden, hvor de danske styrker havde deres vanskelige og væsentlige opgave indtil 1970. Da de dan-

ske FN-soldater var på vej over Rådhuspladsen til lufthavnen en majaften i 1969 i fem grå militærbusser med mandskab og officerer, blev vi angrebet af ungdomsoprørerne, der havde oprettet et »gadens parlament« i de år. Jeg så ned i et lille 18-årigt pigeansigt fra bussens vindue, hun hamrede løs på bussen og skreg hadefuldt: »Hipo, nazi, hipo, nazi«. Og bag hende hørtes den råbende hob, og man så et banner med påskriften: »Make love not war«. Det var den sidste hilsen fra hovedstaden til mandskabet, der skulle afsted i fredens tjeneste til en borgerkrigshæret.

På Cypren blev der i FN-hovedkvarteret skelnet mellem knust glas i gaderne »uden den øvede hånd«, og knust glas i gaderne »med den øvede hånd«. Ungdommelig ballade havde man ikke tid til at beskæftige sig med. Men hvor »den øvede hånd« tog greb om begivenhederne fra et ubestemt skjulested med målrettet terror, skærpedes opmærksomheden. Tropper fra seks FN-nationer blev tilkaldt af præsident Makarios, da de øvede hænder førte til borgerkrig. Herunder FN-tropper fra Danmark, som fik styr på den ustyrlige hovedstad.

Ofte lød det i den danske lejr: »Det kunne aldrig ske i Danmark, vi danskere skal altid hjem og ha' en kop formiddagskaffe.« Andre sagde, at det ville ske, når hadet griber de unge, som derpå organiserer sig mod »det her samfund«, da sker der noget i et folk. At der med årene er sket noget i forlængelse af opgøret i 1968 kan enhver se uden at have profetiske evner.

Mit anliggende her er at mobilisere parlamentarikerne imod partitaktikken for således at fastholde den fælles skyld og det fælles ansvar for folk og fædreland. Et politisk selvopgør med andre ord til selvbesindelse, fordi et land, der er i parlamentarisk konflikt med sig selv, er i store vanskeligheder.

En statsminister, der i sin nytårstale til nationen udpeger en gruppe i Folke-

tinget til at være urene, »stuerene bliver I aldrig«, henvendt til repræsentanterne i Folketinget for Dansk Folkeparti, lægger op til en form for fredløshed: dem kan der sparkes til uden omkostninger. Måske skulle statsministeren tage konsekvensen belært af erfaringen og udviklingen og sige som så: »Hvis det er mine ord, »stuerene bliver I aldrig«, der kan have forvoldt problemerne, tilbagekald jeg dem hermed og beklager dem. Vi er alle parlamentarikere her på tinge, vi repræsenterer det danske folk lovligt valgt og delt efter anskuelserne i vort folk.« Det er den holdning, en demokratisk valgt statsminister i et parlamentarisk system som vort bør stå inde for.

Det havde været velgørende, om de danske parlamentarikere, der rejste til Flensborg under årsmøderne for at repræsentere Danmark og ikke deres parti, havde taget hinanden under armen i bogstaveligste forstand. At Torben Rechendorff og Elisabeth Arnold havde hanket op i Pia Kjærsgaard i hver sin arm for således at vandre skulder ved skulder igennem Flensborg by for på den måde at demonstrere imod demonstranterne: Vi parlamentarikere fra kongeriget Danmark står naturligvis sammen imod alle uparlamentariske anslag. Det ville have været en god dansk hilsen at sende sydover. Netop i disse tider.

Men hvad skete der efter de autonomes truende adfærd mod Pia Kjærsgaard? Partitaktikerne løb af med sejren. Fra hver sit partitaktiske hjørne kunne den konservative Rechendorff og den radikale Arnold i tv et par dage senere fortælle seerne, at Pia Kjærsgaard »selv var ude om det«. At hun »selv havde ønsket denne konfrontation«.

Enhver kan imidlertid sige sig selv, at ingen beder om at blive udsat for chikane, overgreb og vold. Spørgsmålet er nødvendigvis ifølge en sådan gennempolitiseret tankegang, om disse

Enhver, der så billederne af den forskræmte Pia Kjærsgaard i Flensborg, kan sige sig selv, at ingen beder om at blive udsat for den slags chikane, sådan som nogle politikere siden hen har antydnet. (Foto: Nordfoto)

taktisk tænkende politikere også vil tilskrive betjentene i Göteborg, at »de selv var ude om det«. Anderledes sagt: når de kræfter slippes løs i et folk, og det er det, der er sket, som betjener sig af uparlamentariske midler med så stor og brutal energi, som tilfældet var - først i Flensborg og vildt udfoldet i Göteborg - må den politiske taktik blandt Folketingets medlemmer lægges på hylden til fordel for det parlamentariske sammenhold.

Påstanden om, at der er politikere, der bevidst påkalder sig de uparlamentariske kræfters stenkastende opmærksomhed »for at komme i fokus«, således som Torben Rechendorff og Elisabeth Arnold hævdede det om Pia Kjærsgaard i en tv-udsendelse efter begivenhederne i Flensborg, tyder på, at den lavtliggende politiske taktik har vundet hævd, en hævdvundethed, som kun kan begribes i forlængelse af statsministerens nytårstale »stuerene bliver I aldrig«. Denne undsigelse af dele af Folketingets medlemmer er en undsigelse af parlamentarismen.

Historisk skete der det under krigen, at et lovligt dansk parti, nemlig Det Kommunistiske Parti, blev kastet for ulvene efter samme princip. Det her er

ikke et spørgsmål om sympati for kommunismen, ej heller for Dansk Folkeparti. Men hvis man glemmer det fundamentale parlamentariske princip og begynder en moralsk nedvurdering af lovligt valgte folketingskolleger, da slipper man kræfter løs, der ikke må slippes løs i en nation og i et folk.

At statsminister Poul Nyrup Rasmussen kunne slippe godt fra at udnevne en gruppe af sine folketingskolleger til at være urene med tilføjelsen om, at de »aldrig« bliver stuerene, uden at de øvrige partiers repræsentanter skred ind, viser klart, at der er noget fundamentalt galt. Ikke blot på gader og stræder, men også på tinge.

Anders Fog Rasmussen kan have ret i at anfægte socialdemokraternes forsøg på at politisere statsadministrationen, men mere vægt ville det have, om det var blevet udtalt, klart og tydeligt, at alle valgte folketingsmedlemmer - fra Enhedslisten til Dansk Folkeparti - har deres selvfølgelig mandat fra vælgerne, og at deres adkomst til at gøre sig gældende på tinge er både en selvfølge og en forpligtelse.

Og kunsten er begyndt at udpege de amoralske eksistenser, og den berømte og berygtede »kunstneriske« indpisker

Galschiøt har skabt en svinhund, der kan fragtes rundt i landet til skam og skændsel.

Jeg har noteret mig, at den ubehagelige skulptur altid føres frem imod de andre. På må og få. At udpege sin politiske nabo som en uren svinhund, det berettiger langsomt, men sikkert de rene i folket til at forvalte deres foragt imod de urene med had, vold og brosten. Og til slut kommer borgerkrigen - uden danske kaffepauser. ■

1014 Masker fanger blikket

Hvordan havner masker, skabt til demonstrationerne mod Verdenbankmødet i Prag, i et forretningsvindue i Grindsted?

"Det er vores faste dekoratør, Knud Jepsens ide," forklarer optiker Morten Melvej.

"Han kender kunstneren Jens Galschiøt Christophersen og er ikke bange for at prøve noget nyt og anderledes."

Oprindelig sad maskerne på lange spyd, men nu er de monteret på granitsten og udgør et anderledes blikfang i Borgergade.

Morten Melvej kigger ud på Borgergade sammen med Jens Galschiøt Christophersens masker i optikervinduet.

"De har stor stoppeffekt. Folk kigger," forsikrer optikeren om maskerne, der er til salg. Han regner dog ikke med at sælge nogen, men ved en anden udstilling med et par motorcykler i vinduerne, oplevede optikeren, at en mand kom ind fra gaden, smed checkhæftet på disken og spurgte, hvilket beløb han skulle skrive. I D-mark. "Men vi måtte skuffe ham - den gamle Nimbus var ikke til salg."

Jydske Vestkysten
Grindsted/Varde

8 - AUG. 2001

1014 Svinehund hos Profil Optik

GRINDSTED: Kunst begået af skaberen af værker som Skamstøtten og Den indre Svinehund, fynboen Jens Galschøt Christophersen, kan opleves hos Profil Optik i den næste måneds tid. Her vil Profil Optiks brillestel være udstillet på nogle masker, som Jens Galschøt Christophersen har kreeret.

Maskerne blev benyttet ved den fredelige demonstration mod Verdensbankens møde i Tjekkiet sidste år, men da demonstrationen blev voldelig, trak Jens Galschøt Christophersen sig selv og sine masker ud af demonstrationen. sub

Vejle Amts Folkeblad

13 AUG. 2001

1014 Galschøt udstiller hos lokal optiker

Han er mest kendt for sine omdiskuterede værker som Den indre Svinehund og Skamstøtten, men det er mindre omfangsrige værker af den fynske kunstner Jens Galschøt Christophersen, der i den kommende tid kan opleves i Grindsted. Profil Optik i Borgergade

udstiller i den kommende måneds tid en række masker, fremstillet af kunstneren.

Maskerne var sammen med Jens Galschøt Christophersen med i en fredelig demonstration mod Verdensbankens møde i Tjekkiet sidste år.

Dagbladet Djursland

3 - AUG. 2001

KORT NYT

KIRKEDAGE 1014

Kirkerock i aftenkoncert

■ ÅRHUS: Med deltagelse af bl.a. ungdomspræst Per Ramsdal og nye kunstværker fra den provokerende skulptør Jens Galschiøt - kendt for skamstøtten og den indre svinehund indbyder Danske Kirkedage i aften til rockgudstjeneste med bandet Vildensky.

Rockgudstjenesten holdes i et stort telt på ASA's boldbaner på Frederiksbjerg, tager udgangspunkt i den kristne tro, men også i de unges liv her og nu. Det sker ved at droppe salmerne, give menigheden ordet og invitere et rockband midt ind i gudstjenesten.

● Rockgudstjeneste
Samlingsteltet på ASAs baner
v/Marselis Boulevard
I aften kl. 21.30-22.30

Århus Stiftstidende

- 3 AUG. 2001

KIRKEDAGE 1014

Kirkerock i aftenkoncert

■ ÅRHUS: Med deltagelse af bl.a. ungdomspræst Per Ramsdal og nye kunstværker fra den provokerende skulptør Jens Galschiøt - kendt for skamstøtten og den indre svinehund indbyder Danske Kirkedage i aften til rockgudstjeneste med bandet Vildensky.

Rockgudstjenesten holdes i et stort telt på ASA's boldbaner på Frederiksbjerg, tager udgangspunkt i den kristne tro, men også i de unges liv her og nu. Det sker ved at droppe salmerne, give menigheden ordet og invitere et rockband midt ind i gudstjenesten.

● Rockgudstjeneste
Samlingsteltet på ASAs baner
v/Marselis Boulevard
I aften kl. 21.30-22.30

10 AUG. 2001

1014

Ulla Lauritzen fik overrakt både blomster og en skulptur af Terkel Andersen, formand for kontaktudvalget ved centret for frivilligt socialt arbejde.
Foto: Thomas Freitag

Hæder til frivillig

Ulla Lauritzen fra Kvindernes Krise- og Aktivitetscenter kåret som »årets frivillighedsperson« i Esbjerg.

AF HANS JØRN KRISTENSEN
tlf. 7912 4628

Der var både blomster og en skulptur af kunstneren Jens Galschiøtt til Ulla Lauritzen, der i går blev hyldet som »årets frivillighedsperson« i Esbjerg.

Det skete i anledning af FN's internationale frivillighedsår, som under festugen i blev markeret i går med boder på Torvet fra mere end 40 frivillighedsorganisationer.

Ulla Lauritzen blev rost af blandt Terkel Andersen, formand for kontaktudvalget ved centret for frivilligt socialt arbejde i København.

- FN's fokus på frivillighedsarbejde skal være med til at skabe bedre betingelser for det frivillige arbejde, som en vigtig del af udviklingen i vort samfund, sagde Terkel Andersen, der også lante kloge ord af dronning Margrethe, der i sin sidste nytårstale blandt andet sagde: »...mod ensomhed hjælper kun menneskeligt nærvær. Det kan vi ikke overlade til andre...«.

Ulla Lauritzen blev kåret for sin mangeårige indsats i Kvindernes Krise- og Aktivitetscenter i Esbjerg, hvor hun har været med siden 1970.

Ulla Lauritzen er en central

person. Både som frivillig vagt og sin placering i bestyrelsen. Hun har desuden siden begyndelsen i 1993 været involveret i arbejdet for byens socialt udstødte.

Dette arbejde er udført i en selvhjælpsgruppe for pårørende til misbrugere, kendt under navnet Den knækkede sprøjte, hvor Ulla Lauritzen fortsat er aktiv.

Trofast og seriøs

- Ulla Lauritzen er med sin indsats et eksempel til efterfølgelse. Hun er trofast, seriøs og uden forventning om opmærksomhed om hendes person, sagde Terkel Andersen, der også rettede en tak til Diana Mose Olsen fra frivillighedsorganisationerne.

Hun er ansat af Esbjerg Selvhjælp og har været primus motor ved frivillighedens dag.

Borgmester Johnny Søtrup (V) holdt den officielle åbningstale og sagde blandt andet, at det frivillige arbejde er en af grundpillerne i det danske samfund.

- Ungdoms OL i Esbjerg i 1999, det netop overståede Cutty Sark og den festuge, vi netop står midt i, er eksempler på begivenheder, som ikke kunne realiseres uden en lang række frivillige. Men endnu mere vigtig er den frivillige indsats, som foregår i det daglige uden for rampelyset, sagde borgmesteren, og understregede, at byrådet er meget opmærksom på indsatsen.

25. august 2001

Knudby-Borup kåret som Årets Solby 2001 1014

KØBENHAVN: Den lille landsby Knudby-Borup ved Hjarbæk Fjord mellem Skive og Viborg er blevet valgt til Årets Solby.

I landsbyen har næsten halvdelen af husene solceller, nemlig 41 huse ud af 100 mulige. Dermed er Knudby-Borup den landsby i Danmark, der har den største koncentration af solcelleanlæg.

Konkurrencen om Årets Solby er udskrevet af Energistyrelsen med det formål at gøre opmærksom på byer, der udnytter solen som energikilde i form af solvarme eller solelektricitet.

Solcelleanlæggene i vinderbyen er leveret af det danske firma Gaia Solar og producerer tilsammen ca. 98.000 kWh strøm årligt. Solcellerne er fra Shell Solar, og de største anlæg er på 55 kvadratmeter. Anlæggene er blevet en slags vartegn for byen, oplyser Solenergi-centret under Teknologisk Institut i Taastrup.

Prisen overrækkes ved en festlighed i Knudby-Borup den 7. september, hvor borgmestre og hele Viborg byråd vil være til stede. Med æren følger en skulptur af kunstneren Jens Galschiøt, som også har udført kunstværker til de foregående solbyer Brædstrup, Kolding og Ærø. /ritzau/

5

26. august 2001

Årets Solby: Knudby-Borup 1014

SOLCELLER Den lille landsby Knudby-Borup ved Hjarbæk Fjord mellem Skive og Viborg er blevet valgt til Årets Solby. I landsbyen har næsten halvdelen af husene solceller, nemlig 41 huse ud af 100 mulige. Dermed er Knudby-Borup den landsby i Danmark, der har den største koncentration af solcelleanlæg. Konkurrencen om Årets Solby er udskrevet af Energistyrelsen med det formål at gøre opmærksom på byer, der udnytter solen som energikilde i form af solvarme eller solelektricitet. Med æren følger en skulptur af Jens Galschiøt, som også har udført kunstværker til de foregående solbyer Brædstrup (1998), Kolding (1999) og Ærø (2000). /ritzau/

Plakatkonkurrence og frivillighedsmesse

Man kan stadig nå det, hvis man vil deltage i konkurrencen om at lave den flotteste plakat, der skal hænges op i hele Roskilde Amt for at gøre reklame for Frivillighedsmessen i Roskilde-Hallerne den 22. september.

Plakatkonkurrencen er udskrevet i anledning af FN's Frivillighedsår. På messen i Roskilde deltager frivillige foreninger fra hele amtet, og dagen igennem vil der være masser af underholdning.

Konkurrencebetingelser kan fås hos foreningen Rosenkilden, tlf. nr. 46 32 70 33, og plakاتفorslag skal være indsendt senest torsdag 16. august. Det er en udskydelse af den tidligere frist.

Vinderen af konkurrencen vil på messen få overrakt en såkaldt ildsjæl af formanden for Socialudvalget i Roskilde Amt. Ildsjælen er en flot skulptur, lavet af kunstneren Jens Galschiøtt, som har fremstillet denne skulptur og andre kunstværker specielt til frivillighedsåret.

Ulla Christensen fra Hjælp til Rumæniens Børn sørgede for, at Nykøbing blev repræsenteret med en svale på det store netværkstæppe, der senere skal hænge på Københavns Rådhus. (Foto: Poul Erik Bilstrup)

Jydske Vestkysten, Grindsted-Billund

30. august 2001

Frivillige på turné når med bus til Tarm

Tarm får i dag besøg af en bus, der skal markere frivillighedsåret med både musik og oplysning. Mange lokale organisationer er med.

AF SUNE FALTHER

TARM: Torsdag burde være en god dag at bede om en hjælpende hånd i Tarm.

For i dag kommer der et væld af godhjertede folk til byen, når en bus fra Det frivillige sociale center i Odense kommer på visit.

Bussen er på rundfart i

Danmark for at markere 2001's status som FN's frivillighedsår, og den vil klokken 14.00 ankomme til parkeringspladsen ved Seniorgården. Her vil der være velkomst ved formanden for socialudvalget Viktor Jensen (S), hvorefter et væld af lokale afdelinger af frivillige organisationer vil være til stede for at oplyse om foreningernes arbejde og muligheden for selv at hjælpe til, forklarer koordinator Inga Thuesen fra Tømmergården:

- Vi vil meget gerne gøre opmærksom på, at det giver energi at være frivillig. Man får meget ud af at give noget til andre, siger Inga Thuesen.

FAKTA

Bussen fra Odense skal rundt til 70 byer i Danmark. Med sig har dobbeltdækkerbussen en udstilling, der blandt andet viser de to skulpturer »Ildsjæle« af kunstneren Jens Galschiøtt.

- Det er en fælles opgave at vi hjælper hinanden - det er ikke en samfundsopgave. Det er medmenneskelighed og forståelse, der mangler, og den kan man være med til at give som frivillig, siger Inga Thuesen.

Når bussen fra Odense ankommer vil der være mulighed for at se videofilm om frivilligt arbejde i bussen eller

snakke med repræsentanter for de mange frivillige organisationer ved en café, der til lejligheden etableres enten på P-pladsen eller på Seniorgården, hvis vejret er skidt. Blandt de mange organisationer repræsenteret i dag er Aflastningstjenesten, Børns Voksenvenner, Dansk Flygtningehjælp, Røde Kors' nørdere og besøgstjeneste, Æl-

drerådet, Ældre Sagen og Tømmergården. Der vil også være folk fra en række patientforeninger som Skleroseforeningen, Giftforeningen og foreningen Polio, Trafikskadede og Ulykke.

Orkester spiller

Så vel Seniorgårdens Husorkester som et band fra Ungdomsskolen spiller musik undervejs, inden bussen ved 19-tiden kører videre til Holstebro.

I Ringkøbing Amt skal bussen ud over Tarm og Holstebro også besøge Ringkøbing og Herning.

Bus i to etager havde plads til flere frivillige

Af Lars Petersen

Besøgstallet var der såmænd ikke noget galt med, da der søndag eftermiddag blev slået et slag for det frivillige, sociale arbejde på Mors. Med en engelsk dobbeltdækkerbus parkeret som blikfang på havnen i Nykøbing.

Og som lovet kom borgmester Egon Pleidrup og bød frivilligkaravanen velkommen med pæne ord om betydningen af det frivillige arbejde.

Problemet var bare, at langt hovedparten af de omkring et halvt hundrede besøgende i forvejen er engageret i frivilligt arbejde, så det gav ikke mange nye hænder i flokken, konstaterer Mona Rejmers fra de frivilliges samråd.

Et par brændende skulpturer af kunstneren

Jens Galschiøtt symboliserede de ildsjæle, som driver det frivillige arbejde, men måske havde regnen søndag formiddag »slukket« de nye ildsjæle, som samrådet havde håbet at få besøg af om ef-

termiddagen...

Men de frivillige giver ikke op, så lørdag den 22. september bliver der igen slået på tromme for den gode sag. Det sker, når der på Kirketorvet inviteres til multi-etnisk dag.

Karavanen drager landet rundt, fordi 2001 af FN er udpeget til internationalt frivillighedsår, og for hver by, der besøges, syes en svale på et stort netværkstæppe, der skal hænges op på Københavns Rådhus. Og Nykøbing kom med på tæppet, Ulla Christensen fra Hjælp til Rumæniens Børn sørgede for svalen. Men den var lidt enlig...

Med kunstneren Jens Galschiøtts skulptur, Ildsjæle, i forgrunden bød borgmester Egon Pleidrup frivilligkaravanen velkommen til Mors. (Foto: Poul Erik Bilstrup)

Bevar svinehunde

1014

Læserne skriver

Frederikssund: De allerfleste af de grise, som har spredt kulør og glæde i Frederikssund i sommer, er nu forsvundet fra gadebilledet.

Tilbage står kun to, sorte, opretstående og lænket til Arresthuset på Torvet. Jens Galschjot Christoffersens Indre Svinehunde, som en novembermorgen i 1993

pludselig stod på den vigtigste plads i 20 europæiske storbyer. Dengang en happening, som vakte berettiget opsigt, men vel også gav beskueren rigeligt stof til eftertanke. Jens Galschjot er fra Frederikssund.

Hans to »svinehunde« stod som et memento til de festlige Frederikssund-grise. Jeg kunne godt tænke mig, at en af dem blev stående i Frederikssund til daglig

påmindelse om, at vi skal holde vores indre svinehund i ave.

Thi: Den der kun ta'r spøg for spøg, og alvor kun alvorligt

Han har faktisk fattet begge dele dårligt

(Piet Hein)

Med venlig hilsen
Kirsten Ambjørn
Formand for Frederikssund Turistforening

Misforståelse i læserindlæg

Frederikssund: I går bragte vi her på siden et læserindlæg af Kirsten Ambjørn, der foreslår, at man beholder den ene af Jens Galschjot's Svinehunde i Frederikssund.

Under indlægget har vi her fra redaktionens side tilføjet, at Kirsten Ambjørn er formand for Frederikssund Turistforening, hvad hun også er, men det var en fejl at sætte turistforeningen som afsender i dette tilfælde.

Det korrekte er, at det er mig som privat person, der foreslår det her. Det har i virkeligheden ikke noget med turistforeningen at gøre, siger Kirsten Ambjørn, der oplyser, at idéen om at købe og fastholde en af Galschjot's svinehunde til Frederikssund end ikke har været diskuteret i Frederikssund Turistforenings bestyrelse.

Redaktionen beklager misforståelsen.

Ja tak til én svinehund

1014

Læserne skriver

Frederikssund: Efter sigende er Jens Galschjot's to svinehunde foran arreten på det seneste begyndt at grynte højt og komme med sære og uforståelige lyde.

Hvornår og hvorfor de ytrer sig, er ikke helt klart, men måske er det fordi de er trætte af lænkerne eller hinandens selskab? Ingen ved det, og ingen har særlig god kontakt med disse to dæmoniske væsner, som ellers bare står dér og hvisker på et indforstået og stumt sprog.

Lad den ene fare for at søge et nyt sted med brug for chokket over det indre bæsts tilsynekomst. Men lad den anden blive! Og ikke nødvendigvis i lænker, men med en god solid forankring, så den ikke frivilligt løber af pladsen. Pladsen skal ikke være,

der hvor vi alle kommer forbi. Den indre svinehund skal ikke være én du bare går forbi og vænner dig til. Men et væsen som, når den dukker op på sjældent trådte eller ukendte stier, står tydelig og urovækkende.

Et godt bud på en plads, for bare en enkelt svinehund, er plænen bag Kulturhuset Elværket. Der kommer mange mennesker i huset, og man må gerne overraskes og undres over hvad der findes på bagsiden!

Kulturhuset Elværket støtter i høj grad op bag Kirsten Ambjørns gode idé med at byen bør beholde en af de to påmindelser. Og huset stiller meget gerne plads til rådighed for en så kraftfuld skulptur.

Med venlig hilsen
Eskild Marcussen
Daglig leder i Kulturhuset Elværket
Frederikssund

Knudby fik sin solpris

1014

En nøgen kvinde, som symbolsk rækker ud efter solen.

Skulpturen »Solfangeren« blev i fredags overrakt til Knudby af dens skaber, kunstneren Jens Galschjot, da byen rent officielt blev udnævnt til Årets Solby. »Solfangeren« står nu og pryder torvet i byen og er det helt kontante bevis på, at byen har gjort en særlig indsats for solenergien.

Rigtig mange af byens borgere var mødt op fredag eftermiddag for at fejre udnævnelsen, som foregik med blafrende flag og - naturligvis - et solbeskinnet arrangement med festligt og stående buffet.

En lang række talere gik på talerstolen for at rose byens borgere for initiativet, som har betydet, at Knudby-Borup er den landsby i Danmark, der har den største koncentration af solcelleanlæg. Hovedtaler var Formanden for Folketingets energivalg, Martin Glerup, men

Byens børnekor sang solsang og lavede et cykelstomp nummer.

også formanden for SE-energi, som står bag solcelleprojektet, Jens Jørn Justesen, Viborgs borgmester Johannes Stensgaard og formanden for Viborg Amts Teknik og Miljøudvalg, Søren Gytz Olesen var blandt dem, der havde ordet.

Formanden for borgerforeningen Steen Dalgas opfordrede i sin tale politikerne til at give byen den nødvendige næring i form af økonomi og tilladelser til at man kan videreudvikle sig.

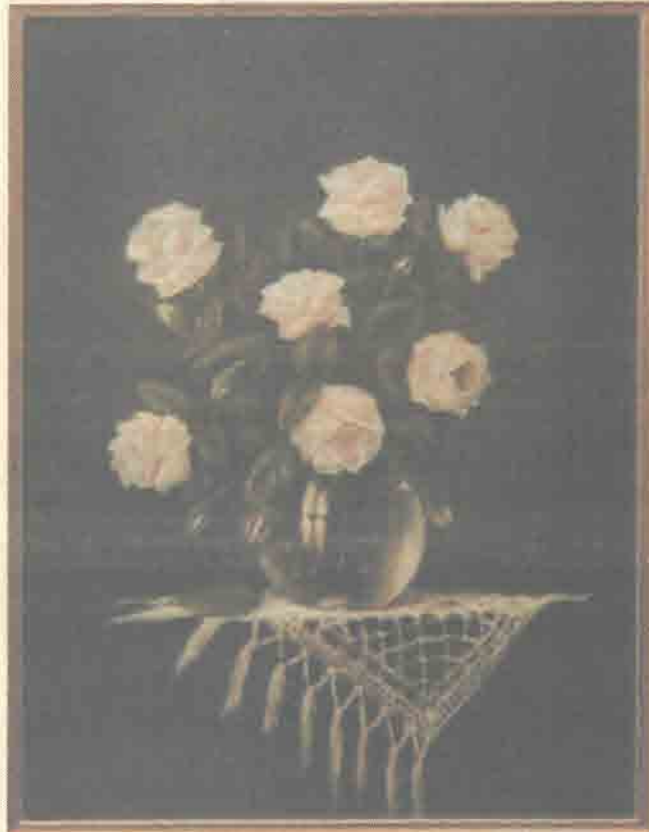
For byen har flere planer. Også når det gælder alternativ energi. Een af dem, som endnu kun er på ide-stadiet, men som måske kan blive en realitet i Knudby med tiden er udnyttelsen af den energi der kommer fra de såkaldte brændsels-celler.

- Der arbejdes i øjeblikket på at oplagre og udnytte energi fra brint. Måske kunne Knudby komme ind i billedet som forsøgsby på et tidspunkt, når ideerne skal afprøves, håber Steen Dalgas.

Kunstneren Jens Galschjot har skabt skulpturen »Solfangeren«, som er det helt kontante symbol på, at byen har gjort en særlig indsats for solenergien.

Galleri Art E Factum's 1014 første efterårs-kunst

Efter to gode weekender med åbne atelierdøre på Kildevej 25, er der lørdag d. 15. september fernisering på galleriets første udstilling i dette efterår, og det bliver en meget kendt international kunstner, skulptøren Jens Galschiött, der åbner den nye sæson. Galschiött er udover sine skulpturelle happenings - Skamstøtten og Den indre Svinehund - også kendt for sit

Nederst ses et værk af Galschiött og øverst et maleri af Mathilde Fenger.

samarbejde med modeskabe- ren Erik Mortensen, hvis haute couture kjoler han forvandlede til dynamiske og "levende" skulpturer i bronze. Den kendte "Blækspruttekjole" efter model fra huset S' cherrer, Paris, er opstillet ved beklædningsfagskolen i Odense.

Jens Galschiött får på galleriet selskab af Mathilde Fenger, der med sine naturalistiske stilleben, viser stor dygtighed og akkuratse.

Mathilde Fenger er bare 23 år, har været i mesterlære udi maleriets kunst i Frankrig, og opholder sig netop nu igen i Frankrig for at male.

Herning Folkeblad

15. september 2001

1014 Skamstøttens skaber i Ikast

Galleri Art E Factum har i weekenden fernisering på efterårets første udstilling - og det tilmed med en meget kendt international kunstner, skulptøren Jens Galschiött.

Fynboen Galschiött er blevet berømt verden over for sine skulpturelle happenings med værker som Skamstøtten og Den Indre Svinehund. Derudover er han kendt for sit samarbejde med den nu afdøde modeskaber, Erik Mortensen, hvis haute couture-kjoler Galschiött forvandlede til dynamiske og levende skulpturer i bronze.

Den kendte »Blækspruttekjole« efter model fra modehuset S'cherrer, Paris, er i øvrigt opstillet ved Beklædningsfagskolen i Odense.

Jens Galschiött er i øvrigt et paradoks i dansk kunst, fordi han på den ene side ikke rigtig anerkendes af de ledende kunstinstitutioner og af de førende avisers kunstkritikere, mens han på den anden side er en af de mest kendte og omtalte danske kunstnere i udlandet.

Hans værker har vakt furor fra Hong Kong til Brasilien, Mexico, Berlin, Spanien, USA og mange andre steder.

Jens Galschiött får på Art E Factum selskab af den unge århusianer Mathilde Fenger, der med sine naturalistiske stillebens viser stor dygtighed og akkuratse.

Mathilde Fenger er bare 23 år. Hun har været i to års mesterlære udi maleriets kunst i Frankrig, hos en maler, der har malet sammen med Dali, Bob Venosa og Lämmle.

Mathilde Fenger opholder sig nu igen hos sin ven og mester i Frankrig for at »udvikle de teknikker, der skal til for at realisere mit maleri af mennesket med hud og hår«, som hun udtrykker det.

Om et års tid vender hun tilbage til Danmark for at præsentere sine nye værker, men hun har dog allerede udstillet i både La Rochelle, Frankrig, og i København - og nu altså Ikast.

1014

FOREDRAG

Galschiött om etik

■ Hans kunstværker som Skamstøtten og Den Indre Svinehund er kendt for at udfordre, forarge og kritisere.

I morgen aften, tirsdag, bruger kunstneren Jens Galschiött dog munden, når han i Munkebjerg Kirke klokken 19.30 taler om etik og hvordan verden vil bringe os ind i en destruktion af vores etiske grundlag, hvis vi ikke bringer verden i balance.

Sjællands Tidende

8. september 2001

1014 Pris til ældreplejer

Medarbejder fra Korsørs ældrepleje blev belønnet med pris for sit arbejde i ældreplejen. Prisen blev overrakt på konference om udbrændthed

Af David Løssing

KORSØR: Betina Mathiesen strøg med NyhedsInformations hæderspris.

Den 36-årige medarbejder i ældreplejen i Korsør blev torsdag belønnet for sin indsats mod udbrændthed, da Grand Park Hotel torsdag dannede rammen om konferencen »På forkant med udbrændthed«.

Betina Mathiesen var blevet indstillet til prisen af sine kollegaer og hendes chef, Karin Sørensen, der gav Betina Mathiesen mange rosende ord med på vejen.

Karin Sørensen beskrev prismodtageren som initiativrig, målrettet og socialt engageret. Også kollegaerne og de ældre roste hende som en bredtavnende kollega og en person med glimt i øjet og en positiv udstråling.

Det skal fejres

Oven i æren fik Betina Mathiesen en check på 5.000 kroner og skulpturen »Kvindelig« af kunstneren Jens Galschiött.

Prismodtageren var bagefter næsten målløs.

- Hvis de havde bedt mig om at sige noget bagefter, ville jeg ikke have anet, hvad jeg skulle have sagt, men jeg er utrolig glad for det, Karin havde skrevet i indstillingen. Det skal nok fejres med en god middag i aften, fastslog prisvinderen.

Lav status

Konferencen skulle belyse udbrændtheden omkring

ældreplejen.

Grethe B. Schmidt, der er chefredaktør på fagruppens fagblad NyhedsInformation, påpegede, at udbrændtheden blandt andet hænger sammen med branchens lave status.

- Den lave status gør det svært at rekruttere nye folk. Dermed stiger presset på de ansatte. Der hurtigt bliver nedslidte, understregede hun og påpegede, at faggruppen samlet set har et meget højt sygefravær.

Hun fastslog også, at det var nødvendigt med en holdningsændring meget hurtigt.

- Inden for få år kommer der til at mangle 30.000 inden for branchen. Det er blandt derfor vi går ind og giver en pris til en af medarbejderne på gulvet. Det sætter fokus på, at der også findes positive sider inden for ældreplejen, forklarede Grethe B. Schmidt.

Se til venstre se til højre

Anmeldelse: OVE TORP

Galleriet Art E Factum viser skulpturer af verdensberømte Jens Galschiøt og malerier af unge Mathilde Fenger

Se til venstre, se til højre - når du kommer ind i udstillingslokalet på Kildevej 25 i Ikast. Vi er hos Galleriet ARTEFACTUM eller Art E Factum. Denne gang har de skudt papegøjen og solgt en masse. Forståeligt.

Til venstre på endevæggen et ferniseret maleri i gammelhistorisk farveholdning, men med mindelser om Hørning i TEKO's Hørning-hus i Birk. Tidløs følelsesudtryk lagt ind i såkaldte stilleben - stilleliv - opstillinger - iscenesat motiv. Med mulighed for at overføre oplevelser af eksistensens umådelige muligheder og rædsler som to sider af samme sag.

Maleren er den ganske unge Mathilde Fenger, der har været i mesterlære i det store udlænd hos en mester, der angiveligt har været elev af Dali.

Det tror jeg på. Mathilde Fenger er en god håndværker, og hendes små 30 oliemalerier er smukke og mere end det. Om de er originale, kan jeg ikke vide, men jeg vil godt ved lejlighed vide mere om mesters for-måen.

Og så til højre.

Skamstøtter
Det er Jens Galschiøt for fulde hammer. Med to Skamstøttefragmenter til hver 25.000 kroner. Det er så godt som det bedste i gammel kirkekunst, hvor figurerne har set ind i helvede. Man forstår, hvorfor Galschiøt er verdensberømt på sinetisk-moralske værker - og man forstår også, hvorfor hal ikke er yndling hos kunstner, der ser kunst som en karrieremulighed eller hos et publikum, der ønsker kunst som behagelig bagvæg. Uha-da-da.

Der er også ufarlige bronzing af Jens Galschiøt med i udstillingen, ja, sågar ting, der kunne være fremstillet på de lokale aftenskole.

Men det skal være tilgivet. Hverken kunstnere eller galleriere kan se bort fra kasseafparaterne. Her er stort og småt at gå på opdagelse i. Den forlængede udstilling er bestemt værd at gå efter.

Folkebladets anmelder er imponeret over udstillingen hos Galleri Art E Factum. På billedet er det to af galleriets tre ejere, der gemmer sig bag maskerne. (Foto: Nils Lund)

Kunsten at kunne

Hvert år afvikler FDF/FPF en sommerlejr med 15.000 deltagere. I år havde landslejren temaet: myter og mystik. Inden selve lejren har en mindre gruppe spejdere - sammen med nogle kunstnere - arbejdet med kunstværker, der repræsenterer lige netop deres værdi. I »Kunsten at kunne« følger vi børnenes arbejde med »Viljen«, »Smerten« og »Visdommen« sammen med Ole Grøn, Anna-Marie Holm og Jens Galschiøt. Målet er at få børnene til at forholde sig aktivt til kunsten.

TV 2 mandag kl. 17.30

Billedhuggeren Jens Galschiøt arbejder med kunst sammen med FDF/FPF'erne. (Foto: TV 2)

Mexikansk murmaleri - på dansk

PROJEKT: Gymnasieelever skal lave murmaleri med kendt mexikansk kunstner

Af **Björn Voldbjerg Sørensen**
bvs@fyens.dk

TORNBJERG: Der er fuld gang i penslerne og farverne blandt 20 3.g'ere på Tornbjerg

Sigrød Egelund og hendes klassekammerater modtager kyndig vejledning fra den mexikanske murmaler Gustavo Chávez Pavón.

FOTO: PETER LETH-LARSEN

Gymnasium. I løbet af den næste uge skal de sammen med den kendte mexikanske kunstner Gustavo Chávez Pavón lave et murmaleri, der skal pryde en af skolens vægge.

Gustavo Chávez Pavón var den kunstner, der sidste år sammen med den odenseanske kunstner Jens Galschiøt, udsmykkede Odense Bane-gård Center.

Men denne gang er det de odenseanske gymnasieelever, der skal have glæde af hans evner. Og selv om det i går var

første dag med penselarbejde, var der allerede ved at tegne sig et motiv på de mange plader, der skal stykkes sammen til et stort murmaleri.

Projektet er kommet i stand gennem Operation Dagsværk, der i år støtter et uddannelsesprojekt i den fattige mexikanske Chiapas-provins. Her bliver murmaleri brugt til at give budskaber til folket, fordi der er stor analfabetisme i befolkningen.

- Vi har haft om problematikken i området i undervisningen, og så syntes jeg, at vi

trængte til ny motivation i Dagsværk-arbejdet, siger 18-årige Sigrød Egelund, der fik arrangeret projektet.

Fælles proces

De 20 elever mødtes i går morges for at se lysbilleder af Gustavo Pavóns værker og få ideer til maleriet.

- Vi har snakket meget om symboler og om, hvad maleriet skal udtrykke. Selv håber jeg at få det ud projektet, at vi kan få folk til at interessere sig for de mindre privilegerede mennesker i verden, siger Sig-

rid Egelund.

Foreløbig udvikler maleriets motiv sig omkring en stor slange, der snor sig på hele maleriet.

- Slangen er et stærkt symbol i den mexikanske kultur. Den står blandt andet for visdom og elementerne jord og vand, forklarer Gustavo Pavón gennem en tolk.

Han fungerer i denne uge mere som workshoplærer, der skal være sparringspartner for eleverne end som kunstner. Og det lader til at have en effekt.

- På trods af sprogbarriererne oplever vi i dette samarbejde, at kunsten er universel. Vi kan kommunikere gennem kunsten, og det fremmer det kollektive. Og det er godt. For essensen af det menneskelige væsen kommer frem gennem den kollektive indsats, siger Gustavo Pavón.

Resultatet af den kollektive indsats kan beskues fra en gang i løbet af næste uge.

Foto: Tommy Verting

Den Indre Svinehund er i Frederikssund

I sidste uge kom et betoneksemplar af kunstner Jens Galschiøts »Indre Svinehund« på plads på plænen bag Kulturhuset Elværket i Frederikssund.

Her skal den stå, til det bliver besluttet, om man vil investere 200.000 kroner i en skulptur i bronze, hvilket er et stort ønske fra flere fronter i byen.

Jens Galschiøt, der er født og opvokset i Frederikssund, synes selv, det er fedt, og han mener, at en bronzeudgave af hans Svinehund bedst vil kunne klare presset.

- Skulpturen repræsenterer en antiracistisk holdning, og det gør, at folk angriber den, de bliver sure. Det, der i virkeligheden truer vores kultur, det er ikke de fremmede, nej, det er derimod vores reaktion på de fremmede, siger kunstneren.

»Den Indre Svinehund« blev skabt i 1993, hvor Jens Galschiøt lavede en stor Svinehundehappening i 20 europæiske storbyer.

Frederikssund
2. sektion side 8

Svinehund sat op ved Elværket

Betonskulpturen er foreløbigt kun til låns

Frederikssund: I sidste uge kom den »Indre Svinehund« på plads på græsplænen bag Kulturhuset Elværket. Foreløbigt er betonskulpturen - der har bronzehoved - udlånt af kunstner og bysbarn Jens Galschiøt. Han har tilbudt at skabe en langtidsholdbar bronzeudgave af Svinehunden for 200.000 kroner, og pengene kan findes i Wm. E. Berntsens Fond.

Den »Indre Svinehund« hersker nu bag Kulturhuset Elværket.

Her skal betonskulpturen stå et stykke tid, indtil det bliver afgjort, om der skal købes en bronzeudgave hjem til Frederikssund.

Det har nemlig i den senere tid været nævnt fra flere fron-

ter, at det ville være på sin plads, at man havde en af Jens Galschiøts skulpturer stående i hans fødeby, og det har også været nævnt, at der er i øjeblikket befinder sig 240.000 kroner i Wm. E. Berntsens Fond.

Fonden hører til under kommunens Udvalg for Kultur- og Fritid, og formand Finn Vester (S) er umiddelbart positiv overfor idéen om at erhverve et blivende eksemplar til at stå på plænen bag kulturhuset.

- I princippet synes jeg, det er en god placering, for den er jo grim, og der står den et sted, hvor man har tid til kigge på den og reflektere over den, siger Finn Vester, der peger på, at det ville være mindre heldigt, hvis den stod et sted, hvor man kører hurtigt forbi.

Finn Vester oplyser, at spørgsmålet om at købe en Svinehund til byen endnu ikke er en aktuel sag i udvalget, men det kan det blive, hvis der kommer en ansøgning. Ellers kan udvalget selv tage sagen op.

Svinets budskab

Den svinehund, der står bag Elværket nu, er en af de 22 ens skulpturer, der blev skabt tilbage i 1993, hvor kunstneren Jens Galschiøt lavede sin store happening rundt i Europa.

I løbet af få dage satte han Svinehundeskulpturer op i en række europæiske storbyer, og

han synes, det er en glimrende idé, hvis der nu kom et eksemplar i bronze til Frederikssund.

- Måske er det der, den blev skabt, siger 47-årige Jens Galschiøt, der flyttede fra Frederikssund til Fyn som 18-årig.

- Jeg har sagt, at jeg vil lave den for 200.000 kroner, og det er billigt, siger Jens Galschiøt, der mener, at en udgave i bronze vil være det rigtige for Frederikssund.

Den holder nemlig i flere hundrede år, og den modstår også bedre de voldelige udfald, som den risikerer at blive udsat for.

Svinehunden repræsenterer nemlig en holdning, som godt kan provokere nogen.

- Den repræsenterer en antiracistisk holdning, og det gør, at folk angriber den, de bliver sure. Det der i virkeligheden truer vores kultur, det er ikke de fremmede, nej det er derimod vores reaktion på de fremmede, siger kunstneren, der gerne vil låne betoneksemplaret ud til Frederikssund et stykke tid.

- Det er en sjov tanke, at den skal stå i Frederikssund, men det er fedt, at den er der, og man slipper jo nok aldrig det sted, man er født siger Galschiøt, der oplyser, at det vil tage omkring tre-fire måneder at skabe en Svinehund til Frederikssund, hvis man beslutter sig for at investere i en i bronze. simon

Foto: Tommy Verting

Kunst hos Profil Optik

Profil Optik i Vejen udstiller for tiden en del værker af kunstneren Jens Galschiøt Christoffersen.

Han har specialiseret sig i at udføre sin skulptur i kobber, og blandt de skulpturer der udstilles, er der de masker der blev anvendt ved demonstrationen imod Verdensbankens møde i Pragh, kendt for anholdelsen af danske aktivister.

Jens Galschiøt Christoffersen har det med at udtrykke sin mening om forskellige verdenssituationer, f.eks. Skamstøtten - et kulturelt opråb, en obeliskagtig skulptur på 6,4 meters højde. Skulpturen er opbygget af over 50 menneskekroppe, der er trukket ud i smertelig forvridning. Der er fremstillet 20 kopier, som er blevet opstillet en til to gange om året, hvor der er sket en forbrydelse imod den humanistiske menneskeopfattelse. Skulpturen fungerer som en slags »forbrydelsens nobelpris«, og skal udspænde et usynligt netværk imellem forbrydelserne, og fungerer som et minde imod utugten.

»Min indre Svinehund« var et projekt som Jens Galschiøt Christoffersen udførte i november 1993, hvor der blev opstillet 20 skulpturer på kendte pladser rundt om i Eu-

ropa, der forstillede et svin i menneskeklæder. Formålet var at sætte fokus på den stigende vold, intolerance, fremmedhad og forfølgelse af minoriteter. Projektet lykkedes, der blev lavet en del TV-rapportager om det, og i flere byer har man fundet en

permanent plads til skulpturen.

Ud over maskerne fra demonstrationen i Pragh, er der inde i butikken også et par torsoer fremstillet i kobber.

- Kunstværkerne kan købes igennem Profil Optik, oplyser Finn Heiredal.

Anne Heiredal med en af skulpturerne.

(Foto: Freddy Karsenten).

Frederiksborg Amts Avis

1. oktober 2001

Kunstforeningen i flotte rammer

Er inviteret af Hillerød Bibliotek til at komme og udstille igen til næste år i oktober

Hillerød: Kunstforeningen åbnede i lørdags en flot udstilling i Bibliotekets lange vandrehal, og foreningen er allerede blevet inviteret til at komme igen i oktober 2002. Det giver Kunstforeningen nye muligheder, som den har sagt tak til.

Omkring 150 medlemmer og andre interesserede overværede ferniseringen, hvor formand Anne-Grete Larsen bød velkommen til udstillerne - maleren Edite Gornova og billedhuggeren Jens Peter Kellermann - samt skitsere-de sæsonens program.

Allerede i november åbnes sæsonens anden udstilling i de kendte omgivelser i Frederiksborghallen. Da vises der malerier af Regitze Holden og keramik af Paul Eliassen. I marts kommer en søskende-udstilling med værker af Hanne og Jens Galschiøtz, i marts en udstil-

ling af Skagen-kunstneren Ulla Becker, og så har den frodige maler Hans Voigt Steffensen, som senest udgjorde blikfanget til Munkeruphus-udstillingen om dans, givet tilsagn om en udstilling til april næste år.

Biblioteks-udstillingen, der indleder sæsonen, betyder en mange gange udvidet åbningstid. Udstillingen varer helt til den 27. oktober, og den passes torsdage og lørdage af Kunstforeningens ansvarlige, medens der de øvrige åbningstid henvises til Bibliotekets informationskranke.

-Vi er stolte af at kunne være med til at præge byens kulturbillede, sagde formanden ved udstillingsåbningen, der havde deltagelse af begge de udstillende kunstnere.

Titel efter stederne

Den ene kendes allerede i byen, fordi han i foråret udstillede »Venus fra Frederiksborg« på kunstmessen i Frederiksborghallen.

Manden bag »Venus fra Frederiksborg«, Jens Peter Kellermann, står her ved sin skulptur »Himmelkyssesken«, omgivet af nogle af Edite Gornovas malerier på Kunstforeningens udstilling i Biblioteket.

Foto: Tommy Verting

-Jeg har ikke garanti for, at hun er lavet af materiale fra Frederiksborg, forklarede Jens Peter Kellermann i forbindelse med åbningen. -Jeg fik i min studietid en del sandstens-brokker af min professor. »De er sgu nok fra Frederiksborg«, mente han.

Venus-skulpturen skulle have været med på Corner-udstillingen 2000 i København, men der blev ikke plads til den, så derfor kom den først frem ved kunstmessen i den by, hvis gamle navn den bærer.

Denne nye udstilling omfatter også en »Venus fra Strynø«, og det skyldes, at Jens Peter Kellermann holder af at give sine skulpturer

navn efter den lokalitet, hvor han har fundet materialet. Han arbejder i øjeblikket på en suite med forbindelse til de danske øer. »Venus fra Strynø« er en del af den.

Jens Peter Kellermann bruger både sten og bronze, når han former sine skulpturer, men mange af dem har også drivtømmer i sig. Det giver dem et originalt præg. »Himmelkyssesken« er en sådan kombinations-skulptur med en kvinde, der både krænger en bluse over hovedet og lader skørtet falde, men kroppen derimellem er formet af et stykke drivtømmer.

En hel træfigur, der vakte

beundring på grund af årernes smukke forløb, hedder »Pigen og fisken« og er i virkeligheden en model, idet den er tænkt støbt i bronze. Omvendt er »Epitafie« uden træ - tre hoveder over og tre fødder under en marmorplade, der kunne være en gravsten uden skrift.

Klassisk nutid

Edite Gornova Rasmussen kom til Danmark fra Letland i 1994, og hun udstiller en snes store og mindre malerier i indbydende farver.

Af hendes karriereblad kan man læse, at hun i sin tid i Letland arbejdede med grafiske udtryk og reklame-

produkter. Det har sandsynligvis lært hende at forenkle udtrykket og får det til at nå ud til publikum.

Edite Gornova fortalte, at hun har stor respekt for den klassiske kunst og bruger den som forlæg, men når hun skal skabe sine egne billeder bliver det i vor tids udtryk. Hun laver f.eks. ikke Stilleben-billeder - og dog! Hun kalder dem »Still Life«, og når man ser nærmere på dem, genkender man krukker og vaser og skåle som i klassiske opstillinger. Hos hende tager farverne imidlertid magten, og derfor bliver hendes billeder ikke tilbagetrængte og stilfærdige, men raske og farverige med livlig bevægelse over de faste elementer. Blot ved at vælge en ny baggrund kan hun få de faste opstillinger til at virke anderledes.

Talt ni af de 21 udstillede malerier bærer titlen »Still Life«. De er forskellige i størrelse og præg, men alle vidnesbyrd om hendes indgående arbejde med formen og udtrykket. De er meget besnærende.

I tråd med de stilfærdige motiver, der gøres livlige, kaster Edite Gornova sig over »steder, hvor jeg aldrig har været«, og her kan fantasien få frit løb ligesom i de store billeder nærmest indgangen. Her dukker mennesker op, hvorfor to af billederne hedder »Konversation« og »Kærligheds-forbavelse«. De resterende billeder er uden titel bortset fra »Forblæst by«, der lever op til sin titel. Det sikre farvevalg og den flyvske form gør Edite Gornovas billeder er en velkommen oplevelse.

Conn.

Edite Gornova ved tre af sine klassisk-inspirerede »Still Life«-billeder i moderne udtryk.

Foto: Tommy Verting

- 2 MRS. 2001

Dagens citater

1014

»Det er uanstændigt og umoralsk, at Novo Nordisk og Lundbeck deltager i retssagen mod Sydafrika. De burde trække sig.«
Kunstneren Jens Galschiøtt i en appel fra ATTAC-Fyn op til demonstrationen mod Novo Nordisk i dag kl. 15.30.

»Jeg er oprørt over demonstrationen. Det ærgrer mig, at man vil demonstrere mod en af de mest ansvarlige medicinalfirmaer på et forkert grundlag.«
Novo Nordisk-direktør Lars Rebién Sørensen i en kommentar til demonstrationen på firmaets hjemmeside: www.novonordisk.com

Arbejderen

- 2 MRS. 2001

1014

Aktioner mod Novo

AIDS

Fynske ATTAC-aktivister opfordrer til pensionsboycot mod Novo og Lundbeck

I dag forventes et stort antal mennesker at deltage i en demonstration foran Novos kontor på Nørrebro i København.

Demonstrationen er en protest imod Novos medvirken i en retssag mod Sydafrika for import af billig kopimedicin til behandling af aids.

Bag demonstrationen står Sydafrika Kontakt, støttet af ti andre organisationer. Nu bakkes de også op af aktivister fra ATTAC Fyn.

De to danske medicinalvirksomheder der er med i retssagen, Novo Nordisk og Lundbeck, skal rammes både forfra og bagfra, lyder det fra Jens Galschiøtt, Vagn Frandsen og Thomas Audebo. Derfor opfordrer de til en pensionsboycot mod de to firmaer.

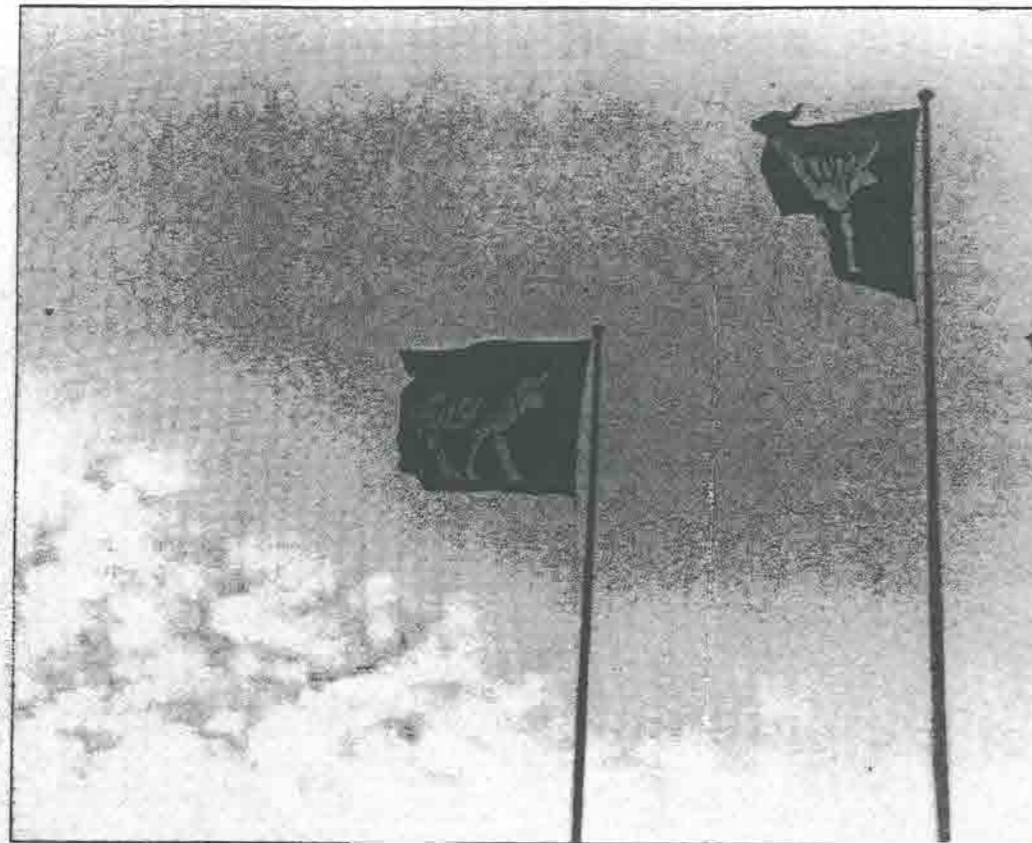
»Vi vil opfordre alle, der

har en pensionskasseopsparing i fagforeningen eller i privat regi, til at kontakte dem for at kræve, at deres penge bliver trukket ud af puljer, der har investeret i Novo Nordisk og Lundbeck. Hvis det kan lykkes os at få en kampagne i gang i Danmark for at få mange mennesker til at trække deres investeringer ud af Novo Nordisk og Lundbeck vil vi på denne måde opnå et kursfald.«

— Blandt andet har Investeringsforeningen Banko aktier i både Novo og Lundbeck. Dem har vi sendt vores meddelelse ud til og opfordret dem til at reagere på det, oplyser Thomas Audebo til Dagbladet Arbejderen.

Formålet er at få Novo og Lundbeck til at trække sig ud af retssagen. Initiativtagerne har oprettet en hjemmeside og en e-mail StopRetsag AttacFyn.dk hvor man kan følge kampagnen.

I alt 42 internationale medicinalfirmaer har lagt sig an mod Sydafrika for brud på deres patentrettigheder. Vinder medicinalindustrien lykkes det dem at oprethol-

Ledelsen i Novo Nordisk er rasende over dagens demonstration mod medicingiganten, der påstår den er en af de aller mest ansvarlige af slagsen. Herfra Novos afdeling i Hillerød.

Foto: Jette Jacobsen

de deres monopol, og det vil betyde døden for millioner af fattige i Afrika. jys

Leder · debat side 8
Demonstration i dag klokken 15.30 foran Novo i Hillerødsgade 31 på Nørrebro.
ATTAC Fyn kan kontaktes c/o Banevænget 22, 5270 Odense N, www.Attac.Fyn.dk

Morgenposten
Fyens Stiftstidende

19 APR. 2001

STARTSKUD PÅ LANDSINDSAMLING

■ FYN: Odense-kunstneren Jens Galschiøtt Christopher vil i dag af fyre et symbolsk startskud til Dansk Flygtningehjælps Landsindsamling torsdag 3. maj.

Landsindsamlingen præsenteres otte steder i landet, bl.a. på Musikbiblioteket i Odense, hvor Jens Galschiøtt Christopher og generalsekretær i Dansk Flygtningehjælp, Andreas Kamm, er de to talere.

Flygtningehjælps målet er at indsamle 18 millioner kroner. Lige så mange mennesker er på flugt verden over, og Andreas Kamm løfter i dag sløret for, hvordan de indsamlede penge skal bruges.

Foto: CARSTEN ANDREASEN

PRØVER I VÆRKSTEDET - Billedhugger Jens Galschiøt debuterer som scenograf og har gjort sit forarbejde i sit eget værksted, hvor også prøverne på "Den yderste stilhed" er foregået.

Provo-skulptør på de skrå brædder

Han er kendt for sine provokerende kunsthappenings som "Skamstøtten" og "Min indre svinehund". Nu debuterer billedhuggeren Jens Galschiøt som scenograf.

INTERVIEW

AF LISETTE ARENT GREVE

■ Man fristes til at fastslå, at der må være sket en misforståelse, for han giver selv så mange grunde til, at han ikke burde debutere som scenograf på et teaterstykke.

Dels bryder han sig ikke om den falskhed, som teatrets scenografi repræsenterer. Han kan ikke forlige sig med tanken om, at et hus i virkeligheden slet ikke er et hus, men blot en malet facade. Dels synes

Det scenografiske arbejde i forestillingen "Den yderste stilhed" med Bruthalia Teatret er tematisk naturligt forbundet med hans mange-årige arbejde for gennem kunst at skabe debat om det etiske grundlag for vore civilisation. Det er en forestilling om idealisme og forræderi, om lidenskab og vold. Den tager sit afsæt i den virkelige historie om terroristen Theodore Kaczynski, kendt som Unabomber, der sidder fængslet i Colorado for 16 bombeattentater begået i desperation over den vestlige verdens teknologiske udvikling.

»Temaet er yderst interessant, og derfor sagde jeg ja til opgaven. I den vestlige verden er vi i gang med at forråde os selv, fordi vi i den grad hager os fast ved vores materialisme. Vi tager stærkere og stærkere midler i brug for at holde flygtninge ude af vores lande, så vi slipper for at dele med andre. På den måde

gru. Lys overfor mørke. Kvinde og mand. Øst og vest. Denne dualitet har Jonathan Paul Cook også arbejdet med i sin fortælling, der udspiller sig mellem videnskaben og filosofien, hvilket igen afspejler sig i scenografien til "Den yderste stilhed".

»Jeg har lavet et kæmpe yin og yang-tegn. På den ene side det organiske, naturbundne og bløde åkandeagtige, og på den anden side det industrialiserede, menneskeskabte og kantede. I revnen mellem yin og yang finder vi Ted Kaczynski, som påvirkes af de to universer,« forklarer Jens Galschiøt.

Med terrorangrebet på World Trade Center i New York i frisk erindring har forestillingens tema fået en uhyre aktualitet i netop den diskussion.

»Den vestlige verden består af en blød side med demokrati, ytringsfrihed og humanisme og en hård side med kontrol, økonomisk magt, militær og teknolo-

det vigtigt at spille det her stykke og lave de skulpturer, som jeg gør,« siger Jens Galschiøt, der har betinget sig at få scenografien tilbage, når man er færdig med turnéen.

10 mand i gang

»Problemet er, at jeg slet ikke har lavet en scenografi, men en kæmpeskulptur, en installation som skuespillerne kan spille på. Alene beslagene i skulpturen har kostet 15.000 kr., og jeg har haft 10 mand i gang i halvanden måde med at udfærdige den. Jeg fik 100.000 kr. til materialer og løn, men materialerne har kostet over 100.000 kr.,« oplyser Jens Galschiøt, der overvejer at sælge scenografien i mindre stykker.

»Det plejer altså at være for Den Tredje Verden, at jeg arbejder gratis,« konstaterer Jens Galschiøt og forsikrer, at sådan bliver det også fremover. Hans debut som scenograf kan meget vel gå hen og blive en enlig svale

INTERVIEW

AF LISETTE ARENT GREVE

■ Man fristes til at fastslå, at der må være sket en misforståelse, for han giver selv så mange grunde til, at han ikke burde debutere som scenograf på et teaterstykke.

Dels bryder han sig ikke om den falskhed, som teatrets scenografi repræsenterer. Han kan ikke forlige sig med tanken om, at et hus i virkeligheden slet ikke er et hus, men blot en malet facade. Dels synes han, at skuespillere og publikum er noget værre rod, der slet ikke passer sammen med hans kunst. Og i øvrigt ville han have forsvoret, at han skulle arbejde gratis på et projekt, der ikke er en politisk protest over levovilkårene i Den Tredje Verden.

Men sådan er der så meget med den fynske billedhugger Jens Galschiøt. Bedst som man tror, at man ved, hvor man har ham, så har man ham slet ikke.

Og dog.

ger sit afsæt i den virkelige historie om terroristen Theodore Kaczynski, kendt som Unabomber, der sidder fængslet i Colorado for 16 bombeattentater begået i desperation over den vestlige verdens teknologiske udvikling.

»Temaet er yderst interessant, og derfor sagde jeg ja til opgaven. I den vestlige verden er vi i gang med at forråde os selv, fordi vi i den grad hager os fast ved vores materialisme. Vi tager stærkere og stærkere midler i brug for at holde flygtninge ude af vores lande, så vi slipper for at dele med andre. På den måde fastholder vi jorden i en global-social ubalance, der i sidste ende fører til fascisme,« siger Jens Galschiøt og peger på, at Ted Kaczynski på sin side taler om, at vi sælger ud af vores menneskelighed i kraft af vores mange computermaskiner.

Yin og yang

I sine politiske skulpturer og globale kunstmanifestationer arbejder Jens Galschiøt gerne dualistisk. Hvor der er skønhed, er der

ene side det organiske, naturbundne og bløde åkandeagtige, og på den anden side det industrialiserede, menneskeskabte og kantede. I revnen mellem yin og yang finder vi Ted Kaczynski, som påvirkes af de to universer,« forklarer Jens Galschiøt.

Med terrorangrebet på World Trade Center i New York i frisk erindring har forestillingens tema fået en uhyre aktualitet i netop den diskussion.

»Den vestlige verden består af en blød side med demokrati, ytringsfrihed og humanisme og en hård side med kontrol, økonomisk magt, militær og teknologisk kraft. Når nogen forsøger at ændre systemet ved at kaster sten mod f.eks. et topmøde i Geneve, så har den hårde side en evne til at opsuge stenene og blive stærkere.

Angrebet på World Trade Center har givet mig en erkendelse af, hvor vigtigt det er at diskutere og ændre tingene på nogle præmisser, der beholder folks blødhed i sig, ellers opnår du bare det modsatte af, hvad du ønskede. Derfor er

en installation som skuespillerne kan spille på. Alene beslagene i skulpturen har kostet 15.000 kr., og jeg har haft 10 mand i gang i halvanden måde med at udfærdige den. Jeg fik 100.000 kr. til materialer og løn, men materialerne har kostet over 100.000 kr.,« oplyser Jens Galschiøt, der overvejer at sælge scenografien i mindre stykker.

»Det plejer altså at være for Den Tredje Verden, at jeg arbejder gratis,« konstaterer Jens Galschiøt og forsikrer, at sådan bliver det også fremover. Hans debut som scenograf kan meget vel gå hen og blive en enlig svale.

Men igen, man ved aldrig helt med ham Galschiøt.

"Den yderste stilhed" af Jonathan Paul Cook og Bruthalia Teatret har premiere på Entré Scenen i Århus 8-13. oktober. Herefter på Sukkerkogeriet ved Odense Teater 29. oktober-10. november, Jomfru Ane Teatret i Aalborg 12.-15. november og Husets Teater i København 19.-28. november.

lisette.greve@jp.dk

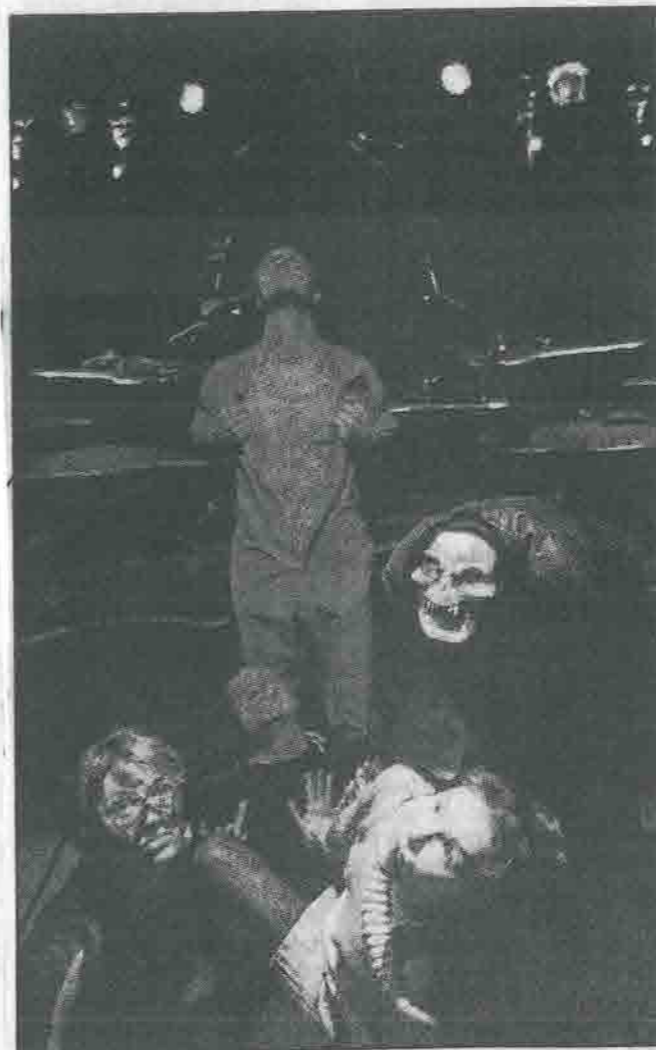

Foto: HUNG TIEN VU, Brutalia Teatret

MEDVIRKENDE - Historien om den højtuddannede bombemand Ted Kaczynski, der gennem 18 år var jaget af FBI, bliver spillet af Peder Holm Johansen bagest. Ellers medvirker Kett Lützhøft Jensen, Klaus Søndergaard, Majbritt Johansen, Mads Nørby og Jon-

BLA BOG

Jens Galschiøt

► Billedhugger Jens Galschiøt, født i 1954 i Frederiksund, er uddannet kleinsmed på Lindøværftet og selvært sølvsmed og skulptør. Hans livsholdning har givet sig udtryk i en række politiske skulpturer og kunsthappenings.

► Opstillede i 1993 i al hemmelighed skulpturen "Min indre svinehund" i 20 europæiske byer for at sætte fokus på racisme og intolerance i Europa.

► Ophængte i 1995 "Den stille Død" (bømlig og værdikuponer) ved FNs sociale topmøde i København for at gøre opmærksom på den store børnedødelighed i verden.

► Opstillede i 1997 det første eksemplar af skulpturen "Skamstøtten" i Hong Kong for at mindes massakren på Den Himmelske Freds Plads og sætte fokus på Kinas overtagelse af byen. Næste eksemplar blev i 1999 overdraget til de mexicanske indianere som symbol på overgrebene på den oprindelige befolkning. I 2000 blev den tredje skulptur opstillet i Brasilien til minde om overgrebene mod landarbejderne og indianerne. Fjerde udgave vil i 2002 blive opstillet i Berlin som et mindesmærke over ofre for nazitidens systematiske masseudryddelse.

► I påsken i år tappede han 100 milliliter blod fra sin højre arm foran Københavns Fondsbørs og skrev efterfølgende navnene Novo og Lundbeck med sit blod på et lærred med amerikanske dollars som baggrund. Hæningen var en protest mod vestlige medicinalsekskabers uvilje mod, at Sydafrika kan importere billige kopier af deres produkter.

En glad Betina Mathiesen efter overrækkelsen af NyhedsInformations Hæderspris 2001. Her sammen med sine chefer fra hjemmeplejeområdet Landet ved Korsør områdeleder Karin Sørensen (tv) og assisterende områdeleder Birgit Nielsen.

Hæder til en af hverdagens helte

37-årige Betina Mathiesen, sygehjælper fra hjemmeplejeområdet Landet ved Korsør, løb med NyhedsInformations Hæderspris 2001.

Det var en glad, stolt – og rørt til tårer – Betina Mathiesen, som modtog NyhedsInformations hæder-

pris 2001, som blev uddelt for første gang på bladets konference om udbrændthed.

Sammen med 30 andre kandidater fra hele landet var Betina Mathiesen indstillet til prisen af sine kolleger i ældreplejen.

Det var et svært valg for udvælgelseskomiteen. Alle indstillede havde fortjent at

blive hædret med prisen – en skulptur af kunstneren Jens Galschiøt samt en check på 5000 kr.

Men Betina Mathiesen lever til fulde op til hædersprisens kriterier. Hun er en af hverdagens helte, som

yder en kærlig pleje og omsorg – og formår trods en presset hverdag at holde fanen højt, bevare humøret og give det lille ekstra overskud, som skal til for at gøre omsorgsarbejdet meningsfuldt. **Læs mere side 6**

Nyhedsinformation for
Social- og Sundhedssektor

- 5 OKT. 2001

Betina løb med hædersprisen

Af Grethe B. Schmidt

Hun er altid glad og hjælpsom. Spredt humør og udvikler korpsånd på stedet. Hun er uselvsk, en god medspiller og dybt engageret i arbejdspladsen.

Sådan lyder noget af det flotte skudsmål, som kolleger og beboere hæfter på modtageren af NyhedsInformations Hæderspris 2001, Betina Mathiesen.

Det kom som en total overraskelse for den 37-årige sygehjælper ved hjemmeplejeområdet Landet i Korsør, da hun fik overrakt den nystiftede hæderspris, en skulptur af kunstneren Jens Galschiøt og en check på 5000 kr., som blev uddelt for første gang på NyhedsInformations konference om udbrændthed.

Overvældende

- Det var overvældende. Jeg blev meget rørt – og kunne slet ikke sige noget. - Det, der gjorde mest indtryk, var de ting, som mine chefer og kolleger har sagt om mig. Det var stort. Og det kom bag på mig. I hverdagen går man jo ikke rundt og siger sådan noget til hinanden, siger Betina Mathiesen. Hun vidste i forvejen, at beboerne er glade for hende.

Betina Mathiesen fra Korsør er den første modtager af NyhedsInformations nystiftede hæderspris. Hun modtog en skulptur af kunstneren Jens Galschiøt samt et diplom og 5.000 kr.

- Jeg kan jo se, at de er kedte af det, når jeg har fri – og glade når jeg kommer tilbage...

31 kandidater

Betina Mathiesen, der også er mor til tre, var indstillet til hædersprisen af områdeleder Karin Sørensen og

kollegerne fra et af de tre hjemmeplejeområder i Korsør. Det skete i konkurrence med 30 andre kandidater rundt omkring i landet.

Betina har arbejdet med mennesker siden sin pure ungdom og har bl.a. været ansat ca. 10 år ved ældre-

plejen i København og godt tre år i Korsør Kommune.

Betina arbejder fortrinsvis på plejehjemmet Solgården, som har 31 beboere. Men hun kommer også hos de ældre i eget hjem.

- Når man har sådan et arbejde – med mennesker, kan man vel ikke lade være med at gøre sit bedste, siger Betina.

Prisværdig indsats

NyhedsInformations Hæderspris gives til en af hverdagens helte i ældreplejen. En medarbejder "på gulvet" som yder en prisværdig indsats på trods af et ofte hårdt og utaknemmeligt arbejdsmiljø. Det gør mange. Og det er på tide, at der sættes fokus på dem.

Hædersprisen gives til en medarbejder, som har udvist stor forståelse for betydningen af en menneskelig, kærlig pleje og omsorg – og har evnet at udføre den i praksis. En medarbejder, der trods en presset hverdag, formår at holde fanen højt, bevare humøret og give det lille ekstra overskud, der skal til, for at gøre omsorgsarbejdet meningsfuldt. En medarbejder der er vellidt blandt de ældre og nyder respekt fra sine kolleger.

Derfor fik Betina prisen

I indstillingen til NyhedsInformations Hæderspris 2001 hedder det om Betina Mathiesen:

"Hun tager ansvar for arbejdet og trivslen på arbejdspladsen. Hun er en rigtig god kollega, der favner bredt – og deler glædeligt ud af sit menneskelige overskud, så det kommer både beboere og kollegaer til gavn. Hun har gennem en målrettet og meget aktiv arbejdsindsats formået at bibringe arbejdsglæde og forebygge udbrændthed blandt sine kolleger. Hun har med høj aktivitet tilrettelagt sociale arrangementer, der har fået stor opbakning blandt medarbejderne og beboere. Og hun har gennem sit virke i det lokale samarbejdsudvalg været foregangskvinde med henblik på at forbedre arbejdsmiljøet. Hun er positiv og direkte i sin kommunikationsform og bringer glæde, hygge og nærvær ind i miljøet til gavn både for beboere og kolleger. Hun har vist, at hun på en og samme tid evner at udføre omsorgsarbejde og arbejde socialt i

en ellers travl hverdag. Hun er opmærksom på de små faresignaler på udbrændthed blandt kollegaer, og hun samarbejder konstruktivt og ærligt med lederne både for at forebygge udbrændthed, men også for at afhjælpe, hvis den skulle vise sig. Hun har om nogen fortjent at blive tildelt hædersprisen for en bevidst, målrettet og aktiv indsats for at udføre omsorgsarbejde, bevare det gode humør med overskud og glæde og at bibringe kollegaer og beboere en god og indholdsrig dag efter dag."

1014

Børnene tager skylden på sig

Det er så pinligt at have alkoholiske forældre, at børnene som regel hjælper med at holde drikkeriet hemmeligt.

Ny bog

Af Annemette Grundtvig

Det var så den uge 40-kampagne med de sædvanlige henstillinger til kvinder og mænd om ikke at drikke mere end henholdsvis 14 eller 21 genstande om ugen. I år med særlig fokus på, at det også går ud over andre, når der drikkes for meget i en familie.

Gjorde det indtryk? Måske, måske ikke. Men blivende indtryk gør det i hvert fald, hvis man læser bogen 'Børn af alkoholikere', som med støtte fra Sundhedsstyrelsen er udgivet i netop denne uge med fokus på danskernes alkoholforbrug. Her er 25 personlige vidneudsagn, som med al ønskelig tydelighed dokumenterer, at for meget drikkeri i et hjem 'går ud over andre'.
16 kvinder og 9 mænd for-

tæller om, hvordan det har været at vokse op i hjem med alkoholiske forældre. De er mellem 16 og 72 år og fra vidt forskellige miljøer, så beretningerne er varierede, men smerten kender de alle.

Langtidsvirkninger

»Smerte, angst, skyld, skam, svigt, mindreværd og vrede er følelser, der gennemsyrrer et barn af en alkoholiker. Og som voksen bliver der ofte store problemer med at finde sit ståsted her i livet og skabe dybe og tætte relationer til andre mennesker«, konkluderer redaktørerne Birgit Madsen og Anette Hvidkjær i indledningen.

Teamet bag bogen håber, at de 25 dybt personlige beretninger vil blive brugt som et lindrende spejl for berørte parter og som et nyttigt værktøj for alle i behandlingssystemet. Men også at fok i almindelighed vil være mere opmærksomme og yde medmenneskelig hjælp og forståelse, når de får kendskab til et barn, der lever i en alkoholisk familie.

Denne appel, fordi alkoholisme stadig er et meget stort tabu. Det er ikke kun bumsen på bænken, det drikker. Det er også kollegaen, venin-

den, forretningsforbindelsen, svigerinden, kammerens far og så videre. Det gør det svært, og det betyder, at voksne ofte lukker øjnene selv i situationer, hvor det tydeligt, at børn svigtes.

Bryd tavsheden

Dertil kommer alle de tilfælde, hvor alkoholproblemet på grund af den nærmeste families loyalitet slet ikke opdages, og hvor det derfor er op til børnene selv at bryde tavsheden.

Hemmelighedskræmmeriet er en af de væsentlige grunde til, at det er så svært at vokse op i en familie, hvor far eller mor drikker. Børnene mister troen på egne oplevelser, og alt for tit påtager de sig skylden. De ser fars eller mors druk som en reaktion på, at de ikke er gode, dygtige, rigtige nok - at de ikke er tilstrækkelig elskede.

Skriventernes brud på tavsheden gør bogen betydningsfuld: »Med denne bog vil det blive sværere at skyde problemet fra sig«, fastslår medicinaldirektør Jens Kristian Gøtrik i forordet til 'Børn af alkoholikere', som er den sjette i serien om sorg og savn.

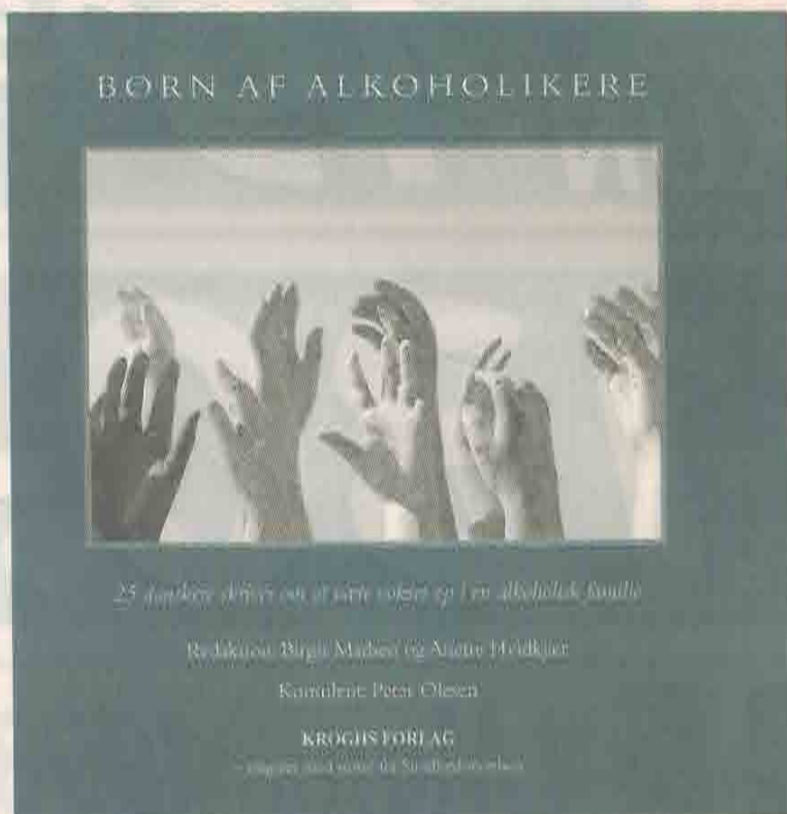
ISOLATION. Alkoholmisbrug er stadig så tabubelagt, at mange børn står alene med problemerne.
- Arkivfoto: Mette Ragner

To i hver klasse

En undersøgelse fra Socialforskningsinstituttet viser, at cirka 60.000 børn og unge under 18 år har en mor eller far, som har været indlagt på grund af alkoholmisbrug. Det betyder, at langt flere kender til problemerne. Medlem af Børnerådet psykolog Inger Thormann skønner, at der i gennemsnit i hver skoleklasse sidder to børn fra hjem, hvor der drikkes for meget.

En optælling fra Fyns Amt viser, at kun hvert syvende eller ottende barn i familier med tunge alkoholproblemer får en eller anden form for offentlig støtte. En forholdsvis lille indsats kan dog have stor betydning for de fleste børn. Det er især vigtigt, at børnene har mulighed for at snakke med nogen om deres oplevelser.

Sundhedsstyrelsen understreger betydningen af, at børnene bliver gjort opmærksomme på, at de ikke er skyld i forældrenes problemer, at det ikke er børnenes ansvar at få forældrene til at holde op med at drikke, og at de kan stole på deres egne iagttagelser og oplevelser. (gru)

NYUDGIVELSE. 'Børn af alkoholikere' er udkommet på Kroghs Forlag er på 224 sider og koster 229 kr. Det er Jens Galschiøts 'Hænder', der pryder forsiden. - Foto: Henrik Bjerregrav

Det sidste håb brister aldrig

En af bidragsyderne til 'Børn af alkoholikere' er Steen Holdrup, der i dag arbejder som behandler for folk med alkoholproblemer. Forinden prøvede han selv hele møllen med antabus, druk og indlæggelser. Her er nogle uddrag af hans beretning:

»Jeg erindrer de gange, hvor min lillebror grædende faldt i søvn i mine arme på gulvet foran fjernsynet, når vi var alene hjemme. Eller den gang, hvor vores mor var indlagt på sygehuset, og vores far blev væk fra hjemmet og sendte penge til os, så vi kunne få mad«.

(...)

»Jeg husker, at jeg næsten hver morgen, inden jeg skulle i skole, måtte en tur ned til ismejeriet for at købe sprut til dem«.

(...)

»Mine forældre blev skilt, og et nyt helvede brød løs. Min mors drikkeri tiltog, og hun fik

svært ved at passe sit formiddagsjob. Et utal af gange blev jeg presset til at ringe og sygemelde hende. Jeg flyttede til sidst hjemmefra. Men en ting, som jeg ikke vidste, var, at sygdommen flyttede med. Nu begyndte tiden, hvor min mor truede med at begå selvmord, hvilket resulterede i, at jeg et utal af gange har smidt alt, hvad jeg havde i hænderne for at tage derud for så at møde en mor, der sov brandert ud«.

»Efter min mors mange forsøg på at blive ædru ved hjælp af antabus, blev det til sidst for meget for mig. Jeg ringede til lægen og bad ham om at tilse min mor og fik at vide, at han ikke havde tid. Så gik jeg i stedet personligt ned til lægen og fortalte ham, at jeg ikke ville tage ansvaret for min mor længere og overgav det til ham. Han lovede at komme senere på dagen, hvilket han gjorde«.

»Dagen efter fulgte jeg min

mor på Nordvang Psykiatriske hospital i Glostrup. Den dag glemmer jeg aldrig - jeg var fyldt med et håb, tavsheden var brudt. Da jeg forlod hospitalet, græd jeg, og samtidig strømmede skylden og skammen ind over mig. Her hørte min mor ikke hjemme. Hvad havde jeg gang i? Var det min skyld?«.

(...)

»Jeg forelskede mig i en pige, der blev gravid som 15-årig, og jeg selv var kun 20 år. Vi flyttede sammen, og jeg skippede det studenterkursus, som jeg gik på, seks måneder før afsluttende eksamen. Jeg blev i stedet arbejdsmand på et lager. Mit drikkeri tog kraftigt til, og jeg glemmer aldrig, hvordan jeg svigtede min kæreste, da hun skulle føde vores søn. Jeg mødte op på fødeafdelingen med tømmermænd og drak på værtshusene, imens de lå på hospitalet«.

Tårnhøj familietur

KulturNat er et oplagt udflytsteds for børnefamilier, som er ved at lade op til en hel uge i hinandens selskab.
Vi har strøkket en tur sammen, som begynder kl. 18.00 på Kasernes scenen i Langelandsgade, hvor NoJazz dramatiserer Flemming Quist Møllers kultigtegnede film BENNYS BADER, som henvender sig til børn mellem seks og 14 år.

En time senere er det nu højt, vilde dyr ned på Kvindemuseet, hvor Teater Katalpult ved Merete Overgaard fortæller den længslende historie om Mary Poppins.
Kl. 18.00 er det måske en god ide at tage turen op i Rådhusårnet og få det store overblik over byen. I dagens anledning vil ANNE MARIE RINNGAARD øverst oppe sidde klar og fortælle Shakespeares Macbeth.
Tilbage på gadeplan er det kl. 19.00 et smut op i Vennelystparken på Naturhistorisk Museum, som har en udstilling om FÆRLIGE DYR. Både de udstoppede, men også levende...
Så hopper I på cyklerne eller tager bussen ud til Tivoli Friheden til EVEN-TYR OG GYS I SKOVEN kl. 20.00. På

turen ind i skoven støder man på eventyrsvævere, og der skal gættes en gåde. Og ikke noget med at sende umgerne af sted alene. For det er lidt farligt.
På vejen ind til byen stopper I på Frederiks Alle 20 B. Her bor Opgang 2, som opfører HVOR BEGNBUEN ENDER om livet i en skyskraber for børn fra otte år og opletter.
Så er det blevet mørkt, klokken er 22.00, og turen går til sidste stop, Vennelyst- og Universitetsparken. Her har spejderne i Århus sat lys op, LYSSPOR I MØRKET, som skal følges og der er endnu en gåde, der skal løses - og præmien er en gratis weekentur med en af spejdergrupperne.
Og så er det vist hjem i seng. Efterårsferien venter.

Arkivfoto: THOMAS PROSKORN

RADHUSET - Rådhusårnet venter historien om Macbeth i år. Sidste år, hvor billedet her er fra, var årnet malet i lysfarver.

Kultur i natbelysning

Kulturnat 2001 i København, Århus KulturNat 2001 og andre lignende arrangementer afvikles i dag og i løbet af weekenden rundt om i landet

1014
KULTURNAT
Af LISETTE ARENT GREVE

■ Det er igen blevet sæson for kulturelle natsværmere. I aften og i nat folder København og Århus deres vinger ud med et væld af fantasifulde, mystiske og overraskende indslag for børn og voksne.

Idéen med en kulturnat stammer fra Sverige og blev adopteret af København i 1993. Århus kom med i 1997, og efterhånden har flere store og mellemstore provinsbyer tilsluttet sig. Det særlige ved kulturnatten er, at en lang række institutioner, foreninger, teatre, museer, spillesteder, gallerier og butikker lader fantasien få frit spillerum og lægger sig i selen for at give publikum en helt anderledes oplevelse. Det sker både i velkendte rammer og på steder, der normalt ikke er tilgængelige for offentligheden.

700 tilbud
I København har flere hundrede foreninger og institutioner linet 700 vidt forskellige arrangementer op, og allerede i dagslys ta-

ger man fat på løjerne. På Højbro Plads kan man fra klokken 15.00 opleve glaskunstneren Leif Hauge forandre tomme ketchupflasker fra Heinz' overskudproduktion, og papirkunstneren Nina Ganne-skov tryller papir om til brugsgenstande. Dansk Møbelkunst i Bredgade har bedt en række progressive designere fra Dansk Designskole gå i lag med et af møbelkunstens absolut største ikoner, Arne Jacobsens Svane-stol. Og på Assistens Kirkegård kan man gå med i faklernes skær og besøge de berømte afdøde. Hos Beredskab Storkøbenhavn er der en enestående mulighed for at besøge beredskabets internationale nødhjælpshospital, hvor frivillige beredskabsfolk, læger og sygeplejersker vil fortælle om, hvordan de blandt andet i februar i år var i Indien i forbindelse med jordskælvet.

Macbeth og råbekor
I Århus kan man for eksempel overvære en oplæsning af Shakespeares "Macbeth" i Rådhusårnet, se pensionister på over 80 år udføre vandgymnastik på Lokalcenter Møllestien og komme på en utraditionel omvisning i særudstillingen "This is America" på Aarhus Kunstmuseum. Museet oplyser, at kulturnattens gæster blandt andet vil blive præsenteret for råbekoret Tinnitus, der optræder med forskellige, selvforfattede tekster, der

relaterer sig til Amerikemaet. På Entré Scenen er der mulighed for at møde billedhuggeren Jens Galschiot og hans Midnight Horror Show, hvor han sammen med Bruthalia Teatret udfører happenings om indre svinehunde, om terror, om Attac og om menneskehedens midnattstime. Eller hvad med en rundvisning i de gamle magasiner under Erhvervsarkivet og en stemningsfuld og uhøjtidelig soireé-koncert med Aarhus Symfoniorkester under Scandinavian Centers hvalvede loft, inden der sluttet af med KulturNatCabaret i Musikhuset Aarhus i selskab med Jesper Klein, Karin Flensborg, Annione og komikerparret Bramsen og Svarrer.

Nattegn og lygter
Erfaringen fra tidligere år viser, at mange tusinde danskere finder tilbudene interessante og vil drage ud på en opdagelsesrejse i gadelygternes skær. Bevæbnet med et nattegn eller kulturpas til 50 kr., som giver adgang til de fleste arrangementer i kulturnatten og som inkluderer fri transport med tog, bus og havnebusser. Børn til og med 13 år har i København gratis adgang ifølge med voksne, mens alderen er sat til 14 år i Århus.
Flere oplysninger om program og salgssteder kan fås på henholdsvis www.aarhuskulturnat.dk og www.kulturnatten.dk.

lissette.greve@jp.dk

Arkivfoto: STEEN WREM

GYS - The Galschiot Midnight Horror Show kan ses på Entré Scenen. Bagmanden er skulptøren Jens Galschiot, som også er manden bag denne "Gælds-skulptur".

På sporet af kunsten

■ For århusianere med hang til billedkunst, happenings og teater begynder aftenen klokken 18.00 i Scandinavian Congress Centre, hvor der er Norsk Samtidskunst på væggen. Ni af de mest anerkendte norske kunstnere inden for maleri, grafik og andre kunstarter viser deres værker frem. Efter et kig går rejsen videre til Aarhus Kunstmuseum kl. 18.30, som i forbindelse med udstillingen This is America har lavet en utraditionel rundvisning med navnet Ketchup og Cola. Det lugter lidt af Andy Warhol, men tjek selv.

Efter en rask gåtur er I fremme ved Antikmuseet, som er placeret på Aarhus Universitet ved hovedindgangen på Ndr Ringgade. Klokken 20.00 opfører teatertruppen Stormen stykket *Dæmoner ved højlys dag* med Ove Rasmussen og Ove Pedersen i uvante rammer.
Dernæst går turen ned i city. Klokken 22.00 er der *modeopvisning* på Kvindemuseet. Ikke af nyt tøj, men rober, som Inge Sørensen har samlet i en årrække i sin second-hand butik i Mejlgade, og der er en historie til alle klæderne. Vokalgruppen Simil sætter lyd på.

Lige i nabolaget finder I Aarhus Teater, og i Scala Foyer er der underholdning og café, og derefter en 20 minutters rundvisning med titlen *Myter i Mørket*, som kører fra kl. 23.00 til 2.00.
Sidste stop er i Grønnegade til midnat. Entré Scenen brygger videre på deres aktuelle forestilling om bombemanden "Unabomb" med happenings under titlen *The Galschiot Midnight Horror Show*. Bagmanden er Jens Galschiot fra Bruthalia Teatret. En vaskesøtter gyser at gå hjem - eller videre - på.

JP. ÅRHUS 11/10-01

Arkivfoto: JACOB SCHULTZ

NATBADER - De mange kulturelle oplevelser kan give lyst til en svømmetur, og fra kl. 21.00 er der meget passende KURBAD i Aarhus Svømmehal med dæmpet musik, alskens badeformer og ikke mindst saunaer med æteriske olier.

I det våde og på det tørre for de større

■ Dukketeater for voksne, en tur i svømmere og mystiske lyde og lugte i en jungle er nogle af ingredienserne i sidste turforslag, som begynder klokken 19.00 i Spanten 9b, kælderen. Her har Camilla Rasborg en installation med den underfundige titel 2+1+1. Foto, video, collage og konceptuelle design-objekter (intet mindre!) - alt sammen noget, der vistnok handler om den konsensus, der opstår, når folk har været sammen i længere tid. Oplagt for bedagede og tæpar, skulle man mene.
Så er det med at reise luften. En lidt lang gåtur op i Væksthuset i Botanisk Have, hvor der er TROPE-

NAT fra kl. 20.00. Glid ind i en jungle med mærkelige lyde og lugte og en hel del overraskelser. Og ikke mindst et varmere klima end udenfor.
Varmen kan give lyst til en svømmetur, og fra kl. 21.00 er der meget passende KURBAD i Aarhus Svømmehal med dæmpet musik, alskens badeformer og ikke mindst saunaer med æteriske olier. Husk badeøjlet.
For ikke at falde helt i søvn, går turen videre til Hovedbiblioteket, hvor der fra klokken 21.45 er LINE-DANCE. Tømmefingeren i buffetsalningen og så går den vilde dans.
Dukketeater for voksne? Ja, klok-

ken 23.00 på Svalegangen i Rosenkrantzgade dramatiseres Karen Blixens EHRENGÅRD af Per Brink. Abrahamsen på baggrund af dekorationer udført af maler og højillustrator Døddle Masterman. Om prinsessen, der bliver gravid i utide og en maler, som vil forføre en hofdame ved at male hende, mens hun bader i en skov. Absolut kun for voksne.
Sidste stop på den alternative rute er ved midnat i Frederiks Alle 20B hos Opgang 2. Monologen VISES PÅ MANDAG varer 40 minutter og indeholder fortællinger fra Svandanon, Bairut og City Vest. Godnat og tak for i dag.

KULTURNAT

AF JESPER ENGMANN

■ Selvfølgelig kan man blot slentre rundt i byen, se på fakler og lade børnene modtage balloner fra en korteg af amerikanerbiler, som i nogle timer kører rundt i gadebilledet.
Men den dybere mening er helt klar med KulturNat 2001. Det handler om at få århusianere i alle aldre ind på

udstillingsstederne, museerne, institutionerne og spillestederne for at give en oplevelse udover det sædvanlige.
JP-ÅRHUS har lavet fire forslag til, hvordan en fredag aften kan tilbringes, alt efter hvilke interesser, man har.
Nattegn, som giver adgang til arrangementerne i KulturNat 2001 koster 50 kroner og kan købes på posthuset i Århus, på rutebilstation-

nen, hos Århus Sporveje på Banegårdspladsen og hos de deltagende institutioner på selve aftenen. Børn til og med 14 år er gratis ifølge med voksne. Udover gratis adgang til alle arrangementer er det gratis at køre i bus fra kl. 16.00 til 03.00.

jesper.engmann@jp.dk

Arkivfoto: Lene Ethave Pedersen

CABARET - I Musikhuset er der to timers KULTURNAT-CABARET med blandt andre Jesper Klein og den lokale sangerinde Annione (billedet).

Musik i mørket

Udgangspunktet for en musikalsk rundtur i Århus er Århus Kunstbygning T.J.M. Mørksgade. Klokken 19.00 spiller KVARTETTET BALKAN TRANSIT en halv times stemningsmættede numre fra Bulgarien og Makedonien, inciterende og skæve rytmer udført af en kvartet.
Er man let til fods kan man nå ned på Rosenatret i Kosensgade kl. 19.30, da vil ROTEATRETS SYNGEGER med akkompagnement af Nis Ove Steen Møller holde. Så går turen mod Scandinavian Congress Centre, hvor der under loftet på Margrethe-pladsen kl. 20.00 vil lyde klassiske, uheldige toner fra ARHUS SYMFONIORKESTER, der dirigeres af James Loughran. Find en trappe at sidde på, akustikken er efter sigende knipselgod. Tempoet stiger kl. 21.00 i Simonsens Have i Den Gamle By: 32 sangere under navnet GROOVY VOICE med Thue Thesbjerg som dirigent vil have dig til at klappe med på ørehængere i en halv times tid.
Hvis I er hurtige, kan I nå tilbage til Scandinavian Center, hvor kvindekoret SEDJANKA giver den på bulgarsk i nye og gamle arrangementer med Michael Deltchev som korbestyrer. Det er kl. 21.30.

Så går det over på den anden side af Frederiks Alle, hvor KLUVERS BIG BAND står klar til afslutningskoncert på Rådhuset med en inddragt overraskelse. Tre personer har på forhånd haft mulighed for at melde sig som dirigent af orkestret, og det i sig selv kan byde på overraskelser af musikalsk art. Men natten slutter ikke her.
I Musikhuset er der to timers KULTURNAT-CABARET med blandt andre Jesper Klein, sangerinden Annione og komikerne Bramsen og Svarrer. Derefter er natten vel egentlig stadig ung.

KAMPKUNST

AF FLEMMING ANDERSEN

1014 Graven graves af alle

VESTEN underminerer sit eget værdigrundlag i sit svar på terrorisme. Vi har ikke skabt bin Laden, men vi har skabt hans forudsætning, siger Jens Galschiøt – manden bag »Skamstøtten«

Jens Galschiøt lyder forpusset, men han er også lige kommet hjem til Odense fra Århus. Der er han netop blevet færdig med at lave scenografi til et teaterstykke om Ted Kaczynski, den amerikanske terrorist kaldet »Unabomber«.

Teaterstykket spilles af Bruthalia Teatret og hedder »Den yderste stilhed«.

Og hvad beskriver bedre den stemning, der bredte sig i New York efter den 11. september? Såh...

Kan man lave din form for kunst på terrorbombningen?

»Jeg har faktisk ikke nået at tænke så meget på det endnu,« siger Jens Galschiøt, der er kendt som manden bag projekterne »Skamstøtten« og »Den Indre Svinehund«.

»Skamstøtten« er en otte meter høj skulptur bestående af 50 forvredne menneskekroppe. Galschiøt og et globalt netværk af aktivister rejser rundt og sætter den op på udvalgte steder, hvor menneskerettigheder bliver trådt under føde.

»Men lige efter bombningen af World Trade Center overvejede jeg da at sætte netop skamstøtten op i New York, vendt mod terrorisme,« siger Galschiøt.

Uretfærdig fordeling

»Skamstøtten« er en del af organisationen AIDOH, »Art In Defense Of Humanism«, som ligeledes er iværksat af den meget aktive odenseanske billedhugger.

Det virker som om, I sætter »Skamstøtten« op nogle steder, hvor problematikken er meget entydig, en slags de gode humanister mod de onde. Kan man bruge den retorik på terrorbombningen?

»Jeg ser det ikke som de gode mod de onde. Hvis

man skræller det ind til benet, er den vestlige verden dybt uretfærdig i sin fordelingspolitik, og det skaber grobunden for, at andre lige så store kynikere kan gennemføre terrorisme – og blive hyldet af unge palæstinensere her i Odense. Det er jo ikke sådan, at bin Laden er en fattig bonde,« siger Galschiøt og griner. Det gør han ofte og gerne, når han påpeger inkonsekvenser.

Ny Berlinmur

»Jeg ser den vestlige verden som dybt dobbeltmoralisk, og min pointe er, at det vil føre til, at vi bliver lige som dem, vi vil bekæmpe. I vores iver efter at bevare den vestlige verdens demokrati, bygger vi en mur omkring Middelhavet for at holde flygtninge ude, og det vil i sidste ende forråde vores værdigrundlag. Hvis vi i dag læser aviser og skifter ordet *islam* ud med *jøder*, vil vi blive dybt chokerede, for så er det som at læse aviser i trediverne.«

»Men terrorismen er med til at skabe en højere Berlinmur mellem dem og os. Den er med til at holde flere flygtninge ude, og måske vil vi om kort tid ikke stille spørgsmål ved metoden, hvis vi sender et skib

med kurdiske flygtninge retur til Tyrkiet, selv om de vil blive forfulgt dér. Og så er banen åbnet for skydeskår ved Gibraltarstrædet. Det er ikke os, der skaber idioter som bin Laden. Men vi skaber grobunden for, at han får støtte. Det er ikke de fattige, der bomber.«

Ord uden gerning

»Pia Kjærsgaard taler allerede om, at vi bør internere

3-4000 muslimer herhjemme. Det er noget, som hun vil gøre i godhed for at beskytte demokratiet, siger hun. Men hvert eneste skridt, vi tager i den retning, underminerer grundlaget for vores civilisation.«

»Tag nu bare,« siger Jens Galschiøt, som er ved at tale sig varm. »diskussionen om muslimske kvinder med slør. De er blevet mere fundamentalistiske på grund af os, af vores afstandtagen til dem. Så rykker de sammen, ligesom vi gør. Det er sådan, det fungerer.«

Men hvor ligger så humanismen begravet i alt det her?

»Aner det ikke. Jeg skal heldigvis ikke svare på alt. Men det er klart, at vi må sikre en bedre fordeling mellem Den Tredje Verden og os, hvis vi vil bekæmpe terrorismen.«

Det siger Nyrup jo også...

»Ja, det siger han! Der er ikke noget i vejen med det, de siger. Men de gør det ikke, jo lidt, men ikke nok. Den vestlige verdens humanisme set fra Afrika, jamen... de kommer og holder pæne taler fra deres fine hoteller og rejser igen, og så sker der ellers ikke noget. De siger, at de fattige skal åbne deres markeder og imens er EU's bønder statsubsidierede, jamen...« siger Jens Galschiøt og griner igen.

»Og det er fordi, at ingen vestlige politikere tør sige, at det vil koste noget for os,

hvis vi skal gennemføre en ændring i fordelingen. De bilder os ind, at vi kan gøre det uden omkostninger. Men det kan vi ikke.«

Tilbageholdende Bush

Så du overvejer en skamstøtte i New York?

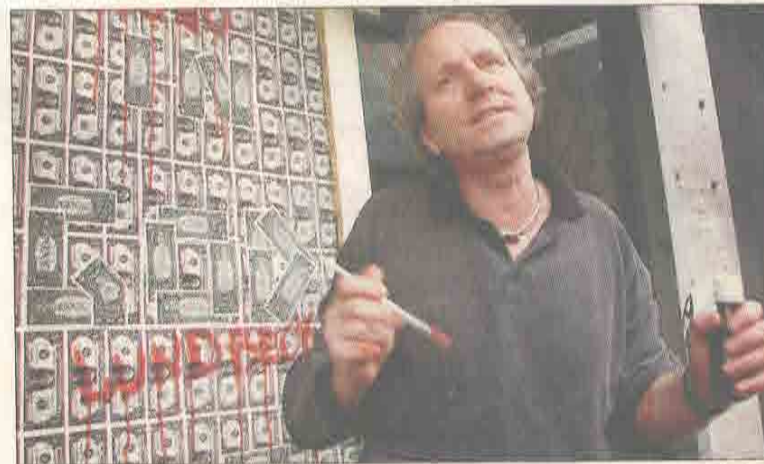
»Jeg ved ikke, hvad det humanistiske svar på denne her situation er. Jeg skal have en ide om en eller anden løsning. Men hvis jeg var stat, så ved jeg ikke, hvad jeg ellers ville gøre andet end at bombe Afghanistan. Faktisk synes jeg, at Bush og USA har været meget tilbageholdende. Det virker rimelig velovervejet. Nogen folk ringede lige før og ville have mig med i en aktion mod krigen, men det ville jeg ikke.«

Så Skamstøtten hører ikke hjemme i denne sammenhæng?

»Skamstøtten handler om, hvad der sker, når man vælger antihumanitære midler. Terrorangrebet på New York betyder, at vi får mere overvågning og mindre frihed. Det kan selvfølgelig gå den modsatte vej. Men det tror jeg desværre ikke.«

flan@wnu.dk
33 18 41 02

■ Læs mere på www.wnu.dk

Han bløder for kunsten: Jens Galschiøt i færd med at tappe sit eget blod og male det på dollarsedler i protest mod medicinalfirmaer, der vil forhindre fattige, aids-ramte sydafrikanere i at købe billig kopimedicin

Christian Lemmerz: "MADAM"

Af Erik Meistrup

Debatten om hvordan kunst - primært skulpturen - placeres i det offentlige rum har siden Rindalismens dage taget til i styrke, og kommuner og kunstnere kan opleve at få deres forslag eller allerede opstillede værker forkastet og evt. fjernet.

Når den slags debat refereres og kommenteres af journalister, politikere, kunstnere og især kunsthistorikere trykkes der automatisk på en beskrivelse af borgerne som mindre uddannede og lidt dummere end beslutningstagerne. Denne form for elitær rygmarvsreaktion er temmelig betænkkelig ud fra en demokratisk opfattelse af bestemmelsesretten i samfundet.

Men det er måske endnu mere betænkeligt for kunstens vilkår, at 'man' dybest set er så angstpræget, at man ønsker at fratage borgerne indflydelse på kunsten i det offentlige rum. Det gennemgående argument er, at borgeren ikke har for-

stand på kunst og derfor ikke skal inddrages. Borgerne - herunder f.eks. kunsthistorikere og politikere - har heller ikke forstand på det rent faglige i biogenetiske spørgsmål, alligevel prøver man i høj grad at lægge den etiske dimension af den naturvidenskabelige udvikling ud til almen diskussion. Inden for det humanistiske fagområde som billedkunst hører under, er man ikke kommet ret meget længere end til beskrivelser af folkelige reaktioner, hvor man ofte anlægger en overlegen og bedrevidende holdning om at borgerne helst ikke skal have indflydelse på, hvordan kunsten indplaceres i samfundet.

De samme fagfolk vil heller ikke vedkende sig deres egne subjektive grunde til egne valg, man gemmer sig ofte bag en såkaldt kunsthistorisk opfattelse, der bruges som en slags objektiv forsvarslinie for at undgå at begrunde aktuelle valg af en bestemt kunstners værk i et bestemt rum til en bestemt tid. Det er ufrugtbart og udemokratisk. Netop debat og argu-

mentering er demokratiets grundlag også for kunstens anvendelse i det offentlige.

Æstetisk kommunikation

Filosoffen og forfatteren Ole Thyssen har i en analyse i sin bog 'En mærkelig lyst' prøvet af indkredse grundlaget for den æstetiske dialog som en delmængde af den større offentlige kommunikation.

Han gør - i min sammentrængning og fortolkning - som udgangspunkt bl.a. opmærksom på, 1) at kommunikere er at meddele, hvilket betyder at ville dele information og viden med andre. 2) At al kommunikation skabes af en person eller en gruppe af personer, der har en bestemt hensigt med deres udspil. Hensigten medfører bl.a. valg af strategi for at nå målet med kommunikationen. 3) Kunst er en særlig æstetisk kommunikation, hvor det æstetiske er forankret i, at der skabes en 'form,' der er baseret på det sanselige og har et forhold til tid og en social forankring. Der er altså altid 'no-

get" vi skal deles om i den æstetiske kommunikation. Det kan være designede varer som reklame, beklædning, bestik, fyrfadslyseholdere, møbler, huse, tv-programmer, musikvideoer, computerspil eller forskellige typer kunstgenstande som maleri, skulptur, installation eller performance.

Den anvendte kunst 'form' vurderes ikke på om den er sand eller falsk, eller om den er rigtig eller forkert, men på om den har tilstrækkelig identitet. Alle billeder (herunder skulpturer) er en form som både har en fysisk side (det sanselige) og en betydningsside - og derfor er meningsbærende også når man påstår, man fraskriver sig en mening, som nogle kunstnere hævder. Denne dobbelthed udgør værket identitet, som så kan være svag eller stærk i forhold til forskellige grupper og opfattelser. Kunst er derfor en æstetisk meddelelse, der altså består i fremstilling af værker (form) og som i sin kommunikation afsluttes med, at den skabte identitet deles med andre, som ud fra deres forudsætninger betragter, sanser, og forsøger at afkode identiteten og sætte den i relation til en hel række forhold af kulturel, social og samfundsmæssig karakter.

Al kunst skabes for at iagttages og uden dens sanselig-meningsbærende hensigt opstår ingen kunst. Både kunstner og betragter er produktive i den æstetiske kommunikation. Man kan formulere det med den tyske kunstner Joseph Beuys ord om at 'Denken ist Plastik' altså at tænkning i sig selv er en form for skulpturel (kunstnerisk) aktivitet, vi alle deler.

Værket (formen) er mødestedet for dialog - eller mangel på samme - mellem kunstner og betragter, og man må respektere betragterens medskabende (tolkende) funktion. Beskueren er med videnskabsmanden Mark Turners beskrivelse i bogen 'Den litterære bevidsthed' altid selv aktiv i skabelse af betydning. Han påpeger, at den litterære bevidsthed er selve grundlaget for vor bevidsthed. Vi tænker i billeder og historier før vi tænker i data, fakta og information. Eller som Turner udtrykker det: "Den narrative fantasien - historien - er tankens basale redskab. Rationelle evner afhænger af den." Den danske forsker Mogens Hansen har i

bogen 'Billedtænkning' påpeget, at "Billedtænkning er tænkning i mentale forestillinger, der er visuelle og rumlige," og at denne særlige tænkning ikke er særlig gammel i evolutionsmæssig forstand - måske kun ca. 50.000 år. Sproget (logikken) er allerede udviklet for måske 500.000 år siden eller mere. Det er selve evnen til billedtænkning der gør os til mennesker og dermed noget særligt i biologien. Billedtænkningen er grundlaget for religion, filosofi, kunst, evnen til samfundsdannelse og til videnskabelig-teknologisk forståelse og frembringelse.

Billeddannelse, eller den litterære bevidsthed, er grundlaget for den æstetiske kommunikation, hvilket afspejles i den uendelige mængde af sproglige billeder, vi bygger kommunikationen op over.

Samtidig viser det, at den æstetiske kommunikation er en helt central del af vort overordnede kommunikationsmønster og kulturelle udfoldelse. Evnen er noget vi alle deler i større eller mindre udstrækning og derfor har vi alle en andel i den æstetiske kommunikation, den kan ikke begrænses til særligt udvalgte grupper.

Kunstværket som dialog

Skulptøren Elisabeth Toubro havde et indlæg på et seminar om kunstens situation på Århus Universitet i efteråret 1999 - hendes indlæg 'Om melankoli og fremsyn. Døden i kunsten' er aftrykt i tidskriftet Passepartout sommeren 2000. Blandt hendes betragtninger var bl.a., at "Kunstværet er blevet fetich og skal sælges på samme måde som en hvilken som helst mærkevare, ...fordi kunsten indgår i samfundslivet uden særkende." Det må betyde, at hvis kunsten skal tilbageerobre sit særkende, så må den lægge afstand til sin egen varegørelse og til driften mod at forsvinde i selve kulturbegrebet, som ellers har været avantgardes mål siden Duchamp og stadig er det, som man kan aflæse på Take Off 20:01 udstillingen på Århus Kunstmuseum i foråret 2001.

Toubro argumenterer da også for, at da vi bruger billeder, som vi bruger metaforer i sproget er den fysiske realisering en nødvendighed - det er nødvendigt at der skabes værker, der er kunst - "Derfor vil kunst og liv aldrig kunne opløse sig i

Jens Galschot: "Min indre Svinehund"

hinanden og blive et." Hun bekræfter fra sin kunstnerposition Thyssens videnskabelige analyse af kunsten som æstetisk kommunikation, når hun i sin analyse, der munder ud i Kunstværkernes Aksiom i 13 punkter, påpeger i første punkt: "Alle kunstværker har ... en fysisk og en visuel side..." Hun kobler det til den italienske forfatter Italo Calvino, der ud fra denne erkendelse skelner mellem to typer af fantasiprocesser. Den første går fra ordet og ender i visuelle billeder - den anden går fra visuelle billeder og ender ved det sproglige udtryk! Disse billeder, værkerne, er centrale i den æstetiske kommunikation, hvor de indgår med forskellig sproglighed og kraft og bliver en del af kunstens symbolske rolle i samfundet.

Hein Heinsens forslag til udsmykning af Store Torv i Aarhus "Ringene, Kilen og Vognene"

Kunsten skaber nogle af billeder vi bruger til at erkende både vores egen situation og begrunde de sociale sammenhænge.

Kunstværkerne er altid tidsdokumenter, der forsøger at tolke verden og er derfor en unik erkendelsesform, hvor deres "gennemslagskraft afhænger af den præcision, der ligger i de valg, der træffes, og af den visuelle overbevisning, der ligger i dem." Man kunne samle det i begrebet identitet, som nævnt tidligere.

Kunsværket er således omdrejningspunkt i en særlig kommunikationsform, den æstetiske, der igen er afgørende vigtig i den kulturelle-politiske verden. Det politiske her ikke forstået snævert som den institutionelle verden med partier og en særlig arena for samfundsmæssige beslutninger. Men som det samfundsmæssige demokratiske fundament, hvor alle er borgere, der bidrager til samfundet som kultursystem gennem forskellige former for valg, køb, oplevelser og diskussion.

Den æstetiske kommunikation som en del af den kulturelt-politiske debat bliver

mest tydelig i skabelsen, placeringen og mødet med kunsten og især skulpturen i det offentlige rum.

Det, at det er offentligt, forvandler kommunikationen fra at være et subjektivt personligt møde til også at være en form for massekommunikation, hvorved der sker, eller kan ske, en objektivisering af den modtagende part på linie med udsendelse af reklame. Det er for det meste det politiske og administrative system (men kan være det private) der gennem valget af beslutninger indtræder som en del af afsendersiden i den æstetiske kommunikation. Kunstneren og det politiske system står for bestemmelsen af den ene side af kommunikationen og overlader værket til borgerne, der her reduceres til beskuere (som når man læser avis eller ser tv). Der er hermed mulighed for en konflikt, der af kunstneren vil opfattes som en konflikt om kunsten (værket), mens borgerne - slutbrugeren for at anvende en udbredt term for det forhold, at borgerne helst ses som forbrugere, der bare køber og konsumerer en vare - måske opfatter konflikten som et magtovergreb (umyndiggørelse) foretaget af den politiske system.

Rummets betydning

Samtidig inddrages der endnu en faktor i kommunikationen, nemlig det RUM, der så at sige koloniseres, tages i besiddelse, overtages gennem placeringen af et værk. Bestemmelsen af dette rums anvendelse til kunstformål afgøres ofte administrativt af arkitekter, der beskriver rummets muligheder. Der er således i den politiske afgørelse gemt forskellige lag af æstetisk kommunikation, der sjældent bliver del af den offentlige politisk-æstetiske kommunikation.

Arkitekternes tilgang til vurdering af et rums egnethed til en bestemt form for kunst sker ud fra en forestilling om rummet netop som arkitektur - og så tilsat egne æstetiske forestillinger om kunsten. Politikerne tager beslutning dels ud fra oplægget og arkitekternes anbefaling og dels ud fra deres egne (skjulte) kulturelle og kunstneriske præferencer, men tit uden en særlig argumentation, som borgerne kan forholde sig. Bemærkninger som 'jeg synes det er et flot oplæg,' 'det er jo også en kendt og anerkendt kunstner' eller 'eksperterne har anbefalet valget, så skal vi politisk ikke gå ind i diskussion af smag'.....'smag og behag er jo forskellig, så vi kan alligevel ikke blive enige' går igen. Man prøver fagligt og politisk at slippe for at fremstille og især udstille sine meninger og opfattelser under dække af, at der er findes en særlig objektiv faglighed et eller andet sted, som kan fortælle, hvad der er det rigtige. Men det rigtige findes med Thyssens ord slet ikke i den æstetiske kommunikation, der findes kun subjektive vurderinger af kunstens aktuelle identitet.

Opfattelsen af RUMMET, hvor kunsten placeres i er imidlertid ikke bare et postuleret sagligt område for eksperter. Rummet er nemlig både et fysisk og et mentalt rum, og som Mark Turner udtrykker det. "De basale historier, vi kender bedst, er små historier om begivenheder i rum....Disse historier konstituerer vor verden!" Vi sanser altså verden og omsætter den til mentale fortællinger, der igen styrer vores syn på verden. Vi bruger faktisk rum - som billeder (skemaer) - til at tænke i såvel tid som begivenheder, derfor personificerer vi gennem sprogets metaforer indtrykkene (de blendes så at

sige) til fortællinger, der er med til at styre vor opfattelse af begivenheder og beslutninger.

Offentligheden (borgere og f.eks. andre kunstnere) kan have mange andre betydninger knyttet til synet på det pågældende rum. Det spænder fra det helt private, hvor personlige erindringer kan være tæt knyttet til bestemte steder og pladser. Det kan være områder, der indeholder eller trækker på historiske erindringer eller forestillinger. Denne subjektive opfattelse eller viden kan blive udfordret af en ændring af rummets karakter ved placering af en kunstnerisk form, der ønsker at skabe en anden form for kommunikation i og med rummet og dets beskuere. Byrummet er blevet et stadig mere følsomt område, hvor mange synes, de har 'rettigheder' i forhold til dets udseende og funktion. Disse rettigheder er principielt lige gode for den almindelige borger, den kunstfaglige ekspertise og politikerne, der træffer bestemmelsen.

Ud over rummet er det forholdet til kroppen (evt. fravær af krop) der indeholder udfordringen i den æstetiske dialog, da kroppen for hver enkelt er det konkrete sanssområde og samtidig indeholder den direkte fysiske forbindelse til liv, smerte, glæde og især død. Kunstens død, erklæret flere gange af avantgarden, handler derfor også om det personlige forhold til krop-død, hvilket er et voldsomt spændingsfelt for netop den æstetiske forståelse og kommunikation.

Kunsten som sproglig dialog

Den generelle bevidsthed og viden om visuelle forhold er blevet kraftigt øget i løbet af ikke mindst de sidste 100 år, hvor kunsten samtidig sprænger sin egen ramme som enhedskunst (en 'rigtig' retning ad gangen) og så at sige dekonstrueres til mange forskellige formsprog. Altså til flere mulige former for æstetisk kommunikation -vi taler flere æstetiske sprog på samme måde som vi lærer og taler flere fremmedsprog - med den oplagte risiko, at vi ikke forstår hinanden. Dette skisma mellem en højere forståelse af det visuelle og så udviklingen af flere kunstformer, og derved mulighed for flere æstetiske samtaler, vil gøre en placering af kunst i især særligt følsomme offentlige

Hein Heinsens forslag til udsmykning af Store Torv i Aarhus "Ringene, Kilen og Vognene"

rum til et oplagt konfliktobjekt for en offentlig debat.

Problemet løses ikke nødvendigvis ved at nedsætte særlige (kunst)faglige udvalg, der skal rådgive det politiske system, hvis selve den generelle æstetiske kommunikation ikke forholder sig til de bagved liggende problemstillinger, der er skitseret her. Et fagligt udvalg kan meget nemt forstå og selv fortsat udtrykke sig indforstået, således at den offentlige debat kører ad parallelle spor som man så det med det afviste forslag af Hein Heinsen til kunst på Store Torv i Aarhus. Mulighederne for misforståelser og modstand bunder ikke sjældent i enten ukendskab til de mennesker, der anbefaler en bestemt løsning, i direkte mistillid til enten bestemte bestemmende personer, eller mistillid til selve beslutningsprocessen, dens formål og aktuelle indhold.

Noget der var tydeligt bl.a. med Heinsen-sagen på Store Torv og med den senere Lemmerz-sag på Pustervig Torv og så i Aarhus. I begge sager havde kunstnerne valgt at satse på det kunstneren Claus Carstensen benævner Power Play, altså at kunstnerne nu med alle midler skal kæmpe for en plads på det æstetiske varemarked. Det betyder, at kunstnerne primært går i samarbejde med administration og politikere for sammen med kunstfaglig hjælp (museumsledelse og kunsthistorikere) at sælge deres konkrete produkt. Der opstår derved en tæt alliance mellem kunstner og 'magt' som i fælles-

skab trumfer eller overtaler offentligheden d.v.s. borgerne til bestemte løsninger.

Angsten for offentlighedens - d.v.s. borgernes mulige reaktion - gør, at man mener, at den ikke kan inddrages i beslutningsprocessen, fordi borgerne er irrationelle og mindre vidende (kender ikke deres eget bedste.... 'men de skal nok blive glade for det med tiden' fuldstændig som med diskussion om byplanlægning og arkitektur). Men eksperterne benytter sig jo også af subjektive bedømmelser og argumenter - tænker i fortællinger - fordi netop det æstetiske beror på den litterære bevidsthed. Og vi har alle en æstetisk opfattelse og holdning, der udmonter sig i kommunikation og handlinger. Når en del af konflikten ligger i offentlighedens manglende kendskab og tillid til de, der vil træffe beslutninger, så kunne man måske foreslå, at man indgik mere åbent - og ikke mindst mere personligt - direkte i den æstetiske dialog!

Det ville være spændende om man turde foranstalte et forsøg, hvor borgerne i en by fik en konkret mulighed for at vælge, hvad de ville foretrække. Jeg er sikker på at en reel valgmulighed - hvilket er praktisk demokrati - ville fremme og højne den kunstneriske debat som også kunstnere og fagfolk kunne lære meget af. Så lad næste projekt fra Statens Kunstfond være behæftet med den klausul, at de udvalgte forslag skal lægges åbent frem til en offentlig afgørelse.

Eksempler på konflikt

Hvis man skal give nogle korte opsummeringer på konkrete kunstprojekter, der beskriver dele af disse æstetiske konflikter, så kan man bruge bl.a. Heinsen og Lemmerz overfor en nærmest udstødt kunster som Jens Galschiøt.

Heinsen og Store Torv

Hein Heinsen havde gjort sig umage med at konstruere et så sammensat skulpturforslag som muligt med tunge teoretiske kunsthistoriske beskrivelser og betydninger. Politikerne var begejstrede - især for udsigten til en statslig finansiering - og havde sådan set allerede afgjort sagen ved at bruge anlægsmidler i millionklassen på selve torvet, da offentligheden blev indbudt til noget, man betragtede som en ren formalitet. Der var flere grunde til den stærke modstand hos borgerne, og man fremhæver almindeligvis kun den del, der kunne karakteriseres som kunstfjendsk, for det passer til den myte med den dumme uvidende offentlighed man gerne dyrker. Men en del af modstanden var reelt begrundet i den magtfordrejning - et kup - som man på det administrative-politiske niveau havde skabt sammen med kunstneren. Heinsen havde valgt side i Power Playet, han havde desuden meget svært ved at deltage i den æstetiske kommunikation med argumenter, der kunne forstås og accepteres.

Politikernes æstetiske kommunikation var samtidig på det helt utroligt lave niveau, jeg har beskrevet tidligere, fuldstændig ude af stand til at skabe en sammenhængende begrundelse, der handlede om selve Store Torv i Århus. En ikke uvæsentlig del af den folkelige modstand mod projektet var ud over manglende forståelse for, hvad der blev sagt, at mange havde deres personlige opfattelser af torvets betydning og anvendelse. Mange ønskede ikke en sådan skulpturbesættelse af torvet, man ville hellere have genskabt en gammel markedstradition foran Domkirken, og man kan faktisk se dette afspejlet i en lokalavis afstemning, hvor man - når man nu skulle vælge - ville have et "grædende træ."

Kunsthøjheden taler fortsat med foragt om denne folkelige tåbelighed, det er for

dem beviset på, at folket fundamentalt set er styret af uvidenhed. Man kan også vælge at se og tolke det netop som et udtryk for, at nogle ønskede det biologiske, der ligger i markedstraditionen udtrykt i en skulptur, der kunne indgå i en dialog med et sådant marked og kirken. Ingen gad gøre noget forsøg på at analysere og forstå debatten.

Lemmerz og Pustervig Torv

Christian Lemmerz har i år 2000 fået afsat en skulptur til Århus kommune, hvor man har købt retten til at opstille en kopi af en eksisterende (marmor) skulptur (fra 1996). Et af problemerne med denne opstilling er igen dette Power Play, hvor kunstneren og hans faglige allierede tilrettelægger et kup, hvor der ikke tages stilling til en række problemstillinger, bl.a. den helt centrale om skulpturen passer til tid og rum. Værket har intet med stedet at gøre, men er udelukket begrundet i en kunsthistorisk sammenhæng. I Lemmerz' tilfælde sker der efterfølgende noget yderligere specielt. Det værk man politisk bevilger midler til, undergår efterfølgende en væsentlig ændring, der er aftalt mellem kunstner og det administrative niveau (hvor også den kunstfaglige hører), og som synes at være tilrettelagt som en popularisering af værket til et 'lavere' folkeligt niveau. Man udstyrer skulpturen med en ny sokkel i form af en sliske og man giver den et nyt navn (ny titel fra Adam-Kadmon til MADAM), der skal være direkte forståeligt og skulle være udtryk for en særlig kunstnerisk evne til at lave vittigheder. Hvilket måske passer med stadsarkitektens forsøg - for det er igen arkitekter, der styrer rumanvendelsen - på at skabe en kunstig ramme om projektet, idet man sammenkøgte pladser i byen Rom med Shakespeare og renaissance teaterscene med den lille lokale plads, der var opstået i Århus midte. Der indgik faktisk ikke ét ord og en stillingtagen til den helt konkrete plads, man udvalgte. Det handlede om at finde et sted og konstruere en begrundelse for at indkøbe et værk at denne bestemte kunstner, samtidig med at skulle have et alibi (figenblad) for at skaffe det lokale Århus Kunstmuseum adgang til den oprindelige skulptur. Hele operationen med at udvælge og opstille det bestemte kunstværk

var et klart eksempel på magtmisbrug, hvor kunstneren valgte at spille med udelukkende på magtens side. I dette tilfælde lykkedes kuppet politisk og blev en form for tak-for-sidst til det utaknemmelige og uvidende folk, der ikke forstod, at man havde handlet til deres eget bedste med Heinsens trilogi til Store Torv. At det denne gang lykkedes skyldes igen flere forhold, men et af de væsentligste var, at hovedparten af borgerne ikke havde noget særligt forhold til Pustervig Torv, der er en kunstig dannelse uden nogen særlig fortid eller nutid og som mest har været betragtet som en bekvem p-plads. Reaktionen har været ligegyldighed, hvilket måske er bekvemt magtmæssigt, men ikke kan være det kunstnerisk.

Jens Galschiøt

Jens Galschiøt, Odense er et paradoks i den danske kunstverden. På den ene side anerkendes han ikke af de ledende kunstinstitutioner og førende aviser. På den anden side er han en af de mest kendte og omtalte danske kunstnere i udlandet, hvor opmærksomheden om hans værker spænder fra Kina til Brasilien, Mexico, Berlin, Spanien, USA m.fl. Ikke engang Per Kirkeby rækker så langt ud.

Jens Galschiøt spænder vidt i sin kunstneriske produktion fra smykker til enorme politisk betonede skulpturer. Der er ingen tvivl om, at det er de politiske skulpturer og hans tilhørende politisk-humanistiske arbejde, der har sat ham uden for det 'fine selskab.' Han er for gammeldags ved at fastholde et overordnet socialt perspektiv på hovedlinjerne i sin kunstproduktion. Når man skal være noget på kunstscenen og modtage de store offentlige opgaver, skal man helst høre til i København, være 'in' med miljøet omkring Kunstakademiet og Kunsthistorie og så gøre sig i medierne. Det sidste betyder bl.a., at man nok må lave ravage som at smadre biler på Kongens Nytorv, eller brænde en pølsevogn af i Århus og bruge slagord om forbrugersamfundet, men det skal ikke betyde noget andet end at være en del af en markedsføringsstrategi - Power Play.

Galschiøts konsekvente etisk-moralske stillingtagen i valget af projekter og

skulpturer er for meget for mange, der gerne vil nøjes med kunstverden som karriere eller sofistikeret underholdning.

Når Jens Galschiøt får sine skulpturer stillet op i udlandet, så er det altid i samarbejde med brede folkelige bevægelser eller lokale faglige organisationer, der arbejder for at forbedre almindelige menneskers vilkår. På mange måder er Galschiøts indstilling og arbejde i direkte forlængelse af den tyske kunstner Joseph Beuys (1921-86) krav om et 'Gesamtkunstwerk'. Det betyder, at kunsten (værket) fungerer i et socialt rum, hvor publikum "bidrager med egne tanker." Man - altså både kunstner, publikum, institution og kritikere - må tage del i en helhed, hvor, med Galschiøts ord, "kunsten retter sig mod den energi der findes i følelserne og udvikler dem til en erkendelsesform."

Projektet 'Min indre Svinehund' fra 1993, hvor der blev stillet skulpturer op i 20 europæiske byer opnåede nok medieinteresse, men skabte samtidig irritation i museums og kunstfaglige kredse. Skulpturen skulle minde os om, at humanismen er en tynd skal over naturen i os selv, og der skal kæmpes for at bevare humanismens resultater. Det fulgtes op i 1995 med 'Den stille Død' ved FN's sociale topmøde i København, og i juni 1997 blev der så opstillet det første eksemplar af skulpturen 'Skamstøtten' i Hong Kong. Det var for at sætte fokus på Kinas overtagelse af byen samtidig med Kinas undertrykkelse af basale menneskerettigheder. Næste eksemplar blev i 1999 opstillet først i Mexico City og senere bragt til delstaten Chiapas, hvor indianerne kæmper for at opnå grundlæggende rettigheder. Den tredje Skamstøtte blev opstillet i Brasilien i år 2000, først foran parlamentet i hovedstaden Brasilia for at mindes overgrebene mod landarbejdere og indianere, senere fragtet 4000 km til byen Belem, hvor organisationen af jordløse bønder fik den opstillet for at markere en massegrav. Fjerde udgave vil i 2002 blive opstillet i Berlin som et mindesmærke over ofrene for nazitidens statsterror med systematisk masseudryddelse som resultat. Skamstøtten er 8 meter høj og består af 50 ansigter og forvredne menneskekroppe.

Jens Galschiøt udsnit af: "Skamstøtten"

Meningen med skulpturen er for Galschiøt "at fastholde erindringer om en skændselsgerning som aldrig må gentage sig. Skamstøtten er en slags Overgrebenes Nobelpris."

Et centralt element ved Skamstøtten i Berlin er det personlige samarbejde mellem kunstneren og overlevende efter holocaust, der betyder, at tidligere kz-fanger indgraverer 10 mill. symbolske streger i skulpturens fundament, så det bliver et mindesmærke over alle offergrupper: jøder, sigøjnere, tvangarbejdere, homoseksuelle, Jehovas vidner, politiske fanger, sorte etc.

Skamstøtten er et af 1990ernes største og væsentligste kunstværker og et af Galschiøts mesterværker (efter traditionel kunstkritisk målestok). Værket indføjede sig i kunstnerisk tradition, hvor især malerierne Jorns 'Stalingrad' og Svend Wiigs 'Menneskeridt' (1956) danner forbillede både kunstnerisk og humanistisk dvs. politisk. Det er interessant, at en kunstner som Jens Galschiøt arbejder direkte med borgere i forskellige sammenhænge således at kunstværker i det offentlige rum bliver netop en samlet social og æstetisk kommunikation, der forandrer og gør en forskel og som ikke er elitær i sit kunstneriske sprog.

Årets Solby 2001

Den lille landsby Knudby-Borup beliggende ved Hjarbæk Fjord mellem Skive og Viborg er blevet valgt til Årets Solby. I Knudby-Borup har næsten halvdelen af husene solceller, nemlig 41 huse ud af 100 mulige. Dermed er Knudby-Borup den landsby i Danmark, der har den største koncentration af solcelleanlæg. Med sit stærke lokale engagement, fokusering på arkitekturen og på alsidig formidling af projektet, er Knudby-Borup en Solby, der kan virke inspirerende på andre. Og det er netop meningen med årets Solby – en konkurrence, som er udskrevet af Energistyrelsen. Knudby-Borup borgerne fejrede udnævnelsen ved en folkefest den 7. september, og med et nyt torv til solby-skulpturen, som kunstneren Jens Galschiøt havde lavet til dem.

På den smukkeste septemberdag overværede knap 300 mennesker, at solbyskulpturen blev bragt til torvs og præsenteret af kunstneren selv, Jens Galschiøt

Den store opbakning skyldes til dels, at byens borgere i forvejen var fælles om en vindmølle, hvilket havde godet jorden for interessen for den vedvarende energi. Og nu ser det ud til, at også solcellerne har en afsmittende effekt, så der vil blive etableret en del solvarmeanlæg i kølvandet på solcelleanlæggene. Knudby-borgerne kan sammen med alle andre

danskere drage nytte af, at solvarmetilbud kan sammenlignes og bestilles over nettet. Med priser på ned til 18.100 kr. er et solvarmeanlæg ikke blot en miljømæssig gevinst, men også en god investering.

I Knudby-Borup blev der fokuseret på integration af solceller i småhuse, mens der i Energistyrelsens tre-årige program for bygningsintegrerede solceller fokuseres nok så meget på solcellers integration og funktion i større byggeri. Sådanne byggerier bliver præsenteret på et seminar med solcelle-udflugt, som afholdes i Eigrveds Pakhus den 6. november. ■

Weekend Nu

19 OKT. 2001

LÆSER DEBAT

Ingen skingre udfald

I artiklen »Graven graves af alle« i weekend-nu den 12. oktober 2001 hævder kunstneren Jens Galschiøt, at Dansk Folkepartis formand Pia Kjærsgaard har talt om, at vi bør internere 3-4000 muslimer herhjemme.

Men Jens Galschiøt er helt galt afmarcheret. Det var ikke hverken Pia Kjærsgaard eller andre fra Dansk Folkeparti, der fremsatte det absurde forslag.

Det var derimod Inge Dahl Sørensen fra Venstre. Og i dagspressen tog jeg med det samme afstand fra forslaget og betegnede det som pinagtigt. I Dansk Folkeparti går vi nemlig ikke ind for den slags skingre udfald i udlændingede-batten.

Men det kan dog i visse situationer – f.eks. hvis det opdages, at vi i Danmark har sovende terrorister eller sympatisører – være påkrævet, at de pågældende sendes tilbage til deres hjemland eller til et flygtningecenter i nærområdet.

Peter Skaarup
MF, næstformand for Dansk Folkeparti

Information

27 OKT. 2001

Jens Galschiøt 1014

Den aktivistiske billedhugger m.m. er i eftermiddag personligt i fokus, når der er fernisering af en ny skulptur på Sukkerkogeriet 33 i Odense. Mon ikke, der følger et budskab med?

15. oktober 2001

1014
BØRNE-TV

Billedhuggeren Jens Galschiøt introducerede sin kunst for nogle af de mange børn på FDF/FPF's sommerlejr. Mandag kl. 17.30 på TV 2

TV & RADIO I MORGEN

se foregående opslag

15. oktober 2001

1014

Hvornår er noget kunst? Er det f.eks. kunst at male med fødderne? Eller er det kunst at sidde i et drivhus på en gul drømmeseng og snakke? På FDF/FPF's sommerlejr prøvede nogle af de 15.000 deltagere kræfter med kunsten. Sammen med en række professionelle kunstnere skabte de syret installationskunst, kobbermasker, kæmpemalerier og meget andet. Blandt kunstnerne skal vi møde Anna-Marie Holm og Ole Grøn samt billedhuggeren Jens Galschiøt (bill.). "Kunsten at kunne". TV2 kl. 17.30

Oplyst debat er en mangelvare

De franske oplysningsmænd randt mig i hu forleden under Folketingets åbningssdebater, da diskussionen gik om Pia Kjærsgaards doktrin: »Bekæmpelse af islam«. Ikke at hendes kritikers kritik hos mig fremkaldte erindringen om oplysningsfolkene. Ej heller damens manglende tolerance. Hvad der derimod fremkaldte erindringen var kritikernes – fra højre og venstre i salen – i grunden fraværende kritiske sans.

Det skal naturligvis

ikke nægtes, at ånden i Kjærsgaards udsagn let kan vise sig dødsensfarlig, hele DF-konteksten taget i betragtning. Men efter pålydende har hun ikke sagt noget galt eller grundlovsstridigt.

»Min herre, jeg er aldeles uenig med Dem, men jeg vil kæmpe for Deres ret til

at mene, som De mener,« sagde den fornuftige 1700-tals-franskmand Voltaire. At ideer brydes, er en integreret del af vestlig kultur. Ingen idé – herunder religiøse – er på nogen måde fredet i vor kultur. For oplysningsfolkene var i særdeleshed religiøse ideer ikke fredet.

Men de samme oplysningsfolk kunne skelne: Kun igennem fri diskussion og igennem den enkeltes egen indsigt kunne man skaffe sig af med eventuelt uønsket tankegods. Derfor var menings-, tros- og religionsfrihed lige så væsentlige – men ikke mere væsentlige – for oplysningsstænkningen som

idé- og religionskritik.

Havde Pia Kjærsgaards kritikere spurgt ind til det ikke uden videre evidente, om hun med »at bekæmpe islam« også mente at ville afskaffe trosfriheden og/eller mente bekæmpelse af muslimerne – altså af personerne – så havde der været fornuft i tingene, og de kunne måske på den måde have fået Kjærsgaards korthus til at vælte eller vakle. Men det gjorde de ikke, og det er beskæmmende.

Offentlig debat i oplysningens tradition er desværre en mangel i dette land.

Forkortet af red.
Læs hele indlægget på www.weekend-nu.dk.

Poul Ferland
Mag.art. i idéhistorie
Hadsund

FOTO: BENT MIDSTRUP/SCANPIX

Kritikerne af Pia Kjærsgaard har ikke forstået meget af oplysningstidens filosofi, mener Poul Ferland.

1014 Appel fra Fyns billedkunstnere

Af Jens Galschiøt, Peter Tybjerg, Ole Hempel og Lone V. Petersen

bestyrelsen for Billedkunstnernes Forbund (BKF), region Fyn, der repræsenterer 120 professionelle kunstnere på Fyn

BILLEDKUNSTRÅD: Til undervisnings- og kulturvalget i Fyns Amt: Da billedkunstloven blev vedtaget i maj, blev den af nok alle danske kunstnere budt hjertelig velkommen. Man glædede sig over, at der endelig var vedtaget en lov, der sidestiller billedkunsten med de øvrige kunstarter, som længe har haft deres egne lovgivninger.

Lokalt – hos de fynske kunstnere – var glæden også stor, ikke mindst med udsigten til, at der i loven gives mulighed for at nedsætte amtskommunale billedkunstråd, hvis formål er at virke til fremme af billedkunsten inden for amtskommunerne.

Stor var vores bestyrtelse, forbløffelse og undren, da vi modtog forlydender om, at politikerne i Fyns Amt ikke var interesserede i oprettelse af et regionalt billedkunstråd.

Et regionalt råd er en vigtig forbedring af billedkunstens vilkår lokalt. Vi anser det for en fordel at mindst to af medlemmerne i rådet skal være billedkunstnere, og tror på, at den faglige kompetance vil sætte en udviklende og spændende proces i gang.

Det statslige billedkunstråd overtager fra 2005 ansvaret for statens udsmykninger og Statens Kunstfonds udsmykningsudvalg vil dermed blive nedlagt. Der er mulighed for samarbejde mellem billedkunstrådet og de amtslige regionale billedkunstråd, hvorved der kan opnås en langt

større spredning i statens udsmykninger både kunstnerisk og geografisk set.

Så vidt kolleger i de øvrige BKF-regioner ved, har ingen andre amter udvist modvillighed over for rådene. Tværtimod har mange amter udvist stor interesse. I Storstrøms og Vestsjællands amter har allerede kørt en forsøgsordning med regionale billedkunstråd, og erfaringerne er positive. Vælger Fyns Amt ikke at nedsætte et regionalt billedkunstråd, vil Fyn stå uden for en ny landsomspændende udvikling inden for billedkunstområdet. Vi – de fynske kunstnere – mener at den prioritering vil være katastrofal.

Vi er rystede over at Fyns Amts kunststudvalg, ved dets indstilling om ikke at oprette et regionalt råd, frasiger sig retten til et tilskud fra staten. Penge der er øremærket billedkunsten – et tilskud, der vil betyde en fordobling af amtsbudgetet for billedkunst.

Af pressede batten har vi erfare, ud fra kulturudvalgsformand Jan Boyes udtalelser, at han er langt mere positivt stemt for det regionale råd. Det beroliger os lidt, men skal ikke forhindre os i på det kraftigste at tilråde kulturudvalget at vedtage beslutningen om oprettelse af et regionalt billedkunstråd inden for de rammer, billedkunstloven har fastlagt.

● Jens Galschiøt, Alexandra-gade 4 A, 2., Odense C, er billedkunstner, Peter Tybjerg, Ramsherred 17, Assens, keramiker, Ole Hempel, Egedrupvej 6, Assens, billedhugger, Lone V. Petersen, Thorsgade 2 A, Odense C, billedkunstner.

„Rock mod had“ med SL støtte

Krigserklæringer og sammenligninger mellem terrorisme og islam er steget i omfang siden den 11. september. Det vil SL gerne tage markant afstand fra

Af Hanne Juul Nielsen

„Rock mod had“ er et rock- og jazzarrangement, der afvikles onsdag den 14. november på Københavns Rådhusplads med støtte fra blandt andre Socialpædagogernes Landsforbund. Her vil en række kendte danske rock- og jazzudøvere gå på scenen mellem 18.30 og cirka 20.00 for at markere deres modstand med det stigende fremmedhad, der har fået ekstra næring efter det tragiske terrorangreb i USA den 11. september.

Engen „Kultur ka' li' kulør“ er initiativ til arrangementet og

Socialpædagogernes Landsforbund finder det naturligt, at fagbevægelsen bakker op om sådant et arrangement.

– Fagbevægelsen må samlet tage afstand fra de kræfter i vores samfund, der udviser mangel på rummelighed og tolerance overfor alt der anderledes, og som bruger denne argumentation i den aktuelle valgkamp på lokalt og nationalt niveau, siger næstformand Mogens Seider om baggrunden for SLs engagement i begivenheden.

– Vi ønsker ikke et Danmark, hvor fremmedhad og fremmedfjendsk terminologi præger den politiske dialog. Sådant en dialog ødelægger livsbetingelserne for mennesker med anden etnisk oprindelse end dansk.

– Jeg synes ikke, at vi kan være den dialog bekendt, understreger Mogens Seider.

De medvirkende kunstnere optræder gratis ved arrangementet den 14. november. Kunstnere, som blandt andet tæller musiknavne som Shu-bi-Dua, Michael Falch, Hanne Boel, Poul Dissing og forfatteren Benny Andersen. Andre er i skrivende stund ved at blive kontaktet. Konferencier bliver Niels Hausgaard og Peter Mygind.

Omkostningerne til lysanlæg, scene m.v. dækkes til gengæld ind af blandt andre de fagforbund, der vælger at støtte arrangementet efter henvendelse fra SL og „Kultur ka' li' kulør“.

Og så er det væsentligt at nævne, at et eventuelt overskud fra arrangementet tilfalder foreningen „Kultur ka' li' kulør“ til brug for foreningens integrationsarbejde, primært i forhold til børn og unge.

hjn@sl-dk.dk

Advarsel!

Pia Kærsgaard
Mogens Glistrup
Karen Jespersen
Præsten Søren Krarup m. fl.
har under valgkampen sluppet et
hæsligt dyr løs i Danmark.

Dyrets navn er den indre
Svinehund.

Jeg må på det kraftigste advare
den danske befolkning i mod
dette frygtelige og hæslige dyr.

Pas på, at den indre Svinehund
ikke tager magten fra jer.

Afsender: Ole Christiansen, Tulipanvej 6, 3600 Frederikssund

- 4 DEC. 2001

NGO'ers arbejde trues af kriminalisering

Åbent brev

af En række danske ulands- og solidaritetsorganisationer

1014

En række danske ulands- og solidaritetsorganisationer har rettet henvendelse til justitsminister Lene Espersen og partiernes retspolitiske ordførere. De er bekymrede over det udspil til bekæmpelse af terror som den tidligere regering fremlagde, som truer med at kriminalisere deres arbejde.

Åbent brev til justitsminister Lene Espersen og Folketingets partier:

Vi, en bred vifte af danske NGO'er, ser med dyb bekymring på den forhenværende regerings udspil til bekæmpelse af terror - et udspil der blev bakket op af de nuværende regeringspartier.

I lovpakken defineres terror på en måde, der betyder, at en lang række af de sociale og folkelige bevægelser, som vi tidligere har

støttet, eller som vi i dag arbejder sammen med eller støtter, kan blive betragtet som terrorister, hvis loven vedtages.

I udspillet fremgår det blandt andet, at:

»Den, som, uden at forholdet omfattes af §§ 114-114 b, deltager i eller yder væsentlig økonomisk støtte eller anden væsentlig støtte til korps, gruppe eller sammenslutning, der har til hensigt ved magtanvendelse at øve indflydelse på offentlige anliggender eller fremkalde forstyrrelse af samfundsordenen, straffes med fængsel indtil 6 år.« (§ 114 c.).

★

Flere af vores samarbejdsorganisationer har opereret eller opererer i dag i lande, hvor demokrati ikke eksisterer eller er i sin dannelses, og hvor legalt politisk arbejde umuliggøres af politisk forfølgelse fra statens eller andre magthaveres side.

I sådanne lande kan militærkup eller lignende indgreb i borgernes menneske-

rettigheder tvinge legale organisationer til at fortsætte deres kamp for demokrati ved hjælp af udenomsparlamentariske midler og det, der efter »Terrorpakken« formuleringer betegnes som magtanvendelse eller forstyrrelse af samfundsordenen.

Det bekymrer os, at organisationer, der overholder menneskerettighederne og arbejder for legitime krav som demokrati, retfærdighed og social udvikling, anses som kriminelle ifølge Terrorpakken. Og at danske organisationer, som samarbejder med denne slags sociale og folkelige bevægelser, i fremtiden kan tænkes straffet for dette samarbejde.

★

Vi forventer nu, at den nye regering snarest melder klart ud, om den har tænkt sig at fastholde den nuværende definition af terror i udkastet til loven. Og videre, om den kan bekræfte, at en eventuel vedtagelse af loven vil betyde, at dele af

vore organisationers arbejde bliver betragtet som kriminelt arbejde.

Vi opfordrer samtidig Folketingets øvrige partier til at komme med en klar udmelding på samme spørgsmål.

Med venlig hilsen

U-landsforeningen Svalerne:
Lis Rasmussen Kazal: 35 26 17 47
Sydafrika-Kontakt:
Morten Nielsen: 35 35 92 32
Kvindernes U-landsudvalg - KULU:
Martha Salazar: 3315 78 70
Internationalt Forum:
Maj-Britt Svendsen: 3537 1889
International Børnesolidaritets:
Freddie Kristiansen: 36 17 78 81
TINKU:
Tove Christensen: 98 18 35 03
Dansk Vietnamesisk Forening:
Jørgen Prag: 86 60 06 20
Art In Defence Of Humanism, AIDOH:
Jens Galschiøt: 6618 40 58
eller 66 14 40 38
Mellemamerika Komiteen:
Peter Sig Kristensen: 35 3714 30
eller 8613 09 44

Å JOUR KLIP

Ravnsborggade 12-14
2200 København N
Tlf. 35 39 13 00

Udklip af:
Arbejderen

- 7 DEC. 2001

Protest mod fremmedhad

SOLIDARITET 1014

I København, Odense og Århus er der i dag demonstrationer mod racisme og fremmedhad

En gruppe elever fra Askov Højskole har på meget kort tid stabledet en demonstration på benene i København.

Nu er den ene blevet til hele tre. Udover København vil der i dag også blive demonstreret mod racisme og fremmedhad i Odense og Århus.

Eleverne fra Askov Højskole har kun taget initiativ til demonstrationen i København.

Siden her andre grupper sluttet op om ideen og har arrangeret demonstrationer på samme dag og med samme tema.

Maria Bundgaard fra Askov Højskole har været med til at arrangere demonstrationen. Det er første gang hun prøver det, og det har ikke været let.

- Det har været ret hårdt, men det har overrasket mig meget, hvor mange mennesker der har villet hjælpe os, siger Maria Bundgaard til Dagbladet Arbejderen.

Der er utroligt mange, som har givet os et skulderklap og fortalt os hvor godt de syntes om det, fortsætter Maria Bundgaard.

I Århus vil formanden for Multikulturel Forening, Rabih Azad Ahmad, holde tale. Her starter demonstrationen klokken 16 på Rådhuspladsen.

I Odense er billedhuggeren Jens Galschiøt engageret til at holde tale. Demonstrationen starter klokken 15 i Flakhaven.

MM

A'jour Klip

Ravnsborg Tværgade 5 C
2200 København N
TLF. 35 39 13 00

Udklip af:
Lollands-Falsters
Folketidende

- 6 DEC. 2001

A'jour Klip

Ravnsborg Tværgade 5 C
2200 København N
TLF. 35 39 13 00

Udklip af:
Morgenposten
Fyens Stiftstidende

- 7 DEC. 2001

CENTRUM 1014 Den første brok over regeringen

■ Allerede oppe på dupperne over den nye regering demonstrerer højskoleelever på Fyn og alle andre, der føler for det, i dag klokken 15 på Flakhaven.

Det er elever fra Askov Højskole, der har taget initiativ til den landsdækkende protest over, "at flygtninge og indvandrere gøres til syndebukke i Danmark". Eleverne opfordrer med ordene: "Mener du også, at vi skal vise verden og Danmark - i alle hudfarver, at vi ikke er en nation af racister?" - alle med samme holdning til at dukke op i dag. Initiativet er støttet af Attac Fyn og Antiracistisk Netværk i Odense, og blandt andre kunstner Jens Galschiøt vil tale til forsamlingen.

ILDSJÆLE HÆDRET • Onsdag modtog Gigtforeningen efter indstilling hædersprisen 'Ildsjæle', som det landsdækkende 'Center for Frivilligt Socialt Arbejde' i Odense tidligere på året havde indstiftet i anledning af FN's Internationale Frivillighedsår 2001. Foruden hædersbeviset fulgte en lille skulptur i kobber lavet af kunstneren Jens Galschiøt. Det var kontaktudvalgsformand Terkel Andersen, der på vegne af centret overrakte prisen til Gigtforeningens kredsleder Ingrid Due Pedersen og direktør Lene Witte. Overrækkelsen fandt sted i Odense Kongrescenter under overvåring af 500 frivillige fra landets humanitære og sociale foreninger.

-7 DEC. 2001

Pris til Gigtforeningens frivillige

Gigtforeningen er blevet kåret som årets frivillige organisation af den nationale Komité for det Internationale Frivillighedsår. Gigtforeningen får hædersprisen, der kaldes en "Ildsjæl", for at have udviklet en omfattende uddannelse af sine frivillige siden starten af 1980'erne og for allerede i 1998 at vedtage en frivillighedspolitik som en af de første af de sygdomsbekæmpende organisationer. Prisen gives til en organisation, der bl.a. har medvirket til at styrke livskvaliteten for en gruppe mennesker og som har synliggjort en ellers overset problematik. Den består af en kobberskulptur af kunstneren Jens Galschiøt og et diplom.

8-DEC. 2001

Pris til Gigtforeningens frivillige

Gigtforeningen er blevet kåret som årets frivillige organisation af den nationale Komité for det Internationale Frivillighedsår. Gigtforeningen får hædersprisen, der kaldes en "Ildsjæl", for at have udviklet en omfattende uddannelse af sine frivillige siden starten af 1980'erne og for allerede i 1998 at vedtage en frivillighedspolitik som en af de første af de sygdomsbekæmpende organisationer. Prisen gives til en organisation, der bl.a. har medvirket til at styrke livskvaliteten for en gruppe mennesker og som har synliggjort en ellers overset problematik. Den består af en kobberskulptur af kunstneren Jens Galschiøt og et diplom. Prisen er stiftet i anledning af FN's Internationale Frivillighedsår og blev uddelt på Center for Frivilligt Socialt Arbejdes konference "Frivillige - ikke til at komme udenom" i Odense.

8-DEC. 2001

Pris til Gigtforeningens frivillige

Gigtforeningen er blevet kåret som årets frivillige organisation af den nationale Komité for det Internationale Frivillighedsår. Gigtforeningen får hædersprisen, der kaldes en "Ildsjæl", for at have udviklet en omfattende uddannelse af sine frivillige siden starten af 1980'erne og for allerede i 1998 at vedtage en frivillighedspolitik som en af de første af de sygdomsbekæmpende organisationer. Prisen gives til en organisation, der bl.a. har medvirket til at styrke livskvaliteten for en gruppe mennesker. Prisen består af en kobberskulptur af kunstneren Jens Galschiøt og et diplom. Prisen er stiftet i anledning af FN's Internationale Frivillighedsår og blev uddelt på Center for Frivilligt Socialt Arbejdes konference "Frivillige - ikke til at komme udenom" i Odense.

-9 DEC. 2001

Lene Witte, 52-årig direktør for Gigtforeningen, glæder sig over, at foreningen er kåret som årets frivillige organisation af Den Nationale Komité for Det Internationale Frivillighedsår. Gigtforeningen får prisen, som kaldes en 'Ildsjæl', for at have udviklet en omfattende uddannelse af sine frivillige og for allerede i 1998 at have vedtaget en frivillighedspolitik som en af de første sygdomsbekæmpende organisationer. Prisen, der er stiftet i anledning af FN's Internationale Frivillighedsår, består af et diplom og en kobberskulptur, skabt af Jens Galschiøt.

17 DEC. 2001

Pris til Gigtforeningens flinke frivillige

Gigtforeningen er blevet kåret som årets frivillige organisation af den nationale Komité for det Internationale Frivillighedsår og fremstår dermed som et eksempel til efterlevelse for andre frivillige sociale organisationer. Gigtforeningen får hædersprisen, der kaldes en »Ildsjæl«, for at have udviklet en omfattende uddannelse af sine frivillige siden starten af 1980'erne og for allerede i 1998 at vedtage en frivillighedspolitik som en af de første af de sygdomsbekæmpende organisationer.

»Vi er naturligvis meget stolte af prisen, der også er en påskønnelse af det store arbejde, som ca. 500 engagerede frivillige udfører for gigtsagen i deres lokalområde«, siger direktør for Gigtforeningen Lene Witte.

Prisen gives til en organisation, der bl.a. har medvirket til at styrke livskvaliteten for en gruppe mennesker og som har synliggjort en ellers overset problematik. Den består af en kobberskulptur af kunstneren Jens Galschiøt og et diplom.

12 DEC. 2001

Fornem hæder til Gigtforeningens "ildsjæle"

Gigtforeningen er blevet kåret som årets frivillige organisation

Den nationale Komité for det internationale Frivillighedsår har kåret Gigtforeningen som årets frivillige organisation. Gigtforeningen har fået hædersprisen, en "Ildsjæl" kaldet, for siden starten af 1980'erne at have udviklet en omfattende uddannelse af sine frivillige og for allerede i 1998 som en af de første blandt de sygdomsbekæmpende organisationer i landet at have udviklet en frivillighedspolitik.

- Vi er naturligvis meget stolte af prisen, der også er en påskønnelse af det store arbejde, som omkring 500 engagerede frivillige udfører

for gigtsagen i deres lokalområder, siger Gigtforeningens direktør, Lene Witte.

"Ildsjæl"-prisen er instiftet i anledning af FN's internationale frivillighedsår. Den blev uddelt på Center for frivilligt socialt Arbejdes konference: "Frivillige - ikke til at komme udenom" i Odense den 5. december.

Prisen gives til en organisation, der har medvirket til at styrke livskvaliteten for en gruppe mennesker og som har synliggjort en ellers overset problematik. Den har form af en kobberskulptur af kunstneren Jens Galschiøt samt et medfølgende diplom.

19 DEC. 2001

Pris til Gigtforeningens frivillige

Gigtforeningen er blevet kåret som årets frivillige organisation af den nationale Komité for det Internationale Frivillighedsår og fremstår dermed som et eksempel til efterlevelse for andre frivillige sociale organisationer. Gigtforeningen får hædersprisen, der kaldes en "Ildsjæl", for at have udviklet en omfattende uddannelse af sine frivillige siden starten af 1980'erne og for allerede i 1998 at vedtage en frivillighedspolitik som en af de første af de sygdomsbekæmpende organisationer.

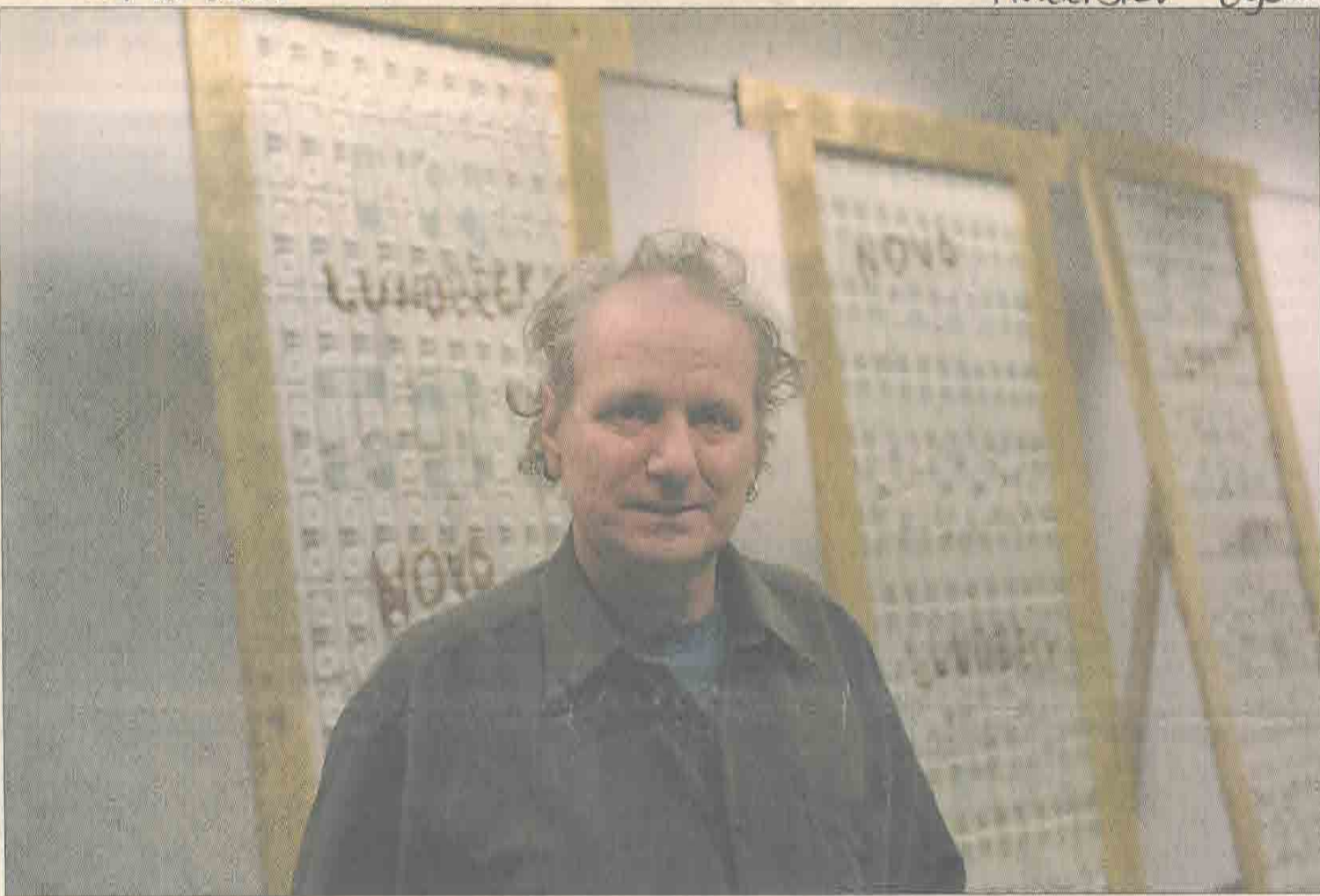
- Vi er naturligvis meget stolte af prisen, der også er en påskønnelse af det store arbejde, som ca. 500 engagerede frivillige udfører for gigtsagen i deres lokalområde, siger direktør for Gigtforeningen Lene Witte. Prisen gives til en organisation, der bl.a. har medvirket til at styrke livskvaliteten for en gruppe mennesker og som har synliggjort en ellers overset problematik. Den består af en kobberskulptur af kunstneren Jens Galschiøt og et di-

-- JAN. 2002

Hæderspris til Gigtforeningen

Gigtforeningen er blevet kåret som årets frivillige organisation af den nationale Komité for det Internationale Frivillighedsår - og får hædersprisen, den såkaldte "Ildsjæl" for at have udviklet en omfattende uddannelse af sine frivillige siden starten af 1980'erne og for allerede i 1998 at vedtage en frivillighedspolitik som en af de første af de sygdomsbekæmpende organisationer.

Prisen gives til en organisation, der bl.a. har medvirket til at styrke livskvaliteten for en gruppe mennesker, og som har synliggjort en ellers overset problematik. Den består af en kobberskulptur af kunstneren Jens Galschiøt og et diplom. Prisen er stiftet i anledning af FN's Internationale Frivillighedsår.

Kultur-chok i Haderslev

Haderslev Kulturfestival tyvstartede i mandags med åbningen af den kontroversielle kunstner Jens Galschiøts udstilling "Den 10. plage" på Haderslev Bibliotek. Her udstiller han 220 blodindsmurte én-dollar-sedler i guldindfattede billedrammer. Det er hans kommentar til den retssag om AIDS-medicin, som medicinalindustrien tidligere på året kørte i Sydafrika. Den officielle åbning af den niende Kulturfestival foregår i morgen aften på Kulturhus Harmonien, hvor skuespilleren Peter Larsen optræder med sit satiriske show.

Læs mere om festivalen på side 8 og 9 og om Mette Lisby i "ajour".

e-mail: hv@budstikken.com

Budstikken Haderslev

Fax 7454 3318

tirs. 23 okt. 2001

Kulturen kommer til Haderslev

Kulturfestivalen åbner på torsdag, men allerede nu kan man på biblioteket studere en af de udstillinger, der i anledning af festivalen vises i Haderslev

Af Marianne T. Krogh

Haderslev: Torsdag den 25. oktober åbnes Haderslev Kulturfestival officielt på Kulturhus Harmonien, hvorefter Peter Larsen går på scenen og indleder festivalen med sit forrygende show. Indtil 4. november vil byen da vrimle med tilbud for de kulturinteresserede, der kan opleve alt ligefra teaterstykker, shows, og musik til foredrag, film og udstillinger.

En af de kunstnere, der udstiller, er Jens

Galschiøt, der allerede i går åbnede sin udstilling på Haderslev Bibliotek. Her vil man frem til den 3. november kunne studere hans kommentar til medicinalindustriens retssag tidligere på året, hvor den sydafrikanske regering blev sagsøgt for at have brudt patentrettighederne til AIDS-medicin.

Læs mere side 8

Jens Galschiøt foran udstillingen, der består af 10 store billedrammer dekorerede med én-dollar-sedler, hvoraf nogle bærer navnene Lundbeck og Novo skrevet med blod.

Vejens (UGEAVIS)

Bysbarn og kunstner Jens Galschiøts »Indre Svinehunde« troede i lænker foran arrestbygningen på Frederikssund Torv som resultat af en serie-happening.

Foto: Lars Skov

Svinehunde lagt i lænker

Serie-happening med provo-kunst og griserøgter på Torvet

Frederikssund: Først blev to svinehundeskulpturer sat op som en happening på Torvet i går formiddags, og kort efter »modreagerede« byens griserøgter ved at lægge dem i lænker og flytte dem op foran dombygningen.

Frederikssund bys event med opstillingen af hundrede glasfibergrise udviklede sig i går til en happening på happening, hvor det er sin

sag at finde hoved og grisehale i historien.

Billedhuggeren Jens Galschiøt, der bor i Odense, men er vokset op i Frederikssund, var oprindelig inviteret til at deltage i den kunstneriske udsmykning af grisene. Men han takkede nej til projektet, han fandt for »sødt«. Ifølge griserøgter Bert Walter reagerede Galschiøt i går formiddag ved at opstille sine to skulpturer »Indre Svinehund« på Torvet i Frederikssund.

- Mine Svinehunde, der iøvrigt lige er blevet renoveret med nye bronzehoveder, skal minde borgerne i Frede-

rikssund om, at selv de sødeste svin har en bagside. Den måde, som danskerne diskuterer indvandrerproblemerne på, får Svinehunden til at vokse sig stor. Hvis nogen føler sig ramt og stødt af denne provokation midt i provinsidyllen, kan det være fordi de ubevidst genkender sig selv i de udstillede kunstværker. Det er jo lettere at se splinten i sin næstes øje end bjælken i sit eget. Men jeg er nu ret spændt på, hvordan Frederikssundborgerne vil reagere, skulle Jens Galschiøt have udtalt i følge en pressemeddelelse fra Initiativrådet.

Det fik så Initiativrådets griserøgter Bert Walter til at »svare igen« ved at lægge lænker om de to Svinehunde, som stammer fra en happening i 1993, hvor Galschiøt opstillede 20 Svinehundeskulpturer rundt om i Europa i løbet af to døgn til stor forargelse mange steder.

- Galschiøt påstår, at vores smukke grise har en bagside, og jeg ønsker bestemt ikke, at vores 100 grise skal komme i kontakt med deres indre svinehund, så vi har besluttet at lege med, og jeg låser dem nu fast foran arresten, forklarede Bert Walter sig i går. maj

Flere i Frederikssund er fælles om den idé, at en af Jens Galschiøts indre svinehunde skal stå som skulptur ved Elværket. Her er indtil videre tale om ren billedmanipulation. Fotomontage:

Allan Nørregaard

Svinehund-skulptur er på vej til Elværket

Fotomanipulation kan tage forskud på fremtiden

Frederikssund: Der er på det seneste fra flere fronter yttret ønske om, at Frederikssund bevarer den ene af kunstner Jens Galschiøts »Indre Svinehunde« i byen. Initiativtager til sommerens grishow, Bert Walter, bakker op om idéen, og han oplyser, at den ene skulptur nu forsøgsvis flyttes til Elværket.

Billedet her er ren manipulation, men det kan snart blive virkelighed.

Flere borgere har bakket op om at beholde den ene af

bysbarnet Galschiøts »svinehunde« i byen, og idéen er måske på vej til at blive en realitet.

- Vi har besluttet, at den ene svinehund skal hjem til Jens Galschiøt, men den anden stiller vi op foran Elværket, siger Bert Walter.

Han mener dog, at en svineskulptur i Frederikssund burde være af den rigtige slags.

- Sådan en burde bevares for eftertiden, og derfor burde den stå i bronze. Det må være muligt, og der må kunne skabes midler til det her, siger Bert Walter, der bakker fuldstændig op om idéen.

Nu flyttes den ene skulptur altså midlertidigt op til Elværket, men det er uafklaret, hvor pengene skal komme fra, hvis der indkøbes en i

bronze. I følge Frederiksborg Amts Avis oplysninger koster en bronze-udgave af Galschiøts skulpturer et sted i nærheden af 200.000 kroner.

Grisefonden

Efter sommerens store griseudfoldelse i Frederikssund er der nu skabt en fond, der indeholder omkring 150.000 kroner.

Pengene blev samlet ind på auktionen på Torvet, men Bert Walter slår fast, at de penge ikke skal bruges til indkøb af en skulptur.

- Fondspengene er båndlagt til noget andet, og det vil jeg ikke afsløre endnu, men det bliver snart officielt, siger Bert Walter, der omkring Særimner-grisene kan oply-

se, at han er ved at få udarbejdet en interessant liste.

- Vi er ved at få lavet en liste over, hvor grisene egentlig endte, og den er også snart klar. Den anden dag kørte jeg selv gennem Herlev og så pludselig en af vores grise, der stod og glanede, og det er da meget sjovt, siger Bert Walter.

Han oplyser også, at den eneste gris, der ikke er snor i nu, det er Venstres gris, som befinder sig et ukendt sted i lokalområdet, og så er McDonald-grisene efterhånden begyndt den lange march fra Helsingør, hvor de har stået, i haven hos indehaveren af den kommende restaurant-indehaver i Frederikssund, og kigget udover Øresund.

simon

PRESSE-CLEARING

Client: THE PILLAR
OF SHAME

Publication: SING PAO

DAILY NEWS (HK)

Date: 8 NOV 2001

Circulation: 72,489

Clipping supplied by
NEWSCLIP MEDIA

MONITOR SERVICE

(A member of Ketchum-Newcom Public Relations Ltd.)

18TH FLOOR, SUP TOWER,

75-83 KING'S ROAD,

NORTH POINT, HONG KONG.

TEL.: (852) 2566 1311

FAX: (852) 2510 8199

Presse-Clearing

Client: THE PILLAR
OF SHAME

Publication:

TA KUNG PAO

PAO (HK)

Date: 9 JAN 2002

Circulation:

80,000

Clipping supplied by

NEWSCLIP MEDIA

MONITOR SERVICE CO

(A member of Ketchum-Newcom PR Ltd.)

1301, SUP Tower, 75-83 King's

Road, North Point, Hong Kong.

Tel: (852)-2503 0680

Fax: (852)-2887 1196

驚濤駭浪中的學生會

撰文：魏詠賢 香港大學學生會會長

有人批評港大學生會內各屬會競爭劇烈，令同學間關係差了。

為甚麼總認為競爭是壞事？港大有近百個學生組織，校內卻只有八千多個同學，而且同學們除了參與學生活動外，還有很多事情要做。不同的組織為了吸引同學參與活動，不得已要利用各種宣傳攻勢，擴闊自己的生存空間。有時候，大學部門甚至提供學生活動與學生組織競爭，而學生組織的資源永遠不會比大學部門多。

同學對校園冷感，對學生會冷感，學生會逐漸失去其角色。校方不斷提供活動吸引同學，與打壓學生會生存空間沒有兩樣，更是一個冠冕堂皇的手法：借提供多一個活動選擇給學生為名，令同學與學生會更脫離為實。若譴責他們，他們倒叫你多花心思宣傳學生會活動，但事實卻是他們擁有更多資源，提供高質素的活動讓學生參與。

當學生活動的生存空間這樣狹窄，為何覺得學生組織的融洽相處是一個必然？為何覺得學生間的惡性競爭只是他們自己的責任，反譴責學生會不監察自己的屬會，又當學生會試圖監管學生活動時，又批評學生會對學生組織嚴苛？

學生會像是築在驚濤駭浪上的建築物，它的根基建築於想致它於死地的巨浪上，很多人認為學生會「激進」，又有誰知道學生會背後那脆弱的一面？

國殤之柱仍豎立在港大黃克競平台，亦即學生會對開空地。黃克競平台是「開心公園」以外，校園內人流最多的地方，亦是學會經常舉行活動的場地。

黃克競平台

青少年無視秩序 「亂港師表」有責

林海裔

學子不正之風？
除夕夜的香港文化中心廣場，一些青少年將該處的飾物、花盆隨意破壞，亂拋亂砸，還同維持秩序的警員發生碰撞糾纏，令人感到十分掃興。
類似這般狀況，回歸後實不鮮見；有些為人師表者大搞街頭集會遊行，還將此類活動引入校園，強行豎立舶來品「國殤之柱」，嚴重干擾正常教學秩序，分化師生關係。
教育專業人員協會是香港人數最多的教師工會，

在「傳道、授業、解惑」方面應該有所建樹，但會方負責人卻反其道而行之，實行加以利用和曲解。「傳道」是傳抗中亂港之道；「授業」變為反對語文基準試，以遊行呼號代替專業進修；「解惑」則越解越惑，將「人大釋法」視為中央「干預」香港法治。如此自身惑之不解，又怎能以身作則，誘導年輕一代走上愛國建港之途？
劉慧卿組織「反董連任大聯盟」，「教協」參加該組織，這是違背廣大教師的民意，令他們蒙上不務正業的惡名，因而遭到真正正義教師的抵制是很自然的。幾次「反董連任」遊行集會都不過百人。照理，擁有過萬會員的「教協」，如果同心「倒董」，會如此冷場？
韓愈《師說》的結論是：「道之所存，師之所存也。」今有人利用「教協」撈取個人政治本錢，從事「抗中亂港」，將青年學生引入歧途，是否有道？實在值得「教協」同人思考和討論。

韓愈《師說》給為人師表者下了一個定義：「師者，所以傳道授業解惑也。」傳道就是宣傳正面道理，過去是指忠君愛國、敬老護幼，和今天指的愛國愛民、支持正義沒有很大分別；授業就是教授文化科技知識；解惑就是對前者存在的問題加以解答，輔導學生面對正確人生。
內地「文革」時期「紅衛兵」橫行霸道，無法無天，亂抄亂砸，同缺乏尊師重道有關。那時教師被貶為「臭老九」。喪失尊嚴，教書沒有人聽，怎能扭轉

在「傳道、授業、解惑」方面應該有所建樹，但會方負責人卻反其道而行之，實行加以利用和曲解。「傳道」是傳抗中亂港之道；「授業」變為反對語文基準試，以遊行呼號代替專業進修；「解惑」則越解越惑，將「人大釋法」視為中央「干預」香港法治。如此自身惑之不解，又怎能以身作則，誘導年輕一代走上愛國建港之途？
劉慧卿組織「反董連任大聯盟」，「教協」參加該組織，這是違背廣大教師的民意，令他們蒙上不務正業的惡名，因而遭到真正正義教師的抵制是很自然的。幾次「反董連任」遊行集會都不過百人。照理，擁有過萬會員的「教協」，如果同心「倒董」，會如此冷場？
韓愈《師說》的結論是：「道之所存，師之所存也。」今有人利用「教協」撈取個人政治本錢，從事「抗中亂港」，將青年學生引入歧途，是否有道？實在值得「教協」同人思考和討論。

10 NOV. 2001

1014

INTEGRATION: Havneskolen i Københavns Nordhavn er blevet belønnet med årets Fernando-pris for sit arbejde for integration af etniske minoriteter. Prisoverrækkelsen finder sted på tirsdag i Middelfart i forbindelse med konferencen »Det multietniske samfund - fremtidsangst eller vision«.

Fernando-prisen blev stiftet i 1998 af Socialpolitisk Forening i anledning af foreningens 100-års jubilæum. Den gives hvert år for en markant indsats for social retfærdighed. Prisen - en bronzefigur af billedkunstneren Jens Galschiøt-Christoffersen - er således tænkt som en slags socialpolitikens odil.

26 NOV. 2001

1014

Medalje-parade på rådhuset

Af Peter Rasmussen
pr@fyens.dk

Odense Rådhus var i går forvandlet til en festsal til ære for byens bedste håndværkssvende.

Det var Haandværker- og Industriforeningen i Odense, der stod bag arrangementet i samarbejde med arbejdsgiverforeninger, fagforbund og tekniske skoler.

Ialt var 500 deltagere tilmeldt arrangementet, hvor der blev uddelt ikke færre end 80 medaljer for præstationer i forbindelse med årets svendeprover. Samtidig blev der uddelt 20 rejselegater á 5000 kroner til svende, der har markeret sig positivt på andre områder.

- Hvis man for eksempel har markeret sig på det sociale plan og er en god kammerat, så kan det blive belønnet med et legat, sagde formanden for Haandværker- og Industriforeningen Kurt Adamsen i går.

Dagen blev indledt med lurblæserfanfare, hvorefter Anker Boye, Kurt Adamsen og stiftsamtmand Nina Würtzen stod for overrækkelsen af hædersbevisningerne.

Da arrangementet første gang løb af stablen for et år siden blev kunstneren Jens Galschiøt udnævnt til Æreshåndværker.

I år gik den eftertragtede ti-

tel til stadsarkivar Jørgen Thomsen, der udgiver Odensebogen i dag.

Odense Tekniske Skoles jubilæumspris til den fynske virksomhed, der har gjort et særligt stykke arbejde for lærlingene gik til Elektrolux i Nyborg.

Klokken 17 indbød borgmester Anker Boye til en utraditionel reception, hvor serveringen bestod af champagne, der var blevet åbnet med sabler og derefter hældt ud over en pyramide af glas.

Dagen blev sluttet af med en fest for 230 indbudte gæster - heriblandt repræsentanter for Folketinget (Lotte Bundsgaard) og fra amt, kommune og Fyns Siftsamt.

- Arrangementet skal først og fremmest hædre de unge mennesker, der har udmærket sig. Men lige så vigtigt er

Linda Lunde Poulsen 21 år og nyuddannet murer, fik et legat ved Håndværkerforeningens årlige uddeling af medaljer og legater. Her lykønskes hun af Odenses borgmester Anker Boye.

FOTO: KIM RUNE

det, at vi får gjort opmærksom på de kvaliteter, der ligger i håndværksfagene, sagde Kurt

12 NOV. 2001

Havneskolen får pris for integration

1014

Havneskolen i Københavns Nordhavn er blevet belønnet med årets Fernando-pris for sit arbejde for integration af etniske minoriteter.

Prisoverrækkelsen finder sted i morgen i Middelfart i forbindelse med konferencen »Det multietniske samfund - fremtidsangst eller vision«.

Fernando-prisen, der blev stiftet i 1998 af Socialpolitisk Forening i anledning af foreningens 100-års jubilæum, gives hvert år for en markant indsats for social retfærdighed. Prisen - en bronzefigur af billedkunstneren Jens Galschiøt-Christoffersen - er således tænkt som en slags socialpolitikens Bodil.

»Havneskolen har været i offensiven, når det gælder integration på arbejdsmarkedet,« udtaler Socialpolitisk Forening.

Skolen blev grundlagt i 1993 på initiativ af bl.a. Havnearbejdernes Fællesforbund og Lager- og Handelsarbejdernes Forbund.

/ritzau/

12 NOV. 2001

Havneskolen får pris for integration

1014

Havneskolen i Københavns Nordhavn er blevet belønnet med årets Fernando-pris for sit arbejde for integration af etniske minoriteter.

Prisoverrækkelsen finder sted på tirsdag i Middelfart i forbindelse med konferencen »Det multietniske samfund - fremtidsangst eller vision«.

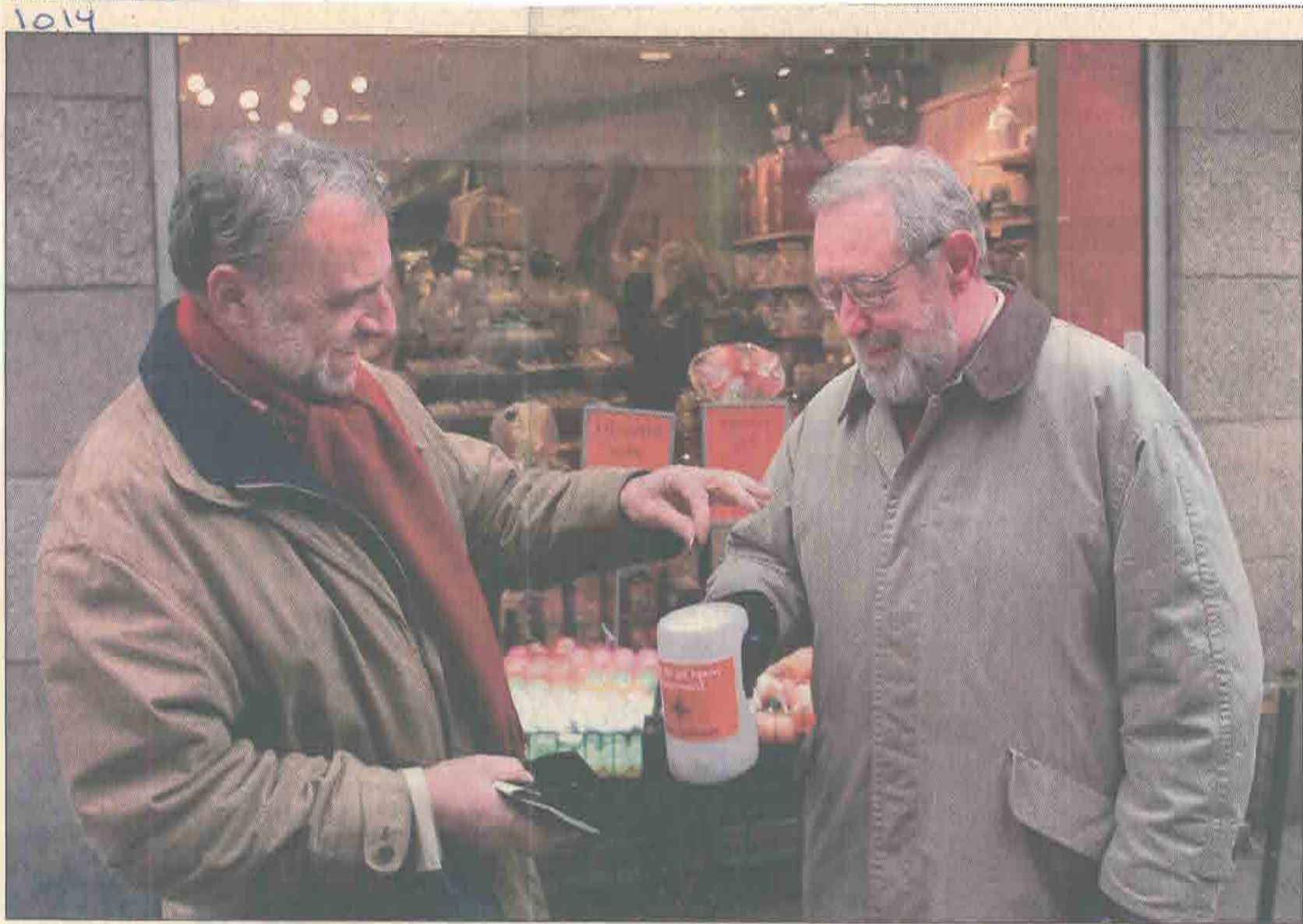
Fernando-prisen, der blev stiftet i 1998 af Socialpolitisk Forening i anledning af foreningens 100-års jubilæum, gives hvert år for en markant indsats for social retfærdighed. Prisen - en bronzefigur af billedkunstneren Jens Galschiøt-Christoffersen - er således tænkt som en slags socialpolitikens Bodil.

- Havneskolen har været i offensiven, når det gælder integration på arbejdsmarkedet, udtaler Socialpolitisk Forening.

Skolen blev grundlagt i 1993 på initiativ af bl.a. Havnearbejdernes Fællesforbund og Lager- og Handelsarbejdernes Forbund.

/ritzau/

16 DEC. 2001

Kendte samlede ind

RASLEBØSSER:
Indsamling til
hjemløse fik
hjælp af kendte
odenseanere

Af Erik Thomsen
ert@fyens.dk

CENTRUM: Med en række kendte i spidsen samlede Kirkens Korshær i går ind blandt de handlende i centrum til fordel for de hjemløse i byen. Og selv om nogle af indsamlerne var mere kendte end andre, så havde de fleste stor succes med at rasle med bøssen i gågaden.

Chefen for ordenspolitiet i Nyborg, politiinspektør Palle Brix Jensen, var under et mildt pres, da han på gågaden i Odense blev mødt af Odenses politimester Lars Rand Jensen. Lars Rand Jensen gik sammen med en række andre kendte fynboer forrest i indsamlingen til de hjemløse i Odense.

FOTO: KIM RUNE

- Jeg synes, det er gået rigtig godt. Folk har en holdning til det, vi samler ind til, og mange vil meget gerne give. Uanset om vi er kendte eller ej, så tror jeg faktisk ikke, det har den store betydning, sagde byens politimester Lars Rand Jensen hen på eftermiddagen. - Faktisk så vi jo helst, at ingen overhovedet kendte os, for så var der jo slet ingen problemer i byen, sagde politimesteren med et bredt smil, da han havde overladt indsamlingsresultatet til Kirkens Korshær.

Boye topscorer - igen

Ud over politimesteren var det folk som biskop Kresten Drejergaard, kunstneren Jens Galschiøtt, TV2/Fyn-studieværten Preben Chr. Dahl og så en række politikere, der var

med.

Og akkurat som i det netop overståede kommunalvalg blev borgmester Anker Boye endnu en gang topscorer ved indsamlingen.

- Men han er selvfølgelig også det mest kendte ansigt, og mange vil hen og snakke med ham, sagde folkene fra Kirkens Korshær.

Det endelige indsamlingsresultat er ikke gjort op, men et forsigtigt gæt ligger på knapt 25.000 kroner.

Pengene går direkte til arbejdet med de hjemløse og socialt dårligst stillede i byen.

Kirkens Korshær driver en del hjælpearbejde med to varrestuer og en natvarrestue, og pengene skal primært gå til lokalerne i Nørregade.

Morgenposten
Fyens Stiftstidende

15 DEC. 2001

KORSHÆR 1014
Kendte samler
ind til godt
formål

I dag går borgmester Anker Boye, biskop Kresten Drejergaard, teaterdirektør Kasper Wilton, politimester Lars Rand Jensen, kunstner Jens Galschiøtt, skuespilleren Torben Iversen, folketingsmedlem Lars Chr. Lilleholt, studievært Preben Dahl, Vollsrosepræst Torben Hangaard og rådmænd Søren Møller samt andre by- og amtsrådsmedlemmer på gaden for at samle ind til Kirkens Korshær i Odense.

Pengene skal blandt andet gå til varrestuerne omkring i byen, som hver dag året rundt bliver opsøgt af trængende mennesker.

Overskriften for dagens indsamling hedder: "Kan du gå hjem i varmen?". Med disse ord forsøger man at appellere til den gode juleånd, der formentlig hersker blandt de handlende i gågaderne og ved Rosengårdscentret i dag.

Indsamlingen finder sted klokken klokken 11-15.

Morgenposten
Fyens Stiftstidende

17 DEC. 2001

Indsamling blev en succes

Af Erik Thomsen 1014
ert@fyens.dk

CENTRUM: En indsamling med kendte odenseanere i spidsen i city lørdag blev en stor succes for Kirkens Korshær.

- Det er første gang, vi har forsøgt os med en sådan indsamling, og det gik over al forventning. Som det ser ud nu, så kommer vi over 25.000 kroner, siger en glad korshærsleder for varrestuen i Nørregade, Kaj Skjølstrup.

Penge til varrestue

Kirkens Korshær i Odense driver to varrestuer og en natvarrestue i Pantheonsgade og i Nørregade, og har også gadepræst Peder Thysen tilknyttet.

Pengene fra lørdagens indsamling går primært til var-

mestuen i Nørregade, hvor hjemløse og andre socialt svage personer kan komme.

Hos varrestuen har folk mulighed for at købe et billigt måltid mad, og hver onsdag er det gratis.

Brug for penge

- Vi får ligesom varrestuen i Pantheonsgade tilskud fra kommunen, men ikke lige så mange penge, så derfor har vi brug for alle de penge, som folk har givet. Derfor vil jeg gerne sige mange tak til både indsamlere og dem, der gav penge, siger Kaj Skjølstrup.

Blandt de kendte odenseanere der var på gaden lørdag var politimester Lars Rand Jensen, borgmester Anker Boye, kunstneren Jens Galschiøtt og biskop Kresten Drejergaard.

19 NOV. 2001

Budskabet er vigtigere end gode anmeldelser

TRAVLHED: Charlotte Munck har ikke haft en pause i tre år

Af Pia Richter
livetibyen@stiften.dk

Premieren på "En kort en lang" er knap nok overstået. Men rygterne om de gode

anmeldelser er ved forplante sig som sølvringe i en stjerneoplyst sø.

Folk kan lide Hella Joofs debutfilm. Og der er også faldet flotte ord af til 31-årige

Charlotte Munck, som spiller den kvindelige hovedrolle, Caroline, der kommer mellem bøsseparret Jørgen og Jacob.

Foreløbig har Charlotte Munck kun læst en enkelt anmelders dom, selvom der har været masser af tid til læsning i det tog mellem København og Århus, som hun næsten bor i for tiden.

Men nu vil hun nok læse resten. Undtagelsesvist. For ulysten til at blive for selvfyksret er der også. Og som hun siger:

- Ingen bliver et bedre menneske af at få at vide af nogen, at de synes, man spiller godt. Eller omvendt. Men jeg har været lidt nervøs med denne

her film. For det er altså noget specielt med film. Der sidder man med noget, man har lavet færdigt for næsten et år siden. Der er ikke meget, man kan gøre. På teatret kan man i det mindste altid sige til sig selv på premieren, nu går du ind og knokler som en hest, og så kan du ikke gøre mere.

Budskabet er vigtigt

- Men lidt forfængelig er man vel altid. Selvom jeg har det sådan med denne film, at næsten lige meget, hvordan den skulle blive, så ville jeg bare være med, fordi dens budskab er rigtigt. Det er meget vigtigt for mig.

Det er kun tre år siden,

På lærredet har hun lige nu succes som bøsseøver i Hella Joofs debutfilm "En kort en lang". Om aftenen er Charlotte Munck den saftige og livskraftige Chili-Tøsen i "Soundtracks" på Aarhus Teater. FOTO: PREBEN HUPFELD

Charlotte Munck forlod Skuespillerskolen ved Odense Teater. Hun er født i Århus og voksede op i Ørsted på Djursland, indtil hun flyttede til København som 18-årig med en spæd drøm om at blive skuespiller. Knap 10 år senere var den realiseret. Men indtil en måned før Charlotte Munck skulle folde vingerne ud og forlade skolen som flyvefærdig skuespiller, anede hun ikke, hvad hun skulle leve af fremover.

- Men så fik jeg én rolle, og den førte en anden med sig, og siden er det gået slag i slag. Jeg har ikke haft én eneste ledig periode i de tre år, og det er jeg dybt taknemmelig for.

Debuten fik hun i fødebyen i Bruthalia Teatrets opsætning af "Dværgen" i Århus

Festuge i 1998. Siden er det blevet til en lang række film- og teaterroller til den høje og udtryksfulde brunette, blandt andet i gyseren "Kat" og Det Kgl. Teaters opsætning af "Den Vægelsindede". Sidstnævnte er den indirekte anledning til at hun atter er aktuel i Århus, denne gang som Chili-Tøsen i Pelle Koppels nye samfundssatiriske popkomedie "Soundtracks".

- Han var også med i forestillingen og mens vi turnerede sammen, fortalte han om sine planer. Jeg sagde ja, selvom jeg ikke anede, hvad det skulle ende med, fordi jeg kender ham.

Vil det hele

Nogle gange kan Charlotte Munck godt gøre sig nogle

karrieretaktiske overvejelser. Når hun ser de knalddygtige amerikanske filmskuespillere og de ligeså dygtige engelske teaterskuespillere, for eksempel.

- Måske er det dumt at sprede sig over så meget. Måske skulle man specialisere sig? Men jeg vil jo så gerne det hele. Jeg vil også gerne synge jazz. Eller skrive manuskripter, så man kan være lidt mere med der, hvor idéerne opstår og tingene sker og ikke bare som skuespiller i sidste led. Jeg vil være multikunstner, ler hun højt og ligner én, der har energien til det. Men har hun også idéerne?

- Jeg synes selv, jeg har mange gode idéer. Når jeg får en ny, skriver jeg den ned og lægger den i en stak, som jeg

vil tage frem og sortere i, hvis jeg en gang skulle få en ledig stund.

Dem er der ikke udsigt til nogen af i den allernærmeste fremtid. Men skulle den komme, eller skulle hun få behov for at tage den, så vil hun lave noget alvorligt.

- Man kan godt fortælle noget alvorligt med humor. Men det er som om, vi i Danmark altid skal fortælle en historie med det der glimt, som både rummer afstand og åbenhed. Det er fint nok, men jeg kunne tænke mig at prøve om det kunne lade sig gøre at være mere alvorlig.

Krævende 1014 teater om terrororens væsen

TEATER "Den yderste stilhed"

★★★★★

Der var stille, meget stille på publikumspladserne i Jomfru Ane, da Bruthalia viste sit fordringsfulde stykke om terroristen Ted Kaczynski.

Mange vil huske ham, der gennem næsten 18 år sendte brevbomber til ansatte i højteknologiske stillinger i USA og derved dræbte tre sårede 23.

"Den yderste stilhed" forholder sig frit til tid og rum. Vi er snart i

antikkens Alexandria, hvor encyklopædisten Hypatia fatter interesse for bombemanden, og sammen med sine hjælpere genkalder hun hans opvækst og studier på Harvard, hvor vi oplever, hvordan matematik for ham er seksualitet, samt årene i skovene, alt sammen gengivet med en varm portion humor og en skarp ironi. Hvad er frihed – det frie

valg? Svaret får vi i terroristens udgave på lige fod med mange andre

aforistiske, stærke formuleringer. Det er klare politiske meldinger, og der er lige så klare markeringer om at forene viden og teknologi, for Kaczynski afslører, hvor skrøbelig den moderne teknologi, som vi baserer vor tilværelse på, i virkeligheden er.

Hypatia har et par briller og med dem kan hun se verden, som den burde ses, og for hende betyder det, at hun ved at engagere sig i hans filosofi nærmer sig en forståelse af terrorismens psykologi.

Men stykket går også ind i dagens terrorisme og magtudøvelse: hvad med krydsermissiler, der over tusindvis af kilometer rammer deres mål? Hvad med israelerne såkaldte gengældelsesangreb? Og helt aktuelt: Hvad med 11. september?

Det er anderledes teater. Det er teater, der stiller krav til publikum, og

Kropssprog og replikker bliver symbolske og vidtrækkende i dramaet om den yderst virkelige terrorist, Ted Kaczynski, "Den yderste stilhed".

FOTO: HUNG TIEN VU

det er teater, der ligger i spændingsfeltet mellem virkelighed og symbolik.

Det tager sit udgangspunkt i virkeligheden og i reelle formuleringer; gennem kropssprog og replikker bliver de i kunstens verden symbolske og vidtrækkende.

De fem skuespillere leverer i Jens Galschiøts (De husker: ham med skamstøtterne) spændende scenografi med masker, gange og huler en stilsikker præstation, hvor det groteske, det absurde og det realistiske indgår i en syntese.

Jens Henneberg
kultur@nordjyske.dk

● Jonathan Paul Cook:
"Den yderste stilhed"
Oversættelse fra engelsk:
Lane Lind.
Instruktion: Forfatteren.
Scenografi: Jens Galschiøt.
Bruthalia-teatret på Jomfru
Ane Teatret.

DET SKER I DAG

1014

ALEGRIA Y DOLOR · Gæstespil med Insightout Company på Terra Nova Teater kl. 20.00.

SISSEL MED BAND · Den fagre fjeldmø indtager Falconer Salen kl. 20.00.

BØRNTEATER · Zangenbergs Teater trækker tæppet for historien om den grusomme jæger kl. 9.30 og 11.00.

JONAS OG HVALEN · Christians Kirke lægger gulv til Tim Rushtons nye danseforestilling kl. 20.00.

VALGFEST · De københavnske DSU'ere holder fest for medlemmer og alt andet end hoverende Venstrefolk i Huset, Rådhusstræde. Stor-skærmen er tændt fra kl. 20.00.

VU-VALGFEST · Henrik Højstrøm fra Venstres Ungdom har lejet Café Sommerfuglen på Valby Laggade 81. Det er klokken 20, og alle er velkomne.

I HIRED A CONTRACT KILLER · Dogmeteater baseret på den finske kulturfilm af samme navn. Trianglen Teater kl. 20.00.

EXTREMITIES · En historie om offer, bøddel og hævn i Krudttønden kl. 20.00.

LE CIRQUE INVISIBLE · Charles Chaplins yngste datter og hendes mand går på scenen i MusikTeatret i Albertslund kl. 19.30.

DEN YDERSTE STILHED · Gæste-

spil ved Bruthalia Teatret om bombemanden Theodore Kaczynski, som FBI brugte 18 år på at opspore. Husets Teater på Halmtorvet kl. 20.00.

VINTER · En mand og en kvinde mødes i deres søgen efter kærlighed. Rialto Teatret kl. 20.00.

MASKULINITETER · Der er mænd og mandighed på tapetet i Nikolaj Udstillingsbygning.

HÅND PÅ FREMTIDEN · Gør dine fingre til digitale pensler, der maler med både farver og lyde i Experimentarium.

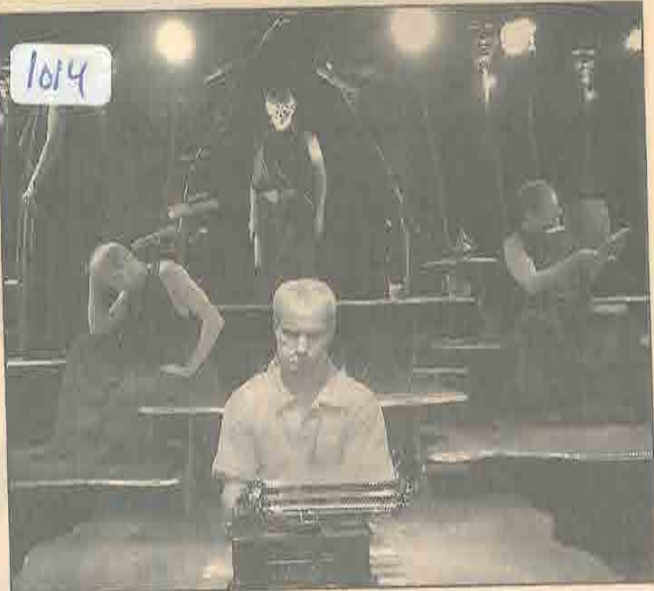
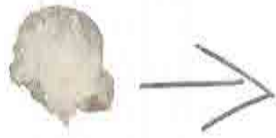
WORLD PRESS PHOTO · Øksnehallen lægger endnu engang vægge til verdens største og mest prestigefyldte fotokonkurrence.

FJERNT HERFRA · Tre skæbner i en ikke nærmere defineret krig på Edison kl. 20.00.

FRA DE HOLLANDSKE LAVLANDE · 40 års hollandsk kunst med fokus på dagligdag og selvforståelse i Charlottenborg Udstillingsbygning.

NORMAN FOSTER · Louisiana sætter fokus på nogle af de mest banebrydende arkitekter i dag.

21 NOV. 2001

I forgrunden er det Peder Holm Johansen og bagest fra venstre Majbritt Johansen, Klaus T. Søndergaard, Kett Lützhøft og Mads Nørby i »Den yderste stilhed.« Foto: Hung Tien Vu

Teater-terror

Bruthalia Teatret skraber bunden. Teaterrådet bør kraftigt overveje sin støtte fremover.

Teater

AF PER THEIL

Emnet kan næsten ikke være mere aktuelt: En historie om verdens efter sigende mest intelligente terrorist.

FBI kaldte ham for Unabomber. Ted Kaczynski var et vidunderbarn, blev siden matematikprofessor, men flygtede ud i vildmarken, hvorfra han opererede som terrorist med seksten bombeattentater på samvittigheden. Hans lange manifest i New York Times røbede ham.

Det er kort fortalt den virkelige historie om Kaczynski, som man kan læse den i programmet til Bruthalia Teatrets forestilling, »Den yderste stilhed«. Som sagt, emnet kan næsten ikke være mere aktuelt, end sige mere tankevækkende: En højt begavet mand opponerer mod det stadig mere teknologiske samfund og bekender sig til den vilde natur.

Der er altså en gæde at spille op til: Mysteriet om mennesket bag terroristen. Og der er en historie, som med afsæt i den direkte virkelighed kalder på det moderne, politiske teater. Så langt, så godt.

For Bruthalia Teatrets forestilling kan, på den anden side, næsten ikke være mindre tankevækkende. Opsætningen kan i det hele taget ikke blive

meget dårligere. Det skyldes Jonathan Paul Cooks manuskript, der dels opridser forhistorien – barndommen, studieårene og så videre – uden at give nogle bud på noget, dels indsætter historien i en mytisk sammenhæng med en kvindelig filosof fra antikkens Alexandria som en slags åndelig detektiv. Forvirringen bliver ikke mindre af, at hun ligner noget fra jæger- og samlerstadiet.

Elendig skuespil

Og læg så hertil et kunstnerisk niveau, som stort set skraber bunden. Stilen er sådan a la det gamle gruppeteater med sorte gevandter og slidte ørkenstøvler. Skuespillet er, med Peder Holm Johansen som undtagelsen, elendig. Ren terror! Bruthalia Teatret kom i 1990'erne frem som et bud på anderledes teater med især Howard Barker som speciale. Lovende, bestemt! Med opsætningen af Pär Lagerkvists »Dværgen« blev det knap så lovende.

Med »Den yderste stilhed« er der intet lovende tilbage. Det fremgår, at forestillingen er støttet af Teaterrådet; uvist af hvilke grunde. Teaterrådet bør nok overveje sin støtte fremover.

Den yderste stilhed: Manuskript og iscenesættelse ved Jonathan Paul Cook, scenografi af Jens Galschiøt. Øvr. medvirkende: Kett Lützhøft, Klaus Søndergaard, Mads Nørby, Majbritt Johansen, Jonny Wartel. Bruthalia Teatrets turneforestilling 19.-28.11 på Husets Teater.

skrivestil.

Ind på livet kommer vi dog aldrig af den kejtede mand i den orange kedeldragt, der for at overleve klynger sig til sine indfangede kaninskind og sin selvavlede samfundsteori (Peder Holm Johansen kæmper bravt for sagen). Dertil har instruktøren Jonathan Paul Cook overbelastet sin egen tekst med en alt for ambitiøs parallel til antikkens Alexandria og den vidbegærlige filosof Hypatia, der opsøger bombemanden i hans celle. Inspirationen fra Howard Barkers katastrofiske teater, som er livsnerven i Bruthalia Teatret, er klar, men det bliver en håbløs gang togateater, der ikke giver noget perspektiv på bombemandens projekt. Og frem for at koncentrere sig om smertepunktet: forholdet til broren, der for-

råder ham, fortaber forestillingen sig i støjende bipersoner.

JONATHAN PAUL COOK synes med overbevisningens engagement at ville bombe teatret tilbage til de nu ringede 70'ere. Et skuespillerbåret, fysisk gruppeteater skal gøre op med vor tids 'industrielle teater' som parallel til bombemandens opgør med det industrielle samfund. Men det kommer der ikke noget liv af på scenen, ligesom scenografien med dens kobberplateauer og metalmasker, skabt af skamstøtte-rebellen Jens Galschiøt, mest tjener som politisk signal.

Godt er det, at Bruthalia Teatret vil signalere, at der er en verden uden for teatret. Men det er en paradoksal falliterklæring, ikke

27 NOV. 2001

DET SKER I DAG

1014

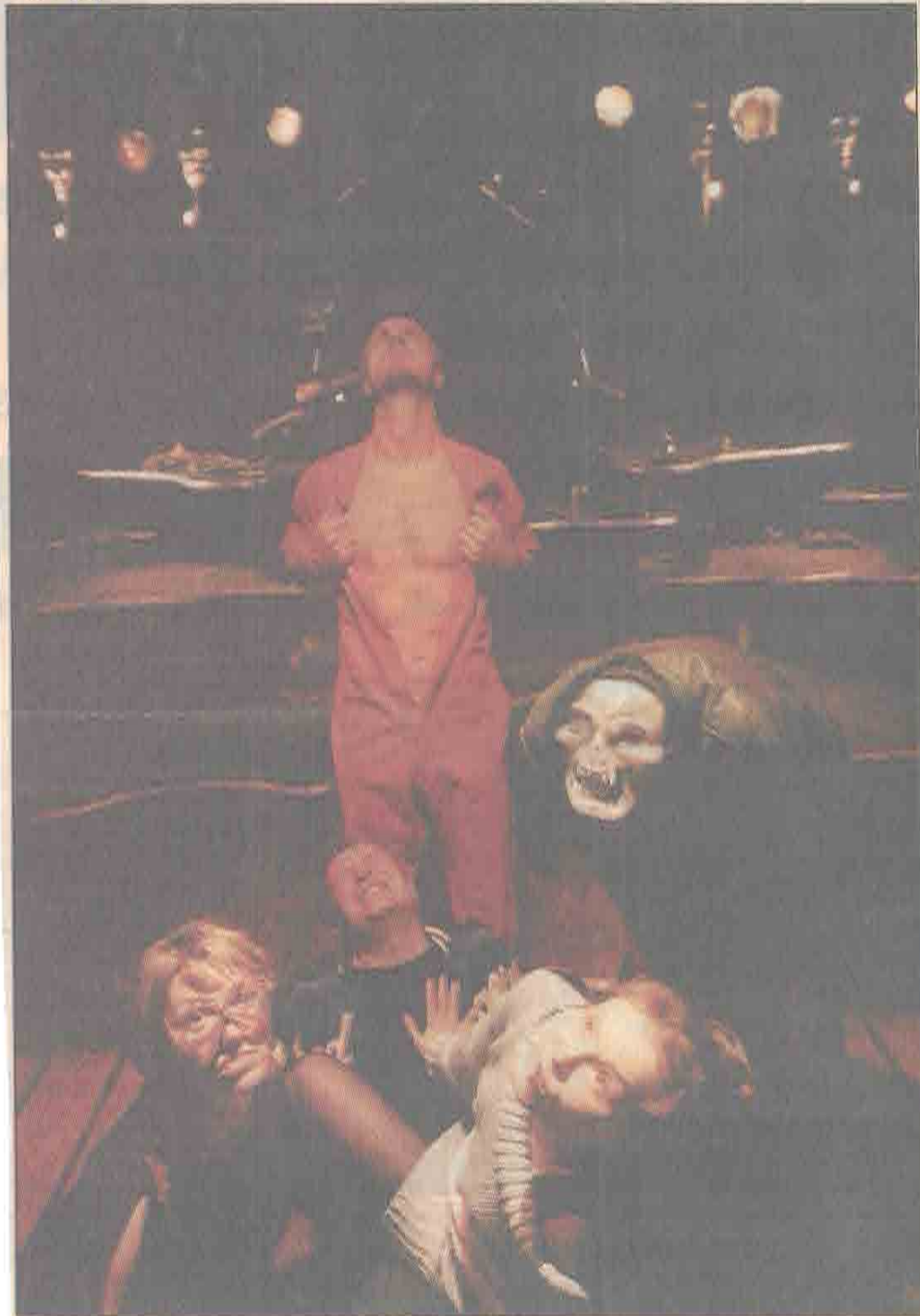

Foto: HUNG TIEN VU

TERRORISME – Bruthalia Teatrets »Den yderste stilhed« bygger på den virkelige historie om den amerikanske bombemand Ted Kaczynski, som nåede at udføre 16 attentater, inden han blev afsløret. »Teater, der giver debatstof«, skrev vor anmelder bl.a. om stykket, der kan ses på Husets Teater indtil 28. november.

22 NOV. 2001

Udbombet

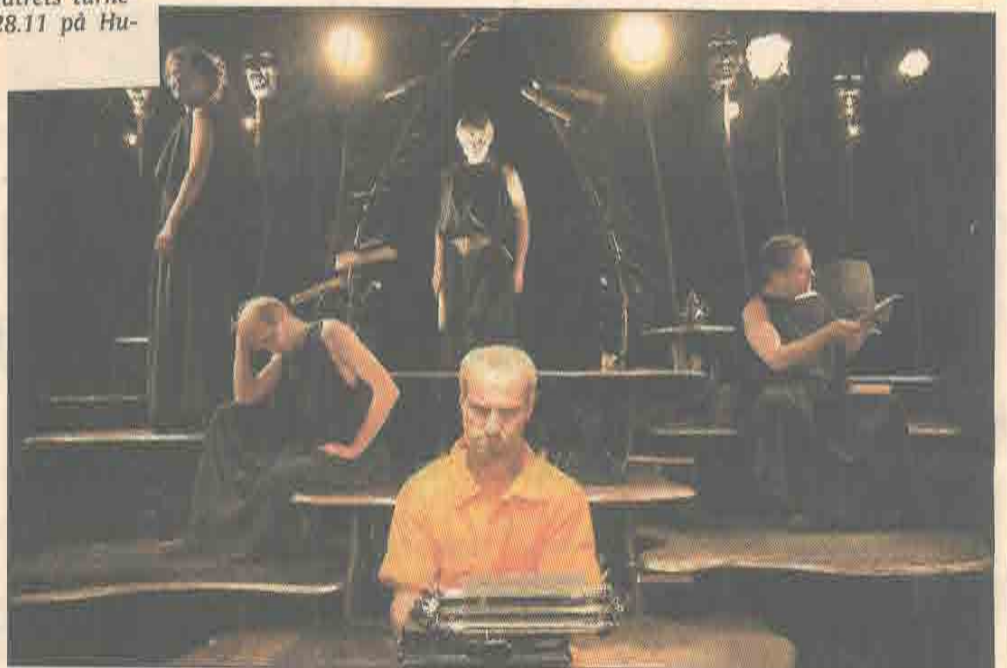
1014

Med projekt bombemand søger Bruthalia Teatret tilbage til 70'ernes teater uden at finde nogen overlevende.

Teater

DET MEST SLÆNDE ved en bombeeksplosion er stilheden, der følger efter. Såvidt en ekspert på området, Ted Kaczynski, der efter at have dræbt 3 og såret 16 blev pågrebet i 1995 under tilnavnet Unabomber.

Hvad får en mand til at blive terrorist? Med aktuel politisk slagkraft har Bruthalia Teatret brudt stilheden for at trænge ind i historien om det matematiske geni, der trak sig tilbage til ødemarken for gennem 17 år at udsende sine økologiske (!) brev bomber som protest mod det teknologiske samfund og dets immanente katastroferisiko. Han blev først fanget, da New York Times trykte hans manifest, og hans bror genkendte hans

mindst i lyset af den erklærede kamp mod teknologien, at det er langt mere interessant at besøge www.bruthalia.dk end at begive sig ind på Husets Teater, hvor der nu hersker »Den yderste stilhed«.

Husets Teater, Bruthalia Teatret, Den yderste stilhed. Tekst og iscen.: Jonathan Paul Cook. Scen.: Jens Galschiøt. Musik: Johnny Wartel. Med Peder Holm Johansen, Kett Lützhøft, Klaus Søndergaard, Mads Nørby, Majbritt Johansen. Til 28.11.

FORGÆVES. Peder Holm Johansen i forgrunden gør, hvad han kan for at redde stykket »Den yderste stilhed«.

— PR-foto: Hung Tien Vu

1014
Voldsomme ord og billeder

■ Bruthalia Teatret præsenterer, hvad det selv kalder en eksplosiv fortælling om en bombemand, i Den yderste stilhed. Stykket har urpremiere i aften klokken 20 på Entrescenen, Grønnegade 93 D, Århus. Ifølge teatret og instruktøren Jens Galschiøt handler stykket om "vores afhængighed af den moderne teknologiske skrøbelige struktur."

Den yderste stilhed 1014

ÅRHUS - Bruthalia Teatrets forestilling "Den Yderste Stilhed" har beklageligvis fået en alt for rygende aktualitet.

Stykket tager nemlig udgangspunkt i den virkelige historie om en gådefuld person, som gennem næsten 18 år sendte brev bomber til personer ansat i high-tech job på universiteter og i lufthavne i USA. Han dræbte tre og sårede 23 personer.

FBI gav ham kode-navnet UNABOM.

Unabom blev anholdt i 1996 og viste sig at være en amerikansk matematikprofessor. Bombemanden havde lagt sin karriere bag sig og nu boede i Montanas skove.

Unabom blev idømt en fængselsstraf på livstid for sin række af brev bomber.

Forestillingen er skrevet af den herboende engelske Jonathan Paul Cook.

Den opføres på Entré Scenen, Grønnegade, fra 8. - 13. oktober.

Portræt af en bombemand

TEATER 1014
Af JOHN CHRISTIANSEN

Entréscenen Århus
DEN YDERSTE STILHED
af Jonathan Paul Cook
Scene Jens Galschiøt
Bruthalia Teatret.
Spilles i aften og lørdag eftermiddag, derpå i Sukkerkogeriet
Odense 29.10.-10.11,
Jomfru Ane Teatret
Aalborg 12.-15.11 og
Huset København
19.-28.11.

de, fordi stykket og fremførelsen er godt teater. Nutid og mytisk fortid bringes sammen. Hypatia (Kett Lützhøft) er den videregående bibliotekar i Alexandria. Hun har alle ordene i de mange bøger i sit hoved, og da hun kan rejse i tid og rum, bevæger hun sig fra den store græske filosofi-historiker og forfatter Diogenes til det ensomme geni Ted Kaczynski i fængslet - begge intenst spillet af Peder Holm Johansen.

Det er levende teater med personskit for åbent tæppe. Ordene kan umiddelbart være vanskelige at gå til. Cooks tekst i Laine Linds oversættelse kræver koncentration, men efterhånden afdekkes billedet på billedet, undertiden lag for lag, og vi bliver klogere på, hvad der sker i en så usædvanlig hjerne som Teds. Vi fornemmer en masse, men naturligvis forstår vi ikke alt. Det kan man hverken på teatret eller i virkeligheden.

Det hele foregår i Jens Galschiøts (kendt for den globale "Skamstøtten") kobbergyldne scenografi, som i sit ordnede sammentæntater blev han fældet af sit manifest om vor verdens teknologiske udvikling og dets bagsider. Det blev trykt i New York Times, og hans svigerinde og bror genkendte Teds meninger og ordvalg.

"Den yderste stilhed" er dog langt mere end blot et portræt, der bidrager til at forklare, hvorfor en højt begavet mand kunne trække sig tilbage til fattigdom og ensomhed i de nordamerikanske skove og herfra sende dødbringerende brev bomber til kendte amerikanere. Dette portræt er ikke en gentagelse af, at "det er samfundets skyld". Det er langt mere nuanceret.

■ Meget teater er aktuelt efter 11. september. Det overrasker ikke, for netop teatret beskæftiger sig med det ekstreme og farlige i mennesket og samfundet.

Den i Danmark boende englænder Jonathan Paul Cook tegner et portræt af en bombemand og terrorist i uropførelsen af "Den yderste stilhed". Bombemanden er hentet fra virkeligheden, Ted Kaczynski, en matematisk overintelligent amerikaner, som i en årrække blev kaldt Unabom af FBI, som ikke kunne finde ham. Efter 16 bombeattentater blev han fældet af sit manifest om vor verdens teknologiske udvikling og dets bagsider. Det blev trykt i New York Times, og hans svigerinde og bror genkendte Teds meninger og ordvalg.

Heri spilles der uden generende forsigtighed, men pågående særligt af de to nævnte, Majbritt Johansen, Klaus Søndergaard (bl.a. som Teds bror) og Mads Nørhøgd, mens musikeren Jonny Wartel former et musikalsk univers, som på en enkel måde passer ind i helhedsrummet af det uforståeligt forståede - og omvendt. Det er teater, der giver debatstof.

Det er endda spænden-

Voldsomme 1014
ord og billeder

■ Bruthalia Teatret præsenterer, hvad det selv kalder en eksplosiv fortælling om en bombemand, i Den yderste stilhed. Stykket har urpremiere i aften klokken 20 på Entrescenen, Grønnegade 93 D, Århus. På biblioteket i Alexandria sidder en forsker og studerer forgangne tider.

I en hytte i de nordamerikanske skove sidder matematikgeniet Ted Kaczynski og bygger økologiske brev bomber. Ifølge teatret og instruktøren Jens Galschiøt handler stykket om "vores afhængighed af den moderne teknologiske skrøbelige struktur."

"Den yderste stilhed" kan undertiden virke lang og ufremkommelig, men er ikke en tung og dystert sag, som man måske kan tro ud fra teatrets navn.

En varm forestilling der vender vrangen ud af viden

TEATER 1014
"Den yderste stilhed"
Anmeldelse

"Den yderste stilhed" er en kompleks og komprimeret forestilling. To og en halv times teater, der langsomt lægger hints ud til begribelse af, hvad stykket egentligt drejer sig om.

Billedhuggeren Jens Galschiøt har (som sin debut som scenograf) kreeret en overdådig og rustik tableaufuldt kobberscenografi, som spillerne frit kan bevæge sig rundt i. De kryber og springer frem i en fortælling, hvis afsæt er at finde ud af, hvad der foregår inde i hovedet på en bombemand, der har adskillige bombeattentater og sårede og døde på samvittigheden. Den autentiske historie om den amerikanske matematik-professor og terrorist, Ted Kaczynski bruger den herboende engelske dramatik og instruktør, Jonathan Paul Cook til at fortælle os noget om, hvordan vor moderne industrielle videnskaber fokuserede samfund kan virke tyranniserende og ødelæggende på vores sjæleliv og sunde tilknytning til naturen.

Forestillingen, der spiller med publikum på hver side af Galschiøts scenografi, er et fint eksempel på, hvor stort og samtidig intenst tæt EntréScenens teatersal kan

tage sig ud. I det, der indledningsvist mest af alt ligner en ur-agtig arena med kutteklædte spillere, folder Jonathan Paul Cook et drama ud, som på tekstsiden er en inspirerende intellektuel nød at knække, og som på instruktørsiden er et stykke kropsligt levende teater. Jonathan Paul Cooks baggrund som Lecoq-uddannet mimiker og hans store inspiration af Commedia dell'Arte fornægter sig ikke. Spillerne er tydeligvis instrueret til at spille igennem med hele kroppen og til at være meget bevidst om publikums her-og-nu medleven. Og holdet af spillere går til spillet med hud og hår.

I en iscenesættelse, der på vågen vis lader den ene scene og begivenhed springe over i den næste - uden ommøbleringer, men ved hjælp af enkle kostumeskift, følger vi Ted fra hans barndom, over skoletiden på Howard, til det eneboerliv i Montanas skove, hvorfra han røg i fængsel, fordi hans svigerinde genkendte ham i et manifest over den vestlige verdens teknologiske udvikling, som New York Times udgav, for at spore bombemanden.

For at sætte historien om Ted i et tidsmæssigt perspektiv sættes en videbegærlig og entusiastisk forsker Hypatia ind i historien. Hypatia, som kan rejse i tid og rum, tager ud

fra sit bibliotek i antikkens Alexandria og eksponerer den moderne tids problem via Ted. Men hun kommer selv til at betale dyrt for det. Hvordan skal opleves. For selv om "Den yderste stilhed" undertiden kan virke lang og ufremkommelig, er det er ikke en tung og dystert sag, som man måske kan tro ud fra teatrets navn (Bruthalia Teatret) og stykkets undersøgesfelt i lyset af de sidste ugers voldsomme verdensbegivenheder med attentater og flystyrt. Den er derimod en teateroplevelse, der ud fra en samfundskritisk synsvinkel kommer med nogle bud på terrorismens logik, og som dygtigt og engageret gør det på en måde, som appellerer til både latteren, fantasien og eftertanken. Det bedste teater EntréScenen længe har budt på.

Kirsten Dahl

● "Den yderste stilhed".
Bruthalia Teatret.
Manuskript og iscenesættelse:
Jonathan Paul Cook.
Scenografi: Jens Galschiøt.
Komponist: Jonny Wartel.
Medvirkende: Peder Holm Johansen, Kett Lützhøft, Klaus Søndergaard, Mads Nørby, Majbritt Johansen, Jonny Wartel.
Urpremiere på EntréScenen ma. 8. okt. kl. 20.
Spiller til og med 13. okt., ma.-fre. kl. 20 og lør. kl. 17.
Herefter spiller den i Odense, Aalborg og København.

30 OKT. 2001

Handmade teater

Det har ikke ligefrem været befordrende for billetsalget at sætte et stykke om en terrorist op netop nu - men anmeldelserne har været flotte

Af Iben Friis Jensen
Foto: Hung Tien Vu

I starten havde holdet bag Bruthalia Teatret planer om at sende PR-materiale om forestillingen, Den Yderste Stilhed, ud som brevбомber, der sprang med en festlig dosis konfetti.

Heldigvis blev ideen ikke til noget. Brevбомberne ville have været fatale efter terrorangrebet den 11. september... en praktikal joke, der kunne have udviklet sig i stil med de falske miltbrandbreve.

Men begivenhederne i USA var bestemt ikke med i planlægningen - skønt nogle mennesker uden den store indsigt i teaterproduktioners langsommelighed har troet, at Bruthalia Teatrets stykke om UNABOM-manden Ted Kaczynski, var et hurtigt greb i aktualitetskassen.

I virkeligheden har Den Yderste Stilhed været undervejs i et par år. Og som forfatteren Jonathan Paul Cook udtrykker det, har det ikke ligefrem været befordrende for billetsalget, at sætte et stykke om en terrorist op netop nu. Ikke bare på grund af emnet, men også fordi publikum foretrækker trygheden hjemme i dagligstuen lænestole.

Og tryghed er der ikke me-

Peder Holm Johansen som UNABOM-manden, matematikprofessoren Ted Kaczynski, der blev terrorist og skrev et manifest, som i følge Bruthalia fortjener at blive taget frem. Ikke for at retfærdiggøre terrorisme, men fordi det indeholder en fantastisk analyse af vort samfund og af, hvordan vi med den teknologiske udvikling er ved at sætte det allersidste punktum for vores tid her på jorden.

get af i Sukkerkogeriet. Hverken for skuespillerne eller for publikum, for Den Yderste Stilhed er virkelig handmade teater... aldrig vil to forestillinger være fuldstændig identiske. Aldrig gives svar. Her stilles kun spørgsmål, rejses kun tvivl.

Kaosteori

For gruppen bag Bruthalia Teatret har arbejdsprocessen været kaos-teori i praksis og anarki som princip. Men hele tiden har de haft målet, den færdige forestilling, for øje. Processen alene er ikke interessant.

Jonathan Paul Cook er stykkets forfatter. Men ikke mere forfatter, end at de fem skue-

spillere og musikeren har været med til at komponere handlingen, der fra avisartikler og Ted Kaczynskis manifest prøver at få os til at forstå en terrorists handlemåde. Prøver at åbne Kaczynskis hjerne og kigge indenfor i de tanker og bevæggrunde, der fik denne højt begavede matematik-professor til gennem 18 år at sende økologiske brevбомber til omhyggeligt udvalgte ofre. Han dræbte tre, sårede treogtyve og blev endelig fanget i 1996 af samme FBI-afdeling, som nu prøver at finde terrororganisationen bag angrebet på USA den 11. september.

Om Bruthalias arbejdsproces hævder Jonathan Paul

Cook, at teater er skabt til at dannes i en gruppe, og at instruktøren eller vejviseren er en relativ ny opfindelse.

For skuespillerne har perioden ikke bare været lærerig, men direkte livgivende. Også selvom Mads Nørby pruster, at det mere konventionelle teaterarbejde bagefter vil føles som ren luksus.

Sov på scenen

Alle er da også enige om, at så meget kan man ikke yde til hver eneste opsætning. De har nærmest arbejdet i døgn-drift. Sovet på scenen. Spist på scenen. Skændtes på scenen.

Især diskuteret på scenen, der er skabt af to smukke

Projektet

Bruthalia Teatret, som fra onsdag den 29. oktober og frem til 10. november spiller forestillingen, Den Yderste Stilhed, på Sukkerkogeriet, Odense, et ikke et almindeligt teater med fastansatte og øvelokaler. Derimod fungerer teatret som et projektteater, så der søges om projekt-støtte til opsætningen af en forestilling, når der er en særlig anledning - dvs. i gennemsnit en gang hvert andet år.

● For en årrække siden blev Klaus Eggert, Svendborg, tilknyttet teatret som administrator. Siden har han været med til at skaffe penge til Per Lagerkvists Dværgen og nu Jonathan Paul Cooks stykke om Unabom-manden.

- At skaffe projektstøtte til en forestilling er ikke så svært, fortæller Klaus Eggert. Det vanskelige består i at sælge en forestilling, som man ikke rigtig kender på forhånd.

● Med Den Yderste Stilhed var manuskriptet først færdig »fem minutter i premiere«, som skuespillerne udtrykker det. Og det giver altså ingen købere blandt landets teaterforeninger. Ydermere er Den Yderste Stilhed umulig at spille på et traditionelt provinsteater, og derfor besluttede Bruthalia Teatret at spille på døren, som det hedder i branchen. Først i Århus, hvor stykket har været opført på Entrescenen. Nu i Odense på Sukkerkogeriet. Og siden i både Aalborg og København.

skulpturer. Naturvidenskabens og filosofiens.

Det har været vigtige diskussioner om liv og død, og hvorfor gør vi det her? Og ikke mindst: Hvad handler stykket egentlig om, og er vi i gang med at forsvare terrorisme (det vil Bruthalia Teatret nemlig ikke under nogen omstændigheder)?

- Det kræver is i maven at skubbe problemerne foran os, som vi har gjort. Is i maven og en ufattelig tillid til, at Jonathan nok skulle få det hele til at lykkes, fortæller Klaus Søndergaard, der ellers er ansat på Odense Teater, hvor han i øvrigt også er tilidsmand!

Men skønt det har set ud som kaos, og skuespillerne mere har lignet hængte katte end de personer, de skal skildre, så har de skudt deres engagement, deres ideer og deres lønninger i projektet i troen på, at det skulle ende som vedkommende debat-teater.

Responsen er heller ikke udeblevet: Forestillingerne i

Århus gav flotte anmeldelser.

Og så er det vel bare at gå på scenen fra onsdag og fortsætte succes'en?

- Selvfølgelig er det en færdig forestilling, publikum får at se, siger administrator Klaus Eggert. - Arbejdet med den fortsætter bare.

Som i dag, da hævn-tilgivelses-motivet atter giver diskussion, og skuespiller Kett Lützhøft indskyder, at hun godt kunne tænke sig engang at lave en genopsætning... bare for at se, hvordan det SÅ kunne udvikle sig.

De medvirkende er Peder Holm Johansen som Ted Kaczynski, Kett Lützhøft som blandt andet Hypatia, Majbritt Johansen som blandt andet heftig cafeteria-servitrice, Klaus Søndergaard og Mads Nørby i forskellige roller som eksempelvis Montana Red Necks og FBI-folk og Johnny Wartel som ene musiker, der præsterer at spille som en trio - blandt andet ved hjælp af et sæt stemte båthorn.

26 OKT. 2001

Fernisering på teaterkulisse

Jens Galschiøt har skabt selvstændig skulptur som scenografi for teaterstykket »Den Yderste Stilhed«

Af Iben Friis Jensen

■ ODENSE: I morgen lørdag er der fernisering på noget så usædvanligt som en teater-scenografi, skabt af Odense-kunstneren Jens Galschiøt til teaterstykket om Unabom-manden, Den Yderste Stilhed, som fra onsdag den 31. oktober spiller på Sukkerkogeriet, Odense Teater. Jonathan Paul Cook har skrevet stykket om Unabom, som manden, der gennem 17 år bombede USA - og som Bruthalia Teatret selv beklæ-

gende konstaterer, har forestillingen fået et uhyggeligt skær af aktualitet efter terrorangrebet den 11. september på World Trade Center.

Scenografien til forestillingen er en stor skulptur. Seks gange tolv meter fylder den, men er opbygget som et selvstændigt værk.

Det er også i Jens Galschiøts værksted/atelier på Banevænget i det nordlige Odense, at prøverne på teaterstykket er foregået.

Under ferniseringen vil Jens Galschiøt desuden overrække en pengegave til den mexicanske skuespiller Ofelia Medina for at støtte hendes arbejde med den indianske kultur i Mexico. Ofelia Medina var kvinden bag filmen om den mexicanske maler, Frida Kahlo.

1014

Terrorist-drama på Jomfru Ane Teatret

KACZYNSKI: Dramatisk skuespil om terrorisme i USA

Af **Lars Borberg**
lars.borberg@nordjyske.dk

Fra på onsdag og tre dage frem gæstespiller Bruthalia Teatret på Jomfru Ane i Aalborg med forestillingen "Den yderste stilhed" - et drama om terrorisme i USA. Stykket, der handler om

den amerikanske bombe- mand, Ted Kaczynski, er skrevet af instruktør, forfatter, cirkusklovn m.m. Jonathan Paul Cook. Billedkunstneren Jens Galschiøt (Den indre svinehund) har sin debut som scenograf.

Sammen med skuespillerne viser de en grotesk hi-

storie om idealisme og forræderi, lidenskab og vold, en historie som sætter spørgsmålstegn ved vores afhængighed af den moderne teknologiske skrøbelige struktur.

Hovedrollen som bombe- manden Ted Kaczynski spilles af Peder Holm Johansen. Han er uddannet skuespiller fra Århus Teater. Han har optrådt på alle større københavnske scener de sidste 6 år, medvirket i Tv-serierne "Taxa" og "Skjulte spor", men valgte ved siden af sit freelancejob desuden at gå ind i den lille frie teatergruppe "Bruthalia Teatret" for 4 år siden, hvor han har spillet hovedroller i de sidste forestillinger, "Europæerne" af Howard Barker og "Dværger" af Per Lagerquist.

I "Den yderste stilhed" tager han livtag med det frygtindgydende geni, Ted Kaczynski.

"Et sted imellem matema- tikkens åndelige sfærer og naturens vildskab findes et

magtbegærligt samfund, som den intelligente terror- rist, UNA-bomberen Ted Kaczynski har et skarpt blik for.

I oplysningerne om styk- ket hedder det bl.a.:

"Der var ingen fester, ingen drengestreger, ingen kærestes i Teds liv. Alle hans samtaler startede og sluttede med matematik". Sådan skildrer en tidligere klas- sekammerat ham i et inter- view, men i hans eftermæle spiller matematikken en lille rolle.

Ted Kaczynski vil blive husket for alle de år, han trak FBI rundt ved næsen, mens de forgæves forsøgte at op- spore gerningsmanden bag i alt 16 bombeattentater. Han vil blive husket for sit 35.000 ord lange manifest, som blev offentliggjort i The New York Times, fordi det var den sidste udvej, politiet så i jagten på den gådefulde bombemand.

Nogen ville måske gen- kende hans formuleringer og angive ham? De fik ret.

Bagest: Peder Holm Johansen som terroristen Ted Kaczynski. Forrest fra venstre: Kett Lützhøft, Mads Nørby, Majbritt Johansen og Klaus T. Søndergaard

FOTO: BRUTHALIA TEATRET - HUNG TIEN VU

Bagest fra venstre: Klaus T. Søndergaard og Kett Lützhøft

- 1 NOV. 2001

Randfunktion for en yder-eksistens

Ordrig og tankevækkende forestilling om terroristen

Teater

Af Iben Friis Jensen

Forestillingen, Den Yderste Stilhed, giver en enestående mulighed for at lette på låget og kigge ind i hjernen på en terrorist. På manden, metoden og målet, som FBI-agenten siger undervejs, da han forsøger at fange UNABOM-manden - som snart efter viste sig at være matematikprofessoren og eneboeren fra Montana, Ted Kaczynski.

Kaczynskis filosofi var, at jo før vort samfundssystem bryder sammen - des bedre... at vor afvikling således skal tages i opløbet og som en byld presses ud, før den bliver for stor og for ulækker.

Sympati for metoden skaber Jonathan Paul Cooks manuskript ikke. Ted Kaczynski (i Peder Holm Johansens karismatiske og energiske opklæbelse) siger da også selv i stykket, at vold ikke er den bedste metode, men i visse tilfælde den eneste metode.

Derimod giver Cooks stykke forståelse for manden samt eftertænksomhed overfor målet.

Cook beskriver den geniale, men gale bombemand gennem hans opvækst. Fra det besværlige og utilpassede vidunderbarn og til han kom på Harvard som sekstenårig. Fra dengang hans indre trækpapir opsugede universitetets fornægtelse af moral og etik som videnskabelige faktorer og til han gik i gang

med at fremstille bomber og gennem en lang årrække sendte økologiske bomber rundt til videnskabsmænd og politikere - han nåede at dræbe tre og såre temmelig mange, men især opnåede han at skabe frygt. Som en journalist siger i stykket blev det næsten et statussymbol i USA ikke at turde åbne sine julegaver - for Ted Kaczynski ramte med præcision samfundets bedste hjerner.

Brugervenlig fortælling

Rent fortælle-mæssigt er det problemfrit, at de fem skuespillere overbevisende dygtigt hopper ud og ind af roller: Hypatia og oldtidens oprører, Diogenes blander sig med videnskabsmænd og Harvard-ungdom i tresserne/halvfjerdserne. Orme-dræbere og babyer, FBI-folk, en sej diner-servitricer og bralrende Montana-mænd i skovmandsjakker (så rå, at de hver morgen dypper nosserne i Pinotex for at holde fugten væk).

Masser af ord, masser af stof til eftertanke, men ingen egentlig forvirring, fordi det er så indlysende, hvem der er hvem og hvornår - og fordi holdet på trods af besøgene i oldtiden har bevaret en brugervenlig kronologi. At der samtidig er noget at grine af, letter naturligvis også på for-

ståelsen.

I Jens Galschiøts imponerende scenografi bestående af to store kobber-skulpturer - den praktiske viden med sine kantede former og Alexandrias fyrtårn samt den åndelige videnskab med biblioteket (en port af bogruller) og med organiske trappeformationer - bliver det desuden helt tydeligt, i hvilken verden, de enkelte scener udspiller sig.

Men der er andre hjælpemidler på scenen. Blandt andet musikeren og komponisten Jonny Wartel, som ikke bare med sin musik understreger stemninger og antyder dramaer, men som også beviser, at en enkelt mand og en hoben forskellige musikinstrumenter kan skabe et helt univers af lyd. Han formå således at spille både saxofon og klarinet på en og samme tid, mens fødderne betjener båthorn og trommer...

Bruthalia Teatret: Den Yderste Stilhed. Manuskript og iscenesættelse: Jonathan Paul Cook. Scenografi: Jens Galschiøt. Komponist: Jonny Wartel. Medvirkende: Peder Holm Johansen, Kett Lützhøft, Klaus Søndergaard, Mads Nørby, Majbritt Johansen og Johnny Wartel. Spiller på Sukkerkogeriet, Odense Teater, indtil 10. november.

Hypatia med orme-dræberen (Kett Lützhøft og Klaus Søndergaard) i Den Yderste Stilhed.

Det blev løs...

B.T.

- 1 NOV. 2001

Gal og genial professor

1014 TEATER

Af Randi K. Pedersen

Terroren har mange ansigter. Et af dem tilhører den amerikanske matematikprofessor, eneboer og miljøfreak Ted Kaczynski, som igennem næsten 20 år sendte brev bomber til amerikanske universiteter og lufthavne. I dag afsoner han på tredje år en livstidsdom for at have dræbt tre og såret over 20 mennesker.

Historien er fascinerende i al sin gru. Det er Bruthalia Teatrets velmenende udgave af den desværre ikke. I stykket »Den yderste stilhed« snænder en diffus dramatisk form ben for indholdet. Uden at ville forsvare Ted prøver Cook at gøre os klogere på terrorismens logik. Men forestillingen gør os ikke klogere på noget som helst.

Meget at se på

Billedkunstneren Jens Galschiøt har sørget for, at der er en masse spændende ting at se på. Scenografien tårner sig op i mange, kobberklædte niveauer, der kronnes af et forvredet skulpturelt fyrtårn, og en spektakulær lyssætning mangler heller ikke. Eksotiske musikinstrumenter og raffinerede lydkulisser bidrager også til at skabe en flot ramme om forestillingen.

Det man savner, er bare virkelighedsnære karakterer, der kan gribe os og appellere til hjerte og forstand. De mange hektiske person- og stilsift flimrer forbi uden at give publikum chancen for at lade sig rive med og opleve.

Man får at vide, at Ted er adfærdsvanskelig som barn

og seksuelt uafklaret som voksen. Det tror man gerne. Man tror også, at et fatalt punkt i hans udvikling til psykopat går gennem møde med en psykoanalytiker. Men det forbliver altsammen på afstand eller forsvinder helt i en mærkværdig - og overflødig - blanding af hylende hunde og en historie om en kvindelig filosof i det antikke Alexandria.

Utroværdigt

Fordi manden er forvirret, behøver forestillingen jo ikke også at være det. Og det i så høj grad, at Peder Holm Johansen og de øvrige medvirkende ikke får mulighed for at stable et troværdigt spil på benene.

Selv om FBI jagtede bombemanden Ted intenst i to årtier, lykkedes det først at finde frem til ham, da Teds bror angav ham. Det skete, efter at FBI havde offentliggjort den velformulerende forskers megalange manifest i New York Times, et sammensurium af politiske programmerklæringer og personlige frustrationer udtænkt af en hjerne, der tilsyneladende er lige så gal, som den er genial.

»Den yderste stilhed«. Manuskript og iscenesættelse: Jonathan Paul Cook. Scenografi: Jens Galschiøt. Lysdesign: Jens Klastrup. Komponist og musiker: Jonny Wartel. Odense Teater. Sukkerkogeriet. Forestillingen spiller frem til 10. november. Derefter på Jomfru Ane Teatret, Aalborg, 12.-15. november og Husets Teater i København 19.-28. november

B.T. **

SVÆR OPGAVE: Peder Holm Johansen og Kett Lützhøft har ikke mange chancer for at gøre »Den yderste stilhed« nærværende. Foto: Hung Tien Vu

14 NOV. 2001

Terrorist-drama på 1014 Jomfru Ane Teatret

Fra i aften og tre dage frem gæstespiller Bruthalia Teatret på Jomfru Ane i Aalborg med forestillingen "DFFen yderste stilhed" - et drama om terrorisme i USA.

Stykket, der handler om den amerikanske bombe-mand, Ted Kaczynski, er skrevet af instruktør, forfatter, cirkusklovn m.m. Jonathan Paul Cook. Billed-kunstneren Jens Galschiøt (Den indre svinehund) har sin debut som scenograf. Sammen med skuespillerne viser de en grotesk historie om idealisme og forræderi, lidenskab og vold, en histo-rie som sætter spørgsmåls-tegn ved vores afhængighed af den moderne teknologis skrøbelige struktur.

Hovedrollen som bombe-manden Ted Kaczynski spil-les af Peder Holm Johansen. Han er uddannet skuespiller fra Århus Teater. Han har optrådt på alle større køben-havnske scener de sidste 6 år, medvirket i Tv-serierne "Taxa" og "Skjulte spor", men valgte ved siden af sit freelancejob desuden at gå ind i den lille frie teater-gruppe "Bruthalia Teatret" for 4 år siden, hvor han har spillet hovedroller i de sidste forestillinger, "Europæer-ne" af Howard Barker og "Dværger" af Per Lagerqu-ist. I Den yderste stilhed ta-ger han livtag med det frygt-indgydende geni, Ted Kaczynski.

"Et sted imellem matema-

tikkens åndelige sfærer og naturens vildskab findes et magtbegærligt samfund, som den intelligente terror-rist, UNA-bomberen Ted Kaczynski har et skarpt blik for.

I oplysningerne om styk- ket hedder det bl.a.:

"Der var ingen fester, ingen drengestreger, ingen kærester i Teds liv. Alle hans samtaler startede og sluttede med matematik". Sådan skildrer en tidligere klasse-kammerat ham i et inter- view, men i hans eftermæle spiller matematikken en lille rolle. Ted Kaczynski vil blive husket for alle de år, han trak FBI rundt ved næsen, mens de forgæves forsøgte at op- spore gerningsmanden bag i

alt 16 bombeattentater. Han vil blive husket for sit 35.000 ord lange manifest, som blev offentliggjort i The New York Times, fordi det var den sidste udvej, politiet så i jagten på den gådefulde bombemand. Nogen ville måske genkende hans for- muleringer og angive ham? De fik ret. Det gjorde hans bror."

Berlingske Tidende

16 NOV. 2001

Portræt af en bombemand

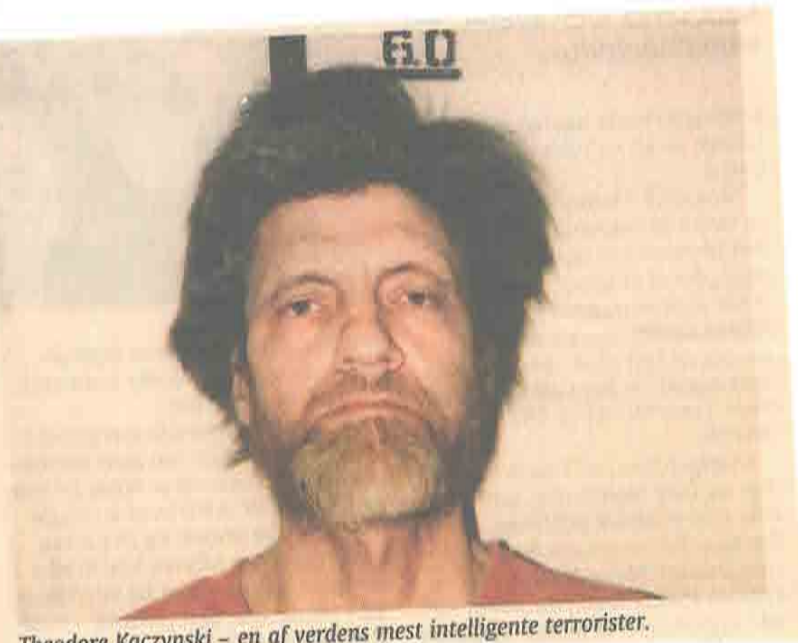
1014
Professor Theodore Kaczynski blev kendt som UNA-bomberen. Hans liv er genstand for en teaterforestilling på Bruthalia Teatret.

»Der var ingen fester, ingen drengestreger, ingen kærester i Teds liv. Alle hans samtaler startede og sluttede med matematik.« Sådan beskriver de tidligere klassekammerater Theodore Kaczynski, der i sit voksne liv blev en af verdens mest intelligente terrorister. Af FBI fik han kodenavnet UNA-bomberen, mens organisationen lod sig trække rundt ved næsen af ham, men

han blev fanget til sidst og sidder nu fængslet i sin særligt sikrede celle i Californien.

Han er hovedpersonen i Bruthalia Teatrets »Den yderste stilhed«, som efter en månedlang turné i andre dele af landet fra på mandag slår sig ned på Husets Teater i København. Den højaktuelle forestilling, der er skrevet og iscenesat af Jonathan Paul Cook er ikke et forsøg på at forsvare terroristens gerninger, men på at forstå, hvad der fik en intelligent mand som Ted til at blive så desperat, at brevbomber blev hans foretrukne løsningsmodel. På scenen kan man møde Peder Holm Johansen, Kett Lützhøft, Klaus Søndergaard, Majbritt Johansen m.fl.

M.L.

Theodore Kaczynski - en af verdens mest intelligente terrorister.

URBAN

21 NOV. 2001

Portræt af en bombemand

1014
Professor Theodore Kaczynski blev kendt som UNA-bomberen. Hans liv er genstand for en teaterforestilling på Bruthalia Teatret.

AF ME LUND

TEATER - »Der var ingen fester, ingen drengestreger, ingen kærester i Teds liv. Alle hans samtaler startede og sluttede med matematik.«

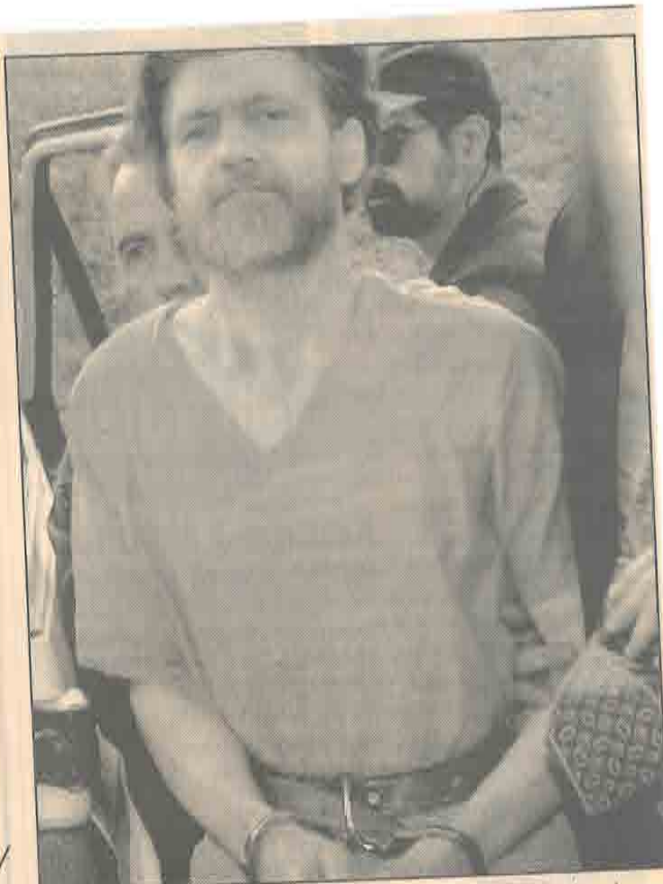
Sådan beskriver de tidligere klassekammerater Theodore Kaczynski, der i sit voksne liv blev en af verdens mest intelligente terrorister. Af FBI fik han kodenavnet UNA-bomberen, mens organisationen lod sig trække rundt ved næsen af ham, men han blev fanget til sidst og sidder nu fængslet i sin særligt sikrede celle i Californien.

Han er hovedpersonen i Bruthalia Teatrets 'Den yderste stilhed,' som efter en månedlang turné i andre dele af landet har slået sig ned på Husets Teater i København.

Den højaktuelle forestilling, der er skrevet og iscenesat af Jonathan Paul Cook, er ikke et forsøg på at forsvare terroristens gerninger, men på at forstå, hvad der fik en intelligent mand som Ted til at blive så desperat, at brevbomber blev hans foretrukne løsningsmodel.

På scenen kan man møde Peder Holm Johansen, Kett Lützhøft, Klaus Søndergaard, Majbritt Johansen med flere.

/Berlingske Tidende/

HVAD FIK KEMIPROFESSOR Theodore Kaczynski til at lave bomber. Det forsøger nyt teaterstykke at belyse.

FOTO: SCANPIX

Peder Holm Johansen

DEN BRUTALE STILHED

- et statement, af Jens Münster - jm@tef.dk

Den gamle provokatør, den hardcore-moderne komponist Karl-Heinz Stockhausen fik på hattepulden, da han én af de første dage efter 11. september udtalte, at han anså terrorangrebet for 'det største kunstværk nogensinde'. Med øjeblikkelig virkning blev han dømt 'ude' og uropførelsen af to af hans værker fluks taget af plakaten til en celeber koncert i Tyskland. Sådan gør man bare ikke.

Hollywood valgte, med vanligt fintfølelse sans for den offentlige mening, at sylte en stribe af efterårets action-premierer, der kredsedde om såvel fly som højhuse og terror i bred forstand. Kasper Holten trådte frem på Det Kongelige premiere-scene og forklarede, at Steffen Aarfings opera-scenografi med væltede højhuse altså var konciperet længe inden 11. september. Forestillingen hed selvforklarende "Le Grand

Macabre" og var af en anden hardcore-moderne komponist, György Ligeti. I slutningen af oktober beklager de københavnske teatre sig - salget er faldet 22%, folk har med terrorangrebene fået andet at tænke på end underholdning. Kun Aveny-T melder om stormende interesse for "Skrigerne".

Nu vover så Bruthalia-teatret sig på banen med et repertoire, som også var lagt for længst: "Den Yderste Stilhed", skrevet og iscenesat af Jon Paul Cook.

"Stilhedens" focus er Theodore - eller Ted - Kaczynski, som p.t. afsoner en livsvarig fængselsdom for sine brev bomber gennem 18 år. FBI kunne ikke finde ud af, hvem han var, og gav ham derfor kodenavnet UNABOM. Langt ude i skovene i Montana sad den begavede, fratrådte matematik-professor og konstruerede - på økologisk grundlag endda - sine sindrige bomber, som blev sendt til mennesker i hightech-stillinger rundt omkring i USA.

Hans 35.000 ord lange manifest om "Det Industrielle Samfund og Dets Fremtid" blev af FBI offentliggjort i New York Times - hvor hans stil og ordvalg afslørede ham og førte til hans arrestation. Som en særligt bitter pointe fik unabomberens familie ham i retssagen erklæret utilregnelig. Nu kæmper han for at få anerkendt sin tilregnelighed - at han var fuldt bevidst om, hvad han gjorde - så han kan blive idømt dødsstraf for sine gerninger. Terroren har mange ansigter.

Bruthalia arbejder med Howard Barker's tese 'at katastrofer afslører menneskers sande natur' og forsøger, også med "Stilheden" at vise, at snusfornuft og common sense er et helt utilstrækkeligt og uværdigt grundlag, når det gælder om at forstå den menneskelige adfærds uudgrundelige mysterier! Men vi vil bevare vores humanisme og føler derfor, vi må opretholde afstanden til den 'uforståelige' terrorisme, til Kaczynski, til den ekstreme højrefløj, til Bin Laden, til fun-

damentalismen. Men de kulturelle - sociale, økonomiske - forskelle, de betingelser der er forudsætningen for terrorisme og Kaczynski er også vores virkelighed, og for at kunne håndtere den del af virkeligheden, må vi kende og forstå, hvad det er der foregår...

...ikke bare i Afghanistan, men inde i hovedet og hjertet på Ted Kaczynski.

Det er dét, vi har teatret til - på én gang at opretholde afstanden og samtidig helt eliminere den. Aarfings scenografi på Det Kgl. skal naturligvis hverken forklares eller undskyldes. Dens billeder skal som resten af "Le Grand Macabre" have lov at brænde sig ind på nethinderne oveni billederne af det sammensunkne World Trade Center. Det er kun den tomhjernede underholdning, der skal undskyldes. De hollywoodske actionfilm, der hastigt blev trukket tilbage, lever vi nok foruden.

Men kunst - bl.a. teater - der griber efter problemets forklaring, behøver ikke forklare sig selv. Dets nødvendighed er indlysende, ikke mindst mens såret stadig er åbent og smertende. Forhåbentlig er det et utilsigtet 'slip-o'-the-tounge', når de pågældende teaterledere beklager sig over virkelighedens ubillige konkurrence med dagens repertoire. Udfra det faktum, at virkeligheden kan skabe et repertoire, men ikke omvendt (endnu, i hvert fald) synes det under alle omstændigheder mest relevant om d'herrer teaterledere først kastede deres kritiske blikke indad.

"Den Yderste Stilhed" havde premiere 8. oktober, længe inden overfølsomheden og tåreflådet for septembers terror er stilnet af. I skrivende stund kender jeg ikke forestillingen - men forhåbentlig er den kun de første af en række kunstværker, der hjælper os til at blive klogere. Ellers får Stockhausen for alvor ret.

Jens Münster

Der kan læses mere om Kaczynski og "Den Yderste Stilhed" på www.bruthalia.dk

...og forestillingen kan ses på hhv. Jomfru Ane Teatret og Husets Teater i løbet af november.

Klaus Søndergaard, Kett Lützhøft, Mads Nørby

I "Den Yderste Stilhed" leder dramatiker/iscenesætter Jon Paul Cook Ted Kaczynski mødes med den kvindelige filosof Hypatia, der forlader sit elskede bibliotek i Alexandria for at finde hemmeligheden i den uudgrundelige forsker og bombemand. Scenografien er af skulptøren Jens Galschiøt - med kobber og glas som dominerende materialer.

Peder Holm Johansen, Kett Lützhøft

1014

Professor og bombemand

TERROR: Bruthalia Teatret gæstespiller i Odense med "en lidt for aktuel" forestilling

Af Jørgen Aagaard

jaa@fyens.dk

Hvad får en genial matematikprofessor til at fremstille bombomber, sende dem til udvalgte mennesker, som har krydset hans vej, fysisk eller åndeligt, med det formål at slå dem ihjel?

Det får vi næppe svar på i i Bruthalia Teatrets opførelse af "Den yderste stilhed", men måske får vi en mulig oplevelse af, hvordan en bombemand kan have tænkt og hvorfor.

I 18 år jagtede FBI den gådefulde afsender, som nåede at slå tre mennesker ihjel og såre 23, inden han blev fældet af sit eget politiske manifest, som blev offentliggjort i New York Times. En bror genkendte tonen.

Ted Kaczinski hedder professoren, som efterfølgende blev idømt livsvarig fængsel, og som nu prøver at få genoptaget sin sag, så han kan blive dømt til døden som tegn på, at han er ved sine fulde fem og ansvarlig for sine holdninger og de handlinger de nødvendigvis måtte føre med sig.

Et lidt for aktuelt tema syntes holdet bag fortællingen, da World Trade Center blev fløjet i grus. På den anden side havde de været i gang så længe med forberedelserne, at ingen kunne beskylde dem for at ville profitere af denne ubegribelige begivenhed.

Konsekvenser har den dog haft. En tekstmæssig henlyden til bombeattentatet på World Trade Center er pillet ud af teksten, og vitaliseret markedsføring med smart brevindhold er taget af bordet.

Men ellers fortælles historien om et desperat geni. Ikke

nødvendigvis for at forstå - og slet ikke for at forsvare - men for at blive klogere. Her er intet traditionelt psykologisk drama, her er ingen løsninger, men derimod mange budskaber.

Kaosteori

Det er den herboende engelske dramatiker Jonathan Cook, der har skrevet og instrueret. I hvert fald på papiret. I virkeligheden har der været tale om en gruppepro-

ces, hvor skuespillerne i allerhøjeste grad har digtet med, improviseret og atter improviseret, mens Cook har trukket sig tilbage for at skrive med inspiration i improvisationerne.

- Det har været ren anarki. Selv klokken fem minutter i premiere kan der pludselig laves om på tingene. Det er helt syret, og det kræver altså is i maven, som skuespilleren Klaus Søndergaard siger, mens andre i gruppen taler

om kaosteori. Men det er også en form for organisering, og ingen af de seks medvirkende vil undvære den proces, de har været igennem, selv om den til tider har krævet stor tåmodighed, disciplin og ikke mindst neddæmpede temperamenter.

Man kunne måske kalde det håndlavet, præindustrielt teater, siger Cook, der selv under dette interview, hvor stort set hele teatertruppen deltager, kan konstatere, at

diskussionerne fortsætter og fortsætter.

- Jeg siger også på et tidspunkt noget om amerikansk dobbeltmoral, fordi de jo sender massevis af dræbende missiler mod jorden. Måske skulle vi pille den replik ud, siger Klaus Søndergaard.

- Nej, det ville da være synd. Det synes jeg ikke, svarer to af de andre medvirkende, Mads Nørby og Peder Holm. Johansen omgænder.

Om replikken er strøget af

Terrorist eller
frihedskæmper.
Dramatikeren
og instruktøren
Jonathan Cook
er sammen med
sit hold af
skuespillere
- her Majbritt
Johansen og
Klaus
Søndergaard
- superaktuelle
på
Sukkerkogeriet.

manuskriptet lader sig høre i morgen aften, hvor der er Odense-premiere på Sukkerkogeriet.

Så vil vi måske også få svar på, om Jonathan Cook har ret, når han siger:

- Måske handler det hele i sidste ende om begreber som hævn eller tilgivelse.

Og svar på om vi bedre kan forstå Ted Kaczinski, når han siger:

- Jeg er stolt af, hvad jeg har gjort.

»Den 1014 yderste stilhed«

I lørdags fandt der en helt speciel fernisering sted på det gamle Sukkerkogeriet i Odense. Kunstneren Jens Galschiot, Næsby fejrede, at scenografien til forestillingen, som Bruthalia Teatrets har sat op på teatret, er færdig. Scenografien måler 6 x 12 meter og er baggrund for den nye forestilling, der handler om den amerikanske teorist Unabom-manden, som bombede mål i USA i 17 år.

Forestillingen har premiere den 31. oktober og spiller frem til den 10. november.

Jens Galishiot, der har øje for bevægelser i tiden og et socialt engagement, benyttede samtidig lejligheden til at overrække en donation til den mexicanske skuespiller Ofelia Medina, der yder en indsats for den indianske kultur i Mexico.

Århus Onsdag

30 OKT. 2001

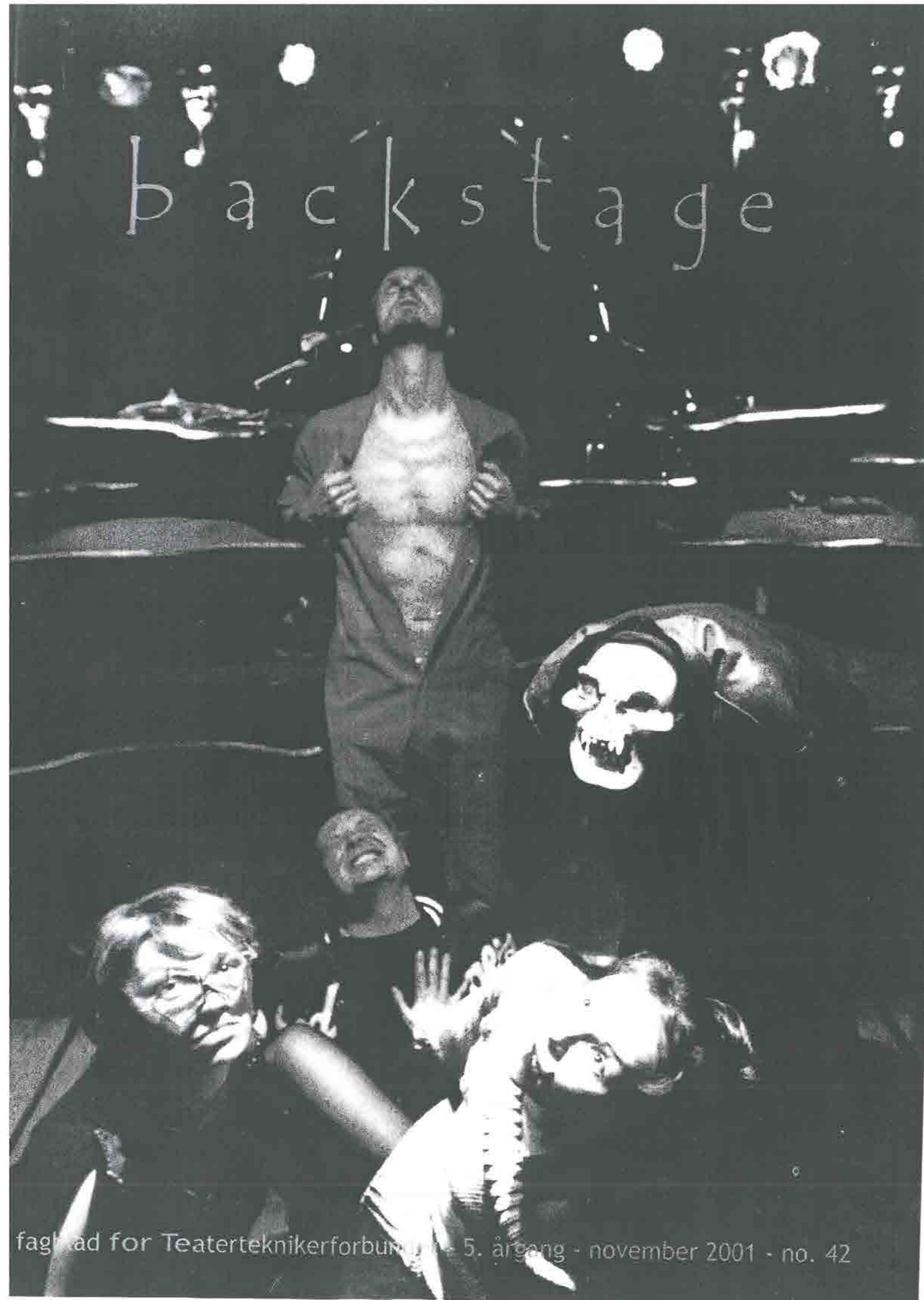
Voldsomme ord og 1014 billeder

Bruthalia Teatret præsenterer, hvad det selv kalder en eksplosiv fortælling om en bombemand, i *Den yderste stilhed*. Stykket har urpremiere mandag 8. oktober klokken 20 på Entrescenen, Grønnegade 93 D.

På biblioteket i Alexandria sidder en forsker og studerer forgangne tider.

I en hytte i de nordamerikanske skove sidder matematikgeniet Ted Kaczynski og bygger økologiske bombomber.

Ifølge teatret og instruktøren Jens Galschiot handler stykket om "vores afhængighed af den moderne teknologiske skrøbelige struktur."

backstage

fagblad for Teaterteknikerforbundet

backstage

Teaterteknikerforbundet TEF
Vesterbrogade 95, annekset
1620 København V
tlf: 33 86 26 26
fax: 33 86 26 27
web: www.tef.dk
e-mail: tef@tef.dk

'Backstage' er også medlemmer-
nes blad. Synspunkter i artikler
og indlæg med angivet forfatter
dækker derfor ikke nød-
vendigvis hverken for-
bundets, info-udvalgets eller
redaktørens mening
- men står for den
pågældende for-
fatters egen
regning.

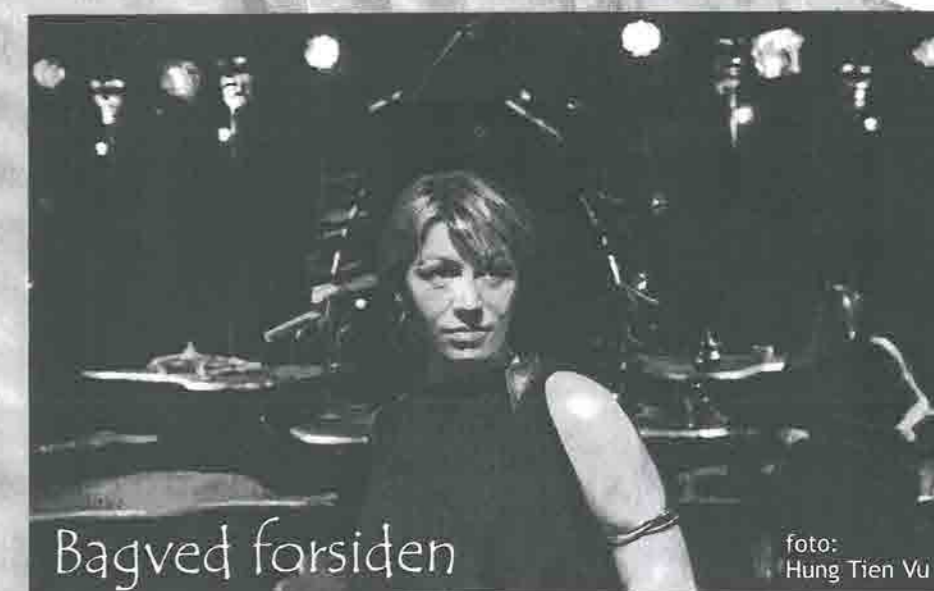
Indhold

- 3: **Lederen**
Gorm Friberg skriver
- 4: **Her er fedt at være...**
uldjydernes eget teater
- 8: **Den Brutale Stilhed**
teatret & virkeligheden
- 10: **Løntabeller**
de nye lønsatser
- 12: **Åh - fru direktør...!**
turnévilkår i 1963
- 14: **Rigtige mænd ta'r...**
...aldrig backup...?
- 16: **Jeg er sgu min egen**
om at sætte pris på sig selv
- 18: **Nordic MEI/NTR**
to væsentlige beslutninger
- 19: **Annoncer m.v.**
gode tilbud
- 20: **red. bem.**
redaktøren funderer
- 21: **Annoncer**
flere gode tilbud
- 22: **Medlemslisten**
...de mest læste sider
- 23: **Sponsorerne**
Backstage's gavmilde venner.

Redaktionelt

ansvarshavende
udgiver:
Gorm Friberg
redaktion:
Jens Münster
Infoudvalg:
Gorm Friberg
Tommy V. Jensen
Leif Kjær Nielsen
Connie Bang
Ole Stigaard

tryk:
Ekspressen ApS
Danasvej 38B
1910 Frederiksberg C

Bagved forsiden

foto:
Hung Tien Vu

Navnet Bruthalia hører måske ikke til de kønneste i dansk teater. Thalia-delen er let genkendelig, og forstavelsen associerer ikke kun til det nærliggende brutal, men til brysk, brusk og brugbar... noget med rå, ubearbejdet, uforfinet... Det passer fint med associationen til det utilpassede næsehorn Brutalis, der måtte sættes fri i sin naturlige habitat efter at have splittet Zoo ad flere gange. Med forestillingen "Den Yderste Stilhed" om unabomberen kaster det Howard Barker-inspirerede teater sig derfor durk ind i en overfølsom debat om kunst og terror. Læs om det s. 8-9.
På forsiden Peder Holm Johansen & ensemblet, herover Kett Lützhøft

1014 Kun idioter og døde tror på fremtiden

BRUTHALIA: Nuanceret portræt af et genialt menneske og bombemand

TEATER
"Den yderste stilhed"
Anmeldelse

Har man set lyset og kender svarene, men ikke kan få lov at leve dem ud, er der ikke langt til fanatisme og terror.

Og er man nået dertil forsvinder meningen med begreber som god, dårlig og skyld. For en disciplineret tænker er disse begreber meningsløse.

En sådan mand er Ted Kaczynski, en enspænder og matematikprofessor, som afskriver sig selv muligheden for en forskerkarriere for at leve i pagt med naturen i en afsides-

liggende skov i det fjerne Montana.

Gennem sine samfundsanalyser, baseret på matematiske grundbegreber, er han kommet til den overbevisning, at det moderne menneske er på vej i den gale retning, på vej til at ødelægge planeten Jorden med sin evige vækststrategi og afhængighed af moderne teknologi.

Ingen vil høre på ham, hvorfor han griber til den ultimative markedsføring: Brevbomber. I årevis drev han gæk med FBI, gjorde sig skyldig i mord og sidder i dag buret inde på livstid.

Hans historie fortæller

Bruthalia Teatret i en usædvanlig energisk, til tider voldelig, men også indfølelse og poetisk forestilling, som giver et fint nuanceret portræt af Kaczynski, så vi bedre kan forklare - og måske også forstå - hvorfor han handlede som han gjorde.

Nu ville det ligne Bruthalia Teatret meget dårligt at servere et lige-ud-ad-landevejen, psykologisk portræt, og det er absolut heller ikke tilfældet her.

Jens Galschiøts kobberlysende, anarkistiske scenografi er både rammen om den mytiske Hypatia, bibliotekar i Alexandria, som ikke alene er et omvarende leksikon men også i stand til at skue ind i fremtiden, og tumleplads for de realistiske scener fra Kaczynskis liv, vi får i flash backs.

Ja, måske er scenografien et billede på den menneskelige hjerne eller mere specifikt Kaczynskis hjerne, hvori hans erindringer omformes til scenebilleder.

Det er hverken umiddelbart eller let at gå til, men kræver fuld opmærksomhed og koncentration at følge med - både i historiens udvikling og de hyppige personskift, der næsten sker umærkeligt på scenen, hvor skuespillerne konstant er til stede, enten i spotlyset eller i periferens halvmørke.

Peder Holm Johansen, Klaus Søndergaard og Kett Lützhøft i "Den yderste stilhed".
TEGNING: HJØRDIS PLATO

Kan man etablere den koncentration belønnes man til gengæld med en næsten arkæologisk nænsom lag-efter-lag afskrælning af et kompliceret menneskesind.

Lykkes det ikke, kan man blot læne sig tilbage og nyde oplevelsen, de stærke scenebilleder er i sig selv.

For Bruthalia leverer stærkt teater. Trods et kompliceret tema, så er der en rå, ubehandlet urkraft over Peder

Holm Johansen, Kett Lützhøft, Klaus Søndergaard, Mads Nørby og Majbritt Johansen, en pågående simpeltid der på forunderlig vis forstærker de sceniske udtryk og gør forestillingen stærkt nærværende og vedkommende.

Det er ur-teater, formidabelt kommenteret og musikalsk stemningslagt af svenske Jonny Wartel.

Jørgen Aagaard

● Bruthalia Teatret: "Den yderste stilhed".
Manuskript og iscenesættelse: Jonathan Paul Cook. Scenografi: Jens Galschiøt. Komponist: Jonny Wartel. Medvirkende: Peder Holm Johansen, Majbritt Johansen, Kett Lützhøft, Klaus Søndergaard og Mads Nørby.
Spiller på Sukkerkogeriet frem til 10. november.

Teater om Unabomb'eren

Iaften onsdag kl. 19.30 har Bruthalia-teatret Odense-premiere på forestillingen "Den yderste stilhed" i Sukkerkogeriet på Odense Teater. Handlingen tager udgangspunkt i den virkelige historie om en gådefuld person som gennem næsten 18 år sendte brev bomber til personer ansat i high-tech-jobs på universiteter og i lufthavne i USA. Han dræbte tre og sårede 23 personer. FBI gav ham kodenavnet Unabom. Endelig blev han afsløret som den amerikanske matematikprofessor, Ted Kaczynski, som levede et isoleret liv i en primitiv hytte dybt inde i Montanas skove. Forestillingen spiller frem til 10. november.

TEATER

Idioter tror på fremtiden

Nuanceret portræt af et genialt menneske, der også var bombemand.
Anmeldelse: Bagsiden

Ugeavisen Odense
Onsdag

31 OKT. 2001

TEATER

Kun idioter tror på fremtiden

Bruthalia Teatrets forestilling om terror er råt og formidabelt ur-teater. Kultur: Bagsiden

INTERNETAVISEN
Forside
Indland
Kultur & JP Guide
 film
 musik
 teater/dans
 søg begivenheder
 ► artikel
Udland
Sport
Erhverv
Børs & Finans
IT & Computer
Meninger
København
Århus

Tip en ven | Print-version
 Offentliggjort 12.10 2001 01.00

Portræt af en bombemand

Af JOHN CHRISTIANSEN

Entréscenen Århus: DEN YDERSTE STILHED

af Jonathan Paul Cook

Scene Jens Galschiøf

Bruthalia Teatret.

Spilles i aften og lørdag eftermiddag, derpå i Sukkerkogeriet Odense 29.10.-

10.11, Jomfru Ane Teatret Aalborg 12.-15.11 og Huset København 19.-

28.11.

Meget teater er aktuelt efter 11. september. Det overrasker ikke, for netop teatret beskæftiger sig med det ekstreme og farlige i mennesket og samfundet.

Den i Danmark boende englænder Jonathan Paul Cook tegner et portræt af en bombemand og terrorist i uropførelsen af "Den yderste stilhed". Bombemanden er hentet fra virkeligheden, Ted Kaczynski, en matematisk over-intelligent amerikaner, som i en årrække blev kaldt Unabom af FBI, som ikke kunne finde ham. Efter 16 bombeattentater blev han fældet af sit manifest om vor verdens teknologiske udvikling og dets bagsider. Det blev trykt i New York Times, og hans svigerinde og bror genkendte Teds meninger og ordvalg.

"Den yderste stilhed" er dog langt mere end blot et portræt, der bidrager til at forklare, hvorfor en højt begavet mand kunne trække sig tilbage til fattigdom og ensomhed i de nordamerikanske skove og herfra sende dødbringende brevbomber til kendte amerikanere. Dette portræt er ikke en gentagelse af, at "det er samfundets skyld". Det er langt mere nuanceret.

Det er endda spændende, fordi stykket og fremførelsen er godt teater. Nutid og mytisk fortid bringes sammen. Hypatia (Kett Lützhøft) er den videbegærlige bibliotekar i Alexandria. Hun har alle ordene i de mange bøger i sit hoved, og da hun kan rejse i tid og rum, bevæger hun sig fra den store græske filosofi-historiker og forfatter Diogenes til det ensomme geni Ted Koczynski i fængslet - begge intenst spillet af Peder Holm Johansen.

Det er levende teater med personskejt for åbent tæppe. Ordene kan umiddelbart være vanskelige at gå til. Cooks tekst i Lane Linds oversættelse kræver koncentration, men efterhånden afdækkes billede på billede, undertiden lag for lag, og vi bliver klogere på, hvad der sker i en så usædvanlig hjerne som Teds. Vi fornemmer en masse, men naturligvis forstår vi ikke alt. Det kan man hverken på teatret eller i virkeligheden.

Det hele foregår i Jens Galschiøts (kendt for den globale "Skamstøtten") kobbergyldne scenografi, som i sit ordnede sammensurium kan virke som en menneskehjerne i sig selv. Det er en idébefordrende kulisse, som deler publikum på to sider og gør Entréscenen større, end man troede, den kunne være.

Heri spilles der uden generende forsigtighed, men pågående ærligt af de to nævnte, Majbritt Johansen, Klaus Søndergaard (bl.a. som Teds bror) og Mads Nørhørd, mens musikeren Jonny Wartel former et musikalsk univers,

som på en enkel måde passer ind i helhedsrummet af det uforståeligt forståede - og omvendt. Det er teater, der giver debatstof.

jobzonen

Søg job:

eller skriv kviknr.:

Søg

Drama om en gal og genial bombemand

EKSPLOSIVT: Urpremiere på drama om Ted Kaczynski

Af Pia Richter
livetibyen@stiften.dk

Siden 1996 har Ted Kaczynski siddet i bag lås og slå i USA.

I sit hjemland er han kendt, frygtet - og paradoksalt nok også beundret - som det matematiske bombegeni, der drev gæk med FBI i årevis, før han endelig blev fanget med 16 brevbeholdninger og flere drab på sin samvittighed.

"Der var ingen fester, ingen drengestreger, ingen kæresten i Teds liv. Alle hans samtaler startede og sluttede med matematik", har en tidligere klassekammerat fortalt. Men i Kaczynskis eftermæle kommer matematikken formentlig til at spille en mindre rolle, mener de aktive teaterfolk i Bruthalia Teatret fra Fyn.

De har nu sammen med kunstneren Jens Galschiøt (kendt for blandt andet happeningen som "Min indre svinehund") ladet sig inspire-

re af virkelighedens mystiske, men velbegavede hulemand og hans ugeringer til en historie om idealisme og forræderi, lidenskab og vold.

Kaczynskis karriere sluttede efter 18 år, da politiet som en sidste udvej lod hans 35.000 ord lange manifest offentliggøre i New York Times i håb om, at nogen ville genkende manden bag ordene. Det gjorde bombemandens bror.

Følg processen på nettet

Jonathan Paul Cook har skrevet manuskript og sætter i scene, Jens Galschiøt laver scenografi. "Den yderste stilhed" får urpremiere 8. oktober på Entré Scenen i Århus, hvorefter den fortsætter på turné til Odense, Aalborg og København. Og den bliver ikke bare præsenteret som en god historie, men også som en advarsel.

For nok vil Jonathan Paul Cook gerne forstå Kaczynski.

Men ikke alt for godt, og i hvert fald ikke til bunds i en psykologisk forstand. Man er nødt til at fastholde distancen, så hans ideer og handlinger kan tale for sig selv på scenen, mener han.

Prøverne på "Den Yderste Stilhed" og opbygningen af scenografien foregår på Galschiøts værksteder. For at vi andre kan få et indblik i, hvordan skuespillere og instruktører sveder på gulvet, samtidig med at scenografen skaber dekorationen, har en gruppe unge Internet-designere installeret kameraer, der sender alt, hvad der foregår, *live* med lyd ud på Internettet.

Det er så vidt vides første gang, et teaterkompagni i Danmark har gjort det muligt at følge tilblivelsen af en teaterforestilling fra prøvestart til slut. Internetadressen er www.aidoh.dk

Flere urpremierer

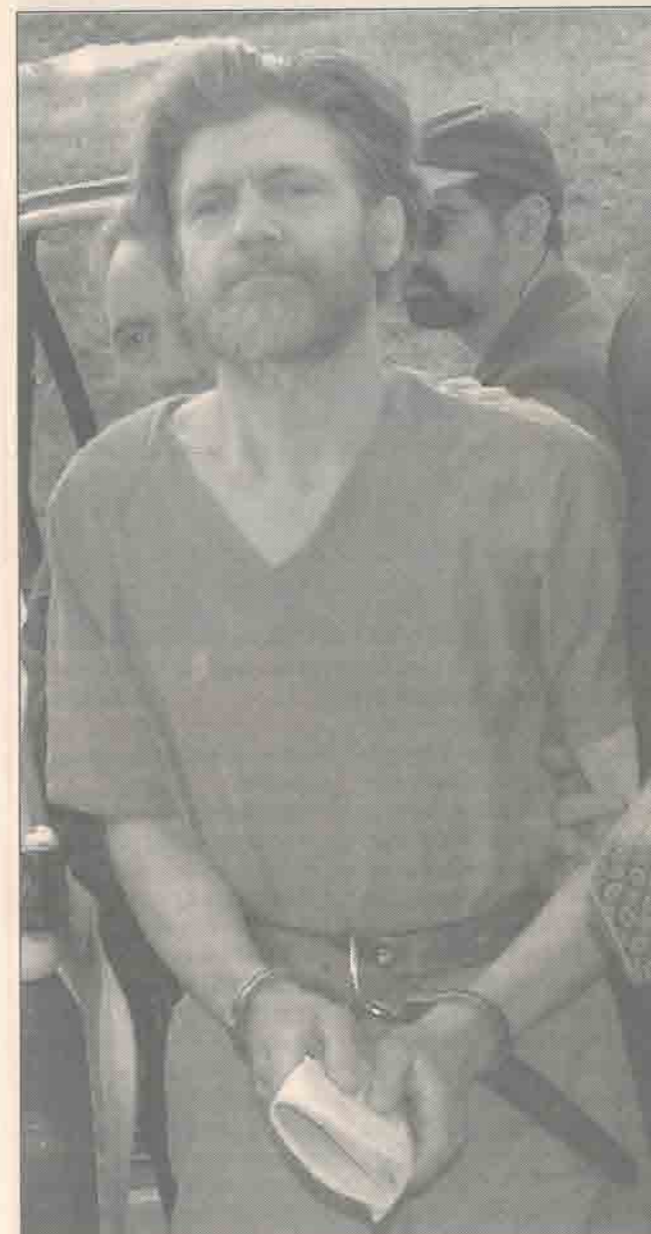
"Den yderste stilhed" er ikke

den eneste urpremiere. Entré Scenen har på plakaten i den nye teatersæson. Århus Festuge er netop overstået og dermed også Entré Scenens første urpremiere i år, Thomas Triers "Kvadratorden af Hedda".

Til november gælder det Teaterselskabet von Badens "Sexual Perversity" om Dan, Flemming, Camilla og Joan, som leder efter svaret på det evige spørgsmål: Er sex det samme som kærlighed og omvendt.

Derudover byder Entré Scenen for eksempel på improvisationsteater, dansesoli med Anders Christiansen, københavnske FÅR 302s "Trangen" på vendelbomål og Einar Már Gudmundssons "Universets Engle" i Café-Teatrets opsætning med Henrik Prip.

• "Den Yderste Stilhed" Bruthalia Teatret Urpremiere 8. oktober på Entré Scenen, Århus C.

Bombemand og eneboer. I årevis drev Ted Kaczynski gæk med FBI i sit hjemland. Bruthalia Teatret har ladet sig inspirere af hans historie til et nyt drama og en advarsel. "Den yderste stilhed" får urpremiere i Århus 8. oktober. ARKIVFOTO

1014 Una-bomber på Internet

Teaterstykke om terror og fanatisme

Klaus Vedel

ODENSE - Kunstneren Jens Galschiøt og Bruthalia Teatret er netop nu i gang med prøverne til stykket „Den Yderste Stilhed“.

Og for første gang har et dansk teaterkompagni valgt at vise teaterprøverne direkte på Internet.

Stykket tager sit afsæt i virkelighedens barske gru med den amerikanske terrorist Ted Kazcynski, der blev berygtet som Una-bombere efter 16 brev-bombe-attentater over hele USA i løbet af 80'erne og 90'erne.

Han sidder nu for tredje år fængslet i sin særligt sikrede celle i Colorado. Men hans historie fortjener at blive fortalt, skriver

stykkets bagmænd i pressematerialet. Ikke for at forsvare hans forbrydelser, men for at forholde sig til hans desperation og sætte spørgsmålstegn ved vores skrøbelige højteknologiske verden.

Kig forbi

Det er stykkets instruktør Jonathan Poul Cook, som har hyret den kontroversielle billedhugger Jens Galschiøt til at stå for scenografien.

Galschiøt, der er kendt viden om bl.a. for de to skulptur-happeninger „Min Indre Svinehund“ og „Skamstøtten“, har værksted i Odense, hvor han netop nu er ved at skruer scenografien til stykket sammen.

Og af denne grund er prøverne henlagt til Galschiøts værksted, hvor net-surfere kan kigge forbi på adressen www.aidoh.dk og kigge med.

BRUTHALIA 1014 Forestilling bliver til - på nettet

■ TEATER: Som det første danske teater inviterer det lille idealistiske Bruthalia Teater publikum til at overvære tilblivelsen af en forestilling - på nettet. På www.bruthalia.dk kan man følge prøverne og opbygningen af scenografien til forestillingen "Den yderste stilhed". Og Bruthalia Teatret, der udsprang af skuespillerskolen ved Odense Teater, er på hjemmebane, for prøverne foregår i Jens Galschiøts værksted i Næsby. Samme Galschiøt er scenograf på Jonathan Paul Cooks skuespil om bombemanden Ted Kazcynski. Blandt de medvirkende er Peder Holm Johansen, Klaus Søndergaard og Mads Nørby. Forestillingen får premiere på Entrescenen i Århus til oktober. Bruthalia Teatret gæstespiller på Odense Teater fra 31. oktober til 10. november.

Den yderste stilhed

Bruthalia Teatret. Den fynske kunst-provo Jens Galschiøt plejer at sige nej til teaterprojekter, men debuterer nu som scenograf. Der prøves i Galschiøts værksted, og prøverne kan følges på www.aidoh.dk og www.bruthalia.dk. "Den yderste stilhed" spiller i SUKKERKOGERIET 31. oktober - 10. november. Mandag - fredag kl. 19.30, lørdag kl. 16.00. Forsalget starter 10. oktober.

TEATERLIV 1014

Una-bomber i dansk teater

■ Ted Kazcynski nåede at gennemføre 16 bombeattentater inden politiet fik fanget ham.

På tredje år sidder han fængslet i sin særligt sikrede celle i Californien.

Verdens mest intelligente terrorist eller UNA-bombere bliver han kaldt. Hans spændende historie bliver nu fortolket og fortalt af Bruthalia Teatret.

Prøverne til forestillingen er begyndt og de foregår i kunstneren Jens Galschiøts værksted i Odense. Alle interesserede kan klikke sig ind på www.bruthalia.dk og se skuespillere og instruktør svede i forsøget på at skabe den perfekte teaterforestilling.

Selve forestillingen spiller på Odense Teater fra den 31. oktober - 10. november.

Teaterprøver live på nettet

1014 Bruthalia Teatret viser det hårde arbejde inden en premiere på web-cam.

Af Iben Friis Jensen

■ ODENSE: Som det første teater i verden, har Bruthalia Teatret taget web-cam. med til prøverne på forestillingen, Den Yderste Stilhed, som får premiere i Århus og spiller på Odense Teater fra 31. oktober til 10. november.

Prøverne foregår i kunstneren Jens Galschiøts værksted eller atelier, som ligger på Banevænget 22, Odense Nord.

Men det er nu ikke længere nødvendigt at være kærester med en skuespiller eller ven med Jens Galschiøt, som har fået opgaven som scenograf på forestillingen, for at få lov til at se, hvordan instruktøren dirigerer og skuespillerne sveder for at få resultatet perfekt.

Alt afsløres på særlige web-kameraer ved at klikke ind på

www.bruthalia.dk i dagtimerne mellem 9.30- 14.30, hvis vel at mærke net-forbindelsen er hurtig nok. Avisens kommunikation udadtil er således p.t. for sløv til at hente de levende billeder ind på skærmen.

Den Yderste Stilhed handler om verdens mest intelligente terrorist, Ted Kazcynski, der i årevis snød FBI, mens de forsøgte at opspore gerningsmanden bag i alt 16 bombeattentater.

Men instruktøren og manuskriptforfatteren Jonathan

Paul Cook har ikke valgt at fortælle historien om Ted for at glorificere hans forbrydelser, men snarere for at bruge hans gerninger som en slags advarsel. Som en måde at forholde sig til desperationen over den vestlige verdens teknologiske udvikling. Ted Kazcynski var højtuddannet og hyperintelligent, og først da politiet valgte at offentliggøre et 35.000 ord langt manifest i New York Times for om muligt at finde en person, der kunne genkende hans formuleringer,

lykkedes det at fælde ham.

I dag sidder UNA-bombere Ted i fængsel på tredje år i en særligt sikret celle i Californien.

De medvirkende i forestillingen er Peder Holm Johansen, Kett Lützhøft Jensen, Klaus Søndergaard, Majbritt Johansen, Mads Nørby og Johnny Warte, der også er forestillingens komponist.

Efter premieren i Århus den 8. oktober og perioden på Odense Teater, ryger forestillingen Den Yderste Stilhed videre til Jomfru Ane Teatret i Aalborg fra 12.-15. november for at slutte på Husets Teater i København fra 19.-28. november.

Hold den indre svinehund i kort snor

1014

INTEGRATION Nu skal man igen høre de forskellige politiske partier falde over hinanden med flere stramninger af udlændingeloven. Hvornår har man tænkt sig at sige, at nu må det være nok med de stramninger?

Hvorfor ser man ikke positivt på indvandrere og flyttinges ønske om at komme til Danmark, når vi ved, at vi kommer til at mangle arbejdskraft i fremtiden?

Det danske folk var vågne og fremsynede, da man hentede udlændinge til Danmark i 60'erne og 70'erne for at lade dem tage det arbejde, ingen andre ville røre ved. Allerede dengang kunne man se, at der ville blive problemer med at have folk nok til at leve op til erhvervslivets krav. Det bedste, der blev indført dengang, var retten til familiesammenføring.

Det viste, at man havde næse for en sikker investering for arbejdsmarkedets fremtid, der skulle sikre, at den danske arbejdsstyrke var selvforsynende.

Nu må mange europæiske lande begynde at importere arbejdskraften fra tredje-lande. Tyskland må til at importere 50.000 indvandrere årligt for at have arbejdskraft nok til at møde kravene. De skal nu først til at lære landets sprog og traditioner at kende. Det er Danmark fri for, fordi familiesammenføringerne løbende har været i gang siden 60'erne. Vi har sørget for, at deres børn og ægtefælle lærte vores sprog og traditioner at kende, da de kom herop. De er nu næsten helt klædt på og parat til arbejdsmarkedet.

Det, der mangler i dag, er at det danske erhvervsliv vågner op og begynder at antage den etniske arbejdskraft. Det skylder erhvervslivet det danske samfund. Hvis de havde gjort deres pligt gennem hele forløbet, ville integrationen have lykkedes meget bedre.

Så Danmark gjorde en god investering for fremtiden, da vi ikke sendte vores indvandrere hjem igen. Husk på dette, hver gang

den indre svinehund hyler op i massemediernes. Der er har været nogle enkeltstående problemer med de utilpassede unge, men dette kunne være undgået, hvis hele samfundet var interesseret i at løse problemerne. Her har især erhvervslivet haft en meget passiv rolle, når det drejer sig om ansættelse af unge mennesker med en anden etnisk baggrund.

Derfor må erhvervslivet sadle om. Det er vigtigt, at vi alle begynder at skabe et mere indholdsrigt liv med uddannelse og arbejde til de unge mennesker, så de mærker, hvad livskvalitet er. Derfor kan det kun anbefales at fortsætte den investering.

Ernst Hansen
Charlotteager
128,
Hedehusene

»Den indre svinehund.«
Skulptur af Jens Galschiøt.
Foto: Eva Seidl

Ud med den kvalmende politiske korrekthed

1014

SVINEHUNDEN Skal man grine eller græde, når man læser Ernst Hansens læserindlæg i B.T. Det er i hvert fald ad Hedehusene til at tro, at indvandringen er så glørværdig en affære i Danmark, som Ernst Hansen gør sig til talsmand for.

Først troede man, at det var ren sarkasme, eller måske fra en person under for sorgen, men sandheden er nok, at det er en socialdemokrat med radikalt kredsløb. Men skrevet stod der, at vel-signelsen begyndte, da man hentede fremmed arbejdskraft til landet i 60'erne og 70'erne, og blev bestyrket, da familiesammenføringerne blev en realitet. Ak ja, hvor vildtørt kan mennesket ikke blive i sin salige tro?...

Fagre ord som: »Vi har sørget for, at deres børn og ægtefælle, lærte vores sprog og traditioner at kende, da de kom herop. De er nu næsten klædt på til arbejdsmarkedet«. Der mangler altså kun erhvervslivet, der skal tage sig sammen og sørge for ansættelse. Nu er det jo ikke udelukkende elitesoldater, vi har fået ind i landet. Der er overvægt på mennesker uden boglig og teoretisk viden, og ikke mindst, en anden religiøs baggrund. En del muslimer vil uden videre blive integreret som aktive deltagere i et vestligt samfund. Men der er en tendens til, at muslimske befolkningsgrupper lukker sig om deres egen verden og dens normer, uden nogen interesse i at blive integreret. Med hensyn til »enkeltstående problemer med de utilpassede unge, som den indre svinehund hyler op om i massemediernes«, så må jeg sige, der er utrolig mange tusinde »enkeltstående problemer«.

Judith Nielsen
Nyborgvej 299
Odense SØ

Hold den indre svinehund i kort snor

INTEGRATION

Nu skal man igen høre de forskellige politiske partier falde over hinanden med flere stramninger af udlændingeloven. Hvornår har man tænkt sig at sige, at nu må det være nok med de stramninger? Hvorfor ser man ikke positivt på indvandrere og flyttinges ønske om at komme til Danmark, når vi ved, at vi kommer til at mangle arbejdskraft i fremtiden? Det danske folk var vågne og fremsynede, da man hentede udlændinge til Danmark i 60'erne og 70'erne for at lade dem tage det arbejde, ingen andre ville røre ved. Allerede dengang kunne man se, at der ville blive problemer med at have folk nok til at leve op til erhvervslivets krav. Det bedste, der blev indført dengang, var retten til familiesammenføring. Det viste, at man havde næse for en sikker investering for arbejdsmarkedets fremtid, der skulle sikre, at den danske arbejdsstyrke var selvforsynende. Nu må mange europæiske lande begynde at importere arbejdskraften fra tredje-lande. Tyskland må til at importere 50.000 indvandrere årligt for at have arbejdskraft nok til at møde kravene. De skal nu først til at lære landets sprog og traditioner at kende. Det er Danmark fri for, fordi familiesammenføringerne løbende har været i gang siden 60'erne. Vi har sørget for, at deres børn og ægtefælle lærte vores sprog og traditioner at kende, da de kom herop. De er nu næsten helt klædt på og parat til arbejdsmarkedet. Det, der mangler i dag, er at det danske erhvervsliv vågner op og begynder at antage den etniske arbejdskraft. Det skylder erhvervslivet det danske samfund. Hvis de havde gjort deres pligt gennem hele forløbet, ville integrationen have lykkedes meget bedre. Så Danmark gjorde en god investering for fremtiden, da vi ikke sendte vores indvandrere hjem igen. Husk på dette, hver gang

»Den indre svinehund.«
Skulptur af Jens Galschiøt.
Foto: Eva Seidl

B.T.-debatten

13 NOV. 2001

1014
EN USÆDVANLIG KUNSTINSTALLATION kan opleves onsdag aften på Rådhuspladsen i København, hvor den indgår i kulturmanifestationen Musik imod Had. Billedhuggeren Jens Galschiøt vil i hvert hjørne af pladsen opføre en stålkonstruktion af tre meter høje søjler. På hver søjle er placeret hans skulptur »Min indre svinehund,« ligesom 120 masker, der forestiller et forvredent ansigt, vil være oplyst af et bål. Ifølge Galschiøt selv bliver scenariet et opråb om, at ekstremisme avler had. Initiativtager til manifestationen er foreningen Kultur ka' li' kulør, og den bakkes op af flere fagforeninger. Hovedtaler er LO's formand, Hans Jensen, og blandt de øvrige medvirkende er digteren Benny Andersen, som bidrager med en prolog. /ritzau/

13 NOV. 2001

Usædvanlig kunst 1014

En usædvanlig kunstinstallation kan opleves i aften på Rådhuspladsen i København, hvor den indgår i kulturmanifestationen Musik imod Had.

Billedhuggeren Jens Galschiøt vil i hvert hjørne af pladsen opføre en stålkonstruktion af tre meter høje søjler. På hver søjle er placeret hans skulptur »Min indre svinehund,« ligesom 120 masker, der forestiller et forvredent ansigt, vil være oplyst af et bål.

Ifølge Galschiøt selv bliver scenariet et opråb om, at ekstremisme avler had.

Initiativtager til manifestationen er foreningen Kultur ka' li' kulør, og den bakkes op af flere fagforeninger. Hovedtaler er LO's formand, Hans Jensen, og blandt de øvrige medvirkende er digteren Benny Andersen, som bidrager med en prolog.

13 NOV. 2001

Skulpturelt opråb på Rådhuspladsen

KØBENHAVN - En usædvanlig kunstinstallation kan opleves i morgen aften på Rådhuspladsen i København, hvor den indgår i kulturmanifestationen »Musik imod Had«. Billedhuggeren Jens Galschiøt vil i hvert hjørne af pladsen opføre en stålkonstruktion af tre meter høje søjler.

Ifølge Galschiøt selv er scenariet et opråb om, at ekstremisme avler had. /ritzau/

13 NOV. 2001

Kulturliv og fagforeninger bag happening

En usædvanlig kunstinstallation kan opleves i morgen aften på Rådhuspladsen i København, hvor den indgår i kulturmanifestationen Musik imod Had.

Billedhuggeren Jens Galschiøt vil i hvert hjørne af pladsen opføre en stålkonstruktion af tre meter høje søjler. På hver søjle er placeret hans skulptur »Min indre svinehund,« ligesom 120 masker, der forestiller et forvredent ansigt, vil være oplyst af et bål.

Initiativtager til manifestationen er foreningen Kultur ka' li' kulør, og den bakkes op af flere fagforeninger. Hovedtaler er LO's formand, Hans Jensen, og blandt de øvrige medvirkende er digteren Benny Andersen, som bidrager med en prolog.

14 NOV. 2001

Skulpturelt opråb 1014

En usædvanlig kunstinstallation kan opleves i aften på Rådhuspladsen i København, hvor den indgår i kulturmanifestationen Musik imod Had.

Billedhuggeren Jens Galschiøt har i hvert hjørne af pladsen opført en stålkonstruktion af tre meter høje søjler. På hver søjle er placeret hans skulptur »Min indre svinehund,« ligesom 120 masker, der forestiller et forvredent ansigt, vil være oplyst af et bål.

Ifølge Galschiøt selv bliver scenariet et opråb om, at ekstremisme avler had.

Initiativtager til manifestationen er foreningen Kultur ka' li' kulør, og den bakkes op af flere fagforeninger. Blandt de medvirkende er digteren Benny Andersen, som bidrager med en prolog.

14 NOV. 2001

Skulpturelt opråb 1014

En usædvanlig kunstinstallation kan opleves i aften på Rådhuspladsen i København, hvor den indgår i kulturmanifestationen Musik imod Had.

Billedhuggeren Jens Galschiøt har i hvert hjørne af pladsen opført en stålkonstruktion af tre meter høje søjler. På hver søjle er placeret hans skulptur »Min indre svinehund,« ligesom 120 masker, der forestiller et forvredent ansigt, vil være oplyst af et bål.

Ifølge Galschiøt selv bliver scenariet et opråb om, at ekstremisme avler had.

Initiativtager til manifestationen er foreningen Kultur ka' li' kulør, og den bakkes op af flere fagforeninger. Blandt de medvirkende er digteren Benny Andersen, som bidrager med en prolog.

14 NOV. 2001

DAGENS BEGIVENHED

Musik mod had 1014

Kuku Agami står side om side med Daniel og den musikalske del af familien Kibsgaard, når mørket i aften falder på, og Rådhuspladsen bliver omdannet til et forum for fællessang og verdenskunst.

Det er foreningen 'Kultur ka' li' kulør', der står bag arrangementet, som er et tværpolitisk oprør mod kynisme og had. Ud over indslag fra en række danske musikere vil der være taler, fakler, bål og 120 stager med belyste og forvredne kobbermasker. De skal overvåge pladsen i samarbejde med fire af kunstneren Jens Galschiøts gigantiske udgaver af den indre svinehund.

Etta Cameron lukker og slukker arrangementet med en gang gospel for værdighed, tolerance og dialog. *snc*

Musik mod had, Rådhuspladsen, kl. 18.30-20.00.

15 NOV. 2001

Foto:
Allan
Nørregaard

Svin drager på bytur

Frederikssund: I går forlod Jens Galschiøts indre svinehund-skulptur sin plads bag Elvæket.

Den blev hentet på en lastbil, og sammen med tre andre udgaver af den indre svinehund og fire store metal-søjler blev den fragtet til København.

Den indre svinehund skulle en tur i byen, og det skulle den, fordi Jens Galschiøt i aften stod for en happening under navnet »Kunst imod ekstremisme« i 8 de fire hjørner af Rådhuspladsen.

Allerede i dag skulle svinehunden dog være tilbage på plads bag Elvæket.

KUKU AGAMI spiller i aften på Rådhuspladsen.

FOTO: SCANPIX

21 NOV. 2001

Når kunsten tager stilling

Verden er løbet fra den traditionelle måde at tænke politik på. Derfor er der brug for kunsten til at stille de vigtige spørgsmål og se tingene i en større sammenhæng, mener kunstnerne

Af MAJ CARBONI BROGAARD

Krydset er sat. Politikerne valgt. Men den gamle partistruktur har slet ikke noget at gøre med de problemer, vi står over for i dag, mener flere kunstnere. Verden er blevet så kompleks, at det ikke nytter at diskutere enkeltsager, fordi det hele alligevel hænger sammen.

»Valgkampen har ikke ændret sig siden 60'erne. Det er helt absurd, når man tænker på, hvor meget verden har ændret sig,« siger Bjørn Nørgaard. Den tidligere professor på Kunstakademiet præsenterede i sommer en ny regering, som består af kunstnere. Formålet er at udfordre den eksisterende måde at føre politik på.

»Måden, politikere i dag fremlægger deres visioner og løsninger på, er alt for firkanteret. Det er enten for eller imod eller dem mod os,« siger Bjørn Nørgaard.

»Derfor er der brug for flere billeder i politik. Gennem et billede kan man komme ud over den gamle sort-hvide måde at opfatte verden på, fordi modsætninger kan eksistere samtidig, så den enkelte kan få en mere mangfoldig opfattelse af sammenhængen. Det er vigtigt at være opmærksom på, at det hele påvirker hinanden og hænger sammen, om vi kan lide det eller ej. Hvis man skiller det hele ad, går vi galt af det, som er væsentligt at diskutere.«

Kunsten er nødvendig i samfundsdebatten, fordi den kan skabe sammenhæng, mener han.

»Ethvert kunstværk er en ny måde at opfatte verden på, hvor man kan inddrage hele sansesystemet og få alle aspekter af mennesket med. Derfor må vi bruge kunsten til at udvikle nye erkendelsesmuligheder,« siger han.

Tidligere kunne vi handle ud fra, at vi var en nationalstat, men det kan vi ikke mere. Derfor handler det ifølge Nørgaard om, at vi erkender vores afmagt, så det bliver klart for befolkningen, at ansvaret for de valg, der bliver truffet, er vores alle sammens.

»Vi skal gøre afmagten til en styrke, og på den måde føde en ny politik. Kunsten skal

bruges til at få borgerne til at se muligheder, hvor de nu ser problemer,« siger Bjørn Nørgaard.

Livsnødvendigt

»Kunst og kultur er det vigtigste for os mennesker efter det at spise. Det er livsnødvendigt, fordi det får os til at tænke, føle, drømme og reflektere,« siger Jens Galschiøt. Han mener, at kunsten er vigtig i debatten, fordi den kan få os til at stille de store moralske og etiske spørgsmål.

»Kunsten er ligesom barnet i Kejsersens Klæder. Den afslører, at politikerne ikke har noget tøj på. Kunsten kan gå i maven på folk og vække psykiske reaktioner,« siger han.

Jens Galschiøt er manden bag skulpturerne »Min Indre Svinehund«, som siden 1992 er blevet stillet op forskellige steder i verden. Senest i et projekt mod had på Rådhuspladsen i København sidste onsdag. Tanken er at lave en symbolsk fremvisning af, hvordan hadet og ekstremismen fungerer og påvirker os.

»Kunst kan opleves. Det er ved hjælp af den, man kan blive opmærksom på sin egen indre svinehund. Vi er nødt til at passe på den del af os selv, ellers kan det få voldsomme konsekvenser, og vi kan vågne op et sted, som vi slet ikke har lyst til at være. Fremmedhadet er et symbol på afvisningen af verden og en måde at forsøge at undgå globaliseringen på. Mange kan ikke håndtere det, og det er her, kunsten kan sætte ind,« siger han.

Mod intolerance

Også andre kunstnere har været aktive i samfundsdebatten op til valget. Studerende fra Det Kongelige Danske Kunstakademi har hængt et stort banner op med ordet »modstand«. Flere skuespillere som for eksempel Lars von Trier er i store avisannoncer også gået mod fremmedhad og intolerance. Sidste torsdag holdt en lang række kunstnere et møde for at forhindre en borgerlig regering. En af dem var Arne Würgler.

»Der er kommet andre behov efter den 11. september. Der er kommet en ny alvor ind. Tilliden til politikerne, videnskabsfolkene og eksperterne er ikke længere så stor. Tiden for informations-samfundet er ved at rinde ud, fordi vi er trætte af at blive bombarderet med informationer hele tiden. Der er et enormt behov for at se sammenhænge i stedet. Kunsten er troværdig i modsætning til politikerne og de gamle ideologier. Derfor er det også vanvittigt, at kunst og kultur ikke er kommet ind i valgkampen, og at der kun er afsat under en procent på finansloven,« siger han.

20 NOV. 2001

(Foto: Patric Holbek)

Svinehund på lynvisit i hovedstaden

FREDERIKSSUND: Jens Galschiøts' skulptur af »Den indre svinehund«, der til daglig står og skuler ondskabsfuldt ved kulturhuset Elværket, forlod onsdag Frederikssund. Men kun for en kort bemærkning. Læs side 2.

20 NOV. 2001

Svinehunden »udlånt« til kamp mod had

Svinehunden tilbage i Frederikssund efter at have deltaget i stor installation på Rådhuspladsen i København

FREDERIKSSUND: Kunstneren Jens Galschiøts indre svinehund, der kom til Frederikssund i forbindelse med Særimner-projektet i sommer og først stod lænket til arresthuset på torvet og siden har stået i Elværkets have, blev i onsdags hejst op på en lastbil og kørt til København.

Her skulle svinehunden indgå i et større installationsprojekt af Jens Galschiøt med hele fire svinehunde, der stod i hvert sit hjørne af Rådhuspladsen på tre meter høje søjler og over 100 kobbermasker, oplyst af hver sin molotowcocktail-agtige olielampe. Installationen kunne kun

opleves i halvdanden time og var en del af et større arrangement, som Kulturmanifestationen »Musik imod had« og foreningen »Kultur ka' li' kulør« og forskellige fagforeninger stod bag.

Som altid når det drejer sig om den kontroversielle kunstner Jens Galschiøt vil han med sin kunst have folk til at tænke og tage stilling.

Svinehunden var tilbage i Frederikssund igen sent onsdag aften.

Jens Galschiøt, der er født i og har levet sine første 17 år i Frederikssund, vil meget gerne have, at svinehunden bliver permanent i Frederikssund. Han har tilbudt at støbe hele svinehunden i bronze, hvor det i dag kun er hovedet, der er af bronze.

SUC

Morgenavisen
Jyllands-Posten
København

22 NOV. 2001

CITATET

»Kunst kan opleves. Det er ved hjælp af den, man kan blive opmærksom på sin egen indre svinehund. Vi er nødt til at passe på den del af os selv, ellers kan det få voldsomme konsekvenser, og vi kan vågne op et sted, som vi slet ikke har lyst til at være.»

Kunstneren Jens Galschiøt - i Information.

Svinehund i bronze er på vej

Frederiksborg Amts Avis

13 DEC. 2001

Bronzeskulptur købes for pengene i Berntsens Fond

Frederikssund: Til næste år vil Frederikssund kunne bryste sig af, at byen er den eneste i verden, der kan fremvise en bronzestøbt udgave af kunstner Jens Galschiøts »Min Indre Svinehund«. Skulpturen skal placeres ved Elværket, og prisen bliver 250.000 kroner. Pengene kommer fra William. E. Berntsens Fond.

Det var et enigt Kultur- og fritidsudvalg, som tirsdag aften besluttede, at der skal investeres i en af bysbarnet Jens Galschiøts skulpturer »Min Indre Svinehund«.

Vi besluttede at købe den for 250.000 kroner, og så får vi en, der er komplet i bronze. Vi var helt enige i udvalget, og den kommer op at stå ved Elværket, men måske et lidt andet sted, end der hvor skulpturen står nu, fortæller udvalgets formand, Finn Vester(S).

Den skulptur, der i øjeblikket står i Elværkets have, kom til Frederikssund i forbindelse med sommerens omfattende griseoptøjer. Det er en af de 20 skulpturer, som Jens Galschiøt satte op rundt i Europa tilbage i 1993 under enorm mediebevågenhed.

De 20 skulpturer er dog lavet i beton, mens den der nu skal til Frederikssund bliver verdens første i helstøbt bronze.

Jeg synes, den sender et vigtigt budskab og hele udvalget var af samme opfattelse, siger Finn Vester, der ved årsskiftet træder tilbage efter otte år som formand for Kultur- og fritidsudvalget. Dermed blev købet af Svinehunden for renterne i Berntsens Fond en af Finn Vesters sidste gerninger som formand for udvalget, og beslutningen vækker glæde på Fyn.

Galschiøt er glad

Jens Galschiøt har nemlig værksted på Fyn, og han skjuler ikke sin begejstring, da han i telefonen får nyheden om, at han skal til at støbe et eksemplar af »Min Indre Svinehund« i bronze til Frederikssund.

- Er det rigtigt, nej hvor er det dejligt. Jeg er så glad, fordi de køber lige den skulptur, for den hører til den del af min kunst, der handler om etik og moral, siger en glad Galschiøt.

Han bruger ordet »vovelig« om Frederikssund Kommunes køb af Svinehunden, fordi den er lavet som en advarsel om, hvad vi mennesker kan blive - og er blevet - til.

- Jeg er virkelig glad for det, og det her vil give genlyd i hele Europa, vurderer Jens Galschiøt, der samtidig vil bruge den bronzestøbte skulptur som afsæt til at genopfriske hele historien om »Min Indre Svinehund«.

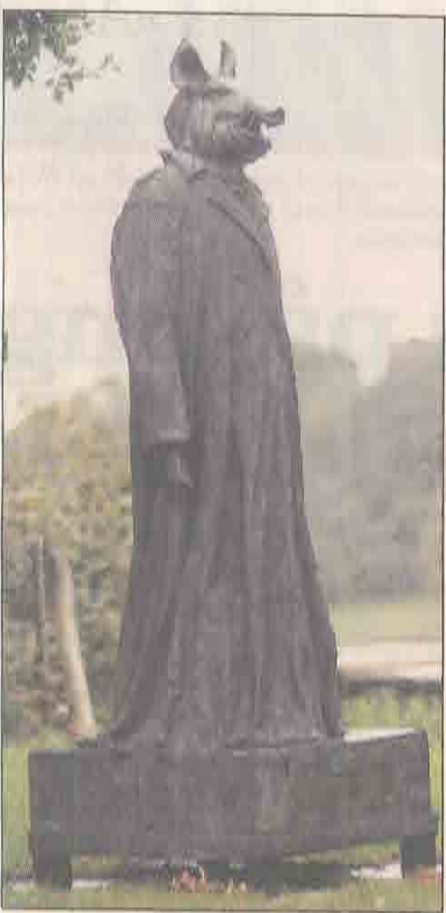
Han vil blandt andet filme processen omkring bronzeskulpturen, og så vil han sætte en medarbejder til at opspore samtlige af de 20 svinehund-skulpturer, der blev sat op rundt i Europa i 1993.

Nogle af skulpturerne ved Jens Galschiøt godt, hvor befinder sig, mens andre er forsvundet fra overfladen, og det hører med til historien, at »Svinehundene« i flere af de europæiske lande var et emne helt oppe på ministerniveau.

- Det her er en meget, meget god historie, specielt oven på valget i Danmark, og vi vil også lave en internetregistrering af skulpturerne. Frederikssund ved slet ikke, hvor meget fokus, det her giver, siger Jens Galschiøt.

Han oplyser, at arbejdet med bronzeskulpturen går i gang lige efter jul, og det kommer til at tage omkring tre måneder at fremstille verdens første udgave af »Min Indre Svinehund«. Og den skal altså stå ved Elværket i Frederikssund.

simon

I øjeblikket troner en betonudgave af »Min Indre Svinehund« med bronzehoved i haven bag Elværket. Kultur- og fritidsudvalget har nu besluttet, at Jens Galschiøt skal fremstille en langtidsholdbar »Svinehund« i helstøbt bronze til Frederikssund. Skulpturen bliver verdens første af sin slags.

Foto:
Tommy Verting

Frederiksborg Amts Avis

13 DEC. 2001

»Svinehund« skabes i bronze

Ny sensation i Frederikssund

Der er tale om en ægte verdensnyhed, når Frederikssund til næste år kan stille et bronzeeksemplar af kunstner Jens Galschiøts skulptur »Min Indre Svinehund« op i haven bag byens kulturhus.

På et møde i kommunens Kultur- og fritidsudvalg er det netop enstemmigt vedtaget at investere 250.000 kroner i bronzeskulpturen, der bliver den første af sin slags i hele verden.

»Min Indre Svinehund« blev i begyndelsen af 1990'erne fremstillet i 20 eksemplarer af Jens Galschiøt, og han satte dem i løbet af få dage - og under stor mediebevågenhed - op rundt i hele Europa. De 20 skulpturer er dog lavet af beton, og Jens Galschiøt er meget glad for, at hans fødeby som den

første vil have et bronzeeksemplar af den provokerende skulptur.

Jens Galschiøt vil optage en film under arbejdet med Frederikssunds nye skulptur, og samtidig vil han bruge anledningen til at opspore de 20 beton-svinehund i Europa og på den måde genskabe historien, som fortsat har stor opmærksomhed rundt om i verden.

Jens Galschiøt er overbevist om, at bronzesvinehunden vil skabe langt større international opmærksomhed for Frederikssund, end nogen har forestillet sig.

simon

Berlingske Tidende

Frederikssund køber svinehund

Skulptur: Frederikssund Kommune bevilger en kvart million kroner til købet af kontroversiel skulptur af kunstneren - og bysbarnet - Jens Galschiøt.

AF LINE HOLM NIELSEN

I 1993 skabte kunstneren Jens Galschiøt postyr i 20 europæiske byer med sine 2,5 meter høje skulpturer kaldet »Min Indre Svinehund«. Skulpturerne var - og er - ment som en kommentar til den tiltagende racisme i Europa.

Nu er turen kommet til Frederikssund. Men denne gang

er det ikke en provokerende happening fra kunstnerens side, der er anledningen. Kultur- og fritidsudvalget i Frederikssund Kommune har enstemmigt besluttet at bevilge en kvart million kroner til købet af en »Indre Svinehund« i bronze.

I sommer opstillede Jens Galschiøt, som er født i Frederikssund, hemmeligt to tons-tunge »svinehund« i Frede-

rikssund i forbindelse med et lokalt kultur-arrangement.

En gruppe Frederikssundborgere blev så begejstrede for skulpturerne, at de opfordrede kommunen til at investere i en permanent skulptur til byen. En opfordring, det afgående kulturudvalg har valgt at følge.

»Købet er ikke ment som en slags helligt korstog fra kommunens side. Hvis man spørger mig personligt, kan man godt kalde det en kommentar til den seneste tids debat i Danmark. Men det politiske i skulpturen har ikke været diskutert i udvalget,« siger for-

manden for Kulturudvalget i Frederikssund Kommune, Finn Vester (S).

Kunstneren selv, Jens Galschiøt, er begejstret for Frederikssunds Kommunes bevilgning:

»Det er jo helt vildt fedt. Normalt køber byer og virksomheder de pæne ting, kvindeskulpturer og lignende. Men vores verden ser ud ad helvede til en gang imellem, og det er fedt, at en kommune gerne vil gøre opmærksom på det. At den indre svinehund er en side af mennesket, som vi må holde i ave,« siger Jens Galschiøt.

»Hatten af for Frederikssund«

1014
Frederikssund: I sidste uge besluttede Kultur- og Fritidsudvalget i Frederikssund at købe Jens Galschiøts skulptur, Indre Svinehund, i bronze for 250.000 kroner.

I den anledning gav en glad Jens Galschiøt klart udtryk for, at Frederikssund kunne se frem til en enorm medieinteresse i forbindelse med skulpturen, der bliver den første af sin slags i verden i bronze.

Og Jens Galschiøt selv skal nok hjælpe til med at skabe medieinteressen, hvis den ikke kommer af sig selv. I hvert fald har han allerede udsendt en officiel pressemeddelelse, hvor han fortæller om, at Frederikssund hædrer deres bysbarn ved at købe en af hans bronze-skulpturer.

Og det er ikke en hvilken som helst skulptur, som kunstneren nu skal til at støbe i fuld bronze.

»Normalt køber offentlige institutioner og virksomheder de skulpturer, som jeg har lavet ud fra æstetiske overvejelser, men her har Frederikssund vovet pelsen og købt en af mine skulpturer, der er lavet med udgangspunkt i nogle etiske overvejelser. De går ud på, at det ikke er de fremmede, der truer vores kultur, men at

det er vores reaktion imod de fremmede, der er den virkelige trussel imod den europæiske humanistiske civilisation. Hatten af for Frederikssund,» skriver Jens Galschiøt i pressemeddelelsen.

Jens Galschiøt er født i Frederikssund i 1954. Han bor i Odense med sin kone og tre børn, og han koncentrerer sig mere og mere for heningen som kunstnerisk udtryksform. Han har blandt andet gang i Skamstøtten, hvor der rundt i verden rejser 10 meter høje skulpturer for at markere grove indgreb mod humanismen. Til dato er der rejst skamstøtter i Hongkong i år 1997, Mexico i 1999, Brasilien i 2000 og så er der ifølge Galschiøt en skamstøtte på vej til Berlin, hvor den skal mindes ofrene for naziregimets masseudryddelse.

Senest har bysbarnet Jens Galschiøt været aktuel med Den 10'ende Plage, der rettede sig mod medicinalindustrien i protest mod fattiges menneskers svære adgang til kopimedicin.

Til næste år er det altså Frederikssund, der kommer i happeningskunstnerens søgelys, og omdrejningspunktet er »Den Indre Svinehund«.

simon

Den 2.5 meter høje skulptur »Den Indre Svinehund« kommer til Frederikssund i fuld bronze næste år. Jens Galschiøt tager i den anledning »Hatten af« for sin fødeby.

Foto: Tommy Verting

Kritik af 1014 skulpturkøb

Dansk Folkepartis Ungdom udsendte i går en pressemeddelelse, hvor de kritiserer og beklager, at Frederikssund Kommune har valgt at købe skulpturen »Indre Svinehund« i bronze af kunstneren Jens Galschiøt.

- Planerne om at opføre en bronzeskulptur af »den Indre Svinehund« er i direkte strid med den politiske virkelighed og bør derfor øjeblikkeligt stoppes, siger Dansk Folkepartis Ungdoms politiske næstformand, Morten Messerschmidt, der bor i Frederikssund.

Han mener, at købet bør stoppes.

20 DEC. 2001

Frederiksborg Amts Avis

Frederikssund Avis

18 DEC. 2001

Frederikssund får verdens første indre svinehund i bronze

FREDERIKSSUND AVIS

De 250.000 kr. til Jens Galschiøts »Indre svinehund« kommer fra Berntsens Fond

FREDERIKSSUND:

Et enigt Kultur- og fritidsudvalg besluttede på dets møde den 11. december at investere 250.000 kr. i en helstøbt bronzeversion af bysbarnet Jens Galschiøts »Min indre svinehund«, hvis »fætter« står i Elværkets have i beton med bronzehoved. Den kom til byen i forbindelse med Særmnerprojektet i sommers, og mange har ønsket at beholde svinehunden.

Billedhuggeren Jens Galschiøt, der er født og opvokset i Frederikssund, men nu bor i Odense, er meget begejstret over meldingen.

- Jeg er ret imponeret over, at politikerne har valgt at købe den skulptur. Jeg laver to slags skulpturer: De pæne æstetiske skulpturer, f.eks. hyldest til kvinden, og det er dem, de fleste køber. Den anden slags er de moralske, som f.eks. svinehunden, der fungerer som diskussionsobjekt og tankevækker, fortæller Jens Galschiøt.

Skulpturen ventes færdig til foråret med fernisering i april. Jens Galschiøt står selv for at støbe svinehunden i bronze på sit eget værksted i Odense.

Billedhuggeren Jens Galschiøts »Min indre svinehund« med betonekrop og bronzehoved, der står i Elværkets have, vil til foråret blive erstattet af en svinehund i ren bronze.

God placering overfor kirken

»Min indre svinehund« skal placeres i Elværkets have, har Kultur- og fritidsudvalget besluttet, og det er Jens Galschiøt godt tilfreds med.

- Det er en passende placering overfor kirken. Svinehunden er blevet nævnt i mange prædiker i kirker landet over, fortæller Jens Galschiøt.

I det hele taget har hans svi-

nehunde vakt enorm opsigt verden over. I 1993 lavede han en happening, hvor han satte 20 svinehunde op rundt omkring i storbyer i Europa til vild forargelse for nogen. Flere af skulpturene har været udsat for hærværk, bl.a. den i København, der er opstillet på Blågårds Plads, men han kender ikke alles skæbne.

Frederikssund er den første by i Europa, der har valgt at få svinehunden støbt i langtidsholdbar ren bronze.

Med Frederikssund Kommunes køb af »Min indre svinehund« vil Jens Galschiøt benytte lejligheden til at gentage happeningen. Han vil skrive rundt til borgmestrene i de byer, der dengang fik en svinehund.

Når de hører om Frederikssund, der har købt en svinehund til 250.000 kr. og deres egen svinehund måske er blevet ødelagt, skal der nok blive rav i den, mener Jens Galschiøt.

- I vil nok få en del opmærksomhed i Frederikssund, også fra verdenspressen, forudser kunstneren, der, som han siger, producerer gode historier med politisk vid.

Frederiksborg Amts Avis

20 DEC. 2001

Raser mod svinehund

1014
 Dansk Folkeparti raser

Frederikssund: Mens der flere steder i Frederikssund spores stor glæde over købet af en bronzeudgave af Jens Galschiøts skulptur »Indre Svinehund«, så er Dansk Folkepartis Ungdom yderst negativ. De kalder købet for politisk plat for skatteborgernes penge.

Jens Galschiøts »Indre Svinehund« er kommet i lokal modvind, allerede inden den er støbt og stillet op i haven bag Kulturhuset Elværket.

- Planerne om at opføre en bronzeskulptur af »den Indre Svinehund« er i direkte strid med den politiske virkelighed og bør derfor øjeblikkeligt stoppes, siger Dansk Folkepartis Ungdoms politiske næstformand, Morten Messerschmidt, i en pressemeddelelse, der blev udsendt i går.

Morten Messerschmidt, der selv er bosiddende i Frederikssund, hvor han også var opstillet til det netop overståede kommunalvalg.

- Skulpturen sender et klart politisk signal om indvandringen til Danmark. Herom vidner Jens Gal-

schjøts' udtalelser i Frederiksborg Amts Avis den 19. december 2001, hvor han slår fast, at skulpturen er lavet med udgangspunkt i nogle etiske overvejelser. De går ud på, at det ikke er de fremmede, der truer vores kultur, men at det er vores reaktion imod de fremmede, der er den virkelige trussel. Det er fuldstændigt uacceptabelt, at byrådet på denne måde bruger skatteydernes penge til politiske plat og kunststøtte til politisk korrekte kunstnere, siger Morten Messerschmidt.

Han oplyser, at ved Dansk Folkepartis Ungdoms Årsmøde i 2000 i Odense blev Jens Galschiøts' skulpturer i beton benyttet af stærkt venstreorienterede grupper foran hotellet, hvor årsmødet fandt sted, til protestaktioner imod DFU.

- Budskabet, som skulpturerne sender, er derfor ikke til at tage fejl af. Hverken Frederikssund by og slet ikke vore skattekrone skal bruges til at forgyldte venstreorienterede kunstnere, som benytter deres såkaldte kunst til at tilsvine eventuelle politiske modstandere, siger Morten Messerschmidt.

simon

Frederiksborg Amts Avis

19 DEC. 2001

Morgenposten
 Fyens Stiftstidende

19 DEC. 2001

1014 GALSCHIØT-SVINEHUND SOLGT

■ KUNST: Kunstneren Jens Galschiøt har solgt en af sine svinehund-skulpturer til Frederikssund Kommune for en kvart million kroner. Galschiøt, der er født i Frederikssund, lavede i sin tid 20 svinehundeskulpturer, som blev stillet op i en række europæiske storbyer for at sætte fokus på racisme og intolerance.

FOTO: KIM RUNE

21 DEC. 2001

Frederikssund køber svinehund

GALSCHIOT Frederikssund Kommune hædrer sit bysbarn, provo-kunstneren Jens Galschiot, ved at købe en af hans kontroversielle bronzeskulpturer "Min indre svinehund". Den indgik i 1993 i en kæmpemanifestation over hele Europa.

21 DEC. 2001

Forsvar for svinet

Ildsjæl kritiserer Dansk Folkepartis holdning

Frederikssund: Kunstner Jens Galschiot havde fuldstændig ret, da han sagde, at kommunens køb af »Den Indre Svinehund« ville skabe debat. I går var ungdomsafdelingen i Dansk Folkeparti på banen med en skarp kritik af købet, og det har fået en lokal ildsjæl til at reagere.

Ildsjælen er Ole Christiansen, der i Frederikssund er kendt for sin indsats for en lang række humanitære organisationer, er kommet op af stolen efter Morten Messerschmidts (DF) kritiske udtalelser om købet af Svinehund-skulpturen i gårsdagens avis.

Jeg vil bare slå fast, at vi er mange borgere i Frede-

»Den Indre Svinehund« sætter dagsorden i Frederikssund. Hvordan skal det gå, når verdens største bronzestøbte udgave af skulpturen ankommer til byen næste år?

rikssund, der er glade for beslutningen i Kultur- og Fritidsudvalget om at købe skulpturen, siger Ole Christiansen, der også er tidligere byrådsmedlem i Frederikssund.

Han oplyser også Morten Messerschmidt om, at han ikke behøver frygte for skatteborgernes penge i forbin-

delse med kunstkøbet.

Pengene kommer jo fra renterne af beløbet i William Berntsens Fond, siger Ole Christiansen, der mener, at »Den Indre Svinehund« sætter en vigtig debat i gang.

Det er godt med en levende debat i et demokratisk samfund, og det er vigtigt at gøre opmærksom på, at vi skal ransage os selv og ikke være bange for nye kulturer og de fremmede, og vi må ikke lade den indre svinehund tale, siger Ole Christiansen, der også har sat gang i sit helt projekt omkring »Den Indre Svinehund«.

Ole Christiansen uddeler nemlig på gader og stræder, og sågar oså på Rådhuspladsen i København, små gule sedler med overskriften »Advarsel«, hvor det klare budskab er, at der skal passes godt på svinehunden. Galschiots skulptur er afbilledet på Ole Christiansen gule sedler.

simon

22 DEC. 2001

Rigtigt at købe Svinehunden

Læserne skriver

Frederikssund: I Amtsavisen i torsdags udøser Morten Messerschmidt sin galde over Kultur- og fritidsudvalgets køb af Jens Galschiots skulptur »Min Indre Svinehund«. Indlægget taler for sig selv og giver et klart billede af Dansk Folkepartis holdninger, men en vigtig misforståelse skal rettes: Der er ikke brugt en eneste skattekrone til købet.

Det er betalt med renterne fra William Berntsens fond som kun kan bruges til kunstkøb.

I øvrigt glæder det mig at det netop er Dansk Folkeparti der føler sig ramt af skulpturens budskab. Det viser at det var en rigtig beslutning Kultur- og fritidsudvalget traf ved at købe den.

Finn Vester
Formand for Kultur- og fritidsudvalget
Frederikssund

27 DEC. 2001

Svinehund virker efter hensigten

Læserne skriver

Frederikssund: Ikke så snart er det blevet kendt, at et enigt Kultur- og fritidsudvalg har bestilt et styk »Indre Svinehund«, støbt i bronze til opstilling ved Elværket i Frederikssund, før Byens unge frontkæmper for Dansk Folkeparti, Morten Messerschmidt, farer i

blækhuset for at lade forstå, at Dansk Folkeparti føler sig provokeret. Og tak for det. Det er rart at vide, at »Svinehunden« virker efter hensigten.

I sin kamp mod »Svinehunden« løber Morten Messerschmidt med en halv vind. Det er ikke skatteyderkroner, der finansierer skulpturen, men penge fra et fond oprettet af afdøde direktør

William E. Berntsen, som satte etiske overvejelser højere end politisk plad.

Endnu før »Svinehunden« er kommet ud af støbeformen, har den afløret politisk plad og det er nu heller ikke så ringe endda.

Kirsten Ambjørn
Frederikssund

29 DEC. 2001

Misforstået tolerance!

Læserne skriver

Frederikssund: Under tegnede er efter min kritik af Frederikssund kulturudvalgs beslutning om at indkøbe »Den Indre Svinehund« blevet kritiseret for denne holdning.

Jeg føler derfor trang til at understrege, at Dansk Folkeparti ved enhver lejlighed vil modsætte sig opførelsen af så skændige »kunstværker«, som der her er tale om. Skulpturen sender et utvetydigt politisk signal, der ved flere lejligheder er blevet bekræftet af skulptøren, Jens Galschiot, selv. Skulpturen er i hele Europa blevet brugt til at udstille den misforståede humanisme, som i alt for lang tid har taget patent på definitionen af retfærdighed og medmenneskelighed i forhold til den 3. verden, flygtninge og alverdens ondskab. Denne misforståede politiske mission skal efter min mening slet ikke udstilles - men skal derimod bekæmpes som skadelig for både Danmark og for de fattige lande, man påstår at hjælpe.

I godhedens og retfærdighedens navn har man accepteret en tilstrømning af fremmede kulturer, hvis gøremål i Danmark er svære at få øje på. Med bæven i stemmen taler disse godhedens apostle om »en stigende racisme blandt danskerne«, mens man over ser, at de fremmede er absolutte topkorere i kriminalstatistikkerne og er langt mere kriminelle

end danskere; at de beslaglægger uforholdsmæssigt store summer af de offentlige kasser; at de overtræder straffeloven uden sanktioner; at de kræver respekt for deres aparte og middelalderlige skikke, som vor kultur for længst har forkastet, osv.

Men ikke nok med det: Danskere, som er utilfredse med at komme bagerst i boligkøen, med at betale verdens højeste skat til gavn for underudviklede samfund i Afrika, eller er utilfredse med at skulle kues af fremmede kulturer i eget land, udråbes til at være fremmedfjendske, racistiske og inhumane bæster, der vil isolere Danmark for omverdenen. En gang vrøvl og latin - men ikke desto mindre det signal, som Svinehunden sender. Derfor bør købet stoppes!

Vedholder udvalget imidlertid at opføre denne »skulptur«, vil jeg foreslå, at der samtidig opsættes en plade med navnene på dem, der har stemt for beslutningen. Dette ville være en passende måde, for at eftertidens frederiksundere kan se, hvem det var, der besluttede at opføre denne skamskøtte af disrespekt over for flertallet af danskere (VKO-flertallet i Folketinget har alle gennem valgkampen utvetydigt lovet stramminger i udlændingepolitikken) og den misforståede tolerance, der om føje år vil have ændret Danmark til ukendelighed.

Morten Messerschmidt
Dansk Folkeparti
Græse Mølle 4
Frederikssund

29 DEC. 2001

Farverigt i Frederikssund

Vikinger, Særimnergrise og et dramatisk kommunalvalg satte præg på 2001

Nytårskalvakade

Frederikssund: 2001 blev et farverigt år i Frederikssunds historie. Under sommersonen slog vikingerne alle publikumsrekorder med jubilæumsforestillingen »Skjold og Mø«, og den sjove idé med Særimner-grise i glasfiber blev ligeledes en stor succes. Kommunalvalget den 20. november medførte en dramatisk udskiftning blandt politikerne i

År 2001 bragte Jens Galschiøts »Den Indre Svinehund« til Frederikssund. Debatten om den kommende bronze-skulptur er allerede i gang.

Foto: Tommy Verting

byrådet, der får rigeligt at se til i det kommende år. Frederikssund kommune er nemlig inde i en rivende udvikling.

Når man tænker tilbage på år 2001 i Frederikssund springer billeder fra et farverigt år frem på nethinden.

Det første er billedet af en stopfyldt friluftsscene på Kalvøen. Vikingerne sejrede, både når det handlede om økonomi og om folkeliv. På 14 dage trak »Skjold og Mø« over 19.000 mennesker til Kalvøen, hvor de mange tilskuere fik leveret vikingespil i fin stil.

Samtidig emmede Frederikssund af Særimner-glasfibergrise, der stod alle vegne og til sidst blev solgt på auktion på Torvet. Overskuddet fra auktionen gør det nu muligt at etablere en musikpavillon på det grønne areal Bløden midt Frederikssund.

Særimnergrisene var et indslag i forbindelse med vikingespillets 50 års-jubilæum, og blandt de øvrige jubilæumsaktiviteter var en gentagelse af den historiske skægparade og skægkonkurrence, der første gang fandt sted for 50 år siden, da den lokale vikingetid så dagens lys.

Griseidéen førte også to af kunstner Jens Galschiøts meterhøje Svinehund i beton kom til byen, og det er nu endt med, at politikerne har besluttet, at kunstner Jens Galschiøt skal lave Den Indre Svinehund i bronze til parken bag Kulturhuset Elværket. Her stilles den op i løbet af næste år. Prisen er 250.000 kroner, og det kontroversielle skulpturkøb har allerede skabt debat i byen.

På kulturfronten arbejdede J. F. Willumsens Museum også fortsat på højtryk med at få indsamlet det beløb på omkring 28 millioner, der kan sætte den længe ventede

museumsudbygning i gang.

Valgdramaet

Det tre-dobbelte valg den 20. november blev også en farverig affære.

På forhånd var der lagt op til udskiftninger og ændringer i byrådet i forbindelse med valget til byrådet, og det kom der, men de færreste havde troet, at det ville blive så alvorligt og dramatisk, som det blev i Frederikssund. Otte ud af 15 politikere er ikke med, når arbejdet startes op igen, men der var mere dramatik i forbindelse med valget. Konstitueringen splittede de bogerlige partier.

Venstre gik sammen med Socialdemokratiet og SF om konstitueringen, og dermed blev de Konservative efterladt ude i kulden sammen med Lokal Listen, der opnåede en enkelt plads i det nye råd. Det hjalp ikke på de Konservatives humør, at Venstre også sagde nej til borgmesterposten, da de fik den tilbudt af de Konservative i fællesskab med Lokal Listen om morgenen efter valget. Humøret hos de Konservative i Frederikssund nåede et absolut minimum, da Kurt Mikkelsen midt i det hele blev løgønger og bakkede op om Socialdemokratiet og Venstre for at få mere indflydelse til sig selv.

De nævnte episoder omkring valget var medvirkende til, at tonen i lokaldebatten blev skærpet kraftigt, og byens politiske fronter blev trukket skarpt op.

Selvom konstitueringen af det nye byråd skabte splid, så var der dog gode takter på byrådets konstituerende møde, hvor både de to tilbageværende konservative politikere og Lokal Listen stemte for Knud B. Christoffersen som borgmester igen.

Fart og byggeri

Det var et tegn på det samarbejde, der bliver brug for i de kommende år i byrådet og i de politiske udvalg. For der er ikke mange kommunale kroner at flytte rundt med lige nu efter et år, der blev præget af store investeringer.

Den nye skole i Græse Bakkeby er den helt afgørende af de tunge økonomiske poster, og spaden til første etape af den nye skole sættes i jorden til sommer.

Budgettet for 2002, der blev vedtaget i efteråret, bar i det hele taget præg af at være et rigtigt valgbudget, hvor der var råd til det hele, og i 2002 kommer regningerne.

Ligesom i de foregående år emmede havnearealet i Frederikssund igen af aktivitet. Amsterdamhusene er skudt op, og sidst på året blev også Sydkaen solgt til Kuben Byg, der skal opføre over 100 attraktive boliger i området. Samtidig er kommunen gået i gang med at grave den hav-

Kurt Mikkelsens pludselige farvel til Det Konservative Folkeparti få dage efter valget fik de hårde gløser frem i den lokale debat.

Foto: Tommy Verting

nekanal, der også bliver en del af Frederikssunds nye ansigt mod fjorden.

Et af de uafklarede spørgsmål i 2001 blev Føtex-byggeriet, der skal placeres på grunden bag Amsterdamhusene. Frederikssund venter fortsat på Føtex, og indtil videre er det uafklaret, hvornår spaden sættes i jorden til det butikbyggeri, der også er blevet omdrejningspunkt i et større slagsmål om butiksstørrelser.

Et andet af de store omdrejningspunkter i byudviklingen er stationsområdet, der er beskrevet i en helhedsplan, der skal endeligt vedtages i det kommende forår. Helhedsplanen og det store byområde var i 2001 til debat på et stort borgermøde i Elværket.

De evige trafikproblemer i Frederikssund kom også til kraftig debat i 2001, og i det hele taget blev trafik afsættet til, at den nye liste Lokal Listen kom i byrådet. De kæmpede imod, at Marbækvej/Strandvængen skal være ny indfaldsvej til Frederikssund, og det lykkedes da også til dels for den nye politiske liste at få ændret planerne.

Flere farver

2001 bød naturligvis på meget andet end det nævnte. Teater, hed debat om Frederikssunds Skoleforsøg, ny erhvervs koordinatør, et kæmpe vellykket modeshow hos Toyota, søsætning af en stor kulturhus-idé, et farvel til sognepræst Knud Christensen og meget, meget mere, hvor en stor del har været omtalt i avisens spalter i årets løb.

Og selvom det kommende år får svært ved at blive lige så farverigt som 2001, så bliver 2002 uden tvivl et spændende år. Blandt andet åbner det nye dobbeltspor til september, og udsigten til

Skjold og Mø på Kalvøen.

Foto: Lars Skov

McDonalds åbende restaurant i Frederikssund i 2001.

Foto: Lars Skov

seks S-tog i timen ført direkte ind til et attraktivt stationsområde midt i byen får optimismen frem, når det handler om at tiltrække virksomheder og institutioner.

Om det i 2002 lykkedes at få sat yderligere gang i udviklingen af Frederikssund

vil tiden vise, men først skal vi over den nært forestående tradition, hvor årstallet skiftes.

Vi tager forskud på begivenheden og ønsker hermed alle et »Godt Nytår«.

simon

19.040 tilskuere så sommerens vikingespil på Kalvøen. Dermed slog jubilæumssæsonen alle publikumsrekorder.

Foto: Tommy Verting.

Galschiøt fremviser sine kobberbelagte torsoer.

Besøg hos Jens Galschiøt

Skoleme i Brenderup, Indslev-Brederup husflidsforening og Square dance Partners, Brenderup havde d. 1. november indbudt til bustur med besøg hos multikunstneren Jens Galschiøt i Næsby. Omkring 25 deltagere tog med og fik et spændende og sikkert uforglemmeligt besøg i Galschiøts univers.

Jens Galschiøt har en fortid som politisk aktiv i VS og som kleinsmed på Lindøværftet. Efter fyring herfra begyndte han at arbejde som selvlært sølvmed og sælge sine ting rundt om på gågaderne. "Om jeg kan kalde mig kunstner, ved jeg ikke," siger Jens, "og det interesserer mig heller ikke, for jeg synes, kunstnere er sådan nogle selvhøjtidelige nogen." Og at han ikke er selvhøjtidelig, fik vi snart bevis på.

Værkstedet og processerne
Jens fortalte om sit arbejde og om de spændende processer, der foregår rundt i hans 2000

kvadratmeter store fabriksbygning. Alt efter opgavernes art og størrelse har han en gruppe unge mennesker til hjælp - lige nu 16, der er i sving med at producere masker til en demonstration mod racisme. Intet er tilsyneladende for småt eller stort til, at Galschiøts værksted kan klare opgaverne. Han gennemgik meget illustrativt og konkret, hvordan de f.eks. laver en ring, som først formes i voks. Derefter laves en gips- eller keramikform, hvorefter arbejdet færdiggøres i bronze, sølv eller måske fiberbeton. Det sidstnævnte materiale er meget benyttet, da det efter en gang olie faktisk ligner bronze.

Vi fik også fremvist nogle store elektrolysekar, som er en hurtig og effektiv måde at belægge et emne med kobber. Fra et af karrene hejsede han nogle torsoer op, som netop var ved at få en kobberbelægning. I den forbindelse fortalte han om sit tidligere samarbejde med den store modekunst-

ner Erik Mortensen, idet nogle af de berømte rober blev genskabt i kobber - uden indhold. "Det pirrer folks fantasi, at de selv skal forestille sig en kvinde indeni", siger Galschiøt med et glimt i øjet.

De store skulpturer

Galschiøt er nok mest kendt i offentligheden for de helt store værker, der også har været fremvist mange steder i udlandet. Vi så støbehallen, hvor de helt store værker bliver til og blandt kraner så vi bl. a. de store skabeloner af gummi, der indvendig bliver smurt med vaseline, før støbemassen hæl-

des i. Af de helt store ting fik nok skulpturen Skamstøtten mest opmærksomhed.

Den blev bygget op over 50 forvredne menneskekroppe og var 8 meter høj. Denne skulptur blev i 1997 sat op i Hong Kong. Det var efter studenterdemonstrationerne på Den himmelske Freds plads og lige før Hong Kong blev genforenet med Kina. Den var en politisk manifestation mod undertrykkelsen, og det gav både megen international omtale og politisk uro. Siden blev skamstøtten stillet op i Mexico (hvorfra Galschiøt blev udvist), og den kom også til Berlin.

Tidligere havde kunstneren fra Fyn gjort sig bemærket med projektet Den indre Svinehund, der efterhånden blev stillet op i 20 europæiske byer. Endelig bør nævnes det helt særlige samarbejde Galschiøt har og har haft med nogle teatre, der har gjort brug af hans sprudlende fantasi til nogle scenografier.

Peptalk

Som afslutning holdt Jens Galschiøt et lille foredrag, nærmest en peptalk om, hvad hans politiske budskab er. Vi skal alle passe på, at vores indre svinehund ikke begynder at

glamme. Næsten umærkeligt kan vi udvikle os til små rethaveriske racister, der kun tænker på vor egen velfærd. Faderen til "Den indre Svinehund" har meget på hjerte og brænder for hvad han synes er rigtigt. Vi blev provokeret af en usædvanlig aktiv og livgivende personlighed.

Vi afsluttede en oplevelsesrig aften med sandwicher og rødvin, hvorefter vi inden afgang besøgte hans butik og galleri med megen fin og sjælden kunst fra værkstedet.

Flemming

Frederikssund Avis

8 - JAN. 2002

Misundelse står tidligt op

Silim Yumuk, byrådsmedlem, Falkenborgvej 10, Frederikssund, skriver:

Jeg vil først og fremmest takke det tidligere kultur og fritidsudvalg for det store initiativ, de har taget om at opføre en bronzeskulptur af "Den in-

dre Svinehund" i Frederikssund. Beslutningen kommer som en slags opmuntring for mig og mange andre, fordi nogle fremmedfjendske sjæle på Christiansborg netop i disse dage taler om at fjerne racismeparagraffen.

Det undrede mig ikke at se DFUs næstformand Morten Messerschmidt fare ud med en omgang løgnehistorie igen, denne gang handlede det ikke om at undervurdere bistandsklienter, men det handlede om, hvad borgernes skatte kroner blev brugt til. Men Morten..., den historie var der vist ingen frederikssundere,

som hoppede på. Og husk, der er forskel imellem Berntsens fond og kommunekassen, ik! Det har som frederikssunder været dejligt at se, at man har ramt plet, fordi skulpturen har virket efter hensigten.

Til Messerschmidt og andre kunstelskere har jeg kun at sige "nyd det"...